

หนุ่มานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

เรืออากาศโทหญิง พรอมรตา จันทระไชติกุล

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา ภาษาไทย ภาควิชา ภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

HANUMAN IN CONTEMPORARY THAI COMICS

Flying Officer Primrata Jantarachotigul

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Thai

Department of Thai

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

อนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

โดย

เรืออากาศโทหญิง พรพิมรดา จันทร์โชติกุล

สาขาวิชา

ภาษาไทย

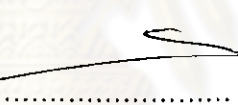
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์ ดร. ศิริพร ภักดีผาสุข

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพจน์ อัครวิรุฬหการ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร. ศิริพร ภักดีผาสุข)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. น้ามิ่ง ปัทมะกลางคุล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธเนศ เวศร์ภาดา)

พริมรตา จันทรโชติกุล : หนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน (HANUMAN IN CONTEMPORARY THAI COMICS) อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก : อาจารย์ ดร.ศิริพร ภัคดีมาสุข, ๔๑๒ หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละคร หนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน โดยพิจารณาเปรียบเทียบกับตัวละครหนุมานในบทละคร เรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือการ์ตูนไทยที่ปรากฏตัวละครหนุมานซึ่งตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๕๑ จำนวน ๑๑ เรื่อง

ผลการศึกษาพบว่าเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุมานสามารถจำแนกได้ ๓ ลักษณะ คือ ใช้เนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ เนื้อเรื่องมีการดัดแปลงจากเรื่องรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่ และสร้างเนื้อเรื่องขึ้นใหม่ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์ จากการศึกษา ลักษณะบุคลิกและบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันมีทั้งส่วนที่คงเดิมและปรับเปลี่ยนจากตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ส่วนที่ยังคงเดิมคือ รูปลักษณ์ภายนอกที่ยังคงความเป็นวานรเมือกและมีตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกาย ในขณะที่บางเรื่องพบว่ามีการปรับเปลี่ยนลักษณะของตัวละครหนุมานให้มีรูปร่างขนาดเล็กเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก รวมถึงการสร้างสรรคัลักษณะของตัวละครหนุมานให้เป็นยอดมนุษย์ตามอิทธิพลของวัฒนธรรมร่วมสมัย

ตัวละครหนุมานมีบทบาทเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกในวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ แต่สำหรับหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันแม้บทบาทผู้ช่วยตัวละครเอกยังคงปรากฏอยู่แต่หนุมานในการ์ตูนบางเรื่องได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นผู้ช่วยตัวละครอื่นที่ไม่ใช่พระรามและไม่ได้ช่วยทำศึกสงคราม กล่าวคือ หนุมานมีบทบาทในการคุ้มครองและช่วยเหลือตัวละครเอกให้ปลอดภัยจากอันตรายในการผจญภัย ในขณะเดียวกันตัวละครหนุมานก็มีบทบาทเป็นตัวละครเอกในการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องแบบใหม่ที่เกี่ยวกับยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกและจักรวาล หนุมานมีหน้าที่ปราบสัตว์ประหลาดและปกป้องพระพุทธศาสนา

สำหรับเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันมี ๔ ประการ คือ จินตนาการของผู้แต่ง อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมไทย อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมต่างชาติ และลักษณะการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยม ส่วนลักษณะเด่นที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมาน ได้แก่ ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมและลักษณะสัมพันธ์พลวัตของการปรับเปลี่ยนดังกล่าวจึงส่งผลให้ตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีลักษณะที่โดดเด่นและน่าสนใจ

ภาควิชา.....ภาษาไทย..... ลายมือชื่อนิสิต..... ร.ท.หญิง พริมรตา จันทรโชติกุล
สาขาวิชา.....ภาษาไทย..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
ปีการศึกษา.....๒๕๕๓.....

5080183722 : MAJOR THAI

KEYWORDS : HANUMAN / THAI COMICS / POPULAR CULTURE / HYBRIDIZATION

PRIMRATA JANTARACHOTIGUL : HANUMAN IN CONTEMPORARY THAI COMICS.

ADVISOR : SIRIPORN PHAKDEEPHASOOK, Ph.D., 412 pp.

This thesis aims at studying the adaptation of the characteristics and roles of Hanuman in contemporary Thai comics comparing with the characters of Hanuman in Ramakien, written by King Rama I. The data were gathered from eleven contemporary Thai comics in which Hanuman appears as a character, published between 2004 and 2008.

The analysis reveals that these contemporary Thai comics can be categorized into three groups in terms of the storyline. The first group are those with similar storyline as the Ramakien by King Rama I.

The second one are those with modified storyline and new motifs. The last group consists of comics with newly created story totally different from Ramakien.

The study shows that some characteristics and roles of Hanuman in some contemporary Thai comics remain the same as those in Ramakien while some are modified. The similar features include being a white ape and has a trident, as his personal weapon. Meanwhile, in some comics, Hanuman is portrayed as a young ape in order to be appealing to small children, who are the targeted audience. Moreover, in some comics, Hanuman is created as a superhero as influenced by modern culture.

In Ramakien, Hanuman is a supporting character. Although Hanuman in contemporary comics is also a supporting character, in some comics, Hanuman appears as an assistant to other characters, not Phra Ram and his tasks are not associated with warfare. That is, Hanuman serves as a protector. Moreover, in comics with new storyline, Hanuman plays the role of a guardian who protects the universe and Buddhism and destroys ferocious creatures.

Mainly, There are four factors that influence the creation of Hanuman in contemporary comics including the author's imagination, the influence of Thai cultures and literatures, the influence of foreign cultures and literatures, and the nature of popular culture.

The adaptive creation of Hanuman results in two remarkable features namely hybridity and intertextuality. These dynamism makes Hanuman in contemporary Thai comics appealing and outstanding.

Department :	Thai	Student's Signature	Flying Officer PRIMRATA J.
Field of Study :	Thai	Advisor's Signature	<i>Siriporn Phakdeephassook</i>
Academic Year :	2010		

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จและความเมตตาและความกรุณาอย่างสูงของ อาจารย์ ดร. ศิริพร ภักดีผาสุข ผู้คอยให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ตลอดจนให้กำลังใจ และที่สำคัญที่สุดคือให้โอกาสแก่ผู้วิจัยด้วยความปรารถนาดีตลอดระยะเวลาการศึกษา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต หัวหน้าภาควิชาภาษาไทยและประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ เวศร์ภาดา กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.น้ำผึ้ง ปัทมะกลางคุณ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบ ให้คำแนะนำและแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ พุกผาสุข ผู้เป็นครูต้นแบบของผู้เขียน และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านของภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านภาษาและวรรณคดีไทย รวมถึงมอบความรักและความเมตตาให้แก่ผู้เขียนตลอดมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณแม่และพ่อ ครอบครัวจันทระโชติกุลและครอบครัว กองคิดทุกคนที่เลี้ยงดูผู้เขียนด้วยความรัก ความเข้าใจ ตลอดจนให้การสนับสนุนด้านการศึกษา โดยตลอด และขอขอบพระคุณผู้บังคับบัญชาทุกท่านของโรงเรียนนายเรืออากาศสำหรับโอกาสทางการศึกษา ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าภาควิชามนุษยศาสตร์ และบุคลากรทุกท่านของกองวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กองการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศที่คอยให้กำลังใจและสอบถามเรื่องการเรียนรู้ด้วยความห่วงใยเสมอ

ผู้วิจัยขอขอบคุณในกำลังใจและความช่วยเหลือของ นางสาว วกุล มิตรพระพันธ์ และครอบครัว ผู้เป็น “กัลยาณมิตร” คนสำคัญในชีวิตของผู้เขียน ตลอดจนเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี และหากในภายภาคหน้าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะก่อให้เกิดวิทยาทานความรู้แก่ผู้อื่นก็ขอให้ทุกท่านที่มีรายนามร่วมอนุโมทนาในผลบุญนี้ร่วมกัน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ.....	ฑ
บทที่	
๑. บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาของปัญหา.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย.....	๗
๑.๓ สมมติฐานการวิจัย.....	๗
๑.๔ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๗
๑.๕ ขอบเขตการวิจัย.....	๘
๑.๖ ข้อตกลงเบื้องต้น.....	๙
๑.๗ นิยามศัพท์.....	๙
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๑๐
๑.๙ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๐
๒. หนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการนำตัวละครหนุมานมาใช้ในเรื่อง.....	๑๖
๒.๑ การ์ตูนนิยายภาพ.....	๑๖
๒.๑.๑ รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน.....	๑๗
๒.๑.๒ หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์.....	๒๒
๒.๑.๓ รามาวตาร.....	๒๘
๒.๒ การ์ตูนรายคาบ.....	๓๙
๒.๒.๑ บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์.....	๓๙
๒.๒.๒ หนูแมนชาเลนเจอร์.....	๔๕

๒.๒.๓ ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า.....	๕๓
๒.๓ การ์ตูนนิทานภาพ.....	๖๔
๒.๓.๑ หนุมานกับขบวนการเด็กดี.....	๖๕
๒.๓.๒ หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน).....	๖๙
๒.๓.๓ รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน.....	๗๖
๒.๓.๔ เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	๘๒
๒.๓.๕ ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย.....	๘๗
๒.๔ การจำแนกหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุมานในเรื่อง.....	๙๑
๒.๔.๑ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์.....	๙๑
๒.๔.๒ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องซึ่งดัดแปลงจากรามเกียรติ์และผสมผสานกับ อนุภาคใหม่.....	๙๒
๒.๔.๓ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่ทั้งหมด.....	๙๓
๓. บุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทย ปัจจุบัน.....	๙๕
๓.๑ บุคลิกลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน.....	๙๕
๓.๑.๑ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์.....	๙๖
๓.๑.๑.๑ หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน).....	๙๖
๓.๑.๑.๑.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๙๗
๓.๑.๑.๑.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๙๘
๓.๑.๑.๑.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๑๐๓
๓.๑.๑.๒ รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน.....	๑๑๖
๓.๑.๑.๒.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๑๑๗
๓.๑.๑.๒.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๑๑๘
๓.๑.๑.๒.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๑๒๓
๓.๑.๑.๓ ลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏร่วมกัน.....	๑๓๒
๓.๑.๒ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องซึ่งดัดแปลงจากรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาค ใหม่.....	๑๓๓
๓.๑.๒.๑ รามาวตาร.....	๑๓๔
๓.๑.๒.๑.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๑๓๕

๓.๑.๒.๑.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๑๓๗
๓.๑.๒.๑.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๑๔๙
๓.๑.๒.๒ รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน.....	๑๖๖
๓.๑.๒.๒.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๑๖๗
๓.๑.๒.๒.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๑๗๐
๓.๑.๒.๒.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๑๗๕
๓.๑.๒.๓ ลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏร่วมกัน.....	๑๘๗
๓.๑.๓ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่ทั้งหมด.....	๑๘๘
๓.๑.๓.๑ หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์.....	๑๘๘
๓.๑.๓.๑.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๑๘๙
๓.๑.๓.๑.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๑๙๒
๓.๑.๓.๑.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๑๙๕
๓.๑.๓.๒ ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์.....	๒๐๐
๓.๑.๓.๒.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๒๐๑
๓.๑.๓.๒.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๒๐๒
๓.๑.๓.๒.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๒๑๑
๓.๑.๓.๓ หนูแมนซ่าเลนเจอร์.....	๒๑๗
๓.๑.๓.๓.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๒๑๘
๓.๑.๓.๓.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๒๒๑
๓.๑.๓.๓.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๒๒๘
๓.๑.๓.๔ ฝจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า.....	๒๓๖
๓.๑.๓.๔.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๒๓๗
๓.๑.๓.๔.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๒๔๐
๓.๑.๓.๔.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๒๔๗
๓.๑.๓.๕ หนุมานกับขบวนการเด็กดี.....	๒๕๐
๓.๑.๓.๕.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๒๕๑
๓.๑.๓.๕.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	๒๕๒
๓.๑.๓.๕.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๒๕๓
๓.๑.๓.๖ เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	๒๕๗

3.1.3.6.1	กำเนิดและรูปลักษณ์.....	258
3.1.3.6.2	ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	259
3.1.3.6.3	บุคลิกและอุปนิสัย.....	261
3.1.3.7	ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย.....	270
3.1.3.7.1	กำเนิดและรูปลักษณ์.....	271
3.1.3.7.2	ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธ.....	272
3.1.3.7.3	บุคลิกและอุปนิสัย.....	274
3.1.3.8	ลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏร่วมกัน.....	278
3.2	บทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน.....	279
3.2.1	การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์.....	280
3.2.1.1	บทบาทตัวละครเอก.....	281
3.2.1.2	บทบาทผู้ช่วยตัวละครเอก.....	283
3.2.2	การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องซึ่งดัดแปลงจากรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่.....	285
3.2.2.1	บทบาทตัวละครเอก.....	285
3.2.2.2	บทบาทผู้ช่วยตัวละครเอก.....	287
3.2.3	การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่ทั้งหมด.....	288
3.2.3.1	บทบาทตัวละครเอก.....	289
3.2.3.2	บทบาทผู้ช่วยตัวละครเอก.....	293
4.	การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน จากตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑.....	300
4.1	ตัวละครหนุมานที่ปรากฏในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑.....	302
4.1.1	กำเนิดและรูปลักษณ์.....	303
4.1.2	ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธประจำกาย.....	308
4.1.3	บุคลิกและอุปนิสัย.....	314
4.1.4	บทบาท.....	313
4.2	ลักษณะของหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ยังคงเค้าเดิมของตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑.....	316

๔.๒.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์.....	๓๕๖
๔.๒.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ อาวุธประจำกาย.....	๓๕๗
๔.๒.๒.๑ ความสามารถ.....	๓๕๗
๔.๒.๒.๒ คุณสมบัติพิเศษ.....	๓๕๙
๔.๒.๒.๓ อาวุธประจำกาย.....	๓๖๐
๔.๒.๓ บุคลิกและอุปนิสัย.....	๓๖๐
๔.๒.๔ บทบาท.....	๓๖๓
๔.๓ การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน.....	๓๖๔
๔.๓.๑ เหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน.....	๓๖๕
๔.๓.๑.๑ จินตนาการของผู้แต่ง.....	๓๖๕
๔.๓.๑.๒ อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมไทย.....	๓๖๘
๔.๓.๑.๓ อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมต่างชาติ.....	๓๗๒
๔.๓.๑.๔ ลักษณะการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยม.....	๓๘๓
๔.๓.๒ ลักษณะเด่นที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน.....	๓๙๒
๔.๓.๒.๑ ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม.....	๓๙๒
๔.๓.๒.๒ ลักษณะสัมพันธ์บท.....	๓๙๔
๕. บทสรุปและอภิปรายผล.....	๔๐๓
รายการอ้างอิง.....	๔๐๘
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	๔๑๒

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	การจัดประเภทเนื้อความของหนังสือการ์ตูนไทยที่ปรากฏตัวละครหนุมาน.....	๙๓
๒	ลักษณะบุคลิกของตัวละครหนุมานตามลักษณะเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทย	๒๙๘
๓	สรุปลักษณะบุคลิกของตัวละครหนุมานตามลักษณะเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน.....	๓๐๕
๔	สรุปบทบาทของตัวละครหนุมานตามลักษณะเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน.....	๓๐๘
๕	การเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยจากเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑.....	๓๙๘
๖	การเปรียบเทียบบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยจากเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑.....	๔๐๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑.	ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ เล่ม ๑.....	๑๗
๒.	ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ เล่ม ๒.....	๑๗
๓.	ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ เล่ม ๓.....	๑๗
๔.	ตัวละครหนุมานในเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ.....	๑๙
๕.	ปกเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์.....	๒๒
๖.	ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์.....	๒๕
๗.	ปกเรื่อง รามาวตาร เล่ม ๗.....	๒๗
๘.	ปกเรื่อง รามาวตาร เล่ม ๒๙.....	๒๗
๙.	ปกเรื่อง รามาวตาร เล่ม ๓๐.....	๒๗
๑๐.	ตัวละครหนุมานในเรื่อง รามาวตาร.....	๓๑
๑๑.	ปกเรื่อง บึงปอนด์ ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่มพิเศษ	๓๙
๑๒.	ปกเรื่อง บึงปอนด์ ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑.....	๓๙
๑๓.	ปกเรื่อง บึงปอนด์ ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๗.....	๓๙
๑๔.	ตัวละครหนุมานในเรื่อง บึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์.....	๔๒
๑๕.	ปกเรื่อง หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑.....	๔๕
๑๖.	ปกเรื่อง หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๒.....	๔๕
๑๗.	ปกเรื่อง หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๓.....	๔๕
๑๘.	ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนูแมนชาเลนเจอร์ ยามเป็นมนุษย์.....	๔๗
๑๙.	ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนูแมนชาเลนเจอร์ ยามแปลงร่าง.....	๔๗
๒๐.	ปกเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูเจ้า เล่ม ๑.....	๕๒
๒๑.	ปกเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูเจ้า เล่ม ๒.....	๕๒
๒๒.	ปกเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูเจ้า เล่ม ๓.....	๕๒
๒๓.	ตัวละครหนุมานในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูเจ้า.....	๕๙
๒๔.	ปกเรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี.....	๖๕
๒๕.	ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี.....	๖๗
๒๖.	ปกเรื่อง หนุมานชาญสมร ฉบับการ์ตูน.....	๖๙

๒๗.	ตัวละครหนุ่มนานในเรื่อง หนุ่มนานชาญสมร ฉบับการ์ตูน.....	๗๒
๒๘.	ตัวละครหนุ่มนานในเรื่อง หนุ่มนานชาญสมร ตอนโยนนางบุษมาลีขึ้นสวรรค์.....	๗๒
๒๙.	ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน.....	๗๖
๓๐.	ตัวละครหนุ่มนานในเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน.....	๗๘
๓๑.	ปกเรื่อง เจาะเวลาหาวิรัชตรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	๘๒
๓๒.	ตัวละครหนุ่มนานในเรื่อง เจาะเวลาหาวิรัชตรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	๘๕
๓๓.	ปกเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย.....	๘๗
๓๔.	ตัวละครหนุ่มนานในเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย ขณะเหาะ.....	๘๙
๓๕.	ตัวละครหนุ่มนานในเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย ขณะอธิบาย.....	๘๙
๓๖.	ปกหน้าและหลังของเรื่อง หนุ่มนานชาญสมร ฉบับการ์ตูน.....	๙๖
๓๗.	ตัวละครหนุ่มนานในทำนองจากเรื่อง หนุ่มนานชาญสมร ฉบับการ์ตูน.....	๙๗
๓๘.	ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน.....	๑๑๖
๓๙.	ตัวละครหนุ่มนานในเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน.....	๑๑๗
๔๐.	ปกเรื่อง รามาวตาร เล่ม ๑๒.....	๑๓๔
๔๑.	ปกเรื่อง รามาวตาร เล่ม ๒๙.....	๑๓๔
๔๒.	หนุ่มนานในเรื่องรามาวตาร พิสูจน์ความเป็นพ่อต่ออสูรผัด.....	๑๓๘
๔๓.	ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ เล่ม ๑.....	๑๖๖
๔๔.	ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ เล่ม ๒.....	๑๖๖
๔๕.	ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ เล่ม ๓.....	๑๖๖
๔๖.	ตัวละครหนุ่มนานในเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ.....	๑๖๗
๔๗.	ใบหน้าของหนุ่มนานในเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ.....	๑๖๘
๔๘.	รูปร่างของหนุ่มนานในเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ.....	๑๗๐
๔๙.	หนุ่มนานเหาะไปขอร้องให้สุริยเทพหยุดวาชรณ.....	๑๗๑
๕๐.	หนุ่มนานเหาะอยู่กลางห้วงอวกาศ.....	๑๗๒
๕๑.	ปกเรื่อง หนุ่มนานพบเจ็ดยอดมนุษย์.....	๑๘๘
๕๒.	ตัวละครหนุ่มนาน จากเรื่อง หนุ่มนานพบเจ็ดยอดมนุษย์.....	๑๘๙
๕๓.	ตัวละครหนุ่มนาน จากเรื่อง หนุ่มนานพบเจ็ดยอดมนุษย์.....	๑๘๙
๕๔.	ตัวละครหนุ่มนาน จากเรื่อง หนุ่มนานพบเจ็ดยอดมนุษย์ ขณะยื่น.....	๑๙๒
๕๕.	ตัวละครหนุ่มนาน จากเรื่อง หนุ่มนานพบเจ็ดยอดมนุษย์ ขณะเหาะ.....	๑๙๓

๕๖.	อุลตราสแลชของอุลตราแมน.....	๑๙๕
๕๗.	ตัวละครในเรื่อง บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์.....	๒๐๐
๕๘.	หนุ่แมนในเรื่อง บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์.....	๒๐๐
๕๙.	มนุษย์ต่างดาว (Alien)	๒๐๐
๖๐.	ตัวละครหนุ่แมนในเรื่อง บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์.....	๒๐๒
๖๑.	ดาบสตาร์วอร์ ของอัศวินเจได.....	๒๑๐
๖๒.	ปกเรื่อง หนุ่แมนซาเลนเจอร์.....	๒๑๗
๖๓.	ปกเรื่อง หนุ่แมนซาเลนเจอร์.....	๒๑๗
๖๔.	ตัวละครหนุ่แมนในเรื่อง หนุ่แมนซาเลนเจอร์.....	๒๑๘
๖๕.	รูปร่างของหนุ่แมน.....	๒๒๐
๖๖.	หนุ่แมนยามถอดหน้ากาก.....	๒๒๐
๖๗.	หนุ่แมนใช้พลังความสามารถที่บรรจุอยู่ในชุดเพาเวอร์สูท.....	๒๒๒
๖๘.	หนุ่แมนในชุดมวยไทย.....	๒๒๔
๖๙.	ปกเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่มที่ ๑.....	๒๓๖
๗๐.	หนุ่แมนตอนแรกเกิดจากผลไม้.....	๒๓๗
๗๑.	หนุ่แมนตอนเป็นเทพพิทักษ์พระธรรม.....	๒๓๗
๗๒.	ขนาดของหนุ่แมนในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า.....	๒๔๐
๗๓.	หนุ่แมนในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้าหาว เป็นดาวเป็นเดือน.....	๒๔๑
๗๔.	หนุ่แมนปล่อยพลังวิเศษ.....	๒๔๒
๗๕.	พลังเต่าในเรื่องดราโก้บอล.....	๒๔๒
๗๖.	หนุ่แมนและเด็กๆ แปลงกายเป็นผึ้ง.....	๒๔๕
๗๗.	หนุ่แมนและเด็กๆ แปลงกายเป็นหนู.....	๒๔๖
๗๘.	ตัวละครหนุ่แมนในเรื่อง หนุ่แมนกับขบวนการเด็กดี.....	๒๕๐
๗๙.	หนุ่แมนทำท่าอิพิฮอป.....	๒๕๔
๘๐.	หนุ่แมนสวมกางเกงเอดต้าและใส่คอนแทคเลนส์สีเขียวมรกต.....	๒๕๕
๘๑.	หนุ่แมนชวนน้องไปพร้อมพูดว่า “ถูกต้องนะคร้าบ”	๒๕๖
๘๒.	ปกเรื่อง เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	๒๕๗
๘๓.	ตัวละครหนุ่แมนในเรื่อง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	๒๕๘
๘๔.	ปกเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย.....	๒๗๐

๘๕.	ตัวละครหนุมานในเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย.....	๒๗๑
๘๖.	ตัวละครหนุมานในเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย ถือตรีศูล.....	๒๗๓
๘๗.	เหตุการณ์ขณะหนุมานพาปังปอนด์ย้อนอดีต.....	๒๗๔
๘๘.	เรื่องหนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน.....	๒๘๑
๘๙.	เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน.....	๒๘๓
๙๐.	เรื่องรามาวตาร.....	๒๘๕
๙๑.	เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน.....	๒๘๗
๙๒.	เรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์.....	๒๘๙
๙๓.	เรื่องหนุแมนซาเลนเจอร์.....	๒๙๑
๙๔.	เรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย.....	๒๙๒
๙๕.	เรื่องปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์.....	๒๙๓
๙๖.	เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า.....	๒๙๔
๙๗.	เรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี.....	๒๙๕
๙๘.	เรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.....	๒๙๖
๙๙.	ตัวละครหนุมานจากเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑.....	๓๑๓
๑๐๐.	เหตุการณ์ขณะหนุแมนได้รับมอบจากพระเจ้าดา.....	๓๖๘
๑๐๑.	หนุแมนในชุดกึ่งยอดมนุษย์กึ่งนักมวยไทยหลังอัฟเลเวลการต่อสู้.....	๓๗๐
๑๐๒.	ซูปเปอร์แมน.....	๓๗๒
๑๐๓.	แบทแมน.....	๓๗๒
๑๐๔.	สไปเดอร์แมน.....	๓๗๒
๑๐๕.	ตัวละครหนุแมนสวมผ้าตาตาด.....	๓๗๒
๑๐๖.	ดาบสตาร์วอร์ของอัศวินเจได ในภาพยนตร์เรื่อง Star wars.....	๓๗๓
๑๐๗.	ดาบสตาร์วอร์ของอัศวินเจได ในภาพยนตร์เรื่อง Star wars.....	๓๗๓
๑๐๘.	หนุมานสวมกางเกงเอวต่ำและใส่คอนแทคเลนส์สีเขี้ยวมรกต.....	๓๗๕
๑๐๙.	ศิลปินวง Black eyed peas.....	๓๗๕
๑๑๐.	เข็มกลัดนักสืบของโคนัน.....	๓๗๙
๑๑๑.	ขนาดของรูปร่างหนุมานในเรื่อง หนุมานชาฎสมร.....	๓๘๓
๑๑๒.	ขนาดของรูปร่างหนุมานในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า.....	๓๘๓
๑๑๓.	ตัวละครฮอบบิท.....	๓๘๕

๑๑๔. ตัวละครขอบบิท..... ๓๘๐
๑๑๕. หนุมนชูนีวโปงพร้อมพูดว่ “ถูกต้งนะครบ”..... ๓๘๘

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“หนุมาน” เป็นตัวละครในวรรณคดีไทยที่มีรูปลักษณ์บุคลิกและบทบาทโดดเด่นที่สุดตัวหนึ่ง กล่าวคือ หนุมานมีผิวกายสีเผือก ลำแดงฤทธิ์ตั้งแต่ตอนคลอดออกมาทางปากแล้วร่างกายกลับใหญ่เท่ากับมีอายุได้สิบหกปี หนุมานกำเนิดมาจากเทพอาวุธสามอย่าง คือ คทาเพชร ตรีเพชร และจักรแก้ว ซึ่งพระพายรับคำสั่งจากพระอิศวรให้นำไปใส่ปากนางสวาหะ คทาเพชรกลายเป็นสันหลัง จนถึงหางทำให้หนุมานเหาะเหินเดินอากาศได้ ตรีเพชรเป็นตัว มือและเท้า ส่วนจักรแก้วเป็นศีรษะ นอกจากนั้นหนุมานยังมีลักษณะพิเศษ คือ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้วซึ่งไม่มีใครเห็นได้ นอกจากพระราม ต่อเมื่อหนุมานลำแดงฤทธิ์เหาะขึ้นไปในอากาศ ผู้อื่นจึงจะสามารถเห็นกุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้วของหนุมานได้ หนุมานเมื่อลำแดงฤทธิ์จะหาวเป็นดาว เดือนและตะวัน มี ๔ หน้า ๘ มือ ในด้านสติปัญญา หนุมานเฉลียวฉลาด รอบคอบและรอบรู้ในเรื่องการทำศึก รู้จักพลิกแพลงสถานการณ์ให้เป็นฝ่ายได้เปรียบเสมอ ด้วยคุณสมบัติเหล่านี้ ตัวละครหนุมานจึงเป็นทหารเอกคู่ใจของพระราม คอยช่วยเหลือให้ได้รับชัยชนะในการสู้รบกับยักษ์ตัวแทนฝ่ายอธรรมเสมอมา

ชื่อของหนุมานหมายถึง ผู้ที่มีคางเป็นจุดเด่น มีผู้รู้บางท่านแปลว่า “คางหัก” ซึ่งตรงกับ ความหมายในเรื่อง *บ่อเกิดแห่งรามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (๒๔๔๔: ๖๘) ซึ่งกล่าวถึงที่มาของชื่อหนุมานว่ามาจากเหตุการณ์ที่หนุมานคิดว่า ช้างเอราวัณของพระอินทร์คือผลไม้ จึงเหาะเข้าไปหวังจะกิน พระอินทร์เลยใช้วัชระตีหนุมานตกลงมาคางหัก ดังเนื้อความว่า

หนุมานเห็นช้างเอราวัณสำคัญว่าเป็นผลไม้ลูกใหญ่จึงตรงเข้าไปจะจับกิน
พระอินทร์จึงตีหนุมานด้วยวัชระตกลงยังพื้นดินคางหัก จึงได้นามว่าหนุมาน

ต่างจากในเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑* ซึ่งกล่าวว่าพระพายตั้งชื่อให้ว่า หนุมานตั้งแต่แรกเกิดตามบัญชาของพระอิศวร ดังความว่า

จงให้นามตามเทวโองการ ชื่อหนุมานชาญสมร

รวมถึงในการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการนำตัวละครหนุมานมาใช้ในเรื่อง เช่น เรื่อง *ปังปอนด์* *ตะลุยโลกมหิมาพันต์* ได้กล่าวว่าชื่อของหนุมานนั้นหมายถึง ผู้มีคางแข็ง ความว่า

หนุมานไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่า ผู้มีคางแข็งและไม่มีวันตายอย่างเขาจะถูก
จับและกักขังได้

จากความหมายของชื่อหนุมานทำให้เห็นลักษณะนิสัยที่โดดเด่นเรื่องความอยากรู้อยากเห็น และซุกซนของหนุมาน อีกทั้งบทบาททหารเอกของพระรามผู้มีอิทธิฤทธิ์มหาศาลตามพระประสงค์ของพระอิศวร ผู้เป็นใหญ่ในสามโลก หน้าที่ใดที่หนุมานได้รับมอบหมายจะไม่มีคำว่าพ่ายแพ้แม้แต่ครั้งเดียว สิ่งเหล่านี้มีผลทำให้เรื่องรามเกียรติ์เป็นที่รู้จักและจดจำของคนไทยตลอดมา ดังจะเห็นได้จากความนิยมในเรื่องรามเกียรติ์และตัวละครหนุมานเป็นที่แพร่หลายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตามการปรากฏของรามเกียรติ์หลายฉบับ ทั้งฉบับหลวง ฉบับท้องถิ่นต่างๆ ดังคำกล่าวของพระยาอนุমানราชธน (อ้างถึงใน ศิราพร สุทธิฐาน, ๒๕๒๒: ๓) ความว่า

รามายณะมิใช่มีเพียงในอินเดีย ประเทศต่างๆ อันอยู่ถัดอินเดียออกมาที่
ได้รับอารยธรรมจากนั้น มีลัทธิศาสนาเป็นต้น ย่อมมีรามายณะด้วยกันทุก
ประเทศซึ่งฉบับรามายณะต่างสำนวนที่มีอยู่ในนามรัฐอินเดีย ตลอดมาจน
ประเทศทางบูรพาทิศ ได้ความว่ามีจำนวนมากมายก่ายกองนัก ถ้ารวมกันเข้า
เห็นจะมากกว่าหนึ่งเล่มเกวียน

สำหรับความนิยมในตัวละครหนุมานจะเห็นได้จากเรื่อง *หรมาน* ฉบับวัดพระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน (บุษรา เรื่องไทย, ๒๕๔๘: ๓) ที่มีการปรับเปลี่ยนบทบาทหรมานให้กลายเป็นตัวละครเอกแทนพระราม สาเหตุที่ทำให้ตัวละครหนุมานมีบทบาทโดดเด่นเนื่องจากพลังอำนาจมหาศาลและสติปัญญาอันเฉลียวฉลาด รวมถึงความจงรักภักดีต่อเจ้านายและความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะสำคัญ ดังที่ ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์ (๒๕๔๙: ๔๓) กล่าวไว้ความว่า

หนุมานมีความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อพระรามอย่างยิ่ง เมื่อครั้งไม่ยราพ
สะกดทัพลักตัวพระรามไปได้ หนุมานก็ติดตามไปยังเมืองบาดาล ปราบไม่ยราพ
และนำตัวพระรามกลับมาได้ เมื่อนำเศียรไม่ยราพมาถวายพระราม พระองค์จึง
ตรัสชมหนุมานว่า

ตามไปด้วยใจศัญญ ผู้เดียวทำการหาญหัก
 แม้นเสร็จสงครามในเมืองยักษ เราจักให้ผ่านอุททยา

ในเหตุการณ์สำคัญหลายครั้ง ตัวละครหนุมานใช้ชีวิตตนเป็นเครื่องพิสูจน์ความจงรักภักดีต่อ
 พระราม ดังที่ ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์ และ สุมาลย์ บ้านกล้วย (๒๕๒๔: ๑๘๓) กล่าวไว้ความว่า

หนุมานเป็นกำลังฝ่ายพระรามซึ่งมีบทบาทอย่างมากในการช่วยให้
 พระรามมีชัยต่อฝ่ายทศกัณฐ์ หนุมานรับใช้พระรามอย่างไม่กลัวตาย เช่น กล้าไป
 ยึดรถพระอาทิตย์จันทร่างใหม่เหลือแต่ขนเพชร พระอาทิตย์ต้องชุบขึ้นมาใหม่ และ
 ที่ดีเด่นมากก็คือ ทศกัณฐ์ซื้อความซื่อสัตย์ของหนุมานไม่ได้ หนุมานจงรักภักดีต่อ
 พระรามอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ยากที่จะหาผู้ใดเสมอได้

ตัวละครหนุมานได้รับความนิยมแพร่หลายต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน มีการใช้ตัวละครหนุมานเป็น
 สื่อสัญลักษณ์อย่างกว้างขวางในวัฒนธรรมร่วมสมัย ทั้งในวงการภาพยนตร์ ตัวละครหนุมานได้รับ
 เลือกลงเป็นตัวละครเอกในภาพยนตร์ไทยเรื่องหนุมานพบ ๗ ยอดมนุษย์ ในปี พ.ศ.๒๕๑๗ เรื่อง
 หนุมานพบ ๕ ไร่แดง ในปี พ.ศ.๒๕๑๘ ในวงการกีฬาได้ใช้ตัวละครหนุมานเป็นสัญลักษณ์นำโชค
 ในงานมหกรรมกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ ๖๓ หัวหมากเกมส์ ประจำปี ๒๕๕๒ แม้กระทั่งในวงการคำ
 ตัวละครหนุมานก็ได้รับคัดเลือกให้เป็นสื่อสัญลักษณ์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดให้กับหนังสือ
 และสินค้าของบริษัทในเครือบ้านลือพับบลีเคชั่นอีกด้วย (สันติ เลหาบุรณะกิจ, สัมภาษณ์, ๑๕
 กรกฎาคม ๒๕๕๗)

ความแพร่หลายนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุชรา เรื่องไทย (๒๕๔๘: ๒) ที่กล่าวถึงความ
 นิยมในตัวละครหนุมานจากเรื่องรามเกียรติ์ในอดีตต่อเนื่องถึงปัจจุบัน ความว่า

แม้แต่ในปัจจุบัน ก็ยังมีการนำเรื่องรามเกียรติ์มาปรับเปลี่ยนเป็นการ์ตูน
 ฉายทางโทรทัศน์โดยใช้ชื่อว่า “หนุมานชาตสมร” และนำเนื้อหาบางตอนมาทำ
 เป็นหนังสือนิทานภาพสำหรับเด็ก จากความแพร่หลายของวรรณคดีเรื่อง
 รามเกียรติ์ที่มีต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงความนิยม
 ชมชอบของคนไทยที่มีต่อวรรณคดีเรื่องนี้ โดยเฉพาะต่อลิงหนุมานที่ปรากฏ
 ชื่อในวัฒนธรรมต่างๆ มากที่สุด

ความนิยมแพร่หลายของตัวละครหนุมานปรากฏชัดเจนในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน จากการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่าในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันหลายเรื่องมีการใช้ตัวละครหนุมาน อาทิ เรื่องรามาวตาร ซึ่งนำเสนอวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์ ในลักษณะการ์ตูนลายเส้นพร้อมสอดแทรกความขบขันให้ผู้อ่าน ทำให้ได้รับความนิยมตีพิมพ์ติดต่อกันถึง ๓๐ เล่ม โดยมีเล่มพิเศษ ๒ เล่ม ซึ่งเป็นเรื่องราวของตัวละครหนุมานในภาคพิเศษและภาคพิสดารตามจินตนาการของผู้แต่ง การ์ตูนเรื่องบั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เป็นเรื่องการผจญภัยในป่าหิมพานต์ของบั้งปอนด์ ตัวละครเอกของเรื่อง โดยมีตัวละครหนุมานที่บั้งปอนด์เรียกว่า “พี่หนุมาน” คอยดูแลไม่ให้เกิดอันตรายจากสัตว์ในตำนานและเหตุการณ์ประหลาดต่างๆ ในเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เป็นการนำเสนอเรื่องราวในแต่ละพระชาติของพระพุทธเจ้าผนวกกับเรื่องผจญภัยของตัวละครเอกทั้ง ๕ ได้แก่ ฌันฐ กอล์ฟ พูกัน เณรน้อย และหนุมาน ในเรื่องนี้ตัวละครหนุมานมีหน้าที่พิทักษ์ดูแลคุ้มครองพระไตรปิฎก เหตุการณ์เริ่มต้นขึ้นเมื่อตัวละครทั้งหมดต้องเดินทางย้อนอดีตเพื่อตามหาตัวหนังสือในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๗ ซึ่งหายไปจากฝีมือยักษ์พินทุมาร วิธีการก็คือตัวละครต้องเรียนรู้เรื่องราวและข้อคิดต่างๆ จากแต่ละพระชาติของพระพุทธเจ้าจนกระทั่งหาทางกลับสู่ยุคปัจจุบันได้

หนุมานกับขบวนการเด็กดี เป็นเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงตัวละครเอกทั้ง ๓ คน ได้แก่ นอตัน บิลลี และเซอร์ จากเดิมที่เป็นเด็กเกเรให้กลายเป็นเด็กดีตามเพลงหน้าที่เด็ก ทั้ง ๑๐ ประการ โดยมีลิงหนุมาน เทพพิทักษ์เด็กดีให้ความช่วยเหลือ จากนั้นเด็กๆ จึงร่วมกันตั้งขบวนการเด็กดีเพื่อช่วยเหลือเมืองแจ้ป่วนวิไลซ์ของพวกเขาจากปีศาจมลพิษและนำความสะอาดสดใสกลับมาสู่เมืองอันเป็นที่รักอีกครั้ง นอกจากนั้นตัวละครหนุมานยังปรากฏในบทบาทตัวละครเอก โดยการนำเสนอหนุมานในลักษณะและเนื้อเรื่องใหม่ในหนูแมนซาเลนเจอร์ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการมอบพลังพิเศษของจักรวาลให้แก่ผู้สืบทอดชื่อว่า “หนูแมน” เพื่อใช้ในการปกป้องโลกและจักรวาลจากจอมมารที่มีชื่อว่าไกอาและเหล่าอาชญากร โดยมีพลังจากชุดเพาเวอร์สูทและอาวุธทันสมัยประกอบกันเพื่อให้ตัวละครหนุมานกลายเป็นวีรบุรุษของจักรวาล

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่าตัวละครหนุมานปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันหลายประเภททั้งประเภท การ์ตูนนิยายภาพ (Illustrated Tale) (ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์, ๒๕๓๔: ๘๖) ซึ่งมีลักษณะเป็นถ้อยคำบรรยายไม่ว่าจะเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง มีภาพประกอบเหตุการณ์ในเรื่อง แต่จะเน้นใช้ถ้อยคำบรรยายดำเนินเรื่องเป็นหลัก นิยายภาพเหล่านี้มักปรากฏอยู่ในหนังสือการ์ตูนรายเดือนต่างๆ หรือมีจำหน่ายรวมเล่มเฉพาะ ในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพบว่ามีเรื่องรามาวตาร ของ เฟิน สตุติโอ (อาร์เฟน ฮะซานิ) ซึ่งเคยตีพิมพ์ในหนังสือการ์ตูน

เรื่องสาวดอกไม้กับนายกล้วยไข่ หลังจากนั้นก็ได้รวมเล่มตีพิมพ์ในแบบ ๔ สีอีกครั้ง สำหรับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย คือ เด็กอายุ ๖-๑๒ ปี^๑ รวมถึงทุกคนในครอบครัวด้วย

การ์ตูนรายคาบ (Cartoon Magazine) เป็นหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อหาสาระแทรกความตลกขบขันทั้ง คุณธรรมและเกร็ดความรู้ต่างๆ ภาพการ์ตูนมักเสนอในช่องเดียวจบหรือหลายช่องจบ เช่น การ์ตูนเรื่องหนูจ๋า ชัยพฤษการ์ตูน ในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพบว่า มีเรื่อง *ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* ซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องราวในแต่ละชาติของพระพุทธเจ้าพร้อมแทรกคติธรรมสอนใจควบคู่กับการสร้างความบันเทิงจากวิธีการนำเสนอผ่านการผจญภัยของเด็กๆ โดยมีหนุมาน ผู้พิทักษ์ผู้พระไตรปิฎกคอยช่วยเหลือ สำหรับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายก็คือเด็กอายุ ๖-๑๒ ปี (รุ่งโรจน์ อาษาเทวีญ, สัมภาษณ์, ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๐) การ์ตูนเรื่องนี้ได้รับความนิยมอย่างมาก มีการตีพิมพ์ติดต่อกันทุกเดือนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน

การ์ตูนนิทานภาพ (Picture Book) เป็นการ์ตูนประกอบนิทานหรือบทกลอนที่มีคติธรรมและสาระสอนใจ กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายของประเภทนี้คือเด็กระดับประถมศึกษา เนื่องจากเริ่มอ่านหนังสือเองได้และชอบดูภาพประกอบมากกว่าอ่านคำบรรยายอย่างเดียว ทั้งทางผู้ผลิตเองได้พยายามส่งเสริมยอดขายด้วยระบบพิมพ์ ๔ สีบนกระดาษอย่างดีเพื่อดึงดูดกลุ่มเป้าหมาย ในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพบว่า มีเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน* เป็นการนำเสนอพระราชนิพนธ์เรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช* ในรูปแบบการ์ตูน โดยมีการปรับเปลี่ยนภาษาให้เข้าใจง่ายและใช้ภาพประกอบเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รวมถึงเปลี่ยนบุคลิกลักษณะตัวละครหนุมานให้เป็นเด็กเพื่อเหมาะกับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายในช่วงอายุ ๖-๑๒ ปี^๒

ในส่วนของคุณลักษณะบุคลิกและบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันนั้น จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยพบว่า มีลักษณะที่น่าสนใจ กล่าวคือ บุคลิกและบทบาทของตัวละครหนุมานมีทั้งส่วนที่ต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงจากตัวละครหนุมานในพระราชนิพนธ์เรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช* ซึ่งส่วนที่ยังคงเดิมคือ ภาพลักษณ์ของทหารเอกผู้จงรักภักดีต่อพระราม ในขณะที่บางเรื่อง ผู้วิจัยพบว่า มีการปรับเปลี่ยน

^๑ กลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย กำหนดโดยการแบ่งหมวดหมู่ของศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.chulabook.com/cgi-](http://www.chulabook.com/cgi-bin/main/2007/browse.asp?upper=7210&lower=7202&pagecount=173)

[bin/main/2007/browse.asp?upper=7210&lower=7202&pagecount=173](http://www.chulabook.com/cgi-bin/main/2007/browse.asp?upper=7210&lower=7202&pagecount=173) [๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑].

^๒ กลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย กำหนดโดยการแบ่งหมวดหมู่ของศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://www.chulabook.com/cgi-](http://www.chulabook.com/cgi-bin/main/2007/browse.asp?upper=7210&lower=7202&pagecount=167)

[bin/main/2007/browse.asp?upper=7210&lower=7202&pagecount=167](http://www.chulabook.com/cgi-bin/main/2007/browse.asp?upper=7210&lower=7202&pagecount=167) [๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๑].

ลักษณะและบทบาทบางประการของตัวละครหนุ่มมานี้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก รวมถึงการปรับเปลี่ยนลักษณะและบทบาทโดยสิ้นเชิงในงานเขียนชิ้นใหม่ที่ไม่เกี่ยวกับเรื่อง รามเกียรติ์โดยสิ้นเชิง

ในวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ตัวละครหนุ่มมานี้มีบทบาทเป็นผู้ช่วยตัวละครเอก บทบาทนี้เป็นที่ รู้จักกันดีของคนทั่วไปตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แต่สำหรับหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน แม้บทบาทผู้ช่วย ตัวละครเอกยังคงปรากฏอยู่ในหนังสือการ์ตูนบางเรื่อง แต่ขณะเดียวกันตัวละครหนุ่มมานี้ก็มี บทบาทเป็นตัวละครเอกในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันบางเรื่อง อาทิ เรื่องหนุ่มมานพบเจ็ดยอด มนุษย์ เรื่องหนุ่มแมนชาแลนเจอร์ และเรื่องหนุ่มมานชาญสมร เป็นต้น

จากสิ่งที่ได้กล่าวไปแล้วในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น แสดงให้เห็นว่าในหนังสือการ์ตูนไทย ปัจจุบันมีการนำตัวละครหนุ่มมานี้มาใช้ในลักษณะที่หลากหลายและน่าสนใจ ควรแก่การวิเคราะห์ อย่างลึกซึ้งต่อไป ในวงวิชาการไทยมีการศึกษาเกี่ยวกับตัวละครหนุ่มมาน้อยจำนวนหนึ่ง ได้แก่ การศึกษาลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มมานี้ในรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ใน พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (ทรงวิทย์ ดลประสิทธิ์, ๒๕๔๐) การศึกษา รามเกียรติ์ในแง่การแพร่กระจายของนิทานซึ่งปรากฏการกล่าวถึงลักษณะและบทบาทของ ตัวละครหนุ่มมานี้ในรามเกียรติ์ฉบับต่างๆ (ศิริพร สุทธิฐาน, ๒๕๒๒) รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบ ตัวละครหนุ่มมานี้กับท้องถิ่นกับฉบับพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มหาราช (พัชลินจ์ จินนุ่, ๒๕๔๗) จะเห็นได้ว่าการศึกษาตัวละครหนุ่มมานี้ทั้งที่ปรากฏในบริบท ของวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ รวมถึงศึกษาตัวละครหนุ่มมานี้ในรามเกียรติ์ฉบับท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งเป็นการ ศึกษาในอดีต แต่ยังไม่พบว่าผู้ใดศึกษาลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มมานี้ในหนังสือ การ์ตูนไทยปัจจุบัน และลักษณะของหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการใช้ตัวละครในอดีต อย่างหนุ่มมานี้มาใช้เป็นสื่อนำเสนอสารแต่อย่างใด ทั้งที่ตัวละครหนุ่มมานี้ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทหนังสือการ์ตูนไทยในปัจจุบันอย่างแพร่หลายและต่อเนื่องเป็นเวลาหลายปี ทั้งในรูปแบบ การ์ตูนนิยายภาพ การ์ตูนรายคาบ และการ์ตูนนิทานภาพ ทั้งนี้โครงเรื่องมาจากรามเกียรติ์ ต้นฉบับทั้งเรื่อง เลือบบางตอนมานำเสนอ หรือนำเพียงตัวละครหนุ่มมานี้มาใช้ในโครงเรื่องใหม่ ซึ่งเหตุผลในการเลือกนำเสนอตัวละครหนุ่มมานี้และการปรากฏซ้ำอย่างต่อเนื่องย่อมมีความหมาย บางประการ ความน่าสนใจอีกประการคือ การปรับเปลี่ยนลักษณะและบทบาทของตัวละคร หนุ่มมานี้ในงานปัจจุบันไปในทิศทางที่ทั้งคงแบบเดิมไว้ ปรับเปลี่ยนบางประการ หรือเปลี่ยนแปลง ไปโดยสิ้นเชิง ผู้วิจัยจึงเห็นว่าลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มมานี้ในหนังสือการ์ตูนไทย ปัจจุบันเป็นเรื่องที่น่าสนใจควรค่าแก่การศึกษาวิเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน
๒. เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน จากตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

๑.๓ สมมติฐานการวิจัย

หนุมานเป็นตัวละครที่มีบุคลิกลักษณะและบทบาทที่โดดเด่นจึงส่งผลให้มีการนำตัวละครหนุมานมาใช้ในการ์ตูนไทยปัจจุบันหลายเรื่อง การนำหนุมานซึ่งเดิมเป็นตัวละครในวรรณคดีไทยมาใช้ในบริบทใหม่ของการ์ตูนแนววัฒนธรรมประชานิยมทำให้ควรศึกษาบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันเหล่านี้

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีบุคลิกลักษณะทั้งที่เป็นลิงในวัยหนุ่ม ลูกลิง มนุษย์ วานร และยอดมนุษย์ มีความเก่งกล้าในการรบ แต่ส่วนใหญ่ไม่เจ้าชู้ ส่วนบทบาทนั้นมีทั้งที่เป็นผู้ช่วยตัวละครเอกและตัวละครเอก บุคลิกลักษณะและบทบาทดังกล่าวมีส่วนที่คงเค้าเดิมและปรับเปลี่ยนสร้างใหม่จากตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

๑.๔ วิธีดำเนินการวิจัย

๑. ค้นคว้าและรวบรวมหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุมาน มีกำหนดตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ.๒๕๔๗ ถึง พ.ศ.๒๕๕๑

๒. ศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวละครหนุมาน แนวคิดเรื่องการสร้างตัวละคร วัฒนธรรมประชานิยม การผสมผสานทางวัฒนธรรม และทฤษฎีสัมพันธบท

๓. วิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ หนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการนำตัวละครหนุมานมาใช้ในเรื่อง

๓.๑.๑ การ์ตูนนิยายภาพ

๓.๑.๒ การ์ตูนรายคาบ

๓.๑.๓ การ์ตูนนิทานภาพ

๓.๒ ศึกษาวิเคราะห์บุคลิกลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

๓.๓ ศึกษาวิเคราะห์บทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

๓.๓.๑ ตัวละครเอก

๓.๓.๒ ผู้ช่วยตัวละครเอก

๓.๔ เปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันกับบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

๓.๕ เปรียบเทียบบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันกับบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

๓.๖ เหตุปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลต่อการดัดแปลงตัวละครหนุมาน

๔. สรุปผลการวิจัย

๑.๕ ขอบเขตการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้จะศึกษาหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุมาน มีกำหนดตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ.๒๕๔๗ ถึง พ.ศ.๒๕๕๑ จำนวน ๑๑ เรื่องดังนี้

๑. ชลดา ชะบางบอน. ๒๕๔๙. *หนุมานกับขบวนการเด็กดี*. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.

๒. ณ ภา เส้าไป. ๒๕๕๐. *รามเกียรติ์ ตอน ศีกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์คอมมิกส์.

๓. ภัคดี แสนทวีสุข และคณะ. ๒๕๕๐. *ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์*. ใน *ปังปอนด์เดอะคอมิกส์*. กรุงเทพฯ: บรรลือสาส์น.

๔. วรัชญ์ วานิชวัฒนากุล. ๒๕๔๙. *หนุมานชาตุมสมร (ฉบับการ์ตูน)*. กรุงเทพฯ: บุรพัฒน์คอมิกส์.

๕. วัฒนา ปัชชาบุตร. ๒๕๔๘. *หนุแมนซาเลนเจอร์*. กรุงเทพฯ: บุรพัฒน์คอมิกส์.^๓

๖. สุภฤกษ์ บุญทอง. ๒๕๕๑. *รามเกียรติ์ (ฉบับการ์ตูน)*. พิมพ์ครั้งที่ ๑๓. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.

๗. สุรศักดิ์ ตรีนนท์ และ พิศาล เพ็ญทรวง. ๒๕๕๑. *ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า (พระเจ้า ๕๐๐ ชาติ)*. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊กส์.

๘. สุวัฒนา อ่อนศิริ, บรรณาธิการ. ๒๕๕๐. *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์*. กรุงเทพฯ: เนชั่น.

๙. อารีเฟน ฮะซานี. ๒๕๔๗. *รามาวตาร*. กรุงเทพฯ: บรรลือสาส์น.

^๓ คำว่า comic เมื่อถอดเป็นภาษาไทยจะยึดตัวเขียนตามข้อมูลที่ปรากฏในแต่ละเล่ม

๑๐. อีดูตุน, กองบรรณาธิการ. ๒๕๔๙. *เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช*. กรุงเทพฯ: บันลือบุ๊คส์.

๑๑. อีดูตุน, กองบรรณาธิการ. ๒๕๕๐. *ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย*. กรุงเทพฯ: บันลือบุ๊คส์.

๑.๖ ข้อตกลงเบื้องต้น

หนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ผู้วิจัยจะศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้ เป็นผลงานที่ตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑ เท่านั้น

สำหรับการแบ่งประเภทของหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันจะแบ่งตามสื่อที่ปรากฏและอยู่ในข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

๑. การ์ตูนนิยายภาพ (Illustrated Tale)
๒. การ์ตูนรายคาบ (Cartoon magazine)
๓. การ์ตูนนิทานภาพ (Picture Book)

๑.๗ นิยามศัพท์

๑. **หนังสือการ์ตูน (Comic)** หมายถึง ภาพนิ่งลายเส้นที่แสดงเรื่องราวใดๆ อาจมีตัวอักษรบรรยายข้างบนหรือข้างล่างที่เรียกว่าแคปชั่น (caption) และอาจจะมีพื้นที่ปิดล้อมแสดงบทสนทนาที่เรียกว่าบัลลูน (Balloon) ด้วยนิยามนี้จึงหมายรวมถึงตั้งแต่การ์ตูนสั้น ๑-๔ ช่องจบหรือมากกว่าที่เรียกว่า คอมิคสตริป (Comic strip) และหนังสือการ์ตูนที่เรียกว่า คอมิคบุ๊ก (Comic book) (ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์, ๒๕๔๖ : ๑๔) ความหมายนี้สอดคล้องกับแนวคิดของศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (๒๕๓๔ : ๘๕) ได้อธิบายความหมายของการ์ตูน (Comic) ว่าเป็นการ์ตูนที่มีความต่อเนื่องเป็นเรื่องราวมีคำบรรยายบทสนทนาในภาพแต่ละภาพ ลักษณะของภาพจะออกมาในเชิงภาพการ์ตูนที่ไม่เน้นความสมจริงของกายวิภาค

๒. **การ์ตูนไทย** คือ การ์ตูนที่เป็นฝีมือของคนไทย ไม่ว่าจะเป็นลายเส้นแบบใดของคนวัยใด ก็คือฝีมือการ์ตูนของคนไทย (สถาบันการ์ตูนไทย มูลนิธิเด็ก, ๒๕๕๓)

๓. **การ์ตูนนิยายภาพ** มีลักษณะเป็นถ้อยคำบรรยายไม่ว่าจะเป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง มีภาพประกอบเหตุการณ์ในเรื่อง เน้นใช้ถ้อยคำบรรยายดำเนินเรื่องเป็นหลัก มักปรากฏอยู่ในหนังสือการ์ตูนรายเดือนหรือจำหน่ายรวมเล่มเฉพาะ

๔. **การ์ตูนรายคาบ** มีเนื้อหาสาระแทรกบันเทิง คุณธรรมและเกร็ดความรู้ต่างๆ ภาพการ์ตูนมักเสนอในช่องเดียวจบหรือหลายช่องจบสลับกับการ์ตูนภาพเล่าเรื่อง ลักษณะภาพจะไม่เน้นความสมจริงของกายวิภาค

๕. **การ์ตูนนิทานภาพ** เป็นการ์ตูนประกอบนิทานหรือบทกลอนที่มีคติธรรมและสาระสอนใจ กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายคือเด็กระดับประถมศึกษา มีการปรับภาษาให้เข้าใจง่าย ใช้ภาพประกอบช่วยเล่าเรื่อง รวมถึงเปลี่ยนบุคลิกลักษณะตัวละครให้เป็นเด็ก

๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เข้าใจการปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ตัวละครหุ่นมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน ซึ่งมีทั้งส่วนที่คงเค้าเดิมและปรับเปลี่ยนสร้างใหม่จากตัวละครหุ่นมานที่ปรากฏในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

๒. เป็นแนวทางในการศึกษาตัวละครจากวรรณคดีไทยที่ปรากฏซ้ำในวรรณกรรมปัจจุบันอื่นๆ

๑.๙ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ประเภทแรก คือ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับตัวละครหุ่นมานทั้งในอดีตและปัจจุบัน ประเภทต่อมา คือ เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อที่ปรากฏการนำเสนอตัวละครหุ่นมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับตัวละครหุ่นมานทั้งในอดีตและปัจจุบัน

บทบาทของลิงในนิทานไทย ของ บุษรา เรื่องไทย (๒๕๔๘) กล่าวถึงลักษณะและบทบาทของลิงในนิทานไทย โดยแบ่งเป็นลิงที่มีลักษณะธรรมดาและลิงที่มีลักษณะพิเศษ มีฤทธิ์เดชหรือพลังอำนาจมากกว่า เช่น ลิงพระโพธิสัตว์ ในส่วนของบทบาทพบว่าลิงที่เป็นตัวเอกจะมีทั้งบทบาทที่คอยช่วยเหลือและมุ่งทำร้าย นอกจากนี้ยังมีบทบาทลิงที่เป็นผู้ช่วย เป็นตัวประกอบ และเป็นตัวร้ายซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด บทบาทของลิงในนิทานไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นอุทาหรณ์สอนใจไม่ให้ทำบาป ภาพลักษณ์ของลิงในนิทานไทยมักมีความเมตตา คอยให้ความช่วยเหลือและมีนิสัยเจ้าเล่ห์ทุกชนตามสัญชาตญาณของสัตว์ป่า

งานวิจัยนี้มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานของผู้วิจัยในเรื่องบทบาทของลิงผู้ช่วย ซึ่งกล่าวถึงตัวละครหุ่นมานในเรื่องรามเกียรติ์ฉบับต่างๆ แม้ไม่ได้เน้นการปรากฏของตัวละครหุ่นมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ในแง่การศึกษาบทบาทและลักษณะของตัวละครหุ่นมานในเรื่องรามเกียรติ์สำนวนต่างๆ ที่หลากหลาย

บทบาทของตัวละครปักษ์ในวรรณคดีไทย ของ สิริวรรณ วงษ์ทัต (๒๕๓๕) กล่าวถึงบทบาทของตัวละครหนุ่มมานอย่างน่าสนใจ เน้นการศึกษาวิเคราะห์ตัวละครปักษ์ในบทละครนอกและบทละครในในอดีต ตัวละครปักษ์มักเป็นยักษ์ที่มีบทบาทเป็นตัวประกอบ มีลักษณะนิสัยประจำตัวด้านเดียว คือ แสดงความชั่วร้ายและทำให้ตัวละครเอกพบกับอุปสรรคต่างๆ ด้านความสำคัญ ตัวละครปักษ์ทำให้ตัวละครเอกและตัวแทนฝ่ายธรรมะได้แสดงความสามารถ ทั้งทำให้เกิดเรื่องราวต่างๆ จากความขัดแย้งที่เกิดจากตัวละครนี้

ส่วนที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยก็คือการแบ่งประเภทของตัวละครซึ่งกล่าวถึงบทบาทของตัวละครหนุ่มมานที่ทำหน้าที่ปราบทศกัณฐ์ ตัวละครปักษ์ในเรื่องรามเกียรติ์ และกล่าวถึงเหตุการณ์ที่สะท้อนลักษณะและอุปนิสัยของตัวละครหนุ่มมานทั้งแง่บวกและลบ นอกจากนั้นผู้เขียนยังวิเคราะห์ตัวละครหนุ่มมานว่าเป็นตัวละครที่มองเห็นได้รอบด้าน (Round Characters) กล่าวคือ เป็นตัวละครที่ประกอบด้วยคุณลักษณะหลายประการคล้ายคนในชีวิตจริง ตัวละครประเภทนี้มีความลึกซึ้งและเข้าใจได้ยาก มีทั้งข้อดีและข้อเสียอยู่ในคนเดียวกัน มีพัฒนาการทางด้านนิสัยใจคอ สามารถเปลี่ยนแปลงความเชื่อหรือเจตคติในเรื่องต่างๆ ได้หากประสบกับเหตุการณ์ในชีวิตที่ทำให้ความคิดเปลี่ยนไป ผู้วิจัยจึงจัดให้ตัวละครหนุ่มมานอยู่ในประเภทนี้ ด้วยเหตุผลจากพฤติกรรมต่างๆ พฤติกรรมที่ดี เช่น เมื่อพระรามใช้ไปทำภารกิจเสี่ยงภัย ตัวละครหนุ่มมานก็ไม่เคยปฏิเสธหรือพ่ายแพ้กลับมา และแม้สิ่งตอบแทนที่ได้รับจะไม่มากมาย ตัวละครหนุ่มมานก็ไม่เคยรู้สึกไม่พอใจ ต่างจากตอนทำที่สวามีภักดีกับทศกัณฐ์ แม้ได้สิ่งตอบแทนมากมายแต่ตัวละครหนุ่มมานก็ยังจงรักภักดีต่อพระรามเช่นเดิม ในเรื่องความรัก ตัวละครหนุ่มมานมีภรรยาหลายคนแต่ไม่เคยรับเลี้ยงดูหรือยกย่องผู้ใด สำหรับพฤติกรรมด้านลบที่ปรากฏก็เช่น เชื้อมั่นในตนเองมากเกินไปจึงทำเกินคำสั่ง ภูมามและชุกชนจนสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง

ตัวละครรามเกียรติ์ ของ ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์ (๒๕๒๕) กล่าวถึงการศึกษาตัวละครหนุ่มมานในฐานะทหารเอกของพระราม เน้นศึกษาลักษณะของตัวละคร ชาติกำเนิด และพฤติกรรมของตัวละครหนุ่มมาน โดยแสดงให้เห็นความเหมือนและความต่างของตัวละครหนุ่มมานในรามายณะฉบับวาลมิกิ กับรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ผลการศึกษาตัวละครหนุ่มมานทั้งสองฉบับเหมือนกันที่ความซื่อสัตย์จงรักภักดี ต่อพระรามและความเก่งกาจด้านการรบ แต่ตัวละครหนุ่มมานในรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช มีความสามารถด้านการวางอุบายมากกว่าด้านทำศึก สะท้อนให้เห็นคุณสมบัติสำคัญที่ทำให้ตัวละครหนุ่มมานกลายเป็นทหารเอกของพระรามก็คือ ความจงรักภักดี รวมถึงความสามารถด้านการรบซึ่งโดดเด่นกว่าตัวละครอื่น การศึกษาเรื่องนี้เป็น

ประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการศึกษาเรื่องลักษณะและบทบาทสำคัญของตัวละครหนุมานในวรรณคดีในอดีตซึ่งจะได้นำมาเปรียบเทียบกับตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน เพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่าง

หนุมานชาฎสมร ของ ทรวงวิทย์ ดลประสิทธิ์ (๒๕๔๐) กล่าวถึงตัวละครหนุมานตั้งแต่กำเนิดและดำเนินชีวิตเรื่อยมาจนได้ถวายตัวเป็นทหารเอกของพระองค์ จนกระทั่งทำศึกต่อสู้ตามบัญชาของพระรามและได้รับชัยชนะเหนือศัตรูทุกครั้ง นอกจากนั้นยังกล่าวถึงภรรยาของตัวละครหนุมานทั้ง ๖ คนอีกด้วย ในตอนท้ายเล่มได้ให้ผู้อ่านร่วมแสดงความคิดเห็นถึงผู้ให้กำเนิดที่แท้จริงของหนุมานว่าเป็นพระอิศวรหรือพระพาย งานเขียนชิ้นนี้เน้นกล่าวถึงเฉพาะตัวละครหนุมานและเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น โดยเรียบเรียงจากคำบรรยายของอาจารย์เสรี หวังในธรรม จากการแสดงโชว์ในโอกาสต่างๆ ซึ่งการนำเสนอลักษณะนี้ทำให้เรื่องราวของตัวละครหนุมานสนุกสนานและน่าสนใจมากขึ้นจากการสอดแทรกอารมณ์ขันของผู้บรรยาย นอกจากนั้นยังสะท้อนให้เห็นว่าในปัจจุบันการเข้าถึงวรรณคดีไทยในอดีตมีหลายวิธี ไม่จำกัดด้วยประเภทของสื่อหรือวิธีการส่งสาร ดังเช่นในเอกสารนี้แม้ต้นฉบับจะเป็นนาฏกรรมการแสดงโชว์แต่ก็สามารถนำมาเรียบเรียงให้เป็นงานเขียนที่น่าอ่านและทำให้รู้จักตัวละครหนุมานในมิติที่หลากหลายมากขึ้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ฉบับย่อ บทกลอนในตอนสำคัญ เกร็ดความรู้เกี่ยวกับตัวละครหนุมาน เหตุการณ์ในศึกสำคัญที่มีหนุมานเป็นผู้นำทัพ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยอย่างมาก

Cultural Hybridity and Dynamics in Hanuman Chansamon ของ Siriporn Phakdeephassook (๒๕๔๘) กล่าวถึงการศึกษาบทบาทของตัวละครหนุมานในภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่อง**หนุมานชาฎสมร** ซึ่งเป็นการนำเสนอวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์แบบใหม่ในสังคมไทยร่วมสมัย โดยมีแนวคิดเรื่องวัฒนธรรมประชานิยมเป็นปัจจัยทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนเนื้อหาและองค์ประกอบของวรรณกรรมบางประการเพื่อให้เหมาะกับประเภทของสื่อภาพยนตร์และกลุ่มผู้ชมเป้าหมายซึ่งเป็นเด็ก อาทิ การปรับเปลี่ยนตัวละครเอกหนุมานให้เป็นเด็กและใช้คำเรียกแทนตนเองว่า “หนู” การผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างวรรณคดีมรดกของไทยกับเทคโนโลยี และการนำเสนอที่ทันสมัยทำให้น่าสนใจมากกว่าการนำเสนอในรูปแบบภาพนิ่งหรือตัวอักษร นอกจากนั้นการพิจารณาคูณค่าของวรรณคดีแต่ละเรื่องที่ปรากฏในบริบทแบบใหม่แตกต่างจากเดิมก็ไม่ควรถูกกำหนดกรอบการพิจารณาด้วยค่านิยมของสังคมในอดีตแต่ควรใช้ทัศนคติความคิดและมุมมองของสังคมในปัจจุบันเป็นเครื่องมือศึกษา ตลอดจนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการสร้างงานแต่ละชิ้นด้วย

การศึกษานี้เป็นประโยชน์ในประเด็นเรื่องการนำเสนอลักษณะและบทบาทของตัวละคร หนุมานในงานปัจจุบัน ในแง่ของการสร้างสรรค์ตัวละครหนุมานในภาพยนตร์การ์ตูนสามมิติโดยมีการผสมผสานระหว่างลักษณะตามขนบเดิมของตัวละครหนุมานวรรณคดีจากเรื่องรามเกียรติ์กับ ลักษณะแบบใหม่ตามสมัยนิยมของสังคมปัจจุบัน การศึกษานี้จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ประชาชนิยมซึ่งผู้วิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการวิเคราะห์วิธีการสร้างตัวละคร การใช้ภาษา การใช้บทสนทนา รวมถึงแนวคิดเรื่องผู้เสพกลุ่มเป้าหมายที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยน องค์ประกอบต่างๆ ให้เหมาะสมในงานวิจัยฉบับนี้ได้

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อที่ปรากฏการนำเสนอตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูน ไทยปัจจุบัน

ตามหากำรตูน ของ ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์ (๒๕๔๖) เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับ ต้นกำเนิด ประวัติและการเดินทางจากอดีตถึงปัจจุบันของการ์ตูนจากทุกมุมโลกทั้งยุโรป อเมริกา ญี่ปุ่นและไทย โดยใช้มิติการเคลื่อนที่ของเวลาเป็นตัวเล่าเรื่อง และกล่าวถึงความเปลี่ยนแปลง ยุคสมัยว่าหน้าที่และบทบาทของการ์ตูนได้เปลี่ยนแปลงไปตามสังคมซึ่งเป็นผู้กำหนดและใช้ประโยชน์ จากการ์ตูนทั้งซึ่งนำความคิดทางการเมืองไปจนถึงการเข้าร่วมสงคราม แม้กระทั่งสร้างลัทธิ ชาตินิยมด้วยความสดใสน่ารักและความตลกขบขันของตัวการ์ตูนโดยที่ผู้อ่านไม่รู้สึกกำลังถูก ครอบงำหรือบีบบังคับ ดังนั้นการ์ตูนจึงเป็นสื่อที่สามารถสื่อสารได้กับคนทุกชนชั้นอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของการ์ตูนไทยตั้งแต่นิยายภาพเรื่องโกมินทร์กุมาร จนกระทั่งพัฒนามาถึงป๊อปอนด์ 3D ของไทย โดยเฉพาะตัวการ์ตูนป๊อปอนด์ซึ่งปรากฏในขอบเขต ข้อมูลของผู้วิจัยจำนวนมาก นอกจากนั้นในบทวิเคราะห์ตอนที่ ๙ จากโกมินทร์กุมารถึงป๊อปอนด์ ยังกล่าวถึงตัวละครหนุมานว่ามีหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ปกครองที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือ ตัวละครเอก และตรีศูลซึ่งเป็นอาวุธประจำกายของหนุมานยังเปรียบเหมือนตัวแทนของความเป็น ไทย ในขณะที่การ์ตูนเรื่องป๊อปอนด์จอมชนได้รับการรวมเล่มออกจำหน่าย ทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๗ ก็ได้้นำการ์ตูนสามมิติเรื่องป๊อปอนด์ออกฉาย มีเนื้อเรื่องเป็นการผจญภัยในบางกอกซีตี้ (ยุคอนาคต) ค.ศ.๒๕๔๕ ดังนั้นในช่วงเวลาดังกล่าวตัวละครหนุมานจึงปรากฏทั้งในหนังสือและ ทางโทรทัศน์พร้อมกัน

เอกสารที่เกี่ยวข้องเรื่องนี้เป็นตัวอย่างการกล่าวถึงตัวละครหนุมานในฐานะตัวละครผู้ช่วยที่มี หน้าที่คอยช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้ป๊อปอนด์ซึ่งเป็นตัวละครเอก รวมถึงการปรากฏซ้ำของตัว ละครหนุมานในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ในระยะเวลาดังกล่าวซึ่งเป็นที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดวัฒนธรรมประชานิยมซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้ในงานวิจัยเล่มนี้ด้วย

การสื่อสารความหมายใน “การ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่” ของ วรชัย วานิชวัฒนากุล (๒๕๔๙) กล่าวถึงการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการประกอบสร้างความหมาย (Construction of meaning) ของวรรณคดีและนิทานพื้นบ้านไทยในการ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่ ตามนิยามของผู้เขียนคำนี้หมายถึง สื่อประเภทหนังสือการ์ตูนที่นำเสนอสารซึ่งอ้างอิงเค้าโครงเนื้อหาจากวรรณคดีหรือนิทานพื้นบ้านของไทยและอาจเพิ่มเติมเนื้อหาใหม่ตามจินตนาการของผู้สร้าง ในงานวิจัยนี้เน้นการวิเคราะห์การสร้างสรรครูปลักษณ์และปรับเปลี่ยนบทบาทตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องหนุมานชาเลนเจอร์ เป็นสำคัญแต่ไม่ได้ศึกษาหนุมานในหนังสือการ์ตูนเรื่องอื่น

ประเด็นที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ คือ การปรับเปลี่ยนบทบาทของตัวละครหนุมานให้เป็นตัวละครเอก (Hero) ไม่ใช่เป็นเพียงทหารเอก ผู้ช่วยผู้ซื่อสัตย์ของพระราม ในส่วนของรูปลักษณ์ ตัวละครหนุมานมีรูปร่างหน้าตาคล้ายมนุษย์มากกว่าสัตว์ป่า เมื่อขยายขนาดร่างกายให้ใหญ่ก็จะมีนิสัยดุร้ายซึ่งลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากตัวละครหนุมานในวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ นอกจากนี้ในงานวิจัยนี้ยังกล่าวถึงเรื่องรามาวตาร ของสำนักพิมพ์บันลือสาส์นซึ่งเป็นกลุ่มข้อมูลของผู้วิจัยในแง่การส่งเสริมการเรียนรู้วรรณคดีในอดีตของเด็กและเยาวชนผ่านสื่อการ์ตูนที่น่าสนใจและใกล้ตัว

การนำเสนอลักษณะของวีรบุรุษในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นในไทย ของ ภัทรหทัย มังคะदानะระ (๒๕๔๑) กล่าวถึงการศึกษาลักษณะรูปแบบการนำเสนอตัวละครที่เป็นวีรบุรุษในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นของไทย ผลการวิจัยพบว่าลักษณะส่วนใหญ่ของวีรบุรุษในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นในไทยมีความคล้ายคลึงกัน รวมถึงลักษณะพฤติกรรม คุณธรรมและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับวีรบุรุษ ส่วนที่ต่างกันคือลักษณะทางกายภาพ สำหรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยก็คือ การศึกษาลักษณะวีรบุรุษในด้านบุคลิกลักษณะ ผู้วิจัยพบว่าการแปลงร่างของตัวละครเอก ชุนโกกุ ในเรื่องดราก้อนบอลกับตัวละครหนุมานในเรื่องหนุมานชาเลนเจอร์มีความคล้ายคลึงกัน เนื่องจากเป็นการ์ตูนที่ได้รับอิทธิพลจากประเทศญี่ปุ่นเช่นเดียวกัน รวมถึงเรื่องการสร้าง ความหมายของตัวละครหนุมานขึ้นใหม่ จากเดิมเป็นเพียงทหารเอกทำตามรับสั่งของเจ้านาย กลายเป็นวีรบุรุษผู้ปกป้องโลกจากผู้ไม่หวังดี นอกจากลักษณะทางกายภาพนอกแล้ว ลักษณะภายในที่สำคัญของวีรบุรุษยังต้องมีความพยายามในการต่อสู้จนฝ่าฟันอุปสรรคและอันตรายต่างๆ ได้ด้วยความอดทน ซื่อสัตย์กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และยังมีลักษณะเหนือคนธรรมดาทั้งในด้านพลังและสิ่งของวิเศษที่ได้รับมา

การสื่อความหมายในนิยายสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋ ของมาณิษา พิศาลบุตร (๒๕๓๓) กล่าวถึงการศึกษาวิธีการนำเสนอภาพการ์ตูนของชายหัวเราะฉบับกระเป๋ โดยศึกษาทั้ง

รูปแบบและเนื้อหา ในส่วนของรูปแบบประกอบด้วยแก่นเรื่อง โครงเรื่อง ฉาก ตัวละคร การใช้ภาษาในลักษณะบทสนทนา ในส่วนเนื้อหาจะเป็นการสะท้อนสังคม นำเหตุการณ์หรือประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงในขณะนั้นมาถ่ายทอดเป็นเรื่องราว นอกจากนั้นยังมีการวิเคราะห์การเกิดอารมณ์ขันของผู้อ่านโดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ขันซึ่งข้อมูลของผู้วิจัยมีหนังสือการ์ตูนในลักษณะนี้จำนวนมาก และการศึกษาองค์ประกอบของเรื่องยังทำให้เข้าใจวิธีการสร้างอารมณ์ขันให้เกิดแก่ผู้อ่านผ่านตัวละครหุ่นมาน อาทิ การสร้างอารมณ์ขันจากความแตกต่างระหว่างยุคสมัย การใช้ศัพท์เฉพาะวงการ การกล่าวเกินจริงหรือด้อยกว่าฐานะของตัวละคร เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๒

หนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการนำตัวละครหุ่นมาไว้ในเรื่อง

หนังสือการ์ตูนไทยในปัจจุบันปรากฏการนำตัวละครหุ่นมาใช้อย่างแพร่หลาย มีทั้งการ์ตูนที่ยังคงบุคลิกลักษณะตัวละครหุ่นตามเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ไว้เช่นเดิม และการ์ตูนที่มีการปรับเปลี่ยนลักษณะและบทบาทบางประการเพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมและวัฒนธรรมปัจจุบัน ตลอดจนผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายเพื่อประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในเนื้อเรื่องแบบใหม่ต่างจากเดิมโดยสิ้นเชิง หนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการนำตัวละครหุ่นมาไว้ในเรื่องสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภทตามการปรากฏในสื่อปัจจุบัน ได้แก่ การ์ตูนนิยายภาพ การ์ตูนรายคาบ และการ์ตูนนิทานภาพ ผู้วิจัยพบว่าการ์ตูนนิทานภาพมีการนำตัวละครหุ่นมาใช้มากที่สุดจำนวน ๕ เรื่อง รองลงมาคือ การ์ตูนนิยายภาพ และการ์ตูนรายคาบซึ่งมีจำนวนเท่ากันจำนวน ๓ เรื่อง ในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงความหมายและลักษณะของการ์ตูนไทยทั้ง ๓ ประเภทตามลำดับพัฒนาการของการ์ตูนไทย รวมถึงภาพรวมและเนื้อเรื่องโดยสังเขปของการ์ตูนไทยปัจจุบันแต่ละเรื่องที่ปรากฏการนำตัวละครหุ่นมาใช้

๒.๑ การ์ตูนนิยายภาพ (Illustrated Tale)

การ์ตูนนิยายภาพถือเป็นการ์ตูนประเภทแรกๆ ของเมืองไทย นักเขียนนิยายภาพที่มีชื่อเสียงของไทย เช่น จุก เบี้ยวสกุล เขียนเรื่อง เจ้าชายผมทอง ราชเลอสรวง เขียนเรื่อง โกมินทร์กุมาร นิยายภาพเหล่านี้มักปรากฏอยู่ในหนังสือการ์ตูนรายเดือนต่างๆ วางจำหน่ายเฉพาะในราคาถูกเพียงเล่มละ ๑ บาท หรือที่เรียกกันว่าการ์ตูนเล่มละบาท เป็นสาเหตุให้การ์ตูนเล่มละบาทได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในขณะนั้น จนกลายเป็นตำนานมาจนถึงทุกวันนี้ ในส่วนของแนวเรื่องการ์ตูนเล่มละบาทในยุคนั้นจะมีทั้งเรื่อง ชีวิต, ฝันหรือสิ่งลึกลับ, ตลก, นิทาน โดยเฉพาะเรื่องผีเป็นเรื่องที่ได้รับความนิยมมากในขณะนั้น

ในปัจจุบันนิยายภาพของไทยได้รับอิทธิพลจากการ์ตูนญี่ปุ่นในส่วนของลายเส้นและอิทธิพลจากตะวันตกในส่วนโครงเรื่องเกี่ยวกับวีรกรรมการต่อสู้ของวีรบุรุษ สำหรับรูปแบบยังคงเป็นการนำเสนอเรื่องยาวตั้งแต่ต้นจนจบตามโครงเรื่อง หรือผลิตเป็นชุด มีหลายเล่มต่อเนื่องกันไป จนกว่าจะจบเรื่องหนึ่งๆ (จินตนา ไบกาซูยี, ๒๕๓๘: ๕๐) เช่น เรื่อง เจ้าหุ่นเพื่อนรัก ของนิรันดร์ดี บุญจันทร์ เรื่อง มนุษย์พันธุ์ใหม่ ของติ่ม ซึ่งเป็นผลงานที่ได้รับรางวัลหนังสือดีเด่นประจำปี ๒๕๔๕ สำหรับการ์ตูนนิยายภาพที่ปรากฏการนำตัวละครหุ่นมาไว้ในเรื่องมี ๓ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เรื่อง หุ่นมาพบเจ็ดยอดมนุษย์ และเรื่อง รามาวตาร

๒.๑.๑ รามเกียรติ์ ตอน ศีกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน

ภาพที่ ๑-๓: ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศีกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน
(ที่มา: <http://www.amarinpocketbook.com/>)

การ์ตูนนิยายภาพเรื่องรามเกียรติ์ ตอน ศีกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน มีชื่อภาษาอังกฤษว่า Ramayana: The Miracle War เป็นผลงานของ ศักกภ เส้าไบ ในนามปากกาว่า ณ ภพ เส้าไบ สำนักพิมพ์อมรินทร์คอมมิกส์ พิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๕๐ โดยมีจุดประสงค์ของการแต่งกล่าวไว้อย่างละเอียดในคำนำของหนังสือการ์ตูนเล่มที่ ๑ มีเนื้อความว่า

“การ์ตูนรามเกียรติ์เล่มนี้เป็นอีกหนึ่งในแนวคิดที่จะนำเสนอเรื่องราวมหากาพย์ การรบในรูปแบบใหม่ที่เป็นบันเทิงคดีแนววิทยาศาสตร์ เพื่อที่จะทำให้เยาวชนมอง รามเกียรติ์ในภาพแห่งความคุ้นเคยของโลกปัจจุบัน...แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใด ก็คงไม่สำคัญเท่ากับว่าเนื้อหาอันเป็นแก่นของเรื่องนั้นยังคงอยู่ เนื้อหาแห่งความเสียสละ เป้าหมายของหน้าที่...สำนักพิมพ์อมรินทร์คอมมิกส์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การ์ตูน รามเกียรติ์ ตอนศีกุมภกรรณนี้ นอกจากจะสร้างความสนุกสนานแล้ว ยังจะ สร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชน ในการที่จะต่อยอดความคิดและ จินตนาการเพื่อการมีชีวิตในอนาคตได้อย่างมั่นคง” (เล่มที่ ๑, คำนำ)

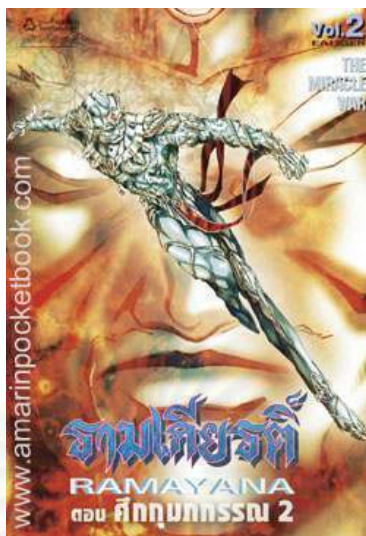
ผู้แต่งมีจุดประสงค์ในการแต่ง ๒ ประการ คือ เพื่อสร้างความสนุกสนานและสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นผู้่านกลุ่มเป้าหมายนำข้อคิดเรื่องความเสียสละ การตระหนักรู้ถึงหน้าที่ของตนไปปฏิบัติในชีวิต โดยนำเสนอเรื่องรามเกียรติ์ ซึ่งเป็นวรรณคดีอมตะของไทยในรูปแบบบันเทิงคดีแนววิทยาศาสตร์ (Science fiction) ผสมผสานกับฉากการต่อสู้ (Action) โดยใช้

ลายเส้นในการวาดภาพตามแบบการ์ตูนช่องของญี่ปุ่น เพื่อแสดงให้เห็นว่างานที่มีความเป็นอมตะสามารถนำเสนอได้ในหลายรูปแบบไม่จำกัดเพียงแต่รูปแบบเดิมเท่านั้น เพื่อให้ผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายซึ่งอยู่ในช่วงอายุ ๖-๑๒ ปี รู้จักวรรณคดีสำคัญซึ่งเปรียบได้กับเพชรน้ำเอกแห่งยุครัตนโกสินทร์ ในส่วนของเนื้อเรื่อง มีการดำเนินโครงเรื่องหลักตาม *รามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑* ตั้งแต่แนะนำตัวละครทศกัณฐ์ แนะนำตัวละครพระราม กล่าวถึงเหตุการณ์ตอนพระรามตามกวางจนเป็นเหตุให้ทศกัณฐ์ลักพาตัวนางสีดาไปได้ เมื่อนกสดาญผ่านมาพบจึงพยายามช่วยนางสีดาแต่ก็ไม่สำเร็จ จนในที่สุดพระรามก็พบกับหนุมานและสุครีพ ผู้เป็นกำลังสำคัญในการยกทัพไปกรุงลงกาจนเกิดศึกกุ่มภรรยาขึ้น ในเรื่องนี้ตัวละครหนุมานมีบทบาทสำคัญในหลายเหตุการณ์ด้วยการแสดงความกล้าหาญ ซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อพระรามและลักษมณ์ ในส่วนขององค์ประกอบของเรื่อง มีการดัดแปลงและผสมผสานให้ทันสมัยโดยใช้ฉากในโลกอนาคตและเพิ่มความแปลกใหม่ของลักษณะบุคลิกตัวละครโดยใช้ภาพคอมพิวเตอร์กราฟิก (CG)^๑ และเพิ่มตัวละครหญิงลึกลับภายใต้ชุดเกราะเหล็กสีดำเข้ามาเพื่อสร้างความสงสัยให้กับผู้อ่าน

การนำเสนอโครงเรื่องหลักตามเรื่องรามเกียรติ์เดิมผ่านมุมมองใหม่ของศิลปินผู้วาดภาพด้วยรูปแบบที่ทันสมัยทำให้เรื่องราวน่าสนใจมากขึ้น เริ่มต้นตั้งแต่การเผชิญหน้าระหว่างพระลักษมณ์และกุ่มภรรยา การรบครั้งนี้พระลักษมณ์ถูกหอกโมกศักดิ์ จนอาจถึงแก่วิตหากต้องแสงพระอาทิตย์ พระรามจึงให้หนุมานไปหยุดรถพระอาทิตย์และไปหาญาติที่ชื่อสังกรณีตรีชวาเพื่อนำมาช่วยพระลักษมณ์ให้ทันเวลา การ์ตูนชุดเรื่องนี้มีจำนวน ๓ เล่ม แต่ละเล่มแบ่งออกเป็นตอนย่อยทั้งหมด ๗ ตอน มีการดำเนินเรื่องตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของพระรามอย่างชัดเจน สำหรับชื่อตอนในแต่ละเล่มก็แตกต่างจากชื่อตอนในเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑* แม้การ์ตูนเรื่องนี้จะระบุชื่อว่าเป็นเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอน ศีกกุ่มภรรยา ฉบับการ์ตูน* แต่ผู้เขียนก็ปูพื้นเรื่องให้ผู้อ่านรู้จักกับตัวละครและเหตุการณ์สำคัญก่อนเข้าสู่ตอนศึกกุ่มภรรยา สำหรับรายชื่อตอนในแต่ละเล่ม มีดังนี้ เล่มที่ ๑ คือ ตอนพระรามเดินดง ตอนพระรามตามกวาง ตอนทศกัณฐ์ลักนางสีดา ตอนสดาญปะทะทศกัณฐ์ ตอนพระรามพบหนุมานและสุครีพ ตอนกรีธาทัพและตอนศึกกุ่มภรรยา ส่วนเล่มที่ ๒ และเล่มที่ ๓ กล่าวถึงตอนศึกกุ่มภรรยาต่อเนื่องจนจบเรื่อง

^๑ คอมพิวเตอร์กราฟิก (Computer graphics) หมายถึง การสร้าง การจัดการ การใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างภาพกราฟิก โดยการนำข้อมูลมาสร้างเป็นภาพ กราฟิก แผนภาพ แผนภูมิ หรืออาจนำภาพมาจากสื่ออื่นๆ มาทำการตัดต่อให้เป็นไปตามต้องการ หรือตกแต่งภาพให้ดีขึ้น [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://ict.su.ac.th/th/ict-elearning/800110/week12/Computer%20Graphic.pdf> [๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๓].

ภาพที่ ๔: ตัวละครหนุมานในเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้มีบทบาทเป็นทหารเอกผู้กล้าหาญและจงรักภักดีของพระราม มีหน้าที่เป็นแม่ทัพคุมกองกำลังบูรพาทิศ มีหลายชื่อเรียก อาทิ “ท่านแม่ทัพ” เป็นคำเรียกของทหารผู้ได้บังคับบัญชา “บุตรแห่งพระพาย” “บุรุษผู้เป็นตำนานแห่งชนเผ่าวานร” เป็นคำเรียกของกุมภกรรณ “ไฉ่ลึงถ้อย” กุมภกรรณใช้เรียกเมื่อไม่พอใจหรือต้องการช่วยโยให้หนุมานโมโห ชื่อต่อมาคือ “บุตรแห่งพระพาย” “เจ้าลิงป่า” “ขุนกระบี่” หรือ “ขุนพล” เป็นคำเรียกของสุริยเทพเพื่อเชิดชูในความซื่อสัตย์ กล้าหาญ และยึดมั่นในเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งนักรบของหนุมาน หรือเรียกว่า “เจ้าหนู” “เด็กน้อย” สุริยเทพใช้เรียกเมื่อหนุมานดื้อดั่งไม่เชื่อฟังยืนยันจะขวางทางเดินรถพระอาทิตย์ให้ได้ คำเรียกนี้แสดงให้เห็นว่าสุริยเทพเองก็เอ็นดูและชื่นชมในความกล้าหาญและซื่อสัตย์ของหนุมานเช่นกัน รวมถึง “ลิงเผือก” “เจ้าลิงน้อย” เป็นคำเรียกของกัรชกา สารถิรทพระอาทิตย์ “เจ้าเด็กขี้เซา” เป็นคำเรียกด้วยความรักและความห่วงใยของสุครีพ นอกจากนี้ยังมีตัวละครสำคัญอื่นๆ ในเรื่องซึ่งล้วนเป็นตัวละครชุดเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์เพียงแต่มีชื่อเรียกต่างกัน ดังนี้ ฝ่ายอธรรมะมี พระราม พระลักษมณ์ ซึ่งมีชื่อเรียกว่า ลักษมณ์ นางสีดา พิเภก สุครีพ นิลนนท์ ฝ่ายอธรรมะมี กุมภกรรณ อินทรชิต เป็นต้น

เนื้อเรื่องโดยสังเขปเริ่มต้นจาก **ตอน พระรามเดินทาง** ในขณะนั้นเป็นปีทະที่ ๙๕๖๐๐ พระรามถูกขับออกจากเมือง โดยมีพระลักษมณ์หรือลักษมณ์ ผู้เป็นน้องชาย และนางสีดาผู้เป็นชายาติดตามไปด้วย ต่อมาคือ **ตอน พระรามตามกวาง** กล่าวถึงทศกัณฐ์ซึ่งทราบข่าวความงามของนางสีดาจึงให้มารีศแปลงร่างเป็นกวางทองเพื่อลวงพระรามให้ตามไป จากนั้นกวางทองได้กลายร่างเป็นยักษ์ร้องขอความช่วยเหลือด้วยน้ำเสียงของพระราม แม้จะรู้ว่าเป็นกวางทองแต่

นางสีดาก็รีบรื้อให้พระลักษมณ์ตามไป ต่อมาคือ **ตอน ทศกัณฐ์ลักนางสีดา** เมื่อปลอดคน ทศกัณฐ์จึงใช้โซ่พั้งลักพาตัวนางสีดาไป เนื่องจากไม่สามารถแตะต้องตัวนางได้ ต่อมาคือ **ตอน สดาเยปะทะทศกัณฐ์** ระหว่างทางทศกัณฐ์พบกับนกสดาเยซึ่งกำลังเดินทางมาเข้าเฝ้าพระรามจึง เกิดการต่อสู้กันขึ้น ต่อมาคือ **ตอน พระรามพบหนุมานและสุครีพ** พระรามและพระลักษมณ์ออก ตามหานางสีดาจนได้พบกับหนุมาน และมองเห็นลักษณะพิเศษ ซึ่งคือ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยว แก้ว ทำให้หนุมานรู้ว่าบุคคลผู้นี้คือพระรามจึงขอติดตามรับใช้ พร้อมกับนี้ได้นำสุครีพและกองทัพ วานรเข้าถวายตัวด้วยเช่นกัน ต่อมาคือ **ตอน กริธาทัพ** เมื่อทุกอย่างพร้อม พระรามรับสั่งให้สุครีพ จัดทัพเป็นรูปพญาครุฑเพื่อเดินทางไปยังกรุงลงกาทันที เป็นที่น่าสังเกตว่าเนื้อเรื่องเล่มที่ ๒ ปรากรู ภาพเหตุการณ์ตอน **หนุมานเฝ้ากรุงลงกา** และตอน **หนุมานต่อสู้กับไมยราพ** ด้วย ซึ่งทั้งสอง เหตุการณ์มีหนุมานเป็นตัวละครสำคัญเหมือนกัน สะท้อนให้เห็นว่าผู้เขียนให้ความสำคัญกับตัว ละครหนุมานมากเป็นพิเศษ

เนื้อเรื่องดำเนินมาถึงเหตุการณ์สำคัญที่สุดของการ์ตูนเรื่องนี้ คือ **ตอน ตีกุมภกรรณ** เริ่มต้นด้วยกุมภกรรณแสดงความโกรธที่ลักษมณ์เป็นผู้นำกองทัพมารบแทนพระรามทั้งที่กุมภกรรณ ตั้งใจเตรียมหอกโมกขศักดิ์อันทรงพลังไว้ใช้กับพระรามเพียงผู้เดียว กุมภกรรณจึงคิดว่าพระราม ต้องการดูถูกตน จากนั้นการสู้รบระหว่างยักษ์และมนุษย์จึงเกิดขึ้น แต่ละฝ่ายผลัดกันเป็นฝ่ายรุก และฝ่ายตั้งรับ เมื่อสบโอกาสก็สำแดงอาวุธสำคัญของตนออกมา อาทิ **กรงเล็บวายุภักษ์** ของ กุมภกรรณ **พลังสมาธิที่แกร่งกล้า** ของลักษมณ์ ระหว่างการต่อสู้ ลักษมณ์ตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบ จากการต่อสู้เพียงลำพังท่ามกลางกองทัพยักษ์และบุคคลนิรนามในชุดเกราะดำซึ่งตอนแรก ลักษมณ์คิดว่าเป็นอินทรีชิต เนื้อเรื่องลำดับต่อมากล่าวถึงหนุมาน ตัวละครสำคัญของฝ่ายธรรมะ ผู้ คุมกองกำลังบูรพาทิศกำลังสู้รบกับฤทธิกาสูรแม่ทัพแห่งวงศ์กุมภกรรณ ผู้ใช้ทวนและอาวุธที่อยู่บน ชุดเกราะเหล็กรวมถึงม่านพลังในการต่อสู้ สำหรับหนุมานก็ใช้เขี้ยวแก้วของตนรับอาวุธอย่าง คล่องแคล่วทั้งที่ในใจเป็นห่วงความปลอดภัยของลักษมณ์มาก จากนั้นกล่าวถึงการเผชิญหน้า ระหว่างลักษมณ์และบุคคลนิรนามในชุดเกราะดำ ผู้ทำให้พลังสมาธิของลักษมณ์อ่อนแอลง ใน สถานการณ์คับขันบุคคลนิรนามในชุดเกราะดำทำรบกับลักษมณ์ ทำให้ลักษมณ์รู้ว่าบุคคลผู้นี้ไม่ใช่ อินทรีชิต ตอนสุดท้ายปรากฏว่าบุคคลนิรนามคือหญิงสาวผู้หนึ่งซึ่งไม่ปรากฏที่มา

เนื้อเรื่องต่อมากล่าวถึงพิธีลับหอกโมกขศักดิ์ของกุมภกรรณ ซึ่งเน้นการใช้ถ้อยคำบรรยาย ฉากและเหตุการณ์อย่างละเอียด เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันของผู้อ่านถึงวิญญูณอาถรรพ์ในโลก แห่งความชั่วร้ายและมนต์ดำแห่งความตายของหอกโมกขศักดิ์เป็นการเพิ่มความน่ากลัวให้กับ อาวุธวิเศษของโลกชนิดนี้ แม้หนุมานจะใช้ตรีเพชรตัดทวนแต่ก็ไม่เป็นผล พลวานรมากมายต้อง

เสียสละชีวิตเพื่อรับคมหอกแทน แม้จะพยายามยิงศรเป็นเกราะแก้ววิษณุล้อมกายลักษมณ์แต่หอกก็ยิงพุ่งเข้าหาลักษมณ์จนได้ ฝ่ายพระรามเมื่อทราบข่าวจึงรีบรุดมาช่วยสนามรบซึ่งบัดนี้มีแต่ความเจ็บบังคับและมีดมืด เมื่อมาถึงพระรามถามวิธีช่วยลักษมณ์ พิเภกจึงกราบทูลว่าอย่าให้ร่างของลักษมณ์ถูกแสงพระอาทิตย์ จากนั้นให้นำดอกสังกรณีตรีชวาซึ่งอยู่ที่เขาสุวรรณผามาบดรวมกับน้ำปัญจมหานทีและชโลมลงบนแผลเพื่อให้หอกหลุดออกจากร่าง พระรามจึงรับสั่งให้หนุมานเป็นผู้ปฏิบัติภารกิจนี้ แม้ไม่เคยมีผู้ใดทำสำเร็จมาก่อนแต่หนุมานก็สัญญาว่าตนจะทำให้สำเร็จ ในจุดนี้แสดงให้เห็นคุณสมบัติสำคัญของหนุมานทหารเอกผู้มีความกล้าหาญและจงรักภักดีต่อผู้เป็นนายยิ่งกว่าชีวิตของตนเอง

ด้วยความซื่อสัตย์และเด็ดเดี่ยว หนุมานยอมเอาตัวเข้าขวางรถของสุริยเทพจนเกิดการปะทะฝีมือกัน หนุมานได้รับการทดสอบความเก่งกาจจากคมดาบของสุริยเทพจนถึงอาวุธสุดยอดที่มีชื่อว่า *อศกาธริน* ซึ่งเป็นหนึ่งในเจ็ดศัสตราวุธเทวโลกที่น้อยคนจะได้เห็น การต่อสู้ดำเนินไปจนกระทั่งสุริยเทพประจักษ์ในความซื่อสัตย์ กล้าหาญ รักษาสัจจะ และเกียรติศักดิ์ศรีแห่งนักรบของหนุมานจึงยอมมือไว้เพื่อช่วยชีวิตหนุมานหลายครั้ง แต่หนุมานก็ไม่ยอมแพ้ยังคงขอร้องให้ทรงหยุดรถจนในที่สุดไฟเพลิงกรดได้เผาร่างหนุมานจนเหลือเพียงกษัตริย์ ชนเพชรและเขี้ยวแก้ว อย่างไรก็ตามความดีของหนุมานก็ชนะใจสุริยเทพ ทรงให้อภัยชุบชีวิตใหม่แก่หนุมานและจะช่วยจักรรถของพระองค์หลบหลีกก่อนเมฆเพื่อยัดเวลาฟ้ามีดออกไป จากนั้นหนุมานมุ่งหน้าต่อไปยังพระนครศรีอยุธยาเพื่อเอน้ำปัญจมหานทีและไปยังเขาสุวรรณผาเพื่อตามหาดอกสังกรณีตรีชวาเมื่อได้ทุกอย่างครบจึงเดินทางกลับสนามรบให้พิเภกผสมด้วยยาชโลมลงบนบาดแผลของลักษมณ์ทันใดนั้นหอกโมกษศักดิ์ก็หลุดออกอย่างง่ายดาย เป็นเหตุให้ลักษมณ์ฟื้นคืนสติ ในขณะที่หนุมานหลับไปด้วยความอ่อนเพลีย เรื่องดำเนินมาถึงตอนจบ ลักษมณ์ทำลายหอกโดยการปลดปล่อยวิญญาณที่ถูกกักขังไว้เพื่อคืนความสงบสุขให้แก่แผ่นดิน แต่ภายในใจของลักษมณ์ยังคงไม่สงบสุขเพราะนึกถึงแต่หญิงสาวนิรนามในชุดเกราะดำเท่านั้น

ความโดดเด่นที่เห็นได้ชัดเจนของการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือการสื่อสารด้วยภาพกราฟิกสวยงามซึ่งมีสีสันสะดุดตา รวมถึงการคัดสรรถ้อยคำบรรยายภาพซึ่งช่วยสร้างจินตนาการได้มากกว่ามีเพียงภาพที่ปรากฏในเรื่อง เช่นคำบรรยายเหตุการณ์ตอนไพร่พลวานรต่อสู้กันเพื่อรับหอกโมกษศักดิ์แทนลักษมณ์ ดังความว่า

**“คำบรรยาย ไพร่พลวานรต่อสู้กันจนกลายเป็นภูเขามีสชีวิต ขวาง
เส้นทางหอกโมกษศักดิ์
ลักษมณ์: พวกเจ้าทำอะไรกันนะ...!! หลบไป หลบไปเดี๋ยวนี้**

คำบรรยาย คำสั่งลักษมณ์ไม่มีผลและเข้าไปแล้ว...หอกมรณะพุ่งผ่านร่างของเหล่าทหารลิง...ลักษมณ์รู้สึกเย็นเยียบทั่วตัว หอกโมกขศักดิ์ทะลวงผ่านร่างทหารลิงอย่างไม่มีทีท่าว่าจะช้าลง...ขุนกระบี่เหล่านี้ใช้ร่างและเลือดเนื้อของตนเองรับหอกโมกขศักดิ์แทนลักษมณ์อย่างกล้าหาญ เศษชิ้นส่วนและเลือดเนื้อของทหารลิงกระจายไปทั่วทั้งสมรภูมิ เหล่าขุนกระบี่ที่สละชีวิตเพื่อหยุดหอก โมกขศักดิ์กลับเป็นการสละชีวิตที่สูญเปล่า...เศษเลือดเนื้อปลิวว่อนกระจายทั่วท้องฟ้า ลักษมณ์ตะลึงลานอยู่กับที่” (เล่ม ๒ หน้า ๒๗-๒๙)

นอกจากความโดดเด่นเรื่องภาพประกอบและคำบรรยายภาพในส่วนของเนื้อเรื่องแล้ว เรื่องการออกแบบรูปลักษณ์และบุคลิกของตัวละครก็มีลักษณะพิเศษที่สวงาม มีการเน้นรายละเอียดของเครื่องแต่งกายและการแสดงอิริยาบถท่าทางต่างๆ ในเรื่องการใช้ภาษาของคำพูดของตัวละครจะเลือกใช้ภาษาระดับสูง ใช้คำศัพท์ที่แสดงความอลังการ มีการใช้ความเปรียบเพื่อแสดงให้เห็นว่ายังคงความเป็นวรรณคดีชั้นสูงของรามเกียรติ์ไว้ดั้งเดิม นับเป็นการผสมผสานกันระหว่างวรรณคดีไทยที่ทรงคุณค่าด้านบทประพันธ์กับการเขียนการ์ตูนแบบญี่ปุ่นและการสอดแทรกอารมณ์ขันผ่านคำพูดและท่าทางของตัวละครทำให้ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน

๒.๑.๒ หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์

ภาพที่ ๕: ปกเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ (ที่มา: <http://www.dvdup2u.com>)

การ์ตูนนิยายภาพเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ เป็นผลงานของ สุวัฒน์ อ่อนศิริ จากสำนักพิมพ์เนชั่น เอ็ดดูเทนเมนท์ ตีพิมพ์เมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๐ โดยผู้แต่งได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการแต่งไว้ด้านหลังของปกหน้า ความว่า

“ปี 1965 สร้างอุตุตราแมนออกมาขาย ทำให้ญี่ปุ่นตื่นตื่นฮือฮาทั้งประเทศ และต่อจากนั้นมาก็ได้สร้างภาพยนตร์เรื่อง หนุมานพบ 7 ยอดมนุษย์ โดยผูกเรื่องให้หนุมานพบกับ 6 ยอดมนุษย์และเจ้าแม่อุตุตรา เพื่อต้องการสะท้อนให้ผู้คนทำความดี สอนให้กลัวการทำบาป เพราะสมัยนั้นมีคนขโมยตัดเศียรพระมาก” (หน้าในปกหน้า)

วัตถุประสงค์สำคัญของการ์ตูนเรื่องนี้มีสองประการ คือ ประการแรก ต้องการให้มนุษย์หันมาทำความดีและละอายเกรงกลัวต่อบาป โดยเฉพาะบาปที่เกิดจากการลักลอบตัดเศียรพระพุทธรูปไปขาย ใช้วิธีการนำเสนอเรื่องราวผ่านตัวละครสองฝ่ายคือ ฝ่ายธรรมะและฝ่ายอธรรม ตัวละครหนุมานและเหล่าพี่น้องอุตุตรา รวมถึงมนุษย์บนโลกเป็นตัวแทนของความดีหรือฝ่ายธรรมะ และให้สัตว์ประหลาด โจรตัดเศียรพระเป็นตัวแทนของความชั่วร้ายหรือฝ่ายอธรรม โดยส่วนใหญ่ผลงานที่ปรากฏตัวละครอุตุตราแมนจะมีจุดมุ่งหมายเดียวกันก็คือต้องการให้คนทำความดี ละเว้นความชั่ว ตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า จุดมุ่งหมายสำคัญนี้ไม่ได้สิ้นสุดเพียงเรื่องนั้เท่านั้น ในเวลาต่อมาผู้สร้างตัวละครอุตุตราแมนยังผลิตผลงานเรื่องอื่นในรูปแบบต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ หนังสือการ์ตูน การ์ตูนโทรทัศน์ อาทิ เรื่อง หนุมานพบ ๕ ไอ้มดแดง ในปี พ.ศ.๒๕๑๔ ๑๑ ยอดมนุษย์พบหนุมาน ในปี พ.ศ.๒๕๒๗ ภายใต้จุดประสงค์เดียวกันนั้นก็เพื่อสั่งสอนคุณธรรมแก่เด็กและเยาวชนอายุ ๖-๑๒ ปี ซึ่งเป็นผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายของการ์ตูนเรื่องนี้ ดังคำพูดตอนหนึ่งของ สมโพธิ แสงเดือนฉาย (สัมภาษณ์, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๓) ความว่า

“ผมและอาจารย์เอียมี่จุดประสงค์ตรงกันในการสร้างภาพยนตร์เรื่องอุตุตราแมน คือต้องการให้เด็กในรุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีธรรมะ จะได้ไม่ต้องมาเช่นฆ่ากันอีก ซึ่งเรื่องพวกนี้เราต้องปลูกฝังกันตั้งแต่เด็กๆ โดยผมเป็นคนกำหนดเนื้อหาที่เป็นแก่นของเรื่อง คือ ธรรมะยอมชนะอธรรม ส่วนรายละเอียดในแต่ละตอนคนญี่ปุ่นจะเป็นคนเขียน”

ปัจจัยที่แสดงให้เห็นว่าผู้แต่งมุ่งปลูกฝังคุณธรรมให้เด็กในช่วงอายุ ๖-๑๒ ปี ก็คือลักษณะของหนังสือการ์ตูนที่เหมาะสมกับระดับอายุสมองของเด็กวัยนี้มีลักษณะเดียวกันกับเรื่องหนุมานพบ ๗ ยอดมนุษย์ กล่าวคือ เป็นหนังสือภาพประกอบเรื่องราวในอัตราส่วนที่เหมาะสมตามความชอบของเด็กวัยนี้ซึ่งชื่นชอบหนังสือที่มีภาพประกอบมากกว่าอ่านหนังสือที่มีตัวอักษรเพียงอย่างเดียว ในส่วนของเนื้อเรื่องก็เช่นเดียวกันเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ เป็นวัยที่เริ่มบูชาวีรบุรุษ

และวีรสตรี...ที่มุ่งหมายส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมและเจตคติที่ดีงาม...หนังสือเช่นนี้ล้วนดึงดูดความสนใจในการอ่านของเด็กวัยนี้มาก (จินตนา ไบกาชูยี: ๒๕๓๔, ๔๐-๔๑)

ในส่วนของเนื้อเรื่องดำเนินตามเรื่องราวในภาพยนตร์ที่มีชื่อเดียวกัน คือ หนุมานพบ ๗ ยอดมนุษย์ ซึ่งเคยออกฉายในปี พ.ศ.๒๕๑๗ นำแสดงโดย ยอดชาย เมฆสุวรรณ, ภาวนา ชนะจิต, สีเผือก และศรีสุริยา ถือเป็น การนำตัวละครหนุมานมาใช้ในเนื้อเรื่องอื่นที่ไม่ใช่เรื่องรามเกียรติ์ บทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แต่เป็นเรื่องราวการปฏิบัติภารกิจพิทักษ์โลกของขบวนการยอดมนุษย์กลุ่มหนึ่งเพื่อปราบสัตว์ประหลาดและมนุษย์ต่างดาวร้ายยักษ์ที่มารุกรานโลก หลังภารกิจบนโลกมนุษย์เสร็จสิ้นก็จะกลับไปยังฐานที่ตั้งและจะกลับมีอีกครั้งเมื่อโลกเดือดร้อนต้องการความช่วยเหลือ ดังตอนหนึ่งที่กล่าวว่า

“เหล่าพี่น้องอูลตรา...มีอิทธิฤทธิ์เกินกว่าที่เราจะจินตนาการได้ วันแล้ววันเล่า พวกเขาต้องต่อสู้ห้าห้ากับเหล่าสัตว์ประหลาดร้ายยักษ์ผู้ชั่วร้าย เพื่อรักษาจักรวาลให้ปลอดภัยและมีสันติสุข อันเป็นหน้าที่ของพวกเขา

และการอุทิศชีวิตเพื่อปกป้องดวงดาวสีเขียว “โลกมนุษย์” เป็นทั้งภารกิจหน้าที่และความภาคภูมิใจของพวกเขา” (หน้า ๒)

ในส่วนของความยาวเนื้อเรื่องมีเพียงเล่มเดียวจบ เริ่มต้นจากกล่าวถึงกำเนิดและที่มาของยอดมนุษย์หนุมานซึ่งเจ้าแม่อูลตราอัญเชิญดวงวิญญาณให้มาประทับในร่างของเด็กชายชาวโลก ผู้กล้าหาญยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องพระพุทธศาสนาจากโจรขโมยตัดเศียรพระ เพื่อให้หนุมานปฏิบัติภารกิจปกป้องจักรวาลและโลกมนุษย์จากสัตว์ประหลาดร่วมกับพี่น้องอูลตรา และที่สำคัญคือปราบมารศาสนาให้หมดสิ้น แม้ระหว่างการต่อสู้หนุมานจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ แต่ด้วยพลังและอิทธิฤทธิ์เหนือมนุษย์ อีกทั้งความเป็นบุตรพระพายทำให้หนุมานปลอดภัยจากอันตราย

ภาพที่ ๖: ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์
(ที่มา: <http://atcloud.com>)

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้เป็นยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์จักรวาลและโลกมนุษย์ร่วมขบวนการเดียวกับพี่น้องอุลตร้า มีชื่อเรียกหลากหลาย อาทิ “เทพวานรขาวในตำนาน” “บุตรแห่งวายุเทพ” “บุตรพระพายเทพแห่งสายลม” “เทพวานรเผือก” “วานรเผือก” และ “หนุมานเทพผู้พิทักษ์ในตำนานของไทย” ตัวละครในเรื่องนอกจากหนุมานแล้วยังมีตัวละครสำคัญอื่นๆ อีกด้วย ดังนี้ **ฝ้ายยอดมนุษย์** ได้แก่ “หนุมาน” ซึ่งมีคุณสมบัติพื้นฐานสามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ และมีคุณสมบัติพิเศษ สามารถฟื้นฟูพลังกำลังให้กลับคืนมาเมื่อสายลมพัดมาสัมผัสร่าง มีท่าไม้ตายคือการควงตรีเพชรพิฆาตทะเลวงออกคู่ต่อสู้ รวมถึงฝีมือแม่ไม้มวยไทย “เจ้าแม่อุลตร้า” ผู้ครองนครแห่งแสงสว่าง มารดาของยอดมนุษย์อุลตร้าแมน ซึ่งคือ “ไซไฟ” มีพลังลำแสง M78 “อุลตร้าแมน” มีลำแสงสเปเชียล “อุลตร้าเซเวน” มีลำแสงวายุค็ช็อต “อุลตร้าแมนแจ๊ค” มีลำแสงซีเนราม่าช็อต “อุลตร้าแมนเอซ” มีลำแสงเมตาเรียม และ “อุลตร้าแมนทาโร่” มีลำแสงสโตเรียม ทั้งหมดเป็นเหล่ายอดมนุษย์ที่แข็งแกร่งที่สุดในจักรวาล

ฝ้ายมนุษย์โลก ได้แก่ “เด็กชายโก๊ะ” เจ้าของร่างที่วิญญาณหนุมานประทับอยู่ “เด็กชายอนันต์” เพื่อนสนิทของเด็กชายโก๊ะ ผู้รู้ว่ายอดมนุษย์หนุมานที่คอยช่วยเหลือมนุษย์โลกก็คือพี่โก๊ะ “มาริษา” พี่สาวของอนันต์ ผู้ช่วยนักวิทยาศาสตร์ซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ระเบิดของฐานจรวดทำให้สัตว์ประหลาดได้พิภพตื่นขึ้นมาอาละวาด

ฝ้ายอธรรม คือ เหล่าสัตว์ประหลาด มีทั้งหมด ๕ ตัว ได้แก่ สัตว์ประหลาดยักษ์จอมโหด “ไทรันโตะ” มีหมัดลูกตุ้มและค้อนทุบเป็นอาวุธ สัตว์ประหลาดยักษ์ “อาซโทโรมอน” มีแฉับและเคียวเป็นอาวุธ มนุษย์ต่างดาวจอมป่าเถื่อน “ดาซโทบัน” มีกรงเล็บอันแหลมคม มนุษย์ต่างดาวจอมป่า

เถื่อน “โดโรบอน” พ่นไฟได้ สัตว์ประหลาดยักษ์ดึกดำบรรพ์ “โกโมร่า” มีผิวหนังแข็งแกร่งยิ่งกว่าเหล็ก มีหางขนาดใหญ่ และมันบาเรียแสงจากพลังจิตที่สามารถตรึงหนุมานไว้กลางอากาศได้

เนื้อเรื่องโดยสังเขปเริ่มต้นกล่าวถึงดินแดนที่ไกลออกไปจากโลกมนุษย์ถึง ๓ ล้านปีแสง ในนครแห่งแสงสว่างซึ่งเป็นที่อยู่และบ้านเกิดของเจ้าพ่ออุลตร้า เจ้าแม่อุลตร้า และเหล่าพี่น้องอุลตร้า ภารกิจและหน้าที่ของพี่น้องอุลตร้าคือ การอุทิศชีวิตเพื่อปกป้องโลกมนุษย์ให้รอดพ้นจากอันตราย จากนั้นกล่าวถึงเหตุการณ์บนโลกมนุษย์ที่ประเทศไทย อากาศขณะนั้นร้อนมาก เด็กกลุ่มหนึ่งกำลังทำพิธีขอฝนด้วยท่าทางแก้งก้างและน่าขบขัน ในบรรดาเด็กเหล่านั้นมีเด็กชายคนหนึ่งชื่อโก๊ะ บนศีรษะสวมหัวโขนหนุมานกำลังทำหน้าที่ประกอบพิธี โดยมีอนันต์เพื่อนสนิทช่วยร้องเพลง ระหว่างนั้นมีรถคันหนึ่งแล่นเข้ามาอย่างมีพิรุณโดยไม่มีใครสังเกตเห็นนอกจากหัวหนุมานซึ่งสวมอยู่บนศีรษะเด็กชายโก๊ะ หลังตามเข้าไปจึงพบว่าชายกลุ่มนั้นเข้ามาตัดเศียรพระพุทธรูปไปขาย เด็กชายโก๊ะผู้สวมหัวหนุมานพยายามเข้าขัดขวางแต่สุดท้ายก็ถูกยิงเสียชีวิต เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่ในสายตาของเจ้าแม่อุลตร้าและเหล่าพี่น้องอุลตร้าตลอดเวลา ความกล้าหาญของเด็กชายโก๊ะซึ่งยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องพุทธศาสนาทำให้เจ้าแม่อุลตร้าช่วยชุบชีวิตโดยการอัญเชิญวิญญาณหนุมานเข้ามาประทับร่างของโก๊ะ จากนั้นหนุมานหรือโก๊ะก็เหาะกลับมายังโลก เมื่ออนันต์เห็นก็จำได้จึงวิ่งตามจนเป็นลมสลบไป หนุมานจึงต้องออกตามหาดอกสังกรณีตรีชวา และหาวิธีหยุดรถพระอาทิตย์เพื่อช่วยชีวิตเพื่อนสนิทของตน ต่อจากนั้นโก๊ะหรือหนุมานจึงออกตามหาใจตัดเศียรพระเจนนจแอและสังหารทุกคน

ต่อมากล่าวถึงเหตุการณ์ที่ฐานยิงจรวดพิเศษโดน่าเซเว่น ดร.วิสุทธิ นักวิทยาศาสตร์ของไทย ได้ทำการทดลองจรวดหลายลูกเพื่อแก้ปัญหาภาวะโลกร้อน แต่เกิดความผิดพลาดอย่างรุนแรง จรวดหลายลูกในฐานปล่อยจรวดเกิดระเบิดเสียงดังสนั่นทำให้เหล่าสัตว์ประหลาดที่นอนหลับใหลในชั้นใต้ดินเกิดขึ้นขึ้นมา มีโกโมร่าสัตว์ประหลาดเขาควายเป็นผู้นำ เหล่าสัตว์ประหลาดต่างออกอาละวาดทำลายทุกสิ่งทุกอย่างหน้า หนุมานเข้าขัดขวางหมายกำจัดแต่ด้านทานเพียงลำพังไม่ไหว พลาดท่าถูกจับตรึงไว้กลางอากาศ เจ้าแม่อุลตร้าจึงให้เหล่าพี่น้องอุลตร้าเหาะลงมาสมทบ เหล่าพี่น้องอุลตร้าต่างระดมปล่อยท่าไม้ตายประจำตัวออกมาเต็มที โชพีมีพลังลำแสง M78 อุลตร้าแมน มีลำแสงสเปเชียล ฝ่ายหนุมานก็ใช้ตรีเพชรพิฆาตซึ่งคล้ายกับอุลตร้าสแลชทะลวงอกสัตว์ประหลาดจนถึงแก่ชีวิต ในตอนท้ายโลกมนุษย์ก็กลับมาสงบอีกครั้งหนึ่ง

ความโดดเด่นของการ์ตูนนิยายภาพเรื่องนี้คือการนำตัวละครหนุมานจากเรื่อง*รามเกียรติ์* มาใช้ในบริบทของเนื้อเรื่องใหม่คือเรื่อง*อุลตร้าแมน* การ์ตูนญี่ปุ่นชื่อดังซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีของเด็กๆ ตัวละครหนุมานได้เข้าร่วมขบวนการพิทักษ์ความดีกับเหล่าพี่น้องอุลตร้า เป็นการใช้ตัวละครจาก

วรรณคดีไทยในอดีตโดยไม่เปลี่ยนแปลงบุคลิกหรือลักษณะทางกายภาพใดๆ แต่ต่างกันที่บทบาทของผู้พิทักษ์เปลี่ยนจากทหารเอกของพระรามมาเป็นวีรบุรุษของมนุษย์ ในส่วนของคำบรรยายภาพมีทั้งบรรยายฉากและบทสนทนาแต่ทั้งหมดจะอยู่ในกรอบเดียวกัน ไม่มีกรอบบรรจุคำพูดของตัวละครแยกออกมาที่ตัวละคร ส่วนภาพประกอบเป็นภาพของตัวละครจริงในฉากจำลองเหมือนกับหนังการ์ตูนเรื่องนี้ซึ่งเคยออกฉายทางโทรทัศน์ ขนาดของตัวละครหนุ่มและเหล่าพี่น้องอูลตราจะสูงกว่าอาคารบ้านเรือนและมนุษย์

สำหรับความน่าสนใจของตัวละครหนุ่มอยู่ที่การคงลักษณะรูปร่าง ท่าทาง การแต่งกายดั้งเดิมตามรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๑ แต่อยู่ในเนื้อหาใหม่ตามแบบการ์ตูนญี่ปุ่นซึ่งเป็นการผสมผสานข้ามวัฒนธรรม (Cultural Hybridization) ทำให้การ์ตูนเรื่องนี้มีส่วนผสมระหว่างความเป็นไทยในส่วนของตัวละครหนุ่มมากับผลิตผลทางวัฒนธรรมของชาติอื่นในส่วนของเนื้อเรื่องควบคู่กันไป นอกจากนี้เนื้อเรื่องตอนต้นยังให้ความรู้เกี่ยวกับโลกและระบบสุริยจักรวาลจากการปูพื้นเรื่องเพื่อบอกถึงกำเนิดของเหล่าพี่น้องอูลตรา ในส่วนของกำเนิดหนุ่มเป็นการอาศัยร่างของเด็กชายคนหนึ่งแต่ภายในก็คือจิตใจของวานรเผือก เทพผู้พิทักษ์ในตำนานของไทย ความน่าสนใจอยู่ที่กลวิธีการสร้างตัวละครหนุ่ม ตั้งแต่กำเนิดจากการชุบชีวิตเพื่อปกป้องโลกมนุษย์และหน้าที่ที่ปฏิบัติเช่นเดียวกับเหล่ายอดมนุษย์อูลตรา กล่าวคือช่วยปกป้องความดีจากความชั่วร้าย

๒.๑.๓ รามาวตาร

ภาพที่ ๗-๙: ปกเรื่อง รามาวตาร (ที่มา: <http://www.banluegroup.com>)

การ์ตูนนิยายภาพเรื่องรามาวตาร เป็นผลงานของ อารีเฟน สะซานี้ ซึ่งใช้นามปากกาว่า เฟน สตูดิโอ จากสำนักพิมพ์บันลือสาส์น เริ่มต้นตีพิมพ์ครั้งแรกในหนังสือการ์ตูนชุดสาวดอกไม้กับ นายกกล้วยไข่ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๔ ต่อมาภายหลังได้พิมพ์รวมเล่มเป็นการ์ตูน ๔ สีอีกครั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการแต่งประการแรกคือ เพื่อทำตามความตั้งใจของผู้แต่งในการนำเรื่องรามเกียรติ์มาเขียนเป็นการ์ตูน เนื่องจากในวัยเด็กของผู้แต่งไม่เคยได้อ่านเรื่องรามเกียรติ์ในฉบับการ์ตูนเลยมีเพียงแต่ภาพวาดประกอบหนังสือเรื่องรามเกียรติ์เท่านั้น ดังปรากฏในเนื้อความของ *คุยกันท้ายเล่ม เล่มที่ ๑* ความว่า

“ปกติเป็นคนชอบอ่านการ์ตูนเป็นชีวิตจิตใจมาตั้งแต่เด็กๆ และสนใจอยากอ่านรามเกียรติ์ที่เป็นฉบับการ์ตูน ซึ่งจะทำให้อ่านได้ง่าย เข้าใจง่าย และได้ดูรูปการ์ตูนที่ชอบไปด้วยสักเล่ม...แต่ก็หาซื้ออ่านไม่ได้ จะเห็นมีบ้างก็เป็นภาพวาดประกอบหนังสือเรื่องนี้เท่านั้น จึงมีความตั้งใจว่าเมื่อมีอาชีพเป็นนักเขียนการ์ตูนแล้วอยากเอารามเกียรติ์มาเขียนเป็นการ์ตูนให้ได้สักครั้ง”

วัตถุประสงค์ในการแต่งประการต่อมา คือ ต้องการให้ผู้อ่านในยุคปัจจุบันมีโอกาสรับรู้เรื่องราวรามเกียรติ์ตั้งแต่ต้นจนจบ โดยปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้เป็นการ์ตูนและเพิ่มความสนุกสนานจากมุกตลก ทำให้ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านด้วยความเพลิดเพลินมากกว่าการอ่านบทประพันธ์รูปแบบเดิมจำนวนหลายเล่ม ดังตอนหนึ่งใน *บท.แถม เล่มที่ ๑* ความว่า

“...แต่คงจะมีนักอ่านไม่มากนักที่ได้อ่านรามเกียรติ์จนจบเล่ม ดังนั้น เฟน สตูดิโอ จึงได้นำเรื่องนี้มาถ่ายถอดเป็นการ์ตูน...อ่านแล้วเข้าใจง่าย รวมทั้งมีบทตลกแทรกเพื่อเพิ่มความสนุกสนานตามแบบฉบับของการ์ตูนอีกด้วย
จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเรื่องรามาวตารนี้จะเป็นหนังสือการ์ตูนที่ถูกต้องถูกใจคนอ่านทุกวัยเป็นหนังสือของครอบครัวอย่างแท้จริง”

วัตถุประสงค์ในการแต่งประการนี้ได้รับการยืนยันอีกครั้งในบท *บท.แถม เล่ม ๒* ความว่า

“สำนักพิมพ์บรรลือสาส์นยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้นำเสนอการ์ตูนดีมีคุณภาพสำหรับครอบครัวอย่างเรื่องรามาวตารนี้ เพื่อเป็นการสร้างรากฐานการอ่านที่แข็งแรงสามารถต่อยอดการเรียนรู้ชั้นสูงต่อไปได้”

สำหรับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายของการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือ คนทุกเพศทุกวัยตามข้อความข้างต้น เพื่อให้ทุกคนในครอบครัวสนุกกับการอ่านด้วยกันและเป็นวิธีหนึ่งในการเพิ่มความรัก สร้างความอบอุ่นในครอบครัว รวมทั้งเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กๆ เพื่อนำข้อคิดและคติสอนใจ มาปรับใช้ในชีวิตในอนาคตต่อไป โดยเฉพาะเด็กช่วงอายุ ๖-๑๒ ปี หรือวัยประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายหลัก เนื่องจากเด็กกลุ่มนี้สนใจเรื่องการผจญภัย ชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตจริงมากขึ้น ไม่ชอบการเพ้อฝันเพราะนั่นหมายถึงการดูถูกความสามารถของเด็ก เป็นวัยที่เริ่มบูชาวีรบุรุษ นอกจากนั้นเนื้อเรื่องที่เด็กสนใจยังรวมถึงเรื่องจากวรรณคดีไทยที่เป็นร้อยกรองแล้วนำมา ถอดให้เป็นร้อยแก้วอย่างง่าย หรือหนังสือร้อยกรองที่ถอดเป็นร้อยแก้ว แล้วนำมาย่อเรื่องเป็น การ์ตูน (จินตนา ไบกาชฎี, ๒๕๓๔: ๓๘-๔๑) เช่นเดียวกับลักษณะของการ์ตูนเรื่องนี้

การ์ตูนนิยายภาพเรื่องนี้มีโครงเรื่องหลักตาม *รามเกียรติ์* ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ และมีการดัดแปลงและผสมผสานรายละเอียดต่างๆ เพื่อเพิ่มความสนุกสนานยิ่งขึ้น ดังตอนหนึ่งใน หน้า *คุยกันท้ายเล่ม* เล่มที่ ๑ ความว่า

“สำหรับรามาวตารที่ผมนำมาเขียนเป็นการ์ตูนนี้ ได้นำเรื่องมาจาก *รามเกียรติ์* ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ ๑) เป็นหลัก และนำเกร็ดข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ จากทั้ง *รามายณะ* และ *เทวตำนาน* ของอินเดีย บางส่วนมาเสริมเพิ่มกับเนื้อเรื่องบ้างตามโอกาส...”

สำหรับเนื้อเรื่องในส่วนของการ์ตูนจะเน้นกล่าวถึงโดยละเอียดเฉพาะศึกสำคัญแต่หาก เป็นศึกสงครามหรือการต่อสู้ทั่วไปก็จะไม่เน้นกล่าวถึงมากนัก นอกจากนั้นผู้แต่งยังให้ความสำคัญกับการแทรกเกร็ดความรู้เพิ่มเติม เช่น การแทรก *เทวตำนาน* เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจภูมิหลังของตัวละครมากขึ้น ดังตอนที่กล่าวถึงพระนารายณ์มีการแทรกพิธีกวนเกษียรสมุทรซึ่งผู้แต่งอธิบายเพิ่มเติมถึงความหมายของพิธี ขั้นตอนการประกอบพิธี ตลอดจนสิ่งมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นจากพิธีนี้ รวมถึงเหตุผลว่าทำไมพระศอของพระอิศวรถึงมีสีดำ นอกจากการแทรก *เทวตำนาน* แล้วยังมีการแทรกเนื้อเรื่องและตัวละครสำคัญจากวรรณกรรมจีนเรื่อง *ไซอิ๋ว* อาทิ พระถังซำจั๋งและศิษย์ทั้งสี่ และผู้แต่งยังได้เพิ่มตัวละครยอดมนุษย์ *ไ้แมงมุม* (Spiderman) ตัวละครยอดมนุษย์ (Superman) ของผู้ผลิตชาวอเมริกันในเรื่องเพื่อสร้างความสนุกสนานจากท่าทางตลกขบขันซึ่งตรงข้ามกับบทบาทที่แท้จริงในการรับรู้ของคนทั่วไป นอกจากนั้นยังปรากฏตัวละครเวตาล ปีศาจค้างคาวจากวรรณคดีไทยในบทบาทของข้ารับใช้ผู้ซื่อสัตย์ของทศกัณฐ์ซึ่งเป็นอีกหนึ่งสีสันของการ์ตูนเรื่องนี้ รวมถึงการแทรก

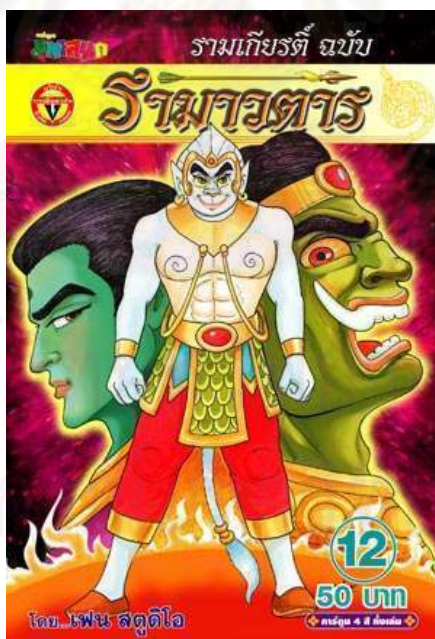
มุกตลกเพื่อสร้างอารมณ์ขันซึ่งเป็นลักษณะอันโดดเด่นทั้งตลกจากคำพูดและท่าทางของตัวละครในเรื่อง

การ์ตูนเรื่องนี้มีจำนวนทั้งหมด ๓๐ เล่ม ในเล่มที่ ๑-๒๘ เป็นภาคปกติ ส่วนเล่มที่ ๒๙ และ ๓๐ เป็นเรื่องการผจญภัยของตัวละครหนุมานในภาคพิสดารและภาครamayณะตามลำดับ ในส่วนของเนื้อเรื่อง เนื่องจากการ์ตูนเรื่องนี้มีความยาวถึง ๙๐ ตอน และมีจำนวนมากถึง ๓๐ เล่ม ผู้แต่งจึงสรุปเรื่องย่อของเล่มก่อนหน้าและเล่มปัจจุบันไว้ในหัวข้อ *ความเดิม* เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวได้ตลอดแม้ไม่ได้เริ่มอ่านตั้งแต่เล่มแรก ในภาคปกติ มีทั้งหมด ๘๔ ตอน เริ่มต้นจาก ตอน รามาวตาร ตอน ๑ ถึง ตอน สู่ความสุขชั่ววันจันทร์ ดังนี้ **เล่มที่ ๑** ได้แก่ ตอน รามาวตาร ตอน ๑, ตอน รามาวตาร ตอน ๒ และตอน รามาวตาร ตอน ๓ **เล่มที่ ๒** ได้แก่ ตอน คีทิงนางมณโฑ, ตอน ทศกัณฐ์ถอดดวงใจ และตอน อหังการสามภพ **เล่มที่ ๓** ได้แก่ ตอน รณพัทตร์เรียนวิชา, ตอน อารุจจากสามเทพ และตอน ผู้ชนะพระอินทร์ **เล่มที่ ๔** ได้แก่ ตอน นารายณ์อวตาร, ตอน ฤๅษีพบผอบ และตอน สีโอรสเรียนวิชา **เล่มที่ ๕** ได้แก่ ตอน ปราบกานาสูร, ตอน สีดาเลือกคู่ และตอน ราม-สีดาอภิเษกสมรส **เล่มที่ ๖** ได้แก่ ตอน ที่มาของพาลี-สุครีพ, ตอน ผู้นำแห่งวานร และตอน พาลีได้พร **เล่มที่ ๗** ได้แก่ ตอน กำเนิดหนุมาน, ตอน หนุมานพบน้าชาย และตอน ทรพา-ทรวี **เล่มที่ ๘** ได้แก่ ตอน ปลิดชีพทรวี, ตอน ทวงสัญญาทำวทศรธ และตอน พระรามออกบวช **เล่มที่ ๙** ได้แก่ ตอน พระพรตออกตามพระราม, ตอน นางส่ามนักขาชนวนศึก และตอน พญาขรทำรบ **เล่มที่ ๑๐** ได้แก่ ตอน ปราบพญาขร-พญาทุษณ์, ตอน ทศกัณฐ์หลงใหลนางสีดา และตอน นางสีดาถูกลักพาตัว **เล่มที่ ๑๑** ได้แก่ ตอน อสุรกุมพลชี้ทาง, ตอน หนุมานถวายตัว และตอน ระดมพลกองทัพวานร **เล่มที่ ๑๒** ได้แก่ ตอน เส้นทางสู่กรุงลงกา, ตอน หนุมานบุกลงกา และตอน หนุมานถวายแหวน **เล่มที่ ๑๓** ได้แก่ ตอน หนุมานทำลายสวนขวัญ, ตอน เผากรุงลงกา และตอน พิภกสวามีภักดีพระราม **เล่มที่ ๑๔** ได้แก่ ตอน เบญกายแปลงเป็นสีดา, ตอน ถมทะเลทำถนน และตอนสุพรรณมัจฉาทำลายถนน

เล่มต่อมา คือ **เล่มที่ ๑๕** ได้แก่ ตอน องคตแผลงฤทธิ์, ตอน ไมยราพสะกดทัพ และตอน หนุมานปะทะมัจฉานู **เล่มที่ ๑๖** ได้แก่ ตอน คีทไมยราพ, ตอน สุครีพปะทะกุมภกรรณ และตอน คีทกุมภกรรณ **เล่มที่ ๑๗** ได้แก่ ตอน พระลักษมณ์ถูกหอกโมกขศักดิ์, ตอน กุมภกรรณทدنน้ำ และตอน คีทอินทรี **เล่มที่ ๑๘** ได้แก่ ตอน อินทรีตชุปศรนาคบาศ, ตอน ชามพัวร์ราชทำลายพิธี และตอน พญาสุบรรณแก้พิษนาคราช **เล่มที่ ๑๙** ได้แก่ ตอนอินทรีตแปลงเป็นพระอินทร์, ตอน แบกภูเขาสมุนไพโร และตอน แผนสังหารนางสีดา **เล่มที่ ๒๐** ได้แก่ ตอน อินทรีตสังลา, ตอน อวสานอินทรีต และตอน นางมณโฑพบนางสีดา **เล่มที่ ๒๑** ได้แก่ ตอน คีทพระรามปะทะ

ทศกัณฐ์, ตอน เเชษฐมุลพลัม และตอน คีกสหัสเดชะ เล่มที่ ๒๒ ได้แก่ ตอน ทศกัณฐ์แผลงฤทธิ์, ตอน คีกสตัลสูง ตริเมฆ และตอน ทศกัณฐ์ชูปกาย เล่มที่ ๒๓ ได้แก่ ตอน ทำวมาลีวราชตัดลินความ ตอน พาลีทำลายพิธีชูปหอกกบิลพัท และตอน พระลักษมณ์ต้องหอกกบิลพัท เล่มที่ ๒๔ ได้แก่ ตอน ถล่มทัพนาสูร, ตอน เหล่าอสูรคืนชีพ และตอน กลลวงของหนุมาน เล่มที่ ๒๕ ได้แก่ ตอน ไล่ศึกหนุมาน, ตอน ถวายดวงใจทศกัณฐ์ และตอน คีกสุดท้ายของทศกัณฐ์ เล่มที่ ๒๖ ได้แก่ ตอน รับสีดากออกจากกรุงลงกา, ตอน พระรามกลับกรุงอโยธยา และตอน หนุมานครองเมืองนพบุรี เล่มที่ ๒๗ ได้แก่ ตอน หนุมานครองเมืองนพบุรี, ตอน ทำวจักรวรรดิยึดกรุงลงกา และตอน พระพรต-พระสัตรีออกกรบ เล่มที่ ๒๘ ได้แก่ ตอน สีดากถูกแผนลวง, ตอน พระมงกุฎ พระลบ และตอน สูความสุขชั่ววินันตร์

ในส่วนของ รามาวตาร ฉบับหนุมาน ภาคพิสดาร เล่มที่ ๒๙ มีทั้งหมด ๓ ตอน ดังนี้ ตอน กำเนิดหนุมาน, ตอน ถล่มเมืองสวรรค และตอน หนุมานปะทะหึงเจีย รามาวตาร ฉบับ หนุมาน ภาครามายณะ เล่มที่ ๓๐ มีทั้งหมด ๓ ตอนเช่นกัน คือตอน หนุมานในวัยเยาว์, ตอน สุนครซัดชิน และตอน นุกกรุงลงกา

ภาพที่ ๑๐: ตัวละครหนุมานในเรื่อง รามาวตาร
(ที่มา: <http://www.banluegroup.com>)

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้เป็นทหารเอกคู่ใจของพระราม มีหน้าที่ช่วยพระรามในการรบ ถือเป็นกำลังหลักสำคัญของกองทัพพระราม ถ้าหากขาดหนุมานผู้กล้าหาญ เฉลียวฉลาด และ

จงรักภักดี พระรามคงไม่สามารถมีชัยเหนือกองทัพยักษ์ในสงครามได้ หนุมานจึงมีบทบาทโดดเด่นมากกว่าตัวละครอื่นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งผู้แต่งเองได้แสดงความเห็นในประเด็นนี้ไว้เช่นกัน ดังความใน *คุยกันท้ายเล่ม ๗* ความว่า

“...อันว่าหนุมานนั้นนับว่ามีบทบาทมาก เพราะเป็นตัวละครเอก อีกทั้งเป็นตัวชูโรง ทำให้เรื่องรามเกียรติ์มีความสนุกสนาน พิศดารพันลึก ชวนให้ติดตามยิ่งนัก”

ผู้แต่งเองได้ตระหนักดีถึงความนิยมในตัวละครหนุมานของผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย ด้วยบุคลิก ลักษณะ อธิติฤทธิ์ ความสามารถ ตลอดจนวีรกรรมที่ช่วยสร้างรอยยิ้มและความสนุกสนาน ทำให้หนุมานกลายเป็นตัวละครผู้ช่วยที่ได้รับความนิยมมากที่สุดตัวละครหนึ่ง ดังตอนหนึ่งใน *บก. แดง เล่มที่ ๗* ความว่า

“รามาวตารฉบับนี้กล่าวถึงที่มาของหนุมานทหารเอกของพระราม ซึ่งเป็นตัวละครขวัญใจของใครต่อใครมาเนิ่นนาน โดยเฉพาะเด็กๆ จะชอบหนุมานกันมาก ด้วยฤทธิ์เดชที่มากมาย และความฉลาดเฉลียวกล้าหาญนั่นเอง...”

ตัวละครหนุมานในเรื่องรามาวตารมีชื่อเรียกหลากหลาย อาทิ “วานรเผือก” “ลิงเผือก” เป็นคำเรียกของผู้พบเห็นหนุมานในครั้งแรกหรือบังเอิญพบกันโดยไม่รู้จักชื่อที่แท้จริงของหนุมานจึงเรียกจากลักษณะสีผิวภายนอกที่ปรากฏเด่นชัด “ไอลิงเผือก” เป็นคำเรียกของศัตรูฝ่ายตรงข้ามที่กำลังต่อสู้กับหนุมาน เช่น เลื้อเมืองของกรุงลงกา คำเรียกนี้เจ้าแม่อุมาเทวีก็ใช้เรียกหนุมานยามโกรธเคืองด้วยเช่นกัน นอกจากคำว่าเผือกที่เป็นคำเปรียบเทียบบ้างเพื่อแสดงลักษณะภายนอกของสีผิวหนุมานซึ่งขาวราวกับสีเผือกแล้วนั้น ยังมีคำเรียกที่แสดงลักษณะสีผิวภายนอกของหนุมานโดยตรงเลย คือ “เจ้าวานรขาว” ซึ่งเป็นคำเรียกของท้าวชัตติยะ ผู้ทำร้ายพระอินทร์จนตกจากสวรรค์ และหงอคงศิษย์ของพระถังซำจั๋ง เป็นต้น

ตัวละครในเรื่องนอกจากหนุมานแล้วยังมีตัวละครสำคัญอื่นๆ อีก ซึ่งยังแบ่งออกได้เป็นตัวละครสำคัญในเรื่องรามาวตาร ภาคปกติ ตัวละครสำคัญในเรื่องรามาวตาร ฉบับหนุมาน ภาคพิสดาร และตัวละครสำคัญในเรื่องรามาวตาร ฉบับหนุมาน ภาครามายณะ ดังนี้

ตัวละครสำคัญในเรื่องรามาวตาร ภาคปกติ แบ่งออกได้ ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายธรรมะ ซึ่งเป็นตัวละครชุดเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ได้แก่ พระราม พระลักษมณ์

นางสีดา หนุมาน พิเภก พาลี สุครีพ องคต นิลพัท และชมพูพาน **ฝ่ายธรรม** ได้แก่ ทศกัณฐ์ กุมภกรรณ อินทรชิต นางมณโฑ นางสำมนักขา นางเบญกาย และไมยราพ

ตัวละครสำคัญในเรื่องรามาวตาร ฉบับหนุมาน ภาคพิสดาร ได้แก่ **ฝ่ายธรรมะ** คือ หนุมาน, พระถังซำจั๋ง, ซึ่งหองคอง, ม้ามังกร, เต๋อเปี้ยก่าย และซัวเจ๋ง **ฝ่ายอธรรม** คือ วายุภักษ์, ท้าวภูเวรนุราช และท้าวไวเวตาล

ตัวละครสำคัญในเรื่องรามาวตาร ฉบับหนุมาน ภาครามายณะ ได้แก่ **ฝ่ายธรรมะ** คือ องครัม, ลักษมณ์, นางสีดา, หนุมาน, พาลี สุครีพ และชามพวาน **ฝ่ายอธรรม** คือ ทศกัณฐ์ (ราวณะ, ราวัน), กุมภกรรณ อินทรชิต และมายาวิ

ถึงแม้ตัวละครในการ์ตูนเรื่องนี้จะใช้ตัวละครสำคัญชุดเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ทั้งหมดแต่ผู้แต่งได้ปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ภายนอกขึ้นใหม่โดยตัดรายละเอียดที่ไม่สำคัญออกและเน้นลักษณะที่พิเศษเพื่อให้จดจำได้ง่าย แต่ก็ยังคงเอกลักษณ์สำคัญซึ่งทำให้ตัวละครแต่ละตัวนั้นโดดเด่นไว้ดังเดิม สอดคล้องกับความเห็นของผู้แต่งในหน้า *คุยกันท้ายเล่ม* เล่มที่ ๑ ดังความว่า

“ในส่วนตัวละครในการ์ตูนเรื่องรามาวตารนี้ ได้มีการออกแบบขึ้นใหม่เกือบทั้งหมด เพื่อให้ผู้อ่านได้เห็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวและความแตกต่างของตัวละครแต่ละตัวได้ชัดเจนและจดจำตัวละครแต่ละตัวได้ง่ายขึ้น”

สำหรับวิธีการดำเนินเรื่องมีความกระชับเนื่องจากไม่เน้นการบรรยายฉากหรืออารมณ์ความรู้สึกของตัวละครมากนัก และลดการใช้คำราชาศัพท์ลงเพื่อให้อ่านง่าย เพื่อผู้อ่านจะได้สนุกสนานเพลิดเพลินตลอดเรื่อง

ในส่วนของเนื้อเรื่องโดยสังเขปจะแบ่งกล่าวแยกเป็นสามส่วน ได้แก่ ส่วน *รามาวตาร ฉบับปกติ* ซึ่งเริ่มต้นจากการกล่าวถึงกำเนิดของนนทก ผู้มีหน้าที่ล้างเท้าเทวดา แต่ถูกเทวดากลับแกลังจึงไปขอพรจากพระอิศวรให้มีนิ้วเพชรชี้ใครคนนั้นต้องสิ้นชีพ นนทกจึงเที่ยวไปชี้ให้เทวดาตายเป็นจำนวนมากจนพระอิศวรต้องให้พระนารายณ์มาปราบ ก่อนจบชีวิตนนทกกล่าววาทะตนแพ้เพราะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ พระนารายณ์จึงให้นนทกไปเกิดใหม่มี ๑๐ หน้า ๒๐ กร ส่วนพระองค์จะไปเกิดเป็นมนุษย์ธรรมดา ฝ่ายพระอินทร์และพระอาทิตย์ประสงค์จะแบ่งกำลังของตนไปช่วยพระนารายณ์อวตาร ทั้งสองจึงลอบเป็นขี้กับนางกาลอัจนา ภรรยาของฤๅษีโคดมจนมีลูกชื่อพาลี ซึ่งเกิดจากพระอินทร์ และสุครีพซึ่งเกิดจากพระอาทิตย์ ต่อมาฤๅษีโคดมรู้ความจริงจากสวาทะลูกสาวอีกคน จึงสาปให้พาลีและสุครีพกลายเป็นลิงและเตลิดหนีเข้าป่าไป นางสวาทะก็เลยถูกนางกาลอัจนาสาป

ให้ไปยื่นเหนี่ยวกินลมและจะพันคำสาปก็ต่อเมื่อพระอิศวรให้พระพายนำเทพอาวุธสามประการ และพลังของพระองค์มาใส่ปาก จนเกิดเป็นบุตรนามว่าหนุมาน

จากนั้นเนื้อเรื่องกล่าวถึงฤๅษีหนึ่งบิรกรรมพระเวทจนปรากฏธาตุข้าวทิพย์ลอยขึ้นมา จึงนำไปให้พระมเหสีเสวยจนตั้งครรภ์และให้กำเนิดพระโอรส ๔ พระองค์ คือ พระราม พระลักษมณ์ พระพระต และพระสัตรุด ส่วนข้าวทิพย์อีกครึ่งก้อน นางกานาสูรขโมยไปให้นางมณโฑ ต่อมานางมณโฑก็ให้กำเนิดลูกสาว แต่โหรทำนายว่าจะเป็นกาลกณีของเมืองต้องถูกลอยน้ำ ต่อมาท้าวมกเก็บได้จึงนำนางมาเลี้ยง จากนั้นก็ใส่ไว้ในผอบฝากให้เทพเทวดารักษาและคุ้มครอง ไม่นานนางมณโฑก็มีลูกกับทศกัณฐ์ตนหนึ่งชื่อรณพัตร์ ผู้ที่เคยรบชนะพระอินทร์ จึงได้ชื่อใหม่ว่า อินทรชิต

เมื่อท้าวมกคิดกลับไปยังเมืองของตนจึงเฝ้าลูกสาวที่ตนฝากเทพเทวดาเลี้ยงไว้ เมื่อพบจึงตั้งชื่อให้ว่า สีดา เมื่อสีดาเติบโตถึงวัยเข้าพิธีสมรส ท้าวมกได้จัดพิธีถือนุโมลิจำหาคู่ครองให้ ปรากฏว่าพระรามสามารถยกได้ จึงเข้าพิธีสมรสกับพระรามและตามกลับไปอยู่ที่เมืองอโยธยาด้วยกัน เมื่อพระรามกลับมาทำวทศรจะทำพิธีราชาภิเษกให้ แต่มเหสีองค์หนึ่งคือนางไภยเกษิฑลทวงสัญญาที่จะให้พระพรตลูกชายของตนครองเมืองแทน พระรามจึงต้องออกเดินป่าเป็นเวลา ๑๔ ปี โดยมี พระลักษมณ์และนางสีดาตามเสด็จ ทั้งสามต้องรอนแรมกลางป่า ต่อมาทศกัณฐ์ทราบข่าวความงามของนางสีดาจึงให้มารีศแปลงเป็นกวางทองมาหลอกล่อ นางสีดาอยากได้กวางทองมากพระรามจึงออกตามหา จากนั้นให้กวางทองร้องเป็นเสียงของพระรามเพื่อให้พระลักษมณ์ตามไปช่วย เมื่อสบโอกาสทศกัณฐ์จึงลักพานางสีดาไป พระรามและพระลักษมณ์จึงออกตามหานางสีดา จนได้พบกับหนุมาน ต่อมาหนุมานก็นำสุครีพเข้าเฝ้าเพื่อสวามิภักดิ์กับพระราม

ฝ่ายสุครีพเมื่อเข้าเฝ้าพระรามก็ได้ทูลขอให้พระรามช่วยปราบพาลีเนื่องจากไล่ตนออกจากเมืองพร้อมทั้งชิงชายาของตนไปด้วย เหตุมาจากควายทรีซึ่งโกรธที่พ่อพยายามจะฆ่าลูกตัวผู้ทุกตัว พอโตตัวดรอยเท่าพ่อแล้วจึงทำพ่อรบและได้ฆ่าพ่อตาย จากนั้นมาก็ไม่เคยเกรงกลัวใครจนเจอกับพาลี พาลีจึงสั่งปิดถ้ำแล้วให้สุครีพเฝ้าปากถ้ำไว้ หากเห็นเลือดขึ้นไหลออกมานั่นคือเลือดของทรี แต่ถ้าเลือดใสก็คือเลือดของพาลี เมื่อพาลีฆ่าทรีตายเลือดขึ้นไหลออกมาแต่บังเอิญมีน้ำฝนทำให้เจือจาง สุครีพเข้าใจผิดจึงปิดปากถ้ำเสีย พาลีจึงคิดว่าจะทรยศเลยขับออกจากเมือง ต่อมาพระรามได้เดินทางไปปราบและแต่งตั้งให้สุครีพครองเมืองขีดขินแทนพาลี

เมื่อสิ้นพาลี เหล่าทัพวานรจึงเข้าสวามิภักดิ์ต่อพระรามด้วย เช่น องคต ชมพูพาน ต่อมาหนุมานได้รับคำสั่งให้ไปกรุงลงกาเพื่อถวายแหวนแก่นางสีดา ด้วยความเก่งกาจและเฉลียวฉลาด หนุมานใช้เสน่ห์และเล่ห์กลจนได้พบกับนางสีดา แต่ด้วยความกลัวความจริงทำให้หนุมานทำเกินคำสั่งเผากรุงลงกาเสียวอดวาย ฝ่ายกรุงลงกาเมื่อโหรพิภกน้องของทศกัณฐ์เห็นว่าเหตุเพราะนางสีดาจึง

ทำให้เกิดเรื่องวุ่นวายมากมาย จึงทูลขอให้คืนแก่พระราม ทศกัณฐ์โกรธมากขับพิเภกออกจากเมือง จนได้มาอยู่กับพระราม ต่อมาพระรามก็ใช้ให้หนุมานจองถนนเพื่อไปยังกรุงลงกา หนุมานก็ ทะเลาะกับนิลพัทธ์จนในที่สุดต้องจองถนนเพียงผู้เดียวแต่ก็ทำจนสำเร็จ เมื่อทศกัณฐ์ทราบเรื่อง พยายามจะขัดขวาง แต่ส่งใครมาหนุมานก็จัดการได้หมดพระรามจึงได้ส่งองคตไปสื่อสารแต่ไม่ สำเร็จ ทศกัณฐ์โกรธแค้นจึงยกฉัตรแก้วขึ้นบังดวงอาทิตย์ให้มีมืดมิดแต่ก็ถูกสุครีพหักได้ในที่สุด

ศึกระหว่าง มนุษย์ ลิง ยักษ์ ได้เริ่มขึ้นอย่างเข้มข้นเกิดเป็นศึกต่างๆ เช่น ศึกโมยราพ ศึก กุมภกรรณ ศึกอินทรชิต แต่ก็ไม่อาจเอาชนะกองทัพของพระรามได้ จนทศกัณฐ์ต้องเรียกญาติและ เพื่อนให้มาช่วยแต่ก็ถูกฝ่ายพระรามจัดการจนหมดสิ้น จนในที่สุดทศกัณฐ์ออกรบด้วยตนเอง แต่ไม่ ว่าจัดการด้วยวิธีใดก็ไม่สามารถฆ่าได้เพราะดวงใจของทศกัณฐ์ได้รับการเก็บไว้ในที่ปลอดภัย หนุมานจึงรับอาสาไปทำภารกิจนี้ พระรามจึงฆ่าทศกัณฐ์ได้สำเร็จและแต่งตั้งให้พิเภกครองเมือง ลงกาแทน ฝ่ายหนุมานก็ได้ครองเมืองนพบุรี

ต่อมาไม่นานพระรามเกิดเข้าใจนางสีดามืดเนื่องจากเห็นรูปของทศกัณฐ์จึงให้พระลักษมณ์ ฆ่านางเสีย แต่พระลักษมณ์ก็แอบปล่อยนางไป นางอาศัยอยู่กับฤๅษีกลางป่าจนประสูติพระมงกุฏ และพระฤๅษีได้สร้างพระลพขึ้นมาให้เป็นเพื่อนเล่น เมื่อพระรามทราบความจริงมาขอคืนดีแต่นาง สีดาไม่ยอม พระรามจึงต้องออกเดินป่าอีกเป็นเวลา ๑ ปี ะหว่างนั้นก็ทำความดีปราบยักษ์ต่างๆ มากมาย จนพระอิศวรส่งสารจึงประทานอภิเษกให้อีกครั้งหนึ่งบนสวรรค์

สำหรับเนื้อเรื่องโดยสังเขปส่วนของ *รามาวตาร ฉบับหนุมาน ภาคพิสดาร* เริ่มต้นกล่าวถึง กำเนิดของหนุมานว่าเกิดจากการที่พระอิศวรแบ่งกำลังส่วนหนึ่งให้พระพายนำไปใส่ปากนาง สวหะ เมื่อครบกำหนดนางก็ให้กำเนิดวานรสีขาวนามว่าหนุมาน จากนั้นหนุมานก็ออกเดินทาง เพื่อรอวันพบกับพระรามจะได้ถวายตัวเป็นทหารเอกคอยรับใช้ ระหว่างนั้นหนุมานได้ท่องเที่ยวไป ยังเมืองต่างๆ และได้ให้ความช่วยเหลือคนที่กำลังตกอยู่ในความทุกข์ทั้งมนุษย์และเทวดา เริ่มต้น จากตอนที่หนุมานเดินทางถึงเมืองอินชา ได้เห็นเหตุการณ์ขณะคิงคองยักษ์ลักพาตัวเจ้าหญิง ลูกสาวพระราชินีไปยังหน้าผาแห่งหนึ่งซึ่งมีเพียงเจ้าหญิงและเจ้าชายเวียงดงชายคนรักสองคนที่รู้จัก หน้าผาแห่งนี้ ทำให้เจ้าหญิงรู้ว่าพระบิดาของตนบังคับให้ชายคนรักตีเมียปลุกเสกจนกลายเป็นคิงคองยักษ์ เนื่องจากรังเกียจที่เป็นเจ้าชายบ้านป่าเมืองดง เมื่อพระราชินีเดินทางมาถึงจึงให้อสุรกายเข้าทำร้ายหมายจะสังหารเจ้าชายเวียงดงในร่างคิงคองยักษ์ หนุมานทนไม่ได้เข้าขัดขวาง และสังหารอสุรร้าย ถึงตอนนี้เจ้าหญิงและเจ้าชายเวียงดงคิดจะกระโดดหน้าผาเพื่อพิสูจนรักแท้ ทำให้พระบิดายอมแพ้ในความรักของทั้งคู่ ถึงตอนนี้หนุมานได้จากมาด้วยความสุข

ต่อมาหนุมานได้ช่วยพระอินทร์ปราบท้าวชัตติยะ สืบเนื่องมาจากครั้งหนึ่งพระอินทร์ทราบข่าวว่าบนโลกมนุษย์มีกษัตริย์นามว่า ท้าวชัตติยะ ผู้มีความสามารถด้านการรบจนเป็นที่เกรงกลัวของเหล่าอสูร พระอินทร์จึงเชิญขึ้นมาสังสรรค์เพื่อคบหาเป็นสหายและให้สัญญาต่อกันว่ายามใดเมืองมนุษย์ของท้าวชัตติยะหรือเมืองสวรรค์ของพระอินทร์ถูกรุกราน ทั้งสองจะร่วมมือยกกำลังมาช่วยเหลือกัน วันหนึ่งท้าวพันรูกายยกทัพมาบุกเมืองของท้าวชัตติยะ แม่ทัพทั้งสองฝ่ายต่างต่อสู้กันอย่างดุเดือดจนท้าวชัตติยะไม่สามารถรับมือกับกองกำลังของคู่ต่อสู้ที่ยกทัพมาเสริมได้จึงส่งสารไปขอความช่วยเหลือจากพระอินทร์ซึ่งขณะนั้นกำลังเสวยสุขอยู่กับนางอัปสรจึงไม่สนใจ ท้าวชัตติยะโกรธแค้นมากเฝ้าบำเพ็ญตบะจนแก่กล้าและขึ้นไปทำรบกับพระอินทร์ ทำให้พระอินทร์ตกสวรรค์ลงมาพบกับหนุมาน ในตอนแรกหนุมานไม่ข้องเกี่ยวกับเรื่องนี้ พระอินทร์จึงไปขอความช่วยเหลือจากพระอิศวร จึงถูกตำหนิสั่งสอนให้เห็นถึงโทษของการมัวเมาในอบายมุข ทำยที่สุดพระอิศวรตอบตกลงเพราะเห็นแก่หน้าที่ของพระอินทร์ที่ต้องให้ความช่วยเหลือพระรามยามอวตารลงไปปราบทศกัณฐ์ หนุมานจึงรับหน้าที่ทวงบัลลังก์ครั้งนี้ ผลการต่อสู้ระหว่างหนุมานและท้าวชัตติยะปรากฏว่าหนุมานเป็นฝ่ายชนะ ด้วยความเป็นยอดนักสู้ผู้มีคุณธรรมของหนุมานทำให้หนุมานกล่าวขอโทษและปล่อยตัวท้าวชัตติยะให้ลงไปสร้างเมืองใหม่บนโลกมนุษย์ ฝ่ายหนุมานก็ร่อนเร่เดินทางต่อไปเพื่อรอพบกับพระรามตามบัญชาของพระอิศวรและพระพาย

จนกระทั่งหนุมานพบกับขบวนแสงธรรมเพื่ออัญเชิญพระไตรปิฎกของพระถังซำจั๋งและศิษย์ทั้งสี่ คือ ชุนหงอคง ตือโป๊ยก่าย ชัวเจ๋ง และม้ามังกร การต่อสู้เริ่มต้นขึ้นเพราะหนุมานคิดลองดีกับชุนหงอคงซึ่งกำลังนอนเฝ้าทางพาดขวางทางเดินของพระถังซำจั๋ง จึงใช้เวทมนตร์ทำให้หางหนักมากจนยกไม่ไหว ชุนหงอคงจึงคิดเอากระบองตีหางหนุมาน ทำให้หนุมานโมโห การต่อสู้ของทั้งสองเป็นไปอย่างดุเดือดจนพระถังซำจั๋งเข้ามาห้าม ชุนหงอคงก็ไม่ฟังจึงต้องเจ็บปวดจากคาถาที่ทำให้มั่งคลรัดหัวแน่นขึ้น หนุมานเห็นดังนั้นจึงร้องห้ามด้วยความสงสาร สุดท้ายเรื่องจบลงด้วยการแนะนำตัวต่อกันของทั้งฝ่ายหนุมานและพระถังซำจั๋งกับศิษย์ พระถังซำจั๋งก็ได้สรุปท้ายว่าทั้งหนุมานและชุนหงอคงมีภารกิจเพื่อช่วยเหลือคนอื่นเหมือนกัน ใจร้อนและมีฤทธิ์เดชแก่กล้าเหมือนกัน และสุดท้ายคือเป็นลิงเหมือนกัน จากนั้นต่างก็อวยพรให้อีกฝ่ายปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จ

สำหรับเนื้อเรื่องโดยสังเขปส่วนของ *รามาวตาร ฉบับหนุมาน ภาครามายณะ* ตอนต้นกล่าวถึงกำเนิดของหนุมานในตำนานของอินเดียซึ่งมีที่มาหลากหลาย ยกตัวอย่าง ที่มาแรก เกิดหลังจากที่นางวานรชืออัญญา ได้อาหารทิพย์หนึ่งก้อนซึ่งได้จากพิธีขอโอรสของท้าวทศรถแห่งกรุงอโยธยา อีกหนึ่งที่มาคือ เกิดหลังจากที่นางวานรนามว่าอัญญา ได้กินมะม่วงทิพย์ซึ่งเทพวายุได้พัดให้หล่นลงใส่มือนาง อีกที่มาหนึ่ง คือ เกิดจากการแบ่งภาคอวตารปางที่ ๑๑ ของพระศิวะ

และอีกหนึ่งที่มาซึ่งผู้แต่งใช้เป็นเนื้อเรื่องหลักคือ กำเนิดจากพระศิวะและพระนางปราวตีขณะแปลงกายเป็นวานรเที่ยวหาความสำราญ จากนั้นได้ให้พระพายนำตัวอ่อนจากครรภ์ของพระนางปราวตีไปใส่ในครรภ์ของวานรสาวนามว่าอัณจนา นางจึงให้ชื่อว่าอัณจนีเยะ หลังจากคลอดลูกนางก็กลับไปเป็นนางฟ้าดังเดิม ลูกจึงอยู่ในความดูแลของพระพาย ต่อมาวันหนึ่งด้วยความซุกซนและความหิวโหยวันจึงเหาะขึ้นไปจะกินพระอาทิตย์จึงถูกพระอินทร์ใช้สายฟ้าฟาดตกลงมาเสียชีวิต พระพายเสียใจมากเก็บตัวอยู่ในถ้ำกับร่างของลูกโดยไม่ยอมออกไปไหนทำให้ลมและอากาศธาตุในสามโลกสงบนิ่ง เตือดร่อนถึงเทพเจ้าทั้งหลายต้องไปขอรัองให้ยอมออกมา จากนั้นพระพรหมได้ประทานพรชุบชีวิตให้ พระพายก็ได้ให้ชื่อใหม่ว่าหนุมาน เหล่าทวยเทพต่างก็ประทานพรวิเศษต่างๆ ให้มากมายทำให้หนุมานสูงใหญ่เป็นหนุ่มทันที แต่ด้วยความซุกซนและอยากลองกำลังทำให้หนุมานสร้างความปั่นป่วนให้กับเหล่าฤาษีจนถูกสาปให้ล้มกำลังอีกครั้งหนึ่งที่มีจนกว่าจะมีผู้ใดมาเตือนให้ระลึกถึงพลังอีกครั้งที่หายไป ผลจากการถูกสาปทำให้หนุมานกลายเป็นลิงที่มีความคิดซุกซนมากขึ้น จึงคิดศึกษาวิชาจากสุริยเทพ หลังจากนั้นได้ไปช่วยสุครีพลูกชายของสุริยเทพที่เมืองขีดขิน ซึ่งมีพญาพาลีปกครอง วันหนึ่งพาลีเกิดผิดใจกับสุครีพจึงไล่ให้ออกนอกเมือง หนุมานจึงขอติดตามไปด้วย

ในที่สุดจึงได้พบกับองค์ศรীরามและลักษมณ์ จึงถวายตัวเป็นข้ารับใช้ด้วยความภักดี องค์รามจึงให้หนุมานช่วยเหลือในการตามหาสีดา พระชಾಯา ซึ่งทศกัณฐ์ลักพาตัวไป หลังรวบรวมไพร่พลวานรได้แล้วหนุมานจึงนำทัพออกตามหานางสีดาจนมาสิ้นสุดที่มหาสมุทร มีเพียงหนุมานเท่านั้นที่สามารถพาไพร่พลข้ามไปได้ ชามพวานจึงต้องทำหน้าที่เตือนสติหนุมานให้ระลึกได้ว่ายังมีพลังอีกครั้งหนึ่งที่เคยถูกสาปให้หายไป หลังจากจำได้ร่างหนุมานก็กลับใหญ่โตขึ้นและเหาะข้ามไปยังกรุงลงกา จนได้พบพูดคุยกับนางสีดาและมอบแหวนที่พระรามฝากมาให้ ก่อนออกจากกรุงลงกาหนุมานได้สร้างความปั่นป่วนโดยทำลายต้นไม้ในสวน และใช้อุบายจนทำให้กรุงลงกาไฟไหม้วอดวาย จากนั้นพระรามจึงยกทัพไปยังกรุงลงกาเพื่อช่วยนางสีดา ฝ่ายทศกัณฐ์ไม่ยอมฟังคำแนะนำของพิเภกที่ให้ส่งนางสีดาคืนจึงขับไล่ออกจากวังไปอยู่กับพระราม จากนั้นไม่ว่าจะส่งกุมภกรรณหรืออินทรชิตออกรบก็ถูกสังหารจนหมด ด้วยความแค้นทศกัณฐ์จึงนำทัพด้วยตนเอง ระหว่างการต่อสู้ลักษมณ์ต้องหอกได้รับบาดเจ็บ หนุมานต้องรีบไปนำสมุนไพรวินิจฉัยจากภูเขาแถบหิมาลัยมารักษา สุดท้ายของศรীরามและทศกัณฐ์ได้ปะทะฝีมือกัน ไม่ว่าจะศรীরามจะยิงศรหวังตัดศีรษะทศกัณฐ์ให้ขาดก็ครั้งก็จะมีศีรษะใหม่เพิ่มขึ้นมาทุกครั้ง จนในที่สุดพิเภกบอกให้ว่าจุดอ่อนของทศกัณฐ์ก็คือสะดือ องค์รามจึงปราบทศกัณฐ์ได้สำเร็จ สามารถช่วยนางสีดาออกมาได้ และเดินทางกลับกรุง อโยธยาครองรักอย่างมีความสุข โดยมีหนุมานผู้จงรักภักดีรับใช้อยู่เคียงข้าง

ความโดดเด่นของตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ คือ การสร้างตัวละครหนุมานซึ่งเป็นลิงในวัยหนุ่มให้เสมือนมนุษย์ที่มีวิวัฒนาการมาจากลิง ด้วยรูปลักษณะสะอาดสะอ้านเช่นเดียวกับมนุษย์ที่ผู้ใหญ่ ไม่ปรากฏกิริยาเช่นลิงป่าทั่วไป อาทิ กินอาหารมูมามด้วยความตะกตะกทำให้เกิดภาพไม่น่าดู ชุกชนอยากรู้อยากเห็นกินพอดีตามลักษณะลิงป่าทั่วไป แต่ตัวละครหนุมานในเรื่องมีสติ มีมารยาทและอุปนิสัยหลายประการที่สามารถเทียบเคียงกับมนุษย์ได้ ในขณะที่เดียวกันก็มีอีกมุมซึ่งอาจกล่าวได้ว่าแทรกเข้ามาเพื่อความสนุกสนานทั้งท่าทางตลกขบขัน การล้อเลียน และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับบทบาทและฐานะของตัวละคร การใช้ภาษาปาก การใช้คำภาษาอังกฤษตามสมัยนิยม สิ่งเหล่านี้ช่วยสนับสนุนให้เห็นว่าตัวละครหนุมานเป็นตัวละครหลายลักษณะที่มองได้รอบด้าน หรือ Round Characters กล่าวคือ หนุมานมีคุณลักษณะต่างๆ หลายอย่างคล้ายมนุษย์ที่มีชีวิตอยู่ในความเป็นจริง ทั้งคุณลักษณะที่ดี เช่น มีความสามารถในการรบ มีความจงรักภักดีต่อนายยิ่งชีวิต ซื่อสัตย์ รับผิดชอบไม่เห็นแก่ตัวของรางวัลตอบแทน ขณะเดียวกันก็มีความทะนงตน เจ้าชู้ ภูมิใจทำตามอารมณ์มากกว่าเหตุผลซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียแก่ตนเอง ซึ่งลักษณะนิสัยของตัวละครหนุมานนั้นถือว่ามีผลอย่างมากต่อเหตุการณ์ในเรื่อง ทำให้การตัดสินใจนี้เป็นผลงานที่ดีน่าอ่านเรื่องหนึ่งเนื่องจากมีความสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผลกันระหว่างลักษณะนิสัยของตัวละครสำคัญและการดำเนินเรื่อง ดังที่ วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (๒๕๔๔: ๒๖๕) กล่าวไว้ความว่า

“...เนื้อเรื่องและนิสัยใจคอจะต้องเป็นเหตุเป็นผลกันเสมอ ในเรื่องที่ดี เหตุการณ์เกิดขึ้นเพราะบุคคลนิสัยอย่างหนึ่งได้มาเผชิญกับบุคคลนิสัยใจคออีกอย่างหนึ่ง จึงกล่าวได้ว่านิสัยใจคอของบุคคลเป็นต้นเหตุของเหตุการณ์เหล่านั้น แต่ในทำนองตรงกันข้าม เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมอาจมีอิทธิพลเปลี่ยนแปลงนิสัยใจคอตัวละครก็ได้ ทั้งนี้ตรงตามที่เป็นอยู่ในชีวิตจริงๆ”

จะเห็นได้ว่าทุกการกระทำของหนุมานล้วนมีผลต่อการดำเนินเรื่องและมีส่วนช่วยให้เหตุการณ์คับขันคลี่คลายไปได้ด้วยดี อาทิ เหตุการณ์ที่พระลักษมณ์ต้องหอกโมกขศักดิ์ของฝ่ายทิศกัณฐ์ ด้วยความพยายาม ความกล้าหาญและความเสียสละของหนุมานทำให้พระลักษมณ์ปลอดภัย กลับมาเป็นกำลังสำคัญในการรบให้กับกองทัพพระราม หรือการทำที่เข้าสวามีภักดีกับทิศกัณฐ์เพื่อสืบหาที่ซ่อนกล่องดวงใจจะได้นำมาให้พระรามทำลาย หนุมานก็ทำหน้าที่นี้ด้วยความเฉลียวฉลาดจนสำเร็จ

๒.๒ การ์ตูนรายคาบ (Cartoon Magazine)

การ์ตูนรายคาบจัดเป็นหนังสือภาพการ์ตูนเรื่องยาวที่มีรอบระยะเวลาในการออกวางจำหน่าย อาจเป็นช่วงรายเดือน รายสัปดาห์ จึงได้ชื่อว่าการ์ตูนรายคาบ ในส่วนของเนื้อหาเป็นเรื่องที่มีสาระ แทรกด้วยความบันเทิง สอนคุณธรรมและให้เกร็ดความรู้ในเรื่องต่างๆ ภาพการ์ตูนมักเสนอในช่อง เดียวจบหรือหลายช่องจบ ตัวอย่างของการ์ตูนสำหรับเด็ก เช่น หนูจ๋า เบบี การ์ตูนมหาสนุก ของ สำนักพิมพ์บรรลือสาส์น *ชัยพฤกษ์การ์ตูน* ของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช นอกจากการ์ตูนที่ออก อย่างสม่ำเสมอเป็นเวลาแล้วยังมีสำนักพิมพ์ที่จัดพิมพ์หนังสือการ์ตูนเรื่องสำหรับเด็กในลักษณะ หนังสือเล่มเดียวจบอีกหลายสำนักพิมพ์ เช่น การ์ตูนวิทยาศาสตร์สำหรับเด็กไทย ของสำนักพิมพ์ ต้นอ่อน (จินตนา ไบกาซูยี, ๒๕๓๘: ๒๓๘) การ์ตูนรายคาบเรื่องนี้เป็นการให้ความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งอาจเป็นเรื่องเข้าใจยากสำหรับเด็กแตเมื่อนำมาเสนอในรูปแบบการ์ตูนแทรกความบันเทิงจึง สามารถจูงใจเด็กให้หันมาสนใจได้มากกว่าการนำเสนอสาระความรู้เพียงอย่างเดียว

การ์ตูนรายคาบที่ปรากฏการนำตัวละครหนูมานมาใช้ในเรื่องมี ๓ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* เรื่อง *หนูแมนซาเลนเจอร์* และเรื่อง *ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า*

๒.๒.๑ ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์

ภาพที่ ๑๑-๑๓: ปกเรื่องปังปอนด์ ตะลุยโลกหิมพานต์

(ที่มา: <http://www.banluegroup.com>)

การ์ตูนรายคาบเรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* เป็นผลงานของ ภัคดี แสหนวีสุข ในนามปากกา ต่าย ภัคดี ซึ่งผู้อ่านการ์ตูนของสำนักพิมพ์บรรลือสาส์นรู้จักคุ้นเคยเป็นอย่างดี เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือน กันยายน พ.ศ.๒๕๔๙ โดยมีจุดมุ่งหมายให้มีความสุข สร้างความสนุกสนาน

เบิกบานแก่ผู้อ่านจากเรื่องราวการผจญภัยของปังปอนด์ รวมถึงอุปนิสัยที่ชวนให้อมยิ้มในความน่ารักน่าเอ็นดูและจิตใจอันดีที่ช่วยเหลือผู้อื่นของปังปอนด์ ดังที่บรรณาธิการกล่าวไว้ความว่า

“สวัสดิ์ครับท่านผู้อ่านทุกท่าน ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์การผจญภัย
ในดินแดนแฟนตาซีได้เริ่มขึ้นอย่างสนุกสนาน...

มาตะลุยโลกหิมพานต์ร่วมกันเถอะครับ ปังปอนด์ หนุมาน และเพื่อน
ใหม่ๆ จากดินแดนแห่งจินตนาการจะ**สร้างความเบิกบานให้คุณไม่รู้ลืมอย่าง
แน่นอน**” (เล่มพิเศษ หน้า บก.แกลง)

ผู้ผลิตได้ปรารภหลายครั้งว่าผู้อ่านการ์ตูนเรื่องนี้ย่อมมีความสุขแน่นอน ดังความว่า

“สวัสดิ์ครับ ปีเก่ากำลังจะผ่านไปและปีใหม่ก็ใกล้จะมาแทนที่ปี
2549 ที่ผ่านมา **แฟนของปังปอนด์คงมีความสุขกับการอ่านการ์ตูน
ปังปอนด์**” (เล่ม ๓๘ หน้า บก.แกลง)

สำหรับจุดประสงค์สำคัญอีกประการของการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือ สอนให้เด็กๆ ซึ่งเป็นหนึ่งใน
ผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่โดยสะท้อนให้เห็นว่าหากไม่ฟังคำแนะนำตักเตือน
ด้วยความหวังดีของผู้ใหญ่ก็อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองจนบานปลายกลายเป็นความเดือดร้อน
เกินจะแก้ไข ดังความตอนหนึ่งในหน้า บก.แกลง เล่มที่ ๓๙ ความว่า

“ในทุกๆ ที่คนเรามักมีปัญหาไม่เข้าใจกันอยู่เสมอโดยเฉพาะใน
ครอบครัว...บางทีลูกๆ อาจไม่เข้าใจว่าที่พ่อแม่ทำอะไรลงไปนั้นเพราะเหตุผลใด
เพราะตัวเองก็มีเหตุผลรองรับอยู่แล้ว...สำหรับคนเป็นพ่อแม่บางครั้งหากพูด
มากไปก็จะกลายเป็นบ่น แต่ถ้าพูดน้อยไปก็จะกลายเป็นปล่อยปละละเลย
จึงควรหาจุดพอดีสำหรับการพูดคุยสั่งสอนลูกๆ ทางด้านลูกๆ ก็ควรคิดถึง
ความรู้สึกของพ่อแม่บ้าง **ไม่ควรคิดหรือทำอะไรตามใจตัวเองเพียงฝ่ายเดียว**”

การส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความรักความเข้าใจกันเพื่อเป็นเกราะป้องกันและสร้าง
ภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กๆ ก็ถือเป็นจุดมุ่งหมายหนึ่งเช่นกัน ดังใน บก.แกลง เล่มที่ ๔๐ ความว่า

“...อะไรที่ไม่แน่ใจก็ถามผู้ปกครองหรือขออนุญาตเสียก่อน เท่านั้น
หมดปัญหาเรื่องถูกบ่นไปได้แล้ว”

จุดมุ่งหมายต่อมาของผู้แต่งก็คือสอนให้เห็นสังขรณ์ที่ว่า “ธรรมะย่อมชนะอธรรม” คนดีไม่ว่าอยู่ในสถานการณ์เลวร้ายหรือสถานที่อันตรายเพียงใด ความดีย่อมคุ้มครองให้แคล้วคลาดจากอันตราย ส่วนคนไม่ดีในที่สุดก็จะแพ้ภัยตนเองดังเนื้อความในเรื่องนี้ ในส่วนของกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายของการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือทุกคนในครอบครัว พ่อ แม่ และลูกๆ เนื่องจากจุดมุ่งหมายสูงสุดของการ์ตูนเรื่องนี้คือต้องการให้เป็นหนังสือสำหรับครอบครัว ด้วยความมั่นใจในเนื้อหาที่ไม่มีพิษภัยและปลอดภัยสำหรับให้พ่อแม่ลูกอ่านร่วมกันในวันหยุดถือเป็นสื่อเชื่อมสัมพันธ์คนในครอบครัวได้เป็นอย่างดี ดังตอนหนึ่งใน *บก.แกล้ง เล่มที่ ๓๘ ความว่า*

“...แล้วกลับมาพบกันได้ใหม่ในบึงปอนด์ฉบับหน้า บึงปอนด์กับครอบครัวจะมาป่วนฮาให้หรรษาทุกครอบครัวเช่นเดิมครับ”

การ์ตูนรายคาบเรื่องนี้ไม่ได้ใช้โครงเรื่องหลักจากเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แต่เป็นเนื้อเรื่องที่แต่งขึ้นใหม่โดยมีตัวละครหลักคือ “บึงปอนด์” เด็กชายที่มีผมสามเส้น เจ้าบึกสุนัขขี้ใจ และ “หนูมาน” เทพผู้พิทักษ์ป่าหิมพานต์ ร่วมการผจญภัยกันในป่าหิมพานต์เพื่อตามหาลูกแก้ววิเศษเพื่อช่วยหนูมานออกจากที่คุมขัง หนูมานจะได้ปราบจอมมารไซเบอร์และนางแมงวิฬาร์ที่คิดจะครอบครองดินแดนหิมพานต์ การ์ตูนเรื่อง *บึงปอนด์ ตอนตะลุยโลกหิมพานต์* เป็นเนื้อเรื่องต่อจากการ์ตูนเรื่อง *บึงปอนด์ ตอนตะลุยโลกอนาคต* ซึ่งเป็นตอนที่บึงปอนด์ได้รู้จักกับเพื่อนใหม่ชื่อว่าหนูมาน และร่วมผจญภัยเพื่อทำภารกิจช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกัน

ด้วยเนื้อเรื่องที่สนุกสนานก่อกำกับความน่ารักของตัวละครและความตลกขบขันตามลักษณะของการ์ตูนทำให้ได้รับความนิยมติดต่อกันเป็นเวลานาน เดิมทีบึงปอนด์เป็นตัวละครเอกในหนังสือการ์ตูนเรื่อง *ไอ้ตัวเล็ก* ต่อมาจึงเปลี่ยนชื่อเป็น *บึงปอนด์ เดอะคอมมิคส์* ภายในเล่มของการ์ตูนเรื่องนี้แบ่งออกเป็น ๕ ตอนย่อย หนึ่งในนั้นก็คือ *ตอนบึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* ได้รับการตีพิมพ์ติดต่อกันจำนวน ๘ ตอน ในเล่มที่ ๓๖-๔๓ และเล่มพิเศษอีก ๑ เล่ม รวมทั้งหมด ๙ เล่ม ในส่วนของเล่มพิเศษเป็นการกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับป่าหิมพานต์ ตัวละครสำคัญ รวมถึงสัตว์ในป่าหิมพานต์ที่ปรากฏในเรื่อง นอกจากนี้บึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ยังได้รับการผลิตเป็นการ์ตูนแอนิเมชัน ออกฉายทางโทรทัศน์และในโรงภาพยนตร์อีกด้วย

ภาพที่ ๑๔: ตัวละครหนุมานในเรื่อง บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์
(<http://www.banluegroup.com>)

ตัวละครหนุมานเริ่มปรากฏครั้งแรกในหนังสือการ์ตูนเรื่อง *ไอ้ตัวเล็ก* เป็นบางตอน นอกจากนี้ยังมีการ์ตูนชุดของหนุมานโดยเฉพาะพิมพ์แทรกในหนังสือการ์ตูนที่มีชื่อชุดชื่อเดียวกันด้วย แต่ปัจจุบันเลิกตีพิมพ์แล้ว จนเมื่อปี ๒๕๕๒ ตัวละครหนุมานได้กลับมาอีกครั้งในรูปแบบของหนุมานจิ๋ว แทรกอยู่ในบางตอน จนกระทั่งหนุมานได้รับบทบาทโดดเด่นในแอนิเมชันชุดบังปอนด์ ตอนตะลุยโลกหิมพานต์ หนุมานได้นำบังปอนด์และบิกหมาคูใจเดินทางข้ามมิติมาพบกับบทบาท ร่วมกัน ตอนแรกบังปอนด์มีบทบาทเป็นผู้ช่วยให้หนุมานรอดพ้นจากการถูกกักขังแต่หนุมานเองก็เป็นผู้ช่วยให้บังปอนด์ปฏิบัติภารกิจต่างๆ ได้สำเร็จ จนกระทั่งทั้งคู่ช่วยกันปกป้องป่าหิมพานต์และโลกมนุษย์จากจอมมารไซเบอร์ได้สำเร็จ หนุมานในเรื่องนี้เป็นภาพที่สร้างจากการ์ตูนแอนิเมชันทางโทรทัศน์ มีชื่อเรียกว่า “หนุมานจิ๋วจอมอิทธิฤทธิ์” ตามรูปวาดจะเห็นคุณสมบัติต่างๆ ของหนุมานและในคำบรรยายก็จะกล่าวถึงคุณสมบัติโดยละเอียด ดังความว่า

“หนุมานวานรเผือก เพศชาย อายุ ๗ ปี มีกำเนิดจากอาวุธและพลังของเทพเจ้า มีพระพายเป็นบิดา หาวเป็นดาวเป็นเดือน มีไรขอให้บอก กระผมพร้อมช่วยเสมอ แต่ตอนนี้มีภารกิจสำคัญเพื่อช่วยเผ่าพันธุ์มนุษย์...”^๒

ในเล่มพิเศษของบังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์กล่าวถึงหนุมานเพิ่มเติมด้วย ความว่า

^๒ ประวัติตัวละครหนุมาน จากเรื่อง *บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* [ออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.vithita.com/pangpond_s4.php [๒๐ มีนาคม ๒๕๕๓].

“...ด้วยความเป็นชายชาติตรีมีมาด จึงพลาดท่าเสียที่ด้วยน้ำตาผู้หญิงบ้างใน
บางครั้ง”

ต่างจากเดิมที่หนุมานไม่เคยทำให้งานราชการเสียหายเพราะผู้หญิง มีแต่จะได้ความ
ช่วยเหลือจากผู้หญิงจนงานสำเร็จมากกว่าแต่ในเรื่องนี้หนุมานแพ้ยจากความสงสารและมารยา
ของนางแม่วิพาร์จนถูกจับตัวไปขังอันเป็นที่มาของเรื่องราวทั้งหมด

นอกจากชื่อ “หนุมานจิว” ซึ่งเป็นชื่อเรียกทางการของหนุมานแล้ว ยังมีชื่อเรียกอื่นอีกเช่น
“พีลิง” เป็นคำที่บึงปอนต์ใช้เรียกบ่อยที่สุดประมาณ ๑๐ ครั้งต่อเนื้อเรื่องการ์ตูนหนึ่งตอน และ
หนุมานเองก็ใช้คำเรียกนี้แทนตัวเองกับบึงปอนต์ด้วยเช่นกัน “ท่านหนุมาน” “บุตรแห่งพระพาย”
เป็นคำเรียกที่สัตว์ตระกูลเทพใช้เรียกหนุมานเพื่อแสดงความเคารพในฐานะผู้พิทักษ์คุ้มครองป่า
หิมพานต์ “วานรเผือก” คำที่คนทั่วไปใช้เรียกหนุมานจากรูปลักษณะภายนอกที่สังเกตเห็นได้ชัด

ในส่วนของตัวละครสำคัญในเรื่อง นอกจากหนุมานและบึงปอนต์แล้วยังมี **บิก** หมาพันธุ์
บางแก้วอายุ ๒ ขวบของ บึงปอนต์ เป็นหมาที่ไม่ชอบกัดแต่ชอบผูกมิตรกับคน อยู่ในฐานะเพื่อน
สนิทของบึงปอนต์ นอกจากนั้นยังมีผู้พิทักษ์ประจำ ๔ ทิศ ซึ่งมีหน้าที่ดูแลลูกแก้ววิเศษ ทิศบูรพามี
ราชินีมักกะสีล อยู่ในป่าแห่งสรวงสวรรค์ มีหน้าที่ดูแลลูกแก้วแห่งไม้ เป็นผู้ครอบครองตำรายา
นับพัน หากวันใดเธอหายตัวไป โลกแห่งเวทมนต์ต้องเกิดความวุ่นวาย ทิศทักษิณมี **สุวรรณนาคี**
เจ้าแห่งนาคา ทายาทของอาณาจักรเมืองบาดาล มีหน้าที่ดูแลลูกแก้วแห่งน้ำ มีเวทมนต์พลัง
มหาศาล ทิศอุดรมี **พญาบักษี** หรืออินทรีเทพ กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่แห่งท้องฟ้า มีหน้าที่ดูแลลูกแก้ว
แห่งลม มีชีวิตอยู่มาถึง ๑๕, ๐๐๐ ปี เป็นหนึ่งในผู้เก็บรักษาลูกแก้ววิเศษของโลก เพื่อป้องกันไม่ให้
ตกอยู่ในมือของจอมมาร เนื่องจากอำนาจของลูกแก้วสามารถทำลายโลกได้ทั้งใบ

ทิศประจิมมี **วิพาร์** แมวอายุ ๔๐๐ ปี มีหน้าที่ดูแลลูกแก้วแห่งไฟ เธอฉลาดแกมโกงและ
เจ้าเล่ห์ที่สุด เป็นผู้คิดทรยศต่อป่าหิมพานต์เพราะความโลภต้องการครอบครองป่าแห่งนี้ เป็น
ต้นเหตุของเรื่องราววุ่นวายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในป่า **จอมมารไซเบอร์** หรือ Cyber Lord ราชาไวรัส
คอมพิวเตอร์ หัวหน้าขบวนการครอบครองดินแดนหิมพานต์โดยการหลอกใช้วิพาร์ เป็นเจ้าของชิป
(Chip) ไมโครโพรเซสเซอร์ที่ถูกผลิตขึ้นด้วยแผนการชั่วร้ายเพื่อมุ่งทำลายป่าหิมพานต์

เนื้อเรื่องโดยสังเขปกว่าถึงบึงปอนต์เด็กชายวัย ๕ ขวบ ผู้เต็มไปด้วยจินตนาการ ความ
ซุกซน วันหนึ่งหนุมานผู้เป็นทั้งพี่และเพื่อนสนิทของบึงปอนต์ถูกจอมมารไซเบอร์ ราชาแห่งไวรัส
และนางแม่วิพาร์ผู้คิดทรยศต่อป่าหิมพานต์ร่วมมือกันจับตัวหนุมานไปขังยังมีติดอื่น เพื่อไม่ให้
ขัดขวางแผนการชิงลูกแก้ววิเศษทั้ง ๔ ลูก จากสัตว์ตระกูลเทพแห่งป่าหิมพานต์ได้สำเร็จ หนุมาน

จึงส่งกระแสดิจิตขอความช่วยเหลือไปยังบั้งปอนด์ผู้มีสัมผัสพิเศษเหนือเด็กคนอื่น บั้งปอนด์จึงต้องพยายามหาทางข้ามมิติมาหาหนุมานให้ได้ การเดินทางจึงเริ่มขึ้นเพื่อตามหาลูกแก้ววิเศษมาปลดปล่อยหนุมานในขณะที่จอมมารไซเบอร์ก็ต้องการเช่นกัน คีทซิงลูกแก้ววิเศษจึงเริ่มขึ้น บั้งปอนด์กับหนุมานจึงต้องร่วมมือกันเพื่อไม่ให้ป่าหิมพานต์และโลกมนุษย์ต้องถูกทำลาย

เนื้อเรื่องหลักกล่าวถึงการผจญภัยของบั้งปอนด์เพื่อตามหาลูกแก้ววิเศษประจำป่าหิมพานต์ ลูกแรกอยู่ที่ทิศเหนือ ผู้ดูแลคือสัตว์เทพตระกูลนก ลูกที่สองอยู่ที่ทิศใต้ ผู้ดูแลคือสัตว์เทพตระกูลนาค ลูกที่สามอยู่ที่ทิศตะวันออก ผู้ดูแลคือสัตว์เทพตระกูลไม้ และลูกสุดท้ายอยู่ที่ทิศตะวันตก ผู้ดูแลคือสัตว์เทพตระกูลแมลง สำหรับวิธีที่จะได้ลูกแก้วทั้ง ๔ ลูก ก็คือต้องได้รับอนุญาตจากผู้ดูแลเท่านั้น เพราะฉะนั้นการตามหาลูกแก้ว ๓ ลูก จึงเป็นไปด้วยดีเนื่องจากสัตว์เทพแต่ละตระกูลล้วนต้องการช่วยเหลือหนุมานให้ออกจากที่คุมขังโดยไว แต่ปัญหาอยู่ที่ลูกแก้วลูกสุดท้ายของนางแม่วิพารซึ่งอยู่กับจอมมารไซเบอร์ แท้ที่จริงแล้วจอมมารไซเบอร์ก็คือไวรัสที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นแต่เมื่อไม่ต้องการก็ทำลายทิ้ง ทำให้จอมมารโกรธแค้นและต้องการทำให้มนุษย์ไม่มีที่อยู่เหมือนที่ตนเองเคยประสบมา เนื้อเรื่องจบลงเมื่อหนุมานได้รับการปลดปล่อยให้เป็นอิสระ จากนั้นจึงร่วมมือกับบั้งปอนด์และสัตว์เทพทุกตระกูลร่วมมือกันกำจัดจอมมาร บทบาทของตัวละครหนุมานในเรื่องนี้จึงอาจตรงข้ามกับตัวละครหนุมานในเรื่อง*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ตรงที่หนุมานไม่ได้เป็นผู้คอยช่วยเหลือตัวละครเอกในการสู้รบฝ่ายเดียว แต่ตัวละครเอกยังมีบทบาทเป็นผู้ช่วยเหลือหนุมานออกจากที่คุมขังก่อนในตอนแรก จากนั้นหนุมานจึงได้ทำหน้าที่ปกป้องตัวละครเอกและป่าหิมพานต์รวมถึงโลกมนุษย์ให้ปลอดภัย

ความโดดเด่นของตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ประการแรกคือ เป็นตัวการ์ตูนซึ่งสร้างมาจากแอนิเมชันสามารถมองเห็นลักษณะภายนอกหลายมิติ ทั้งแสงและเงาตามการเคลื่อนไหวของหนุมานและรูปร่างซึ่งเล็กกะทัดรัดเช่นเด็กวัยเดียวกับบั้งปอนด์ตัวละครเอกของเรื่อง ในส่วนของโครงหน้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ดวงตาเรียวยาวแหลม หางตาชี้ขึ้นสูง ขนาดมือและเท้าทั้ง ๔ นิ้วมีขนาดใหญ่ยาวและเรียวยาวคล้ายใบพาย รวมถึงรูปร่างของหนุมานอาจกล่าวได้ว่าคล้ายคลึงกับ “ฮอบบิท” (Hobbit)^๓ หรือมนุษย์แคระ ซึ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งคล้ายมนุษย์ในยุคเริ่มแรก โฮโมอิเร็คตัส ความโดดเด่นของตัวละครหนุมานประการที่สองก็คือ การผสมผสานความเป็นไทยและความทันสมัยของเทคโนโลยีปัจจุบันให้กับตัวละคร กล่าวคือ รูปร่าง สีผิวและลักษณะทางกายภาพทั่วไปถูกสร้าง

^๓ ความหมายของ ‘ฮอบบิท (Hobbit) จาก [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

จากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในขณะที่ยังเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ และอาวุธเป็นของไทยโบราณ โดยแท้ ตัวละครหุ่นมานจึงถือเป็นตัวแทนแห่งกาลเวลาจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน

๒.๒.๒ หุ่นแมนชาเลนเจอร์

ภาพที่ ๑๕-๑๗: ปกเรื่อง หุ่นแมนชาเลนเจอร์ (ที่มา: <http://www.burapat.com>)

การ์ตูนรายคาบเรื่องนี้เป็นผลงานของสำนักพิมพ์บุรพัฒน์คอมิกส์ การสร้างสรรค์เนื้อเรื่องและภาพวาด รวมถึงการออกแบบตัวละครเป็นฝีมือของ วัฒนา ปัทชาบุตร มีทั้งหมด ๔ เล่ม เล่มละ ๗ ตอน รวมทั้งหมด ๒๘ ตอน แต่เดิมการ์ตูนเรื่องนี้เคยตีพิมพ์ลงในนิตยสาร A-WEEK ก่อนจะรวมเล่มตีพิมพ์ครั้งแรกในเล่มที่ ๑ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๔๘ เล่มที่ ๒ ในเดือนมิถุนายน เล่มที่ ๓ ในเดือนกันยายน และเล่มสุดท้ายเล่มที่ ๔ ตีพิมพ์ในเดือนพฤศจิกายนของปีเดียวกัน วัตถุประสงค์หลักของผู้ผลิตก็คือเพื่อสร้างความตลกขบขันจากเรื่องราวและพฤติกรรมของหุ่นแมน ยอดมนุษย์สุดพิลึกซึ่งต่างจากยอดมนุษย์อื่นๆ ที่ผู้อ่านเคยรับรู้ในอดีต เนื่องจากผู้ผลิตคาดหวังให้ผู้อ่านรู้สึก “ฮาเกินลิมิต” ดังคำโปรยในปกหลังทุกเล่ม ความว่า

“อุลตร้าแมนเจอตองหลีกลี่
สไปเดอร์แมนเจอตองหนีหน้า
ถ้าเจอกับ “หุ่นแมน” ฮีโร่พันธุ์บ้า
ฮาเกินลิมิต!”

จุดประสงค์ของผู้ผลิตที่ต้องการสร้างความขบขันหรรษาให้แก่ผู้อ่านยังปรากฏอีกครั้งในตอนหนึ่ง ความว่า

“สำหรับหนูแมน CHALANJOR ถือเป็นอีกหนึ่งผลงานแห่งความภาคภูมิใจที่เราตั้งใจสรรสร้างออกมาอดโถมสู่สายตาของมหาชน...และบัดนี้ก็ได้เวลากับความสนุกแบบไม่มีลิมิตของหนูแมนที่จะมาป่วนรอยยิ้ม กระตุกต่อมฮาของคุณๆ กันแล้ว” (เล่ม ๑ หน้าแรก)

นอกจากความสนุกสนานแล้วนั้น จุดประสงค์สำคัญที่สุดของการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือ ต้องการให้ผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายซึ่งก็คือเด็กวัยประถมศึกษาจนถึงขั้นมัธยมศึกษาได้รู้จักและรักความเป็นไทยทั้งในแง่การดำรงชีวิตแบบไทยๆ รวมถึงวรรณคดีไทยที่ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบันทึกประวัติศาสตร์ของชนชาติไทย ที่สำคัญคือให้เด็กรู้สึกด้วยตนเองว่าวรรณคดีเป็นเรื่องที่น่าสนใจ สามารถทำความรู้จักและสามารถสัมผัสได้จริง ดังคำกล่าวตอนหนึ่งของบรรณาธิการบริหารของสำนักพิมพ์ (จิตตนาถ ลิ้มทองกุล, สัมภาษณ์, ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕) ความว่า

“หนังสือเล่มนี้...หวังให้เป็นหนังสือการ์ตูนสำหรับเด็กในการที่จะเริ่มต้นอ่าน เริ่มต้นที่จะรักความเป็นไทย...ต้องการให้เป็นการเริ่มต้นรักวรรณคดีไทย หนังสือการ์ตูนที่ทำขึ้นมามันเปรียบเสมือนแสงไฟที่เข้าไปส่องสว่างในใจเด็กไทยให้รู้จักความเป็นไทยและต้องการรู้ว่าวรรณคดีไทยเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะถ้าจะบอกให้เด็กไทยอ่านวรรณคดีเป็นเล่มๆ มันคงยากเกินไปสำหรับการเริ่มต้น”

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นชัดเจนว่ากลุ่มผู้อ่านเป้าหมายของการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัยประถมซึ่งเริ่มอ่านหนังสือเองได้ เช่นเดียวกับคำสัมภาษณ์อีกตอนหนึ่ง ความว่า

“นอกจากนี้ ทีมงานของบูรพาพัฒนาคอมมิคส์ยังเตรียมจัดทำหนังสือการ์ตูนขึ้นมาอีก 1 เล่ม โดยให้ชื่อว่า “ซาเลนเจอร์” เป็นการนำเรื่องราวของ “หนูแมน” มาทำเป็นการ์ตูน โดยให้พระเอกชื่อว่า “หนูแมน” เรื่องซาเลนเจอร์ กำลังอยู่ในช่วงของการวาด การลงสี เล่มนี้อาจจะลดอายุของกลุ่มเด็กมาอยู่ในระดับประถมได้...”

ในส่วนของการนำเสนอการ์ตูนเรื่องนี้ไม่ได้อ้างอิงเนื้อเรื่องตอนใดๆ จากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์แม้แต่น้อย แต่เป็นเนื้อเรื่องใหม่ที่มีการแต่งเติมเสริมเรื่องราวที่จูงใจให้เปิดอ่าน รวมถึงการเพิ่มรสชาติของความสนุกสนานเพิ่มเติม โครงเรื่องหลักเป็นการทำหน้าที่พิทักษ์โลกของตัว

ละครเอกหนูแมน ซึ่งรับพลังวิเศษซึ่งมีชื่อว่า **พลังซาเลนเจอร์** จากท่านหนุมาน ยอดมนุษย์แห่งดาวซีดซิงก่อนตาย หนูแมนจึงเป็นตัวแทนของหนุมานเพื่อปราบจอมวายร้ายให้สิ้นไปจากจักรวาล ในส่วนขององค์ประกอบต่างๆ สถานที่ ฉากที่ใช้เป็นสถานที่ในเมืองไทยทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นลานเซ็นเตอร์พอยท์ มาบุญครอง เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกว่าเป็นเรื่องใกล้ตัวและเป็นสิ่งที่คุ้นเคยสามารถสัมผัสได้ในชีวิตจริง ในส่วนของภาพเน้นการแสดงอารมณ์และฉากต่อสู้สำคัญระหว่างยอดมนุษย์กับผู้ร้าย ในส่วนของตัวละครเอกได้เปลี่ยนบทบาทของหนุมานให้เป็นยอดมนุษย์และเปลี่ยนลักษณะภายนอกเป็นมนุษย์ที่สามารถแปลงร่างเป็นยอดมนุษย์ได้เมื่อถึงคราวจำเป็น หนูแมนในเรื่องไม่ใช่หนุมานที่ได้รับการดัดแปลงจากเรื่อง*รามเกียรติ์* เพราะตัวละครหนุมานจากในเรื่องก็มีปรากฏในตอนแรก แต่หนูแมนคือตัวละครมนุษย์โลกชื่อว่าวายุ ผู้รับพลังสุดยอดแห่งจักรวาลจากหนุมานซึ่งได้รับบาดเจ็บหนักไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่พิทักษ์จักรวาลต่อไปได้อีก เมื่อใดที่โลกวุ่นวาย มนุษย์ได้รับความเดือดร้อนเมื่อนั้นมนุษย์โลกอย่างวายุก็จะแปลงร่างเป็นหนูแมน

การพิทักษ์โลกและจักรวาลของหนุมานมีความยาวจำนวน ๔ เล่ม แบ่งออกเป็นตอนย่อย ตอนเล่มละ ๗ ตอน รวมทั้งหมด ๒๘ ตอน ดังนี้ **เล่มที่ ๑** ตอน พลังศักดิ์สิทธิ์, ตอน ผู้สืบทอด, ตอน กำเนิดฮีโร่, ตอน ผู้รุกราน, ตอน มนุษย์แปลงหมายเลข ๑, ตอน ภารกิจกอบกู้โลก และตอน ฮีโร่ประจัญบาน **เล่มที่ ๒** ตอน ไม่ตายสุดยอด, ตอน ข้าคือหนูแมน, ตอน เดอะกิ้งกือแมน, ตอน เรียกข้าว่า กิ้งกือแมน, ตอน ฮีโร่รวมพลัง, ตอน สุดยอดเพาเวอร์สูท และตอน อำนาจแห่งพลังแฝง

เล่มที่ ๓ ตอน กลับมาเถิดวันวาน, ตอน ประเคนแข่งแทงหมัด, ตอน แสงสว่างแห่งชีวิต, ตอน สิ่งนาง, ตอน วายร้ายผู้บริสุทธิ์, ตอน มิตรภาพที่ถูกครอบงำ, และตอน การกลับมาของมารร้าย **เล่มที่ ๔** ตอน พลังต้องห้าม, ตอน ด้านมืด, ตอน จอมมารคืนชีพ, ตอน สองผู้ยิ่งใหญ่, ตอน กำลังใจ, ตอน พิษิตมาร และตอน ความหวังสุดท้าย

ภาพที่ ๑๘-๑๙: ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนูแมนซาเลนเจอร์

(ที่มา: <http://www.burapat.com/>)

การ์ตูนเรื่องหนูแมนชาเลนเจอร์มีตัวละครเอกก็คือ “หนูแมน” ยอดมนุษย์ผู้รับพลังสี่บทอด จากท่าน “หนูมาน” แห่งดาวซีตชินผู้เป็นศิษย์เอกของเทพฟินิกซ์และเป็นเจ้าของพลังสายลม หนูแมนปรากฏตัวขึ้นในตอน กำเนิดฮีโร่ หลังจากมนุษย์โลกนามว่า “วายุ” ได้รับพลังวิเศษ ชาเลนเจอร์ซึ่งท่านหนูมานฝากแมคແจนແລน ตำรวจอวกาศมาเพื่อให้ทำหน้าที่ต่อสู้กับโกอาและ ป้องกันการกำเนิดใหม่ของโกอา ความโดดเด่นอยู่ที่การเปลี่ยนแปลงตัวละครหนูมานให้เป็นยอด มนุษย์ในกรอบความคิดแบบฮีโร่สัญชาติตะวันตกแต่อยู่ในรูปแบบการ์ตูนของญี่ปุ่น และการสร้าง ตัวละคร “หนูแมน” จากพลังชาเลนเจอร์ของท่านหนูมานเพิ่มขึ้นมา ในส่วนของการสร้างตัวละคร หนูแมนนั้น มีทั้งการคงความคิดบางประการซึ่งเชื่อมโยงกับลักษณะของตัวละครหนูมาน เช่น ชื่อ เรียกหนูแมน มาจากหนู (คาง)+แมน (Man) แปลว่าผู้ชายที่มีจุดเด่นที่คางซึ่งเป็นเอกลักษณ์สำคัญของ ตัวละครหนูมาน รวมถึงรอยสักรูปตรีเพชรบนต้นแขนของวายุซึ่งเหมือนกับอาวุธประจำกาย ของหนูมาน อีกทั้งปีเกิดของหนูแมนก็คือปีวอก ชื่อปีที่ ๙ ของรอบปีนักษัตรซึ่งมีลิงเป็นเครื่องหมาย

ความคิดอีกประการในการสร้างตัวละครหนูแมนก็คือการปรับลักษณะ บุคลิก ท่าทาง รูปร่างและสัดส่วนให้เหมือนมนุษย์เนื่องจากหนูมานก็คือร่างแปลงของวายุซึ่งสวมหน้ากากลิง มี ขนบนใบหน้า สวมชุดหนังบรรจพลังวิเศษซึ่งมีชื่อเรียกว่าเพาเวอร์สูท เป็นอุปกรณ์เสริมทำให้มี อิทธิฤทธิ์มากขึ้น เช่น มีเสารับสัญญาณจากยานอวกาศ มีพลังวิ่ง เตะ และกระโดดได้มากขึ้น ๑๐๐ เท่า ทนความร้อนความเย็น กันสะเทือน เพิ่มพลังให้กล้ามเนื้อ เป็นต้น ตัวละครหนูแมนแม้ เป็นยอดมนุษย์ที่ใช้ชีวิตส่วนมากเพื่อการต่อสู้ปกป้องคนอื่นแต่ยังมีมุมที่อ่อนไหวในอารมณ์ ความ รัก โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวซึ่งไม่ค่อยปรากฏในเรื่องลักษณะนี้เท่าใดนัก นับเป็นการสะท้อนความคิดของผู้ผลิตว่าสังคมไทยสมัยนี้เป็นครอบครัวเดี่ยว ความรักความเอาใจ ใส่ระหว่างคนในครอบครัวลดน้อยลง

ตัวละครหนูแมนเป็นที่รู้จักกันในนามของ “ผู้สี่บทอด” “ฮีโร่คนใหม่” “ฮีโร่ผู้กู้โลก” เป็นที่น่า สงเกตว่าไม่มีคำเรียกหนูแมนจากรูปลักษณะภายนอก เช่น คำว่า “ลิงเผือก” เนื่องจากหนูแมนใน เรื่องนี้มีลักษณะอื่นที่โดดเด่นนอกจากสีผิวขาวดั่งเผือกนั่นคือบุคลิกลักษณะของยอดมนุษย์ที่มีความ แข็งแกร่ง บึกบึน องอาจ และดูมีพลังเหนือคนทั้งปวง อย่างไรก็ตามกลับปรากฏคำเรียก หนูแมนของพาลีว่า “ไอ้วอก” และคำเรียกของจอมมารโกอาว่า “เจ้าลิงวอก” คำว่า “วอก” ก็คือชื่อ ปีของรอบปีนักษัตรที่มีลิงเป็นเครื่องหมาย นอกจากนั้นยังมีคำเรียกหนูแมนว่า “ไอ้ฮีโร่” “ไอ้บ้า” และ “ไอ้บ้าหัวหอม” ของมนุษย์แปลงคู่ต่อสู้ฝ่ายตรงข้าม หรือคนทั่วไปที่เห็นพฤติกรรมไม่ เหมาะสมกับบทบาทของยอดมนุษย์ สำหรับรายละเอียดของตัวละครสำคัญในเรื่องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

หนูแมน ชายหนุ่มมนุษย์โลกเดินดินธรรมดาที่ได้รับการคัดเลือกให้รับพลังอันศักดิ์สิทธิ์ ชีวิตของชายหนุ่มจึงต้องผกผันกลายเป็นผู้สืบทอดพลังเพื่อปกป้องจักรวาล

วายุ ร่างมนุษย์ของหนูแมน ผู้รับสืบทอดพลังอันสูงสุดของจักรวาล เกิดปีวอก อายุ ๒๕ ปี เกิดปีวอก เลือดกรูปีปี ที่ไหลทั้งสองข้างมีปานรูปตรีเพชรสีดำซึ่งมีพื้นฐานตรงกับตรีเพชร อาวุธประจำกายของหนูมาน วายุมีอาชีพเป็นครูสอนศิลปะและรับจ้างทำงานทั่วไป ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับใคร อารมณ์ร้อน เป็นคนไม่มีมนุษยสัมพันธ์

หนูมาน แม่ทัพใหญ่ผู้เป็นนักรบอันดับหนึ่งจากดาวซีดซิง เป็นผู้ครอบครองพลังศักดิ์สิทธิ์ CHALANJOR ศิษย์เอกของเทพฟินิกส์

แมคแจนแลน ตำรวจอวกาศจากดาว CHALANJOR ผู้รับภารกิจตามหาผู้สืบทอดพลัง ชาเลนเจอร์บนโลกมนุษย์

กิ้งกือแมน อีกหนึ่งฮีโร่ผู้ช่วยหนูแมนปราบเหล่าวายร้าย และก่อนกลายร่างกลับเป็นมนุษย์ได้ถ่ายทอดพลังของตนให้แก่หนูแมน ทำให้หนูแมนมีพลังสุดยอดและร่างกายภายนอกแข็งแกร่งขึ้น คุณล่ายมีพลังกำลังแฝงซ่อนเร้นอยู่

เทพฟินิกส์ ผู้นำแห่งแสงสว่าง เป็นเทพผู้คุ้มครองจักรวาลในร่างของสิ่งมีชีวิตสีขาวคล้ายลูกเจี๊ยบและนกเพนกวินผสมกัน เป็นบิดาขององค์หญิงและเป็นผู้ปลดปล่อยหนูแมนจากพลังอันไร้การควบคุมของหนูมานซึ่งทำให้หนูแมนโหดเหี้ยม ดุดันผิดจากหนูแมนคนเดิม

โกอา ราชนย์แห่งความมืด หัวหน้าของเหล่าวายร้ายของห้วงจักรวาล ในตอนต้นเรื่องถูกหนูมานทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัสจึงแปรสภาพตนเองเป็นไซเพื่อเก็บพลังชีวิตเฮือกสุดท้ายเอาไว้ ต่อมาสเตฟาโนจึงนำไซใบนี้ไปไว้ที่ดาวซีดซิง และในตอนท้ายก็เป็นผู้ปลดปล่อยโกอาออกมาสู่โลกภายนอกอีกครั้งในร่างของลูกเจี๊ยบและนกเพนกวินผสมกันเช่นเดียวกับเทพฟินิกส์แต่เป็นสีดำก่อนจะฟื้นพลังกลายร่างเป็นจอมมารเต็มรูปแบบ

สเตฟาโน อาชญากรหมายเลข ๑ เดิมเป็นนักวิทยาศาสตร์ที่ดีแต่ถูกความแค้นครอบงำจนเกิดอาการเพี้ยนคิดครอบครองจักรวาล ในตอนต้นเรื่องได้เป็นผู้ครอบครองพลังจอมมารของโกอา จากนั้นจึงพยายามทำทุกทางให้โกอาฟื้นพลังคืนชีพมาสร้างความเป็นป่วนให้กับจักรวาลภายใต้ชื่อขบวนการซึบฝาย แห่งคูบนดาว CHALANJOR สเตฟาโนสามารถเพิ่มระดับพลังของตนแล้วแปลงร่างเป็นนักสู้แห่งเงามืด มีชื่อว่า “ซูเปอร์บีกี้ สเตฟาโน” ได้

หมี่รุห์ (Rooh) เดิมทีเป็นผู้พิสุจน์ก่ลินยาเสพติดสุดยอดอาวุธลับของกรมตำรวจอวกาศ แต่ด้วยความเสียใจที่เจ้านายถูกพ่อค้ายาเสพติดสังหารจึงโกรธแค้นจึงกินยาเสพติดเข้าไปจำนวนมากจนคลุ้มคลั่งและเข้าร่วมเป็นขบวนการซึบฝายกับสเตฟาโน

บันนี่บอย มนุษย์แปลงหมายเลข ๑ ของขบวนการซึบฝาย คู่ต่อสู้รายแรกของหนูแมน รูปร่างคล้ายกระต่ายยักษ์ มีหูสองข้างบนศีรษะ มีโบว์ผูกคอ มีหางปุกปุยบริเวณบั้นท้าย บันนี่บอย เดิมคือร่างของมนุษย์ชายชาวโลกผู้หลงมัวเมาในอบายมุข อาวุธสำคัญคือปืนใหญ่รูปอวัยวะเพศ ชายติดตั้งอยู่บริเวณเป้ากางเกง

แบคแมน (Bag Man) ซุปเปอร์มนุษย์แปลงหมายเลข ๒ คู่ต่อสู้รายที่สองของหนูแมน เดิมคือร่างของโจรปล้นธนาคาร อาวุธสำคัญคือสุดยอดปืนพลังงานนิวเคลียร์ซึ่งสามารถแยกอะตอม และทำให้ฝายตรงข้ามแปลงร่างเป็นมนุษย์ประหลาดได้

องค์หญิง นางเอกของเรื่องเป็นธิดาของเทพฟีนิกซ์และเป็นคู่หมั้นของหนุमान

พาลี เทพแห่งสงคราม เดิมเป็นเพื่อนรักกับหนุमानแต่หลังจากตัดสินใจเดินทางผิเดเข้าร่วมกับจอมมารโกอาทำให้ถูกพลังด้านมืดครอบงำกลายเป็นอสูรร้าย ต่อมาสเตฟาโน่ได้ปลุกด้านมืดของพาลีขึ้นมาเพื่อต่อสู้กับหนูแมน แต่ด้วยด้านดีของพาลีที่ในความเป็นจริงมีมากกว่าด้านมืดก็ได้แสดงออกมาจากการช่วยเหลือองค์หญิงจากพลังอันไร้การควบคุมของหนูแมนในตอนท้ายเรื่อง

ในส่วนของโครงเรื่องหลักเป็นสงครามระหว่างเหล่าฮีโร่กับเหล่าอสูรชั่วร้ายที่หวังจะยึดครองจักรวาล เมื่อราชาอสูรต้องการทำสงครามขั้นแตกหักหวังจะกวาดล้างเหล่าฮีโร่ทั้งจักรวาล แต่แล้วกลับเป็นฝ่ายพลาดท่าเสียที่ต้องจบชีวิตลง การแก้แค้นของผู้นำอสูรคนใหม่ที่ได้รับพลังมหาศาลจากสะดือจักรวาลจึงเริ่มขึ้น แต่แล้วพลังมหาศาลจากผู้นำอสูรคนใหม่ก็นำพาหายนะมาสู่ทั้งเหล่าฮีโร่และอสูร และยังมีแว่วว่าจะสร้างความเดือดร้อนไปทั่วทั้งจักรวาล จึงต้องมีการตามหาผู้สืบทอดที่จะใช้พลังศักดิ์สิทธิ์ที่เรียกว่า ชาเลนเจอร์ (CHALANJOR) เพื่อต่อต้านพลังที่ไร้การควบคุมของจอมอสูร เป็นที่มาของการปรากฏตัวของหนูแมน ยอดมนุษย์ตัวเอกของเรื่องเคยปรากฏในการ์ตูนตอนแรกๆใน *PROTOTYPE* ใน A-WEEK เล่มที่ ๑ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ และในหนูแมน *CHALANJOR THE LEGEND* ฉบับพิเศษ ๔ สีทั้งเล่ม

เนื้อเรื่องโดยสังเขปเริ่มต้นกล่าวถึงการต่อสู้ระหว่างหนุमान ศิษย์เอกของเทพฟีนิกซ์ผู้นำฝ่ายธรรมะกับโกอาราชาชั้นแห่งความมืด แม้หนุमानเป็นฝ่ายชนะ ส่วนโกอาได้รับบาดเจ็บอย่างหนักแต่ก็สามารถแปลงสภาพตนเองเป็นไข่เพื่อกักเก็บพลังงานเฮือกสุดท้ายไว้ ต่อมาอาชญากรหมายเลข ๑ ที่มีชื่อว่าสเตฟาโน่ได้ขโมยไข่ไปเพื่อหวังปลุกพลังของโกอาขึ้นมาทำลายจักรวาล แม้จะเป็นผู้ชนะแต่หนุमानก็ได้รับบาดเจ็บสาหัสจนไม่อาจทำหน้าที่ผู้พิทักษ์จักรวาลได้อีกต่อไป จึงต้องฝากพลังสูงสุดของจักรวาลที่มีชื่อว่า **ชาเลนเจอร์** ให้แมคแจนแลนตำรวจวาคานำไปมอบให้กับผู้สืบทอดบนโลกมนุษย์ซึ่งผู้ที่เหมาะสมต้องมีปานดำรูปตรีเพชรของหนุमानปรากฏอยู่บนร่างกาย ผู้สืบทอดนี้ต้องทำหน้าที่แทนหนุमानในการปกป้องโลกและจักรวาลจากจอมมารโกอาซึ่ง

อยู่ระหว่างการฟื้นฟูพลัง และขบวนการขับฝายซึ่งกำลังเดินทางมายังโลกเพื่อดูพลังจากมนุษย์
สะสมไว้ใช้ในการต่อสู้

จากนั้นกล่าวถึงเหตุการณ์บนโลกมนุษย์ แมคแจนแลนตามหาผู้สืบทอดจนเจอ บุคคลผู้
นั้นคือชายชาวโลกนามว่าวายุ ครูสอนศิลปะและรับจ้างงานทั่วไป มีสัญลักษณ์รูปตรีเพชรที่หัวไหล่
หลังจากวายุได้รับเพาเวอร์สูทจากยานในอวกาศและแปลงร่างเป็นหนูแมนแล้วนั้น ภารกิจปราบ
มนุษย์แปลงแต่ละหมายเลขก็เกิดขึ้น โดยมีแมคแจนแลนและกิ้งกือแมนเคียงข้าง ระหว่างการต่อสู้
หนูแมนพบว่าตนสามารถเพิ่มระดับพลังได้โดยการนำมวลพลังจากเพาเวอร์สูทมารวมกับ
ความสามารถเฉพาะตัวของผู้ใช้เพาเวอร์สูทได้ วายุจึงสามารถใช้ฝีมือแม่ไม้มวยไทยของตนผสม
กับพลังของเพาเวอร์สูททำให้ทำไม้ตายของวายุมีความร้ายกาจมากขึ้นจนยากจะเอาชนะได้ แต่ใน
ชีวิตจริงวายุมนุษย์ซึ่งเป็นร่างแปลงให้หนูแมนเป็นคนที่เกรงใจและกลัวภรรยามาก ถึงแม้หลัง
จะแอบก่นด่าหรือวิจารณ์ในทางไม่ดีแต่เมื่อต้องเผชิญหน้าวายุจะกลายเป็นคนแพ้อเสมอ ไม่เว้น
แม้แต่ตอนแปลงร่างเป็นหนูแมนแล้วก็ตาม

ต่อมาแมคแจนแลนได้พาวายุซึ่งอยู่ในชุดหนึ่งเพาเวอร์สูทของหนูแมนซึ่งขณะนั้นยังไม่ได้
แปลงร่างเป็นยอดมนุษย์หนูแมนเต็มตัวเดินทางไปพบเจ้าหญิงตามคำสั่งของเทพินิกส์ หลัง
เดินทางไปถึงไม่นานพาลี ซึ่งเดิมเป็นเทพแห่งสงครามได้เดินทางมาถึง แต่พาลีในครั้งนี้ไม่ใช่เพื่อน
รักคนเดิมของหนุมานแต่เป็นตัวตนด้านมืดของพาลีซึ่งสเตฟาโน่แอบปล่อยออกมาจากที่คุมขัง
ขณะทำการต่อสู้หนูแมนรู้สึกอึดอัดเหมือนร่างกายจะแตกออกเป็นเสี่ยงๆ ทันใดนั้นก็เกิดระเบิดขึ้น
เผยให้เห็นบุรุษลึกลับในชุดหนึ่งเพาเวอร์สูทซึ่งนั่นคือตัวตนด้านมืดของหนูแมนที่เกิดจากการใช้
พลังสูงสุดของท่านหนุมานไม่เป็นทำให้หนูแมนถูกพลังอันไร้การควบคุมเข้าครอบงำ ในตอนท้าย
สเตฟาโน่ อาชญากรหมายเลข ๑ รู้สึกไม่มั่นใจเมื่อเห็นความน่ากลัวของด้านมืดของหนูแมนจึง
ปลุกจอมมารโกอาให้ฟื้นคืนชีพขึ้นมา แต่ขณะนั้นยังไม่สมบูรณ์ดีนักเป็นเพียงนกชนิดหนึ่งคล้าย
ลูกเจี๊ยบกับนกเพนกวินผสมกัน ต่อมาโกอาก็ได้เผชิญหน้ากับเทพินิกส์การต่อสู้ผลัดกันรุกผลัด
กันรับอย่างสูสี โกอาเริ่มฟื้นคืนร่างจอมมารเต็มรูปแบบพร้อมกับต่อสู้ ในขณะที่เทพินิกส์ให้วายุ
เป็นผู้ลงมือ วายุไม่ยอมแปลงร่างเป็นหนูแมนเพราะคิดว่าโกอาซึ่งขณะฟื้นฟูร่างได้ดูพลังของ
มนุษย์เพื่อรักษาตัวเองจะมีชัยชนะเหนือพลังของมนุษย์โลกตัวจริงได้อย่างไร ต่อมาโกอามีที่ทำว่า
จะแพ้จึงแปลงร่างเป็นจอมมารเต็มรูปแบบแต่ก็สู้ไม่ได้เช่นเดิมเนื่องจากพลังอันไร้ขอบเขตยังคงอยู่
ในร่างหนูแมน โกอาเมื่อรู้เช่นนั้นจึงยอมสละชีวิตตนเองเพื่อเพิ่มพลังให้หนูแมนเพื่อหวังให้คัลมคัลลิ่ง
ฝ่ายเทพินิกส์จึงใช้พลังของตนสกัดพลังของโกอาไว้เพื่อช่วยหนูแมน เรื่องตลกกลับมากล่าวถึงพาลี
อีกครั้ง พาลีจะต้องรับหน้าที่ตามหาและปราบโกอาต่อไปโดยมีหมีรูห์และเพื่อนลูกน้องเก่าของ

สเตฟาโนกลับใจให้ความช่วยเหลือในการตามหาผู้ที่มีพลังมากที่สุดในโลกเพื่อปกป้องโลกจาก
ขบวนการซบถฝ่ายของสเตฟาโน ในขณะที่เรื่องราวการต่อสู้ของวายุและไกอากียังไม่จบลงเช่นกัน

ความโดดเด่นของการ์ตูนเรื่องนี้อยู่ที่ตัวละครหนูแมนซึ่งเป็นร่างแปลงของมนุษย์ผู้มี
ลักษณะนิสัยรอบด้านเหมือนคนในชีวิตจริง กล่าวคือ หนูแมนในเรื่องนี้ปรากฏพฤติกรรมทั้งด้านดี
และด้านไม่ดี เมื่อใดที่พลังอันไร้การควบคุมเข้าครอบงำหนูแมนเมื่อนั้นด้านมืดของตัวตนจะแสดง
ออกมาอย่างชัดเจน เปรียบเทียบได้กับปุถุชนคนธรรมดาหากไม่มีสติเป็นแสงสว่างนำให้แก่ชีวิต
เมื่อนั้นก็อาจหลงผิดตกเป็นทาสของกิเลสซึ่งจะเปลี่ยนคนปกติให้กลายเป็นคนที่มีจิตใจชั่วร้ายได้
นอกจากความโดดเด่นของตัวละครหนูแมนด้านลักษณะนิสัยแล้ว การให้ข้อคิดสอนใจจากการ
กระทำของตัวละครในเรื่องยังเป็นจุดเด่นอีกประการหนึ่ง เช่น เหตุการณ์ที่วายุในชุดของหนูแมน
ต้องการต่อสู้กับไกอากด้วยฝีมือตนเองไม่ใช่พลังจากชุดวิเศษเพาเวอร์สูทจึงไม่ยอมแปลงร่าง
ประเด็นนี้สอนให้เห็นสัจธรรมที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ซึ่งเป็นความจริงที่ช่วยให้หนูแมนได้รับชัย
ชนะในที่สุด นอกจากนี้จะไม่ใช้พลังวิเศษที่มีแล้วหนูแมนยังใช้ฝีมือแม่ไม่ม้วยไทยความสามารถที่ติด
ตัวมาตั้งแต่ก่อนรับหน้าที่ผู้สืบทอดเพื่อปราบมนุษย์แปลงและเหล่าขบวนการซบถฝ่ายซึ่งมารุกราน
โลก เป็นการต่อสู้ตัวต่อตัว สามารถสัมผัสตัวคู่ต่อสู้ได้จริง รู้ผลแพ้ชนะได้ทันที ต่างจากการต่อสู้
ของเทพหรือมารที่ใช้การปล่อยพลังออกจากตัวในการต่อสู้ ไม่ได้ปะทะกับฝ่ายตรงข้ามโดยตรงซึ่ง
อาจทำให้คิดได้ว่านี่ไม่ใช่การต่อสู้ที่แท้จริง นอกจากนั้นยังแทรกข้อคิดเรื่องการทำความดี หน้าที่ใน
ครอบครัวของผู้ชาย และที่สำคัญคือให้กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายรู้จัก “ความเป็นไทย” อย่างแท้จริง

๒.๒.๓ ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า

ภาพที่ ๒๐-๒๒: ปกเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า (ที่มา: <http://www.skybook.co.th>)

การ์ตูนรายคาบเรื่องนี้นำเสนอเรื่องราวผ่านการ์ตูนผจญภัยของตัวละครสำคัญโดยมี
หนูแมนเป็นผู้ดูแลรักษาความปลอดภัยให้ตลอดการเดินทางย้อนอดีตไปในแต่ละพระชาติของ
พระพุทธเจ้า ผู้เล่าเรื่องราวการผจญภัยอันน่าตื่นตันทึ่งครั้งนี้คือ สุรศักดิ์ ตรีนนท์ และพิศาล เพ็งทรง

จากสำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์ การ์ตูนชุดนี้มีทั้งหมด ๙ เล่ม (นับถึงระยะเวลาที่กำหนดขอบเขตไว้) เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกเล่มที่ ๑ เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ต่อเนื่องจนถึงเล่มที่ ๙ เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑ แสดงให้เห็นว่าเพียงการ์ตูนตีพิมพ์ครั้งแรกก็ได้รับความนิยมอย่างมากจนต้องตีพิมพ์ติดต่อกันทุกเดือนเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน^๕ เป็นเล่มที่ ๒๘ ในเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๓ ทั้งนี้ก็เพื่อจุดประสงค์สำคัญ ๓ ประการตามคำขวัญที่ว่า **ปัญญาดี คะแนนเราดี สนุกเต็มที่ อย่างมีคุณธรรม** ของหนังสือประเภท Comics Cartoon by Learning ซึ่งการ์ตูนรายคาบเรื่อง *ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* ก็ได้รับการจัดให้อยู่ในหมวดหมู่นี้ด้วยเนื่องจากผู้ผลิตต้องการให้ความรู้ ความสนุกสนาน และคติธรรมประจำใจแก่กลุ่มเป้าหมายสำคัญซึ่งก็คือเยาวชนเด็กรุ่นใหม่ให้ได้ศึกษารวมะในพระพุทธศาสนา จึงเลือกนิทานชาดกที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเสวยพระชาติของพระพุทธองค์กว่า ๕๐๐ ชาติ ในแต่ละชาติจะแฝงธรรมะและข้อคิดต่างๆ มากมายควรค่าแก่การนำเสนอให้เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้เพื่อนำไปพัฒนาตนเอง นอกจากนี้ยังเป็นวิธีหนึ่งในการรักษาและสืบทอดพระพุทธศาสนา โดยนำเรื่องราวของพระพุทธองค์มาเผยแพร่ในรูปแบบการ์ตูนจึงเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายได้ง่ายเพราะมีความสนุกสนานตามรูปแบบของงานและเลือกวิธีการเล่าเรื่องผ่านตัวละครวัยเดียวกัน สำหรับจุดประสงค์เพื่อการให้ความรู้ยังแสดงให้เห็นในตอนหนึ่งของคำนำผู้เขียน เล่มที่ ๑ ความว่า

“จนมาวันหนึ่งทางผู้บริหารฯ ได้บอกกับเราว่าบริษัทมีความคิดที่จะผลิตการ์ตูนที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมะเพื่อที่จะให้น้องๆ ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาของเรา”

เช่นเดียวกับคำนิยมของการ์ตูนเรื่องนี้จากท่าน ว.วชิรเมธี ซึ่งพิจารณาแล้วว่าเรื่องนี้สามารถเป็นคู่มืออีกเล่มหนึ่งในการเรียนรู้พระพุทธศาสนาได้ ดังความว่า

“...ด้วยเหตุนี้การที่สำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์ ได้สร้างสรรคงานชุด “พระพุทธเจ้า ๕๐๐ ชาติ” ขึ้นมาให้เป็นมรดกทางภูมิปัญญาของเยาวชนไทยในวันนี้ จึงนับเป็นกิจกรรมที่ควรแก่การอนุโมทนาเป็นอย่างยิ่งเพราะอย่างน้อยที่สุดเด็กและเยาวชนก็จะได้มีคู่มือสำหรับการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพิ่ม

^๕ นับกำหนดเวลาถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓

ขึ้นมาอีกมิติหนึ่ง ซึ่งเป็นมิติที่สำคัญและพัฒนาไปกว่าเดิมและยาวขนานก่อนหน้านี้นั้นเป็นอันมาก”

นอกจากเป็นคู่มือสำหรับการเรียนรู้แล้ว การ์ตูนเล่มนี้ยังมีเนื้อหาที่ดีเหมาะแก่การเป็นอาหารสมองให้แก่ผู้อ่าน ดังในคำนำสำนักพิมพ์เล่มที่ ๗ ความว่า

“...พวกเราทีมงาน *Cartoons Learning*...มีความคิดที่จะสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ...ซึ่งถือเป็นการทำบุญกุศลอีกอย่างหนึ่ง **เพราะเนื้อหาของหนังสือที่ดีก็เปรียบเสมือนอาหารสมองให้กับทุกท่านตลอดไป**”

สาระความรู้จากการ์ตูนเรื่องนี้ไม่ได้มีเพียงเรื่องการบำเพ็ญบารมีของพระโพธิสัตว์ ก่อนจะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าเท่านั้นแต่ยังมีเกร็ดความรู้ต่างๆ เพิ่มเติมตามที่ปรากฏในท้องเรื่องด้วย เช่น ความรู้เรื่องต้นสัตตบรรณซึ่งนำมาเป็นสมุนไพรรักษาโรคได้ ดังปรากฏในเล่มที่ ๖ ความว่า

“สรรพคุณของดินเบ็ด, สัตตบรรณ

ไม่เย็นต้น มียางสีขาว ขึ้นตามป่าที่อุดมสมบูรณ์ทั่วไป...

ใบ: ใช้ตำพอกดับพิษต่างๆ **เปลือก:** ช่วยให้อาหารย่อย รักษาโรคบิด รักษาท้องร่วง โรคลำไส้...**ยาง:** ใช้อุดฟัน รักษาแผลอักเสบ” (เล่ม ๖ หน้า ๒๘)

จุดประสงค์ข้อต่อมาของการแต่งเรื่องนี้ก็คือ ให้ความสนุกสนานซึ่งเป็นลักษณะสำคัญของการนำเสนอในรูปแบบการ์ตูน ผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องการให้การ์ตูนเรื่องนี้ น่าติดตามสามารถเข้าถึงเยาวชนกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย รวมถึงการสร้างตัวละครเด็กและตัวละครหุ่นมาเพื่อให้เรื่องราวมีสีสันจากพฤติกรรมของตัวละครเหล่านี้ ความสนุกสนานจากการถ่ายทอดเรื่องราวของตัวละครเด็กยังช่วยลดความจริงจังของการนำเสนอเรื่องการเสวยพระชาติของพระพุทธเจ้าตามพระไตรปิฎกซึ่งเป็นเรื่องที่เด็กคิดว่าไกลตัวให้ใกล้ชิดกับกลุ่มผู้อ่านมากขึ้นด้วย ดังความว่า

“ทางพี่ๆ สกายบุ๊กส์จึงแนะนำว่าน่าจะสร้างตัวละครที่จะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้ดูมีสีสัน น่าสนใจ และเข้าใจเนื้อหาของนิทานได้ง่ายขึ้น จุดนี้เองทำให้เกิดตัวละคร ฌัสสู กอล์ฟ พูกัน เณรน้อย และหุ่นมาทั้ง ๕ คน ขึ้นมาเป็นตัวแทนพาน้องๆ เข้าไปสู่โลกนิทานชาดก...เพื่อค้นหาคำตอบของ

พระชาติในแต่ละชาติของพระพุทธองค์ ทำให้รูปแบบการนำเสนอดูน่าติดตามมากขึ้น จะทำให้ผู้อ่านโดยเฉพาะเด็กๆ ไม่รู้สึกเบื่ออีกต่อไปในการอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาหรือธรรมะ เพราะจะได้ทั้งความสนุกสนานเพลิดเพลิน...” (เล่ม ๑, หน้าคำนำ)

เช่นเดียวกับในคำนำผู้เขียนเล่มที่ ๒ ความว่า

“นอกจากจะได้ความรู้แล้วยังได้ความสนุกสนานตามสไตล์การ์ตูนคอมิกส์อีกด้วย นี่เป็นสิ่งที่ทีมงานเต็มใจจะนำเสนอให้กับเพื่อนๆ ทุกคน”

จุดประสงค์ประการสุดท้ายคือเพื่อให้คติธรรมประจำใจ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ทางสำนักพิมพ์และผู้แต่งเห็นพ้องกันว่าควรปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนไทยสืบสืบทอดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและเป็นเกราะป้องกันตนจากสิ่งชั่วร้ายในสังคมปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากคำนำของผู้เขียนทุกเล่มจะกล่าวถึงความตั้งใจข้อนี้ ดังคำนำในเล่มที่ ๕ ความว่า

“ข้อคิดที่ได้จากนิทานชาดกทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นความอดทน ความเพียรพยายาม การทำความดี และความกตัญญู ล้วนแต่เป็นสิ่งดีๆ ที่เพื่อนๆ จะได้รับจากการ์ตูนชุดนี้ ทีมงานรู้สึกดีใจและปลื้มใจที่มีส่วนสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้กับเยาวชน แม้จะเป็นก้าวเล็กๆ ก็ตาม”

ทางฝ่ายผู้ผลิตโดยผู้บริหาร “ผ่องเพ็ญ อาษาเทวัญ” ยังได้แสดงเจตนารมณ์สำคัญในการผลิตการ์ตูนเรื่องนี้ไว้ในคำนำสำนักพิมพ์ เล่มที่ ๖ ความว่า

ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า ชุดนี้ถือเป็นหนังสือชุดนิทานคุณธรรมอ่านเรื่องนี้แล้วจะได้ทั้งคุณธรรม จริยธรรม ดังที่องค์สัมมาสัมพุทธเจ้าได้สั่งสอนมาแต่อดีตกาลแล้ว อีกทั้งหนังสือผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้าที่เป็นนิทานคุณธรรมก็จะถือเป็นมรดกทางคุณธรรมส่งต่อให้เยาวชนรุ่นหลังอีกต่อไป...”

การแทรกคติสอนใจในเรื่องมีทั้งตัวอย่างจากพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องและจากการสรุปรวบยอดความคิดสำคัญจากเรื่องและจากชีวิตประจำวัน ดังในคำนำของผู้เขียนความว่า

“ในฉบับนี้เนื้อหาจะเน้นไปในเรื่องของความโลภ ความดีที่ร้อนไม่ฟังใคร และเรื่องสติปัญญา ไหวพริบ ความรอบคอบต่างๆ จะได้เห็นว่ามีปัญญาน้อย มักก่อให้เกิดเรื่องเสียหายอยู่เสมอ และการกระทำแบบไม่คิดหรือไม่รอบคอบก็จะนำเรื่องเสียหายมาให้เราและส่วนรวมได้มากมายเพียงใด ความรู้และการพัฒนาตนเองให้เป็นคนฉลาด ทุกๆ คนทำได้นะครับโดยเริ่มจากการฝึกตัวเองให้มีนิสัยรักการอ่าน อ่านทุกอย่างโดยเริ่มจากสิ่งที่เราสนใจและค่อยๆ เพิ่มให้มากขึ้นไปเรื่อยๆ สิ่งนี้แหละครับที่จะช่วยพัฒนาความคิดของเพื่อนๆ”

กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายหลักของการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือ เด็กและเยาวชนอายุตั้งแต่ ๗-๑๘ ปี^๕ ดังตอนหนึ่งในคำนำของผู้เขียนเล่มที่ ๑ ความว่า

“บริษัทมีความคิดที่จะจัดทำเรื่องนิทานชาดกซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเสวยพระชาติของพระพุทธองค์ที่มีมากกว่า ๕๐๐ ชาติ และความน่าสนใจในแต่ละชาติล้วนมีธรรมะและข้อคิดหลากหลายกันออกไปเหมาะสมที่จะนำมาถ่ายทอดให้น้องๆ เยาวชนได้ศึกษาในรูปแบบการ์ตูน”

เป็นการยืนยันว่าการ์ตูนเรื่องนี้มีกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายหลักคือเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ผู้ผลิตยังเล็งเห็นด้วยว่าเด็กวัยนี้ต้องใช้วิธีการนำเสนอด้วยรูปแบบการ์ตูนจึงจะตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้อ่านกลุ่มนี้ ความตั้งใจในการเลือกกลุ่มผู้อ่านยังแสดงออกมาอีกครั้งในตอนหนึ่ง ความว่า

“...แต่ครั้งจะให้เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า ตามที่ทรงเสวยพระชาติตามพระไตรปิฎกนั้นก็กลัวว่าน้องๆ เยาวชนที่เป็นนักอ่านจะมองว่าเป็นเรื่องราวจริงจังไปสักนิด ทางพี่ๆ สกายบุ๊กส์จึงแนะนำว่าน่าจะสร้างตัวละครที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวให้ดูมีสีสัน น่าสนใจ และเข้าใจเนื้อหาของนิทานได้ง่ายขึ้น...ทำให้รูปแบบการนำเสนอดูน่าติดตามมากขึ้น จะทำให้ผู้อ่าน โดยเฉพาะเด็ก ๆ ไม่รู้สึกเบื่ออีกต่อไปในการอ่านเรื่องราว

^๕ อ้างอิงช่วงอายุจากความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ.๒๕๔๒

เกี่ยวกับศาสนาหรือธรรมะ...จึงอยากจะแนะนำให้น้องๆ ได้อ่านโดยทั่วกัน เพื่อ
ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตั้งแต่ยังเล็กๆ”

การเลือกเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายเนื่องจากความตั้งใจของสำนักพิมพ์ในการที่จะผลิตผลงานภายใต้ชื่อชุด นิทานคุณธรรม ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์วรรณคดีไทย ฉบับการ์ตูน รวมถึงวรรณกรรมเอกทางพระพุทธศาสนา ฉบับการ์ตูนเช่นเรื่องนี้เพื่อสนับสนุนให้เยาวชนไทยรักการอ่าน และได้ศึกษาหลักธรรม ข้อคิดทางศีลธรรมและคติธรรมต่างๆ ตามกับวิสัยทัศน์ของสำนักพิมพ์ที่ว่า “ผู้นำการผลิต หนังสือมาตรฐาน ให้ความรู้เข้าใจง่าย และที่สำคัญคือ**สร้างสรรค์เพื่อเยาวชนและสังคมไทย**”

ในส่วนของเรื่องเล่าแต่ละชาติของพระพุทธเจ้าที่เด็กทั้ง ๔ คนกับหนุมานกำลังผจญภัยได้มาจากหนังสือ นิบาตชาดก วรรณกรรมศาสนาที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ให้แปลเป็นภาษาไทย จึงถือเป็นเนื้อเรื่องใหม่ที่ไม่ได้ใช้เนื้อเรื่องจากรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์รัชกาลที่ ๑ เลยแม้แต่น้อย แต่เป็นการนำเนื้อเรื่องจากนิบาตชาดกมาเล่าเรื่องในรูปแบบการ์ตูน ใช้ภาษาและถ้อยคำอย่างง่าย เป็นภาษาที่ใช้ในปัจจุบันและเน้นความสนุกสนานขบขันจากอากัปกริยา พฤติกรรมตัวละครเด็กที่ยังอ่อนต่อโลกจึงอาจทำให้ตนเองตกอยู่ในอันตรายโดยไม่รู้ตัว ตัวละครหนุมานหรือในชื่อ “หนุมาน” ของเด็กๆ ต้องคอยคุ้มครองและช่วยให้รอดจากอันตราย

เรื่องราวการผจญภัยของเด็กๆ ฟูกัน ญัฐ กอล์ฟ และเณรโดยหนุมานคอยดูแล เริ่มต้นจากการที่เด็กๆ ซุกซ่อนทำให้ตัวหนังสือในตู้พระไตรปิฎกซึ่งคือคัมภีร์ชาดกพระเจ้า ๕๐๐ ชาติหายไป ญัฐ กอล์ฟ ฟูกัน เด็กหญิงเพียงคนเดียวจึงต้องเปลี่ยนแผนวันหยุดที่ตั้งใจไว้เพื่อเดินทางย้อนอดีตไปกับเณรน้อยและหนุมานในดินแดนชาดกสมัยก่อนพุทธกาลเพื่อตามตัวหนังสือที่หายไปกลับคืน โดยเริ่มต้นจากพระชาติที่ ๑ อปถมนกชาดก: พ่อค้าเกวียนกับคนโหดเขลา ชาดกว่าด้วยข้อปฏิบัติเพื่อป้องกันความหลงเชื่อผิดๆ ในพระชาตินี้พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพ่อค้าเกวียนไปค้าขายทางเดียวกับคนโหดเขลา คนโหดเขลาไปก่อน ไม่รู้จักสังเกตเหตุการณ์จึงถูกยักยักกินเสีย แต่พระโพธิสัตว์ไปที่หลังรู้จักสังเกตพาพวกรอดพ้นอันตรายได้ จนถึงเล่มสุดท้าย เล่มที่ ๙ พระชาติที่ ๔๕ โรหิณีชาดก: โศกนาฏกรรม บนความหวังดี ๒ ชาดกว่าด้วยมิตรที่โง่เขลา ชาดกว่าด้วยพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นเศรษฐี ตีเตียนหญิงทาสีของท่าน ผู้ตีแมลงวันอันตอมมารดาด้วยสาถกูกมารดาตาย การผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้าทั้ง ๙ เล่ม (พระเจ้า ๕๐๐ ชาติ) ในแต่ละเล่มมีจำนวน ๕ พระชาติ รวม ๙ เล่ม เป็นจำนวน ๔๕ พระชาติ ในเล่มที่ ๑-๒ กล่าวถึง เอกนิบาต

อปินณกวรรคที่ ๑ เล่มที่ ๓-๔ กล่าวถึง เอกนิบาต ศีลวรรคที่ ๒ เล่มที่ ๕-๖ กล่าวถึง เอกนิบาต
กรุงกวรรคที่ ๓ เล่มที่ ๗-๘ กล่าวถึง เอกนิบาต กุลาวกวรรคที่ ๔ เล่มที่ ๙ กล่าวถึง เอกนิบาต อตถ
กามวรรคที่ ๕

ภายในเล่มไม่ได้มีเพียงเรื่องราวการผจญภัยของตัวละครในแต่ละพระชาติเท่านั้น แต่ผู้
แต่งยังได้สอดแทรกเกร็ดความรู้เกี่ยวกับชาดกและเรื่องราวของการเสวยพระชาติของพระพุทธองค์
ในแต่ละชาติ รวมถึงแนะนำธรรมะสอนใจก่อนเริ่มเนื้อเรื่องแต่ละเล่ม ตัวอย่างเช่น ในเล่มที่ ๑ มี
การอธิบายความหมาย ที่มาและรายละเอียดของหนังสือนิบาตชาดก ในเล่มที่ ๒ กล่าวถึง หนังสือ
นิบาตชาดก อีกครั้งเหมือนเล่มที่ ๑ แต่เพิ่มการกล่าวถึงการเสวยพระชาติของพระพุทธองค์ในแต่
ละชาติว่าทรงเกิดเป็นสิ่งมีชีวิตใดและมีพระนามว่าอย่างไรจนถึงเล่มที่ ๙ ต่อมาในเล่มที่ ๓ ยังคง
กล่าวถึงการเสวยพระชาติของพระพุทธองค์ในแต่ละชาติ และเพิ่มการกล่าวถึงความเป็นมาของ
สถานที่ ลักษณะสิ่งก่อสร้างและลักษณะของภาพจิตรกรรมฝาผนังชุดนิบาตชาดก (พระเจ้า ๕๐๐
ชาติ) ในชื่อว่า ตามรอยจิตรกรรมฝาผนัง ในเล่มที่ ๔ มีการเพิ่มกิจกรรมร่วมสนุกกับผู้อ่านโดยการ
ให้ส่งภาพถ่ายเข้ามาเพื่อคัดเลือกและให้ผู้ผลิตวาดเด็กๆ ผู้โชคดีเป็นตัวการ์ตูนในเรื่องและร่วมการ
ผจญภัยย้อนอดีตสู่ดินแดนชาดกกับเด็กๆ และหนุ่มานในเล่มที่ ๘ และเล่มต่อๆ มา ในเล่มที่ ๕ มี
การเพิ่มธรรมะสอนใจในหัวข้อ ศีลธรรมน้อมนำใจ เพื่อสอนเรื่องศีล ๕ ในเล่มนี้จะเป็นการอธิบาย
ถึงความหมาย โอกาสในการใช้ในทางพุทธศาสนา และรายละเอียดของศีลแต่ละข้อ รวมถึงโยง
เนื้อเรื่องแต่ละพระชาติเข้ากับศีล ๕ เพื่อสอนให้กลัวการทำบาป เช่น ยกตัวอย่างกรรมวิบากทั้ง ๕
สถานของการฆ่าสัตว์ ต่อมาในเล่มที่ ๖ จนถึงเล่มสุดท้ายก็ยังคงสอนเรื่องศีล ๕ โดยโยงเข้ากับเนื้อ
เรื่องแต่ละพระชาติที่กล่าวถึงในเล่มเหมือนเดิม ต่อมาเล่มที่ ๘ เพิ่มเติมการกล่าวถึงพระไตรปิฎก
เล่มอื่น ทั้งข้อควรรู้เบื้องต้น สาระสำคัญของพระไตรปิฎก ๔๕ เล่ม รวมถึงเค้าโครงในการจัด
หมวดหมู่คัมภีร์พระไตรปิฎก สะท้อนให้เห็นว่าผู้ผลิตมุ่งหวังให้ผู้อ่านรู้จัก สนใจและมีความเข้าใจ
เบื้องต้นเกี่ยวกับพระไตรปิฎกมากขึ้น โดยใช้ความสนุกของนิทานชาดกเป็นเครื่องมือนำทาง
นอกจากนั้นในเล่มนี้ตัวละครทั้งหมดได้กลับมาয়โลกปัจจุบันหลังจากรวบรวมเรื่องราวได้ถึง ๓๕
พระชาติ ตัวหนังสือในพระไตรปิฎกที่หายไปกลับคืนมาบางส่วน และได้รับรู้เรื่องราวชีวิตเสเพลของ
หลวงพี่บุญจนทำให้พ่อเสียใจและจากไปโดยไม่ได้ขอขมา ก่อนจะเข้าสู่ภิกษุสาวพัคตรีในเวลา
ต่อมา ส่วนในเล่มที่ ๙ เล่มสุดท้ายยังคงอธิบายถึงพระไตรปิฎกต่อจากเล่มก่อน และเพิ่มหน้า
คำสอนเตือนใจอีกหัวข้อหนึ่งชื่อว่า คำสอนของหลวงตา ในรูปแบบการสนทนาปรึกษาปัญหา
ระหว่างศิษย์วัดกับหลวงตาเป็นการสอนธรรมะในอีกรูปแบบหนึ่งเหมือนคลินิกรักษาอาการป่วยที่
เกิดกับจิตใจของมนุษย์

ภาพที่ ๒๓: ตัวละครหนุมานในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า
(ที่มา: <http://www.skybook.co.th>)

สำหรับตัวละครหนุมานในเรื่องนี้เป็นลิงเด็กมีขนาดรูปร่างเท่ากับตัวละครเด็กในเรื่อง เด็กๆ เรียกว่า “หนุมาน” ทำทางเป็นมิตร เป็นผู้นำและผู้ปกครองดูแลกลุ่มเด็กขณะผจญภัยในอดีต หนุมานไม่ชอบใช้อิทธิฤทธิ์ฟุ่มเพื่อยั่วแ้วแต่จำเป็น มีเพียงการใช้ความสามารถพื้นฐาน เช่น ชกต่อย แผลงร่างเป็นสัตว์เพื่อให้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม หรือพรางตัวเพื่อให้ออกจากอันตราย หน้าที่เดิมของหนุมานคือเป็นเทพพิทักษ์หนังสือธรรมะแต่เพราะความซุกซนของเด็กๆ กับการปรากฏตัวของยักษ์พินทุมารทำให้ตัวหนังสือในพระไตรปิฎกหายไป การย้อนอดีตไปสู่ดินแดนแห่งนิทานชาดกจึงเริ่มต้นขึ้น ความน่าสนใจอีกประการคือกำเนิดของตัวละครหนุมาน ในเรื่องนี้หนุมานเกิดมาจากต้นไม้ในป่าหิมพานต์ที่มีการรวมตัวของพลังจากสัตว์หิมพานต์ พืชยาทร และคนธรรพ์ จากนั้นได้สังหารท่านเจ้าวานรและขึ้นเป็นเจ้าวานรตัวใหม่ เมื่อมีอำนาจหนุมานก็หลงระเริงออกทำรบกับเหล่าเทวดา สร้างความวุ่นวายให้กับสวรรค์และเทพเจ้าหลายองค์จนสุดท้ายทำให้ไฟไหม้หอสมุดของพระอิศวร จึงถูกลงโทษให้ดูแลตู้พระธรรมเก่าแก่บนโลกมนุษย์และถูกลดกำลังลงครึ่งหนึ่ง ด้วยขนาดรูปร่างของตัวละครหนุมานทำให้เด็กๆ เรียกหนุมานว่า “พี่หนุมาน” นอกจากนั้นยังมีคำเรียกอื่น เช่น “เจ้าลิง” “เจ้าเบ๊ยก” ของพินทุมารคู่ปรับของหนุมาน หรือนุคคลที่พบเห็นหนุมานในร่างแปลงเป็นลิงป่า เช่น ผู้นำทางของกองคาราวานพ่อค้าในพระชาติที่ ๒ หรือคำเรียกว่า “ลิง” ของหลวงพ่ินุญ พี่ชายของณัฐ จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่คำเรียกหนุมานจะมาจากรูปปลักษณ์ภายนอกที่ปรากฏสู่สายตาคนทั่วไป อาทิ ความเป็นลิง ขนาดของรูปร่าง เป็นต้น

นอกจากตัวละครหนุมานแล้วยังมีตัวละครอื่นๆ ที่ช่วยสร้างสีสันระหว่งการผจญภัยเช่นกัน **ณัฐ** เด็กชายอายุ ๑๐ ปี ทำทางฉลาดรอบคอบ ชยันขันแข็ง ในช่วงปิดเทอมก็ได้มาใช้ชีวิตอยู่ที่วัด **กอล์ฟ** เด็กชายรูปร่างอ้วนท้วม บ้านอยู่ใกล้วัด เพื่อนของกอล์ฟ ซุกซน เสี่ยงดัง และรู้สึก

หิวตลอดเวลา **เณร** ฉลาดรอบรู้เรื่องพระธรรมเป็นอย่างดี พุกัน เด็กหญิงผู้รักสวยรักงาม มักตามแม่มาทำบุญที่วัดเสมอ **หลวงพิบูลย์** พี่ชายของณัฐ **พินทุมาร** อสูรผู้ชอบก่อกรรมมนุษย์ไม่ให้ได้ศึกษาธรรมะ เป็นคู่ปรับของหนุมาน

ในส่วนในเรื่องราวการผจญภัยของตัวละครสำคัญ หนุมาน ณัฐ กอล์ฟ พุกัน และเณรน้อย ในโลกนิบาตชาดกเพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับการบำเพ็ญพุทธบารมีในแต่ละชาติของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โดยย้อนอดีตตามรอยพระองค์กลับไปในแต่ละพระชาติซึ่งทำให้เกิดความสนุกสนานจากการผจญภัย ความพยายามเอาชนะเหล่ามารที่คอยขวางกั้นการทำความดีของเด็กๆ เพื่อรักษาพระไตรปิฎกและตามหาตัวหนังสือในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๗ ซึ่งพินทุมารขโมยไป เหตุการณ์เริ่มต้นจาก **พระชาติที่ ๑ อปภัณณชาดก** พ่อค้าเกวียนกับคนใจเดชะลา พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพ่อค้าเกวียนไปค้าขายทางเดียวกับคนใจเดชะลา คนใจเดชะลาไปก่อนไม่รู้จักสังเกตการณ์จึงถูกยักษ์กินเสีย พระโพธิสัตว์ไปที่หลังรู้จักสังเกตพาพวกรอดพ้นอันตรายไปได้ **พระชาติที่ ๒ วัณณุปถชาดก** ความเพียรของพ่อค้าเกวียน พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพ่อค้าเกวียนไปขาคน้ำในทะเลทรายแต่สามารถขุดหาน้ำได้ด้วยความเพียร **พระชาติที่ ๓ เสรีวาณิชชาดก** พ่อค้ากับเถาตองคำ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพ่อค้าเครื่องประดับ พ่อค้าอีกคนไปก่อนพบเถาตองราคามาก เกิดความโลภอยากได้ไปเลยจึงแกลังกดราคาให้ต่ำ พระโพธิสัตว์ไปที่หลังให้ราคาตามสมควรจึงได้เถาตองใบนั้น **พระชาติที่ ๔ จุลลกเสฏฐิชาดก** หนุตายนำไซค์ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นเศรษฐี ไปพบหนุตายจึงกล่าวคำทำนาย คนรับใช้เชื่อฟังเอาหนุไปขายและสร้างตัวจนได้เป็นเศรษฐีในที่สุด **พระชาติที่ ๕ ตัณฑุลนาพิชาดก** พระราชาจอมงก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพนักงานซื้อของหลวง พระราชาเข้าพระทัยว่าตีราคาเปลือง พระราชทรัพย์จึงเปลี่ยนเอาบุรุษโง่เขลามาทำหน้าที่แทนก่อให้เกิดความเสียหายต่อพระเกียรติ

พระชาติที่ ๖ เทวธัมมชาดก เจ้าชายทั้งสามกับยักษ์ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นโอรสพระเจ้าพาราณสี พาน้องชายสององค์ไปอยู่ในป่า น้องชายทั้งสองถูกผีเสื้อน้ำจับแล้วถามเทวธรรมแต่แก้ไม่ได้ พระโพธิสัตว์จึงทรงแสดงเทวธรรมจนผีเสื้อน้ำหายพยศร้าย **พระชาติที่ ๗ กัมภูริชาดก** รักต่างวรรณะ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นราชบุตรของพระเจ้าพาราณสี เดิมพระราชาไม่ยอมรับ แล้วต้องกลับรับด้วยอำนาจสัตยาธิษฐานของผู้เป็นมารดา **พระชาติที่ ๘ ความนิชาดก** อำมาตย์กับเจ้าชายผู้เชื่อฟัง พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นอำมาตย์ผู้ถวายอภรณ์กรรมแก่พระราชา พระคามณิกุมารผู้เป็นน้องเล็กที่สุดในพระราชกุมาร ๑๐๐ พระองค์ ตั้งอยู่ในโอวาทของพระโพธิสัตว์จนได้เสวยราชสมบัติแทนพระบิดาก่อนพระราชกุมารอื่นๆ **พระชาติที่ ๙ มฆเทวชาดก** พระราชาผมหงอก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระเจ้ามฆเทวะ

ทอดพระเนตรเห็นพระเกศาหงอกเพียงเส้นเดียวก็ทรงสังเวชสละราชสมบัติแล้วจึงออกผนวช พระชาติที่ ๑๐ **สุขواهرิชาตก** สองกษัตริย์ผู้แตกต่าง พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพราหมณ์ มหาศาลออกบวชเป็นฤๅษี ถวายวิเศษนาแก่พระเจ้าพาราณสีว่าความสุขของฤๅษีผิดกับของ กษัตริย์อย่างไร

พระชาติที่ ๑๑ ลักษณะชาตก กวางสองพี่น้อง พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นกวาง ให้ลูก ชายสองตัวรักษาฝูง แต่ลูกชายหนึ่งตัวโดนเขลาพาฝูงพินาศ กวางลูกชายอีกตัวหนึ่งฉลาด รู้หลบ หลีกพวกมนุษย์จึงรักษาฝูงไว้ได้ **พระชาติที่ ๑๒ นิโครธชาตก** การเสียสละของผู้นำพระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติเป็นกวางทอง ยอมสละชีวิตแทนนางกวางที่มีครรภ์แก่ ทำให้พระราชาทรงเลื่อมใสจึง พระราชทานอภัยแก่สัตว์เดรัจฉานทั้งหมด **พระชาติที่ ๑๓ กัณฐินชาตก** จุดจบของกวางเกเร พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นรุกขเทวดาติเตยนกวางป่าหนึ่งตัว ซึ่งหลงรักนางกวางทุ่งจึงตามเข้ามา ในแดนมนุษย์และถูกยิงตาย **พระชาติที่ ๑๔ วาตมิตชาตก** การเห็นแก่กินจะนำภัยมาสู่ตน พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระเจ้าพรหมทัตแห่งกรุงพาราณสี ทรงติเตยนเลียงผาตัวหนึ่งซึ่ง หลงรสหญ้าทาน้ำผึ้งจึงวิ่งตามคนเข้ามาถึงหน้าพระลาน **พระชาติที่ ๑๕ ขราทิยชาตก** ลูกกวางผู้ ด้้อร้อน พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นหัวหน้ากวางติเตยนลูกกวาง ผู้เป็นหลานซึ่งไม่เอาใจใส่เล่า เรียนวิชามฤคมายา เทียวกระเจิงไปจนติดบ่วงตาย

พระชาติที่ ๑๖ ติปัลลัตถมิตชาตก กลลวงนายพราน พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็น กวางจำฝูง นางกวางน้องสาวพาลูกมาฝากเรียนวิชามฤคมายา ลูกกวางตั้งใจเรียนมาก วันหนึ่งติด บ่วงก็ทำกลอุบายจนรอดมาได้ **พระชาติที่ ๑๗ มาลุตชาตก** ความหนาวเกิดแก่ลม พระโพธิสัตว์ เสวยพระชาติเป็นฤๅษีตัดสินปัญหาราชสีห์กับเสือโคร่งซึ่งเถียงกันด้วยเรื่องที่เกิดของความหนาว **พระชาติที่ ๑๘ มตกภัตตชาตก** การบูชาญานามาซึ่งบาปมหันต์ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็น เทวดาติเตยนชนผู้ฆ่าสัตว์ว่าเป็นหนทางที่จะให้ได้รับความเดือดร้อน **พระชาติที่ ๑๙ อายาจิต ชาตก** รุกขเทวดาเทศนา พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นเทวดาติเตยนชนผู้ฆ่าสัตว์แก่บน ว่ายัง กลับฆ่าผู้กบนให้แน่นเข้าอีก **พระชาติที่ ๒๐ นพักปานชาตก** พญาวานรกับเหล่าบริวาร พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญาวานรคิดแก้กลยักษ์จนพ้นอันตรายในที่สุด

พระชาติที่ ๒๑ กรุงคมิตชาตก นายพรานเจ้าเล่ห์ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นกวาง เวลาไปเที่ยวหาอาหารจะพิจารณาโดยรอบคอบมิได้ผลุนผลันทำให้รอดพ้นจากอันตรายจากพราน ไปได้ **พระชาติที่ ๒๒ กุกกุรชาตก** สุนัขเจ้าปัญญา พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญาสุนัข สุนัข ในพระราชฐานลอบกัดกินหนังหุ้มราชรถ พระราชารับสั่งให้ฆ่าสุนัขเสียให้หมด พระโพธิสัตว์จึง พิสูจน์สุนัขร้ายถวายให้เห็น สุนัขทั้งหลายจึงพ้นอันตรายได้ **พระชาติที่ ๒๓ โภชาชานียชาตก** ม้า

ยอดนักรบ ๑ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นม้าอาชาไทย ออกรบศึกต้องอาวุธสาหัส ยอมสละชีวิต
 แข็งใจออกรบจนสามารถจับข้าศึกได้หมด **พระชาติที่ ๒๔ อาชัญญชาดก** ม้ายอดนักรบ ๒ พระ
 โพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นม้าอาชัญญออกสู้รบจนบาดเจ็บสาหัส แต่ก็ไม่ย่อท้อออกรบจนจับข้าศึก
 ได้หมด **พระชาติที่ ๒๕ ติตถชาดก** บัณฑิตผู้รอบรู้ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นบุโรहित คิด
 แก้ไขให้ม้ามงคลราชพาหนะซึ่งรังเกียจม้าสามัญยอมลงอาบน้ำได้

พระชาติที่ ๒๖ มหิพามุขชาดก ช้างเกรงกลัวใจ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นราชเสวก
 คิดแก้ไขช้างทรงของพระเจ้าพาราณสีซึ่งดุร้ายเพราะฟังเสียงโจรให้หายดุร้ายได้ **พระชาติที่ ๒๗**
อภิณหชาดก เพื่อนรัก พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นราชเสวก คิดแก้ไขช้างทรงของพระเจ้า
 พาราณสีซึ่งคุ้นเคยกับลูกสุนัขให้หายเหงาน่าได้ **พระชาติที่ ๒๘ นันทวิสาลาชาดก** วัวยอดกตัญญู
 พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นโค ทรมานเจ้าของที่ว่างกล่าวคำหยาบซ้ำ **พระชาติที่ ๒๙**
กัณหชาดก วัวยอดพลัง พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นโคดำ ตอบแทนพระคุณยายแก่ผู้เลี้ยงดู
พระชาติที่ ๓๐ มุณิกชาดก หมูผู้ซื่อสัตย์ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นโค สั่งสอนน้องชายว่าอย่า
 ให้จิดาสุกร

พระชาติที่ ๓๑ กุลาวกชาดก พระอินทร์ผู้เสียสละ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระ
 อินทร์รบแพ้อสูร ขับรถหนีไปทางดงจิว ได้ยินเสียงลูกครุฑร้องดังแข็งแข่งก็สงสารลูกครุฑ ยอมสละ
 พระชนม์ให้หันรถกลับไปทางข้าศึก **พระชาติที่ ๓๒ โมรณัจจชาดก** หงส์ทองเลือกคู่ พระโพธิสัตว์
 เสวยพระชาติเป็นพญาหงส์เพื่อให้ธิดาเลือกคู่ ธิดาเลือกได้นกยูง นกยูงดีใจจนไม่ควบคุมสติ พระ
 โพธิสัตว์จึงไม่ยกธิดาให้ **พระชาติที่ ๓๓ สัมโมทมานชาดก** ฝูงนกไร้สามัคคี พระโพธิสัตว์
 เสวยพระชาติเป็นพญานกกระจาบ ได้สอนให้พวกนกกระจาบรู้จักสามัคคีกันในเวลาติดข้ายเพื่อจะ
 ได้พินภัยอันตราย ภายหลังนกกระจาบเกียงแย่งกันไม่ยอมพร้อมเพรียงตามคำของพระโพธิสัตว์
 พรานป่าจึงตลบเอาไปได้ **พระชาติที่ ๓๔ มัจจชาดก** ปลาผู้ลุ่มหลง พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติ
 เป็นบุโรहितลงไปสู่น้ำ ได้ยินปลาซึ่งชาวประมงจับขึ้นไว้บนบกยังไม่รู้สึกตัวรำจ่าพันเพื่อถึงกิเลส
 หากถูกฆ่าเสียคงตกนรก จึงขอปลาตัวนั้นจากชาวประมงเพื่อสั่งสอนปลายักษ์ให้พ้นอบายภูมิ
พระชาติที่ ๓๕ วัฏฏกชาดก นกคุ้มดับไฟป่า พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นลูกนกคุ้ม ไฟป่าไหม้
 เริ่มใกล้รังเข้ามา จึงเอาความจริงใจตั้งสัตยาธิษฐานจนพ้นอันตราย

พระชาติที่ ๓๖ สกุนชาดก นกหัวดี พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระยานก เห็นกิ่ง
 ไม้ที่นกอาศัยเสียดสีเป็นควันขึ้นแนะนำให้นกทั้งหลายหนีไปเสีย พวกนกที่เชื่อฟังก็หนีพ้นอันตราย
 พวกที่ไม่เชื่อขึ้นอยู่ต่อไปก็ไฟไหม้ตาย **พระชาติที่ ๓๗ ติตติรชาดก** สัตว์สามสหาย พระโพธิสัตว์
 เสวยพระชาติเป็นนกกะทาวนข้างและวานรให้ประพฤติตนด้วยความเคารพซึ่งกันและกัน

พระราชดำริที่ ๓๘ พกษาดก นกกระยางเจ้าเล่ห์ พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นรุกขเทวดา ตีเตียนนกยาวตัวหนึ่งซึ่งหลอกกินปลาได้หมดทั้งสระ กลับเสียรู้ถูกปูหนึบจนคอขาดตาย **พระราชดำริที่ ๓๙ นันทษาดก** ทาสผู้หลงตน พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นกระดุมฎี บอกอุบายให้เด็กลูกของเพื่อนไปขุดทรัพย์ที่ทาสเก๋ารู้จักกันฝังไว้แต่ไม่บอกใคร **พระราชดำริที่ ๔๐ ขทิวังคารษาดก** เศรษฐีใจเพชร พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นเศรษฐีจะถวายทานแก่พระปัจเจกโพธิสัตว์ พระยามารมานิมิตหลุมถ่านเพลิงขวางทางไว้ แต่ท่านก็กล้าวิ่งฝ่าหลุมถ่านเพลิง **พระราชดำริที่ ๔๑ โลกตีสสษาดก** พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นทศปาโมกข์ ตีเตียนศิษย์ช่อมิตตพินทุกะ ที่ไม่เอาใจใส่ในการเรียนวิชาเที่ยวกระเจิงไปจนต้องโทษ **พระราชดำริที่ ๔๒ กโปตกษาดก** พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกพิราบช่วยสงเคราะห์กา กากลับไปลักอาหารในโรงครัวจนพ่อครัวจับได้ **พระราชดำริที่ ๔๓ เวฬุกษาดก** พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นฤๅษีเจ้าคณะ ห้ามฤๅษีตนหนึ่งมิให้เอาลูกอสรพิษมาเลี้ยงไว้ ฤๅษีนั้นไม่ยอมฟังจึงถูกอสรพิษกัดตาย **พระราชดำริที่ ๔๔ มกษษาดก** พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพ่อค้า ตีเตียนลูกข้างไม้ผู้โหดเขลาผู้หนึ่งซึ่งบิดาใช้ให้ไต่ยุงบนคิระชะ จึงฉวยขวานฟันลงตรงที่ยุงจับ จนคิระชะบิดาแตกตาย **พระราชดำริที่ ๔๕ โรหิณิษาดก** พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นเศรษฐีตีเตียนหญิงทาสีของท่านซึ่งตีแมลงวันอันตอมมารดาตนด้วยสากจนถูกมารดาตาย

ความน่าสนใจของการ์ตูนเรื่องนี้คือการใช้ภาษาพูด เลือกถ้อยคำง่ายๆ ตามระดับอายุของตัวละครและผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย เน้นความสำคัญของการสร้างตัวละครเพื่อใช้เป็นสื่อเสนอเรื่องราวนิบาตษาดกซึ่งมีจำนวนมากและบางเรื่องพระโพธิสัตว์ทรงเสวยพระชาติเป็นสิ่งที่เกินกว่าความคิดความเข้าใจของเด็ก รวมถึงการเลือกถอดศัพท์ยากให้เด็กสามารถเข้าใจได้ นอกจากนั้นยังมีการแทรกความขบขันด้วยพฤติกรรมของตัวละคร เป็นมุขขำขัน เช่น เหตุการณ์ที่กอล์ฟเดินบ่นว่ารู้สึกร้อนทำให้คิดถึงน้ำแข็งไสหน้าวัด จึงอยากให้หนุมานบินกลับไปซื้อให้ กอล์ฟบ่นโดยคิดว่าคนอื่น ๆ เดินตามหลังมา แต่แท้จริงแล้วทุกคนหยุดพักได้ต้นไม้ไม่ได้เดินตาม เป็นเหตุให้กอล์ฟหัวเสียที่ตนพูดอยู่คนเดียวเป็นเวลานาน ในขณะที่เพื่อนๆ มองเป็นเรื่องน่าขัน หรือเหตุการณ์ที่เกิดจากความผิดพลาดเวลาของกอล์ฟ ทำให้เกิดพฤติกรรมที่สร้างความขบขัน เรียกรอยยิ้มและเสียงหัวเราะจากตัวละครในเรื่องรวมถึงผู้อ่านด้วย ในเรื่องยังมีการใช้อรรถาธิบายจากวรรณคดีหลายเรื่อง โดยเฉพาะวรรณคดีในอดีตเรื่องรามเกียรติ์ รวมถึงเรื่องเล่า นิทานหรือเหตุการณ์ร่วมสมัยอย่างเรื่องโดเรมอน มีทั้งนำมาใช้โดยคงแบบเดิมไว้และเปลี่ยนแปลงใหม่ เช่น การอธิบายที่มาและเหตุผลว่าทำไมหนุมานถึงมาอยู่ในตู้พระไตรปิฎก รวมถึงเหตุการณ์บนสวรรค์ก่อนถูกลงโทษให้มายังโลกมนุษย์ มีการเปลี่ยนเรื่องการหยุดพระอาทิตย์ของหนุมานที่ไม่ใช่เพื่อช่วยชีวิตพระลักษมณ์แต่เพื่อทำหายพระอาทิตย์ หรือเพิ่มการไล่จับตะเกียงของพระอิศวรจนไฟไหม้หางตัวเอง เป็นต้น

ในส่วนของการนำเสนอมีการให้ข้อมูลเบื้องต้นแก่ผู้อ่านในรูปแบบความเรียงก่อนเริ่มเรื่องว่าเหตุใดจึงตรัสเล่าเรื่องแต่ละชาติของพระองค์ จากนั้นจึงเข้าสู่เนื้อเรื่องที่ตัวละครเอกย้อนมิติกกลับไปผจญภัยเพื่อค้นหาคำตอบในแต่ละพระชาติ ความมุ่งหมายของผู้แต่งคือการให้เด็กเข้าใจและรับรู้ถึงความเป็นมาและรายละเอียดในแต่ละพระชาติของพุทธองค์ ผ่านการสร้างตัวละครที่สามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้สนุกสนานและมีสีสัน น่าสนใจเข้ากับเนื้อหาของนิทานได้ง่ายขึ้น จะเห็นได้ว่าการนำเสนอเรื่องราวของพระโพธิสัตว์ในแต่ละพระชาติ ทั้งการบำเพ็ญเพียร ความพยายามในแต่ละชาติ สามารถเป็นอุทาหรณ์ให้แก่เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในทางคุณธรรมและทางสติปัญญา ผ่านการถ่ายทอดด้วยศิลปะการประพันธ์ของการ์ตูนซึ่งอ่านสนุก เข้าใจได้ง่าย มีภาพประกอบสีสันสวยงาม ทั้งหมดเหมือนการนำเรื่องทางพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นยาขมมาแปรรูปให้เป็นขนมด้วยวิธีการ์ตูน

๒.๓ การ์ตูนนิทานภาพ (Picture Book)

การ์ตูนนิทานภาพมีลักษณะเป็นการ์ตูนประกอบนิทานหรือบทกลอนที่มีคติธรรมและสาระสอนใจ กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายของการ์ตูนประเภทนี้คือเด็กระดับประถมศึกษา เนื่องจากเริ่มอ่านหนังสือเองได้และชอบดูภาพประกอบมากกว่าอ่านคำบรรยายอย่างเดียว เน้นการใช้ภาพแสดงเรื่องราวและการดำเนินเหตุการณ์ของตัวละคร มักใช้การพิมพ์แบบ ๔ สีสวยงามเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน นอกจากผู้ผลิตการ์ตูนส่วนใหญ่ต้องการสร้างความสนุกสนานจากเนื้อเรื่องที่ตื่นเต้น มีการผจญภัยแล้ว ยังต้องการใช้การ์ตูนนิทานภาพเป็นสื่อให้ความรู้อธิบายโดยวิธีการแยกย่อยเรื่องราวที่เป็นสาระเข้าใจยากให้เป็นเรื่องง่ายและน่าสนใจติดตาม ถือเป็นกลวิธีหนึ่งในการใช้ประโยชน์จากการ์ตูนประเภทนี้ การ์ตูนนิทานภาพที่ปรากฏการนำตัวละครหนุมานมาใช้ในเรื่องมีจำนวนมากที่สุดถึง ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่อง หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่อง เจาะเวลาหาวิรัชตรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย แสดงให้เห็นความนิยมในตัวละคร หนุมานของการ์ตูนประเภทนี้มีจำนวนมาก ควรแก่การวิเคราะห์และหาคำตอบว่าเหตุใดหนุมานจึงมีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก

๒.๓.๑ หนุมนากับขบวนการเด็กดี

ภาพที่ ๒๔: ปกเรื่อง หนุมนากับขบวนการเด็กดี (หน้าปก)

ผลงานของสำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์ ภายใต้แนวคิดทำหนังสือการ์ตูนสำหรับเด็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้และปลูกฝังคุณธรรม โดยมีหนุมนานเป็นสื่อกลางของเรื่องราวที่ประกอบด้วยสาระและบันเทิง และสอดแทรกข้อคิดอย่างง่ายสำหรับเด็กๆ (สำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์, ๒๕๔๙: ๓) โดยมีชลดา ชะบางบอน เป็นผู้เล่าเรื่อง และทีมงาน Comics Storm วาดภาพประกอบ เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๔๙ คณะผู้จัดทำหวังใจให้การตูนเรื่องนี้เป็นประโยชน์ต่อเด็กในวันนี้ที่จะกลายเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้ามีคุณลักษณะ ๔ ประการ ดังนี้ มีความรู้ มีจิตใจที่สนุกสนาน เบิกบาน มีความตื่นตัวในการรับรู้สิ่งใหม่ และมีนิสัยรักการอ่าน ดังคำนำของผู้เขียน ความว่า

“...มุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเด็กๆ ทุกคนจะได้สาระความรู้อย่างเต็มเปี่ยม
 เทียบพร้อมไปด้วยความสนุกสนาน และตื่นตาตื่นใจไปกับหนุมนานโดยใช้เวลาทุกนาที
 ที่คุ้มค่าไปกับการอ่านที่มีประโยชน์ของเด็กๆ”

ความรู้ที่มุ่งหวังให้เด็กได้รับก็คือหน้าที่ของเด็กดี ๑๐ ประการตามความหมายในเพลงหน้าที่เด็กซึ่งผู้เขียนนำเนื้อความในเพลงมาใช้ผูกเหตุการณ์ในเรื่องตอนที่ตัวละครเอกตามหาวิธีการออกจากห้องลึกลับซึ่งก็คือการเข้าใจความหมายและสามารถทำตามหน้าที่เด็กทั้ง ๑๐ ข้อได้ถูกต้อง ความรู้ที่ผู้แต่งต้องการมอบให้กับกลุ่มผู้อ่านยังรวมถึงการได้ซึมซาบแนวคิดสอนใจที่ดี

เพื่อหล่อหลอมจิตใจอันบริสุทธิ์ของเด็กให้เป็นหลักที่มั่นคงต่อไปในอนาคต ดังคำปรารภบนปกหลังของผู้เขียน ดังความว่า

“นิทาน สื่อที่มีพลังมากมายในการเปลี่ยนแปลงเด็ก วัยที่มีจินตนาการอันยิ่งใหญ่และพร้อมเปิดรับสภาพความผันอันสวยงาม เพื่อสร้างจิตใจอันดีงามให้เป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิต”

สำหรับความสนุกสนานนั้นเกิดจากลักษณะของรูปแบบการ์ตูนที่ยังมีภาพประกอบก็จะยิ่งก่อให้เกิดความสนุกสนานทั้งจากความหมายซึ่งสื่อออกมาจากภาพและการบอกเล่าเรื่องราวซึ่งสื่อออกมาด้วยถ้อยคำจากตัวอักษร ทั้งนี้เพื่อสร้างสิ่งสำคัญที่สุดก็คือปลูกฝังนิสัยรักการอ่านโดยเริ่มต้นจากหนังสือที่เด็กชอบและสนใจ ดังความว่า

“...มีความสุขและความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในแรงกระตุ้นให้เด็กๆ มีความสนใจและรักการอ่านหนังสือเพิ่มมากขึ้น ทำให้หนังสือเป็นสิ่งที่มีความคุ้มค่าต่อการเก็บรักษา และเพื่อคงเจตนารมณ์ในการส่งเสริมให้เด็กรุ่นหลังรักการอ่าน”

เป้าประสงค์ทั้งหมดของผู้แต่งก็เพื่อเด็กรุ่นหลัง หรือก็คือเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการ์ตูนนิทานภาพเรื่องนี้ ดังตอนหนึ่งในคำนำของเรื่อง ความว่า

“สำนักพิมพ์...และทีมงาน...มุ่งหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเด็กๆ ทุกคนจะได้รับสาระความรู้อย่างเต็มเปี่ยม เพียบพร้อมไปด้วยความสนุกสนาน...”

การปรากฏตัวของตัวละครหนุมานอยู่ในโครงเรื่องใหม่ซึ่งเป็นคนละเรื่องกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ เหตุการณ์เกิดขึ้นจากตัวละครหลักทั้งสาม เซอร์ บิลลี่ นอตตัน จากเมืองแจ๊ปป้าวิลล์ เมืองแห่งมลพิษ ผู้คนขาดความรับผิดชอบ ไร้น้ำใจ ไม่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เด็กสามคนนี้เป็นผลผลิตของคนในเมืองนี้ จึงมีนิสัยเกเร ดื้อและซน อยู่มาวันหนึ่งเด็กสามคนหลงเข้าไปในห้องล็อกลับและไม่สามารถหาทางออกได้จนกว่าจะเปลี่ยนนิสัยที่ไม่ดี ทั้งความดื้อดึง เกเรให้กลายเป็นเด็กดีตามหน้าที่เด็ก ๑๐ ประการ โดยมีหนุมานเทพผู้พิทักษ์เด็กดีคอยช่วยเหลือ ชี้แนะ บอกใบ้ในยามคับขันจนสามารถหาทางออกได้ แต่เมื่อออกไปแล้วกลับเจอกับปีศาจมลภาวะ เหล่าขบวนการ

เด็กดีจึงช่วยกันปราบปีศาจจนสำเร็จทำให้เมืองแฉับป่าวิไลกลับมาสดใสอีกครั้ง เรื่องราวทั้งหมด อยู่ในการ์ตูน ๑ เล่มจำนวน ๒๘ หน้า ในหน้าสุดท้ายมีเนื้อเพลง *หน้าที่เด็ก* ให้ฝึกร้องและให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้แต่งเนื้อร้องและทำนองของเพลงนี้ด้วย

ภาพที่ ๒๕: ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี (หน้าปกใน)

ตัวละครหนุมานมีบทบาทเป็นเทพผู้พิทักษ์เด็กดี ดูแลคุ้มครองเด็กที่ประพฤติดีและเปลี่ยนเด็กเกเรให้เป็นเด็กดี แสดงให้เห็นว่าภาพลักษณ์ผู้พิทักษ์ความดีของหนุมานยังคงสืบเนื่องจนถึงปัจจุบัน ผู้ผลิตจึงได้เลือกให้ตัวละครหนุมานถ่ายทอดผลของการทำความดีให้เด็กเห็นและจดจำนำไปสู่การทำตามในที่สุด ในส่วนคำเรียกชื่อของหนุมานอย่างเป็นทางการคือ “หนุมาน” หรือ “เทพผู้พิทักษ์เด็กดี” แต่ในตอนแรกเด็กทั้ง ๓ คนซึ่งเป็นตัวละครหลักของเรื่องจะเรียกหนุมานว่า “ปีศาจลิง” นั่นเพราะความตกใจจากการปรากฏตัวของสิ่งมีชีวิตรูปร่างคล้ายคนแต่มีขนเต็มตัวซึ่งก็คือหนุมานนั่นเอง นอกจากนั้นยังมีตัวละครสำคัญอีกก็คือ เด็กๆ ในขบวนการเด็กดี ได้แก่ **เชอริ** เด็กหญิงผู้เจียบขริม ใส่แว่นหนา มุ่งมั่นแต่เรื่องเรียน มีสติ **บิลลี** เด็กชายนักฟุตบอล ในตอนแรกอ่านหนังสือไม่ออก ชอบแกล้งเพื่อน แต่ต่อมากลับตัวได้ กลายเป็นคนพูดเพราะ รู้จักความกตัญญูมานะบากบั่น **นอตัน** เด็กชายผู้ชอบการเดินเร็วเป็นชีวิตจิตใจ ในตอนแรกเป็นเด็กขี้เกียจ ไม่ชอบทำการบ้าน ชอบแกล้งเพื่อน พูดไม่เพราะ แต่ต่อมาได้ฝึกให้พูดเพราะขึ้น รู้จักบุญคุณคน และเริ่มขยันหมั่นเพียร ตัวละครตัวสุดท้ายคือ **ปีศาจมลพิษ** ปีศาจมลภาวะ ผู้คอยทำให้เมืองสกปรกและเป็นพิษ ไม่ชอบความสะอาด และกลัวน้ำสะอาดมาก

เหตุการณ์ทั้งหมดของหนุมานและขบวนการเด็กดีเริ่มขึ้นจากตัวละครเด็ก ๓ คน เชอริ บิลลี และนอตัน เด็กดีอแห่งเมืองแฉับป่าวิไล เมืองแห่งความสกปรกที่มีขยะกองเท่าภูเขา อากาศ

เป็นพิษ บนท้องฟ้าไม่มีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ แต่เดิมเด็กๆ มีนิสัยเกเร แก๊งเพื่อน พุดจาไม่สุภาพ ความประพฤติไม่เรียบร้อย ไม่เชื่อฟังหรือแม้แต่ช่วยงานพ่อแม่ ด้วยความนึกสนุกและนิสัยชอบ แก๊งเพื่อนของบิลลีและนอตันเป็นเหตุให้เด็กๆ หลงเข้าไปในห้องล็อกต้องห้ามที่ไม่มีทางออก ขณะเด็กๆ ตกอยู่ในความกลัวและเริ่มสำนึกได้ว่าที่ผ่านมาทำตัวไม่ดี หนุมานเทพผู้พิทักษ์เด็กดีจึงปรากฏตัวขึ้น หลังจากเด็กๆ ได้ให้สัญญาว่าถ้าออกไปได้จะกลับตัวเป็นเด็กดี หนุมานจึงบอกไว้ว่า การจะไขปริศนานำกุญแจออกมาได้ต้องทำตามเนื้อเพลง หน้าทีเด็ก ทั้งสิบประการตามเนื้อเพลง ให้ครบทุกข้อ ดังนี้ ข้อ ๑ *นับถือศาสนา* เด็กๆ ต้องตอบคำถามว่าทุกศาสนามีคำสอนใดที่เหมือนกัน ข้อ ๒ *รักษารวมเนียมมั่น* เด็กๆ ต้องบอกชื่อประเพณีมาหนึ่งชื่อ ข้อ ๓ *เชื่อพ่อแม่ครูอาจารย์* เด็กๆ ต้องบอกวิธีเชื่อฟังพ่อแม่และคุณครูมาหนึ่งวิธี ข้อ ๔ *วาจาสุภาพอ่อนหวาน* เด็กๆ ต้องขอร้องคุณกลองวิเศษอย่างไรเพราะ ข้อ ๕ *ยึดมั่นกตัญญู* ในข้อนี้เด็กๆ ไม่รู้จักเพราะแทบไม่เคยมีใครพูดถึงหลังจากเมืองแจ้ป้าวิลด์ย่าแย่งลง หนุมานจึงช่วยบอกให้ ข้อ ๖ *เป็นผู้รักการงาน* เด็กๆ ต้องตอบว่าการงานของเด็กคืออะไร ข้อ ๗ *ศึกษาให้เชี่ยวชาญ* มานะบากบั่น ไม่เกียจคร้าน เด็กๆ ต้องบอกความมานะบากบั่นของตนเองให้ได้ ข้อ ๘ *รู้จักออมประหยัด* เด็กๆ ต้องบอกว่าสิ่งใดเอาไว้ใช้ออมเงิน ข้อ ๙ *ซื่อสัตย์ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และกล้าหาญ* เด็กๆ ต้องบอกวิธีซื่อสัตย์ มีน้ำใจนักกีฬา และกล้าหาญมาอย่างละหนึ่งวิธี และข้อ ๑๐ *ทำตนให้เป็นประโยชน์ รัฐบาลบุญคุณโทษ รักษาสมบัติของชาติ* เด็กๆ ต้องทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ในข้อนี้หนุมานได้ให้พร ๑ ข้อเป็นรางวัลแก่ เด็กๆ จึงขอพรให้เมืองของพวกเขาแต่ความสุข อากาศแจ่มใส ผู้คนเป็นมิตรกัน และเด็กทุกคนกลายเป็นเด็กดี ซึ่งถือเป็นการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมตามข้อที่ ๑๐ ด้วย

หลังจากเด็กๆ ทำให้กลองวิเศษบรรจุทางออกเปิดขึ้นได้และพรจากหนุมานเริ่มเป็นจริง เมืองแจ้ป้าวิลด์ย่ากำลังเปลี่ยนไป อากาศเริ่มสะอาด ผู้คนเป็นมิตร ใจกลายเป็นครูสอนออกกำลังกาย และสำคัญที่สุดคือเด็กทุกคนกลายเป็นเด็กดี นั่นทำให้ปีศาจมลภาวะไม่พอใจเพราะอากาศสะอาดทำให้พลังอ่อนแอลง เด็กๆ ในนามของขบวนการเด็กดี จึงใช้โอกาสนี้จัดการกับปีศาจมลพิษจนสำเร็จ จากนั้นมาเมืองแจ้ป้าวิลด์ย่าซึ่งเคยมีควันดำปกคลุม ต้นไม้เหี่ยวเฉาก็กลับมาสะอาดสดใสอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับความโดดเด่นของการ์ตูนนิทานภาพเรื่องนี้คือ จุดมุ่งหมายที่ต้องการสื่อสารกับเด็ก เพื่อสร้างจินตนาการและรากฐานความดีงามให้เกิดขึ้นในใจเด็ก รวมถึงการสร้างตัวละครหนุมานขึ้นมาใหม่โดยยังคงเค้าเดิมไว้ในส่วนของความเป็นลิง แต่ปรับเปลี่ยนลักษณะภายนอกให้เข้ากับสมัยปัจจุบันมากขึ้นทั้งรูปแบบการแต่งกาย การออกแบบเสื้อผ้า และบุคลิกท่าทาง รวมถึงการเคลื่อนไหวอวัยวะ มือและเท้าตามสมัยนิยม ในด้านบทบาทตัวละครหนุมานเป็นเทพผู้พิทักษ์ของ

ตัวละครสำคัญในเรื่อง เป็นเหมือนเทพเจ้าผู้กุมชะตาชีวิต หากหนุมานไม่บอกวิธีการออกจากห้องลับ ไม่ไขกุญแจให้ หรือไม่ให้พรแก่เด็กๆ เรื่องราวก็จะไม่สามารถดำเนินต่อไปได้

๒.๓.๒ หนุมานชาลยสมร (ฉบับการ์ตูน)

ภาพที่ ๒๖: ปกเรื่อง หนุมานชาลยสมร (ฉบับการ์ตูน) (ที่มา: <http://www.burapat.com>)

การ์ตูนนิทานภาพเรื่อง หนุมานชาลยสมร เป็นผลงานของสำนักพิมพ์ในเครือบูรพาพัฒนา คอมมิคส์ โดยมีคณะผู้สร้าง ดังนี้ ผู้เล่าเรื่อง คือ วรชัย วานิชวัฒนากุล ผู้ออกแบบภาพประกอบ คือ ไอรส ตรัสโกษีย์ ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ในเรื่องนี้ตัวละครหนุมาน รับบทเป็นตัวละครเอกของเรื่องเนื่องจากผู้จัดทำมีความเห็นตรงกันว่าหนุมานมีความโดดเด่นเหนือตัวละครใดๆ ในเรื่องรามเกียรติ์ และหากจะกล่าวถึงพระเอกในเรื่องก็คงต้องเป็นหนุมาน (สำนักพิมพ์แอดชั่นเฟรม, ๒๕๔๙: ๓) ดังนั้นจุดประสงค์สำคัญของการผลิตการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักตัวละครหนุมานในบทบาทของพระเอกผู้มีคุณธรรมพร้อมความสามารถด้านการรบซึ่งยากจะหาใครเทียบได้ แม้จะเป็นทหารคู่มือคอยรับใช้พระรามแต่ผู้จัดทำได้ให้ความสำคัญกับตัวละครนี้อย่างมากโดยใช้หนุมานเป็นศูนย์กลางของเรื่องและกล่าวถึงเฉพาะเหตุการณ์ที่หนุมานปรากฏตัวเพื่อทำหน้าที่ตามรับสั่งของพระรามจนได้รับชัยชนะกลับมา ถือเป็น การทำให้ผู้อ่านได้รู้จักกับหนุมานในอีกรูปแบบ ดังตอนหนึ่งในคำนำของเรื่อง ความว่า

“ใครที่ไม่เคยรู้จักหนุมาน หลังจากได้อ่านการ์ตูนเล่มนี้รับรองว่า จะต้องประทับใจในวีรกรรมอันโดดเด่นของลิงน้อยแสนซนตัวนี้...”

นอกจากผู้อ่านจะได้ทำความรู้จักกับหนุมานในอีกมุมมองหนึ่งแล้วนั้น ก็ยังได้ประทับใจกับความสนุกสนานระหว่างการผจญภัยของหนุมานในฉากของโลกแฟนตาซีตามจินตนาการของผู้แต่งที่ตั้งใจเลือกสรรเพื่อช่วยเพิ่มสีสันของเนื้อเรื่องอีกประการ ดังตอนหนึ่งในคำนำและคำโปรยบนปกหลัง ความว่า

“...ส่วนคนที่เคยรู้จัก (หนุมาน) มาบ้างแล้ว ผมเชื่อว่าการ์ตูนเล่มนี้จะทำให้น้องๆ ได้สนุกกับหนุมานในอีกรูปแบบที่ไม่เคยเห็นจากที่ไหนมาก่อนอย่างแน่นอน”

จุดประสงค์สำคัญประการสุดท้ายของผู้จัดทำก็คือต้องการให้ผู้อ่านค้นหาคำตอบด้วยตนเองว่าเหตุใดตัวละครหนุมานจึงเป็นที่ชื่นชอบของคนทุกเพศวัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเพราะการสร้างวีรกรรมอันน่าชื่นชม ความจงรักภักดีต่อผู้เป็นนายยิ่งกว่าชีวิต ความเฉลียวฉลาดจากการใช้อุบายลวงฝ่ายตรงข้าม หรือความตลกขบขันที่เกิดจากท่าทางตามสัญชาตญาณลิงป่า ผู้ที่จะให้คำตอบได้ดีที่สุดก็คือผู้อ่าน ดังตอนหนึ่งในคำนำความว่า

“...แล้วถ้าใครอยากรู้ว่าเพราะเหตุใดหนุมานจึงเป็นที่ชื่นชอบของคนทุกเพศทุกวัยมาในทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เชิญพิสูจน์ได้ด้วยตัวท่านเองและร่วมผจญภัยไปกับลิงน้อยสีขาวตัวนี้กันได้เลยครับ!!!”

ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านกลุ่มเป้าหมายซึ่งก็คือ เด็กและเยาวชนในยุคปัจจุบันรู้จักตัวละครสำคัญในวรรณคดีในอดีตเรื่องรามเกียรติ์ ดังจะเห็นได้จากผู้จัดทำใช้คำเรียกแทนกลุ่มผู้อ่านว่า “น้องๆ” ดังความว่า

“น้องๆ รู้จักหนุมานมั๊ยครับ?”

ผู้จัดทำจะใช้คำเรียกแทนผู้อ่านว่า “น้องๆ” ทุกครั้ง ความว่า

“...ใครที่ไม่เคยรู้จักหนุมาน หลังจากได้อ่านการ์ตูนเล่มนี้รับรองว่าน้องๆ จะต้องประทับใจในวีรกรรมอันโลดโผนโจนทะยานของลิงน้อยแสนซนตัว

นี่ไปอีกนาน ส่วนคนที่เคยรู้จักมาบ้างแล้ว ผมเชื่อว่าการดูเล่มนี้จะทำให้น้อง ๆ
ได้สนุกกับหนุมานในอีกรูปแบบ”

นอกจากผู้แต่งจะเลือกใช้คำเรียกแทนผู้อ่านเพื่อสื่อให้เห็นกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายหลักแล้ว
นั้น การเลือกสร้างตัวละครหนุมานให้เป็น ลิงน้อยแสนซนที่มีรูปร่างขนาดเล็ก มีอายุใกล้เคียงกับ
เด็กชั้นประถมศึกษา ก็เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการให้การดูเรื่องนี้เข้าถึงกลุ่มผู้อ่านวัยเด็ก
ด้วยการทำให้เด็กรู้สึกตัวตัวละครหนุมานเป็นเพื่อนอีกคนที่จะนำไปสู่ความสนุกที่รออยู่ในเรื่อง

วิธีการสร้างความสนุกสนานจากการผจญภัยของตัวละครเอกหนุมานก็คือการเล่าบท
ละครเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ผ่านตัวละครหนุมานในฉากรูปแบบใหม่
ในความยาวจำนวนหนึ่งเล่ม จำนวน ๑๔๒ หน้า เริ่มตั้งแต่กล่าวถึงท้าวโคดมกษัตริย์แห่งกรุง
สาเกตครองราชย์อยู่นานแต่ไม่มีทายาทจึงออกบวชเป็นฤๅษี ต่อมารู้สึกเบื่อหน่ายจึงตั้งพิธีบวงสรวง
หน้ากองไฟเนรมิตนางกาลอัจนาขึ้นมาแล้วใช้ชีวิตอย่างสามีภรรยาและให้กำเนิดนางสวหะ
แม่ของหนุมาน จนถึงตอนสุดท้ายที่พระรามได้อภิเษกสมรสกับนางสีดาและครองรักกันอย่างมี
ความสุข สำหรับตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ผู้จัดได้ให้ความสำคัญกับบทบาททหารเอกของพระราม
มากกว่าเหตุการณ์การต่อสู้และการศึกสงครามในเรื่อง เพื่อแสดงให้เห็นความเก่งกล้าสามารถ
สติปัญญาอันเฉลียวฉลาด และความจงรักภักดีอย่างหาที่เปรียบมิได้ของหนุมานที่ทำให้หนุมาน
โดดเด่นกว่าพระราม ซึ่งถือเป็นพระเอกของเรื่อง สำหรับการดำเนินเรื่องหากไม่ใช่ตอนที่หนุมานได้
สำแดงเดช แสดงฝีมือที่เหนือชั้นหรือสร้างวีรกรรมตามรับสั่งของพระราม การเดินเรื่องจะกระชับ
รวบรัด ไม่ปรากฏบทสนทนาตอบโต้ระหว่างตัวละคร ในตอนอื่นๆ จะเน้นการสร้างความหมาย การ
สื่อสารอารมณ์ และภาวะต่างๆ ในจิตใจของตัวละครจากภาพประกอบ นอกจากนี้ในส่วนของ
ลายเส้นจากภาพประกอบยังมีการให้แสงและเงาอย่างชัดเจน เน้นความสมจริงของฉากเหมือน
เกมคอมพิวเตอร์ ในหนึ่งช่องภาพการ์ตูนของแต่ละหน้าจะปรากฏเหตุการณ์มากกว่าหนึ่งหัวเรื่อง
ในด้านภาษาใช้ภาษาพูดธรรมดา เน้นการบรรยายสิ่งที่เกิดขึ้นมากกว่าบทสนทนา และไม่เน้น
ความถูกต้องของการใช้คำราชาศัพท์

ภาพที่ ๒๗-๒๘: ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนุมานชาถุสมร (ฉบับการ์ตูน)

(ที่มา: <http://www.burapat.com/>)

ความโดดเด่นของตัวละครหนุมานอยู่ที่การสร้างตัวละครให้อยู่ในวัยเดียวกันกับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายซึ่งคือเด็ก อ้างอิงตามรูปรววดหนุมานมีรูปร่างกำยำบึกบึนแต่ก็อยู่ภายในร่างของเด็ก ไม่ชอบบอญ่ึง มักใช้อากัปกิริยา สีหน้า และอวัจนภาษาประการต่างๆ ซึ่งเกินจริงเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครอย่างชัดเจน ในขณะที่เดียวกันบางเหตุการณ์ตัวละครหนุมานก็แสดงอาการลักษณะเดียวกับมนุษย์ เช่น ขณะต่อสู้กับยักษ์ ขณะเข้าเฝ้าเทพเจ้า และขณะครองเพศนักบวชในร่างแปลงของมนุษย์ เป็นต้น ตัวละครหนุมานในเรื่อง นอกจากชื่อเรียก “หนุมาน” ที่พระอิศวรประทานให้พร้อมกับลักษณะพิเศษทั้ง ๓ คือ มีกฤษณะ ขนเพชร และเขี้ยวแก้วแล้ว ยังมีชื่อเรียกอื่น อาทิ “วานรเผือก” เป็นคำเรียกหนุมานในคำบรรยายเนื้อเรื่องก่อนที่จะกล่าวถึงตอนพระอิศวรประทานชื่อให้ว่าหนุมาน คำเรียกว่า “ลิง” พระรามใช้เรียกแทนหนุมานในครั้งแรกที่พบกันซึ่งขณะนั้นอยู่ในร่างแปลงของลิงน้อยเล่นซุกซนอยู่บนต้นไม้ แม้แต่นางสีดาก็เรียกหนุมานว่าลิงเช่นกันในตอนหนุมานเข้ากรุงลงกาเพื่อหาทางช่วยนางสีดา นอกจากตัวละครหนุมานแล้วยังมีตัวละครสำคัญอื่นอีกซึ่งเป็นชุดเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ได้แก่ ฝ่ายพระราม อาทิ พระราม พระลักษมณ์ พระพรต พระสัตรุตแห่งกรุงอโยธยา นางสีดา ไหริพิเภก สุครีพ พาลี เหล่าทหารวานร นิลนนท์ ชมพูพาน องคต ฝ่ายทศกัณฐ์ อาทิ ทศกัณฐ์ อินทรชิต กุมภกรรณ นางมณฑิลา ไมยราพ เป็นต้น

ในส่วนของเนื้อเรื่อง หนุมานชาถุสมร ได้อ้างอิงมาจากบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แต่ไม่อธิบายลงลึกในรายละเอียดมากนักเพื่อความกระชับของเรื่องราว เนื่องจากต้องการให้เรื่องสมบูรณ์ครบถ้วนกระบวนความมากกว่าต้องการพรรณนาหรืออธิบายในส่วนของความรู้สึกหรืออารมณ์ของตัวละคร ดังคำโปรยบนปกหลังความว่า

“...ทหารเอกของพระราม “หนุมานชาฎสมร” ที่จะพาน้องๆ โดดเล่นไปใน
โลกแฟนตาซีแห่งจินตนาการอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทุกรายละเอียดเหนือกว่าทุก
เวอร์ชันที่เคยสัมผัส”

เนื้อเรื่องเริ่มต้นกล่าวถึงครอบครัวของฤๅษีโคดมและนางกาลอัจนา มีลูกสาวคนเดียวชื่อนางสวาทะแต่ถูกสาปให้ยืนต้นเดียวเหนียวกิ่งไม้เพราะเหยยความลับของแม่ พระอิศวรบังเกิดความสงสารประกอบกับต้องการสร้างทหารขึ้นมาช่วยพระนารายณ์ซึ่งต้องอวตารลงมาสู้กับเหล่ายักษ์ จึงให้พระพายนำเทพอาวุธชุดใส่ปากนางสวาทะจนเกิดเป็นหนุมานกระโจนออกมาจากปาก มีลักษณะพิเศษคือ มีคทาเพชรเป็นส้นหลังตลอดหาง ตรีเพชรเป็นร่างกาย มือและเท้า จักรแก้วเป็นส่วนศีรษะ มีกฤษทล ขนเพชร และเขี้ยวแก้ว รวมถึงสามารถเหวเป็นดาวเป็นเดือนได้ นางสวาทะยังได้สั่งสอนหนุมานว่าหากไปเจอมนุษย์ผู้ใดที่มีสี่มือ ถือกทา ตรี จักร พระขรรค์ และมองเห็นลักษณะพิเศษของหนุมานได้ก็ให้ถวายตัวรับใช้ด้วยความจงรักภักดีเพราะนั่นคือพระนารายณ์อวตารมา จากนั้นหนุมานจึงออกเที่ยวเล่นจนมาถึงสวนของพระอูมา ด้วยความซนหนุมานได้หักต้นไม้ในสวนเล่น จึงถูกสาปให้กำลังลดเหลือครึ่งหนึ่งและจะฟื้นคำสาปต่อเมื่อพระนารายณ์อวตารช่วยดูบหลังให้สามครั้ง ต่อมาพระพายเกิดคิดถึงลูกจึงรับหนุมานมาเข้าเฝ้าพระอิศวร พระอิศวรเกิดความเอ็นดูจึงประทานพรและสอนเวทมนตร์ให้ จากนั้นได้ฝากให้อยู่กับพาลีลูกพระอินทร์และสุครีพลูกพระอาทิตย์ที่เมืองขีดขิน พร้อมกับมอบชมพูพานซึ่งเกิดจากเหงื่อไคลของพระองค์ให้เป็นเพื่อนเล่นหนุมาน

อยู่มาวันหนึ่งระหว่างออกไปจำศีลกลางป่าหนุมานก็ได้พบกับพระรามและพระลักษมณ์ และรู้ว่าผู้นี้คือพระนารายณ์อวตารเนื่องจากสามารถมองเห็นกฤษทล ขนเพชรและเขี้ยวแก้วของตน หนุมานนึกถึงคำสั่งของแม่ได้จึงขอติดตามพระรามและพระลักษมณ์โดยมีสุครีพซึ่งถูกพาลีขับออกจากเมืองเพราะเข้าใจผิดคิดว่าทรยศ เหตุการณ์ต่อมาไม่ได้กล่าวถึงเรื่องราวของทราพาและทราพีรวมเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อเรื่อง ปรากฏเพียงการบรรยายเพิ่มเติมไว้ด้านข้างโดยไม่มีภาพประกอบ เป็นการแสดงให้เห็นว่าเรื่องนี้ให้ความสำคัญและเน้นเฉพาะเหตุการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับตัวละครหนุมานเท่านั้น ต่อมาเมื่อพระรามทราบถึงความขัดแย้งระหว่างพาลีและสุครีพจึงตอบตกลงกำจัดพาลีให้เมื่อสิ้นพาลี สุครีพและหนุมานจึงนำพลพรรคลิงทั้งหมดเข้าสวามิภักดิ์ เมื่อไพร่พลพร้อมทำศึกพระรามจึงให้หนุมานเดินทางไปยังกรุงลงกาเพื่อสืบข่าวนางสีดา โดยมอบแหวนกับสไบเป็นของแทนองค์เพื่อมอบให้นางและเป็นการยืนยันว่าหนุมานเป็นข้ารับใช้ของพระรามจริง หนุมานฝ่าฟันอุปสรรคจนได้พบกับนางสีดาแต่ก่อนกลับได้สร้างวีรกรรมเผากรุงลงกาจนอวตารเนื่องจากโกรธ

แค่นั้นที่บังอาจทำให้พระรามไม่สบายพระทัย เมื่อพระรามทราบข่าวก็ตำหนิหนุมานเพราะกลัว ทศกัณฐ์โมโหแล้วนางสีดาจะเป็นอันตราย หนุมานรู้สึกน้อยใจมากที่ทำดีแต่กลับไม่ได้แม้แต่คำชม ถึงกระนั้นหนุมานก็ก้มหน้ารับผิดแต่โดยดี

ฝ่ายกรุงลงกา คืบหนึ่งทศกัณฐ์ฝันร้าย โหรพิเภกทำนายว่าจะเกิดเหตุร้ายถึงแก่ชีวิตหาก ทศกัณฐ์ไม่คืนนางสีดาให้แก่พระราม ทศกัณฐ์โกรธมากขับไล่พิเภกออกจากเมือง ตั้งแต่นั้นมา พิเภกจึงได้เข้ากบกองทัพของพระราม ต่อมาพระรามรับสั่งให้หนุมานจงถนนเพื่อไปยังกรุงลงกา เมื่อทศกัณฐ์ทราบเรื่องพยายามจะขัดขวาง แต่ส่งใครมาต่อกรหนุมานก็สามารถจัดการได้หมด ด้วยมารยาทของการทำศึกสงคราม พระรามส่งองคตเป็นทูตเจรจาขอนางสีดาคืนแต่ไม่สำเร็จ องคตได้สังหารทหารยักษ์เป็นจำนวนมาก ทศกัณฐ์โกรธมากที่ศัตรูมาหยามถึงที่จึงยกฉัตรแก้วขึ้น บังดวงอาทิตย์เพื่อหวังกำจัดฝ่ายตรงข้าม แต่สุครีพได้นิมิตกายให้ใหญ่ขึ้นและหักฉัตรได้ในที่สุด

ศึกระหว่าง มนุษย์ ลิง ยักษ์ ได้เริ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ต่างฝ่ายต่างส่งตัวแทนออกมาทำศึก ไม่ว่าจะเป็ศึกไมยราพ ศึกกุมภกรรณ ศึกอินทรชิต แต่ก็ไม่อาจทำอะไรกองทัพพระรามได้เพราะมี หนุมานผู้เก่งกาจด้านการต่อสู้ และเฉลียวฉลาดด้านการใช้อุบายลวงศัตรู สามารถสังหารลูกและน้องของทศกัณฐ์ได้จนหมด แต่ทศกัณฐ์ก็ยังตามญาติและเพื่อนสนิท เช่น มุลพลัม สหัสเดชะ ท้าว สัตถุลง และตรีเมฆหลานรัก แต่กองทัพพระรามโดยมีหนุมานเป็นทัพหน้าก็สามารถจัดการได้ทุก ราย หลังจากทำศึกมาเป็นเวลานานแต่ยังไม่มีฝ่ายใดสามารถเอาชนะได้อย่างเด็ดขาดในขณะที่ ฝ่ายทศกัณฐ์ต้องเสียผู้เป็นที่รักและกำลังพลไปมากมาย นางมณโฑจึงตัดสินใจทูลให้คืนนางสีดา แก่พระรามเสียแต่ทศกัณฐ์ไม่ยอมอ้างว่าหากทำเช่นนั้นจะเป็นการเสียศักดิ์ศรีของวงศ์ยักษ์ ทศกัณฐ์จึงคิดทำพิธีชุบตัวให้เป็นกายสิทธิ์ จะได้ไม่มีใครทำอันตรายตนได้แต่หนุมานก็สามารถ ทำลายพิธีนี้ได้ด้วยการแก้งลงนลามนางมณโฑต่อหน้า ไม่ว่าจะทศกัณฐ์จะพยายามสักกี่ครั้ง ส่ง ตัวแทนออกรบสักกี่คนก็ไม่สามารถชนะพระรามได้ ในที่สุดทศกัณฐ์จึงตัดสินใจออกรบครั้งสุดท้าย ด้วยตนเองโดยหวังว่าต้องเอาชนะให้ได้ ฝ่ายพระรามแม้จะแผลงศรตัดศีรษะและแขนขาของ ทศกัณฐ์จนขาดแต่ทศกัณฐ์ยังนำมาต่อจนติดเหมือนเดิมได้ เวลาผ่านไปก็ยังไม่สามารถทำลาย ชีวิตทศกัณฐ์ได้นั้นเพราะดวงใจของทศกัณฐ์ได้รับการเก็บไว้ในที่ปลอดภัย หนุมานจึงรับอาสาไป นำมาและทำลายกล่องดวงใจทำให้ทศกัณฐ์ถึงแก่ชีวิต หลังเสร็จศึกพระรามได้แต่งตั้งให้พิเภก ครองกรุงลงกาแทนและแผลงศรไปตกยังดินแดนแห่งหนึ่งให้ชื่อว่าเมืองลพบุรีมอบให้หนุมานเป็น ผู้ปกครอง

ในตอนท้ายหนุมานก็ได้พบกับลูกๆ เริ่มจากอสุรผัดลูกของนางเบญกายซึ่งออกตามหา หนุมานเพื่อให้อช่วยพิเภกผู้เป็นตาจากทศกัณฐ์ที่จับไปขังไว้เนื่องจากต้องการอำนาจ

ปกครองกรุงลงกา หนุมานจึงทูลให้พระรามทรงทราบและจัดการปราบทศพินให้ ต่อมาหนุมานได้พบกับมัจฉานุและพาไปถวายตัวต่อพระราม พระรามทรงเมตตาตัดหางให้และมอบเมืองมลิวันให้ครอง ไม่นานต่อมาพระรามเข้าใจผิดว่านางสีดาอย่าอล้ายในทศกัณฐ์จึงให้พระลักษมณ์สังหารนางเสีย แต่พระลักษมณ์ปล่อยนางไป นางสีดาได้อาศัยอยู่กับฤๅษีกลางป่าจนประสูติพระโอรสนามว่าพระมงกุฎ และพระฤๅษีได้ชุบชีวิตพระลบนขึ้นมาอีกคนเพื่อเป็นเพื่อนกัน จากนั้นพระรามได้พบกับพระมงกุฎและทราบความจริงทั้งหมดจึงออกอุบายให้หนุมานแจ้งนางสีดาว่าพระรามสิ้นแล้วจึงรีบเข้าเฝ้า เมื่อรู้ว่าเป็นอุบายนางโกรธมากแทรกแผ่นดินหนีลงไปยังเมืองบาดาล เหมือนเคราะห์ซ้ำกรรมซ้ำพิพากทูลว่าพระรามกำลังอยู่ในเกณฑ์ต้องพลัดพราก จำต้องออกเดินป่าต่อเป็นเวลา ๑ ปีเพื่อปราบยักษ์มารอีกครั้ง เมื่อครบกำหนดก็เดินทางกลับอโยธยา แต่พระรามก็ไม่มีความสุขจนกระทั่งพระอิศวรสงสารจึงเป็นคนกลางตัดเคื่อนสั่งสอนพระรามและปลอบใจนางสีดาจนทั้งคู่คืนดีแล้วจึงประทานอภิเษกให้อีกครั้งหนึ่ง จากนั้นมาทั้งคู่ได้ครองเมืองอโยธยาอย่างมีความสุขสืบไป

ความดีเด่นของการ์ตูนนิทานภาพเรื่องนี้ประการแรก คือ การให้ความสำคัญกับตัวละครหนุมาน ซึ่งเป็นเพียงทหารเอกของพระราม แต่ผู้จัดทำได้สร้างให้หนุมานเป็นตัวเอกของเรื่องตามขนบของการสร้างพระเอก กล่าวคือ มีความสามารถทั้งด้านปัญญาและกำลัง มีทั้งสติปัญญาที่เฉลียวฉลาดและมีฝีมือในการต่อสู้ที่เฉียบคม เพื่อสร้างวีรกรรมจากการปราบเหล่ายักษ์มารและช่วยเหลือตัวละครสำคัญของเรื่องได้ในที่สุด ซึ่งตัวละครสำคัญที่ว่าอาจไม่ใช่นางเอกเสมอไป ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ทำหน้าที่ช่วยพระรามรบกับทศกัณฐ์จนกระทั่งสังหารทศกัณฐ์ได้ก็เพราะการขยี้กล่องดวงใจทศกัณฐ์ด้วยฝีมือของหนุมาน พระรามจึงสามารถช่วยนางสีดาออกมาได้ ด้วยเหตุนี้หนุมานจึงรับหน้าที่พระเอกที่ทั้งสร้างความสนุกสนานน่าติดตามจากการต่อสู้กับศัตรูด้วยฝีมือและไหวพริบ และเป็นกุญแจสำคัญของเรื่องให้พระรามกับนางสีดาได้กลับมาครองคู่กันอีกครั้ง ประการต่อมาคือเนื้อเรื่องมีความสมบูรณ์ครบถ้วนระดับหนึ่ง แม้ไม่ได้ถอดความมาทุกบทประพันธ์จากฉบับจริงแต่เมื่อเหตุการณ์กล่าวถึงการกระทำของตัวละครใดก็จะกล่าวถึงภูมิหลังของตัวละครนั้นเล็กน้อยเพื่อให้ทราบถึงความเป็น เช่น เหตุการณ์ที่ทศกัณฐ์ยกนางสุวรรณกันยุมมาให้หนุมานเพราะชื่นชมในความกล้าหาญที่กล้าโต้เถียงกับพระลักษมณ์ ในตอนนี้ผู้แต่งได้ระบุเพิ่มเติมว่านางสุวรรณกันยุมาก็คือภรรยาของอินทรชิตนั่นเอง เนื้อเรื่องทั้งหมดใช้การดำเนินเรื่องด้วยความกระชับภายในเล่มเดียวจบ ดังนั้นจึงเหมาะสำหรับการอ่านเพื่อต้องการทราบเรื่องรามเกียรติ์ทั้งหมดโดยไม่น่าเบื่อเนื่องจากมีภาพประกอบและมีตัวละครหนุมานซึ่งเป็นตัวละครที่มีสีสันเป็นศูนย์กลางในการดำเนินเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ

๒.๓.๓ รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน

ภาพที่ ๒๙: ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน (ที่มา: <http://www.skybook.co.th>)

การ์ตูนเรื่องนี้เป็นการนำเสนอบทละครเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ในรูปแบบการ์ตูนนิทานภาพ เป็นผลงานการเล่าเรื่องของ สุภฤกษ์ บุญทอง ภาพประกอบโดย กาย เบ็ญจวรรณ จากสำนักพิมพ์สกายบุ๊กส์ ความน่าสนใจประการแรก คือ การตอบรับที่ดีของผู้อ่านต่อเรื่องนี้ซึ่งได้รับการยืนยันจากจำนวนครั้งที่พิมพ์มากถึง ๑๓ ครั้ง นับถึงครั้งที่พิมพ์ปัจจุบันในเดือนมกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ นั้นเป็นเพราะจุดเด่นของรามเกียรติ์ฉบับการ์ตูนเล่มนี้มีเนื้อเรื่องรามเกียรติ์สมบูรณ์ครบองค์มากที่สุด ประการต่อมา คือ การออกแบบลายเส้นการ์ตูนให้สวยงามแบบเรียบง่ายไม่เน้นความสมจริงของสีหรือแสงเงามากจนเกินไปซึ่งอาจทำให้ลายตาได้ อย่างไรก็ตามลายเส้นแบบเรียบง่ายนี้ยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ศิลปะลายเส้นของไทย ดังจะเห็นได้จากการเลือกนำเสนอลักษณะและบุคลิกของตัวละครผ่านลายเส้นที่ผสมผสานกันระหว่างลายเส้นฝรั่งที่มีการเล่นแสงและเงาโดยใช้การระบายเส้นใจแนวตั้ง แนวนอน แนวเฉียงให้เกิดมิติผสมผสานกับลายเส้นญี่ปุ่นซึ่งเป็นลายเส้นสองมิติจึงทำให้ตัวละครดูราวกับมีชีวิตขึ้นมาคล้ายการ์ตูนภาพเคลื่อนไหว (เปรม สอนสมุทร, ๒๕๔๗: ๔๖) เมื่อผสมผสานกันแล้วทำให้อ่านสบายตาและมีความสมจริงสมจังควบคู่กัน นอกจากนี้ผู้แต่งยังได้ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมจากผลงานจิตรกรรมฝาผนังรอบระเบียงพระอุโบสถของวัดพระศรีรัตนศาสดารามด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกอยากอ่านวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ฉบับจริง หลังจากได้อ่านฉบับการ์ตูนจบแล้ว เหมือนเป็นการเรียกน้ำย่อยด้วยอาหารจานรองเพื่อเรียกน้ำย่อยให้เกิด “ความอยาก” อ่านของจริงหรือดังคำที่ผู้แต่งกล่าวไว้ว่าฉบับจริงก็เหมือนอาหารจานหลักที่รออยู่และสามารถให้สารอาหารได้ครบถ้วนตรงตามความต้องการของร่างกาย ดังตอนหนึ่งของคำนำความว่า

“รามเกียรติ์ฉบับการ์ตูนเล่มนี้...วางบุคลิกของหนังสือในลักษณะออร์ดิฟิ จานร้อนที่จะคอยทำหน้าที่กระตุ้นน้ำย่อยให้เกิดความอยาก เป็นของที่บริโภคสะดวก ง่ายๆ ย่อยละเอียดทันใจไม่ต้องใช้เวลานาน ให้ความรู้ลึกสบายๆ...และที่สำคัญ จะช่วยชักนำและกระตุ้นให้เกิดกระบวนการชวนชวนต่อยอดหาความรู้เพิ่มเติมจากรามเกียรติ์ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ซึ่งถือเป็นเมนคอร์สต่อไป...”

นอกจากนั้นข้อความข้างต้นยังแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการ์ตูนเรื่องนี้นำเสนอเรื่องมาจากเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ รวมถึงสัญลักษณ์บนปกหน้าบริเวณหัวมุม สันปกด้านซ้ายมือของผู้อ่านระบุอย่างชัดเจนว่า พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ต่อด้วยชื่อหนังสือการ์ตูนเล่มนี้คือ รามเกียรติ์ (ฉบับการ์ตูน) และบริเวณมุมล่างซ้ายเช่นกันข้อความระบุว่า เพชรน้ำเอกของวรรณคดีไทย ซึ่งสะท้อนถึงวัตถุประสงค์ของผู้อ่านได้ดีว่าต้องการให้อุชุนรุ่นหลังศึกษา และทำความรู้จักกับวรรณคดีที่ได้รับการยกย่องให้เป็นเพชรน้ำเอกในด้านวรรณคดี ด้วยประโยชน์ด้านความงดงามของบทประพันธ์ แก่คิดคำสอนจากเนื้อเรื่อง ดังตอนหนึ่งใน อารัมภบท บนด้านในของปกหน้าความว่า

“รามเกียรติ์ได้รับการยกย่องให้เป็นเพชรน้ำเอกในด้านวรรณคดี มีคำกลอนที่ไพเราะงดงาม เนื้อเรื่องก็อุดมไปด้วยแง่คิดและคติสอนใจมากมาย จนถือได้ว่ารามเกียรติ์คือ “วรรณคดีหลักของแผ่นดินไทย”

ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายซึ่งก็คือน้องๆ เด็กและเยาวชนในสังคมยุคปัจจุบันได้มีโอกาสเข้าใจและเข้าถึงวรรณคดีอมตะเรื่องนี้ ดังจะเห็นได้จากบทที่ว่าด้วย มุมนี้สอนน้อง ในหน้าด้านในของปกหลัง ปรากฏการใช้คำเรียกผู้อ่านว่า “น้องๆ” ดังความว่า

“วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์มีคติสอนใจน้องๆ มากมาย เช่น จงซื่อสัตย์เหมือนหนูมาน จงยึดมั่นในคุณธรรมเหมือนพระราม อย่าว่าวามแบบทศกัณฐ์ ไม่ระบัดสัตย์เหมือนพาลี ไม่ผูกแค้นใจเจ็บแบบนางกุจจี จงเป็นคนดีเหมือนพระลักษมณ์”

สิ่งที่แสดงให้เห็นอีกประการว่าผู้แต่งมุ่งหมายให้เรื่องนี้เป็นการ์ตูนสำหรับเด็กนั้นคือวิธีการคิดคำสอนให้จำง่ายด้วยการใช้คำคล้องจอง เลือกใช้ถ้อยคำสั้นๆ เข้าคู่กับลักษณะนิสัยทั้ง

ด้านดีและไม่ดีของแต่ละตัวละครเพื่อให้เด็กจำได้ทั้งชื่อตัวละครและนิสัยที่ควรทำตามหรือหลีกเลี่ยงในเวลาเดียวกัน

ในส่วนของความยาวของเรื่องมีเพียง ๑ เล่ม จำนวน ๑๕๘ หน้า ตอนท้ายเล่มมีการแสดงรายการอ้างอิงถึงข้อมูลที่มาของเรื่อง หน้าถัดมาเป็นภาพลายเส้นของตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่อง ตั้งแต่ขั้นตอนการร่างด้วยดินสอ วาดลวดลาย ลงหมึกตัดเส้น จนกระทั่งลงสีเสร็จสมบูรณ์ ภายใต้ชื่อหัวข้อว่า *ก่อนจะเป็น...รามเกียรติ์* เพื่อให้ผู้อ่านที่สนใจการวาดภาพลายเส้นอาจนำไปทดลองวาดตามขั้นตอนด้วยตนเอง ต่อมาจะเป็นหน้าที่เอาใจผู้อ่านรุ่นเล็กระดับประถมศึกษา นั่นคือ *การฝึกหัดระบายสีกับรามเกียรติ์* เป็นภาพเดียวกับหน้าปกแต่ยังไม่ได้ลงสีเพื่อให้ผู้อ่านระบายสีได้ตามใจชอบ สำหรับเนื้อเรื่องทั้งหมดนั้นอ้างอิงจากเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑* แก่นเรื่องกล่าวถึงการอวตารของพระนารายณ์ลงมาเพื่อปราบยุคเข็ญบนโลกมนุษย์ พระนารายณ์อวตารลงมาเกิดเป็นมนุษย์นามว่าพระรามเพื่อปราบยักษ์ทศกัณฐ์และเหล่าอสูรพร้อมกันนั้นพระนางลักษมีผู้เป็นชายาก็ได้อวตารลงมาเป็นนางสีดาอยู่เคียงข้างพระองค์ และมีทหารเอกผู้ซื่อสัตย์ซึ่งก็คือหนุมานวานรเผือกที่ฉลาดหลักแหลมคอยเป็นกำลังสำคัญในการศึกสงครามโดยไม่เคยคำนึงถึงชีวิตตน แม้รับสั่งของพระรามจะลำบากยากเย็นแสนเข็ญเพียงใดหนุมานก็ทำสำเร็จทุกครั้ง

ภาพที่ ๓๐: ตัวละครหนุมานในเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน (หน้าปก)

ความโดดเด่นของตัวละครหนุมานอยู่ที่การสร้างตัวละครให้อยู่ในวัยเดียวกับผู้อ่าน กลุ่มเป้าหมาย ด้วยความน่ารักของขนาดร่างกายที่ถึงแม้จะเล็กกะทัดรัดแต่กลับมีกล้ามเนื้อกำยำขนาดใหญ่ เป็นความขัดแย้งในส่วนของลักษณะภายนอกประการหนึ่งที่สร้างรอยยิ้มให้ผู้อ่านได้ สาเหตุที่หนุมานมีขนาดรูปร่างเล็กเนื่องจากต้องการให้รู้สึกที่ตัวละครเป็นเพื่อนเล่นจะได้รู้สึกเป็นมิตรและคุ้นเคยพร้อมเปิดใจรับสารสำคัญตามแต่ผู้แต่งต้องการ ในส่วนของบทบาท หนุมานยังรับ

บทเป็นทหารเอกคู่ใจผู้ซื่อสัตย์ของพระรามเช่นเดิม ในเรื่องนี้หนุมานมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า “หนุมาน” ในเรื่องไม่ได้ปรากฏว่าผู้ใดประทานชื่อนี้ให้ เนื่องจากการตั้งชื่อเรื่องนี้เน้นอ่านเอาเรื่อง *รามเกียรติ์* ที่มีพระรามเป็นตัวละครเอกแต่หนุมานเป็นเพียงผู้ช่วยตัวละครเอกเท่านั้น สำหรับชื่อเรียกอื่นของหนุมานก็มีเช่น “วานรเผือก” เป็นคำเรียกตามลักษณะทางกายภาพที่มองเห็นได้ชัด คำเรียกนี้ปรากฏในคำบรรยายตอนกล่าวถึงกำเนิดหนุมาน นอกจากหนุมานแล้วนั้นยังมีตัวละครสำคัญอื่นๆ ตามเรื่องรามเกียรติ์อีกได้แก่ **ฝ่ายพิทักษ์คุณธรรม** ได้แก่ พระราม พระลักษมณ์ พระพรต พระสัตรุด นางสีดา พระมงกุฏ พระลบ สุครีพ องคต ชมพูพาน พาลีฤๅษีโคดม ฤๅษีอังคต ฤๅษีวชิรมฤค และฤๅษีโคบุตร **ฝ่ายฝักใฝ่ธรรม** ได้แก่ ทศกัณฐ์ พิเภก อินทรชิต นางมณโฑ นนทกุมภกรรณ ชิวหา ไมยราพ **ฝ่ายเป็นกลาง** ท้าวมาลีวราช รายชื่อของตัวละครสำคัญพร้อมภาพประกอบนี้ยังปรากฏอยู่ด้านในเล่มก่อนเริ่มเนื้อเรื่องด้วย

เรื่องราวทั้งหมดเริ่มตั้งแต่กำเนิดนนทก^๖ ผู้มีหน้าที่ล้างเท้าเทวดา แต่ถูกเทวดากลับแกลังจึงขอพรจากพระอิศวรให้มีนิ้วเพชร เมื่อชี้ใครคนนั้นก็พลันสิ้นใจ นนทกจึงยอมใจใช้นิ้วเพชรชี้ใส่เทวดาจนสิ้นชีพจำนวนมาก พระอิศวรต้องให้พระนารายณ์มาปราบ ก่อนสิ้นใจนนทกกล่าวว่าสาเหตุที่ต้องแพ้เพราะตนเป็นฝ่ายเสียเปรียบกว่ามาก พระนารายณ์จึงให้นนทกไปเกิดใหม่มี ๑๐ หน้า ๒๐ มือ มากกว่าพระองค์ซึ่งขอไปเกิดเป็นเพียงมนุษย์ธรรมดา มี ๒ มือเท่านั้น ฝ่ายพระอิศวรเมื่อทราบความว่านนทกจะไปเกิดใหม่เป็นทศกัณฐ์ซึ่งจะทำให้เกิดความวุ่นวายขึ้นบนโลก จึงส่งเทพบุตรเวสสุญาณไปเกิดเป็นพิเภกเพื่อช่วยพระนารายณ์วางแผนต่อกรกับทศกัณฐ์ พร้อมกันนั้นได้ประทานแก้ววิเศษติดตัวมาด้วยเพื่อจะได้รู้เหตุการณ์ล่วงหน้า ฝ่ายพระอินทร์และพระอาทิตย์ได้แบ่งกำลังของตนไปช่วยพระนารายณ์ โดยลอบเป็นชู้กับนางกาลอัจนา ภรรยาของฤๅษีโคดม จนนางให้กำเนิดลูกของพระอินทร์ชื่อว่าพาลี และลูกของพระอาทิตย์ชื่อว่าสุครีพ ต่อมาฤๅษีโคดมรู้ความจริงจากสวาทะลูกสาวของตน จึงสาปให้พาลีและสุครีพกลายเป็นลิงหนีหายเข้าป่านับแต่นั้น ฝ่ายนางสวาทะได้ถูกนางกาลอัจนาสาปให้ยืนขาข้างเดียวเหนียวกิ่งไม้กินลมอยู่เชิงเขา พระอิศวรเห็นดังนั้นจึงคิดสร้างทหารคู่ใจให้แก่พระนารายณ์อวตาร จึงให้พระพายนำเทพอาวุธสามประการและพลังของพระองค์ขีดใส่ปากนาง จนเกิดเป็นวานรเผือกนามว่าหนุมาน นางสวาทะได้บอกกับหนุมานว่าหากผู้ใดมองเห็นคุณทูล ขนเพชรและเขี้ยวแก้วของหนุมานได้ ผู้นั้นก็คือองค์พระนารายณ์อวตารลงมาปราบยักษ์ให้หนุมานเข้าถวายเป็นตัวรับใช้

^๖ ชื่อตัวละครอ้างอิงตามการเขียนของแต่ละเล่ม

ต่อมากล่าวถึงฤๅษีทั้งสี่รูป ทุกๆ เช้าจะนั่งบำเพ็ญพรตและมีแม่โคห้าร้อยตัวทยอยหยดน้ำนมลงในอ่างให้ดื่ม ฤๅษีก็จะแบ่งให้นางกบตัวหนึ่งด้วยเป็นประจำ วันหนึ่งนางกบได้กินน้ำนมที่นางนาคแอบพ่นพิษใส่เพื่อหวังฆ่าฤๅษีให้ตายแต่กลายเป็นนางกบรับเคราะห์แทน ฤๅษีจึงชุบชีวิตนางกบขึ้นมาใหม่กลายเป็นหญิงงามชื่อนางมณโฑ แล้วนำไปถวายพระอิศวรให้เป็นขารับใช้ของพระอูมา ต่อมาพระอิศวรก็ได้มอบให้แก่ทศกัณฐ์ที่ช่วยยกเขาพระสุเมรุให้ตั้งตรงได้ ขณะที่ทศกัณฐ์พานางกลับกรุงลงกาได้เหาะผ่านเมืองขีดขินของพาลี พาลีได้แย่งนางมณโฑมาเป็นของตน ทศกัณฐ์จึงไปฟ้องพระอาจารย์ของพาลี ก่อนพาลีคืนนางมณโฑให้ พระอาจารย์ได้นำลูกของพาลีกับนางมณโฑจากท้องของนางฝากไว้ในท้องแพะสาว ภายหลังเด็กคนนั้นคลอดออกมาได้ชื่อว่างคต ฝ่ายทศกัณฐ์ก็มีลูกที่เกิดจากนางมณโฑเช่นกัน ชื่อว่ารณพัตร์ หรืออีกชื่อคืออินทรชิต

จากนั้นกล่าวถึงท้าวทศรถซึ่งครองราชย์มานานแต่ยังไม่มีบุตรจึงทำพิธีกวณาข้าวทิพย์เพื่อขอบุตร หลังจากพระมเหสีเสวยข้าวทิพย์ก็ตั้งครรภ์และให้กำเนิดพระโอรสทั้งสี่คือ พระราม พระลักษมณ์ พระพรต และพระสัตรุด แต่ยังมีข้าวทิพย์อีกครึ่งก้อนซึ่งนางกานาสูรขโมยไปให้นางมณโฑ ไม่นานนางได้ให้กำเนิดบุตรสาว แต่โหรทำนายว่าจะเป็กาลกนิเมืองต้องนำไปลอยน้ำจนเจอกับท้าวชนกซึ่งขณะนั้นครองเพศบรรพชิต ด้วยความสงสารจึงได้นำมาเลี้ยงดู ต่อมานางใส่ในผอบและฝากเทพเทวดาดูแลคุ้มครอง ครั้นท้าวชนกคิดกลับไปยังเมืองของตนจึงเฝ้าลูกสาวที่ตนฝากเทวดาเลี้ยงไว้เมื่อเจอจึงตั้งชื่อให้ว่าสีดา แปลว่ารอยไถ

นางสีดาเมื่อเจริญเติบโตจนถึงวัยอันสมควรเข้าพิธีเลือกคู่ ท้าวชนกจึงจัดพิธียกธนูโมลีเพื่อหาคู่ครองปรากฏว่าพระรามสามารถยกธนูได้ นางสีดาจึงเข้าพิธีสยุมพรกับพระรามและตามกลับไปอยู่ที่เมืองอยุธยาด้วยกัน เมื่อพระรามเดินทางกลับมาถึงท้าวทศรถพระบิดาตั้งใจจะจัดพิธีราชาภิเษกมอบเมืองให้ปกครองต่อ แต่มเหสีองค์หนึ่งคือนางไภยเกษีทวงถามสัญญาที่เคยให้ขอลิงใดก็ได้หนึ่งสิ่ง นางจึงขอให้พระพรตลูกชายของครองเมืองแทนพระราม เป็นเหตุให้พระรามต้องออกเดินป่าเป็นเวลา ๑๔ ปี โดยมีพระลักษมณ์และนางสีดาตามเสด็จด้วย

ต่อมากล่าวถึงควายชื่อทรพา ในอดีตชาติก็คือยักษ์นนทกาล ครั้งหนึ่งแอบหลงรักนางอัปสรชื่อนางมาลี แต่นางไม่สนใจจึงไปฟ้องพระอิศวร จึงทรงสาปให้นนนทกาลไปเกิดเป็นควายชื่อทรพา มีลูกชื่อทรพี และต้องตายด้วยฝีมือของลูกตัวเอง จากนั้นมาทรพาต้องคอยฆ่าลูกตัวเองทุกตัวที่เป็นตัวผู้ แต่มีตัวหนึ่งชื่อทรพีสามารถรอดชีวิตมาได้ ในทุกวันทรพีจะเฝ้ามองการกระทำของพ่อด้วยความโกรธแค้น โตขึ้นมาจึงวัดรอยเท้ากับพ่อเป็นพ่อ จนวันหนึ่งวัดขนาดได้เท่ากับเท้าพ่อแล้วจึงทำพ่อรบและฆ่าพ่อตายในที่สุด จากนั้นมาก็เหิมเกริมไม่เกรงกลัวใครจนเจอกับคู่ต่อสู้อย่างพาลี พาลีสั่งปิดถ้ำและให้สุครีพเฝ้าปากถ้ำไว้ หากเห็นเลือดสีแดงขึ้นไหลออกมาให้รู้ว่ำนั่นคือเลือดของ

ทรมาน แต่ถ้าเลือดสีแดงใสคือเลือดของพาลี ผลการต่อสู้ปรากฏว่าพาลีสามารถปราบทรมานได้ เลือด
 ชั้นของทรมานจึงไหลออกมาแต่เกิดเหตุบังเอิญภายนอกถ้าฝนตกทำให้เลือดกลายเป็นสีแดงใส
 สุครีพจึงเข้าใจผิดและปิดปากถ้ำขังพาลีไว้ข้างใน เมื่อพาลีออกมาได้จึงขับสุครีพออกจากเมือง
 เพราะคิดว่าทรมานตาย เหตุการณ์กลับมากล่าวถึงทศกัณฐ์ให้มารีศแปลงเป็นกวางทองล่อให้
 พระรามตามไป เมื่อสบโอกาสทศกัณฐ์ได้ลักพาตัวนางสีดาไปยังกรุงลงกา เมื่อทั้งพระลักษมณ์และ
 พระรามทราบว่านางสีดาหายไปจึงออกตามหาและได้พบกับหนุมาน หนุมานขอถวายตัวรับใช้
 เพราะจำคำที่นางสวหะเคยบอกไว้ได้ นอกจากหนุมานแล้วสุครีพก็ได้เข้าเฝ้าพระรามด้วย เมื่อมา
 อยู่กับพระราม หนุมานได้รับคำสั่งให้ไปกรุงลงกาเพื่อถวายแหวนแก่นางสีดา ด้วยความเก่งกาจ
 และเฉลียวฉลาดหนุมานใช้เสน่ห์เล่ห์กลจนได้พบกับนางสีดา แต่ด้วยความซุกซนและไม่ยั้งคิด
 หนุมานได้ทำเกินคำสั่งของพระรามเฝ้ากรุงลงกาถวาย

ฝ่ายกรุงลงกา คินหนึ่งทศกัณฐ์ฝันร้าย โหรพิเภกทำนายว่าเคราะห์กรรมทั้งหมดจะหายไป
 หากคินนางสีดาให้แก่พระราม ทศกัณฐ์โกรธมาก ขับพิเภกออกจากเมืองจนได้มาอยู่กับพระราม
 แทน ต่อมาพระรามได้ให้หนุมานไปจองถนนเพื่อข้ามมายังกรุงลงกา ฝ่ายทศกัณฐ์ทราบเรื่องจึงส่ง
 ทหารยักษ์มาป้องกันแต่ก็ถูกหนุมานสังหารได้หมด พระรามจึงส่งองคตเป็นทูตสื่อสารแต่ไม่สำเร็จ
 ทศกัณฐ์โมโหมากตัดสินใจยกฉัตรแก้วขึ้นบังดวงอาทิตย์เพื่อให้ท้องฟ้ามืดแต่สุครีพก็นิมิตกายให้
 ใหญ่เท่าภูเขาและหักฉัตรได้ในที่สุด

การศึกสงครามยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปรากฏศึกครั้งสำคัญ เช่น ศึกไมยราพ ศึก
 กุมภกรรณ ศึกอินทรชิต ซึ่งไม่อาจทำอันตรายต่อกองทัพของพระรามได้ แม้ทศกัณฐ์จะให้ญาติและ
 เพื่อนรักของตนยกทัพมาช่วยก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นพญามูลพลัม มหาอุปราชากรุงปางตาล ท้าวสหัส
 เตชะ พญายักษ์พันเศียร สุดท้ายหนุมานแม่ทัพของพระรามก็จัดการได้ทุกราย หลังจากรบกันมาก็
 ยังไม่มีฝ่ายใดได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาด ทศกัณฐ์จึงไปเชิญพระเจ้าปู่ ท้าวมาลีวราชมาว่าความ
 โดยหวังกล่าวใส่ร้ายเพื่อให้ท้าวมาลีวราชตัดสินใจให้พระรามต้องภัยพิบัติจากวาจาสิทธิ์ แต่
 เหตุการณ์ไม่เป็นเช่นนั้นเพราะพระเจ้าปู่ไม่เข้าข้างและยังสาปแช่งให้ทศกัณฐ์สิ้นชีพอีกด้วย

จนในที่สุดทศกัณฐ์ออกรบด้วยตนเอง แต่ไม่อาจจัดการด้วยวิธีใดก็ไม่สามารถฆ่าได้เพราะ
 ดวงใจของทศกัณฐ์ได้รับการเก็บไว้ในที่ปลอดภัย หนุมานจึงรับอาสาไปเอามา พระรามจึงฆ่า
 ทศกัณฐ์ได้สำเร็จ และแต่งตั้งให้พิเภกครองเมืองลงกาแทน ฝ่ายหนุมานได้เมืองนพบุรี แต่ต่อมาไม่
 นานพระรามเกิดเข้าใจนางสีดาผิดเนื่องจากเห็นรูปของทศกัณฐ์จึงให้พระลักษมณ์ฆ่านางเสีย แต่
 พระลักษมณ์ก็แอบปล่อยนางไป นางอาศัยอยู่กับฤๅษีกลางป่าจนประสูติพระมงกุฎและพระฤๅษีชูป
 อีกชีวิตให้เป็นเพื่อนเล่น มีชื่อว่าพระลบ เมื่อพระรามทราบความจริงมาขอคืนดีแต่นางสีดาไม่ยอม

พระรามจึงต้องออกเดินป่าอีกเป็นเวลาหนึ่งปีและได้ทำความดีปราบยักษ์มารจำนวนมากจนพระอิศวรส่งสารจึงประทานอภิเษกให้อีกครั้งหนึ่ง

ความน่าสนใจของเรื่องนี้คือ ด้านภาพประกอบจะเน้นความสวยงามของตัวละครเอกและรายละเอียดของตัวละครแต่ละตัว และไม่ค่อยปรากฏการวาดภาพล้อเลียนพฤติกรรมเพื่อสร้างความขบขันมากนัก มีการให้ความสำคัญกับฉากต่อสู้ ในด้านภาษา ตัวละครใช้ภาษาพูดในการสนทนา ส่วนคำบรรยายเหตุการณ์จะใช้ภาษาทางการมากกว่า ปรากฏการใช้คำราชาศัพท์เหมือนหนังจักรๆ วงศ์ๆ และสรรคำซึ่งแสดงพลัง อำนาจ และความยิ่งใหญ่ของตัวละคร เช่น พระอาทิตย์ เรียกว่า สุริยเทพ พระราม คือ องค์ราม เป็นต้น นอกจากนี้การสื่อสารกับผู้อ่านยังเน้นใช้คำบรรยายบอกเล่าเหตุการณ์และใช้ภาพประกอบเพื่อสร้างความเข้าใจ ทั้งนี้ก็เพื่อจุดมุ่งหมายอยากให้อ่านสนใจใคร่รู้และชวนขวายที่จะอ่านเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ต่อไป

๒.๓.๔ เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ภาพที่ ๓๑: ปกเรื่อง เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

(ที่มา: <http://www.banluegroup.com>)

การ์ตูนเรื่องนี้เป็นผลงานของสำนักพิมพ์บันลู่อีสาน ด้วยผลงานการวาดและการเล่าเรื่องของคณะบรรณาธิการอีดูตูน ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๙ การ์ตูนเรื่องนี้จัดให้อยู่ในชุดการ์ตูนความรู้ที่มีชื่อว่า หนังสือชุดความรู้มหาสนุก หรือ Edu'toon ชื่อชุดนี้ใช้วิธีการสร้างคำเช่นเดียวกับคำว่า Edutainment ซึ่งแปลว่า ศึกษาบันเทิง มาจากคำว่า Education แปลว่า การศึกษา กับคำว่า Entertainment แปลว่า การบันเทิง ดังนั้นคำว่า Edu'toon ซึ่งมาจาก Education แปลว่า การศึกษา กับคำว่า Cartoon แปลว่า ภาพการ์ตูน จึงหมายรวมถึง ภาพการ์ตูนที่ให้ความรู้ จุดประสงค์สำคัญที่สุดก็คือ เพื่อให้ความรู้โดยเฉพาะวีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ผู้อ่านจะได้มีความรู้เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มความฉลาดในชีวิต ดังสำนวนที่ว่า “รู้ไว้ใช้ว่าใส่ป่าแบกหาม” เป็นการเปิดโลกทัศน์ให้แก่ผู้อ่านที่อาจไม่ทราบเรื่องราวของพระนเรศวร วีรกษัตริย์

ผู้รักษาผืนแผ่นดินไทยไว้ให้ลูกหลานจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นยังให้ความสนุกและความสุขในการอ่านจากความรักของตัวละครเอกบ๊องปอนด์และหนุมนานผู้คอยดูแลระหว่างการเดินทางผจญภัยในอดีตเพื่อติดตามเหตุการณ์ในชีวิตของพระนเรศวรตั้งแต่ประสูติจนกระทั่งสวรรคต จุดประสงค์ทั้งหมดของการ์ตูนเรื่องนี้ยังเป็นไปในแนวทางเดียวกับผลงานทุกเล่มในชุดความรู้ นั่นคือต้องเป็น “หนังสือความรู้มหาสนุก เพื่อความสุขในการอ่าน เพื่อความฉลาดในชีวิต เปิดมุมมองการเรียนรู้...” สำหรับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายหลักคือผู้อ่านทุกเพศวัย ไม่ได้เน้นเฉพาะเด็กเพียงเพราะใช้การนำเสนอเรื่องราวด้วยภาพการ์ตูนดังตอนหนึ่งในหน้า *คุยกับ บ.ก.* ดังความว่า

“สวัสดิ์ครับ สำนักพิมพ์บุ๊กส์ และ Edu'toon มีความภูมิใจเสนอหนังสือชุดความรู้มหาสนุกเรื่อง เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นหนังสือที่เหมาะสมกับผู้อ่านทุกเพศทุกวัยที่เชื่อว่าการอ่านเป็นรากฐานสำคัญของชีวิต”

นอกจากความรู้ ความสนุก และการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแล้ว จุดประสงค์อีกประการซึ่งสะท้อนอย่างชัดเจนก็คือ เพื่อสรรเสริญยกย่องและแสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ดังตอนหนึ่งในท้ายเรื่อง ความว่า

“กว่าจะมาเป็นไทยในวันนี้ บรรพบุรุษได้สละชีวิตมากมาย พระนเรศวรทรงตรากตรำพระวรกายเพื่อชาติตลอดพระชนมายุและเราแพ้ทุกครั้ง เพราะแตกความสามัคคี” (หน้า ๘๑)

สอดคล้องกับการแสดงความสำนึกในความเสียสละความสุขสบายส่วนพระองค์เพื่อสร้างชาติไทยให้มั่นคงเป็นปึกแผ่นและไม่เป็นเมืองขึ้นของชาติใด ดังตอนหนึ่งใน *คุยกับ บ.ก.* ความว่า

“...ใครเลยจะคาดคิดว่าเจ้าชายน้อยองค์หนึ่ง จำยอมไปอยู่ในดินแดนของศัตรู ตั้งแต่ยังเล็ก ทะยานสมรภูมิตั้งแต่หนุ่มจนสิ้นอายุขัย เป็นพระมหากษัตริย์ที่อยู่ในสนามรบมากกว่าพระราชวัง ทั้งนี้เพื่อให้อาณาจักรของชาติไทยเป็นปึกแผ่น พระวีรกรรมและอาณาภาพแห่งพระองค์ส่งผลให้ข้าศึกไม่กล้าบุกอยุธยาอีก ๑๖๐ ปี”

การ์ตูนเรื่องนี้จึงเป็นเสมือนตัวแทนของคนไทยในการสรรเสริญยกย่องและร่วมรำลึกถึงความกล้าหาญของพระองค์ ทั้งยังพร้อมเดินตามรอยของพระองค์ในการปกป้องชาติไทยให้อยู่นาน ดังอีกตอนหนึ่งความว่า

“..ในฐานะเลือดเนื้อไทย เรากลับเชื่อว่า...บรรพชนไทยทั้งหลายที่พลีชีพคงกลัว
ที่จะไม่ได้ผู้สมศักดิ์ศรีข้าแผ่นดินแห่งองค์นเรศวร กลัวที่จะไม่ได้แสดงให้พระองค์เห็น
ว่า...ข้าแผ่นดินทุกคนพร้อมถวายชีวิตเพื่อพระองค์
ขอให้พระองค์ทรงเสวยสุขในสวรรคาลัยเถิดพระเจ้าข้า”

เรื่องราวทั้งหมดเกิดขึ้นเมื่อบึงปอนต์อยากรู้เรื่องราวของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แต่ทั้ง
พ่อและแม่ต้องทำงานจึงไม่ว่างอธิบายให้ฟัง บึงปอนต์จึงติดต่อหนุมานด้วยกระแสจิต จากนั้น
หนุมานพาบึงปอนต์ย้อนมิติด้วยตรีศูล อาวุธประจำกาย เพื่อเดินทางไปยังปี พ.ศ.๒๑๐๖ ในรัช
สมัยของพระมหาจักรพรรดิ โดยมีหนุมานทำหน้าที่เป็นเหมือนมัคคุเทศก์ แนะนำสถานที่ ประวัติ
บุคคล บอกเล่ารายละเอียดของเหตุการณ์ต่างๆ และอธิบายเพื่อตอบข้อสงสัยของบึงปอนต์
ระหว่างการเดินทาง นอกจากหนุมานได้อธิบายพระราชประวัติของพระนเรศวรแล้ว ยังคอยเสริม
เกร็ดความรู้ที่เกี่ยวข้องหรือกล่าวถึงระหว่างเรื่องด้วย เช่น ลักษณะนามของช้างต้น ธรรมเนียมรบ
โบราณ และสงครามยุทธหัตถี เป็นต้น จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ใน
อดีตปรากฏตัวขึ้นอีกครั้งในเนื้อเรื่องใหม่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องเดิม กลายเป็นเรื่องการย้อนเวลา
กลับไปในอดีตของตัวละครหลักเพื่อเรียนรู้พระราชประวัติของบูรพกษัตริย์ไทยแทน

การผจญภัยของบึงปอนต์โดยมีหนุมานคอยดูแลมีความยาวจำนวนทั้งหมด ๗๙ หน้า
เหตุการณ์เริ่มต้นตั้งแต่สมัย พ.ศ.๒๑๐๖ จนถึง พ.ศ.๒๑๔๘ ซึ่งเป็นปีที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
สวรรคตด้วยพิษฝี่ระลอก ดังเนื้อความในหน้าที่ ๖๙ และจากนั้นจนถึงหน้า ๗๙ เป็นการอธิบาย
เพิ่มเติมในส่วนของประวัติสถานที่ของวัดสุวรรณดาราราม หรือวัดทอง ซึ่งบรรพบุรุษของ
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกเป็นผู้สร้าง จากนั้นกล่าวถึงภาพจิตรกรรมฝาผนังที่
ปรากฏเรื่องราวของพระนเรศวรมหาราชจำนวน ๑๔ ภาพ และสองหน้าสุดทำยสนวิธีการคิด
เปลี่ยน หรือเทียบระหว่าง พ.ศ., ค.ศ., ร.ศ. และ จ.ศ. รวมถึงการสนของหนุมานจากคำถามของ
บึงปอนต์ที่ว่าเหตุใดหนังสือประวัติศาสตร์แต่ละเล่มจึงกล่าวแตกต่างกันไป หนุมานจึงอธิบายว่า
ขึ้นอยู่กับหลักฐานที่มีทั้งคำบอกเล่า การบันทึก ซึ่งแต่ละหลักฐานก็เล่าไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุนี้การ
อ่านประวัติศาสตร์จึงควรฉลาดคิดมากกว่าเพียงแค่ว่า

ภาพที่ ๓๒: ตัวละครหนุมานในเรื่อง เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
(ที่มา: <http://www.fwmail.teenee.com>)

ในส่วนของตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ทำหน้าที่เป็นผู้ไขปัญหา เพื่อคลายความสงสัยให้กับ บังปอนด์ตัวละครเอกของเรื่อง บังปอนด์เป็นเด็กช่างสงสัยชอบซักถามสิ่งต่างๆ รอบตัวที่พบเห็น ถือเป็นตัวละครหลักของเรื่องทำให้เนื้อเรื่องดำเนินจากเหตุการณ์หนึ่งไปสู่เหตุการณ์ต่างๆ และมีหนุมานเป็นผู้ชี้ชวนให้บังปอนด์เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นอกจากเรื่องราวเกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวร ด้วยความสนิทสนมระหว่างบังปอนด์และหนุมานทำให้มีชื่อเล่นเรียกระหว่างกัน บังปอนด์จะเรียกหนุมานว่า “พีลิ่ง” ส่วนหนุมานจะเรียกบังปอนด์ว่า “ปอนด์” นอกจากตัวละครสำคัญ บังปอนด์และหนุมานแล้วยังมีตัวละครอื่นที่อยู่ในเรื่องราวพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชอีกด้วย ดังนี้ **ฝ่ายไทย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช** หรือพระองค์ดำ กษัตริย์นักรบผู้ยิ่งใหญ่ของไทย **พระวิสุทธิกษัตริย์** พระธิดาในพระศรีสุริโยทัย มารดาสมเด็จพระนเรศวร **พระมหาธรรมราชา** พระบิดาของสมเด็จพระนเรศวร **พระสุพรรณกัลยา** ภคินีในสมเด็จพระนเรศวร **พระมหาเถรคันฉ่อง** พระอาจารย์ของสมเด็จพระนเรศวร **พระยาจักรี** ผู้คิดทรยศต่อชาติไทย **ฝ่ายพม่า** **พระเจ้าบุเรงนอง** กษัตริย์ผู้เก่งกาจของพม่า ปกครองเมืองหงสาวดีให้เจริญรุ่งเรืองอย่างยาวนาน **พระมหาอุปราชา** หรือมังสามเกียด หลานของพระเจ้าบุเรงนอง

เนื้อเรื่องเริ่มต้นด้วยการที่บังปอนด์อยากรู้เรื่องของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช แต่ทั้งพ่อตายและแม่กึ่งต่างไม่ว่าง จึงร้องเรียกตัวละครหนุมาน หรือพีลิ่งให้ออกมาอธิบายให้ฟัง หนุมานจึงใช้ตรีศูลย้อนอดีตพาไปในสถานที่จริงเหมือนพาไปทัศนศึกษาในห้องเรียน เรื่องราวในอดีตดำเนินเรื่องโดยใช้วิธีการถามตอบ หนุมานเป็นผู้ไขข้อสงสัย เริ่มจากกล่าวถึงพระเจ้าบุเรงนองของพม่าว่าเป็นผู้มีความสามารถมากในการรบจนสามารถขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวางได้ ทำให้ส่งพระราชสาส์นมาขอช้างเผือกจากพระมหาจักรพรรดิของไทย เมื่อไทยไม่ให้จึงเกิดสงครามขึ้น ท้าพม่าล้อมพิษณุโลกไว้จนเสบียงหมด พระมหาธรรมราชาจำต้องยอมแพ้และมอบพระองค์ดำให้ไปอยู่เมืองพม่าในฐานะบุตรบุญธรรมของพระเจ้าบุเรงนอง ในระหว่างเรื่องกำลังดำเนินไป บังปอนด์มักมีคำถามมาถามหนุมานเสมอ เช่น “เวลาที่มีสงครามชาวเมืองทำอะไร” “ทำไมกำแพง

เมืองถึงแข็งแรง” ในคำถามก็จะแทรกความซับซ้อนจากความไร้เดียงสา ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของ บังปอนด์เพื่อสร้างสีสันและลดความจริงจังของเนื้อเรื่อง

การใช้ชีวิตในพม่าของพระนเรศวรต้องอดทนกับคำว่าเซลย แม้แต่ไก่ของพระองค์ก็ได้ชื่อ ว่าไก่เซลย ถึงตรงนี้หนุมานก็จะบอกว่าชาวบ้านมีความเชื่อว่าไข่ใบไผ่โดยยาวๆ รีๆ เมื่อฟักออกมาจะได้ไก่ตัวผู้ แต่จะจริงหรือไม่ก็ต้องสอบถามผู้รู้ หนุมานก็จะทำหน้าที่ถามนายสัตวแพทย์ให้เพื่อไข ความสงสัยให้บังปอนด์ หนุมานจึงเปรียบเหมือนกับตัวละครโดเรมอนของการ์ตูนญี่ปุ่น โดเรมอนมี กระเป๋าวิเศษเสกทุกอย่างเพื่อช่วยโนบิตะ ส่วนหนุมานมีสมองวิเศษและของวิเศษช่วยไขข้อสงสัย ให้กับบังปอนด์

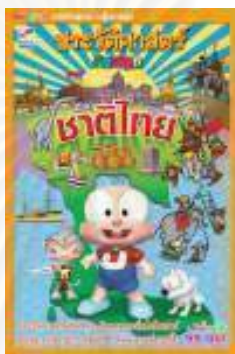
เรื่องดำเนินมาถึงชนวนศึกครั้งสำคัญ พระมหาธรรมราชาลอบส่งข่าวให้พม่ามาชิงตัว พระเทพกษัตริย์ไปหงสาวดีระหว่างทางที่จะทรงไปเป็นมเหสีของพระไชยเชษฐาธิราชแทนมเหสี เดิมที่ถูกกวาดต้อนไป ต่อมาคนไทยเกิดแบ่งข้างกันเอง พม่าเห็นไทยแตกสามัคคีก็หาเหตุเข้ามาตี ไทย เหตุหนึ่งมาจากเจ้าพระยาจักรีรับสินบนจากพม่า ถึงตรงนี้ผู้เขียนได้สอดแทรกความคิดลงไป ในคำพูดของหนุมานเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้น เรื่อง การโยกย้ายข้าราชการทหารโดยใช้ อิทธิพลของนักการเมือง

ต่อมาไม่นานไทยก็เสียกรุงให้แก่พม่า พระมหาธรรมราชาจึงขอตัวพระนเรศวรให้กลับจาก พม่ามาปกครองพิษณุโลกแทน ระหว่างการนำเสนอเหตุการณ์ในเรื่อง บังปอนด์กับหนุมานจะ ใช้ การโต้ตอบผ่านบทสนทนา แต่เมื่อเป็นการอธิบายเกร็ดเพิ่มเติมจะมีรูปภาพขึ้นแล้วมีบทบรรยาย เป็นกรอบข้างๆ เหตุการณ์ต่อมาคือภาพตอนพระนเรศวรทรงออกติดตามพระยาจันจันตู่ หนุมานก็ จะอธิบายว่าพระยาจันจันตู่คือใคร มีความสำคัญอย่างไร จนกระทั่งเมื่อวันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๖ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพ ไม่ขึ้นกับกรุงหงสาวดีอีกต่อไป และทรงทำนุบำรุง บ้านเมืองในด้านต่างๆ บูรณะสภาพเมืองเปลี่ยนแปลงระบบบางประการเพื่อให้ชาติไทยเข้มแข็งขึ้น นอกจากนั้นยังกล่าวถึงการถึงประวัติของพระสุพรรณกัลยา และบรรยายภาพพิธีแห่พระบรมศพ ของพระองค์ จากนั้นจึงพาชมสถานที่ในวัดสุวรรณดารามเพื่อชมภาพจิตรกรรมฝาผนังบอกเล่า เรื่องราวของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สุดท้ายหนุมานได้สรุปและให้ข้อคิดแก่บังปอนด์ว่าการ อ่านหรือศึกษาประวัติศาสตร์ต้องหัดคิดมากกว่าจำ ให้ตระหนักรู้ว่าบรรพบุรุษของไทยต้องเสีย เลือดเนื้อเท่าใดกว่าจะรักษาไทยมาจนปัจจุบัน

ความโดดเด่นของตัวละครหนุมานคือ การเปลี่ยนแปลงบทบาทจากทหารเอกผู้เก่งกล้า สามารถทางการรบมาเป็นหนุมานที่มีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ เป็นมัคคุเทศก์แนะนำสถานที่ สำคัญ เป็นเจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติ เป็นวิทยากรประจำพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เป็น

นักวิทยาศาสตร์ เป็นนักภูมิศาสตร์ ผู้มีความรู้ในแขนงต่างๆ รอบด้าน ในส่วนของลักษณะตัวละคร หนุมานเป็นลิงเด็กซึ่งสร้างจากโปรแกรมในคอมพิวเตอร์เป็นแอนิเมชัน รูปร่างเล็ก แต่ยังคงมีคุณสมบัติของหนุมาน คือ กุณฑล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว เช่นเดิม นับเป็นการผสมผสานความทันสมัยกับลักษณะแบบไทยไว้ในตัวละครเดียว

๒.๓.๕ ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย

ภาพที่ ๓๓: ปกเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย
(ที่มา: <http://www.banluegroup.com>)

การ์ตูนเรื่องนี้เป็นอีกหนึ่งผลงานของสำนักพิมพ์บันลือสาส์น ด้วยผลงานการวาดและการเล่าเรื่องของคณะบรรณาธิการอีดูตูน อยู่ในชุดการ์ตูนความรู้ที่มีชื่อว่า หนังสือชุดความรู้มหาสนุก หรือ Edu'toon ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๐ ในด้านหลังของปกหน้ามีคำโปรยตอนหนึ่งเขียนไว้มีความว่า

“ประวัติศาสตร์ชาติไทย

ความภูมิใจในเอกราช

และความเสียสละของบรรพชน

ที่คนไทยทุกคนควรรับรู้

เรียนรู้เรื่องวันวาน

เพื่อทำวันใหม่ให้ดีกว่า

ด้วยหนังสือ

ประวัติศาสตร์มหาสนุก

ตอน ชาติไทย”

แสดงให้เห็นจุดประสงค์สำคัญของการผลิตผลงานเรื่องนี้ก็คือ ให้คนไทยศึกษาความเป็นมาของชาติไทยจะได้นำมาเตือนสติสอนใจและใช้เป็นบทเรียนเพื่อทำปัจจุบันและอนาคตต่อไปให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ให้การดูเรื่องนี้เป็นเครื่องเตือนสติคนไทยแล้วนั้นยังมุ่งหวังให้มีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทย จะได้เห็นคุณค่าในตัวเองและหวงแหนรักษาแผ่นดินซึ่งแลกมาด้วยชีวิตของบรรพบุรุษไทย ดังตอนหนึ่งในคำนำความว่า

“...การศึกษาประวัติศาสตร์จะช่วยให้เราารู้จักตัวเองดีขึ้น จะทำให้เราเห็นคุณค่า สร้างความรักชาติ หวงแหนแผ่นดินอันเป็นมรดกของบรรพชนยิ่งขึ้น”

นอกจากสาระความรู้แล้ว ความสนุกสนานก็เป็นอีกประการที่มุ่งให้ผู้อ่านได้รับในขณะเดียวกัน ดังความว่า

“...สำหรับประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทยนี้ มีสาระนำหน้า ตามมาด้วยรูปแบบการนำเสนอที่อ่านง่าย...ลองอ่านแล้วจะทราบว่าหนังสือประวัติศาสตร์นั้นก็อ่านได้สนุกไม่แพ้หนังสือแนวอื่นเลยทีเดียว”

แม้ในความคิดของคนทั่วไปรูปแบบการนำเสนอด้วยภาพการ์ตูนอาจเหมาะสำหรับเด็กอ่านเล่นแต่กลุ่มผู้อ่านเป้าหมายหลักกลับเป็นนักอ่านทุกระดับวัย ดังตอนหนึ่งในคำนำของกองบรรณาธิการซึ่งระบุไว้อย่างชัดเจนความว่า

“...สำหรับประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทยนี้ มีสาระนำหน้า ตามมาด้วยรูปแบบการนำเสนอที่อ่านง่ายเหมาะสำหรับนักอ่านทุกระดับวัย”

ในส่วนของการนำเสนอช่วงตอนต้นเน้นความตลกขบขันจากพฤติกรรมตัวละครด้วยภาษาพูดเพื่อสร้างมโนทัศน์ที่ดีให้ผู้อ่านผ่อนคลายก่อนนำเข้าสู่เรื่องประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นเรื่องซับซ้อนยาวนาน มีที่มาหลากหลาย และปรากฏรายละเอียดปลีกย่อยอีกมากมาย แต่ด้วยการใช้ภาพประกอบช่วยสื่อความหมายและเลือกใช้คำบรรยายสั้นๆ ได้ใจความไม่เยิ่นเย้อหรือพยายามให้ข้อมูลแก่ผู้อ่านมากเกินไปทำให้หนังสือประวัติศาสตร์ที่ว่ายาก เข้าใจได้ง่ายมากขึ้น แรงบันดาลใจในการสร้างงานชิ้นนี้ได้ปรากฏในตอนต้นเรื่องที่ บก.วิจิต แห่งบรรลือสาส์น สงสัยว่าทำไมเด็กไทยสมัยนี้ใช้ชีวิตตามอย่างตะวันตก ใช้เงินฟุ่มเฟือยจนลืมความเป็นไทย จึงให้นักเขียนชื่อ

วิรัตน์เขียนการ์ตูนเพื่อส่งเสริมความรักชาติ และให้หนุ่มานพ่าย้อนเวลาไปในอดีตเพื่อเรียนรู้ความเป็นมาของชนชาติไทย จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุ่มานอยู่ในเนื้อเรื่องใหม่ที่ไม่ใช่เรื่องรามเกียรติ์ เช่นเดิม ไม่ได้ทำหน้าที่ทหารเอกคู่ใจพระรามที่ใช้กำลังและความเฉลียวฉลาดในการต่อสู้ แต่เป็นหนุ่มานผู้ทำหน้าที่ให้ความรู้แก่ปังปอนด์จนกระทั่งหมดข้อสงสัยในความเป็นมาของชาติไทย และดูแลความปลอดภัยทั้งยังคอยปรามเมื่อปังปอนด์คิดจะเปลี่ยนประวัติศาสตร์ด้วยความนึกสนุก

เรื่องราวระหว่างการผจญภัยในอดีตเมื่อ ๑๓๐ ล้านปีที่แล้ว ตั้งแต่ยุคไดโนเสาร์ ยุคของอาณาจักรโบราณแต่ละสมัยของไทยจนถึงสมัยปัจจุบัน รวมถึงความรู้และความสนุกได้รับการบรรจุอยู่ในหนึ่งเล่ม จำนวน ๘๒ หน้า มีทั้งภาพการ์ตูนประกอบคำบรรยายหรือบทสนทนา รวมถึงข้อความบอกเล่าเกร็ดความรู้ต่างๆ บริเวณด้านล่างสุดของหน้า หรืออยู่ในหนึ่งหน้าเต็ม เช่น ลำดับพระมหากษัตริย์ในแต่ละอาณาจักร ความหมายของคำว่า *มรดกโลก*, *เรดิโอคาร์บอน* การ์ตูนเล่มนี้จึงมีทั้งสาระความรู้และให้ความเพลิดเพลินในคราวเดียวกัน

ภาพที่ ๓๔-๓๕: ตัวละครหนุ่มานในเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสงคราม ตอนชาติไทย
(ที่มา: <http://www.banluegroup.com>)

ตัวละครหนุ่มานในการ์ตูนเรื่องนี้เป็นตัวละครสำคัญของเรื่องเนื่องจากเป็นผู้พาปังปอนด์ย้อนสู่ออดีตเพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยตั้งแต่แรกเริ่มรวมถึงกำเนิดและความเป็นมาของคนไทย หากไม่มีหนุ่มานและตรีเพชรอาวุธประจำกาย ปังปอนด์ก็คงไม่สามารถย้อนอดีตกลับไปได้

และเรื่องราวการผจญภัยก็คงจะไม่เกิดขึ้น ในเรื่องหนุมานทำหน้าที่เป็นผู้อธิบายประวัติศาสตร์ชาติไทยให้ บังปอนด์ฟัง และเป็นผู้ปกครองคอยดูแลความปลอดภัยไม่ให้ชุกชนจนเกิดไปรบกวณหรือ เปลี่ยนแปลงประวัติศาสตร์ เพราะทั้งสองเป็นเพียงผู้เฝ้าสังเกตการณ์แต่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสิ่งใดในอดีตได้ ชื่อเรียกของตัวละครหนุมานนอกจากคำว่า “หนุมาน” ที่บ.ก.วิจิตเรียกแล้ว ยังมีคำว่า “พี่ลิง” ที่บังปอนด์ใช้เรียกด้วยความรักและไว้ใจให้เป็นพี่ชายแม้ไม่ได้เกิดในครอบครัวเดียวกัน

เนื้อเรื่องเริ่มต้นด้วยภาพการ์ตูนแสดงบรรยากาศภายในสำนักพิมพ์บ้านลือสาส์น เมื่อ บก. วิจิตรู้สึกว่เด็กไทยสมัยนี้ใช้ชีวิตอย่างไร้จุดหมาย ตกเป็นทาสของวัตถุนิยมและหลงใหลใน วัฒนธรรมต่างชาติจนหลงลืมความเป็นคนไทยและชาติไทยจึงอยากให้วิรัตน์ นักเขียนมหาสนุก เขียนประวัติความเป็นมาของชาติไทยเพื่อเตือนใจเด็กไทยรักและหวงแหนแผ่นดินเกิด ไม่ให้ใครมา ทำลาย จึงให้หนุมานย้อนอดีตไปแล้วให้วิรัตน์เขียนการ์ตูนควบคู่กัน เมื่อบังปอนด์รู้เข้าจึงขอ ติดตามไปด้วยเพื่อจะได้ชวนเพื่อนๆ ให้หันมารักชาติด้วยกัน โดยเริ่มจากการแนะนำประเทศไทย ว่าปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและเป็นศูนย์รวมจิตใจของ คนไทยทั้งชาติ จากนั้นกล่าวถึงลักษณะเฉพาะของคนไทยว่าใจดี มีน้ำใจ รักสงบ และชอบ ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ส่วนสภาพแวดล้อม เมืองไทยเป็นแหล่งอยู่ข้าวอยู่น้ำ อุดมด้วยทรัพยากร ทางธรรมชาติ และยังเป็นแหล่งศิลปวัฒนธรรม ก่อกำเนิดมรดกทางวัฒนธรรมหลายแขนง เช่น นาฏศิลป์ โขน วรรณคดี อื่นๆ มากมาย คนไทยจึงควรตระหนักถึงความเป็นมาอันยาวนานของชาติ ไทยและช่วยกันดูแลปกป้องอย่างดี

หนุมานเริ่มอธิบายเรื่องราวจากคำถามที่ว่า “คนไทยมาจากไหน” แล้ว “สังคมไทยเกิดขึ้น เมื่อใด” เริ่มตั้งแต่พาไปรู้จักกับไดโนเสาร์ในยุคดึกดำบรรพ์ สาเหตุที่ไดโนเสาร์สูญพันธุ์ ไปดูช้าง โบราณที่แม่เมาะ จากนั้นไปดูคนในยุคโบราณตั้งแต่สมัยหินเก่า สมัยหินกลาง และยุคหินใหม่เมื่อ ๕,๐๐๐ ปี และยุคโลหะเมื่อ ๓,๐๐๐ ปีก่อน ต่อมากล่าวถึงถิ่นเดิมที่คนไทยเคยอาศัยอยู่และที่มา ของคนไทยหลากหลายแนวคิดจนปัจจุบันยังหาข้อยุติไม่ได้ จากนั้นกล่าวถึงแต่ละอาณาจักรที่เคยเจริญรุ่งเรืองในสมัยก่อน และเหตุผลว่าแต่ละอาณาจักรล่มสลายลงเพราะอะไรเริ่มจากสมัย สุโขทัย สมัยธนบุรี เรื่อยมาจนถึงรัชกาลที่ ๑ จนถึงรัชกาลที่ ๙ ในปัจจุบัน ต่อมาจึงกล่าวถึง พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทยแต่ละพระองค์ ที่ทรงปกป้องชาติ สร้างความมั่นคงเป็น ปึกแผ่นให้บ้านเมือง ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมแขนงต่างๆ จนบ้านเมืองเจริญก้าวหน้าถึงปัจจุบัน โดยเน้นให้รายละเอียดเฉพาะเหตุการณ์สำคัญ เช่น การเลิกทาส การป้องกันการล่าอาณานิคม ของตะวันตก การพัฒนาบ้านเมือง สร้างสาธารณูปโภคในรัชกาลที่ ๕ ซึ่งส่งผลและสร้างอำนาจ ความสะดวกให้คนไทยอยู่อย่างมีความสุขถึงทุกวันนี้ จบท้ายด้วยการให้ข้อคิดจากหนุมานที่ว่าทุก

ประเทศย่อมมีปัญหาไม่เว้นแม้แต่เมืองไทย แต่เมืองไทยก็ยังมีข้อดีมากกว่าข้อเสีย ยังมีคุณค่าตามแบบไทยที่พวกเราคนไทยควรภูมิใจและหวงแหนไว้ชั่วลูกชั่วหลาน

ความดีเด่นของการ์ตูนเรื่องนี้อยู่ที่การใช้ภาพสื่อความหมายได้ดี ช่วยลดจำนวนถ้อยคำที่ต้องอธิบายได้ เช่น ตอนที่กล่าวถึงช่วงเวลาพระเจ้าตากสินใช้เวลาต่อสู้รบกับอริราชศัตรูจนพม่าได้ภายในเวลาเพียง ๖-๗ เดือนเท่านั้น จะมีภาพประกอบเป็นรูปมือขนาดใหญ่มีนิ้วชี้ยื่นออกมาชี้คนผู้ชายนุ่งโจง มีผ้าโพกศีรษะกระเด็นออกไปนอกรอบ ซึ่งผู้อ่านสามารถเข้าใจได้จากการแต่งตัวว่าคนผู้ชายก็คือชาวพม่า การใช้นิ้วชี้ชาวพม่ากระเด็นออกไปก็เป็นสัญลักษณ์แทนการที่ไทยมีชัยชนะเหนือพม่าได้อย่างเด็ดขาดและรวดเร็ว

สำหรับความโดดเด่นของตัวละครหนุมานอยู่ที่การปรับเปลี่ยนบทบาทจากหนุมานทหารเอกผู้เก่งกล้าสามารถทางการรบเป็นหนุมานผู้มีความรู้และมีอิทธิฤทธิ์แปลกใหม่สามารถนำบึงปอนด์ย้อนเวลากลับไปในอดีตได้ แต่ลักษณะบทบาทที่ยังคงเดิมคือการทำให้ความช่วยเหลือ ดูแลความปลอดภัย ในส่วนของรูปร่างภายนอก หนุมานเป็นลิงเด็กซึ่งสร้างจากแอนิเมชัน รูปร่างเล็กใกล้เคียงกับบึงปอนด์ คล่องแคล่วปราดเปรียว นุ่งผ้าเตี่ยวผืนเดียว ดวงตาเฉียวแหลม ทรงผมตามสมัยนิยม มือและเท้าคล้ายคนมาก ในมือจะถือตรีศูลเกือบตลอดเวลา มีท่าประจำคือ ยกมือขวาซึ่งถือตรีศูลไว้สูงระดับอก ปลายแหลมของอาวุธหันออกนอกตัว มืออีกข้างจับไว้บริเวณด้าม ทั้งหมดนี้ทำให้ตัวละครหนุมานกลายเป็นตัวละครในยุคปัจจุบันได้อย่างเต็มภาคภูมิ

๒.๔ การจำแนกหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุมานในเรื่อง

การ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการนำตัวละครหนุมานมาใช้ในเรื่อง สามารถแบ่งตามลักษณะเนื้อเรื่องที่ตัวละครหนุมานปรากฏออกได้เป็น ๓ ลักษณะ ได้แก่ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องซึ่งดัดแปลงจากรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่ และการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่ทั้งหมด ดังได้แสดงในตารางที่ ๑ ท้ายหัวข้อที่ ๒.๔.๓ ลักษณะเนื้อเรื่องทั้งสามประเภทมีรายละเอียดดังนี้

๒.๔.๑ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์

ลักษณะแรกจะเลือกใช้เนื้อเรื่องเดียวกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ทั้งเรื่อง ปรากฏจำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง หนุมานชาญสมร ฉบับการ์ตูน เรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน และเรื่อง รามาวตาร โดยเฉพาะเรื่อง หนุมานชาญสมร ฉบับการ์ตูน จะเน้นกล่าวถึงโดยละเอียดเฉพาะเหตุการณ์ที่หนุมานสำแดงเดชหรือนำทัพออกรบในศึกครั้งสำคัญ

๒.๔.๒ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องซึ่งดัดแปลงจากรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่

ลักษณะเนื้อเรื่องต่อมาคือ มีการดัดแปลงเรื่องรามเกียรติ์และผสมผสานกับสิ่งใหม่ปรากฏจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน และเรื่องรามาวตาร ในเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน มีการเลือกนำเสนอเนื้อเรื่องเพียงบางตอนจากเรื่องรามเกียรติ์ สาเหตุที่เลือกตอนศึกกุมภกรรณก็เนื่องจากเป็นศึกครั้งสำคัญที่ทำให้ตัวละครฝ่ายธรรมะซึ่งก็คือลักษมณ์ต้องหอกโมกขศักดิ์จนได้รับบาดเจ็บสาหัส ตัวละครหนุมานทหารเอกจึงมีบทบาทมากในการช่วยชีวิตลักษมณ์ด้วยการตามหาสิ่งที่สามารถช่วยชีวิตลักษมณ์ได้ซึ่งล้วนแลกรมาด้วยความลำบากแสนเข็ญ โดยเฉพาะการหาวิธีทำให้สุริยกษัตริย์อมหฤดรกเพื่อยืดเวลาความมืดออกไป สิ่งนี้ยังไม่มีใครเคยทำได้สำเร็จแต่หนุมานก็ยอมแพ้แม้ต้องแลกด้วยชีวิตก็ตาม สีสันของเหตุการณ์ตอนนี้อยู่ที่การลุ้นระทึกและเอาใจช่วยให้หนุมานขอร้องให้หฤดรกพระอาทิตย์ได้สำเร็จด้วยใจหนึ่งก็สงสารหนุมานซึ่งต้องเจ็บปวดจากความร้อนที่แผดเผาเพราะเข้าไปใกล้สุริยกษัตริย์ ส่วนอีกใจหนึ่งก็กังวลว่าจะช่วยลักษมณ์ไว้ได้ไม่ทันเวลาเช้า แต่หนุมานก็ไม่เคยทำภารกิจไม่สำเร็จ นี้คือเหตุผลว่าเหตุใดตอนศึกกุมภกรรณถึงได้รับเลือกให้นำเสนอเป็นการ์ตูนก็เนื่องจากมีตัวละครหนุมานช่วยชูโรงความสนุกสนานนั่นเอง นอกจากนี้ยังปรากฏการเพิ่มตัวละครหญิงสาวนิรนามเพื่อสร้างปมปริศนาระคนความสนใจให้แก่ตัวละครลักษมณ์อีกด้วย

๒.๔.๓ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่ทั้งหมด

ลักษณะเนื้อเรื่องแบบสุดท้ายก็คือ เป็นเนื้อเรื่องใหม่ที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องรามเกียรติ์ปรากฏจำนวนมากที่สุด ๗ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ เรื่อง หนุแมนซาเลนเจอร์ เรื่อง บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่อง เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย เนื้อเรื่องที่แต่งใหม่เหล่านี้ปรากฏเพียงตัวละครหนุมานเท่านั้น มีทั้งหนุมานที่เป็นยอดมนุษย์ปกป้องโลกและจักรวาล ผู้พิทักษ์เด็กดี ผู้พิทักษ์ผู้พระไตรปิฎก และมีคฤศก์ผู้ให้ความรู้ แสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตหนังสือการ์ตูนในปัจจุบันนิยมใช้ตัวละครหนุมานในเรื่องที่แต่งใหม่มากที่สุด ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้สร้างสรรค์เรื่องราวตามแต่จินตนาการและสามารถใช้ตัวละครหนุมานสื่อสารกับผู้อ่านได้อย่างกว้างขวางแล้วแต่ความมุ่งหมายของการ์ตูนแต่ละเล่ม

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงการจัดประเภทเนื้อหาของหนังสือการ์ตูนไทยที่ปรากฏตัวละครหนุมาน

เรื่อง/ประเภท	ชื่อเรื่อง
๑. เนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ (ทั้งเรื่อง/เฉพาะตอน)	หนุมานชาญสมร ฉบับการ์ตูน, รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน
๒. เนื้อเรื่องดัดแปลงและผสมผสานจากเรื่องรามเกียรติ์	รามาวตาร, รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน
๓. เนื้อเรื่องใหม่ที่ไม่ใช่เรื่องรามเกียรติ์	หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์, บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์, หนุแมนชาเลนเจอร์ ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า, หนุมานกับขบวนการเด็กดี, เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช, ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏนำตัวละครหนุมานมาใช้ในเรื่องตามประเภทการ์ตูนซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ กลุ่ม คือ หนังสือการ์ตูนนิยายภาพ หนังสือการ์ตูนรายคาบ และหนังสือการ์ตูนนิตานภาพ อ้างอิงจากวิธีการแบ่งประเภทหนังสือการ์ตูนตามสื่อที่ปรากฏของศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (๒๕๓๔: ๘๕) ตัวละครหนุมานปรากฏในหนังสือการ์ตูนประเภทนิตานภาพมากที่สุดจำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่อง หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน), เรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน, เรื่อง เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย รองลงมาคือ หนังสือการ์ตูนประเภทนิยายภาพจำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน, เรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ และเรื่อง รามาวตาร และหนังสือการ์ตูนประเภทรายคาบในจำนวนเท่ากันคือ ๓ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์, เรื่อง หนุแมนซาเลนเจอร์ และเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้สรุปและจำแนกการ์ตูนเหล่านี้ตามลักษณะของเนื้อหาที่มีการปรับเปลี่ยนจากเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะคือ ลักษณะแรกใช้เนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ ลักษณะที่สอง เนื้อเรื่องมีการดัดแปลงจากวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่ของยุคปัจจุบัน และลักษณะสุดท้ายคือ สร้างเนื้อเรื่องใหม่ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์ การสำรวจและการวิเคราะห์ดังกล่าวเป็นข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นซึ่งจะใช้เป็นกรอบการวิเคราะห์ลักษณะตัวละครหนุมานและนำเสนอการวิเคราะห์ในบทต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๓

บุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

ในบทนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์บุคลิกและลักษณะของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านกำเนิดและรูปลักษณ์ คุณสมบัติเฉพาะตัวที่แสดงออกอย่างชัดเจน ด้านบุคลิกและอุปนิสัย ความประพฤติที่ปฏิบัติติดต่อกันเป็นเวลานาน และด้านความสามารถหรือคุณสมบัติพิเศษรวมถึงอาวุธประจำกาย ผลการศึกษาจะนำไปเปรียบเทียบกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ในบทต่อไป นอกจากนี้ในบทนี้ก็จะกล่าวถึง บทบาทของตัวละครหนุมานที่เป็นตัวละครเอกในเรื่องใหม่ซึ่งไม่เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ และบทบาทของตัวละครผู้ช่วยพระเอกในเรื่องรามเกียรติ์เดิม รวมถึงในเรื่องใหม่ที่ตัวละครเอกไม่ใช่พระรามเหมือนเดิม

๓.๑ บุคลิกลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

ผู้วิจัยจะนำเสนอบุคลิกและลักษณะของหนุมานตามลักษณะเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุมาน ผู้วิจัยพบว่าสามารถแบ่งเนื้อเรื่องออกได้ ๓ ลักษณะ ดังนี้ ลักษณะแรกใช้เนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์^๑ ปรากฏจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง หนุมานชาฎสมร (ฉบับการ์ตูน) และเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน สำหรับลักษณะที่สอง ใช้เนื้อเรื่องที่มีการดัดแปลงจากวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่ของยุคปัจจุบัน ปรากฏจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง รามาวตาร และเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน ฉบับการ์ตูน และลักษณะสุดท้ายคือ ใช้เนื้อเรื่องที่ได้รับการแต่งใหม่และไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์ การ์ตูนกลุ่มนี้มีจำนวนมากที่สุดคือ ๗ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ เรื่อง ปังปอนด์ ตะลุยโลก หิมพานต์ เรื่อง หนุแมนชาเลนเจอร์ เรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่อง เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสงคราม ตอนชาติไทย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการศึกษานี้ตามบุคลิกลักษณะของหนุมาน ๓ ประเด็น คือ กำเนิดและรูปลักษณ์ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษและอาวุธประจำกาย

^๑ เรื่องรามเกียรติ์ ในงานวิจัยนี้หมายถึง บทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

และบุคลิกและอุปนิสัย โดยผู้วิจัยจะเรียงลำดับการนำเสนอบุคลิกลักษณะของหนุมานจากลักษณะที่ปรากฏชัดเจนและปรากฏในหลายเหตุการณ์เป็นลำดับแรก

๓.๑.๑ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับรามเกียรติ์

ตัวละครหนุมานปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) และเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๑.๑.๑ รามเกียรติ์ หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน)

รูปที่ ๓๖: ปกหน้าและหลังของเรื่อง หนุมานชาญสมร
(ที่มา: <http://www.burapat.com>)

หนุมานในเรื่องนี้มีกำเนิดและรูปลักษณ์คล้ายกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แต่มีความแตกต่างกันเล็กน้อยในส่วนของขนาดรูปร่างและเครื่องแต่งกายที่อลังการได้รับการออกแบบอย่างวิจิตรงดงามเช่นเดียวกับตัวละครในราชสำนักชั้นสูง ในส่วนของรูปร่างหนุมานมีรูปร่างขนาดเล็กแต่กำยำบึกบึน ตีนตัวอยู่เสมอไม่ชอบอยู่นิ่ง มักแสดงสีหน้า อากัปกริยา และอวัจนภาษาต่างๆ เกินจริงเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดของตัวละครอย่างชัดเจน ในส่วนของเครื่องแต่งกาย หนุมานสวมชุดเกราะเหล็กและใส่เครื่องประดับโลหะทั้งนี้ก็เพื่อปกป้องร่างกายและเพื่อความสวยงามของรูปลักษณ์สมกับตำแหน่งทหารเอกผู้อยู่เคียงข้างพระราม

ในส่วนของอุปนิสัย หนุมานมีคุณลักษณะของชายชาติทหารเต็มเปี่ยม ทั้งความกล้าหาญ จงรักภักดี ช่างสังเกต และมีสติคอยระวังภัยอันตรายรอบตัว แต่บางครั้งหนุมานก็หลงพระนางใน

ศักยภาพของตนเองจนเป็นที่มาของความเดือดร้อนวุ่นวาย นอกจากหนุมานจะเก่งเรื่องการทำศึกแล้ว ยังมีความสามารถในการใช้เสน่ห์และความเจ้าชู้ของเพศชายช่วยให้ภารกิจของพระรามสำเร็จได้ทุกครั้ง หนุมานจึงเป็นตัวละครที่มีสีสันช่วยเพิ่มความสนุกสนานให้แก่เนื้อเรื่อง ดังปรากฏความโดดเด่นของรูปลักษณ์และบุคลิกของหนุมานตามรูปภาพและรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ ๓๗: ตัวละครหนุมานในทำนองจากเรื่อง หนุมานชาถุสมร
(ที่มา: <http://www.burapat.com/>)

๓.๑.๑.๑.๑ รูปลักษณ์

ก. กำเนิด

หนุมานในเรื่องหนุมานชาถุสมร ฉบับการ์ตูนเป็นบุตรของพระพายและนางสวาหะ เกิดมาเป็นลิงเผือก ดังความว่า

“เวลาผ่านไปหลายร้อยปี พระอิศวรเห็นเข้าก็บังเกิดความสงสาร...จึงสั่งให้พระพายนำอาวุธสามอย่างอันประกอบด้วย คทาเพชร ตรีเพชร และจักรแก้วไปขีดใส่ปากนางสวาหะ จนนางสวาหะตั้งครรภ์อยู่ ๓๐ เดือนก็คลอดบุตรเป็นวานรเผือกกระโจนออกมาทางปาก...และให้ชื่อว่า “หนุมานชาถุสมร” เมื่อคลอดบุตรแล้วนางสวาหะก็ฟันคำสาป”

(หนุมานชาถุสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๘-๙)

ข. มีรูปลักษณ์พิเศษ

หนุมานในเรื่องนี้มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากลิงป่าทั่วไป กล่าวคือ มีคุณทูลชนเพชร และเขี้ยวแก้ว ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ดังคำบรรยายตอนหนึ่งถึงลักษณะภายนอกของหนุมาน ความว่า

“วานรตัวนี้มีลักษณะพิเศษ คือ มีคทาเพชรเป็นสันหลังตลอดหาง
ตรีเพชรเป็นกายกรบาทา จักรแก้วเป็นเศียร มีกุนฑล (ตุ้มหู) ขนเพชร,
เขี้ยวแก้ว...” (หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๘-๙)

ค. มีรูปร่างขนาดเล็ก

หนุมานในเรื่องหนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูนมีรูปร่างขนาดเล็กเหมือนเด็กใน
ระดับประถมศึกษาซึ่งมีอายุไม่เกิน ๑๐ ขวบ และมีส่วนสูงน้อยกว่า ๑๕๐ เซนติเมตร อย่างไรก็ตาม
ตาม ความแข็งแรงของร่างกายหรือขนาดของมัดกล้ามเนื้อหนุมานกลับมีขนาดใหญ่แตกต่างจาก
ขนาดรูปร่างซึ่งใกล้เคียงกับเด็กเล็ก ประเด็นนี้เป็นหลักฐานประการหนึ่ง que แสดงให้เห็นว่าหนุมานมี
ความสามารถด้านพลังกำลังเหนือกว่าคนธรรมดา ดังภาพที่ ๓๗ ข้างต้น

๓.๑.๑.๑.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องหนุมานชาดกสมร มีความสามารถและคุณสมบัติ
พิเศษตลอดจนอาวุธคู่กายเช่นเดียวกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ กล่าวคือ หนุมาน
สามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้ ภูมิตริวิเศษ หายตัวได้ แปลงกายได้ เหาะได้ มีพลังกำลัง
มหาศาล มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ และเมื่อลมพัดจะพ่นค้อนซีพ รวมถึงมีตรีเพชรเป็นอาวุธ ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

ก. หาวเป็นดาวเป็นเดือน

หนุมานสามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้เหมือนหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ดังจะ
เห็นได้จากคำบรรยายในหัวข้อที่ผ่านมา ความสามารถข้อนี้ยังเป็นวิธีหนึ่งในการพิสูจน์ลักษณะ
เด่นของหนุมานให้เป็นที่มั่นใจว่าหนุมานตัวจริงต้องหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้ ดังเหตุการณ์ที่
หนุมานพิสูจน์ความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับมัชฌานู ในการพิสูจน์ครั้งนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อ
ภารกิจของหนุมานด้วย กล่าวคือ ทำให้หนุมานสามารถเดินทางไปถึงเมืองบาดาลและช่วยเหลือ
พระรามได้สำเร็จ ความว่า

“หนุมานเห็นว่ามัชฌานูมีรูปร่างเหมือนตนเองจึงเอ่ยถามประวัติหนุมาน
ก็รู้ว่าเป็นบุตรของตนกับนางสุพรรณมัชฌา จึงพิสูจน์ความเป็นบิดาด้วยการ
หาวเป็นดาวเป็นเดือนให้ดู และถามทางไปยังเมืองบาดาล”

(หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๕๕)

ความสามารถในการหาวเป็นดาวเป็นเดือนของหนุมานยังเป็นส่วนหนึ่งของอุบายในตอนทำลายกลองดวงใจของทศกัณฐ์ กล่าวคือ หนุมานได้ตกลงแผนการกับองคตไว้ก่อนหน้าว่าหากเห็นตนเหาะขึ้นไปบนฟ้าแล้วหาวเป็นดาวเป็นเดือน ให้ถือเป็นการส่งสัญญาณเพื่อเป็นสัญลักษณ์บอกให้องคตรีบนำกลองดวงใจทศกัณฐ์ของจริงมาในทันที ดังความว่า

“เมื่อคล้อยหลังพระฤๅษี หนุมานก็เนรมิตกลองดวงใจปลอมขึ้นมาให้องคตถือไว้รอจนกว่าพระฤๅษีออกมาค่อยมอบคืน ส่วนกลองดวงใจของจริงให้นำไปฝังไว้ที่เนินเขาอัญชัญ...และเมื่อใดที่เห็นหนุมานเหาะขึ้นไปบนฟ้าแล้วหาวเป็นดาวเป็นเดือน ให้รีบนำกลองดวงใจของจริงมาให้ทันที...เมื่อไปถึงสนามรบ หนุมานก็กำบังกายไม่ให้พวกยักษ์เห็น จากนั้นก็เหาะขึ้นไปบนฟ้าหาวเป็นดาวเป็นเดือน องคตเห็นดังนั้นก็รีบนำกลองดวงใจมาให้หนุมานแล้วทั้งคู่ก็พากันไปเข้าเฝ้าพระรามกับพระลักษมณ์”

(หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๐๘-๑๑๒)

ข. รู้มนตร์วิเศษ

หนุมานรู้มนตร์วิเศษ สามารถการสะกดทัพให้หลับเพื่อปฏิบัติภารกิจได้สะดวก เช่น ตอนสะกดทัพของท้าวชามพูวรราชให้หลับไหล ดังความว่า

“แต่ชามพูวรราชซึ่งเป็นเพื่อนของพาลีกลับไม่ยอมเดินทางมาร่วมทัพด้วย...ร้อนถึงหนุมานกับสุครีพต้องไปเชิญด้วยตัวเอง แต่ชามพูวรราชก็ยังคงบ้ายเบี่ยงไม่ยอมให้ความร่วมมือ หนุมานจึงออกอุบายขนอนพักที่เมืองสักคีน...พอตกกลางดึกหนุมานก็ใช้เวทย์สะกดทัพของชามพูวรราชจนหลับไหลไปทั้งเมือง แล้วซ่อนเอาชามพูวรราชมาทั้งแท่นบรรทมไปเข้าเฝ้าพระราม”

(หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๒)

มนตร์ของหนุมานนอกจากสะกดผู้คนให้หลับไหลได้แล้ว ยังสามารถเนรมิตรูปร่างให้มีขนาดเท่าภูเขา เช่น ตอนที่หนุมานสังหารไมยราพ หนุมานต้องเนรมิตร่างกายให้ใหญ่โตเพื่อจะได้เหยียบบอไมยราพได้พร้อมกับเอื้อมมือไปขยี้แมลงภูดวงใจของไมยราพจนละเอียด ดังความว่า

“นางพิรากวนเห็นว่าหนุมานเริ่มตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบจึงตะโกนบอก
ว่า ไมยราพถอดดวงใจเป็นแมลงภู่ซ่อนไว้บนยอดเขาตรีภุช หนุมานได้ยิน
ดังนั้นก็เนรมิตร่างกายให้ใหญ่โตดุจขุนเขา ใช้เท้าข้างหนึ่งเหยียบอกไมยราพ
ไว้แล้วเอื้อมมือไปขยี้แมลงภู่ดวงใจของไมยราพจนแหลกคามือ”

(หนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๕๗)

ค. หายตัวได้

หนุมานสามารถหายตัวได้เพื่อให้พ้นจากสายตาคัดศูร ดั่งตอนทำลายกล่องดวงใจ
ของทศกัณฐ์ หนุมานกำบังกายไม่ให้พวกยักษ์เห็นแล้วเหาะขึ้นไปบนฟ้าเพื่อส่งสัญญาณให้องค์
เอกกล่องดวงใจของจริงออกมา ดังความว่า

“...เมื่อไปถึงสนามรบหนุมานก็กำบังกายไม่ให้พวกยักษ์เห็นจากนั้นก็
เหาะขึ้นไปบนฟ้าหาวเป็นดาวเป็นเดือน องค์เห็นดังนั้นก็รีบนำกล่องดวงใจ
มาให้หนุมาน...” (หนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๐๘)

ง. แปลงกายได้

หนุมานสามารถแปลงกายเป็นสัตว์ เช่น ยักษ์ ลิงน้อย กา และเหยี่ยว รวมถึงพืช
เช่น ไยบัว หรือเป็นสิ่งต่างๆ ได้ตามต้องการ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากพระราม
สำเร็จ หรือเพื่อความสนุกสนานและตอบสนองความสนุกสนานตามสัญชาตญาณสัตว์ป่า ดังตอน
แปลงกายเป็นลิงน้อยปีนขึ้นไปขยี้มดต้นไม้จมนใบไม้ร่วงลงมาใส่พระลักษมณ์ ความว่า

“หนุมานเห็นพระรามหลับอยู่บนตักพระลักษมณ์ก็เกิดนึกสนุกอยากเล่น
ซน จึงแปลงกายเป็นลิงน้อยปีนขึ้นไปขยี้มดต้นไม้จมนใบไม้ร่วงกราวลงมาใส่
พระลักษมณ์เต็มไปหมด พระลักษมณ์เกรงว่าพระรามจะตื่นจึงโบกมือไล่”

(หนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๔-๑๕)

นอกจากนี้หนุมานยังแปลงกายเป็นยักษ์เพื่อให้กลมกลืนกับชาวเมืองลงกา และแปลงกาย
เป็นไยบัวติดสไปนางพิรากวนเข้าไปในเมืองบาดาล ดังความว่า

“เมื่อมาถึงกรุงลงกา...หนุมนาก็แปลงกายเป็นยักษ์เดินปะปนไปกับชาวเมือง พอตกกลางคืนก็ร้ายเวทย์สะกดยักษ์ทั้งเมืองจนหลับไหลแล้วคืนรุ่งเดิมนำออกมาออกค้นหานางสีดาที่ละปราสาท”

(หนุมนชาญสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๓๐)

“นางพิราภวนจึงยอมพาหนุมนเข้าเมืองบาดาลโดยให้หนุมนแปลงกายเป็นไยบัวติดสไปนางเข้าไป จนได้พบพระราม”

(หนุมนชาญสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๕๖)

จ. เหาะได้

หนุมนสามารถเหาะได้เพื่อให้การเดินทางเป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่น ตอนที่หนุมนอุ้มนางเบญกายกลับไปส่งยังเมืองลงกา ดังความว่า

“ภาพหนุมนอุ้มนางเบญกายเหาะอยู่บนฟ้า

พระรามเห็นความยุติธรรมและความจงรักภักดีของพิเภกจึงเมตตาอภัยโทษให้นางเบญกาย โดยมอบหมายให้หนุมนพาตัวไปส่งที่กรุงลงกา หนุมนอุ้มนางเบญกายไปส่งพร้อมกับเกี่ยวพาราสีไปตลอดทางจนในที่สุดก็ได้นางเป็นเมีย” (หนุมนชาญสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๔๗)

ฉ. มีพลังกำลังมหาศาล

สาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้หนุมนเป็นที่เกรงขามของศัตรูฝ่ายตรงข้ามก็คือ การมีพลังกำลังมหาศาลเกินกว่าสิ่งมีชีวิตทั่วไป ดังจะเห็นได้จากหลายเหตุการณ์ อาทิ ตอนที่ทศกัณฐ์พยายามหาวิธีทำร้ายหนุมน แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ไม่เป็นผล ดังความว่า

“ทศกัณฐ์สั่งทหารให้ประหารชีวิตหนุมน แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตามอันตรายนุมนไม่ได้ ให้เอาใส่ครกเหล็กตำ หนุมนก็กระโดดขึ้นมาฆ่ายักษ์ที่ตำตายหมด เอาช้างยักษ์มาชนหนุมนก็หักคอยักษ์สิ้นชีพ...”

(หนุมนชาญสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๓๗)

ตอนที่อินทรีตีแผลงศรพหมาสตร์ทำให้พระลักษมณ์สลบไป ด้วยความโกรธหนุมานจึงพุ่งเข้าหาอินทรีตีและหักคอข้างเอราวัณแปลงด้วยมือเปล่า ความว่า

“พระลักษมณ์มีวแต่ตกตะลึงในความมดงามของขบวนรบพระอินทร์
จำแลงจนพลาดท่าถูกศรพหมาสตร์ของอินทรีตีจนสลบ หนุมานเห็นดังนั้น
ก็โกรธจัดพุ่งเข้าหาอินทรีตีพร้อมกระโดดหักคอข้างเอราวัณแปลงจนตายคา
มือ” (หนุมานชาถุสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๗๗)

ข. มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ

หนุมานมีฤทธิ์เดชร้ายกาจดังพรที่พระอิศวรประทานให้ ไม่ว่าจะรบกับใครจะเป็นผู้ชนะเสมอ ดังเหตุการณ์ที่หนุมานได้รับพรจากพระอิศวร ดังความว่า

“วานรตัวนี้มีลักษณะพิเศษ คือ มีคทาเพชรเป็นสนหลังตลอดหาง
ตรีเพชรเป็นกายกรบาทา...ฤทธิ์เดชร้ายกาจ รบกับใครก็ชนะตลอด”
(หนุมานชาถุสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๙)

ฤทธิ์เดชของหนุมานเป็นที่กล่าวขานในหมู่ทหารยักษ์ของกรุงลงกา ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมของเหล่าทหารยักษ์ที่วิ่งหนีกันอย่างอลหม่าน ตอนที่พระนารทฤาษีพาหนุมานเข้าพบทศกัณฐ์ในกรุงลงกา ดังความว่า

“จากนั้นพระฤาษีก็พาหนุมานเข้ากรุงลงกา เมื่อเข้าไปถึงด้านใน
บรรดาทหารยักษ์ที่จำหนุมานได้ต่างก็วิ่งหนีกันอุตุลุดด้วยความหวาดกลัว”
(หนุมานชาถุสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๐๘)

ข. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ

หนุมานได้รับประทานตรีเพชรจากพระอิศวรเพื่อใช้เป็นอาวุธเช่นเดียวกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ตรีเพชรของหนุมานมีอำนาจสูง มีความคมมากสามารถตัดสิ่งต่างๆ ให้ขาดออกจากกันได้โดยง่าย ดังตอนที่หนุมานใช้ตรีเพชรฆ่าฝูงปลาที่รับคำสั่งทศกัณฐ์มาขัดขวางการจองถนนไปยังกรุงลงกา ความว่า

“สุครีพเห็นว่าภมรินทร์ลงไปในมหาสมุทรเท่าไรก็ไม่เต็มเสียที จึงให้หนุมานดำลงไปดูได้น้ำและพบฝูงปลากำลังเร่งชนก้อนหินกันอย่างโกลาหล หนุมานจึงกวัดแกว่งตรีเพชรฆ่าฝูงปลาตายไปเป็นจำนวนมาก”

(หนุมานชาดกฉบับการ์ตูน หน้า ๔๙)

ความแหลมคมของตรีเพชรยังแสดงให้เห็นตอนที่หนุมานใช้ตรีเพชรแทงร่างของกุมภกรรณ ขณะทำพิธีทอดน้ำ จนกุมภกรรณไม่อาจนอนนิ่งอยู่ได้เป็นเหตุให้พิธีถูกทำลาย ความว่า

“เมื่อพิเภกตรวจสอดดูก็พบว่ากุมภกรรณทำพิธีทอดน้ำอยู่ จึงให้หนุมานแปลงกายเป็นเหยี่ยวไปสืบหาว่าทำพิธีอยู่ที่ใด จนหนุมานไปพบกุมภกรรณนอนทอดน้ำอยู่ริมฝั่งก็คืนร่างเดิมแล้วใช้ตรีเพชรตีแทงกุมภกรรณจนไม่อาจนอนนิ่งอยู่ได้” (หนุมานชาดกฉบับการ์ตูน หน้า ๖๖)

ณ. เมื่อลมพัดจะฟื้นคืนชีพ

คุณสมบัติข้อหนึ่งที่พระอิศวรประทานให้หนุมานก็คือการมีชีวิตเป็นอมตะ ดังว่า

“วันหนึ่งพระพายเกิดคิดถึงลูก จึงมารับหนุมานไปเข้าเฝ้าพระอิศวร พระอิศวรเกิดความเอ็นดูจึงได้สอนเวทมนตร์...ประทานพรให้หนุมานมีชีวิตที่เป็นอมตะ แม้จะถูกใครฆ่าตายก็สามารถฟื้นขึ้นมาได้อีกเมื่อมีลมพัดผ่าน”

(หนุมานชาดกฉบับการ์ตูน หน้า ๑๒)

เมื่อหนุมานผู้เป็นแม่ทัพฝ่ายหน้าถูกศรของอินทรชิตจนเป็นลมสลบไป พระลักษมณ์เห็นเหตุการณ์ไม่น่าไว้ใจและกลัวจะสูญเสียไพร่พลมากกว่านี้จึงแผลงศรพลายวาตให้เกิดลมอ่อนๆ พัดไปยังหนุมานจนกระทั่งฟื้นคืนสติ (หนุมานชาดกฉบับการ์ตูน หน้า ๑๐)

๓.๑.๑.๑.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้มีบุคลิกและอุปนิสัยที่หลากหลายซึ่งก่อให้เกิดทั้งประโยชน์และเกิดโทษต่อหนุมานเองและต่อส่วนรวมซึ่งหมายถึงกองทัพพระราม

บุคลิกและอุปนิสัยที่ให้คุณ บุคลิกและอุปนิสัยที่ให้คุณของตัวละครหนุมานสามารถเรียงลำดับตามการปรากฏมากที่สุดรองลงมาตามลำดับ ดังนี้ เป็นที่รักของผู้อื่น ว่องไว

ปราดเปรียว มีความเป็นผู้นำ เฉลียวฉลาดรอบคอบ กล้าหาญ ช่างสังเกต มีจิตสำนึกที่ดี มีสติ มีความเจ้าชู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เป็นที่รักของผู้อื่น

หนุมานเป็นที่รักใคร่เอ็นดูของคนรอบข้าง ทำให้ได้รับคำแนะนำ ความช่วยเหลือ ยามเดือดร้อน ดังที่พระอิศวรประทานพรให้แก่หนุมาน (หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๒)

ข. ว่องไวปราดเปรียว

ด้วยความเป็นลิงป่าทำให้หนุมานเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็ว ปีนป่ายอย่างว่องไว ปราดเปรียวกว่าตัวละครอื่น ไม่ว่าจะปีนบนบกหรือใต้น้ำ ดังความว่า

“สุครีพเห็นว่าถมหินลงไปในมหาสมุทรเท่าไรก็ไม่เต็มเสียที จึงให้
หนุมานดำลงไปดูใต้น้ำและพบฝูงปลากำลังเร่งขงก้นหินกันอย่าง
โกลาหล...นางสุพรรณมัจฉาเห็นดังนั้นก็รีบว่ายน้ำหนีแต่หนุมานว่องไวกว่า
จึงจับตัวไว้ได้” (หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๔๙)

ค. มีความเป็นผู้นำ

ความเป็นผู้นำของหนุมานเห็นได้จากลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงออกรวมถึงการ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำทัพในการศึกด้วยเกือบทุกครั้ง หนุมานแม้จะมีอาวุธน้อยที่สุดแต่ด้วยความสามารถเฉพาะตัว ความเฉลียวฉลาด รอบคอบและลักษณะความเป็นผู้นำทำให้เป็นที่ไว้วางใจของพระรามอยู่เสมอ ดังตอนที่หนุมานนำทัพไปจงถนนเพื่อข้ามไปยังกรุงลงกา หลังจากพระรามจัดการปัญหาระหว่างหนุมานและนิลพัทเสร็จสิ้นแล้วก็ตัดสินใจมอบหน้าที่การจงถนนที่ยังค้างคาอยู่ให้แก่หนุมาน แสดงถึงความเป็นผู้นำของหนุมานในแง่ความสามารถที่เหนือกว่าทหารคนอื่น พระรามจึงไว้วางใจมอบหมายงานที่ต้องใช้ความสามารถและความพยายามให้ ความว่า

“จากนั้นกองทัพของพระรามก็ออกเดินทางสู่กรุงลงกา พระรามได้
มอบหมายให้หนุมานกับนิลพัทเป็นแม่ทัพในการจงถนน (สร้างถนน) ข้าม
มหาสมุทรไปยังกรุงลงกา แต่นิลพัทนั้นมีความขัดเคืองหนุมานอยู่ก่อน เมื่อ
ต้องมานำทัพจงถนนร่วมกัน นิลพัทก็แกล้งโยนหินให้หนุมานที่ละลายๆ
ก่อน แต่เมื่อถึงคราวหนุมานเป็นฝ่ายชนะและโยนบ้าง นิลพัทกลับรับด้วย

เท่า...ทำให้หนุมานโกรธจัดและเกิดการสู้รบกันขึ้น ร้อนถึงพระรามต้องมา
ยุติการวิวาทโดยให้หนิลพัทไปดูแลนครขีดขินส่วนหนุมานก็ให้จงถนน
ต่อไป” (หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๔๘)

ง. เฉลียวฉลาดรอบคอบ

คุณลักษณะสำคัญที่ทำให้หนุมานมีชัยในการต่อสู้กับศัตรูทุกครั้งก็คือ ความ
เฉลียวฉลาดในการคิดกลอุบายให้ศัตรูตกหลุมพราง การวางแผนการรบอย่างชาญฉลาดเพื่อให้
ได้เปรียบคู่ต่อสู้ จะเห็นได้ว่าแต่ละการกระทำของหนุมานระหว่างทำศึกจะเป็นประโยชน์ต่อภารกิจ
ที่ได้รับมอบจากพระรามเสมอ ดังปรากฏในเหตุการณ์หลายตอน อาทิ เมื่อพระรามต้องการ
รวบรวมพลพรรคลิงเพื่อยกทัพไปรบกับทศกัณฐ์ แต่ท้าวชามพวกราชไม่ยอมเข้าสวามิภักดิ์ หนุมาน
จึงใช้เวทย์สะกดให้หลับและนำตัวกลับมาถวายพระราม (หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๒)

ในตอนที่หนุมานต้องการเดินทางเข้าไปยังกรุงลงกาเพื่อสืบข่าวนางสีดา หลังเดินทางไปถึง
หนุมานต้องแปลงกายเป็นยักษ์เพื่อให้กลมกลืนตามสำนวนที่ว่า “เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตา
ตาม” จากนั้นจึงร้ายเวทย์สะกดยักษ์ทั้งเมืองให้หลับไหลแล้วจึงออกค้นหา ดังความว่า

“เมื่อมาถึงกรุงลงกา...หนุมานก็แปลงกายเป็นยักษ์เดินปะปนไปกับ
ชาวเมือง พอตกกลางคืนก็ร้ายเวทย์สะกดยักษ์ทั้งเมืองจนหลับไหลแล้วคืน
รุ่งเดิมพร้อมทั้งออกค้นหานางสีดาที่ละปราสาท”

(หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๓๐)

ในตอนที่หนุมานเผาเมืองลงกาจนวอดวายแล้ว หนุมานก็กระโจนลงน้ำเพื่อดับไฟ แต่ไฟที่
หางทำอะไรก็ไม่ยอมดับ เมื่อกลับไปถามพระนารทฤๅษีก็บอกว่าไฟอาถรรพณ์นี้ต้องใช้น้ำบ่อ
น้อยดับเท่านั้น ด้วยความเฉลียวฉลาดของหนุมานก็คิดว่าคือน้ำลายในปากนั่นเอง ดังความว่า

“เมื่อเผากรุงลงกาเรียบร้อยแล้ว หนุมานก็กระโดดลงน้ำเพื่อดับไฟ แต่ไฟที่
หางไม่ยอมดับ หนุมานจึงกลับไปถามพระนารทฤๅษี พระฤๅษีบอกว่าต้องใช้
น้ำบ่อน้อยจึงจะดับไฟสำเร็จ หนุมานจึงเอาหางอมใส่ปากและดับไฟได้ใน
ที่สุด” (หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๓๙)

ในตอนศึกสหหัสเดชะ หนุมานใช้อุบายแปลงตัวเป็นลิงน้อยขวางราชรถของสหหัสเดชะเพื่อขอติดตามไปด้วยและใช้คำพูดหลอกล่อขออาวุธป้องกันตัวจนในที่สุดก็ได้กระบองวิเศษ ชี้นั้นตายซึ่งปลายเป็นไว้ในมือ จากนั้นหนุมานก็สังหารสหหัสเดชะเสีย ดังความว่า

“หนุมานรับคำสั่งแล้วจึงออกอุบายแปลงเป็นลิงน้อยวิ่งไปขวางราชรถของสหหัสเดชะ....ระหว่างทางหนุมานหลอกล่อขออาวุธไว้ใช้ป้องกันตัวจนสหหัสเดชะยอมมอบกระบองวิเศษให้ เมื่อได้กระบองแล้วหนุมานก็คืนร่างเดิมและหักกระบองทิ้ง จากนั้นก็ใช้ตรีเพชรตัดหัวพญายักษ์นำไปถวายแก่พระราม” (หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๘๖)

ส่วนใหญ่หนุมานมักใช้อุบายการแปลงตัวเพื่อให้เข้าศึกตายใจจะได้ปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ เช่น ตอนนางมณโฑหุงน้ำทิพย์เพื่อใช้ปลุกทัพยักษ์ที่ตายไปแล้วให้ฟื้นคืนชีพอีกครั้ง ซึ่งพิธีนี้มีเคล็ดว่าห้ามร่วมประเวณีเป็นอันขาด หนุมานจึงแปลงเป็นทศกัณฐ์เพื่อทำลายพิธีนี้ ความว่า

“หนุมานแปลงกายเป็นทศกัณฐ์ไปบอกนางมณโฑว่าฆ่าพระรามได้แล้ว ให้เลิกทำพิธีได้ จากนั้นก็ชวนนางมณโฑร่วมรัก พิธีจึงถูกทำลาย แล้วหนุมานก็โกหกนางมณโฑว่าจะต้องไปตามล่ำพิเภกที่หลบหนีไปได้...ฝ่ายทศกัณฐ์กลับมายังกรุงลงกาที่รู้ว่าเสียที่แก่หนุมานเข้าแล้ว”

(หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๐๒)

๑. จงรักภักดี

หนุมานมีความจงรักภักดีต่อพระรามยิ่งชีพ ไม่ว่าจะพระรามจะมีบัญชาให้ทำในสิ่งใดแม้เป็นเรื่องยากยิ่งหรือเสี่ยงชีวิตสักเท่าใด หนุมานไม่เคยปฏิเสธแต่กลับอาสาทำให้ทุกครั้ง นอกจากนี้ หนุมานยังเชื่อฟังคำสั่งพระรามเสมอตั้งปรากฏอยู่ในเหตุการณ์หลายตอน อาทิ ตอนเข้าไปสืบข่าวของนางสีดาที่กรุงลงกาแม้สุดท้ายหนุมานต้องเดินทางเพียงลำพัง โดยให้องคตและชมพูพานรออยู่ด้านนอกเพราะการสืบข่าวหากไปเป็นจำนวนมากอาจไม่ปลอดภัย หนุมานได้ทำตามหน้าที่โดยไม่หวั่นเกรงอันตรายใดๆ ดังความว่า

“ต่อมาพระรามเกิดความเป็นห่วงนางสีดา จึงสั่งให้หนุมาน องคต และชมพูพานนำทัพไปสืบข่าวคราวของนางที่กรุงลงกา...หนุมานนำกองทัพ

วานรมาถึงเมืองมายันก็ได้พบกับนางบุษมาลีซึ่งถูกพระอินทร์สาปให้มาอยู่ที่ปราสาท...จากนั้นก็ช่วยโยนนางบุษมาลีขึ้นสวรรค์เพื่อแก้คำสาปให้...หลังจากนั้นหนุมานก็นำทัพวานรออกเดินทางต่อไป...จนมาถึงริมมหาสมุทรที่จะข้ามไปยังกรุงลงกา...ก็ได้พบกับนกสัมพาที่...เมื่อนกสัมพาที่ฟื้นคำสาปแล้วก็ตอบแทนบุญคุณโดยการพาขึ้นหลังบินไปชี้กรุงลงกาให้ดูแล้วก็บินมาส่งองค์และชมพูพานที่เดิม ให้หนุมานเข้าไปในกรุงลงกาเพียงผู้เดียวเพราะการไปสืบข่าว ถ้ายกทัพเข้าไปมากมายเห็นว่าจะไม่ปลอดภัย”

(หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๔-๒๗)

พระรามมักมอบหมายให้หนุมานจัดการกับศัตรูที่มีความสามารถและความเก่งกาจมาก จนยากจะหาผู้ใดมาปราบได้ซึ่งหนุมานก็ไม่เคยปฏิเสธหรือรู้สึกเกรงกลัวแม้แต่ครั้งเดียว อาทิ ตอนติดตามจับวิรุฬห์จำบังที่สามารถล่องหนหายตัวได้ ดังความว่า

“...ถึงกระนั้นฝ่ายพระรามก็ยังไม่สามารถจับกุมวิรุฬห์จำบังที่สามารถล่องหนหายตัวได้เช่นกัน พระรามจึงสั่งให้หนุมานออกติดตามค้นหาและจับตัววิรุฬห์จำบังมาให้ได้...หนุมานตามหาวิรุฬห์จำบังจนมาถึงถ้ำของนางวานริน จากนั้นก็แปลงกายเป็นชายหนุ่มรูปงามเพื่อเข้าไปถามหาที่ซ่อนของวิรุฬห์จำบัง...จนรู้ว่าหลบซ่อนตัวอยู่ในพองน้ำขนาดใหญ่ที่เขาอัศจรรย์หนุมานจึงออกตามหาและฆ่าวิรุฬห์จำบังตาย”

(หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๕)

หนุมานยังยอมรับคำตำหนิของพระรามโดยไม่โกรธเคือง ดังจะเห็นได้จากหลังกลับจากสืบข่าว หนุมานได้ทูลรายงานเรื่องทั้งหมดขณะอยู่ในกรุงลงกาให้พระรามฟัง เมื่อพระรามทราบเรื่องที่หนุมานเผากรุงลงกาที่ตกใจกลัวว่าทศกัณฐ์จะแก้แค้นด้วยการทำร้ายนางสีดาจึงต่อว่าหนุมานว่าทำการโดยไม่คำนึงถึงผลเสียที่อาจตามมา จากนั้นก็มอบผ้าชุบอาบน้ำให้หนุมานตามสัญญา จากคำตำหนิและสิ่งของด้อยค่าที่หนุมานได้รับจากพระรามเมื่อเทียบกับความเหนื่อยล้าจากการทำภารกิจและความตั้งใจดีที่ต้องการแก้แค้นแทนผู้เป็นนายอาจเทียบกันไม่ได้ แต่หนุมานกลับไม่เคยคิดโกรธเคืองกลับยอมรับความผิดนั้นแต่โดยดี ดังความว่า

“หนุมานนี่ก็น้อยใจที่หุ่เมทำงานด้วยชีวิตแต่กลับได้เพียงผ้าชุบ
อาบน้ำ มีหน้าซ้ำแทนที่จะได้รับคำชื่นชมกลับโดนต่อว่าอีก แต่อย่างไรก็ตาม
หนุมานก็ก้มหน้ายอมรับชะตาแต่โดยดี”

(หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๔๑)

ในตอนท้ายที่พระรามแผลงศรออกไปเพื่อหาพื้นที่สร้างเมืองให้แก่หนุมาน ด้วยความหวังดี
ไม่อยากจะให้พระรามเหนื่อยและความเกรงใจไม่บังอาจให้ผู้เป็นนายต้องลำบากเพราะตน หนุมาน
จึงจัดแจงใช้หางกวาดเตรียมพื้นที่เอง แต่กลับทำให้พระรามกริ้วมากแต่หนุมานก็ไม่คิดโกรธหรือ
เก็บเป็นอารมณ์แต่พยายามขอโทษและแสดงอาการสำนึกผิดจนพระรามเห็นใจให้อภัย ความว่า

“ปรากฏว่าศรของพระรามไปตกที่ลพบุรี หนุมานเกรงว่าพระรามจะ
เหน็ดเหนื่อยกับการสร้างเมืองจึงเนรมิตกายให้ใหญ่โตแล้วใช้หางกวาดเพื่อ
เตรียมพื้นที่ไว้รอ แต่เมื่อกลับไปทูลพระราม พระรามกลับโกรธ...หนุมาน
ถึงกับร้องไห้ขอโทษขอโพยด้วยความสำนึกผิด พระรามเห็นดังนั้นก็สงสารจึง
ไปสร้างเมืองให้” (หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๒๒)

ความจงรักภักดีของหนุมานยังแสดงให้เห็นด้วยการรักผู้เป็นนายยิ่งกว่าชีวิตของ ดังจะเห็น
ได้จากทุกขณะจิตของหนุมานเป็นห่วงความปลอดภัยของนายเสมอ เช่น ตอนที่ตามไปช่วย
พระรามซึ่งถูกลักพาตัวไปยังเมืองบาดาล แม้หนุมานจะต้องมนตร์ของไมยราพสลบหลับไปแต่เมื่อ
ฟื้นขึ้นมาก็เร่งออกเดินทางจนกระทั่งช่วยพระองค์ได้อย่างปลอดภัย ดังความว่า

“...ส่วนตนเองก็ใช้เวทมนตร์สะกดกองทัพพระรามจนหลับไหลไปทั้ง
กองทัพ แล้วลักพาตัวพระรามกลับไปยังเมืองบาดาล เมื่อหนุมานฟื้นสติก็รีบ
ตามไปทันที...หนุมานได้มาพบกับนางพิรากวน...หนุมานรีบแสดงตัวว่าเป็น
ทหารของพระราม... นางพิรากวนจึงยอมให้หนุมานแปลงกายเป็นไยบัวติด
สไบนางเข้าไป จนได้พบพระราม...หนุมานรีบทำลายกรงขังและพาพระราม
ไปฝากไว้กับเทวดาบนเขาสุรกานต์แล้วกลับมาต่อสู้อกับไมยราพทันที”

(หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๕๖)

ตอนที่พระลักษณณ์ถูกหอกโมกขศักดิ์ หนุมานก็แสดงความเป็นห่วงพระลักษณณ์อย่างมาก และยอมทำทุกอย่างไม่ว่าจะยากเกินความสามารถของสิ่งมีชีวิตทั้งโลกก็ยอมทำ เช่น การกล้าเข้าขวางรถของพระอาทิตย์ ความว่า

“พระลักษณณ์พลาดท่าถูกกุมภกรรณชั้ดหอกโมกขศักดิ์ใส่จนได้รับบาดเจ็บสาหัส...หนุมานรีบอุ้มพระลักษณณ์กลับไปยังที่ตั้งทัพด้วยความตกใจ...ให้หนุมานรีบไปหยุดรถพระอาทิตย์แล้วไปเก็บต้นยาสังกรณีและตรีชวาที่ยอดเขาสรรพยา และนำน้ำจากแม่น้ำปัญจมหานทีมาใช้บำบัดยาเพื่อชโลมแผล หอกโมกขศักดิ์จึงจะหลุดออกจากร่างพระลักษณณ์ หนุมานได้ยืนดั่งนั้นกรีบเหาะขึ้นไปห้ามรถพระอาทิตย์”

(หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๒)

ความจงรักภักดีของหนุมานไม่มีวันเสื่อมคลาย แม้จะเสด็จศึกทศกัณฐ์และพระรามได้ขึ้นครองราชย์แต่หนุมานยังคงเฝ้าระวังและเตรียมพร้อมรบรับคำสั่งจากพระรามเสมอ ดังตอนที่เกิดเสียงดังสนั่นลั่นฟ้าโดยไม่ทราบที่มา หนุมานก็รีบทูลให้ทราบเพราะเกรงจะเกิดเหตุร้าย ดังความว่า

“เมื่อพระมงกุฎและพระลบเจริญว้ยพระฤาษีก็ได้สอนทั้งวิชาความรู้ ศิลปะการต่อสู้...และได้ทำพิธีชุบศรให้ทั้งสองไปประลองกำลังกันจนเกิดเสียงกึกก้องไปทั่วปฐพี หนุมานได้ยืนกรีบบาทูลพระรามเพราะเกรงว่าอาจมีผู้มีฤทธิ์เดชคิดมาดองดี” (หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๓๒)

จ. กล้าหาญ

อุปนิสัยอีกประการของหนุมาน คือ ความกล้าหาญซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับหน้าที่ทหารเอกของพระราม หนุมานจะเป็นทัพหน้าในการต่อสู้กับศัตรูทุกครั้งโดยไม่กลัวอันตราย ยิ่งกว่านั้นบ่อยครั้งหนุมานก็ขออาสาปฏิบัติภารกิจด้วยตนเอง นอกจากนั้นหนุมานยังได้รับมอบหมายงานที่บุคคลอื่นไม่สามารถทำได้ เช่น ตอนศึกกุมภกรรณ หลังจากพระรามส่งสุครีพออกมาต่อสู้เพื่อหยั่งเชิงกำลังของกุมภกรรณ ผลปรากฏว่าสุครีพเสียที่ถูกทำร้ายด้วยคทาแล้วหนีบเข้ารักแร้พากลับกรงลงกา ทำให้หนุมานต้องตามเข้าไปช่วยออกมา แสดงให้เห็นว่านอกจากหนุมานต้องใช้เวลาความกล้าหาญเพื่อเข้าไปยังดินแดนของศัตรูแล้วหนุมานยังต้องมั่นใจในความสามารถที่มีว่าจะเอาชนะกุมภกรรณได้ ดังความว่า

“แต่เมื่อสุครีพทำตามทีบอกกุมภกรรณก็ฉวยโอกาสตอนที่สุครีพกำลังอ่อนแรงจู่โจมใส่ทันที โดยตีด้วยคทาแล้วหนีบเข้ารักแร้พากลับกรงลงกาเดือดร้อนหนุมานต้องไปช่วยมา” (หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๕๙)

ตอนที่หนุมานหาทางช่วยพระลักษณซึ่งถูกหอกโมกษศักดิ์ปักกลางอก นอกจากต้องไปเก็บต้นยาสังกรณีและตรีชวาที่ยอดเขาสรรพยาและต้องไปนำน้ำจากแม่น้ำปัญจมหานทีมาใช้บำบัดยาชโลมแผลแล้ว ยังต้องรีบไปหยุดรถพระอาทิตย์ซึ่งเป็นการฝืนธรรมชาติ ทุกอย่างล้วนต้องใช้ความสามารถและความกล้าหาญอย่างยิ่งยวดโดยเฉพาะการขอร้องรถพระอาทิตย์ ดังความว่า

“หนุมานได้ยืนดั่งนั้นกิริยาเหวี่ยงขึ้นไปห้ามรถพระอาทิตย์ พระอาทิตย์บอกว่าไม่สามารถหยุดรถให้ได้เพราะจะเดือดร้อนมนุษย์โลกและเหล่าสรรพสัตว์อื่นๆ แต่จะช่วยขักรถหลบเข้ากลีบเมฆ เพื่อไม่ให้แสงอาทิตย์ต้องหอกโมกษศักดิ์” (หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๔)

ความกล้าหาญของหนุมานจะเห็นได้ชัดยิ่งขึ้นเมื่อหนุมานขออาสาไปทำศึกเองโดยพระรามไม่ได้มอบหมาย เช่น ตอนศึกอินทรชิตหลังจากที่กุมภกรรณสิ้นใจ ความว่า

“อินทรชิตเมื่อได้รับคำสั่งจากบิดาก็ยกพลออกสู้รบกับทหารฝ่ายพระรามอย่างดุเดือด โดยในครั้งนี้นุมานอาสาเป็นทัพหน้าบุกตะลุยเหล่ายักษ์เข้าไปถึงหน้าราชรถของอินทรชิต”
(หนุมานชาฎสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๙)

ช. ช่างสังเกต

นิสัยช่างสังเกตของหนุมานทำให้ทัพพระรามรอดพ้นจากอันตรายได้หลายครั้ง เช่น ตอนนางเบญกายแปลงเป็นศพนางสีดาลอยน้ำมาเพื่อหลอกพระราม ด้วยความช่างสังเกตของหนุมานทำให้รู้ว่าเป็นกลลวง เนื่องจากศพจะไม่ลอยทวนน้ำและเมื่อนำไปเผาไฟ ร่างแปลงนางสีดาก็ค้นความร้อนไม่ได้กลับเป็นนางเบญกายดังเดิม ความว่า

“พระรามกับพระลักษณลงสรงน้ำเห็นศพนางสีดาลอยน้ำมาก็ตกใจแทบสิ้นสติ ถึงกับจะลงโทษหนุมานว่าเป็นต้นเหตุทำให้นางสีดาต้องตาย แต่

หนุมานสังเกตเห็นว่าศพนางสีดาเหตุใดจึงลอยทวนน้ำมาได้ จึงเอะใจว่า น่าจะเป็นยักษ์แปลงกายมาและขอให้พระรามพิสูจน์ด้วยการจุดไฟเผา นางเบญกายร้อนจนทนไม่ไหวต้องคืนร่างเดิมและเหาะหนีไป”

(หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๔๕-๔๗)

ช. มีจิตสำนึกที่ดี

แม้ภายนอกหนุมานจะเป็นทหารผู้เก่งกาจ มีความสามารถในการรบ เข้มแข็ง เด็ดขาด ไม่เคยอ่อนข้อให้กับศัตรู แต่ภายในจิตใจของหนุมานก็ยังอ่อนโยน ชอบช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนหรืออ่อนแอกว่าโดยไม่ได้หวังผล อย่างไรก็ตามจะเห็นว่าหนุมานมักได้รับประโยชน์จากผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือจากหนุมานในรูปของคำแนะนำที่มีประโยชน์ต่อภารกิจตามรับสั่งพระราม หรือการให้ความช่วยเหลือตอบแทนแก่หนุมาน อาทิ ตอนช่วยเหลือนกสัหมพาที่ ดังความว่า

“ขณะที่หนุมานและพวกกำลังจนปัญญาว่าจะเดินทางต่อไปอย่างไรก็ได้พบกับนกสัหมพาที่ที่ถูกพระอาทิตย์เผาจนขนหลุดร่วงหมดทั้งตัวและถูกสาปไม่ให้มีขนขึ้นใหม่จนกว่าจะมีทหารของพระรามมาช่วยให้สามครั้ง หนุมานและพลพรรคความจริงช่วยให้ดังๆ สามครั้งตามที่ขอ เมื่อนกสัหมพาที่พ้นคำสาปแล้วก็ตอบแทนบุญคุณโดยการพาหนุมาน องคต และชมพูพานซึ่งหลังบินไปชี้กรุงลงกาให้ดู” (หนุมานชาดกสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๗)

จิตสำนึกที่ดีของหนุมานยังแสดงให้เห็นตอนที่เตือนให้บรรลัยกัลป์กลับใจเสียเพราะรู้ว่าสุดท้ายหากบรรลัยกัลป์ยืนยันจะสู้กับกองทัพพระรามก็คงมีจุดจบไม่ต่างจากทศกัณฐ์ ผู้เป็นพ่อ ถึงแม้หนุมานจะไม่เคยปรานีต่อศัตรู แต่ในกรณีนี้หนุมานเข้าใจดีว่าบรรลัยกัลป์ทำไปด้วยความโกรธแค้นจึงพยายามเตือนสติแต่ก็ไม่เป็นผล ดังความว่า

“บุตรชายของทศกัณฐ์ที่เกิดจากนางกาลอัคคีนามว่าบรรลัยกัลป์... เมื่อพบว่าพ่อของตนถูกฆ่าตายจึงเร่งออกตามหากองทัพพระราม... ในที่สุดก็ตามมาจนทัน... หนุมานเห็นดังนั้นก็ใช้เล่ห์กลแปลงกายเป็นควายตกหล่มหมายลวงให้บรรลัยกัลป์มาช่วยแบกตนขึ้นเพื่อที่จะได้ทอนกำลังลง เมื่อขึ้นจากหล่มได้หนุมานก็บอกให้บรรลัยกัลป์กลับไปเสีย แต่บรรลัยกัลป์ไม่ยอม

หนุมานจึงกลายร่างเป็นลิงดั้งเดิมและเกิดการสู้รบกันขึ้น และฆ่าบรรลัยกัลป์
ตายในที่สุด” (หนุมานชาตุมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๙)

ณ. มีสติ

หนุมานมีสติระลึกได้อยู่กับตัวเสมอ เช่น ตอนที่ระลึกได้ถึงคำพูดของแม่ จึงเป็น
ที่มาของการถวายเป็นสวามีภักดิ์ต่อพระราม ดังความว่า

“ลิงตัวนี้ประหลาดนัก มีคุณทูล ขนเพชร เขี้ยวแก้วด้วย ทำจะไม่ใช้ลิง
ธรรมดา ส่วนหนุมานเองก็มองเห็นพระรามมี ๔ กร เช่นกัน จึงนึกถึงคำพูดของ
มารดาขึ้นมาได้ แล้วหนุมานจึงคืนร่างเดิมพร้อมถวายเป็นสวามีภักดิ์ต่อพระราม”
(หนุมานชาตุมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๕)

การมีสติของหนุมานยังช่วยให้พระรามและกองทัพปลอดภัยจากกลลวงของข้าศึกอีกด้วย
เช่น ตอนที่ทศกัณฐ์แปลงกายเป็นพระอินทร์ทำให้พระรามหลงในรูปจนตะลึงไปชั่วขณะ หนุมานก็
เตือนสติว่าอย่าเห็นแก่รูปภายนอกเพราะอาจทำให้เสียที่เหมือนตอนศึกอินทรชิต ดังความว่า

“ทศกัณฐ์กลับเข้าเมืองไปอำลางานมณฑลและทุกสิ่งทุกอย่างในกรุงลงกา
แล้วรุ่งเช้าก็ยกทัพออกมารบ ด้วยร่างจำแลงของพระอินทร์ พระรามตกตะลึงจน
ไม่กล้าแผลงศร หนุมานร้องเตือนว่าอย่าเห็นแก่รูปลักษณะที่งดงาม มิฉะนั้นจะเสีย
ที่เหมือนครั้งศึกอินทรชิตอีก พระรามได้สติจึงแปลงศรพราหมณ์ฟุ้งทะเลร่าง
ทศกัณฐ์ทันที” (หนุมานชาตุมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๔)

ญ. เจ้าชู้

หนุมานในเรื่องหนุมานชาตุมร ฉบับการ์ตูน เป็นลิงที่เจ้าชู้ไม่ว่าขณะนั้นจะ
แปลงกายเป็นมนุษย์หรืออยู่ในร่างลิงตามเดิม การที่หนุมานมีนิสัยเจ้าชู้อาจเป็นเพราะชนบของ
การแต่งวรรณคดีไทยที่ตัวเอกมีความสามารถทั้งเรื่องรบและเรื่องรักโดยกำหนดให้ตัวละครมีนิสัย
เจ้าชู้มีวาทีศิลปตามแบบฉบับของนักรัก ทำให้หญิงที่เห็นเพียงครั้งแรกลุ่มหลงคารมนั้น นิสัยเจ้าชู้
ของหนุมานสังเกตได้จากเมื่อหนุมานพอใจหญิงใด หนุมานจะใช้วาทีศิลปในการให้นม่นาวให้แต่ละ
นางยอมรักตน (พัชลินจ์ จินนุณ, ๒๕๔๗: ๑๓๙) ในเรื่องพบว่าหนุมานมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับ
ผู้หญิงถึง ๕ คนเรียงตามลำดับ คือ นางบุษมาลี นางเบญกาย นางสุพรรณมัจฉา นางวานริน และ

นางสุวรรณกันยุมา อย่างไรก็ตามความเจ้าชู้ของหนุมานก็มีประโยชน์ในแง่ที่ช่วยให้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากพระรามภายหลังสำเร็จด้วยดี เช่น ตอนหลังจากหนุมานมีสัมพันธ์กับนางเบญกายแล้ว ก็ได้กลับไปหานางอีกครั้งเพื่อขอน้ำล้างเท้าของนางเพื่อไปทำลายพิชิชุปตัวให้เห็นกายสิทธิ์ของทศกัณฐ์ นางเบญกายก็ยอมให้แต่โดยดีเพราะยังอาวรณ์ในตัวหนุมาน อุปนิสัยข้อนี้จึงเป็นด้านดีเพราะช่วยให้ภารกิจหลายครั้งของหนุมานสำเร็จด้วยดีเพราะมีนารีอุปถัมภ์ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าอุปนิสัยลักษณะนี้ของหนุมานไม่ได้ปรากฏโดดเด่นเช่นหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ อุปนิสัยเจ้าชู้ของหนุมานดังกล่าวมีตัวอย่างดังนี้

“ทศกัณฐ์จึงตัดสินใจทำพิชิชุปตัวให้เป็นกายสิทธิ์ในอุโมงค์นิลทกาลา เพื่อไม่ให้ผู้ใดต่อกรกับตนได้...เมื่อพระรามทราบข่าวจากพิเภกก็รับสั่งให้หนุมาน สุครีพและนิลนทไปทำลายพิชิ แต่เมื่อทั้งสามมาถึงอุโมงค์ที่ทศกัณฐ์อยู่กลับไม่สามารถเข้าไปข้างในได้...สุครีพให้หนุมานกลับไปถามพิเภกก็รู้ว่าต้องใช้น้ำล้างเท้าผู้หญิงมารดที่ปากอุโมงค์...หนุมานจึงกลับไปหานางเบญกายและขอน้ำล้างเท้า...จากนั้นหินที่ปิดปากอุโมงค์ก็เปิดออกอย่างง่ายดาย” (หนุมานชาตสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๐)

หลังมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับนางวานริน นางก็ช่วยบอกที่ซ่อนของวิรุฬห์จำบังให้หนุมานด้วยความสเนหา จนกระทั่งหนุมานตามสังหารวิรุฬห์จำบังได้สำเร็จ ดังความว่า

“แต่เมื่อได้พบกับนางวานริน หนุมานก็นึกชอบพอในรูปโฉมที่งดงามของนาง จึงเกี่ยวพาราสีจนได้นางเป็นเมีย แล้วถามหาที่ซ่อนของวิรุฬห์จำบัง จนรู้ว่าหลบซ่อนตัวอยู่ในฟองน้ำขนาดใหญ่ที่เขาอัศจรรย์ หนุมานจึงออกตามหาจนพบและฆ่าวิรุฬห์จำบังตาย”

(หนุมานชาตสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๖)

๓. ไอ้อด

ในหนุมานชาตสมร ฉบับการ์ตูน บางครั้งหนุมานก็ไอ้อดความสามารถของตนให้ผู้อื่นเห็นเพียงเพราะนึกสนุก แต่หากมองอีกมุมหนึ่ง นิสัยร่าเริง ชอบเล่นหยอกล้อคนอื่นของหนุมานก็อาจทำให้ผู้อาวุโสรู้สึกเอ็นดู ใจอ่อนยอมให้อภัยโดยง่าย เช่น ตอนที่หนุมานลองภูมิกับพระนารทฤาษี ดังความว่า

“เนื่องจากหนุมานไม่รู้เส้นทางจึงเลยไปถึงชายแดนลงกา และได้พบกับพระนารทฤๅษีจึงขอพักด้วย หนุมานเกิดอยากลองดี...จึงเนรมิตกายจนใหญ่คับศาลาแล้วบอกว่านอนไม่ได้ พระฤๅษีเสกคาถาให้ศาลาใหญ่ขึ้น หนุมานก็เนรมิตกายให้ใหญ่ขึ้นตามไปอีก จนพระฤๅษีรำคาญเลยเสกลมฝนพัดศาลาพังไป หนุมานหนาวจนนอนไม่ได้จึงมาขอผิงไฟกับพระฤๅษี พระฤๅษีคิดว่าหนุมานอยากลองวิชาอีกจึงสั่งสอนโดยการเสกไม้เท้าให้กลายเป็นปลิงแล้วโยนลงไปในสระ รุ่งเช้าหนุมานมาล้างหน้าก็ถูกปลิงเกาะไม่ว่าจะแกะอย่างไรก็ไม่ออก จึงขอร้องให้พระฤๅษีช่วยพร้อมกับขอโทษขอโพยเป็นการใหญ่” (หนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๘)

อย่างไรก็ตามนิสัยชอบอวดของหนุมานก็ยังมีประโยชน์ในยามจำเป็น เช่นตอนหนุมานลงไปช่วยพระรามจากใต้บาดาล แล้วได้พบกับนางพิรากวน หนุมานจึงแสดงตนว่าเป็นใครและแลกเปลี่ยนข้อเสนอกันว่าหากนางพิรากวนพาหนุมานเข้าเมืองได้จะช่วยไวยวิกให้ปลอดภัยสุดท้ายนางพิรากวนก็ตกลงทำให้หนุมานสามารถช่วยพระรามไว้ได้ ดังความว่า

“ไมยราพจึงสั่งให้ทหารจับไวยวิกมาขังไว้ ส่วนตนเองก็ใช้เวทมนตร์สะกดกองทัพพระรามจนหลับไหลไปทั้งกองทัพ แล้วลักพาตัวพระรามกลับไปยังเมืองบาดาล เมื่อหนุมานฟื้นสติก็รีบตามไปทันที...หนุมานได้มาพบกับนางพิรากวน...หนุมานรีบแสดงตัวว่าเป็นทหารของพระราม...และสัญญาว่าถ้าช่วยพาเข้าไปในเมืองตนจะช่วยเหลือไวยวิกให้ปลอดภัย”

(หนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๕๖)

หนุมานในเรื่องหนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน ปรากฏอุปนิสัยที่ให้คุณทั้งต่อตัวหนุมานในแง่ที่ทำให้หนุมานได้รับเข้ารับใช้พระรามผู้เป็นที่รักและเทิดทูนของหนุมาน และเป็นประโยชน์อย่างมากต่อภารกิจต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย รวมถึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ช่วยให้พระรามสามารถปราบยักษ์ทศกัณฐ์ได้สำเร็จและช่วยนางสีดาให้ปลอดภัย อุปนิสัยดังกล่าวมีจำนวน ๑๑ ประการ ได้แก่ เป็นที่รักของผู้อื่น ว่องไวปราดเปรียว มีความเป็นผู้นำ เฉลียวฉลาดรอบคอบ จงรักภักดีด้วยการเชื่อฟังคำสั่งของพระราม ยอมรับคำตำหนิโดยไม่โกรธเคือง รักนายยิ่งชีพ อ่อนน้อมถ่อมตน และภักดีต่อพระรามตลอดชีวิต หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้ยังปรากฏความกล้าหาญ รู้จักสังเกตสิ่งผิดปกติ มีจิตสำนึกที่ดี มีสติ เจ้าชู้ และโอ้อวดตนบ้างในบางครั้ง

บุคลิกและอุปนิสัยที่ให้โทษ ปรากฏเพียงประการเดียวคือความใจร้อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ใจร้อน

ความใจร้อนของหนุมานก่อให้เกิดปัญหาบ่อยครั้ง เนื่องจากทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสม คำสั่งของพระราม เช่น ตอนเผากรุงลงกาด้วยความโกรธแค้นแทนพระรามและนางสีดา จึงขาดสติ คิดแผนเผาทำลายกรุงลงกาให้วอดวาย ดังความว่า

“หนุมานเกิดนึกแค้นเหล่ายักษ์ที่ทำให้พระรามและนางสีดาต้องเดือดร้อน จึงลงมืออาละวาดทำลายสวนขวัญในกรุงลงกาและฆ่าสัตว์กุมาร บุตรชายพันตนของทศกัณฐ์ตายจนหมดสิ้น...อินทรีขีตจึงออกโรงมาจัดการด้วยตนเองโดยแผลงศรนาคบาศรัดหนุมานไว้ไม่ให้หนีไปไหน ทศกัณฐ์สั่งทหารให้ประหารชีวิตหนุมาน แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ทำอันตรายหนุมานไม่ได้...เมื่อเห็นว่าทศกัณฐ์เริ่มถอดใจ หนุมานจึงแกล้งเสนออุบายที่เตรียมมา ว่าถ้าจะฆ่าตนต้องใช้ไฟเผาอย่างเดียว ทันทันทีไฟติด หนุมานก็กระชากศรนาคบาศที่มีดตัวเองไว้จนขาดกระจุยแล้วออกวิ่งพละ่านใจใหม่วอดวายไปทั่วกรุงลงกา” (หนุมานชาตสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๓๕-๓๗)

ในเหตุการณ์ตอนที่อินทรีขีตจำแลงเป็นพระอินทร์พร้อมขบวนนางอัปสรพ้อนรำล้อมรอบพระลักษมณ์จนทำให้หลงชมในความงดงามจนเสียที่ถูกรศพรพหมาสตร์จนสลบไป หนุมานเห็นจึงรีบเข้ามาต่อสู้โดยไม่ระวังเพราะโกรธที่อินทรีขีตทำร้ายพระลักษมณ์ จึงถูกฟาดด้วยคันศรสลบไปเช่นกัน ดังความว่า

“พระลักษมณ์มัวแต่ตกตะลึงในความงดงามของขบวนพระอินทร์จำแลง จนพลาดท่าถูกรศพรพหมาสตร์ของอินทรีขีตจนสลบไป หนุมานเห็นดังนั้นก็โกรธจัดพุ่งเข้าหาอินทรีขีตพร้อมกระโดดหักคอข้างเอราวัณแปลงจนตายคามือ แต่ถูกอินทรีขีตฟาดด้วยคันศรจบสลบไปอีกคน”

(หนุมานชาตสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๗๗)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องหนุมานชาตสมร ฉบับการ์ตูน มีบุคลิก คุณสมบัตพิเศษและอุปนิสัยคล้ายหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระ

ราชินีพินธ์ในรัชกาลที่ ๑ กล่าวคือ ในส่วนของรูปลักษณะ หนุมานเป็นวานรเผือกที่มีลักษณะพิเศษครบทั้งสามลักษณะทั้งกฤษณะ ขนเพชรและเขี้ยวแก้ว แต่มีรูปร่างขนาดเล็ก ส่วนความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ หนุมานสามารถเหินเดินอากาศได้ มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ และมีพลังมหาศาล รู้มนตร์วิเศษ รวมถึงสามารถฟื้นคืนชีพได้เพียงลมพัดผ่าน ส่วนอาวุธประจำกายก็คือตรีเพชร สำหรับบุคลิกรวมถึงหนุมานมีความว่องไวปราดเปรียวและเป็นที่รักของคนรอบข้าง ส่วนอุปนิสัยที่เหมือนกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ก็คือ ความเฉลียวฉลาด จงรักภักดี กล้าหาญและความเป็นผู้มีจิตใจดี สำหรับความเจ้าชู้และนิสัยชอบอวดความสามารถของตนก็ปรากฏเป็นอุปนิสัยประการหนึ่งแต่ไม่ได้ชัดเจนหรือโดดเด่นมากนัก นอกจากนี้ยังพบว่าหนุมานมีอุปนิสัยที่ให้โทษด้วยเช่นกันนั่นคือ ความใจร้อน

๓.๑.๑.๒ รามเกียรติ์ (ฉบับการ์ตูน)

ภาพที่ ๓๘: ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน (ที่มา: <http://www.skybook.co.th>)

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้มีลักษณะภายนอกคล้ายลิงป่ามากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องอื่น ดังจะเห็นได้จากรูปร่างที่มีการเน้นรูปลักษณะและบุคลิกภายนอกอย่างชัดเจน ทั้งทิศทางของเส้นขนบนลำตัว ทรงผมตั้งและชี้แหลม รวมถึงการแต่งกายด้วยกางเกงซึ่งมีความยาวถึงบริเวณหน้าแข้งคล้ายชุดทหารในหนังจักรๆ วงศ์ ๗ ของไทย และคลุมทับด้วยผ้าถุงซึ่งมีลวดลายสวยงาม ในส่วนของบุคลิกท่าทาง หนุมานเป็นผู้นำที่มีความมั่นใจในความสามารถตนเอง เป็นที่รักของผู้ที่ได้ใกล้ชิด สำหรับอุปนิสัยที่โดดเด่นก็คือ ความเฉลียวฉลาด เจ้าอุบายและชอบใช้แผนการเพื่อลงให้ศัตรูหลงกลจะได้ไม่ต้องสูญเสียกำลังพลจำนวนมากจากการเผชิญหน้า ความจงรักภักดีและกล้าหาญ นอกจากนี้ยังปรากฏอุปนิสัยที่ให้โทษก็คือ ความซุกซนเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่นและบั่นทอนจิตใจตนเอง ดังนั้นความโดดเด่นที่สุดของ

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ก็คือ รูปลักษณะภายนอกของลิงป่าที่ชัดเจนและอุปนิสัยเฉลียวฉลาด รอบคอบที่แสดงให้เห็นจากการใช้แผนการอันชาญฉลาดมากกว่าการใช้กำลังเพียงอย่างเดียวในการเอาชนะฝ่ายตรงข้าม ดังปรากฏรายละเอียดจากภาพและตัวอย่างต่อไปนี้

ภาพที่ ๓๘: ตัวละครหนุมานในเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน (ที่มา: ปกใน)

๓.๑.๑.๒.๑ กำเนิดและรูปลักษณะ

ก. กำเนิด

หนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน กำเนิดจากกำลังของพระอิศวรและอาวุธเทพสามอย่างที่มิพระบัญชาให้พระพายนำไปใส่ในปากนางสวาหะจากนั้นจึงคลอดออกมาเป็นหนุมาน ดังความว่า

“เวลาผ่านพ้นไปนานปี พระอิศวรเห็นนางสวาหะยืนต้นเดียวเหนี่ยวกินลมอยู่ที่เชิงเขาจักรวาลก็บังเกิดความสงสารจึงแบ่งกำลังของพระองค์และอาวุธเทพสามอย่างให้พระพายซัดเข้าปากนางสวาหะ จนนางสวาหะตั้งครรภ์อยู่ ๓๐ เดือน ก็คลอดบุตรเป็นวานรเผือกกระโจนออกมาทางปาก”
(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๓)

ข. มีรูปลักษณะพิเศษ

หนุมานในเรื่องนี้เป็นลิงเผือกและมีลักษณะพิเศษ ๓ ประการที่แตกต่างจากลิงทั่วไป กล่าวคือ มีกฤตพล ขนเพชร และเขี้ยวแก้ว ลักษณะดังกล่าวเหมือนกับหนุมานในรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ดังตัวอย่างจากตอนกล่าวถึงกำเนิดของหนุมาน ความว่า

“จนนางสวาทะตั้งครรภ์อยู่ ๓๐ เดือน ก็คลอดบุตรเป็นวานรเผือก
กระโจนออกมาทางปาก มีลักษณะพิเศษคือ มีคทาเพชรเป็นสันหลัง
ตรีเพชรเป็นกาย จักรแก้วเป็นศีรษะ มีเขี้ยวแก้ว”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๓)

คำพูดของพระรามในครั้งแรกที่พบหนุมานก็แสดงให้เห็นลักษณะพิเศษดังกล่าว ความว่า

“เมื่อพระรามตื่นขึ้นมาพบหน้าลิงน้อยก็เกิดความเอ็นดู เห็นคุณทูล
ขนเพชร มีเขี้ยวแก้ว บ่งบอกว่าไม่ใช่ลิงธรรมดา”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๕)

ค. มีรูปร่างขนาดเล็ก

หนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูนมีรูปร่างขนาดเล็ก เป็นลิงในวัยเด็กที่มี
บุคลิกลักษณะและอากัปกริยาเหมือนลูกลิง ดังภาพที่ ๓๙ ข้างต้น

๓.๑.๑.๒.๒ ความสามารถหรือคุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน มีความสามารถและคุณสมบัติ
พิเศษตลอดจนอาวุธประจำกายเช่นเดียวกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราช
นิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เนื่องจากผู้แต่งได้ระบุไว้อย่างชัดเจนว่าใช้เนื้อเรื่องจากรามเกียรติ์ ฉบับพระ
ราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แต่นำมาปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้เป็นการ์ตูน หนุมานในการ์ตูน
เรื่องนี้จึงสามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้ รู้มนตร์วิเศษ เหาะและหายใจได้ มีกำลังมหาศาล มี
ฤทธิ์เดชร้ายกาจ เป็นอมตะ และมีตรีเพชรเป็นอาวุธเช่นเดียวกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. หาวเป็นดาวเป็นเดือน

หนุมานสามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้เหมือนหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับ
พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ดังจะเห็นได้จากตอนที่หนุมานคลอดอกมาจากปากนางสวาทแล้ว
สำแดงอิทธิฤทธิ์ให้เห็น ความสามารถพิเศษข้อนี้ยังเป็นวิธีการพิสูจน์ความเป็นหนุมานที่แท้จริง
เช่น ตอนที่หนุมานหาวเป็นดาวเป็นเดือนให้มัจฉานูดูเพื่อยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างพ่อกับลูก
และผลที่เกิดหลังจากมัจฉานูเชื่อในความเป็นพ่อของหนุมานแล้วก็คือทำให้หนุมานทราบวิธีการ
เดินทางไปยังเมืองบาดาลจนกระทั่งช่วยเหลือพระรามจากการคุมขังได้สำเร็จ ดังความว่า

“หนุมานถามมัจฉานูว่าเหตุใดจึงหน้าตาเหมือนกับตน เมื่อมัจฉานูเล่าความจริงให้ฟัง ก็รู้ว่าเป็นพ่อลูกกัน หนุมานจึงแสดงฤทธิ์ หาวเป็นดาวเป็นเดือนให้ดู แล้วถามทาง” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๒)

ความสามารถในการหาวเป็นดาวเป็นเดือนของหนุมานยังเป็นวิธีการส่งสัญญาณระหว่างการวางอุบายศัตรู เช่น ตอนที่หนุมานตั้งใจจะทำลายกล่องดวงใจของทศกัณฐ์ หนุมานได้ตกลงกับองค์ตนก่อนแล้วว่าหากองค์ตนเห็นหนุมานเหาะขึ้นไปบนฟ้าแล้วหาวเป็นดาวเป็นเดือนเมื่อใดให้รีบนำกล่องดวงใจของจริงของทศกัณฐ์มาให้ทันที ดังความว่า

“หนุมานแอบเหาะขึ้นสู่ท้องฟ้าโดยไม่มีใครเห็น แล้วหาวเป็นดาวเป็นเดือน องค์ตนซึ่งเฝ้ารักษากล่องดวงใจอยู่ที่มหาสมุทรจึงรีบนำกล่องดวงใจมาให้หนุมานแล้วทั้งคู่ก็พากันเข้าเฝ้าพระราม...”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๓๕)

ข. รัฐมนตรีพิเศษ

หนุมานรัฐมนตรีพิเศษจึงสามารถสะกดทัพให้หลับเพื่อที่ตนจะได้ปฏิบัติภารกิจได้โดยสะดวกโดยไม่ต้องกังวลว่าจะมีผู้ใดล่วงรู้แผนของตน เช่น ตอนสะกดยักษ์ทั้งกรุงลงกาให้หลับเพื่อออกตามหานางสีดา ดังความว่า

“เมื่อฆ่าเสือเมืองได้แล้ว หนุมานก็ปลอมตัวเป็นยักษ์ปะปนไปกับเหล่าอสูร ร่ายมนตร์สะกดให้หลับไหลกันทั้งเมือง แล้วเข้าค้นเมืองทศกัณฐ์”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๑)

มนตรีของหนุมานนอกจากสะกดผู้คนให้หลับไหลได้แล้ว ยังสามารถเนรมิตร่างกายและอวัยวะให้มีขนาดใหญ่เพื่อใช้ประโยชน์ได้หลายลักษณะ อาทิ ขยายหางเพื่อพาดเป็นสะพานให้พลวานรเดินข้ามไปพบพระฤๅษีชฎิลเพื่อสอบถามเส้นทาง ดังความว่า

“เมื่อเดินทางมาถึงแม่น้ำซึ่งมีนางฟ้าสุวรรณมาลีนั่งอยู่กลางน้ำ นางบอกให้ยกพลข้ามน้ำไปพบกับพระฤๅษีชฎิลเพื่อให้ท่านบอกทางต่อ หนุมาน

เนรมิตกายใหญ่โตใช้หางพาดเป็นสะพานให้พลวานรใช้เดินข้ามฟากเพื่อไป
พบพระฤๅษีชฎิล” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๘-๖๙)

หนุมานยังใช้การเนรมิตร่างกายให้สูงใหญ่จนสามารถโอบรอบพระรามและกองทัพวานร
ทั้งหมดเพื่อเป็นกำแพงป้องกันทุกคนในคืนที่พระรามมีเคราะห์ (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๐)

ในตอนสังหารไมยราพ หนุมานก็ร้ายมนตร์วิเศษให้ร่างกายขยายใหญ่เท่าภูเขาเพื่อที่มือ
ข้างหนึ่งจะได้เอื้อมไปทำลายแมลงภูดวงใจให้ละเอียด ในขณะที่เท้าข้างหนึ่งเหยียบอกไมยราพไว้
ไม่ให้หนีรอดไปได้ ดังความว่า

“นางพิรากวนบอกว่าไมยราพถอดดวงใจเป็นแมลงภู่อ่อนไว้ในยอดเขา
ตรีภุณี หนุมานได้ฟังดังนั้นจึงเนรมิตกายใหญ่เท่าภูเขา ใช้เท้าเหยียบยอดอก
ไมยราพแล้วเอื้อมมือไปยอดเขาตรีภุชยี่แมลงภู่อ่อนใจของไมยราพแตกคา
มือ” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๓)

นอกจากนี้หนุมานยังสามารถเนรมิตสิ่งของได้ตามต้องการ เช่นตอนเนรมิตกล่องดวงใจ
ทศกัณฐ์ปลอมขึ้นอีกหนึ่งกล่องเพื่อใช้ลวงพระฤๅษีโคบุตร (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๓๐)

มนตร์วิเศษของหนุมานยังช่วยให้หนุมานแปลงกายได้ตามต้องการดังพรอีกหนึ่งข้อที่พระ
อิศวรประทานให้ เช่น ตอนที่หนุมานแปลงเป็นลิงน้อยปีนขึ้นไปขย่มต้นไม้จนใบไม้ร่วงใส่
พระลักษณณ์ ความว่า

“แลเห็นพระลักษณณ์มีลักษณะรูปร่าง ผิวกายสีเหลืองอ่อนดังทองคำ
ส่วนพระรามก็มีพรรณสีเขี้ยวอมรดกตสไต จึงแปลงกายเป็นลิงน้อยขึ้นไป
ขย่มใบไม้ร่วงหล่นมาใส่พระลักษณณ์” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๔)

หนุมานยังสามารถแปลงเป็นไยบัวติดสไบนางพิรากวนเข้าไปเมืองบาดาลได้ด้วย ความว่า

“หนุมานหักก้านบัวแล้วลอดลงไปอีก พบนางพิรากวนกำลังต้มน้ำจึง
แปลงร่างเป็นไยบัวติดสไบนางเข้าไปจนพบพระรามถูกจองจำ”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๒)

ค. หายตัวได้

หนุมานสามารถหายตัวได้ตามพรที่พระอิศวรสอนให้เมื่อครั้งพระพายนำหนุมานเข้าเฝ้า ดังความว่า

“วันหนึ่งพระพายผู้เป็นพ่อของหนุมานได้พาหนุมานเข้าเฝ้าพระอิศวรบนเขาไกรลาส พระอิศวรทรงสอนคาถาแปลงกาย หายตัวและวิชาอยู่ยงคงกระพัน” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๖)

ในตอนที่หนุมานทำที่เข้ากับฝ่ายทศกัณฐ์จนได้ออกรบคู่กัน หนุมานได้ออกอุบายว่าจะหายตัวล่องหน้าไปจับพระรามกับพระลักษมณ์มัดไว้ก่อน และเมื่อใดที่ทศกัณฐ์เห็นหนุมานเหาะขึ้นบนท้องฟ้าจึงค่อยยกทัพเข้ารบ ประเด็นนี้แสดงให้เห็นว่าหนุมานสามารถหายตัวจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งได้ ดังความว่า

“หนุมานออกอุบายว่าหม่อมฉันจะหายตัวล่องหน้าไปจับพระรามกับพระลักษมณ์มัดไว้ให้ก่อน และทันทีที่ท่านเห็นหม่อมฉันเหาะขึ้นไปบนท้องฟ้าเมื่อใดให้ยกทัพเข้ารบทันที...” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๓๔)

ง. เหาะได้

หนุมานจะใช้ความสามารถในการเหาะเมื่อต้องการเคลื่อนที่โดยเร็วและต้องการประหยัดเวลาในการเดินทาง เช่นตอนที่อุ้มพระรามไปไว้บนเขาสุรगานต์ก่อนจะตามไปสังหารไมยราพ ความว่า

“หนุมานหักก้านบัวแล้วลอดลงไปอีก พบนางพิรากวนกำลังต้กน้ำจึงแปลงร่างเป็นไยบัวติดสไบนางเข้าไปจนพบพระรามถูกจองจำ หนุมานอุ้มพระรามเหาะพาไปฝากเทวดาไว้บนเขาสุรगานต์ แล้วกลับไปสู้กับไมยราพ”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๒-๙๓)

จ. มีพลังกำลั่มมหาศาล

พลังกำลั่มอันมหาศาลของหนุมานแสดงให้เห็นตั้งแต่ในคำบรรยายความสามารถตอนหนึ่งซึ่งกล่าวถึงกำเนิดของหนุมานที่ว่า “รบกับใครก็ชนะตลอด” ดังความว่า

“หนุมานเป็นวานรเผือกกระโจนออกมาทางปาก มีลักษณะพิเศษคือ มีคทาเพชรเป็นสันหลัง ตรีเพชรเป็นกาย จักรแก้วเป็นศิระชะ มีเขี้ยวแก้ว หาวเป็นดาวเป็นเดือน ฤทธิ์เดชร้ายกาจ รบใครก็ชนะตลอดกาล”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๓)

การมีพลังกำลังเหนือสิ่งมีชีวิตทั่วไปจึงเป็นสาเหตุสำคัญทำให้หนุมานมีความสามารถในการต่อสู้ที่โดดเด่น อาทิ ตอนที่ยินทรชิตแผลงศรพราหมณ์ทำให้พระลักษมณ์สลบ หนุมานก็พุ่งเข้าหาอินทรชิตและหักคอช้างเอราวัณแปลงตายคามือ ดังความว่า

“ฝ่ายพระลักษมณ์พิศดูก็เกิดความตื่นตากับทัพพระอินทร์จำแลงที่งดงาม ทำให้พลาดท่าถูกศรพราหมณ์ของอินทรชิตจนสิ้นสติสลบไป หนุมานเห็นดังนั้นก็ไม่รอช้ากระโดดขึ้นหักคอช้างเอราวัณแปลง”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๐๘)

ฉ. มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ

หนุมานมีฤทธิ์เดชร้ายกาจดังพรที่พระอิศวรประทานให้ไม่ว่าจะรบกับใครก็จะได้รับชัยชนะเสมอ ทำให้หนุมานเป็นที่เกรงขามของคนทั่วไป (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๓) และยากจะหาผู้ใดมาเทียบเทียมความสามารถได้ ดังคำพูดของชมพูพานถึงบุคคลผู้เดียวที่สามารถฝ่ากักรรตที่หมุนตลอดเวลาได้ก็คือ หนุมาน ทหารเอกของพระนารายณ์อวตาร ดังว่า

“พระรามถามพิภกว่าจะช่วยพระลักษมณ์ได้อย่างไรกัน...ชมพูพานกล่าวว่ายาที่ใช้แก้ศรพราหมณ์นั้นอยู่ที่ภูเขาวุธ แต่หนทางลำบากยิ่งนัก ต้องฝ่ากักรรตที่หมุนตลอดเวลาไม่มีใครเคยรอดชีวิตสักราย มีอยู่ผู้เดียวที่สามารถผ่านด่านกักรรตนี้ได้ ผู้นั้นคือทหารเอกของพระนารายณ์อวตาร หนุมานอาสาเหาะไปเอายา และสามารถฝ่าด่านอันตรายไปได้โดยตลอด”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๑)

ช. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ

หนุมานมีตรีเพชรเป็นอาวุธเหมือนตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ โดยพระอิศวรเป็นผู้ประทานให้ ตรีเพชรของหนุมานมีความคมมาก

หากแทงลงไปบนร่างผู้ใดจะทำให้เกิดความเจ็บปวดมาก ดังตอนที่หนุมานใช้ตรีเพชรแทงลงบนร่างของกุมภกรรณซึ่งกำลังทำพิธีทนต์น้ำ เป็นเหตุให้กุมภกรรณไม่สามารถทำพิธีต่อไปได้ ดังความว่า

“เมื่อไปถึงริมฝั่งที่กุมภกรรณนอนทนต์น้ำก็กลายเป็นหนุมาน ดำลงไปได้น้ำชกตรีเพชรที่แทงกุมภกรรณจนไม่อาจนอนนิ่งเฉยอยู่ได้ จึงชกคทาประจำกายมาสู้รบกับหนุมาน แต่สู้ไม่ได้ต้องหนีกลับกรุงลงกา”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๐๑)

ซ. เป็นอมตะ

คุณสมบัติอีกหนึ่งข้อที่พระอิศวรประทานให้หนุมานก็คือการมีชีวิตที่เป็นอมตะ แม้จะถูกทำร้ายถึงแก่ชีวิตก็สามารถฟื้นคืนสติได้เสมอโดยไม่ได้ระบุว่าต้องมีลมพัดผ่าน อีกทั้งหนุมานก็ไม่เคยได้รับบาดเจ็บจนถึงแก่ชีวิต พบเพียงแต่สิ้นสติไปชั่วขณะ ความว่า

“วันหนึ่งพระพายผู้เป็นพ่อของหนุมานได้พาหนุมานเข้าเฝ้าพระอิศวรบนเขาไกรลาส พระอิศวรทรงสอนคาถาแปลงกาย หายตัวและวิชาอยู่ยงคงกระพัน อีกทั้งยังประทานพรให้มีอายุยืนตลอดกาล แม้จะถูกฆ่าก็ฟื้นได้เสมอ”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๖)

เมื่อหนุมานซึ่งเป็นแม่ทัพหน้าถูกศรของอินทรีชิตจนสลบ พิเภกจึงเป่ามนตร์เข้าปาก ผ่านไปไม่นานหนุมานก็ฟื้น ดังความว่า

“พิเภกกลับมาจากพาพลาวันรไปหาผลไม้ในป่า เห็นหนุมานสลบอยู่ จึงเป่ามนตร์เข้าปาก หนุมานก็ฟื้น” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๐)

๓.๑.๑.๒.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

บุคลิกและอุปนิสัยของหนุมานในเรื่องนี้แบ่งออกได้เป็นบุคลิกและอุปนิสัยที่ทำให้คุณและบุคลิกและอุปนิสัยที่ให้โทษแก่ตัวละครหนุมานและคนรอบข้าง ดังนี้

บุคลิกและอุปนิสัยที่ให้คุณ สามารถเรียงลำดับตามการปรากฏมากที่สุดรองลงมา ได้แก่ เป็นที่รักของผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ เฉลียวฉลาดรอบคอบ จงรักภักดี กล้าหาญ ช่างสังเกต มีสติ และความเจ้าชู้ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เป็นที่รักของผู้อื่น

ในเรื่องนี้หนุมานเป็นที่รักใคร่ของคนรอบข้างซึ่งส่วนใหญ่ล้วนเป็นผู้มีอาวุโสทำให้หนุมานได้รับคำแนะนำและความช่วยเหลือยามต้องการ อาทิ ตอนพระฤๅษีซึ่งบอกรักที่อยู่นางสีดาให้แก่หนุมาน ความว่า

“เมื่อฆ่าเสียเมืองได้แล้ว หนุมานก็ปลอมตัวเป็นยักษ์ปะปนไปกับเหล่าอสูร ร่ายมนตร์สะกดให้หลับไหลกันทั้งเมือง แล้วเข้าค้นเมืองทศกัณฐ์ ปราสาทแรกพบพิเภก ปราสาทที่สองพบกุมภกรรณ ปราสาทที่สามพบอินทรชิต ปราสาทที่สี่พบทศกัณฐ์นอนกอดนางมณโฑ...หนุมานจึงกลับไปถามพระนารทฤๅษีได้ความว่านางสีดาอยู่ที่สวนขวัญ”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๓๐)

ข. มีความเป็นผู้นำ

ความเป็นผู้นำของหนุมานเห็นได้จากลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงออกรวมถึงการได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำทัพในการศึกด้วยเกือบทุกครั้ง ด้วยความสามารถเฉพาะตัว ความเฉลียวฉลาด รอบคอบและลักษณะความเป็นผู้นำทำให้เป็นที่ไว้วางใจของพระรามอยู่เสมอ เช่น ตอนนำทัพไปสืบข่าวนางสีดา หนุมานก็ได้รับมอบหมายงานสำคัญขึ้นนี้ และหนุมานก็ยังเป็นผู้เดียวที่เข้าไปในกรุงลงกา ดังความว่า

“กองทัพพระรามตั้งทัพที่เขาคันทมาทน์ แล้วให้ทหารเอกอันได้แก่หนุมาน องคต ชมพูพาน ล่วงหน้าไปดูลาดเลาและหนทางสู่กรุงลงกา... นกสัมพาทีจึงให้ชมพูพาน องคตและหนุมานขึ้นหลังตน พร้อมพาบินไปที่เขาคันธสิงขร...โดยให้ชมพูพานกับองคตเฝ้าคอยสังเกตการณ์ ส่วนหนุมานให้เหาะไปกรุงลงกาแต่เพียงผู้เดียว” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๙-๗๑)

ค. เฉลียวฉลาดรอบคอบ

ความเฉลียวฉลาดเป็นลักษณะเด่นที่สุดของหนุมานในเรื่องนี้ เนื่องจากชัยชนะที่กองทัพพระรามได้รับส่วนใหญ่เกิดจากแผนการและอุบายจากความคิดของหนุมานซึ่งใช้เข้าคู่กันกับเหล่ากษัตริย์ มนตรี และคาถาวิเศษ เป็นผลให้ศัตรูหลงกลและพบกับความตายในที่สุด ดังจะเห็นได้จากการใช้ความเฉลียวฉลาดของหนุมานประกอบกับความสามารถพิเศษในการแปลงกายเป็น

สิ่งมีชีวิตหลายประเภททำให้ช่วยคลายปมสงสัยและแก้ปัญหาระหว่างปฏิบัติภารกิจได้ เช่นตอน หนุมานออกค้นหาสถานที่ทำพิธีทนต์น้ำของกุมภกรรณ ดังความว่า

“พิเภกใช้ให้หนุมานไปทำลายพิธี แต่ก็จนปัญญาที่จะรู้ว่ากุมภกรรณ นั้นอยู่ที่ใด หนุมานแปลงกายเป็นนางกำนัลปะปนเข้าไปในวัง ได้ทราบว่ามี เพียงนางคันธมาลีกับนางกำนัลทั้งสี่เท่านั้นที่รู้ว่ากุมภกรรณอยู่ที่ใด เมื่อรู้ ดังนั้นก็แปลงกายเป็นนกอินทรีบินอยู่เหนือวัง...จากนั้นแปลงร่างเป็นนาง คันธมาลไปเก็บดอกไม้กับนางกำนัลทั้งสี่ เมื่อไปถึงริมฝั่งที่กุมภกรรณนอนทอด น้ำก็กลายร่างคืนเป็นหนุมาน” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๐๑)

พระลักษมณ์เองก็เห็นถึงความเฉลียวฉลาดของหนุมานจากการวางแผนขโมยกล่องดวงใจ ของทศกัณฐ์จึงกล่าวชมเชย ดังความว่า

“องค์...จึงรีบนำกล่องดวงใจมาให้หนุมาน แล้วทั้งคู่ก็พากันเข้าเฝ้า พระรามพร้อมถวายกล่องดวงใจ พระลักษมณ์ถึงกับอึ้งและกล่าวชมว่าวานร เจ้าเล่ห์อย่างเจ้ายากนักที่ใครจะหยั่งรู้ถึงเล่ห์กลและสติปัญญาที่แพรวพราว ขนาดนี้...หนุมานรีบเหาะกลับมาหาทศกัณฐ์แล้วชุกกล่องดวงใจเยาะเย้ย ทศกัณฐ์เห็นดังนั้นก็น้ำออดสี” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๓๕-๑๓๖)

ในการปฏิบัติภารกิจตามคำสั่งของพระราม หนุมานสามารถใช้ความเฉลียวฉลาด ทักษะ ด้านการพูด และเสน่ห์ของชายหนุ่มทำให้สตรีเพศหลงชื่นชมและยอมทำตามคำร้องขอได้เสมอ ไม่เว้นแต่แต่ลูกสาวของศัตรู ดังตอนที่หนุมานขอให้นางสุพรรณมัจฉาบอกฝูงปลาให้ชนก้อนหิน กลับมาไว้ที่เดิม ความว่า

“ฝ่ายสุครีพและหนุมานเห็นว่าจงถนนเท่าไรก็ไม่เต็มเสียที่...หนุมาน อาสาดำลงไปดูใต้ทะเล พบฝูงปลากำลังเร่งชนก้อนหินไปทิ้ง...โดยมีนาง สุพรรณมัจฉาเป็นผู้บงการ...นางสุพรรณมัจฉายอมสารภาพและร้องขอ ชีวิต หนุมานเห็นใบหน้าอ่อนหวานงดงามอีกทั้งน้ำเสียงก็ไพเราะเสนาะโสต จึงตกหลุมรักและได้ร่วมรักกับนาง พร้อมกันนั้นได้ขอให้ฝูงปลานำหินไปไว้ ที่เดิม” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๔๗)

ในตอนศึกอินทรีชิต หนุมานต้องไปนำต้นยามาจากภูเขาอาวุธเพื่อรักษาชีวิตของพลวานรที่สลบไม่ได้สติแต่กลับพบว่าไม่สามารถถอนต้นยาขึ้นมาได้ หนุมานจึงยกภูเขาทั้งลูกมายังสนามรบแสดงให้เห็นว่าในสถานการณ์คับขัน หนุมานก็รู้จักประยุกต์ใช้ความสามารถด้านพลังกำลังที่มีให้เป็นประโยชน์ ดังความว่า

“พระรามถามพิเภกว่า จะช่วยพระลักษมณ์ได้อย่างไรกัน...ชมพูปานกล่าวว่า ยาที่ใช้แก้ศรพรหมาศตรนั้นอยู่ที่ภูเขาอาวุธ...หนุมานอาสาเหาะไปเอายา และสามารถฝ่าด่านอันตรายไปได้โดยตลอด แต่ไม่สามารถนำต้นยากลับมาได้ เพราะเทวดาที่รักษาภูเขาบอกว่าต้นยานี้จะถูกเก็บหรือถอนไม่ได้ หนุมานได้ฟังดังนั้นจึงแบกภูเขาทั้งลูกกลับมายังสนามรบ”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๑)

ในตอนศึกสหัสเดชะ หนุมานวางแผนการสังหารเป็นขั้นตอนอย่างละเอียด และใช้ความสามารถส่วนตัวให้เป็นประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแปลงกายเป็นลิงน้อย ขยายร่างให้ใหญ่เพื่อทำลายกระบองวิเศษที่ขี้นตายซึ่งปลายเป็น รวมถึงการใช้วาทศิลป์เพื่อโน้มน้าวใจทั้งหมดล้วนแสดงให้เห็นถึงสติปัญญาอันเฉลียวฉลาดของหนุมาน ดังความว่า

“หนุมานรับคำสั่งแล้วกลายร่างเป็นลิงน้อยวิ่งตัดหน้ารถทรงของท้าวสหัสเดชะเพื่อยอมให้จับตัว....หนุมานทำอุบายต่างๆ หลอกล่อจนท้าวเธอหลงเชื่อ และใช้กลเม็ดประจบประแจงขอประทานอาวุธประจำตัว...ท้าวสหัสเดชะหลงกลมอบกระบองวิเศษให้ถือ หนุมานสบโอกาสเนรมิตกายใหญ่โตหักกระบองวิเศษทิ้งออกเป็นสองท่อน... ก่อนใช้ตรีเพชรตัดหัวพญายักษ์ขาดกระเด็นเพื่อนำถวายพระราม” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๔)

ง. จงรักภักดี

ความจงรักภักดีของหนุมานเป็นที่ประจักษ์จากพฤติกรรมต่างๆ ทั้งการเชื่อฟังทุกคำสั่งของนายแม้สิ่งนั้นจะไม่เหมาะสมกับตำแหน่งทหารเอกของพระราม หรือการทำศึกสงครามกับศัตรูโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของตนเองขอเพียงเป็นความต้องการของผู้เป็นนาย สำหรับหนุมานพระรามจึงเปรียบเหมือนเจ้าชีวิตของหนุมาน เสมือนโลกทั้งใบที่หนุมานพร้อมอุทิศเลือดเนื้อและจิตวิญญาณมอบให้ เช่น ตอนเข้าไปสืบข่าวของนางสีดาที่กรุงลงกาแม้สุดท้ายหนุมานต้อง

เดินทางไปสืบข่าวเพียงผู้เดียวเนื่องจากเป็นห่วงความปลอดภัยของคนอื่น หนุมานก็ทำตามรับสั่ง พระรามโดยไม่หวั่นเกรงต่ออันตรายใด (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๙-๗๑)

ในตอนที่พระรามสั่งให้หนุมานไปทำลายพิชิตตัวให้เป็นกายสิทธิ์ของทศกัณฐ์ แม้ฝ่ายตรงข้ามจะเป็นถึงยักษ์ผู้เป็นเจ้าของกรุงลงกาแต่หนุมานก็ไม่วัฒนาคิดกลัว ทั้งยังทำภารกิจครั้งนี้สำเร็จได้อีกครั้ง ดังความว่า

“ทศกัณฐ์โกรธแค้นเหลือกำลังสั่งทัพอสูรชุดอุโมงค์เพื่อทำพิชิตกาย เป็นกายสิทธิ์มีอิทธิฤทธิ์ถูกฆ่าไม่ตาย มีนิ้วที่ชี้ใครคนนั้นก็สิ้นชีพ พระรามให้ สุครีพ นิลนันท และหนุมานไปทำลายพิชิต”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๙)

ความจริงรักภักดีของหนุมานอีกลักษณะหนึ่งก็คือ รักผู้เป็นนายยิ่งกว่าชีวิตของตนเอง ไม่ว่าจะพระรามหรือพระลักษมณ์ก็ตาม ดังจะเห็นได้จากทุกขณะจิตของหนุมานเป็นห่วงภารกิจที่ได้รับมอบหมายเสมอ เช่น ตอนเดินทางมาถึงภูเขาเหมติรันริมมหาสมุทรที่จะข้ามไปกรุงลงกา หนุมานจนปัญญาจะข้ามมหาสมุทรไป แต่ด้วยความจงรักภักดีต่อพระราม หนุมานก็ไม่ยอมแพ้ กลับร้องสุดเสียงว่าตนยอมสละชีวิตเพื่อพระรามได้เสมอ ดังความว่า

“หนุมานและพลวานรก็เดินทางมาจนถึงภูเขาเหมติรันริมมหาสมุทรที่จะข้ามไปกรุงลงกา หนุมานไม่รู้จะทำอย่างไรจึงตะโกนว่า ต่อให้มีอุปสรรคอีกมาก เราก็จะไม่ย่อท้อเป็นอันขาด เราจะยอมสละชีวิตเพื่อพระรามเหมือนดังนกสดาญที่ได้กระทำมาแล้ว” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๙)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หนุมานตระหนักดีว่าตนเป็นเพียงข้ารับใช้ของพระราม ถึงจะมีความดีความชอบใหญ่หลวงเพียงใดก็ไม่เคยคิดอาจเอื้อมตีตนเสมอท่าน ยังคงอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้เป็นนายเสมอ ดังจะเห็นได้จากตอนพระรามขึ้นครองราชย์และมอบกรุงอยุธยาส่วนหนึ่งให้ แต่หนุมานก็ไม่รับ ความว่า

“พระรามขึ้นครองราชย์และมอบรางวัลแก่ทัฬหาวรถ์หัวหน้า โดยมอบ
กรู้อยุธยาให้หนุมานได้ปกครองกึ่งหนึ่ง แต่หนุมานไม่รับเพราะเห็นว่าควร
เป็นพระลักษมณ์จะเหมาะสมกว่า” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๔๓)

ความจริงรักภักดีของหนุมานต่อพระรามยืนยาวและมั่นคงแม้การศึกจะเสร็จสิ้นและ
พระรามได้ขึ้นครองราชย์และอภิเษกสมรสกับพระนางสีดาอีกครั้ง แต่เมื่อใดที่เกิดความผิดปกติขึ้น
หนุมานก็เตรียมพร้อมฟังคำสั่งของพระรามอยู่เสมอ เช่น เหตุการณ์ประหลาดที่เกิดจากการ
ประลองศรของพระมงกุฎและพระลบโดยที่พระรามและหนุมานต่างยังไม่รู้ ทันทันที่ได้ยินเสียง
หนุมานกรี๊ดเดินทางเข้าเฝ้าพระรามทันที ดังความว่า

“เมื่อพระมงกุฎและพระลบเติบโตใหญ่ พระฤาษีได้ทำพิธีชุบศรแล้วมอบ
ให้เป็นอาวุธประจำกาย ทั้งสองได้เข้าไปลองยิงศรในป่า ปราบกฏเสียงดังสนั่น
หวั่นไหวไปถึงเมืองนพบุรี เมืองโกยเกษ ส่งผลให้พระยาอนุชิต... รีบเดินทาง
มาเข้าเฝ้าพระรามเพราะเกรงว่าอาจมีผู้มีฤทธิคิดจะมาลอบตี”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๔๔)

๑. กล้าหาญ

อุปนิสัยอีกประการที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ทหารเอกของพระรามก็คือความกล้า
หาญ หนุมานมักจะเป็นทัพหน้าในการรบโดยไม่กลัวอันตรายใด เช่น ตอนที่ตามไปช่วยพระรามซึ่ง
ถูกลักพาตัวไปยังเมืองบาดาล แม้หนุมานจะต้องมนตร์ของโมยราพสลบหลับไป แต่เมื่อฟื้นขึ้นมา
ก็เร่งออกตามหาพระรามทันทีแม้ต้องลอดลงไปตามก้นบัวและพื้นผาจนผ่านด่านต่างๆ ทั้งด่านอสูร
ยักษ์ ช้างงาอน ยูงยักษ์ กว่าที่จะเข้าสู่เขตเมืองบาดาลได้ (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๒)

ในตอนที่พระลักษมณ์ถูกหอกโมกขศักดิ์ปักกลางอก หนุมานก็เป็นผู้ติดตามหาต้นยาและ
น้ำวิเศษ รวมถึงเหาะขึ้นไปขวางทางเดินรถของพระอาทิตย์เพื่อรักษาชีวิตของพระลักษมณ์ไว้ใน
ที่สุด จะเห็นได้ว่าวีรกรรมครั้งนี้แสดงให้เห็นทั้งความกล้าและอาจหาญของหนุมานในการทำสิ่งที่
ฝืนธรรมชาติ ดังความว่า

“พิเภกกราบทูลว่าพระลักษมณ์จะยังไม่ตายจนกว่าจะถูกแสงพระ
อาทิตย์ มีวิธีแก้อยู่ทางเดียวคือ ให้หนุมานไปหยุดรถพระอาทิตย์ แล้วไปเก็บ
ยาสังกรณีตรีชาวยอดเขาสุวรรณยา และเก็บน้ำจากแม่น้ำปัญจมหานทีมาให้

ทันก่อนสว่าง...หนุมานรีบเหาะขึ้นไปหยุดรถพระอาทิตย์ แต่รถพระอาทิตย์หยุดไม่ได้เพราะเป็นวิถีของจักรราศี สรรพสัตว์อื่นๆ จะเดือดร้อนแต่จะหลบเข้ากลีบเมฆเพื่อไม่ให้แสงอาทิตย์ต้องหอกโมกขศักดิ์”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๘-๙๙)

ความกล้าหาญของหนุมานจะเห็นได้ชัดยิ่งขึ้นเมื่อหนุมานขออาสาไปนำต้นยาจากภูเขาอาวูถกลับมารักษาพลพรรคความรั้งที่รู้ว่าระหว่างทางต้องเจอกับจักรกรวดที่หมุนตลอดเวลา ดังความว่า

“พระรามถามพิเภกว่า จะช่วยพระลักษมณ์ได้อย่างไรกัน...ชมพู่พานกล่าวว่า ยาที่ใช้แก้ศรพรหมาศตรีนั้นอยู่ที่ภูเขาอาวูถ แต่หนทางลำบากยิ่งนักต้องฝ่ากจักรกรวดที่หมุนตลอดเวลาไม่มีใครเคยรอดชีวิตสักราย...หนุมานอาสาเหาะไปเอายา และสามารถฝ่าด่านอันตรายไปได้โดยตลอด”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๑)

จ. ช่างสังเกตุ

ในหลายครั้ง ความช่างสังเกตุของหนุมานทำให้ฝ่ายพระรามไม่หลงกลศัตรู รวมถึงสามารถหาทางป้องกันได้ทันท่วงทีจึงทำให้ปลอดภัยจากอันตราย เช่น ตอนนางเบญกายแปลงเป็นศพนางสีดาลอยน้ำมาเพื่อหลอกไม่ให้พระรามยกทัพไปยังกรุงลงกา แต่ด้วยความช่างสังเกตุของหนุมานทำให้รู้ว่าเป็นแผนของทศกัณฐ์ ดังความว่า

“เมื่อพระรามลงมาสร้งน้ำเห็นศพนางสีดาลอยน้ำมาจึงเรียกพระลักษมณ์ให้ลงมาดู ทั้งสองเศร้าโศกเสียใจ หนุมานเห็นดังนั้นจึงคิดว่าอันศพคนตายไฉนไม่เนาเปื่อยอีก ทั้งศพไม่มีทางลอยทวนน้ำจากลงกายังที่ตั้งทัพได้ น่าจะเป็นยักษ์แปลงกายมามากกว่า จึงทูลขอพระรามเพื่อนำศพนางสีดาไปเผาไฟพิสูจน์ความจริง...

นางเบญกายเมื่อถูกไฟเผาก็ทนร้อนไม่ไหวต้องคืนร่างเดิม”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๘๐-๘๑)

ข. มีจิตสำนึกที่ดี

ด้วยภาระหน้าที่ของหนุมานจึงทำให้ภาพลักษณ์ของความแข็งแกร่งเด็ดขาดภายนอกชัดเจนกว่าอุปนิสัยอันอ่อนโยนภายใน ทั้งที่จริงแล้วหนุมานเป็นผู้มีจิตสำนึกที่ดีและมีความอ่อนโยนในจิตใจ จิตสำนึกที่ดีของหนุมานยังแสดงออกผ่านการเลือกที่จะจำศีลบำเพ็ญภาวนาอยู่ในป่าเพื่อรอปบองศาณารายณ์อวตาร โดยไม่ปล่อยให้เวลาไปกับการเที่ยวเล่นเพื่อความสนุกสนาน ด้วยอานิสงส์ของการเจริญภาวนาจึงทำให้หนุมานได้พบกับพระราม ดังความว่า

“พระรามออกตามหานางสีดาจนพลัดมาถึงป่ากัทลิวัน ซึ่งหนุมานใช้เป็นที่พักจำศีล เหล่าเทพารักษ์รำยมนตร์บันดาลให้พระรามเหนื่อยและหลับอยู่ที่นี้เพื่อรอปบองหนุมาน” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๔)

ความเป็นผู้มีจิตสำนึกที่ดีของหนุมานยังพิสูจน์ให้เห็นสังขธรรมที่ว่า “ธรรมย่อมคุ้มครองผู้ปฏิบัติธรรม” ในเมื่อหนุมานเป็นจิตใจดีชอบช่วยเหลือผู้อื่นก็ย่อมได้รับความช่วยเหลือตอบกลับอาทิ ตอนที่หนุมานพบกับนกสัหมพาที่ไร้ขน หลังสอบถามก็ได้ความว่าถูกพระอาทิตย์สาปไม่ให้มีขนงอกขึ้นใหม่จนกว่าจะมีทหารเอกของพระรามมาทำให้สามครั้งจึงจะพ้นคำสาป เมื่อทราบดังนั้นหนุมานจึงแก้คำสาปให้ นกสัหมพาที่ก็ได้ตอบแทนด้วยการพาหนุมานบินไปยังเขาคันธสิงขรแล้วชี้ให้ดูกรุงลงกา จากนั้นหนุมานจึงเดินทางไปยังกรุงลงกาได้สำเร็จ ดังความว่า

“นกสัหมพาที่ตอบว่า เมื่อครั้งสดาอยู่น้องเรายังเล็ก ได้เห็นดวงอาทิตย์นี้ว่าเป็นผลไม้สุกจึงบินเข้าไปจะจิกกิน เราบินขึ้นไปป้องกันแสงอาทิตย์ให้ ขนเลยหลุดร่วงจนหมด และถูกพระอาทิตย์สาปไม่ให้มีขนงอกใหม่จนกว่าจะมีทหารเอกของพระรามมาทำให้ ๓ ครั้ง เราถึงจะพ้นคำสาป หนุมานให้ให้ ๓ ครั้ง ขนนกสัหมพาที่ก็กลับมาสวยงามดังเดิม นกสัหมพาที่จึงให้ชมพู่พาน องคต และหนุมานขึ้นหลังตน พร้อมพาบินไปที่เขาคันธสิงขรแล้วชี้ให้ดูกรุงลงกา...” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๗๐-๗๑)

ข. มีสติ

ความมีสติของหนุมานได้ช่วยให้พระรามและกองทัพปลอดภัยจากกลลวงของข้าศึก เช่นตอนทศกัณฐ์จำแลงกายเป็นพระอินทร์เพื่อให้พระรามหลงในรูปขาดความระมัดระวังจะได้จุ่มเข้าทำร้ายได้โดยง่าย แต่เคราะห์ดีที่มีหนุมานคอยเตือนสติ ดังความว่า

“รุ่งเช้าทศกัณฐ์จำแลงร่างเป็นพระอินทร์ออกรบจนพระรามตกตะลึง
 น้ำวศรพรหมาสตรแต่มีอาจปล่อยลูกธนูได้ หนุมานเห็นดังนั้นจึงตะโกนบอก
 ให้พระรามยิง พระรามได้สติรู้ว่าเป็นพระอินทร์จำแลงก็ปล่อยศรพุ่งเข้าทะลุ
 ร่างทศกัณฐ์จนทรุดกายล้มลง” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๓๘)

ณ.เจ้าชู้

ในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หนุมานมีนิสัยเจ้าชู้เหมือนหนุมานในรามเกียรติ์
 ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ โดยไม่ได้เลือกหญิงนั้นเป็นมิตรหรือศัตรู นิสัยเจ้าชู้ของหนุมาน
 สังเกตได้จากเมื่อหนุมานพอใจหญิงใดก็จะใช้วาทศิลป์ในการโน้มน้าวให้แต่ละนางยอมรักรักตน
 (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๘) อย่างไรก็ตามความเจ้าชู้ของหนุมานก็มีประโยชน์ช่วยให้
 ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากพระรามสำเร็จได้โดยสะดวกและรวดเร็ว ความเจ้าชู้ของหนุมานยัง
 เป็นประโยชน์ต่อภารกิจสำคัญในการทำลายพิธิชูปกายของทศกัณฐ์ ในตอนที่หนุมานกลับไปหา
 นางเบญกายอีกครั้งเพื่อขอน้ำล้างเท้าไปทำลายพิธิชูปตัวให้เป็นกายสิทธิ์ของทศกัณฐ์ นาง
 เบญกายก็ยอมมอบให้โดยดีเพราะยังอาลัยรักในตัวหนุมาน ดังความว่า

“ทศกัณฐ์...สั่งทัพอสูรชุดอุโมงค์เพื่อทำพิธิชูปกายเป็นกายสิทธิ์มี
 อิททิฤทธิ์ถูกฆ่าไม่ตาย...พระรามให้สุครีพ นิลนนท์ และหนุมานไปทำลายพิธิ
 แต่ไม่สามารถเข้าอุโมงค์ได้...ต้องแก้ด้วยการนำน้ำล้างเท้าสตรีมาราด...
 หนุมานจึงไปเอาน้ำล้างเท้านางเบญกายมาราด เมื่อเข้าไปในอุโมงค์ก็เห็น
 ทศกัณฐ์กำลังทำพิธิ” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๙)

บุคลิกและอุปนิสัยที่ให้โทษ ปรากฏเพียงประการเดียวคือความซุกซน ดัง
 รายละเอียดต่อไปนี้

- ซุกซน

ความซุกซนของหนุมานทำให้เกิดผลร้ายต่อตนเอง ดังตอนที่หนุมานไปทำลาย
 สวนของพระอสูมาเสียบหาย จึงถูกสาปให้มีกำลังลดลงครึ่งหนึ่ง ความว่า

“ด้วยความคึกคะนองบวกความซุกซนจึงหักต้นไม้เล่นจนหมดสวน
 พระอสูมาทรงกริ้วมากสาปให้หนุมานมีกำลังลดลงครึ่งหนึ่ง”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๒๕)

ตอนหนุมานตามไปช่วยสุครีพออกจากเมืองลงกา ด้วยความซุกซนของลิงป่าและความ
โกรธแค้นกุมภกรรณที่ทำร้ายสุครีพ หนุมานจึงกัณฑ์และจุมุกกุมภกรรณจนขาดวินทำให้กุมภกรรณ
โกรธ จึงขอหอกโมกขศักดิ์คืนจากพระพรหม เป็นเหตุให้เกิดศึกกุมภกรรณในเวลาต่อมา ความว่า

“แล้วสุครีพจึงออกรบกับกุมภกรรณ แต่พลาดท่าเสียทีให้กับกลของ
กุมภกรรณ ถูกตีด้วยคทาแล้วหนีบเข้ารักแร้กลับกรุงลงกา หนุมานตามไปช่วย
สุครีพกลับมาได้และรุมกัณฑ์จุมุกกัณฑ์จนขาดวิน กุมภกรรณชมนานไปหา
พระพรหมเพื่อขอหอกโมกขศักดิ์...กุมภกรรณจึงตั้งพิธีลับหอกโมกขศักดิ์...ซึ่ง
หากลับเสร็จทั้งห้าคม หอกจะมีฤทธิ์มากมายปราบได้ถึงสวรรค์ชั้นสิบหก...
ต่อมากุมภกรรณยกทัพมาอีกครั้ง พิเภกทูลว่าควรให้พระลักษมณ์นำทัพออกรบ
พระลักษมณ์ฟาดศรีใส่...กุมภกรรณชั้ดหอกโมกขศักดิ์ถูกพระลักษมณ์จนหมดสติ”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๕)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน มีบุคลิก
คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยคล้ายคลึงกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาล
ที่ ๑ กล่าวคือ เป็นวานรเผือกที่มีลักษณะพิเศษครบทั้ง ๓ ลักษณะ มีคุณทูล ขนเพชรและเขี้ยวแก้ว
แต่มีรูปร่างขนาดเล็กเหมือนลิงในวัยเด็ก ส่วนความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ หนุมานสามารถ
เหาะเหินเดินอากาศได้ มีฤทธิ์เดชร้ายกาจและมีพลังมหาศาล รู้มนตร์วิเศษ และมีชีวิตอมตะแต่
ไม่ได้ระบุว่าหนุมานสามารถฟื้นคืนชีพได้เมื่อมีลมพัดผ่าน ส่วนอาวุธคู่กายหนุมานก็คือตรีเพชร
หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้มีบุคลิกเป็นที่รักของคนรอบข้างและยังปรากฏความเป็นผู้นำ สำหรับ
อุปนิสัยของหนุมานที่ปรากฏเด่นชัดก็คือ ความเฉลียวฉลาดรอบคอบ ความจงรักภักดีซึ่งแสดงออก
ผ่านการเชื่อฟังทุกคำสั่งของนาย รักนายยิ่งชีพ อ่อนน้อมถ่อมตน และภักดีต่อพระรามตลอดชีวิต
รวมถึงความกล้าหาญ ช่างสังเกต มีจิตสำนึกที่ดี มีสติ รวมถึงความเจ้าชู้ด้วย นอกจากนี้ยัง
ปรากฏอุปนิสัยที่ให้โทษแก่หนุมานคือความซุกซน

๓.๑.๑.๓ ลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏร่วมกัน

ตัวละครหนุมานที่ปรากฏในการ์ตูนไทยปัจจุบันซึ่งมีเนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์
ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ทั้ง ๒ เรื่อง คือ เรื่อง หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) และ เรื่อง
รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน มีลักษณะส่วนใหญ่เหมือนหนุมานในรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ใน
รัชกาลที่ ๑ จะมีเพียงส่วนต่างที่สำคัญคือ หนุมานในการ์ตูนทั้ง ๒ เรื่องเป็นลิงในวัยเด็ก สำหรับ

กำเนิดของหนุมานนั้นเกิดจากกำลังและอาวุธของพระอิศวร มีกายสีขาวเผือกและมีลักษณะพิเศษ ทั้ง ๓ ประการ ได้แก่ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้วเช่นเดียวกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ทุกประการ สามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้ มีฤทธิ์เดชเก่งกล้า รวมถึงมีความสามารถพื้นฐาน ได้แก่ เหาะ หายตัว และแปลงกาย นอกจากนี้หนุมานยังมีความรู้เรื่องมนตร์วิเศษและคาถาอาคมต่างๆ รวมทั้งมีตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกายเช่นเดียวกัน ในส่วนของบุคลิกและอุปนิสัยของหนุมานในเรื่อง หนุมานชาตุมร (ฉบับการ์ตูน) และ เรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน ต่างเป็นที่รักของคนรอบข้างด้วยความน่าเอ็นดูจากขนาดรูปร่างและกิริยาอาการเช่นเดียวกับเด็ก แต่ในขณะเดียวกันเมื่อต้องทำหน้าที่ผู้นำทัพหรือรับคำสั่งให้ปฏิบัติภารกิจ หนุมานก็จะแสดงความเป็นผู้นำออกมาอย่างชัดเจนด้วยความจงรักภักดี ความกล้าหาญ ความเฉลียวฉลาด และช่างสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว นอกจากอุปนิสัยสำคัญสำหรับความเป็นทหาร หนุมานยังมีจิตสำนึกที่ดี มีสติ และยังคงปรากฏนิสัยเจ้าชู้เช่นเดิม

จะเห็นได้ว่าหนุมานที่ปรากฏในการ์ตูนไทยปัจจุบันซึ่งมีเนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์จะปรากฏลักษณะสำคัญร่วมกันทุกประการทั้งด้านกำเนิด รูปลักษณ์ ลักษณะพิเศษ ความสามารถ และอาวุธประจำกาย ในส่วนของบุคลิกและลักษณะนิสัยสำคัญก็ยังคงปรากฏเหมือนกันแต่อาจพบเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าตัวละครหนุมานที่ปรากฏในการ์ตูนไทยที่ใช้เนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์จะคงลักษณะสำคัญของหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ไว้ทั้งหมด แสดงให้เห็นการรักษาขนบความเป็นหนุมานและความพยายามในการเผยแพร่วรรณคดีในอดีตเรื่องรามเกียรติ์ผ่านตัวละครสำคัญได้อย่างชัดเจน

๓.๑.๒ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องดัดแปลงจากรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่

ตัวละครหนุมานปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่มีเนื้อเรื่องดัดแปลงจากรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง รามาวตาร และเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ ฉบับการ์ตูน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๑.๒.๑ รามาวตาร

ภาพที่ ๔๐-๔๑: ปกเรื่อง รามาวตาร เล่มที่ ๑๒ และเล่มที่ ๑๓

ในเรื่องรามาวตาร หนุมานเป็นตัวละครลิงในวัยหนุ่ม มีรูปร่างสูงใหญ่และมีบทบาทเป็นทหารเอกคู่ใจและเป็นกำลังสำคัญในการรบของพระราม ดังจะเห็นได้จากการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความกล้าหาญจงรักภักดีและการวางแผนการรบด้วยสติปัญญาอันเฉลียวฉลาดทำให้หนุมานมีบทบาทโดดเด่นมากกว่าตัวละครอื่นอย่างเห็นได้ชัด ในส่วนของกำเนิดและรูปลักษณ์ หนุมานเป็นลิงเผือกผู้มีลักษณะพิเศษ ๓ ประการเช่นเดียวกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ อีกทั้งยังเป็นบุตรของพระพายและนางสวาหะตามเทวโองการของพระอิศวร ซึ่งต้องการสร้างทหารเอกขึ้นมาเพื่อช่วยองค์นารายณ์อวตารทำการศึกกับเหล่ายักษ์ ด้วยเหตุนี้ หนุมานจึงมีรูปร่างสูงใหญ่ สง่างามและกำยำแตกต่างจากลิงป่าทั่วไป ทั้งยังมีความสามารถพิเศษที่หลากหลายจากพรของพระอิศวร อาทิ มีพลังและอิทธิฤทธิ์เก่งกล้า เป็นอมตะและสามารถฟื้นคืนสติได้เพียงมีลมพัดผ่านกาย รวมถึงคุณสมบัติพื้นฐาน เช่น เหาะเหินเดินอากาศได้ มีมนตร์วิเศษ และมีวิธีพิสูจน์ลักษณะเด่นด้วยการเหวเป็นดาวเป็นเดือน ในส่วนของบุคลิกและอุปนิสัย หนุมานเป็นที่รักใคร่ของบุคคลทั่วไปเพราะความเป็นผู้มีจิตใจดีและมีอารมณ์ขันอยู่เสมอแม้ในยามสู้รบกับฝ่ายตรงข้าม ความเป็นผู้มีอารมณ์ขันจึงเป็นอีกหนึ่งในอุปนิสัยอันโดดเด่นของหนุมาน นอกจากนี้ ยังมีอุปนิสัยสำคัญของทหารเอกครบถ้วนกล่าวคือ มีความจงรักภักดี เฉลียวฉลาดรอบคอบ และมีจิตสำนึกที่ดี รวมถึงจิตใจที่อ่อนโยนแต่ก็ยังคงมีนิสัยเจ้าชู้ตามแบบฉบับคนไทย

๓.๑.๒.๑.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์

ก. บุตรพระพาย

ตัวละครหนุมานเป็นบุตรของพระพายเช่นเดียวกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ดังพระบัญชาของพระอิศวรที่มีต่อพระพายหลังจาก ทอดพระเนตรเห็นนางสวาหะยื่นขาเดี่ยวเหนียวกิ่งไม้้อยอย่างน่าเวทนา ดังความว่า

“คำบรรยาย พระอิศวรเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ที่สุด เห็นเช่นนั้นก็ให้ เวทนานางสวาหะยิ้งนัก

พระอิศวร: อืม...ต้องทนทุกข์ทรมานน่าเวทนาเหลือเกิน แต่เอาเถอะ! ในเมื่อพระนารายณ์จะต้องอวตารลงไปเกิดเป็นมนุษย์...ก็คงต้องส่งผู้ช่วยไปเป็น ทหารคอยรับใช้...พระพาย เจ้าแห่งลม! จงรับคำบัญชา เจ้าจงเอาเทพอาวุธของ ข้า ทั้งตะบอง ตริเพชร และจักรแก้ว ชัดเข้าไปในปากของนางสวาหะซะ! เทพ อาวุธทั้งสามของข้าจะทำให้นางตั้งครรภ์ และให้กำเนิดวานรเผือกที่มีฤทธิ์ มากมาย จงให้นามเขาว่าหนุมาน ช่วงตั้งครรภ์ เจ้าจงดูแลปกป้องภัยนางสวาหะ อย่าให้มีภัยใดๆ ได้เด็ดขาด...ข้าจะอนุญาตให้เจ้าเป็นบิดาของหนุมานด้วย

พระพาย: พระเจ้าข้า” (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๑๘-๑๙)

หลังจากหนุมานออกจากปากของนางสวาหะก็มีร่างกายเท่ากับอายุ ๑๖ ปี มีถึง ๔ หน้า ๘ มือ ต่อมาหนุมานก็ก้มกราบคารวะท่านพ่อและท่านแม่ซึ่งก็คือ พระพายและนางสวาหะ ความว่า

“หนุมาน: โอม...มือและหน้าหายไปส่วนหนึ่ง ณ บัดนี้...ค้อยยังชั่ว ยีฮิ กราบคารวะท่านพ่อ ท่านแม่

พระพายและนางสวาหะ: ลูกขึ้นเถอะลูก!

พระพาย: พ่อขอตั้งชื่อตามเทวโองการให้เจ้าว่า...หนุมาน

หนุมาน: ขอรับท่านพ่อ” (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๒๒)

แม้หนุมานจะกำเนิดจากเทพอาวุธของพระอิศวรแต่ตามเทวโองการหนุมานก็เป็นลูกของ พระพายเจ้าแห่งสายลม ดังคำพูดและคำแนะนำตัวของหนุมานซึ่งบ่งบอกแน่ชัดว่า หนุมานคือบุตร ของผู้ใด เหตุการณ์นี้เกิดหลังจากที่อสูรตะไลกาบุกเข้ามาจับสัตว์ป่าในเขตนครขีดจีนเพื่อเป็น อาหาร ดังความว่า

อสุรตะโลกาพ: เจ้าเป็นใครบังอาจห้ามข้า

หนุมาน: นามข้าหนุมาน โอรสแห่งพระพาย เจ้าแห่งลมไฉน

(รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๓๖)

ข. เป็นลิงเผือก

กายสีขาวเป็นลักษณะเด่นที่บ่งบอกความเป็นหนุมานได้ชัดเจนที่สุด ดังจะสังเกตได้จากคำเรียกหนุมานของพระอิศวร รวมถึงบุคคลอื่นที่พบหนุมานเป็นครั้งแรก ดังความว่า

พระอิศวร: พระพาย เจ้าแห่งลม! จงรับคำบัญชา เจ้าจงเอาเทพอาวุธของข้า...ซัดเข้าไปในปากของนางสวาหะชะ! เทพอาวุธทั้งสามของข้าจะทำให้ นางตั้งครรภ์ และให้กำเนิดวานรเผือกที่มีฤทธิ์มากมาย จงให้นามเขาว่าหนุมาน..." (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๑๙)

จากคำเรียกของผู้ที่ได้พบหนุมานครั้งแรกก็ล้วนแต่สะกดตาในสีกายที่ต่างจากจากวานรป่าทั่วไป ดังคำเรียกหนุมานของเจ้าแม่อุมาเทวี พระชายาของพระอิศวร ในเหตุการณ์ที่หนุมานเข้าไปเล่นซุกซนในสวนต้องห้าม ดังความว่า

“เจ้าแม่อุมาเทวี: ข้าของลงโทษให้กำลังที่มีมากมายมหาศาลของเจ้าจงลดลงเหลือเพียงครึ่งเดียว และหากเจอประณารายณ์ที่ทอวารลงไปเป็นมนุษย์เมื่อใด ก็เพียงให้พระองค์ท่านได้ลูบหัวเจ้าเท่านั้น กำลังทั้งหมดก็จะกลับคืนมา

หนุมาน: เป็นพระมหากษัตริย์พระเจ้าข้า

เจ้าแม่อุมาเทวี: ไปเถอะเจ้าลิงเผือก" (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๓๓)

ค. เป็นลิงในวัยหนุ่ม

หนุมานเป็นลิงในวัยหนุ่มที่มีรูปร่างสูงใหญ่เหมาะแก่การเป็นทหารเอกรับใช้พระรามในการปราบเหล่ายักษ์ฝ่ายอธรรม นับเป็นเรื่องปกติที่ขนาดของรูปร่างหนุมานจะสูงใหญ่ ผิดวิสัยของมนุษย์หรือลิงป่าทั่วไป เนื่องจากตั้งแต่แรกออกจากปากของนางสวาหะหนุมานก็มีร่างกายขนาดใหญ่ได้เท่ากับอายุ ๑๖ ปีแล้ว ดังภาพที่ ๔๐-๔๐ และเหตุการณ์ตอนกำเนิดหนุมาน ความว่า

“คำบรรยาย บัดตนนั่นเอง...วานรเผือกก็พุ่งออกมาจากปากของนางสวาหะ (คลอດไม่เหมือนทารกทั่วไปซะด้วย)

หนุมาน: เจ๊ยก ฮีฮีฮี

คำบรรยาย มีร่างกายเท่าอายุ ๑๖ ปี มี ๔ หน้า ๘ มือ ทั้งยังหาวเป็นดาวเป็นเดือน น่าอัศจรรย์ยิ่งนัก” (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๒๑)

ง. มีลักษณะพิเศษ

หนุมานมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากลิงป่าทั่วไป กล่าวคือ มีคุณทลหรือตุ้มหูขนเพชร และเขี้ยวแก้ว รวมถึงจำนวนหน้าทั้ง ๔ และมือทั้ง ๘ ดังคำปรารภของพระราม ความว่า

“คำบรรยาย ทันทีที่พระรามและหนุมานสบตากัน ก็ทำให้ทั้งสองมองเห็นร่างเดิมของกันและกันได้ย่างน่าอัศจรรย์ยิ่งนัก

พระราม: ร่างเดิมของลิงตัวนี้ เป็นวานรเผือกสูงใหญ่ มีตุ้มหู ขนเพชรเขี้ยวแก้ว ทั้งยังมี ๔ หน้า ๘ มือ ดูน่าอึ้งการยิ่งนัก!

(รามาวตาร เล่ม ๑๑ หน้า ๓๕)

๓.๑.๒.๑.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนรามาวตารมีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษตลอดจนอาวุธประจำกายบางประการคล้ายคลึงกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ในขณะที่ลักษณะบางอย่างได้มีการเพิ่มเติมรายละเอียดและคุณสมบัติพิเศษเพิ่มเติม อาทิ การมีผิวกายทนมทาน มีพลังฝ่ามือ หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้จึงสามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้ รู้มนตร์วิเศษ เหาะ แปลงกายได้ มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ ขยายร่างและอ้วยวะได้ เมื่อลมพัดจะพ่นค้อนซีฟ รวมถึงมีตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. หาวเป็นดาวเป็นเดือน

คุณสมบัติประการแรกของหนุมานก็คือสามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้ เช่นเดียวกับตัวละครหนุมานจากเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ สิ่งนี้เป็นลักษณะเด่นของหนุมานซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี รวมถึงเป็นเครื่องพิสูจน์ตัวตนของหนุมานได้เป็นอย่างดี (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๒๑) การหาวเป็นดาวเป็นเดือนของหนุมานจะปรากฏให้เห็นทุกครั้งไม่ว่ายามแสดงความสามารถหรือการหาวตามธรรมชาติก็ตาม ดังความว่า

“คำบรรยาย ห่างออกไปไม่ไกล เป็นเขตบำเพ็ญตบะของหนุมาน

หนุมาน: อ๊า...อ้าว!...นั่งอยู่นานชักเมื่อยไปหมด...อ๊า!

หนุมานหาวออกมาเป็นดาวและเดือนจำนวนมาก

หนุมาน: ไปหาอาหารกินให้อิ่มท้องแล้วคุณกษมไม่ให้จิตใจผ่องใสสักหน่อย คงจะดี” (รามาวตาร เล่ม ๑๑ หน้า ๒๙)

คุณสมบัติข้อนี้ยังเป็นเครื่องพิสูจน์ความเป็นหนุมานต่ออสูรผัด ทั้งที่ตอนแรกหนุมานได้แปลงกายเป็นวานรเผือกให้ประจักษ์แก่สายตาแล้ว แต่อสูรผัดก็ยังไม่ปักใจเชื่อ หนุมานจึงหาวเป็นดาวเป็นเดือนให้ดู อสูรผัดจึงแน่ใจทันทีว่าหนุมานคือพ่อของตน ดังความว่า

ภาพที่ ๔๒: หนุมานในเรื่องรามาวตาร พิสูจน์ความเป็นพ่อต่ออสูรผัด

“อสูรผัด: ข้าน้อยชื่่อสูรผัด เป็นลูกของแม่เบญจกายกับพ่อหนุมาน
ข้าอยากทราบว่าท่านเห็นวานรขาวมาบวชเป็นฤๅษีหรือไม?

หนุมาน: เราเองคือ...หนุมาน

อสูรผัด: โกหก...ก็ท่านเป็นมนุษย์ หาใช่วานรสักหน่อย

จงดุนี้! หนุมานแปลงร่างกลับเป็นลิงและหาวเป็นดาวเป็นเดือน

อสูรผัด: ท่านพ่อหนุมาน

หนุมาน: โอ้! อสูรผัดลูกพ่อ!” (รามาวตาร เล่ม ๒๗ หน้า ๓๖-๓๗)

ข . ฤทธิ์เดชร้ายกาจ

ความน่าเกรงขามของหนุมานเป็นผลจากการกำเนิดจากเทพอาวุธของพระอิศวร และการเป็นบุตรของพระพาย ทำให้มีพลังและความสามารถในการต่อสู้เหนือผู้อื่น ดังความว่า

**“คำบรรยาย เพราะเป็นลูกพระพายเจ้าแห่งลม หนุมานจึง
เหาะไปเร็วปานลมพัด**

ภาพหนุมานเหาะนำหน้าอุลตราแมนและซูเปอร์แมน

หนุมาน: แบริ้! เหาะช้าเป็นเต่าเชียว (หนุมานแลบลิ้นใส่เหล่ายอด
มนุษย์)

**คำบรรยาย และเนื่องจากกำเนิดด้วยเทพอาวุธของพระอิศวรจึงทำ
ให้มีฤทธิ์เดชมากมาย**

**ภาพหนุมานเหาะอย่างรวดเร็วลงมายังได้มหาสมุทรจึงชนเข้ากับ
ปลาฉลามและนางเงือก”** (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๒๔)

ฤทธิ์เดชอันแรงกล้าของหนุมานส่วนหนึ่งเป็นผลจากการครอบครองพลังอันมหาศาลจาก
พรของพระอิศวร หนุมานจึงสามารถต่อกรกับผู้ที่มีมือได้อย่างใกล้เคียงกัน ดังตอนที่หนุมานต่อสู้
กับอินทรชิตในร่างแปลงของพระอินทร์ ความว่า

“อินทรชิตแปลง: บังอาจ! เราเป็นถึงพระอินทร์ บารมีสูงส่ง เจ้า
เป็นลิงไพร่บังอาจชี้หน้าต่อว่าเราโทษของเจ้าคือตาย...ฮี้!

หนุมาน: เราไม่ผิด แต่ท่านมาทำร้ายพวกเราล้มตายมากมาย ทั้งยัง
ยิงศรใส่พระลักษณ์เจ้านายของเราอีก มันไร้สาเหตุ ข้าต้องขอล่วงเกินท่าน
แล้ว ย้าก!

เสียงที่เกิดระหว่างการต่อสู้ เปรี้ยง! อ้าก! ควบ...

หนุมาน: รั๊ดข้าเรอะ เจ้าข้างเอราวัณ!

ภาพหนุมานจับหัวข้างเอราวัณและยกลำตัวขึ้น

หนุมาน: ย้าก! หักคอมันซะเลย...ฮีบ!

อินทรชิตแปลง: พลังมหาศาลเหลือเกินนะเจ้าหนุมาน”

(รามาวตาร เล่ม ๑๙ หน้า ๒๓)

ฤทธิ์เดชและพลังอันมหาศาลของหนุมานเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของผู้ได้พบเห็น อาทิ
สายตาของเทวดาผู้อารักษณ์เขาอาวุธซึ่งมีจักรกรวดหมุนรอบตลอดเวลา ในตอนที่หนุมานต้องการ
สมุนไพร่บนภูเขาลูกนี้เพื่อนำไปรักษาพระลักษณ์ซึ่งถูกศรพรหมาสตร์ ดังความว่า

“หนุมาน: ฮ้า! ต้นสมุนไพร่เต็มไปหมด ขอสักกำมือเถอะ

เทวดาอารักษ์: ซ้ำก่อน! วานรเผือก...องค์ศิครันมีบัญชาไว้ว่าหากต้องการสมุนไพร่ไปใช้รักษา...ก็ให้ยกภูเขาไปทิ้งลูกเท่านั้น...

หนุมาน: ได้เลย! โอม...ขยายร่างใหญ่ดูจนเขา ณ บัดนี้!

ภาพหนุมานใช้มือทั้งสองยกภูเขาทิ้งลูกขึ้นมา

เทวดาอารักษ์: ไ้...หนุมานตอนนี้กำลังฤทธิมหาศาลจริงๆ”

(รามาวตาร เล่ม ๑๙ หน้า ๔๖-๔๗)

ค. เหาะได้

ความสามารถขั้นนี้ของหนุมานช่วยอำนวยความสะดวกให้ทั้งหนุมานและเหล่าพลวานรในการปฏิบัติภารกิจตามคำสั่งของพระรามให้สำเร็จทันเวลา ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางไปสืบข่าวยังกรุงลงกา การตามหาและขอวิเศษเพื่อรักษาอาการบาดเจ็บของพระลักษมณ์ อัตราความเร็วในการเหาะของหนุมานก็รวดเร็วดุจลมพัดเนื่องจากเป็นบุตรของเทพแห่งลม ดังความว่า

“คำบรรยาย เพราะเป็นลูกพระพายเจ้าแห่งลม หนุมานจึงเหาะไปเร็วปานลมพัด

ภาพหนุมานเหาะนำหน้าอุลตราแมนและซูเปอร์แมน

หนุมาน: แบร์! เหาะช้าเป็นเต่าเขี้ยว (หนุมานแลบลิ้นใส่เหล่ายอดมนุษย์)” (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๒๔)

ง. แปลงกายได้

หนุมานใช้การแปลงกายให้เป็นประโยชน์ทั้งต่องานและเรื่องส่วนตัว ส่วนใหญ่จะใช้การแปลงกายเพื่อให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมจะได้ง่ายต่อการสืบข่าว หรือเพื่อสร้างความรู้สึกเป็นพวกพ้องเดียวกันกับฝ่ายตรงข้าม หรือแม้แต่การปลอมตัวเพื่อทำกิจซึ่งไม่อาจทำได้หากอยู่ในร่างของลิง ดังตอนที่หนุมานแปลงกายเป็นลูกลิงเพื่อง่ายต่อการผูกมิตรกับพระรามและพระลักษมณ์ โดยใช้ความน่าเอ็นดูเป็นเครื่องมือเชื่อมความสัมพันธ์ ดังความว่า

“หนุมาน: เอ๊ะ! ใต้ต้นไม้โน้น มีฤๅษีผิวพรรณผ่องใสเปล่งประกายน่าประหลาดยิ่งนัก...เป็นใครกันนะ!?...ท่าทางคงไม่ใช่ฤๅษีธรรมดาแน่ ชักถูกชะตาเราเสียแล้ว...อย่ากระนั้นเลยหาทางผูกมิตรไมตรีดีกว่า โอม...จงกลายเป็นลิงจ้อย เพียง!” (รามาวตาร เล่ม ๑๑ หน้า ๓๑-๓๒)

การแปลงกายเป็นลิงจ้อยยังช่วยให้หนุมานได้รับความช่วยเหลือเรื่องข่าวและข้อมูล ประกอบการวางแผนยกทัพไปช่วยนางสีดา เนื่องจากกิริยาที่ซุกซน สดใส ดูไร้เดียงสาของลิงน้อย ตนนี้จึงทำให้ได้รับความเมตตาจากผู้อาวุโสเป็นอย่างดี ดังความว่า

“หนุมาน: ตรงโน้นมีอาศรมของพระฤๅษี...ต้องแปลงกายไป สอบถามดู โอม! กลายเป็นลิงจ้อย เจ๊ก จี้ (เสียงหนุมานบัสสวาะ)

ฤๅษี: น่าน...ไม่เห็นตุนั่งหัวได้อยู่วังวะ! เฮ้ย! ใ้ลิงจ้อย...ที่อื่น เยอะแยะมีไม่จี้...เดี๋ยวก็เสกให้จู่หายไปชะหรงก

หนุมานในร่างลิง: อย่าเสกให้หายเลยจ๊ะ...ถ้าหายแล้วข้าจะฉี้ออก ทางไหนได้ละขอรับ...ท่านพระฤๅษี

ฤๅษี: ก็เสกให้ฉี้ออกทางปากเจ้านะสิวะ!

หนุมานในร่างลิง: ไม่เอา...ปากมีไว้กินไม่อย่ากใช้ฉี้อีกงะ

ฤๅษี: เออ! เจ้านี่ช่างจ้านรจรชาติแท้...เอาเถอะ...ข้าจะให้ภัยเจ้า

หนุมานในร่างลิงจ้อย: ขอบพระคุณอย่างสูง

ฤๅษี: แล้วเจ้าเป็นลิงมาจากไหนกัน...

หนุมานในร่างลิงจ้อย: ข้าเป็นลิงพเนจร เคยได้ยินว่าเขานิลกาลา เป็นที่ตั้งกรุงลงกาที่ใหญ่โตน่ารื่นเรึง จึงอยากไปเที่ยวสักครั้ง

ฤๅษี:หากเจ้าต้องการไปเมืองลงกาก็โน้นเลย...เขานิลกาลาที่ตั้ง กรุงลงกา” (รามาวตาร เล่ม ๑๒ หน้า ๔๒-๔๔)

การแปลงกายนอกจากเพื่อให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมและเพื่อให้ได้รับความช่วยเหลือแล้วยังเป็นกลอุบายในการเข้าถึงดินแดนศัตรูได้อีกด้วย เช่นเหตุการณ์ที่หนุมานแปลงเป็นไยบัว ติตสไบของนางพิราภวนผ่านด่านเข้าไปช่วยพระราม ความว่า

“พิราภวน: ไยราพกักขังพระรามไว้ที่ตงตาลท้ายเมืองโน้น...แต่คงผ่าน ด่านลำบากเพราะมีทหารเฝ้ามากมาย

หนุมาน: ถ้าเช่นนั้น...ข้าจะแปลงเป็นไยบัวบางๆ ติดเสื่อท่านไป คงผ่านไปได้โดยสะดวกแน่ โอม...

ภาพหนุมานแปลงเป็นไยบัวติดอยู่บนสไบนาง” (เล่ม ๑๕ หน้า ๖๗)

นอกจากการแปลงร่างแล้วหนุมานยังสามารถแปลงร่างเพื่อปฏิบัติภารกิจหลายอย่างในเวลาเดียวได้ด้วย อาทิ เหตุการณ์ขณะที่หนุมานต่อสู้กับบรรลัยกัลป์ หนุมานไม่สามารถทำร้ายร่างกายส่วนใดของของบรรลัยกัลป์ได้เนื่องจากมีว่านวิเศษเคลือบทั่วร่างกาย หนุมานคิดหาวิธีแก้ไขด้วยการแปลงร่างออกอีกหนึ่งร่างเพื่อเหาะไปขอคำแนะนำจากฤๅษีทศไพบึงวิธีการจัดการกับอสูรตนนี้ ดังความว่า

“บรรลัยกัลป์: ฮ่าฮ่าฮ่า ร่างกายของข้าชုပ်ด้วยน้ำว่านศักดิ์สิทธิ์นานถึง ๗ ปี จึงสิ้นไหลเช่นนี้ เจ้าทำอะไรเข้าไม่ได้หรือ

หนุมาน: บริเวณนี้เป็นที่พำนักของฤๅษีทศไพบึงเห็นที่เราต้องขอคำแนะนำเพื่อปราบมันแล้ว โอม...แปลงร่าง...

คำบรรยาย ร่างหนึ่ง...ต่อสู้อยู่กับอสูรบรรลัยกัลป์ ส่วนอีกร่างหนึ่งก็เหาะไปหาฤๅษีทศไพบึง

(รามาวตาร เล่ม ๒๖ หน้า ๔๕)

จ. ขยายร่างและอวัยวะได้

หนุมานสามารถขยายร่างและอวัยวะได้ตามต้องการ ลักษณะนี้คล้ายกับความสามารถของหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ หนุมานใช้การขยายร่างเพื่อสร้างความได้เปรียบระหว่างการต่อสู้ ทั้งขยายร่างให้สูงใหญ่ยิ่งกว่าภูเขาเพื่อย่นระยะเวลาการเดินทางหรือเพิ่มพลังการบรรทุกน้ำหนัก การขยายหางให้ยาวสุดขอบโลกและใหญ่รวมถึงมีน้ำหนักมากเพื่อไว้ใช้ปีบริดศัตรูไม่ให้หนีรอดจากการจับกุม คุณสมบัติของส่วนประกอบต่างๆ ของร่างกายหนุมานจึงล้วนมีผลดีต่อการปฏิบัติภารกิจเพื่อพิชิตทศกัณฐ์ให้ได้ ดังในตอนศึกระหว่างพระลักษมณ์และมุลพลัม ม้าของพระลักษมณ์ได้รับบาดเจ็บ หนุมานจึงเสนอตัวเป็นพาหนะทดแทน ความว่า

“หนุมาน: ม้าของพระองค์ได้รับบาดเจ็บ...ขอให้ข้ามาประทับบนคอข้า เพื่อทำการรบกับมุลพลัมต่อไปเถิดพะยะคะ โอม...ร่างจงใหญ่ขึ้น

ภาพ หนุมานขยายร่างให้ใหญ่เทียมภูเขาสูง โดยมีพระลักษมณ์ประทับนั่งบนบ่าพร้อมกับใช้ศรยิงข้าศึกจนล้มตาย

พระลักษมณ์: ฮ่า...ยอดไปเลยหนุมาน

หนุมานและทัพวานร: เจียก! เฮ! ลุยเลยพวกเรา

ทัพยักษ์: แวก...ตัวใหญ่จัง!” (รามาวตาร เล่ม ๒๑ หน้า ๕๐)

ในตอนพิเภกทำนายความฝันของพระรามได้ว่าไมยราพจะทำการสะกดทัพให้หลับไหล แล้วเข้ามาลักพาตัวพระรามไปยังเมืองใต้บาดาลแต่หนุมานจะสามารถตามไปช่วยออกมาได้ แต่พระรามไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น หนุมานจึงเสนอตัวเนรมิตกายให้ใหญ่และอ้าปากครอบแทนประทับของพระรามเอาไว้เพื่อป้องกันเหตุร้าย ดังความว่า

“พระราม: เราคิดว่าควรหาทางป้องกันไว้ก่อนน่าจะดีกว่าที่จะให้เจ้าไมยราพมาลักพาตัวเราไปกักขังได้จริง

หนุมาน: ข้าขออาสาป้องกันภัยโดยการเนรมิตกายให้ใหญ่โตแล้วให้พระองค์และพระลักษมณ์เข้ามาพำนักในปากของข้า... แล้วให้ขุนทหารทั้งหลายเฝ้าระวังภัยอยู่รอบนอกอีกที

พระราม: ตกลง! งั้นเจ้าหนุมานทำตามนั้นได้เลย”

หนุมาน: โอม! โอม!

ภาพหนุมานรำยมนตร์เพื่อขยายร่างให้ใหญ่ขึ้น”

(รามาวตาร เล่ม ๑๕ หน้า ๔๙)

นอกจากร่างกายแล้วนั้น หางของหนุมานยังสามารถขยายให้ใหญ่ได้ยาวจนสุดขอบโลก เพื่อใช้บีบรัดศัตรูไม่ให้หนีรอดจากการจับกุมไปได้ และยังศัตรูขยับตัวหนี หางของหนุมานก็จะยิ่งรัดแน่นขึ้น ดังตอนที่หนุมานใช้หางรัดท้าวสหัสเดชะ ความว่า

“คำบรรยาย ทั้งหนุมานและท้าวสหัสเดชะต่างพุ่งเข้าหากัน ใช้ทั้งอาวุธและพลังฤทธิ์ฟาดฟันกันอย่างดุเดือดลั่นสะเทือนพื้นพิภพ

ภาพหนุมานตีลังกาหลังหลบพลังฝ่ามีท้าวสหัสเดชะ

ท้าวสหัสเดชะ: ฮาฮา...ผู้แรงปะทะข้าไม่ได้แล้วเวอะ

หนุมาน: ข้าหลบมุมมาเล่นงานช่วงล่างต่างหากเล่า ยึดหางรัดมัน

ภาพหางของหนุมานยึดออก

อีอี...เจ้าหนีข้าไม่พ้นหรอก...ยังดึงหางของข้าก็ยิ่งรัดแน่น

ท้าวสหัสเดชะ: อี๊! เหอะหนีไปเดี๋ยวหางมันตึงก็ขาดแน่

หนุมาน: อีอีอี...หางข้าสามารถยืดยาวได้ไกลสุดขอบโลกเชียว

ละ...” (รามาวตาร เล่ม ๒๑ หน้า ๖๘-๖๙)

จ. รุ้มนตร์วิเศษ

ความสามารถอีกประการของหนุมานก็คือ รุ้มนตร์วิเศษทั้งเรื่องของการสะกดให้ผู้คนหลับไหลคล้ายหมดสติ การสมานแผลด้วยคาถา หรือการเสกสร้างสิ่งของได้ตามใจปรารถนา ทั้งหมดล้วนเป็นประโยชน์ต่อหน้าที่แม่ทัพใหญ่ของกองทัพพระรามเพราะเวทมนตร์ต่างๆ ช่วยให้ภาระงานของหนุมานสำเร็จได้ง่ายและรวดเร็ว ดังความตอนหนึ่งซึ่งกล่าวถึงการใช้มนตร์สะกดให้ท้าวมหาชมพูหลับไหลและอุ้มมาเข้าเฝ้าพระรามโดยง่าย ความว่า

“ท้าวมหาชมพู: ...ท่านสุครีพเอาฤกษ์งู่มมาสังหารท่านพาลีตายถึงหน้าเมืองเชียวระอะ...ฮี้! เป็นพี่น้องผิดใจกัน ทำไมต้องเอามนุษย์มาสังหารสหายรักฆ่าได้ คิดแล้วมันน่าแค้นใจนัก

สุครีพ: ซ้ำก่อนท่านมหาชมพู...โปรดฟังข้า...อันฤกษ์งู่มที่สังหารพาลีนั้น...เป็นพระนารายณ์อวตารมาเป็นมนุษย์นามว่าพระรามและที่สังหารพาลีก็เพื่อให้เป็นไปตามคำสาบานโดยแท้ ซึ่งพาลีก็ยินดีสิ้นชีพด้วยศรวิเศษของพระราม...

ท้าวมหาชมพู: ข้าไม่เชื่อ! พระนารายณ์ที่ไหนจะมีศรวิเศษเป็นอาวุธสังหารพาลีได้...ฮี้...เจ้ามันโกหก พวกเจ้าจงกลับไปซะ

สุครีพ: ทำอย่างไรดีหนุมาน?...

หนุมาน: ซ้ำก่อนท่านน้ำ! ข้าพขอมีช่องทางจะให้ท้าวมหาชมพูไปเข้าเฝ้าให้ได้ โปรดวางใจได้...ฮี้ฮี้

คำบรรยาย คินนั้น หนุมานร้ายเวทสะกดทำให้ทั่วทั้งเมืองหลับไหลทันที หนุมานเหาะเข้าเมืองชมพู

หนุมาน: อาฮ้า...หลับอยู่นี่เอง...ฮี้ฮี้...เมื่อเชิญไปดี ๆ ไม่ได้ ก็ต้องใช้วิธีนี้

คำบรรยาย แล้วหนุมานกับสุครีพก็พาร่างของท้าวมหาชมพูเหาะมายังที่พำนักของพระราม” (รามาวตาร เล่ม ๑๑ หน้า ๖๖-๗๐)

การใช้มนตร์สะกดให้ฝ่ายตรงข้ามหลับไหลของหนุมานพบอีกครั้งในตอนสะกดชาวเมืองลงกาให้หลับไหลและลักพาตัวนางมณโฑ มเหสีของทศกัณฐ์ มายังที่ประกอบพิธีชุบตัวให้เป็นกายสิทธิ์ของทศกัณฐ์ เพื่อให้สุครีพสร้างลวงเกินนางมณโฑจนทศกัณฐ์ไม่อาจนั่งเฉยได้ เป็นเหตุให้พิธีสิ้นสุด (รามาวตาร เล่ม ๒๒ หน้า ๕๗)

มนตร์ของหนุมานยังให้คุณในด้านการแพทย์อีกด้วย กล่าวคือ ช่วยสมานบาดแผลให้หาย เป็นปกติ อาทิ เหตุการณ์ที่หนุมานเป่าลมออกจากปากเพื่อให้หอกของมุลพลัมหลุดออกจากร่าง พระลักษมณ์ไม่นานบาดแผลก็จางหายไป ดังความว่า

**“คำบรรยาย แรตทมิฬของมุลพลัมกระแทกเอาม้าศึกของพระ
ลักษมณ์กระเด็นไปทั้งคนทั้งม้า**

มุลพลัม: ฮ้า! ตายเสียเถอะ ฮี้ฮี้...

ภาพพระลักษมณ์ถูกศรปักที่หัวไหล่

พระลักษมณ์: โอ้ย...หัวไหล่ช้ำ อี้ก...ดิ่งไม่ออก

หนุมาน: โอม...จงออกแต่โดยง่ายด้วยเถิด...พรวด...

พระลักษมณ์: ฮ้า! ออกโดยง่ายแล้วบาดแผลก็หายด้วย ขอบใจนะ
หนุมาน” (รามาวตาร เล่ม ๒๑ หน้า ๔๗)

หนุมานยังสามารถเสกสิ่งของได้ตั้งใจต้องการ อาทิ เสกดวงไฟออกจากนิ้วชี้ได้ ดัง เหตุการณ์พิศุจน์ร่างไว้วิญญูณของนางสีดาว่าเป็นยักษ์แปลงกายหรือเป็นนางสีดาตัวจริง หนุมานได้ใช้นิ้วชี้ไปที่กองฟืนจากนั้นก็มียุคไฟดวงใหญ่ลุกไหม้ทันที ดังความว่า

**“คำบรรยาย หนุมานให้ทหารก่อกองฟืน แล้วนำร่างสีดาแปลง
วางนอนลงไป**

หนุมาน: โอม...ไฟ!

ภาพไฟดวงใหญ่ไหม้ลามไปทั่วกองฟืน

นางสีดาแปลง: อูย..ย...ร้อน...ร้อนจนทนแทบไม่ไหว โอ้ย!...ไม่
ไหวแล้ว...ร้อน!” (รามาวตาร เล่ม ๑๔ หน้า ๓๒)

ช. เมื่อลมพัดจะพ่นคืนชีพ

ด้วยบิดาเป็นเทพแห่งลม หนุมานผู้เป็นลูกจึงได้รับสืบทอดความสามารถและ คุณสมบัติพิเศษหลายประการด้วยกัน อาทิ สามารถเคลื่อนไหวทางอากาศได้อย่างรวดเร็ว รวมถึง ความเป็นอมตะที่ไม่มีผู้ใดสังหารหนุมานจนสิ้นชีพได้เนื่องจากเมื่อใดหนุมานสิ้นสติ เพียงสายลม พัดผ่านก็จะพ่นคืนสติดังเดิม ดังตอนที่พระอิศวรชุบชีวิตและประทานพรให้หนุมาน ความว่า

“พาลีและพระพาย: บัดนี้หนุมานเทพศัสตราวุธได้กำเนิดเป็นวานร
เผือกแต่ยังไม่ทันที่จะได้รับภารกิจอันยิ่งใหญ่ก็ต้องมีอันได้รับอันตรายจน
แทบสิ้นชีวิต

พระอิศวร: ฮ่าฮ่า...ไม่ต้องห่วงเกรงไป...ข้าไม่ยอมให้หนุมานต้อง
ตายไปหรอก แต่ข้าจะทำให้หนุมานมีชีวิตที่แข็งแกร่งขึ้นกว่าเดิมและมี
อิทธิฤทธิ์มากขึ้นกว่าเดิมด้วย หนุมานลูกขึ้นเกิด...

หนุมาน: อี๊! ฮ่า บาดแผลเราหายไปหมด โอ้อัจฉริยะแท้ๆ

พระพาย: หนุมาน! รีบคารวะองค์พระอิศวรสิลูก

พระอิศวร: ข้าขอให้พระเจ้า...จงมีชีวิตที่เป็นอมตะ หากถูกใครฆ่า
ตาย เพียงถูกลมพัดผ่านผิวกายก็จงฟื้นคืนชีพได้อีกครั้ง ให้สมกับที่เป็นลูก
เจ้าแห่งลมไฉไล ฮ่าฮ่าฮ่า...” (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๔๓)

ช. มีผิวกายที่ทนทาน

หนุมานนอกจากจะอยู่ยงคงกระพันมีชีวิตเป็นอมตะแล้วยังมีผิวกายที่ทนทานต่อ
ของมีคมไม่ว่าจะเป็นคมมีดหรือคมดาบ ดังแสดงให้เห็นตอนทหารยักษ์แห่งกรุงลงกาพยายามจะ
ตัดศีรษะหนุมานเพื่อนำมาเสียบประจานตามคำสั่งของทศกัณฐ์ ดังความว่า

“ทศกัณฐ์: เจ้าเป็นใคร ชื่ออะไร แล้วบุกรุกอุทยานของข้ามี
จุดประสงค์อันใด...บอกมา

หนุมาน: อันตัวข้านามว่า...หนุมานเป็นลิงพเนจรชอบร่อนเร่หา
ความสำราญไปเรื่อย ถึงป่าสวนไหนมีผลไม้ที่น่ากินก็จะเก็บกิน บ้างก็หักกิ่ง
โน้นโคนต้นไม้โน้นเป็นการออกกำลัง...

ทศกัณฐ์: แต่สวนขวัญเป็นอุทยานของข้า...โทษของเจ้าคือตาย
เท่านั้น ทหาร! เอาเจ้าหนุมานไปตัดหัวเสียบประจานเดี๋ยวนี้!

ทหารยักษ์: พะยะคะ! ควับ...พลัก!

ภาพทหารยักษ์ไม่สามารถแทงดาบทะลุร่างหนุมานได้

แว๊ก! ฟันไม่เข้า

หนุมาน: ฮีฮี” (รามาวตาร เล่ม ๑๓ หน้า ๓๓)

ณ. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ

หนุมานได้รับตรีเพชรประทานจากพระอิศวรเพื่อใช้เป็นอาวุธคู่กาย แต่มักไม่ปรากฏการนำมาใช้เพื่อป้องกันตัวเท่าใดแต่จะใช้เพื่อสังหารศัตรูในตอนท้ายของการต่อสู้ เนื่องจากหนุมานมักใช้ความเฉลียวฉลาดของตนคิดเล่ห์กลอุบายหรือใช้พลังกำลังอันมหาศาลในการกระทำภารกิจเพื่อพระรามมากกว่าใช้อาวุธเข้าห้ำหั่นกับฝ่ายตรงข้าม แต่ด้วยความรักและเป็นห่วงของพระอิศวรที่มีต่อหนุมานจึงประทานไว้ให้ใช้ยามจำเป็น ดังความว่า

“พระอิศวร: ข้าขอให้พระเจ้า...จงมีชีวิตที่เป็นอมตะ หากถูกใครฆ่าตาย เพียงถูกลมพัดผ่านผิวกายก็จงฟื้นคืนชีพได้อีกครั้ง...และนี่ตรีเพชรอาวุธวิเศษประจำกายเจ้า” (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๔๓-๔๔)

หนุมานใช้ตรีเพชรซึ่งมีความคมมากควบคุมกับใช้สติปัญญาอันเฉลียวฉลาดต่อสู้กับผีเสื้อสมุทรผู้ทำหน้าที่เฝ้าด่านมหาสมุทรรอบเกาะลังกา แม้นางผีเสื้อสมุทรจะกลืนร่างหนุมานเข้าไปแต่ก็ไม่อาจทำอันตรายใดๆ ได้เนื่องจากหนุมานใช้ตรีเพชรตัดเครื่องในและผ่าท้องนางผีเสื้อสมุทรเพื่อหนีออกมาได้อย่างปลอดภัย ดังความว่า

“นางผีเสื้อสมุทร: เจ้าย่าหวังจะผ่านด่านไปได้หรอก...ฮ่าๆ จับได้แล้ว! อ้า อ้าว...สิ้นลงคอบีชะแล้ว...ยังไม่ทันได้เคี้ยวเลย วู้!

ภาพหนุมานลื่นลงไปตามหลอดทางเดินอาหาร

หนุมาน: โอ้โห!...กระเพาะเน่ารีงเนี่ย...เหม็นจิ้งจู้ยี้ รู้จักหนุมาน

น้อยไปแล้ว...ข้าจะฟันเครื่องในเจ้าให้กระจุยไปเลย

นางผีเสื้อสมุทร: อ้าก! ข้าเสียท่ามันเสียแล้ว

หนุมาน: ผ่าท้องลากไส้มันออกมาด้วยฤทธาแห่งตรีเพชร”

(รามาวตาร เล่ม ๑๒ หน้า ๓๘-๓๙)

ตรีเพชรประจำกายของหนุมานนอกจากมีความคม สามารถตัดให้ขาดได้โดยฉับไวแล้วยังสามารถปล่อยแสงซึ่งมีอำนาจทำลายล้างสูง ลักษณะที่ปรากฏนี้เป็นการปรับเปลี่ยนจากตรีเพชรของหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ด้วยการเพิ่มอำนาจให้ตรีเพชรของหนุมานสามารถปล่อยแสงได้ดังตอนที่หนุมานใช้ตรีเพชรปล่อยลำแสงใส่นางผีเสื้อสมุทรจนร่างแตกสลาย ความว่า

“**หนุมาน:** ฝ่าท้องลากไส้มันเลย ด้วยฤทธาแห่งตรีเพชร บีม!
**ภาพหนุมานปล่อยลำแสงใส่ร่างนางผีเสื้อจรรย์นั้นแหลก
 สลาย**” (รามาวตาร เล่ม หน้า ๓๘-๔๐)

ตรีเพชรของหนุมานยังสามารถขยายความยาวของด้ามได้ตามต้องการ ดังตัวอย่างจากตอนที่หนุมานต่อสู้กับยักษ์กำป็นซึ่งขณะนั้นกำลังหลบหนีคมมีดของตรีเพชรด้วยการลอยตัวขึ้นสูงเหนือพื้น แต่ด้ามตรีเพชรของหนุมานก็ยึดตามไปจนถึงร่างของกำป็นและปักเข้าตรงจุดสำคัญพอดี ประเด็นนี้แสดงให้เห็นถึงฤทธานุภาพและคุณสมบัติของตรีเพชร ความว่า

“**หนุมาน:** กำป็น ตาย!
**ภาพด้ามตรีเพชรของหนุมานขยายยาวขึ้นถึงร่างของกำป็น
 ตายเสียเถอะ ว้าก สวบ
 กำป็นนอนเสียชีวิตอยู่บนพื้น**” (รามาวตาร เล่ม ๑๘ หน้า ๖๘)

ญ. มีพลังฝ่ามือ

ความสามารถของหนุมานอีกประการก็คือมีพลังฝ่ามือเหมือนจอมยุทธ์ในภาพยนตร์จีนกำลังภายในเพื่อใช้ตอบโต้ฝ่ายตรงข้าม อานุภาพของพลังนี้จะทำให้คู่ต่อสู้ได้รับบาดเจ็บจากการถูกกระแทกด้วยพลังอันมหาศาลซึ่งส่งออกไปจากฝ่ามือ ความรุนแรงของพลังจะขึ้นอยู่กับความแก่กล้าของอิทธิฤทธิ์ของเจ้าของพลังนั้น ดังตัวอย่างตอนที่หนุมานใช้พลังฝ่ามือที่มีชื่อว่า “พลังฝ่ามือเทวราช” ต่อสู้กับทัพยักษ์และสหัสเดชะ ดังความว่า

“**สหัสกุมาร:** ข้าว่าเจ้าไม่ใช่ลิงก็ก๊อกรรมดาแน่...บอก
 มานะยะว่าเจ้าเป็นใคร เข้ามาที่นี่เพื่อจุดประสงค์ใดกัน
หนุมาน: ไม่บอกปล่อยให้หงุดหงิดเล่น อีอิอิ...ฮ่าฮ่าฮ่า...
สหัสกุมาร: ไฉนก็วน...ทหารฆ่ามัน
หนุมาน: เข้ามาเลย...โอม...พลังฝ่ามือเทวราช
ฟู พรีบ! อ้าก (เสียงอานุภาพแห่งพลังฝ่ามือหนุมาน)
สหัสกุมาร: อะโห! ตายเกือบเกลี้ยง...ย้าก! พลังอัคคี
หนุมาน: เล่นพลังฝ่ามือสู้กับข้ารี...ได้เลย...จ้าก!

**ภาพไฟเพลิงจากฝ่ามือหนุมานลูกใหม่แซน สหัสเดชะ
หายไปครึ่งท่อน” (รามาวตาร เล่ม ๑๓ หน้า ๑๘-๒๐)**

เมื่อสหัสกุมารไม่สามารถต้านทานพลังฝ่ามือของหนุมานได้ ทศกัณฐ์จึงส่งอินทรีที่
ครั้งหนึ่งเคยมีชัยชนะเหนือพระอินทร์มาปราบหนุมานแทน ระหว่างการต่อสู้หนุมานก็ได้ใช้พลังฝ่า
มือต่อสู้เช่นกัน ดังความว่า

“ทัพยักษ: เย้! ท่านอินทรีตีมาปราบไอ้ลิงเผือกแล้ว เย้!

**หนุมาน: ไ้...นี่อะไร?...อินทรีตีผู้พิชิตพระอินทร์ที่เขาร่ำ
ลือว่ามีฝีมือน่ากลัวยิ่งนัก**

อินทรีตี: มันกวนโมโหเหลือเกิน...ตายเสียเถิด!

ภาพอินทรีตีชูฝ่ามือขึ้นรับพลังจากฟากฟ้า

**หนุมาน: ไ้...นี่ท่าทางจะมีฤทธิ์มากไม่เบา...ต้องปล่อยพลัง
ปะทะผู้ต่อสู้ตั้งแล้ว...เจี๊ยก!**

**ภาพหนุมานและอินทรีตีต่างปล่อยพลังฝ่ามือเข้า
ปะทะกัน พู! พู! เปรี๊ยะ บีม!” (รามาวตาร เล่ม ๑๓ หน้า ๒๓-๒๕)**

๓.๑.๒.๑.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

บุคลิกและอุปนิสัยของตัวละครหนุมานในเรื่องนี้อาจกล่าวได้ว่าไม่มีอุปนิสัย
ด้านมืดหรือลักษณะส่วนบุคคลใดที่สร้างผลเสียให้แก่กองทัพพระรามจนพ่ายแพ้แก่ศัตรูฝ่ายตรง
ข้าม ปรากฏเพียงความวุ่นวายของศัตรูจากความซุกซนของหนุมานที่สร้างความระคายเคืองใจแก่
พระรามเพียงเล็กน้อย หนุมานจึงเป็นตัวละครที่เป็นที่รักของผู้อื่น เป็นผู้ที่มีกาลเทศะ และมีความ
เป็นชายชาติทหารอย่างแรงกล้า มีความกล้าหาญ จงรักภักดีและใช้สติปัญญาอันเฉลียวฉลาดแบ่ง
เบาภาระกิจของพระรามได้อย่างมาก นอกจากนี้ หนุมานยังอารมณ์ดี มีอารมณ์ขัน มีจิตสำนึกที่ดี
จิตใจที่อ่อนโยน รวมถึงนิสัยเจ้าชู้ตามแบบฉบับตัวละครเอกของไทยอีกด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เป็นที่รักของผู้อื่น

ด้วยความที่หนุมานเป็นลิงที่มีอารมณ์ดีจึงได้รับความรักและความเอ็นดูจากคน
รอบข้าง มีผู้ใหญ่คอยแนะนำตักเตือนและมีที่ปรึกษายามอัปมงคลปัญญาไม่สามารถคิดหาทางออก
ได้ด้วยตนเอง ดังเหตุการณ์ที่หนุมานขอสอบถามเส้นทางไปยังกรุงลงกาจากฤๅษีนารทก็ได้รับความ
ความช่วยเหลืออย่างดีทั้งคำแนะนำและคำตักเตือน ดังความว่า

หนุมาน: ข้าเป็นลิงพเนจร...เคยได้ยินว่าเขานิลกาลาเป็นที่ตั้งของกรุงลงกาที่ใหญ่โตน่ารื่นเริง จึงอยากไปเที่ยวสักครั้ง แต่ก็หลงทางไปไม่ถูกนะขอรับ

“ฤาษีนาทร: ที่นี่คือเขาโสฬส ไม่ใช่เขานิลกาลาอะไรนั่นหรอกและข้าก็คือฤาษีนาทร...ซึ่งบำเพ็ญศีลภาวนาอยู่ที่นี่มานานนับปี หากเจ้าต้องการไปเมืองลงกาก็โน่นเลย...เขานิลกาลาที่ตั้งกรุงลงกาอยู่ลิบๆ โน่น...แล้วเที่ยวให้สนุก อย่าไปมีเรื่องชกต่อยกับพวกยักษ์ล่ะ!” (รามาวตาร เล่ม ๑๒ หน้า ๔๔)

ข. รู้จักกาลเทศะ

หนุมานเป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะ รู้ว่าสิ่งใดควรกระทำหรือสิ่งใดควรละเว้น เช่น เหตุการณ์ที่พระรามให้สุครีพล่อพาลีออกมานอกเมืองเพื่อจะได้สังหารด้วยศรของพระองค์ตามคำสั่งสัตย์สาบานที่พาลีเคยให้ไว้ หนุมานจึงขอจากไปด้วยเหตุผลที่ไม่อยากร่วมรับรู้หรือเป็นสักขีพยานในความสูญเสียของพาลีซึ่งมีศักดิ์เป็นน้าของตนและยังเป็นการหมิ่นเกียรติของพญาพาลีเจ้าเมืองขีดขินอย่างมากหากต้องถูกสังหารต่อหน้าผู้เป็นหลาน ดังความว่า

“สุครีพ: แต่พาลีเคยผิดคำสั่งสาบานตั้งแต่เมื่อครั้งที่ข้าและพาลีไปล่อเขาพระสุเมรุของพระอินทร์ที่ทรุคเคียงให้ตั้งตรง... พระอิศวรจึงได้ประทานรางวัลให้กับพาลี...และได้ประทานนางฟ้าชื่อนางดารามาให้ข้า ซึ่งพาลีได้ถวายสัตย์สาบานต่อหน้าพระอิศวรและพระนารายณ์ว่าเขาทรยศเอานางดาราไปเป็นเมียเองแล้วก็ขอให้เขาได้ตายด้วยศรของพระนารายณ์ แล้วพาลีก็ผิดคำสั่งสาบาน... เมื่อเป็นเช่นนี้จึงควรแล้วที่จะสังหารพาลีได้...

พระราม: ที่เจ้าพูดมานั้นถูกต้อง เอาละ...จงไปทำพญาพาลีให้ออกมาสู้รบกันนอกเมือง เมื่อนั้นข้าจะสังหารพญาพาลีเอง

หนุมาน: แต่การต่อสู้ของท่านน่าทึ่งสอง...ข้าผู้เป็นหลานมีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย จึงขอตัวหลบไปอยู่ที่อื่นชั่วคราวนะขอรับ” (รามาวตาร เล่ม ๑๑ หน้า ๔๒-๔๓)

การรู้จักกาลเทศะของหนุมานยังสะท้อนให้เห็นจากการห้ามไม่ให้องค์คุณเข้าช่วยพระลักษมณ์ต่อสู้กับอินทรชิตเพราะจะเป็นการดูหมิ่นพระเกียรติของพระองค์ได้ เนื่องจากตามศักดิ์แห่งราชวงศ์พระลักษมณ์อยู่ในฐานะเหนือกว่าอินทรชิตซึ่งเป็นลูกของทศกัณฐ์ หากองค์คุณเข้าร่วมการต่อสู้เหตุการณ์จะแปรเปลี่ยนจากการแสดงเกียรติศักดิ์ขององค์พระลักษมณ์เป็นการรังแกอินทรชิตซึ่งมีศักดิ์และสิทธิ์น้อยกว่า ดังความว่า

“อินทรชิต: ดาบข้างมา

พระลักษมณ์: ดาบประกายเพชร!

**ภาพการต่อสู้ฟาดฟันและแลกคมดาบกันระหว่าง
พระลักษมณ์และอินทรชิต**

องค์คุณ: ให้ข้าเข้าช่วยพระลักษมณ์อีกแรงเถิด

หนุมาน: อย่าองค์คุณ! จะเป็นการลวงล้าเกียรติภูมิแห่ง
การสู้รบของพระองค์ได้” (รามาวตาร เล่ม ๒๐ หน้า ๑๖)

นอกจากหนุมานจะรู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดเหมาะสมกับเวลาและสถานที่แล้ว หนุมานยังรู้จักคิดตรិตรองว่าควรประพฤติตนต่อบุคคลในระดับต่างๆ เช่นใด ลักษณะนี้สะท้อนให้เห็นจากการเคารพความคิดเห็นผู้มีอาวุโสสูงกว่าแม้ในทางการทหาร หนุมานจะมีบทบาทเป็นแม่ทัพใหญ่ซึ่งพระรามไว้วางใจให้ปฏิบัติงานสำคัญ รวมถึงเกรงใจไม่ยอมให้ผู้อื่นลำบากไม่ว่าจะทางกายหรือทางใจจากการกระทำของหนุมานเอง ดังตัวอย่างตอนที่หนุมานปรึกษาขอความเห็นจากผู้เฒ่าชามพวราชก่อนแปลงกายเป็นทศกัณฐ์เพื่อลวงให้นางมณฑิลาอมมีสัมพันธ์ด้วย ดังความว่า

“เหล่าทหารวานร: นั้นไง..พระนางมณฑิลาทำพิธีอยู่...

หนุมาน: แต่ข้ามีเรื่องหนักใจ...หากข้าต้องใช้เหล่าภค
แปลงกายเป็นทศกัณฐ์เพื่อไปมีจิตพิสวาสซึ่งจะเป็นวิธีเดียวที่จะ
ทำลายพิธีหุงน้ำทิพย์ได้ เหตุที่ข้าหนักใจก็เพราะพระนางเป็น
มารดาขององค์คุณ เอ้อ...ข้าเกรงว่าน้ององค์คุณจะเสียใจต่อการ
กระทำของข้า

ชามพวราช: เป็นใครก็ต้องหนักใจทั้งนั้น แต่นามนี้เป็นยาม
สงคราม หากปล่อยให้นางทำพิธีต่อไปก็จะเป็นภัยต่อองค์พระราม
พระลักษมณ์ได้ ข้าคิดว่าองค์คุณจะเข้าใจในเหตุผลนี้

**หนุมาน: เมื่อท่านผู้เฒ่าชามพูวราชเห็นเป็นเช่นนั้น ข้าก็
จะดำเนินกลลวงเพื่อทำลายพิธีนี้เสีย”**

(รามาวตาร เล่ม ๒๔ หน้า ๕๐-๕๓)

ค. กล้าหาญ

หนุมานเป็นผู้มีความกล้าหาญโดดเด่นยิ่งกว่าตัวละครอื่น เนื่องจากหนุมานมักเสนอตัวรับผิดชอบภารกิจตามรับสั่งของพระรามทั้งที่บางครั้งพระรามยังมิได้เอ่ยปาก และหนุมานผู้นี้ก็มักได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำทัพ หน่วยสอดแนมหรือแม้กระทั่งรับหน้าที่ไล่ศึกให้แก่ทัพพระราม รวมถึงการมอบหมายให้จัดการแก้ไขงานที่ผิดพลาดของผู้อื่นอีกด้วย สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นว่าหนุมานเป็นผู้มีความกล้าหาญมากถึงจะสามารถปฏิบัติงานเหล่านี้ได้สำเร็จทุกครั้ง อาทิ เหตุการณ์ตั้งแต่เริ่มต้นของหนุมาน เมื่อครั้งพระพายให้หนุมานอยู่รับใช้พญาพาลีและสุครีพ หนุมานได้ทำหน้าที่ดูแลนครขีดขินอย่างกล้าหาญ ความว่า

**“คำบรรยาย เมื่อมีเหตุเภทภัยเข้ามาใกล้กรายในเขต
อาณาจักรวานรของนครขีดขินแล้วไซ้ หนุมานก็จะได้รับคำ
บัญชาให้ออกไปปราบแทบทุกครั้งไม่ว่าจะมาทางพื้นดิน**

ภาพหนุมานใช้ตรีเพชรตีมแทงร่างนาคยักษ์

คำบรรยาย บนเวหา

ภาพหนุมานกำลังใช้ตรีเพชรต่อสู้กับนกยักษ์

คำบรรยาย หรือผ่านมาทางน้ำ

ภาพหนุมานใช้ตรีเพชรแทงหางของปลายักษ์

คำบรรยาย และได้รับชัยชนะทุกครั้งไป

พญาพาลี: เก่งจริงหลานน้ำ” (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๔๖)

หลังจากหนุมานได้เข้าเป็นทหารเอกคู่ใจเพื่อรับใช้พระรามและพระลักษมณ์ โอกาสในการสำแดงความกล้าหาญยิ่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากหนุมานมักได้รับภารกิจที่จำเพาะเจาะจงต้องเป็นวานรเผือกผู้กล้านามว่า “หนุมาน” เพียงผู้เดียว เช่น ในศึกสหัสเดชะ พิเภกเสนอให้พระรามมอบหมายให้หนุมานคิดหาวิธีแย่งชิงคทาวิเศษและสังหารสหัสเดชะให้ได้ ในที่สุดหนุมานก็ทำสำเร็จ ความว่า

“พิเภก: ขอเดชะ...อันท้าวสหัสเดชะนั้นมิอาจร้ายคือคทา
วิเศษตันซี้ตายปลายซี้เป็น หากยกทัพมาต้องเป็นที่ลำบากแก่ฝ่าย
เราแน่ พระเจ้าค่ะ...ควรจะให้หนุมานไปทำอุบายล่อลวงเอาคทา
วิเศษมาทำลายเสีย เพียงเท่านี้ท้าวสหัสเดชะก็สิ้นฤทธิ์พระเจ้าค่ะ

พระราม: หนุมาน! ดำเนินการตามท่านพิเภกแนะนำเถิด

หนุมาน: พระเจ้าค่ะ...เอ...เราจะทำอุบายเอาคทาของมัน
มาได้อย่างไรดีนะ? ฮ้า! ต้องใช้วิธีนี้...กลายเป็นลิงจ้อยตัวขาวเผือก
ดักรอให้ท้าวสหัสเดชะที่จะยกขบวนทัพผ่านมา...

....

หนุมานแปลง: โอ้! ท่านท้าวสหัสเดชะผู้ยิ่งใหญ่ที่ลือเลื่อง
ไปทั่วปฐพี...เป็นบุญของข้าที่ได้พบ..ข้าขอคารวะ

สหัสเดชะ: เฮ้ย! เมื่อตะกี้เจ้าพุดจริงรู้ว่าชื่อเสียงของข้าลือ
เลื่องไปทั่วปฐพีขนาดนั้น...อิอิ

หนุมานแปลง: เป็นความจริงพะยะค่ะ...แม้แต่พระราม
เมื่อทราบที่ท่านยกทัพมายังให้พระลักษมณ์ออกรบแทนเลยพะยะค่ะ

สหัสเดชะ: ฮาฮา...มันกลัวข้าจนหัวหดขนาดนี้เชียยวรี

หนุมานแปลง: แหะ! ไฉนยักษ์บ้ายอลองได้หลงทะนงตน
อย่างนี้แล้วละก็...เสร็จอุบายเราแน่” (รามาวตาร เล่ม ๒๒ หน้า ๑๐)

ง. เฉลียวฉลาดรอบคอบ

ความเฉลียวฉลาดและรอบคอบของหนุมานสะท้อนออกมาจากการคิดวางแผนการเพื่อเอาชนะศัตรูฝ่ายตรงข้ามในแต่ละภารกิจที่พระรามได้มอบหมายให้ ในบางสถานการณ์หนุมานไม่ต้องสั่งแต่ก็ทำได้ทั้งสามารถสังหารแม่ทัพฝ่ายตรงข้ามได้โดยใช้เพียงความสามารถด้านการแปลงกาย กลอุบายและไหวพริบรวมถึงศิลปะในการพูดหรือการโน้มน้าวใจซึ่งเป็นความสามารถเฉพาะตัวของหนุมาน อาทิ ตอนที่หนุมานแปลงกายเป็นลิงน้อยและลวงท้าวสหัสเดชะจนถึงแก่ความตายสำเร็จ พระรามได้เอ่ยชมหนุมานว่าเป็นผู้มีปัญญาเป็นเลิศสามารถคิดหากอุบายหลอกล่อให้ศัตรูต้องพ่ายแพ้กลับไป ดังความว่า

“หนุมาน: อโหสิให้ข้าด้วยเถิด...สหัสเดชะ

พลักษณ์: อะโยโหย...คอบาดสะบั้นเลยนายเรา ขึ้นอยู่ต้อง
ตายแน่...ปรี๊ด

กลับมาถึงที่ตั้งทัพพระราม

พระราม: เก่งทั้งฝีมือ มากทั้งฤทธิ์เดช และยังมีปัญญาเป็น
เลิศคิดกลอุบายจนเอาชนะศัตรูได้ เราขอชมเชย”

(รามาวตาร เล่ม ๒๒ หน้า ๑๒)

หนุมานมักได้รับคำชมจากพระรามว่าเป็นผู้มีสติปัญญาอันหลักแหลม เช่น ตอนที่หนุมานสามารถไขปริศนาของทศโศกพิภพถึงวิธีการปราบบรพณ์กลับด้วยการชั้ดทรายใส่ร่างที่สิ้นด้วยน้ำว่านศักดิ์สิทธิ์จากนั้นจึงค่อยสังหารให้ถึงแก่ความตาย ดังความว่า

“หนุมาน: เสร็จชำระบรพณ์กลับ...เข้าร่างที่เนรมิตก่อน...
กอบเอาทรายแล้วชั้ดใส่ร่างมัน...ฮีบ!

บรพณ์กลับ: โอ้ว! แย่แล้วฝุ่นทรายเกาะติดตัวเราเต็มไป
หมดเลย

ฮ่าฮ่า...คราวนี้ข้าจับตัวเจ้าได้แล้ว

**ภาพหนุมานใช้ตรีเพชรตัดศีรษะบรพณ์กลับปัจจุบันชาติ
แล้วจึงเหาะกลับไปยังที่ตั้งทัพ**

พระราม: เก่งมากหนุมาน เจ้าช่างมีไหวพริบดีแท้”

(รามาวตาร เล่ม ๒๖ หน้า ๔๘)

ลักษณะนิสัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยส่งเสริมให้หนุมานเป็นผู้มีความเฉลียวฉลาดก็คือ การรู้จักช่างสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัวอันเป็นที่มาของแผนการหลอกล่อศัตรูด้วยเช่นกัน เช่น เหตุการณ์ที่พระรามรับสั่งให้หนุมานตามไปสังหารตรีเมฆซึ่งหลบหนีไปซ่อนตัวอยู่ใต้ผืนทรายในมหาสมุทรริมเขาจักรวาลซึ่งเป็นการยากหากจะตามหาให้เจอเนื่องจากผืนทรายใต้สมุทรนั้นมีความกว้างใหญ่สุดสยดาแต่ด้วยความช่างสังเกตประกอบกับสติปัญญาของหนุมานจึงเห็นสิ่งผิดปกติบางอย่างซึ่งก็คือฟองอากาศลอยอยู่เหนือผืนทรายจึงทำให้หนุมานทราบทันทีว่าตรีเมฆหลบอยู่บริเวณนั้น นอกจากนี้ความเฉลียวแหลมของปัญญาหนุมานยังเป็นที่ประจักษ์ของท้าวกาลนาคนัดคำพูดตอนหนึ่งซึ่งแสดงความเชื่อมั่นในตัวหนุมาน ดังความว่า

“เจ้าบาดาล: ท่านจงไปยื่นพินิจที่ประตูด้านทิศตะวันตก แล้วใช้สติปัญญาอันชาญฉลาดของท่านพินิจดูสิ่งที่ผิดปกติเอาเองเถอะ

หนุมาน: อะฮ้า! มีพองอากาศผุดขึ้นจากใต้ทรายนั้น ภาพหนุมานตกลงไปได้ผืนทรายบริเวณนั้น

ตรีเมฆ: หยีย...มันรู้ที่ซ่อนเราได้ยังไงวู๊ย!

หนุมาน: หนีไม่พ้นหรอก เจียก!

ภาพหนุมานขว้างตรีเพชรใส่ร่างของตรีเมฆจนทะลุ”

(รามาวตาร เล่ม ๒๒ หน้า ๔๑-๔๓)

ไม่เพียงแต่การวางแผนกำจัดศัตรูอย่างแยบยลหรือความช่างสังเกตซึ่งเป็นลักษณะเชิงบวกของหนุมานที่แสดงให้เห็นความเฉลียวฉลาดแต่การรู้จักตั้งข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ของหนุมานยังสะท้อนถึงความเป็นผู้มีสติปัญญาและวิจารณ์ญาณ ดังความตอนหนึ่งที่หนุมานตั้งข้อสังเกตถึงร่างของนางสีดาซึ่งอินทรชิตทำการปลงพระชนม์ต่อหน้าพระลักษมณ์เป็นเหตุให้ทัพของพระรามหมดกำลังใจ (รามาวตาร เล่ม ๑๙ หน้า ๖๑) (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๒๖)

จ. มีอารมณ์ขัน

แม้หนุมานจะเป็นทหารเอกผู้มีความสามารถในสมรภูมิตบ แต่ในยามปกติ หนุมานเป็นผู้มีอารมณ์ขัน มองโลกด้วยความคิดแง่บวก และมักใช้ความตลกขบขันทั้งจากคำพูดและท่าทางเปลี่ยนบุคคลแปลกหน้าให้เป็นมิตร สานสัมพันธ์กับคนรอบข้างและเป็นกลอุบายหนึ่งเพื่อลวงศัตรูให้หลงเชื่อ หนุมานจึงใช้ความอารมณ์ดีเป็นใบเบิกทางให้ได้รับความรัก ความนิยมชมชอบจากคนรอบข้าง รวมถึงได้รับการให้อภัยเมื่อทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์หรือทำไปด้วยความหวังดี พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นความเป็นผู้มีอารมณ์ขันของหนุมานปรากฏในเหตุการณ์ต่างๆ เช่น เหตุการณ์ที่หนุมานมอบภาพผู้หญิงสูงวัยเปลือยกายเป็นของตอบแทนให้ฤๅษีที่ช่วยแนะนำวิธีดับไฟที่ปลายหางให้ ซึ่งในความเป็นจริงการมอบภาพหญิงสาวให้แก่นักบวชเพศบรรพชิตเป็นเรื่องไม่สมควรแต่ด้วยความเป็นผู้มีอารมณ์ขันของหนุมาน ภาพที่หนุมานมอบให้จึงไม่ใช่ภาพหญิงสาววัยสะพรั่งเช่นที่ฤๅษีคิดไว้ในตอนแรกแต่กลับกลายเป็นภาพหญิงสาวสูงวัยแทน ดังความว่า

“หนุมาน: ชาก...อูย!

ภาพหนุมานถ่มน้ำลายใส่หางของตนเอง

ได้ผลจริงๆ ด้วย

ฤาษี: เล่นอุยชะกองเบ้อเริ่มยังงั้น

หนุมาน: ท่านช่วยเหลือข้าหลายครั้งข้ารู้สึกซาบซึ้งเหลือเกิน...จึงขอมอบภาพสาวงามสุดสยิวไว้ให้เป็นสินน้ำใจจ๊ะ

ฤาษี: ฮ่า...ไหนดูซิ...รูปสาวงามที่ว่าจะสยิวขนาดไหน

ภาพหญิงสูงวัยเปลือยกายและมีข้อความเขียนว่า 'ปลงชะ!' ใต้ลึงบ้า!...นี่มันรูปสาวงามอมแล้ว ไม่ใช่สาวงาม...ปิดธ่อ... หลอกกันนี่" (รามาวตาร เล่ม ๑๓ หน้า ๔๓-๔๔)

นอกจากความขบขันที่เกิดจากความคิดของหนุมานแล้วยังปรากฏพฤติกรรมที่สร้างความตลกซึ่งบางครั้งอาจเกิดผลพลอยได้คือทำให้ศัตรูฝ่ายตรงข้ามบันดาลโทษะ เช่นตอนที่หนุมานล้อเลียนอินทรีชิตผู้ทรงงโนฝ่มืออันเก่งกาจของตน ดังความว่า

"ภาพร่างของสหัสกุมารนอนสิ้นชีพอยู่ตรงหน้า

อินทรีชิต: โธ! สหัสกุมาร ฮีม!...ใต้ลึงทราวม...เจ้าต้องตาย

หนุมาน: อู๊...อู๊...กลัวจนขนรักแร้ลุกหมดแล้ว

อินทรีชิต: กวนบาทายังนัก...เจ้าคงไม่รู้ล๊ะลิวากำลังกวน

โทษะอินทรีชิต...ผู้พิชิตพระอินทร์

หนุมาน: โธ...นี่เรอะ!...อินทรีชิตที่เขาว่าลือว่ามีฝีมือน่า

กลัวยิ่งนัก อะจ้าก!...ดูสิ...ข้ากลัวจนขนรักแร้ลุกอีกข้างแล้ว

อินทรีชิต: มันกวนโมโหเหลือเกิน...ตายเสียเถิด"

(รามาวตาร เล่ม ๑๓ หน้า ๒๓-๒๔)

การแสดงความเป็นผู้ที่มีอารมณ์ดี มีอารมณ์ขันครั้งนี้ของหนุมานยังเป็นการกระตุ้นให้อินทรีชิตโมโหมากขึ้นจนเกิดการต่อสู้และจับกุมหนุมานที่สร้างทำที่ไม่ขัดขึ้นได้ในที่สุด การต่อสู้ครั้งนี้ยังนำไปสู่การเกิดหายนะครั้งใหญ่กลางกรุงลงกา สังเกตได้ว่าอารมณ์ขันของหนุมานมีอยู่ในทุกสถานการณ์ไม่ว่าระหว่างการต่อสู้ การทำภารกิจตามที่พระรามได้มอบหมายหรือแม้แต่ในช่วงเวลาเกี่ยวพาราสีระหว่างหนุมานและภรรยาแต่ละคน อาทิ การพลอดรักกันระหว่างหนุมานกับนางเบญจกาย หลังจากที่หนุมานได้นางเป็นภรรยาแล้วก็กลับแสดงอาการร้องไห้เสียใจทั้งที่จริงแล้วกิริยาเช่นนี้ควรเป็นการกระทำของฝ่ายหญิงผู้เสียหาย ดังความว่า

“หนุมาน: ข้าทนสีเน่หาในตัวเจ้าไม่ไหวแล้วนาง
เบญกายเอ๋ย...แวะเข้ากลีบเมฆก่อนเถอะนะ...

เบญกาย: อู๊วร้าย คุณทำเข้าสีข้าอายนะ

เวลาผ่านไป

หนุมาน: ฮือๆ ในที่สุดข้าก็เสียความบริสุทธิ์ศักดิ์เป็น
ของท่านจนได้

เบญกาย: แว๊ก! ลิงบ๊อง ข้าต่างหากต้องเป็นฝ่ายร้ายให้
ไม่ใช่ท่านสักหน่อย...ปล้ำข้าแล้วยังทำเป็นเสียใจอีก บ้าที่สุดเลย

หนุมาน: ล้อเล่นนะ ฮีฮี”

(รามาวตาร เล่ม ๑๔ หน้า ๓๘)

จ. อารมณ์ดี

อุปนิสัยอีกประการของหนุมานซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านบวกก็คือการเป็นผู้มี
อารมณ์ดีสามารถมีความสุขได้กับเพียงสิ่งเล็กน้อย ดังตัวอย่างระหว่างเหาะผ่านปากกล้วย หนุมาน
รู้สึกหิวตามสัญชาตญาณของลิงและหลังจากลิ้มลองรสชาติของกล้วยนานาชนิดแล้วหนุมานก็
หลับตาพริ้มอย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่าเรื่องเล็กน้อยเท่านี้ก็ทำให้หนุมานเป็นสุขได้ ดังคำว่า

“ภาพหนุมานเหาะผ่านปากกล้วยจำนวนหลายร้อยไร่

หนุมาน: โอ้โฮ! นุ่มนวลปากกล้วยสารพัดกล้วยเลย...ฮ่าฮ่า
หยิบกินได้ตามอำเภอใจเลยเฮา ฮา ฮา...ฮ่า...อร่อยแม้ไม่ทำอะไร
เลย ฮ่า...กินกันพุงกางไปเลย ฮีฮี...ฮ่า...ฮ่า!

ภาพหนุมานทานกล้วยด้วยความเอร็ดอร่อยอย่างมาก

กินอึมนอนหลับสบายแล้วก็ได้เวลานั่งบำเพ็ญตบะละ”

(รามาวตาร เล่ม ๖ หน้า ๑๕)

ในตอนหนุมานเข้าไปชุกชนในสวนต้องห้ามของพระนางอุมมาเทวีได้ต่อสู้กับผู้เฝ้าสวนซึ่งเป็น
มนุษย์หีนรูปร่างสูงใหญ่แต่หนุมานก็สามารถเอาชนะได้โดยการพุ่งร่างเข้าหาด้วยความเร็ว
สูงจนมนุษย์หีนแหลกสลายเหลือเพียงหินก้อนเล็กๆ กระเจายในอากาศ แต่โชคไม่ดีมีหินก้อนหนึ่ง
หล่นใส่ศีรษะของหนุมานซึ่งกำลังวางท่าด้วยความภาคภูมิใจที่สามารถปราบมนุษย์หีนร่างยักษ์ได้
สำเร็จ และถึงแม้จะมีเหตุการณ์มาขัดขวางความภูมิใจนั้นก็ไม่ได้ทำให้หนุมานอารมณ์เสียแต่
กลายเป็นขบขันในความผิดพลาดมากกว่า แสดงให้เห็นว่าหนุมานมีอารมณ์ดีเป็นนิจ ความว่า

“หนุมาน: อืม...รสชาติอร่อยไม่เหมือนผลไม้ที่ไหนเลย
ว้าว! ว้าว! ว้าว! ใ้โน่นก็อร่อย ใ้นี้ก็อร่อย เด็ดไปหลายๆ อย่างเลย
ดีกว่า อ๊ะ! ได้ที่นั่งกินแล้ว...อ๊็บ! อ้า เฮ้ย...เฮ้ย...ก้อนหินเคลื่อนไหวได้

มนุษย์หิน: บังอาจเด็ดผลไม้ต้องห้ามกินระอะ...ตาย!

ภาพมนุษย์หินสลัดตัวหนุมานลงจากป่า จากนั้นมนุษย์
หินก็ยกเท้าขึ้นหมายจะกระทุบหนุมานให้จมดิน

หนุมาน: อะเจ็ย! หลบไม่ทันละเน

ภาพเท้าขวาของมนุษย์หินติดอยู่ที่พื้นดินเหตุเพราะ
กระทุบเท้าลงมาด้วยความแรง

หนุมาน: แจ่วละ! เป้าหมายไม่อาจเคลื่อนไหวได้ ฮีฮี...

ภาพร่างของมนุษย์หินกลายเป็นหินก้อนเล็ก ๆ

หนุมาน: แดกละเอียดในพริบตา ฮีฮี

ภาพมีหินก้อนหนึ่งหล่นใส่ศีรษะหนุมานดัง “เป๊ก”

หนุมาน: อะเจ็ย...เสียฟอร์มเล็กน้อย”

(รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๓๐)

ช. จงรักภักดี

หนุมานมีความจงรักภักดีต่อพระรามยิ่งกว่าชีวิตของตนเอง ดังจะเห็นได้จาก
ความตั้งใจปฏิบัติงานโดยไม่เกี่ยงงอนว่าเป็นการกระทำที่เหมาะสมกับตำแหน่งแม่ทัพเอกของ
กองทัพพระรามหรือไม่ก็ตาม อาทิ การยอมแปลงกายเป็นหมาเนาลอยน้ำเพื่อทำลายพิธีทนต์น้ำของ
กุมภกรรณหรือการลวงให้นางมณโฑยอมมีความสัมพันธ์ซึ่งด้วยทั้งที่นางเป็นมารดาขององคต
นัองรัก ถึงแม้หนุมานจะตรากตรำการศึกเพียงใดหรือเสี่ยงอันตรายมากก็ครั้งสิ่งตอบแทนที่ได้ก็มี
เพียงผ้าอาบน้ำและพระธำมรงค์หนึ่งวง กระนั้นความจงรักภักดีของหนุมานก็ไม่เคยเสื่อมถอยหรือ
น้อยลง ในทางกลับกันยิ่งเพิ่มมากขึ้นทุกทีที่ศึกระหว่างทัพพระรามกับทัพทศกัณฐ์ใกล้สิ้นสุด ความ
จงรักภักดีของหนุมานยังแสดงให้เห็นจากเหตุการณ์ที่หนุมานไม่ยอมอับจนหนทางที่จะข้าม
มหาสมุทรไปยังกรุงลงกา จึงตั้งสัตย์ปฏิญาณอย่างมุ่งมั่น ความว่า

“คำบรรยาย จนมาถึงเขาเหมตริัน ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งมหาสมุทร

พลวานร: โว! กว้างขนาดนี้จะข้ามไปได้ไงเนี่ย? มีเกาะอยู่ไกลไหน

ท่านหนุมานใช้หางพาดเป็นสะพานข้ามไปอย่างเก๋าสืออรับ...

หนุมาน: ไกลขนาดนั้นทางซ้ายไปไม่ถึงหรือเจ้าลิงจ้อยแต่ถึงจะยากและผจญอันตรายเพียงใดก็จะขอสู้ตายถวายชีวิตให้สมศักดิ์ศรีและมีเกียรติ...” (รามาวตาร หน้า ๒๙ เล่ม ๑๒)

ในศึกสุดท้ายของทศกัณฐ์ หนุมานได้นำกลองดวงใจของทศกัณฐ์ออกมาและเปิดเผยว่าแท้จริงแล้วการเข้าสวามีภักดีต่อทศกัณฐ์เป็นกลลวงเพื่อให้ได้กลองดวงใจไว้ในครอบครองซึ่งนั้นย่อมหาความว่าบัดนี้ชีวิตของทศกัณฐ์ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจพระรามเพียงผู้เดียว ในตอนนี้หนุมานได้ตอบคำถามของทศกัณฐ์ที่ว่าเหตุใดจึงคิดคดทรยศซึ่งหนุมานได้ตอบกลับไป ดังความว่า

“ทศกัณฐ์: เฮ้ย! นั่นเจ้าหนุมาน...เหตุใดเจ้าถึงได้เดินนำหน้ากองทัพของเจ้ารามเช่นนี้...รีว่า...!

หนุมาน: ดูนี่!

ภาพหนุมานชูกลองดวงใจของทศกัณฐ์ขึ้น

ทศกัณฐ์: กลองดวงใจข้า! นี่เจ้าทรยศต่อซำรีเจ้าหนุมาน!

หนุมาน: ฮีฮี...ข้ามันมีนายเหนือหัวเพียงผู้เดียวคือองค์พระรามแห่งกรุงอโยธยาเท่านั้น...ฮีฮี”

(รามาวตาร เล่ม ๒๕ หน้า ๕๓)

๗. มีจิตสำนึกที่ดี

หนุมานเป็นผู้มีจิตสำนึกที่ดีดังแสดงให้เห็นจากความประพฤติ การครองตนและบทสนทนากับบุคคลอื่นซึ่งสะท้อนถึงความคิดภายในจิตใจของหนุมาน ตัวอย่างของการมีจิตสำนึกที่ดีซึ่งสามารถเห็นได้จากการกระทำของหนุมานก็คือ ในยามบ้านเมืองสงบหนุมานเลือกที่จะนั่งสมาธิเพื่อบำเพ็ญตบะโดยไม่ปล่อยเวลาให้สูญเปล่าไปกับการท่องเที่ยวพเนจร ดังความว่า

“คำบรรยาย กล่าวถึงนครขีดขินของพญาพาลีจอมวานรผู้ยิ่งใหญ่...หลังจากต่อสู้ชนะทศกัณฐ์ถึงสองครั้งก็ปกครองพระนครอย่างสงบสุขเรื่อยมา

คำบรรยาย ฝ่ายหนุมานอยู่รับใช้ราชการงานเมืองกับนำพาลีและสุครีพมาก็หลายปี เมื่อยามบ้านเมืองสงบคิดจะปลีก

วิเวกเข้าป่าท่องไพรตามลำพังและถือโอกาสบำเพ็ญตบะเพื่อให้ ฤทธิ์เดชแก่กล้าขึ้นด้วย

พาลี: เจ้าต้องการเช่นนั้นเรอะหลานหนุมาน

หนุมาน: พะยะค่ะ

องคต: ข้าขอติดตามท่านพี่หนุมานด้วยนะท่านพ่อ

พาลี: องคตลูกพ่อ!...หนุมานเข้าป่าเพื่อไปบำเพ็ญตบะนะ
ลูก ไม่ท่องเที่ยวหาความสำราญอย่างที่เจ้าเข้าใจ”

(รามาวตาร เล่ม ๖ หน้า ๑๒-๑๓)

เมื่อทำความผิดหนุมานก็จะยอมรับและกล่าวขอโทษโดยไม่อิดออดหรือรอช้า ดังตอนที่
หนุมานเข้าไปซุกชนในสวนต้องห้ามของพระนางอุมาทวี จึงถูกพระนางตำหนิและลงโทษแต่
หนุมานก็ไม่ขัดขืน กลับยอมรับและขอโทษทันที ดังความว่า

“พระนางอุมาทวี: ให้อเจ้าลิงเผือก...บังอาจมากนะที่เข้าไป
สวนต้องห้ามของข้าแล้วยังทำลายผู้เฝ้าสวนข้าอีก...ฮี้!

หนุมาน: เจ้าแม่อุมาทวีพระชายาองค์ิศวร...ข้าน้อยมี
ทราบว่าเป็นสวนต้องห้ามขององค์พระอิศวรเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่
ข้าน้อยผิดไปแล้ว ข้าน้อยสมควรได้รับโทษ

พระนางอุมาทวี: เจ้าเป็นวานรที่มีจิตสำนึกที่ดีทำผิดก็
ยอมรับผิดนำสรรเสริญยิ่งนัก แต่ทำผิดก็ต้องได้รับการลงโทษ อันที่
จริงโทษนี้มีถึงตาย แต่เมื่อเจ้ารับผิดข้าก็จะลดโทษให้”

(รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๓๑-๓๒)

ณ. จิตใจอ่อนโยน

หนุมานเป็นผู้ที่มีความอ่อนโยนในจิตใจดังแสดงออกจากการปฏิบัติตนต่อคน
รอบข้างด้วยความใส่ใจในรายละเอียดและคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น เมื่อเห็นผู้อื่นเป็นทุกข์
หนุมานก็จะรู้สึกเป็นทุกข์และอยากช่วยเหลือให้ผู้นั้นพ้นจากความทุกข์ด้วย ดังเหตุการณ์เมื่อครั้ง
หนุมานพบกับพระรามในตอนแรกหลังจากฟังเรื่องราวการพลัดพรากจากกันของพระรามและนาง
สีดา หนุมานก็รู้สึกซาบซึ้งในความรักที่ทั้งสองพระองค์มีต่อกัน ดังความว่า

“หนุมาน: พระองค์อวดดารมาเป็นใครและกำลังจะไปที่ไหนแห่งใดรีพะยะคะ?

พระราม: ข้าคือพระราม...มีเหตุจำเป็นต้องเข้าปามาวช เป็นฤๅษีพร้อมสี่ตามเหสีข้าและพระลักษมณ์น้องผู้รักดี แต่มาบัดนี้สี่ตามเหสีของข้าได้ถูกพญาทศกัณฐ์ลักพาตัวไปยังกรุงลงกา เป็นตายร้ายดีอย่างไรที่สุดที่จะคาดเดาได้ปานนี้เจ้าก็คงระทมทุกข์ไม่ต่างไปจากพี่เป็นแน่ หากนางเป็นอะไรแล้วชีวิตข้าจะเป็นสุขได้อย่างไรกัน

ภาพพระรามหลังน้ำตาร้องไห้อย่างเศร้าโศก

หนุมาน: ความรักของพระองค์ที่มีต่อพระมเหสีนั้นยิ่งใหญ่ นัก...ข้าซาบซึ้งและเห็นใจเหลือเกิน” (รามาวตาร เล่ม ๑๑ หน้า ๓๗)

เช่นเดียวกันกับเมื่อหนุมานได้ยินคำพูดตอบโต้ระหว่างนางสีดาและทศกัณฐ์ถึงความรักและความมั่นคงของนางสีดาที่มีต่อพระรามซึ่งทำให้หนุมานอึ้งอัมในสิ่งที่เรียกว่ารักแท้ เป็นสิ่งสะท้อนถึงความอ่อนโยนในจิตใจของหนุมานได้เป็นอย่างดี ดังตัวอย่างว่า

“ทศกัณฐ์: จ๊ะเอ๋ตัวเอง! เขามาหาตัวเองแล้วนะจ๊ะ...ฮิฮิ... เขาคิดถึงตัวเองจังเลยนะ...แล้วตัวเองคิดถึงเขาบ้างอะเปล่าเอ๋ย?

นางสีดา: ไปให้พ้น! ข้าชังหน้าท่านนัก

ทศกัณฐ์: หล่อขนาดนี้ขังได้ไง มามะมาให้ข้าหอมให้ชื่นใจ

ภาพร่างของนางสีดามีไฟลุกขึ้น

ทศกัณฐ์: แว๊ก! ผิวร้อนเป็นไฟอีกแล้ว เฮ้อ! ตราบใดที่นางไม่ยินยอมด้วยใจเราก็คงยังไม่อาจเซยชมนางได้แน่นอน...ทำไงดีหนอดู

นางสีดา: ท่านทศกัณฐ์จงจำไว้ใจข้านั้นมีเพียงพระรามผู้เป็นพระสวามีเท่านั้น...ท่านอย่าได้ฝืนใจข้าเลย

ทศกัณฐ์: พระรามเธออะ..ฮ่าฮ่า...สมุนของข้าที่แปลงร่างเป็นกวางทองได้ลวงไปฆ่าตายพร้อมกับพระลักษมณ์แล้ว เจ้าไม่รู้วิธีไง...ฮ่าฮ่า

ภาพหนุมานซึ่งแปลงเป็นลิงป่ากำลังแอบดูอยู่

หนุมาน: ฮี ชั่วนักมันโกหกหวังลวงให้หลงกล

นางสีดา: ข้าไม่เชื่อ...ฮือๆ

หนุมาน: แต่พระนางก็ยังมิไฉนมุ่งมั่นรักพระรามแต่เพียงผู้เดียวไม่เสื่อมคลายข้างซื่อสัตย์รักมั่นโดยแท้ น่าสรรเสริญนัก”

(รามาวตาร เล่ม ๑๒ หน้า ๖๒)

ญ. เจ้าชู้

อุปนิสัยอีกประการที่พบในตัวละครหนุมานก็คือ ความเจ้าชู้ตามแบบฉบับชาวไทย รูปแบบการเจ้าชู้แบบหนุมานจะเริ่มต้นจากการใช้วาทศิลป์เพื่อพรางอำพันถึงความรักที่มีต่อนางอันเป็นที่หมายปองเพื่อให้นางลุ่มหลงและคล้อยตามจากนั้นจึงรบเร้าขอมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งด้วยกัน ความเจ้าชู้ของหนุมานจึงประสบผลสำเร็จทุกครั้ง รวมถึงเหตุการณ์เมื่อครั้งพบกับนางสุพรรณมัจฉาซึ่งทศกัณฐ์สั่งให้มาทำลายการถมหินเพื่อสร้างถนนไปยังกรุงลงกา แต่ในที่สุดก็ถูกจับได้และกลายเป็นภรรยาคนแรกของหนุมาน ดังความว่า

“หนุมาน: บอกแล้วหนิไม่พ้นหรอก...ไอ้งามแท้แม่นาง

ภาพหนุมานเกิดรักแรกพบกับนางสุพรรณมัจฉา ทันใดนั้น
สายตาก็เปล่งประกายความรักออกมา

นางสุพรรณมัจฉา: ปล่อยข้านะ

หนุมาน: บอกเข้ามานะ! ว่าเจ้าเป็นใครมาจากไหนแล้วเหตุใดจึงให้
เหล่าปลาใหญ่่น้อยมาคาบเอาหินของพวกข้าไปที่

นางสุพรรณมัจฉา: ข้า...เป็นธิดาของทศกัณฐ์...

หนุมาน: ครั้งแรกข้าตั้งใจจะฆ่าเจ้า..แต่มาบัดนี้มีอาจทำเช่นนั้นได้

นางสุพรรณมัจฉา: เพราะเหตุใด?

หนุมาน: เพราะเพียงได้ชิตสนิทแนบข้าก็เกิดหลงรักเจ้าขึ้นมา
ในทันทีนะสิ...แม่ยอดรักของข้า

นางสุพรรณมัจฉา: ซ่างจ่านรรจา

ปลาที่แอบดูอยู่: ต้าย! ลิงจิบเงือก

หนุมาน: นางสุพรรณมัจฉาหากไม่รังเกียจจวานรรูปหล่อแล้วไซ้
โปรดมาเป็นศรีภรรยาของข้าเถอะนะจ๊ะ

นางสุพรรณมัจฉา: คู้ย! พุดจาเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว ข้าเป็นถึงธิดา
ศัตร์ คู่ควรที่ เราจะมาเป็นคู่รักในยามนี้

หนุมาน: ความรักหากเกิดขึ้นมาแล้วไซ้รักก็ยากจะหักใจได้ ยามรบยามรักอยู่ในห้วงเดียวกันได้ หากใจเจ้ากับข้ารักใคร่กันแมนมนั้ เพียงสบตาเจ้าในยามนี้ก็รู้ว่าเจ้านั้นมีใจต่อข้าเช่นกัน โอกาสอันแสนสุขที่แสนสั้นเช่นนี้อย่าปล่อยให้หลุดลอยไปโดยแม่นางของข้า”

(รามาวตาร เล่ม ๑๔ หน้า ๖๒-๖๔)

ความเจ้าชู้ของหนุมานนอกจากปรากฏผ่านการเลือกใช้คำพูดโต้ตอบกับสตรีเพศแล้วยังแสดงอาการผ่านสีหน้า แววตา และท่าทางเจ้าชู้เมื่อครั้งต้องเดินทางไปขอน้ำล้างเท้าของนางเบญกายมารดเพื่อเปิดปากถ้ำที่ทศกัณฐ์กำลังประกอบพิธีชุบกายให้เป็นกายสิทธิ์ หลังจากสุครีพเห็นกริยาของหนุมานแล้วรู้ได้ทันทีว่าหนุมานคิดถึงนางเบญกาย ดังความว่า

พิเภก: ท่านทศกัณฐ์กำลังทำพิธีตั้งอุโมงค์ชุบกายให้เป็นกายสิทธิ์...

พระราม: อีम्म...ถ้าคงจะถูกปิดสนิทแน่นด้วยเวทมนตร์แน่นอนพอจะมีวิธีใดเปิดปากถ้ำได้บ้าง

พิเภก: ต้องเอาน้ำล้างเท้าสตรีมาราดลงบนแผ่นหินที่ปิดปากถ้ำ...

พระราม: สุครีพ หนุมาน ชมพูปาน จงไปทำลายพิธีกรรมของมัน

ภาพทั้งหมดเหาะมุ่งหน้าไปยังที่ตั้งของอุโมงค์ แต่ระหว่างทางหนุมานหยุดสนทนากับสุครีพ

หนุมาน: ท่านน้ำสุครีพ! ข้าจะขอแยกไปเอาน้ำล้างเท้าสตรีก่อนแล้วข้าตามไปพบที่ปากถ้ำนั้นนะขอรับ

สุครีพ: เจ้าจะไปเอาน้ำล้างเท้าจากสตรีที่ไหนกันดูแววตาเจ้าเป็นประกายชอบกลนะ ฮีฮี

หนุมาน: จากแม่นางเบญกาย ลูกสาวท่านพิเภกจ๊ะ

พิเภก: ถือโอกาสพบนางเชียวนะ ฮีฮี”

(รามาวตาร เล่ม ๒๒ หน้า ๔๘)

นิสัยเจ้าชู้ของหนุมานเป็นสิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติของชายหนุ่มโดยไม่คำนึงถึงว่าหญิงเคยเป็นภรรยาของผู้ใดมาก่อน เพราะเมื่อใดหนุมานพบกับหญิงงามก็มักจะหักห้ามใจไม่เกี่ยวพาราสิมิได้ เช่น ตอนที่ทศกัณฐ์ยกนางสุวรรณกันยุมมา ภรรยาของอินทรีชิตผู้ล่วงลับให้แก่หนุมาน

เมื่อแรกพบหนุมานก็เริ่มใช้คำพูดโน้มน้าวให้นางลืมความทุกข์และคิดใช้ชีวิตที่เหลืออย่างมีความสุขกับตนดีกว่า และเมื่อหนุมานเห็นว่านางสุวรรณกัณษุมามีท่าทีอึดอัดไม่คล้อยตามทั้งที่ใจจริงก็พอใจในตนเอง จึงแสวงปฏิเสธด้วยเหตุผลว่าไม่อยากฝืนใจ เมื่อนางเห็นดังนั้นก็เกิดกลัวหนุมานเปลี่ยนใจจึงรีบบอกว่าตนขอปฏิบัติตามหน้าที่ที่ทศกัณฐ์ได้มอบหมายให้ขอหนุมานอย่าได้จากไป จะเห็นได้ว่าทั้งหนุมานและนางสุวรรณกัณษุมาต่างก็ใช้วาจาเป็นอาวุธเพื่อหยั่งเชิงอีกฝ่าย ทั้งที่ในความจริงทั้งคู่ต่างมีใจตรงกัน เพียงแต่ไม่อยากให้อีกฝ่ายดูแคลนตน ดังความว่า

“หนุมาน: เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ข้าก็ไม่อาจฝืนใจ

สุวรรณกัณษุมา: ท่านหนุมาน!

หนุมาน: มีเรื่องอันใดรี!

สุวรรณกัณษุมา: แต่เมื่อเป็นคำสั่งของท่านทศกัณฐ์ข้าก็ไม่อาจขัดคำสั่งได้...หน้าที่ปรนนิบัติเพื่อให้ท่านมีความสุขจึงเป็นหน้าที่ที่ข้าจะทำให้ดีที่สุด

หนุมาน: แต่เจ้า...มิเต็มใจ...

สุวรรณกัณษุมา: ได้โปรด! อย่าให้ข้าบกพร่องในหน้าที่...

ภาพสุวรรณกัณษุมาเฝือกอดหนุมาน

หนุมาน: ข้าซาบซึ้งในจิตสำนึกในหน้าที่ของเจ้าเหลือเกิน...หากข้าออกไปท่านทศกัณฐ์ต้องพิโรธโกรธเจ้าแน่ ตกลงคืนนี้ข้าจะพักอยู่ที่ห้องนี้กับเจ้า” (รามาวตาร เล่ม ๒๕ หน้า ๔๑-๔๓)

ฎ. ชุกชน

อาการอยู่ไม่สุข จับโน้นฉวยนี้ ปีนปายห้อยโหน หรือเล่นไม่เป็นเรื่องเป็นราวของหนุมานแสดงให้เห็นอุปนิสัยรักสนุกชอบชุกชนของหนุมานได้เป็นอย่างดีซึ่งมักปรากฏให้เห็นยามที่หนุมานอารมณ์ดี ดังตัวอย่างระหว่างการบำเพ็ญตบะของหนุมาน ดังความว่า

คำบรรยาย ห่างออกไปไม่ไกลเป็นเขตบำเพ็ญตบะของหนุมาน

หนุมาน: อึบ...ฮ้าว!...นั่งอยู่นานชักเมื่อยไปหมด...ฮ้าว! ไปหาอาหารกินให้มท้องแล้วดูนกชมไม้ให้จิตใจมองใสสักหน่อยคงดี

**ภาพหนุมานกระโดดขึ้นต้นไม้ใหญ่ไปที่ละกิ่ง ๆ ด้วย
ความสนุกสนาน**

หนุมาน: อ้า...อรร้อย! เอ๊ะ! ได้ต้นไม้โน้น มีฤาษีผิวพรรณ
ผ่องใสเปล่งประกายน่าประหลาดยิ่งนัก...”

(รามาวตาร เล่ม ๑๑ หน้า ๒๙-๓๐)

ต่อมาไม่นานหนุมานก็ได้พบกับพระรามและเข้าถวายตัวรับใช้ซึ่งเป็นเหตุจากความอยากรู้
อยากเห็นและความซุกซนของหนุมาน สะท้อนถึงด้านให้คุณของอุปนิสัยข้อนี้ที่ไม่ได้มีแต่สร้าง
ความวุ่นวายหรือเสียหายอย่างเดียว ดังความว่า

“หนุมาน: เราชักถูกชะตาเราเสียแล้ว...อย่ากระนั้นเลย
หาทางผูกมิตรไมตรีดีกว่า โอม...จงกลายเป็นลิงจ้อย ณ บัดนี้เถิด
เพียง!...แกลังไปรอยไปไม้ไผ่ชะ

พระลักษณ: เอ๊ะ! .ไปไม้ทำไมร่วงเฉพาะที่เราหนึ่งนะ

หนุมานในร่างแปลง: เจี้ยกๆ

ภาพหนุมานไปรอยไปไม้จำนวนมากใส่พระลักษณ

พระลักษณ: ที่แท้เป็นลิงป่าเกรแกลังเรานี่เอง...แสบนัก
นะ! ฮี! ชักเล่นแรงไปแล้ว หนุจงมา!

หนุมาน: จะยิงข้าเรอะ...จั้งขอเถิด

พระลักษณ: เฮ้ย! เอาธนูคืนมานะ

หนุมาน: จ้างก็ไมคินให้ บรูว์...แบร์...

พระราม: เกิดอะไรเรอะ?

พระลักษณ: ก็เจ้าลิงป่าตัวนั้นนะสิ...แกลังกวนประสาทซ้ำ
คำบรรยาย ทันทีที่พระรามและหนุมานสบตากันก็ทำ
ให้ทั้งสองมองเห็นร่างเดิมของกันและกันได้ที่น่าอัศจรรย์”

(รามาวตาร เล่ม ๑๑ หน้า ๓๔-๓๕)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องรามาวตาร มีบุคลิก
คุณสมบัตพิเศษและอุปนิสัยส่วนใหญ่คล้ายกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ใน
รัชกาลที่ ๑ ในขณะที่เดียวกันก็ปรากฏลักษณะที่ได้รับการสร้างใหม่เช่นกัน กล่าวคือ หนุมานเป็น

วานรเผือกที่มีลักษณะพิเศษครบทั้ง ๓ ลักษณะ ได้แก่ กุณฑล ขนเพชรและเขี้ยวแก้ว มีรูปร่างขนาดใหญ่เช่นเดียวกับลิงในวัยหนุ่มทันทีที่เกิด ส่วนความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ หนุมานสามารถหาเวทมนตร์เป็นดาวเป็นเดือนได้ เหาะ แปลงกายได้ มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ มีพลังฝ่ามือ เชี่ยวชาญเรื่องเวทมนตร์ มีผิวกายที่ทนทาน นอกจากนั้นหนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้ยังขยายร่างและอวัยวะได้ รวมถึงฟื้นคืนชีพได้เพียงลมพัดผ่าน ส่วนอาวุธประจำกายก็คือตรีเพชร หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้เป็นที่รักและเอ็นดูของผู้ใหญ่เพราะสุภาพเรียบร้อยและรู้จักกาลเทศะ ส่วนอุปนิสัยที่เป็นด้านบวก อาทิ กล้าหาญ เฉลียวฉลาดรอบคอบ มีอารมณ์ขัน จงรักภักดี นอกจากนั้นยังพบว่าหนุมานมีความเจ้าชู้อย่างเด่นชัดเนื่องจากหนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้เป็นลิงที่กำลังอยู่ในวัยหนุ่มจึงเริ่มมีประสบการณ์เรื่องความรัก

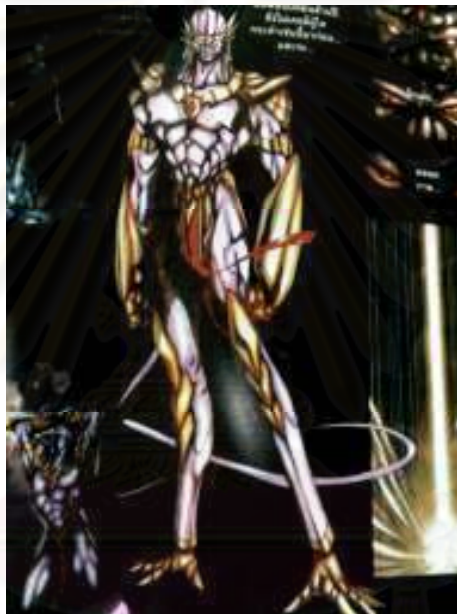
๓.๑.๒.๒ รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน

ภาพที่ ๔๓-๔๕: ปกเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่มที่ ๑-๓

บุคลิกและลักษณะของตัวละครหนุมาน ทหารเอกคนสำคัญของพระราม ได้รับการออกแบบรูปลักษณ์ภายนอกโดยใช้การสร้างภาพจากคอมพิวเตอร์กราฟิก (CG) ตัวละครหนุมานมีลักษณะครึ่งลิงครึ่งคน กล่าวคือ เป็นลิงที่มีท่าทางและอากัปกริยาคล้ายกับมนุษย์ ในส่วนของรูปร่างมีขนาดใหญ่ ประกอบกับกล้ามเนื้อมัดใหญ่อันแข็งแรง ส่งผลให้ตัวละครหนุมานองอาจ ผึ่งผาย หากเห็นเพียงลักษณะรูปร่างโดยไม่เห็นใบหน้าอาจจะไม่ทราบว่าตัวละครหนุมานเป็นลิง เนื่องจากร่างบางส่วนที่ต่ำกว่าคอมาลงสวมชุดเกราะเหล็กสีขาวยาวขนาดพอดีกับรูปร่าง มีสนับคอยรองรับและป้องกันกระดูกะแทกบริเวณขา แขน มือ เข่า และเท้า มีนิ้วมือและนิ้วเท้า ๕ นิ้ว เช่นเดียวกับมนุษย์ ในส่วนของอุปนิสัยที่ชัดเจนของตัวละครหนุมานก็คือความจงรักภักดีต่อผู้เป็นนาย ซึ่งแสดงออกมาจากความเป็นห่วงหวั่นวิตกว่าสิ่งใด จนทำให้แสดงอารมณ์ด้านมืด

ออกมาอย่างรุนแรงในการต่อว่าทหารลิงที่นำข่าวการเผชิญหน้าระหว่างลักษมณ์และกุมภกรรณ มาแจ้งเข้าไป รวมถึงความรู้สึกผิดต่อพระรามที่ไม่สามารถปกป้องลักษมณ์จากหอกโมกขศักดิ์ได้ นอกจากนี้ความกล้าหาญในการต่อกรกับสุริยกษัตริย์เพื่อขอให้ทรงหยุดรณพระอาทิตย์ยังเป็นอีกหนึ่งคุณลักษณะส่วนบุคคลของตัวละครหนุมานที่แสดงออกมาอย่างชัดเจน ดังนั้นลักษณะเด่นของตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ก็คือ รูปลักษณ์ภายนอกซึ่งคล้ายกับหุ่นยนต์นักรบ ทั้งที่จริงแล้วภายในชุดเกราะเหล็กนั้นคือร่างของหนุมาน และการแสดงอารมณ์ด้านมืดของหนุมานจากการตะคอกด้วยความโมโหโดยไม่รู้ตัว ดังรูปและรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ ๔๖: ตัวละครหนุมานในเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน (ที่มา: เล่มที่ ๑)

๓.๑.๒.๒.๑ กำเนิดรูปลักษณ์

ก. กำเนิด

หนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เป็นบุตรของพระพาย ดังคำพูดของฤทธิกาสูร แม่ทัพแห่งวงศ์กุมภกรรณ ดังความว่า

ฤทธิกาสูร: “ได้ยินกิตติศัพท์ของท่านแม่ทัพมานาน...หนุมานผู้คุมกองกำลังบูรพาทิศ บุตรแห่งพระพาย นับเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่จะได้ประมือกัน”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๗๓)

ระหว่างการต่อสู้กับสุริยเทพ หนุมานก็ได้กล่าวถึงกำเนิดและที่มาของตน ดังความว่า

“สุริยเทพ: ลงมือสิ ข้าจะได้รู้ว่าเจ้าคู่ควรกับอาวุธนี้ คู่ควรกับการได้
เป็นทหารเอกของพระราม

หนุมาน: ได้ สุริยเทพ!! เพราะข้าคือทหารเอกของพระรามบุตรแห่ง
พระพาย” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๙-๑๐)

ข. เป็นมนุษย์วานรเผือก

รูปร่างและลักษณะต่างๆ ของตัวละครหนุมานเป็นสิ่งที่อยู่ในร่างของมนุษย์ สอดคล้องกับภาพประกอบของหนุมานที่มีขนาดรูปร่าง ความสูง ลักษณะท่าทางเหมือนคนทุกประการ ส่วนเค้าโครงใบหน้าและสัดส่วนของอวัยวะบนใบหน้านั้นเหมือนกับลิง รวมถึงสีผิวกายที่ขาวสะอาดดั่งเผือก ดังรูปที่แสดงใบหน้าของหนุมานต่อไปนี้

ภาพที่ ๔๗: ใบหน้าของหนุมานในเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน

สีกายของตัวละครหนุมานยังได้รับการยืนยันจากคำบรรยายตอนหนึ่งขณะหนุมานกำลังรวบรวมสมาธิก่อนเหาะขึ้นไปขวางราชรถขององค์สุริยเทพ ดังความว่า

คำบรรยาย ร่างสีขาวยี่นขึ้นอย่างสงบ เป็นการรวบรวมสมาธิ บางที
อาจจะเป็นการรวบรวมสมาธิครั้งสุดท้ายของหนุมาน...ภารกิจนี้หนักว่าใหญ่
หลวงหนักตั้งแต่กำเนิดจักรวาลนับพันนับหมื่นล้านปี ยังไม่เคยมีผู้ใดกระทำเช่นนี้

มาก่อน...และจะไม่มีอีกเลย ตลอดกาล” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๗๘)

ค. มีรูปลักษณะพิเศษ

หนุมานในเรื่องนี้มีลักษณะพิเศษ คือ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้ว เหมือนกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๑ ดังคำบรรยายตอนที่พระรามองค์พระนารายณ์อวตารได้พบกับหนุมาน ความว่า

“พระรามมองดูด้วยความสงสัย...ถึงตัวนี้มีขนเพชร เขี้ยวแก้ว แปลกประหลาด” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๑๖)

แม้คำบรรยายข้างต้นจะกล่าวถึงเพียงแต่ขนเพชรและเขี้ยวแก้ว ไม่ปรากฏการกล่าวถึงกุณฑล แต่ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ก็มีลักษณะพิเศษประการนี้ ดังจะเห็นได้จากคำบรรยายตอนที่ร่างของหนุมานถูกแผดเผาด้วยความร้อนจากรังสีดวงอาทิตย์จนเหลือเพียงกระดูก ได้เผยให้เห็นลักษณะพิเศษครบทั้งสามประการ ดังความว่า

“คำบรรยาย ร่างของหนุมานถูกแผดเผาเหลือเพียงโครงกระดูก เผยให้เห็น...กุณฑล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว

คำบรรยาย สุริยเทพยืนมองร่างที่ถูกแผดเผาอย่างเงิบงัน”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๓๗)

ในขณะที่ต่อสู้กับฤทธิกาสูร หนุมานใช้เขี้ยวแก้วอันแข็งแกร่งของตนรับอาวุธไว้ได้ ทำให้เห็นลักษณะพิเศษข้อนี้ของหนุมานอย่างชัดเจน ดังความว่า

“ฤทธิกาสูร: ขอหัวของเจ้าก็แล้วกัน...!!

หนุมาน: เสียใจด้วย เขี้ยวของข้าเป็นเขี้ยวแก้ว ซึ่งแข็งยิ่งกว่าเหล็กเพชรชะอีก...

ฤทธิกาสูร: ดี...! ยอดเยี่ยมมาก นี่ไม่ถึงเจ้าจะใช้เขี้ยวรับอาวุธข้า”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๙๑-๙๓)

ง. รูปร่างสูงใหญ่

จากภาพประกอบและคำบรรยายแสดงให้เห็นว่าหนุมานมีรูปร่างสูงใหญ่ กำยำ เป็นมนุษย์วานรที่อยู่ในวัยหนุ่มฉกรรจ์ มีความสามารถในการใช้พลังมหาศาลและอาวุธประจำกายต่อสู้กับกองทัพของวงศ์กุ่มภรรยาเพื่อปกป้องกองทัพของพระราม รวมถึงการตามหา ยา ของวิเศษ และหาวิธีหยุดรถพระอาทิตย์เพื่อช่วยชีวิตลักษมณ์ เป็นเหตุผลว่าเหตุใดหนุมานจึงมีรูปร่างสูงใหญ่ ก็เพื่อให้ภารกิจตามรับสั่งของพระรามสำเร็จสมความมุ่งหมาย ดังรูปต่อไปนี้

ภาพที่ ๔๘: ร่างของหนุมานในเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภรรยา ฉบับการ์ตูน (เล่ม ๒)

๓.๑.๒.๒.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภรรยา ฉบับการ์ตูน มีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษตลอดจนอาวุธคู่กายบางประการเช่นเดียวกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ กล่าวคือ หนุมานสามารถเหาะได้ มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ สามารถเนรมิตร่างกายให้ใหญ่โตได้ และมีตรีเพชรเป็นอาวุธ นอกจากนั้นหนุมานยังมีความสามารถและคุณลักษณะบางประการที่ได้รับการปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้หนุมานได้เปรียบคู่ต่อสู้ อาทิ เขี้ยวแก้วที่แข็งแกร่ง เกาะแก้วกัณภัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เหาะได้

การเหาะได้เป็นความสามารถพื้นฐานของหนุมาน เหตุการณ์ที่หนุมานจะใช้การเหาะก็คือ เมื่อต้องการเดินทางไปยังสถานที่ซึ่งอยู่ไกลออกไป การเข้าจู่โจมคู่ต่อสู้อย่างรวดเร็วขณะกำลังปะทะกันเพื่อไม่ให้ฝ่ายตรงข้ามตั้งตัวได้ทัน เช่น เหตุการณ์หลังจากหนุมานรับพระบัญชาจากพระรามให้ปฏิบัติภารกิจตามหาดอกสังครณีตรีชวาและน้ำปัญจมหานที รวมถึงต้องพยายามหยุดราชรถของสุริยเทพให้ได้เพื่อช่วยชุบชีวิตลักษมณ์ หลังพระรามมีรับสั่งหนุมานก็เหาะไปทันที ดังว่า

พระราม: หนุมานข้าขอฝากชีวิต...ของลักษมณ์...ให้อยู่ในมือของเจ้า รวมทั้งชีวิตของข้าด้วย

คำบรรยาย รับบัญชา

ภาพ หนุมานนั่งพนมมือรับคำสั่ง

หนุมาน: หนุมานจะปฏิบัติภารกิจนี้จนสุดกำลังพะยะค่ะ

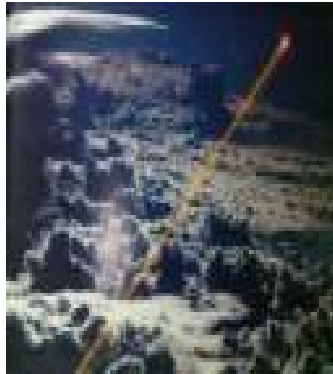
ภาพ หนุมานถวายบังคมลา จากนั้นจึงยืนขึ้นและเหาะจากไป เพื่อหยุดรถของสุริยเทพ

พระราม: ฝากด้วยนะหนุมาน..."

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๗๗-๗๘)

ภาพที่ ๔๘: หนุมานเหาะไปขอรับรองให้สุริยเทพหยุดราชรถ (เล่ม ๒)

ภาพที่ ๕๐: หนุมานเหาะอยู่กลางห้วงอวกาศ (เล่ม ๒)

ข. ขยายร่างให้ใหญ่โตได้

ยามออกปฏิบัติภารกิจ หนุมานจะขยายร่างกายให้สูงใหญ่ขึ้นเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเคลื่อนที่ไปยังสถานที่เป้าหมายซึ่งมีระยะทางไกล เช่น เดินทางไปยังอยุธยา ดังคำพูดของพระพรตและพระสัตรุดเมื่อพบกับหนุมานที่เดินทางมาขอความช่วยเหลือจากกลับไปบดรวมกับดอกสังกรณีตรีชวา ดังความว่า

“พระพรต: เอาละ ยืนขึ้นเถิดหนุมาน เจ้าจะต้องนำ ปัญจมหานที่ไปส่งให้ทันราตรีนี้แล้ว

คำบรรยาย หนุมานยืนขึ้นแล้ว สองกษัตริย์ตะลึงลาน...ตะลึงในรูปกายอันใหญ่โตของหนุมาน...

พระพรตและพระสัตรุด: ตั๋ว..ตั๋ว...ใหญ่จริงๆ

พระสัตรุด: ตอนที่เจ้านั่งกลับดูไม่ออกสักเท่าไร

พระพรต: แต่พอเจ้ายืนขึ้นกลับสูงใหญ่อะไรเช่นนี้ พระเชษฐามีเจ้าเป็นทหารเอก นับว่าเราทั้งสองสบายใจได้แล้ว”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๖๕-๖๖)

รูปร่างสูงใหญ่ของหนุมานจึงไม่เพียงเป็นประโยชน์ต่อการทำตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายแต่เป็นการแสดงพระเกียรติและความยิ่งใหญ่ประการหนึ่งของพระรามที่มีทหารเอกคู่ใจลักษณะและบุคลิกดี มีรูปเป็นทรัพย์เป็นที่น่าชื่นชมแก่ผู้พบเห็น

ค. มีเขี้ยวแก้วที่แข็งแกร่ง

เขี้ยวแก้วของหนุมานมีความแข็งแกร่งพิเศษ สามารถใช้เป็นโล่ป้องกันศัสตราวุธของข้าศึกได้ เช่น ตอนประลองอาวุธกับฤทธิกาสูร หนุมานใช้เขี้ยวแก้วอันวาววับและทนทานยิ่งกว่าเหล็กเพชรรับอาวุธของฤทธิกาสูรไว้และขบเคี้ยวจนเหล็กละเอียด แสดงให้เห็นว่าเขี้ยวแก้วของหนุมานนั้นมีความแข็งแกร่งมาก เนื่องจากทั้งเหล็กและเพชรถือเป็นโลหะและอัญมณีที่มีความทนทานแข็งแกร่งมากที่สุด แต่ก็ยังแข็งแกร่งน้อยกว่าเขี้ยวแก้วของหนุมาน เพราะฉะนั้นเขี้ยวแก้วคู่นี้จะต้องมีความแข็งแกร่งยิ่งกว่าวัตถุใด ดังเนื้อความที่ว่า

“ฤทธิกาสูร: ขอหัวของเจ้าก็แล้วกัน...!!

หนุมาน: เสียใจด้วย เขี้ยวของข้าเป็นเขี้ยวแก้ว ซึ่งแข็งยิ่งกว่าเหล็กเพชรชะอีก

ฤทธิกาสูร: ดี...! ยอดเยี่ยมมากนี่ไม่ถึงเจ้าจะใช้เขี้ยวรับอาวุธข้า...” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๙๑)

ง. มีเกราะแก้ว

เกราะแก้วของหนุมานได้รับประทานจากพระอิศวร มีลักษณะเป็นลำแสงสีขาวพุ่งออกจากฝ่ามือของหนุมาน มีคุณสมบัติสำคัญ คือ มีความแข็งแกร่งและสามารถขยายขนาดให้ใหญ่ออกเป็นวงกว้างได้หลายเท่าตัว เช่น ตอนที่หนุมานพยายามคิดหาวิธีหยุดรถของสุริยเทพ จึงใช้เกราะแก้วกั้นขวางเส้นทางเดินรถเอาไว้ ดังความว่า

“คำบรรยาย แสงสีขาวพุ่งออกจากใจกลางฝ่ามือของหนุมาน จากลำแสงหนึ่งลำแสงกลายเป็นลำแสงนับหมื่น แผ่ขยายออกหลายเป็นเกราะแก้วขนาดมหึมา ขวางเส้นทางเดินรถของสุริยเทพ”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๑๐๓)

คำพูดตอนหนึ่งของหนุมานได้กล่าวถึงเกราะแก้วขนาดมหึมานี้ด้วยเช่นกัน ดังความว่า

“หนุมาน: บ้าเอ๊ย...!! ร้อนเกินไป เกราะเริ่มแตกแล้ว นี่ขนาดเป็นเกราะที่องค์อิศวรประทานให้ยังแทบจะทานไม่ไหว”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๑๑๔)

จ. มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ

หนุमानมีฤทธิ์เดชร้ายกาจเป็นที่เกรงขามของศัตรู ชื่อเสียงความเก่งกล้าเลื่องลือทั้งในหมู่มนุษย์และอมมนุษย์ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ได้รับการยกย่องและกล่าวขานจนกระทั่งปัจจุบัน ดังเหตุการณ์ตอนที่ฤทธิกาสูรขอท้ารบกับหนุमान ในตอนหนึ่งของคำพูดก็ได้กล่าวยกย่องสรรเสริญเชิงเย้ยหยันหนุमान ดังความว่า

ฤทธิกาสูร: “ไฉนกิตติศัพท์ของท่านแม่ทัพมานาน...หนุमानผู้คุมกองกำลังบูรพาทิศ บุตรแห่งพระพาย นับเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่จะได้ประมือกัน...ความเก่งกล้าของท่านเป็นที่รำลือไปไกลทั้งสิบสี่คาบสมุทร บุรุษผู้เป็นตำนานแห่งชนเผ่าวานร”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๗๓-๗๔)

ฤทธิ์เดชของหนุमानไม่ได้มีเพียงพลังกำลังที่ปรากฏให้เห็นจากฝีมือการรบเท่านั้น แต่พยายังรวมถึงพลังภายในจิตวิญญาณอีกด้วย ดังตอนที่สุริยเทพกล่าวถึงคุณสมบัติของผู้ที่สามารถเป็นเจ้าของศาสตร์อาวุธแห่งเทวโลกได้นั้นจะต้องมีพลังแห่งวิญญาณเพียงพอ ซึ่งตรีเพชรอาวุธประจำกายของหนุमानก็ถือเป็นหนึ่งในศาสตร์อาวุธแห่งเทวโลกเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ฤทธิ์เดชของหนุमानจึงหมายรวมถึงพลังแห่งจิตวิญญาณอันแรงกล้าด้วย ดังความว่า

“สุริยเทพ: ตรีเพชรหนึ่งในเจ็ดศาสตร์อาวุธเทวโลก ศาสตร์อาวุธของเทวโลกล้วนมีวิญญาณของมัน ผู้ที่ครอบครองจะต้องมีพลังแห่งวิญญาณเพียงพอ จึงจะสามารถเปล่งพลาสมาของมันออกมาได้อย่างสูงสุด ขอคุณหน่อยสิว่า เจ้ามีพลังเช่นนั้นหรือไม่...!! แสดงพลังของเจ้าออกมา...ว่าเจ้ามีค่าคู่ควรกับคมดาบของสุริยเทพ...”

ตอบได้ได้ดีแต่ไร้พลัง”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๑๑๖-๑๒๒)

ฉ. มีตรีเพชรอาวุธ

หนุमानมีตรีเพชรเป็นอาวุธเหมือนในเรื่องราวรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๑ ซึ่งพระอิศวรได้ทรงประทานให้ หนุमानมักถือไว้ในมือข้างซ้ายและใช้ปกป้องตนเองจากคมอาวุธของฝ่ายตรงข้ามเป็นส่วนใหญ่มากกว่าจะใช้ตีแทงหรือทำอันตรายอีกฝ่าย สำหรับ

อานุภาพของตรีเพชรเป็นที่กล่าวขานว่าเป็นหนึ่งในศีลตราวุธของทั้งสามโลก สามารถเทียบระดับความรุนแรงได้กับหอกโมกขศักดิ์ (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๗๔)

ยิ่งกว่านั้นตรีเพชรของหนุมานยังสามารถขยายให้ใหญ่ขึ้นได้อีกหลายเท่า เช่น ตอนที่หนุมานพยายามใช้ตรีเพชรขว้างทิศทางการพุ่งของหอกโมกขศักดิ์ ศีลตราวุธที่สลิตด้วยดวงวิญญาณแห่งความตายนับหมื่นดวง ดังความว่า

“หนุมาน: ตรีเพชรกล้า!! ขวางไว้...!!

คำบรรยาย ตรีเพชรขยายขึ้นอีกหลายเท่าตัวพุ่งเข้าหาหอกโมกขศักดิ์ ศีลตราวุธทั้งสองคืออาวุธวิเศษของเทวโลก เมื่อปะทะกัน อะไรจะเกิดขึ้น...” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๒๔-๒๕)

นอกจากตรีเพชรของหนุมานจะสามารถขยายให้ใหญ่ขึ้นได้กว่าเดิมหลายสิบเท่าแล้วยังสามารถแยกตรีเพชรออกเป็นสองด้ามด้วย ดังเหตุการณ์ตอนที่หนุมานแยกตรีเพชรออกเป็นสองด้ามเพื่อดำเนินพลังความร้อนจากดวงอาทิตย์แทนการใช้เกราะแก้วกำบังตนจากความรังสีความร้อนซึ่งขณะนั้นใกล้แตกเต็มที ดังความว่า

“หนุมาน: บ้าเอ๊ย...!! ร้อนเกินไป เกราะเริ่มแตกแล้ว...!! นี่ขนาดเป็นเกราะที่องค์ศิวรประทานให้ยังแทบจะทานไม่ไหวแล้ว คงต้านได้อีกไม่นาน... ต้อง...ต้องทำอะไรสักอย่างแล้ว...”

คำบรรยาย ทันใดนั้นตรีเพชรก็แยกออกเป็นสอง...

สุริยเทพ: อะไรกัน...!! อาวุธมันแยกออกเป็นสอง...!!”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๑๑๔-๑๑๖)

๓.๑.๒.๒.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

ในส่วนของบุคลิกและอุปนิสัยของหนุมานในเรื่องนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น “บุคลิกและอุปนิสัยด้านดี” และ “บุคลิกและอุปนิสัยด้านร้าย” ดังนี้

บุคลิกและอุปนิสัยด้านดี ตัวละครหนุมานมีอุปนิสัยด้านดีหลายประการซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อส่วนรวมซึ่งหมายถึงกองทัพพระราม โดยเรียงลำดับตามลักษณะการปรากฏเด่นชัดที่สุดรองลงมา ดังนี้ สงบนิ่ง จงรักภักดี กล้าหาญ เฉลียวฉลาดรอบคอบ

มีสติ มีความมุ่งมั่น มีวาทีศิลป์ มีความมั่นใจในตนเอง มีความกตัญญู และเป็นที่รักของผู้อื่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. สงบนิ่ง

ในเหตุการณ์ที่ต้องเผชิญหน้ากับศัตรูฝ่ายตรงข้ามหนุมานจะใช้ความนิ่งเป็นปราการด่านแรกเพื่อสงบให้ศัตรูเกรงกลัว จะได้ไม่ต้องใช้กำลังห้าหน้ากันเป็นการลดการสูญเสีย แสดงให้เห็นว่าโดยเนื้อแท้แล้วหนุมานเป็นผู้มีจิตใจดี อีกเหตุผลหนึ่งก็คือเพื่อดูท่าทีของอีกฝ่ายจะได้ตั้งรับอย่างทันท่วงที ดังความว่า

“ฤทธิกาสูร: การต่อสู้ครั้งนี้จะเป็นการต่อสู้อย่างมีเกียรติและ
ยุติธรรม ความเก่งกล้าของท่านรำลือไปไกลทั้งสิบสี่คาบสมุทร บุรุษผู้เป็น
ตำนานแห่งชนเผ่าวานร แม้ว่าชีพข้าจะต้องสิ้นภายใต้คมอาวุธของท่าน
ข้าจะถือว่าเป็นเกียรติของข้า...

**ภาพหนุมานยืนนิ่งเฉย หน้าตาไม่แสดงความรู้สึก และไม่มี
เสียงตอบกลับใดๆ**

ข้าพร้อมแล้ว ท่านแม่ทัพไหนยังไม่ตั้งท่าพร้อมประลอง ท่านแม่
ทัพได้ยินไหม...ท่านแม่ทัพ ข้ากำลังพูดกับท่านอยู่นะ...เฮ้ย...!!! ใ้อิ่ง
ถ่อย...!! ข้ากำลังพูดกับเจ้าอยู่นะ...ไร้มารยาทสิ้นดี

**ภาพฤทธิกาสูรซัดพลังใส่ร่างของหนุมาน หนุมานจึงลอยตัว
ขึ้นสูงเพื่อหลบพลังนั้น**

นี่นับเป็นการประลองอย่างมีเกียรติ แต่เจ้ากลับดูถูกการต่อสู้ครั้ง
นี้...!! ช่างเป็นลิงถ่อย ไร้อารยธรรมอย่างสมบูรณ์แบบจริงๆ”

(รวมเกียรติ ตอนศึกกุ่มภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๗๕)

จากนั้นหนุมานก็ทำเพียงยกตรีเพชรอาวุธประจำกายขึ้นมา โดยยังไม่ได้เข้าปะทะ ต่างจากฤทธิกาสูรที่เป็นฝ่ายลงมือก่อนตามวิสัยของฝ่ายธรรมที่กลัวความพ่ายแพ้

ข. จงรักภักดี

หนุมานจงรักภักดีต่อพระรามยิ่งชีพ ไม่ว่าจะพระรามจะมีบัญชาให้ทำในสิ่งใดแม้เป็นเรื่องยากยิ่งหรือเสี่ยงชีวิตสักเท่าใด หนุมานไม่เคยปฏิเสธแต่กลับอาสาทำให้เสมอ แม้บางเรื่องพระรามยังไม่มีพระบัญชาลงมาแต่หากหนุมานพิจารณาแล้วว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อพระรามและกองทัพ หนุมานจะริบปฏิบัติทันที สำหรับหนุมานชีวิตและความปลอดภัยของผู้เป็น

นายสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด มีค่ามากกว่าชีวิตของทหารลึงอย่างหนุมาน ดังจะเห็นได้จากตอนที่หนุมานขอให้สุริยเทพสังหารตนเสียเพื่อแลกกับการหยุดเดินรถ เพื่อที่ร่างของลักษมณ์จะได้ไม่ถูกแสงก่อนหนุมานนำยาและน้ำวิเศษกลับไปยังสนามรบ ฝ่ายสุริยเทพแม้จะชื่นชมในความจงรักภักดีกล้าหาญของหนุมานเพียงใด แต่ก็ไม่ใช่เหตุผลที่ทำให้สุริยเทพยินยอมหยุดรถ หนุมานจึงขอแลกชีวิตของตนกับความเมตตาในการหยุดเดินรถ ดังความว่า

ภาพหนุมานร้องเรียกด้วยเสียงอันดัง

“หนุมาน: สุริยเทพ

สุริยเทพ: เห็นแก่ความซื่อสัตย์ของเจ้าข้าจะถามเจ้าเป็นครั้งสุดท้าย...

เจ้าจะหลีกทางหรือไม่

หนุมาน: สุริยเทพสังหารข้าก็ได้แต่ท่านต้องหยุดรถ ท่านต้องหยุดรถ...

คำบรรยาย กล่าวถึงความคิดของสุริยเทพว่า “หลีกทางไปซะเถอะเจ้าหนูไม่เช่นนั้น...” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๑๐๙)

ดูราวกับว่าชีวิตของหนุมานยังคงดำรงอยู่ได้ก็เพื่อผู้เป็นนายเท่านั้น แม้เวลาจะผ่านไป ความเจ็บปวดจากความร้อนที่แผดเผาจะเพิ่มขึ้นตามตามระยะทางที่เข้าใกล้เพียงใดแต่หนุมานก็ยังคงยืนหยัดร้องขอให้สุริยเทพหยุดรถเช่นเดิม ดังความว่า

“สุริยเทพ: อะ...อะไรกัน...เป็น...เป็นไปไม่ได้...!!

คำบรรยาย หนุมานยังไม่ตาย...ยังไม่ยอมจากไป...

หนุมาน: สุริยเทพ...!! ได้โปรด...ได้โปรด...หยุดรถของพระองค์...!! ข้าไม่มีสิ่งใดที่จะแลกเปลี่ยนหรือคู่ควร ข้ามีเพียงชีวิตนี้ชีวิตเดียว ข้าขอแลกมันด้วยชีวิตของข้า

ภาพร่างหนุมานกำลังแหลกสลายท่ามกลางเพลิงบรรลัยกลับ
ผิวหนังเริ่มถูกเผา เผยให้เห็นโครงกระดูกซึ่งกำลังจะแตกสลายต่อจากนี้

ได้โปรดสุริยเทพ...!! ได้โปรดหยุดรถของพระองค์ เอาชีวิตข้าไป”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๓๒-๓๔)

ความจงรักภักดีของหนุมานยังแสดงออกผ่านทางคำเรียกองค์ลักษมณ์ด้วยความเทิดทูน แสดงให้เห็นว่าหนุมานเคารพยกย่องผู้เป็นนายไว้สูงสุดเสมอทั้งต่อหน้าและลับหลัง ดังเหตุการณ์

ตอนที่ทหารลิงแจ้งข่าวว่าขณะนี้ลักษมณ์อยู่ที่ท่ามกลางกองทัพยักษ์ และกำลังเผชิญหน้ากับ
กุมภกรรณ แม้หนุมานจะพร่ำเพ้ออย่างไรก็ดีด้วยความเป็นห่วงนายของตนแต่ก็ยังปรากฏการใช้
คำเรียกลักษมณ์ด้วยความเคารพเชิดชูดังเดิม ดังความว่า

“หนุมาน: นี่...นี่มันอะไรกัน...!! ไป...ไปอยู่ตรงนั้นได้อย่างไร...จริงๆ
ท่านอยู่ที่ทัพหลังไม่ใช่หรือ ต่อให้อยู่ที่พหุหน้าก็ไม่มีทางไปอยู่ตรงนั้นได้...นี่...นี่
มันเกิดอะไรขึ้นกันแน่ ท่านแม่ทัพผู้ยิ่งใหญ่”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๗๒)

ต่อมาเมื่อฝ่ายกุมภกรรณเห็นแล้วว่าไม่อาจเอาชนะลักษมณ์ได้ จึงสั่งจัดทัพและตั้งปะ
รำพิธีเพื่อปลุกหอกโมกษศักดิ์ อีกหนึ่งศัสตราวุธเทวโลก หนุมานจึงใช้ตรีเพชรเข้าตัดทวน แต่หอก
โมกษศักดิ์ยังคงพุ่งเข้าหาร่างของลักษมณ์ แม้เหล่าทหารลิงจะเสียดสละเลือดเนื้อและร่างกายด้วย
การต่อตัวซ้อนกันเป็นภูเขาเพื่อขวางเส้นทางหอกมรณะก็ไร้ผล ลักษมณ์เห็นดังนั้นจึงแผลงศรสร้าง
เป็นเกราะแก้ววิษณุคุ้มไว้ก็ไม่สำเร็จ ลักษมณ์จึงถูกหอกโมกษศักดิ์ล้มลง หนุมานก็รีบปรีเข้าไปด้วยความ
ความเป็นห่วงและสั่งทหารลิงว่าห้ามถอยทัพให้บุกเข้าไปเพื่อแก้แค้นให้ลักษมณ์ (เล่ม ๒ หน้า ๕๒)

ค. กล้าหาญ

อุปนิสัยอีกประการของหนุมาน คือ ความกล้าหาญซึ่งสำคัญมากสำหรับความ
เป็นทหาร หนุมานจะเป็นทัพหน้าในการต่อสู้กับศัตรูทุกครั้งโดยไม่กลัวอันตรายยอมใช้ชีวิตตัวเอง
เข้าเสี่ยงแม้รู้ว่าอาจต้องสละชีวิตเพื่อให้ภารกิจสำเร็จแต่หนุมานก็ยังยืนยันจะทำเพื่อผู้เป็นนาย
เป็นเพราะความรักที่มีต่อพระรามมากกว่าความเสียดายชีวิตของตน หนุมานจึงได้รับความ
ไว้วางใจจากพระรามและมอบหมายงานสำคัญให้ทุกครั้ง เช่น ตอนที่พระลักษมณ์ถูกหอกโมกษศักดิ์
ปักกลางอกจนสลบ พระรามได้ฝากชีวิตของลักษมณ์และความหวังของพระรามไว้ที่หนุมาน
หนุมานจึงต้องเดินทางไปนำต้นยาสังกรณีและตรีชวาที่ยอดเขาสุวรรณยา และนำน้ำจากแม่น้ำ
ปัญจมหานทีบดรวมกันกับยาเพื่อรดลงบนรอยแผลซึ่งหอกปักอยู่ แล้วยังต้องเร่งไปหยุดรถพระ
อาทิตย์ก่อนส่องแสงลงมายังโลก ซึ่งประการสุดท้ายนี้เป็นการฝืนธรรมชาติและกฎของเทวโลก หนุ
มานจึงต้องใช้ความกล้าหาญอย่างยิ่งในการขอร้องสุริยเทพผู้ควบคุมรถพระอาทิตย์ ดังความว่า

พิเภก: ประการแรกอย่าให้ร่างองค์ลักษมณ์ต้องแสงพระอาทิตย์
ดังนั้นต้องมีใครสักคนไปหยุดรถสุริยเทพ...ประการที่สองต้องนำดอกสังกรณี

ตรีชวายังสรรพยาบรรพต ประการที่สามคือ ปัญจมหานที...นำยาทั้งหมดนี้ มาบดรวมกันชโลมลง...หอกนั้นก็หลุดออกมา

พระราม: ทั้งหมดที่ยากที่สุดก็คือ หยุตรถสุรียเทพ พิเภกท่านคิดว่า ใครเหมาะสมที่จะรับงานนี้

พิเภก: ข้าคิดว่าผู้ที่เหมาะสมที่สุดก็คือ หนุมานเท่านั้นพะยะค่ะ

พระราม: หนุมาน

หนุมาน: พะยะค่ะ...ข้าจะปฏิบัติภารกิจนี้ด้วยชีวิตพะยะค่ะ

พระราม: หนุมานข้าขอฝากชีวิตของลักษมณ์ให้อยู่ในมือของเจ้า

คำบรรยาย รับบัญชา

หนุมาน: หนุมานจะปฏิบัติภารกิจนี้จนสุดกำลังพะยะค่ะ

พระราม: ฝากด้วยนะหนุมาน”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๗๖-๗๗)

แม้แต่สุรียเทพเองก็ยังคงกล่าวสรรเสริญความกล้าหาญของหนุมาน ความว่า

“สุรียเทพ: ชื่อนุมานไซ้ใหม่ ข้าชื่นชมในความกล้าหาญของเจ้า ชื่นชมในความซื่อสัตย์ สมควรแล้วที่เป็นทหารเอกของพระราม แต่ไม่ว่าจะ ด้วยเหตุผลใดก็ตาม รถของสุรียเทพก็ไม่อาจหยุดลงได้แม้แต่เสี้ยววินาที”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๑๐๐)

หนุมานต่อสู้กับสุรียเทพจนถึงดาบที่สี่ซึ่งเป็นดาบสุดท้าย ผลปรากฏว่าหนุมานได้รับบาดเจ็บ แต่นับเป็นโชคดีที่สุรียเทพยังปรานีจึงไม่ได้แทงที่จุดชีวิตหรือจุดสำคัญ หากการรักษา หนุมานจะสามารถรักษาชีวิตไว้ได้ แต่เหตุการณ์ไม่จบลงเพียงเท่านี้หนุมานยังยื่นกรานให้สุรียเทพ หยุตรถ เป็นเหตุให้เพลิงกรดเผาไหม้ร่างและกระดูกของหนุมานจนสิ้น แต่ความดีเยี่ยมคุ้มครองคน ดี สุรียเทพซึ่งใจในความซื่อสัตย์และกล้าหาญซึ่งยังคงหลงเหลืออยู่ในเบ้าตาลึกกลวงคู่นั้นแม้ เจ้าของจะไม่มีชีวิตอยู่อีกแล้ว สุดท้ายสุรียเทพให้อภัยและชุบชีวิตใหม่ให้แก่หนุมาน พร้อมกับให้ กิรพาจักรรถหลบหลังก้อนเมฆชั่วคราวเพื่อให้หนุมานออกตามหาดอกสังกรณีตรีชวาจนพบและ นำไปรักษาลักษมณ์จนสำเร็จ (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๔๐-๕๖)

ง. เฉลียวฉลาดรอบคอบ

อุปนิสัยประการสำคัญที่ทำให้หนุมานมีชัยในการต่อสู้กับศัตรูทุกครั้งก็คือ ความเฉลียวฉลาดรอบคอบในการแก้แค้นการของศัตรู การวางแผนรบอย่างชาญฉลาดเพื่อให้ได้เปรียบคู่ต่อสู้ และการรักษาชีวิตของทหารในกองทัพเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์คับขัน เช่น เหตุการณ์หลังจากลักษมณ์ถูกหอกโมกขศักดิ์ กองทัพยักษ์ได้โอบล้อมเข้ามาจำนวนมากทำให้เหล่าทหารถึงเสียชีวิตจึงมีผู้เสนอให้ถอยทัพแต่ด้วยความรอบคอบ หนุมานกลับสั่งให้บุกไปข้างหน้า เพราะรู้ว่าหากถอยทัพกลับจะพบกับแม่น้ำเป็นเหตุให้เสียกำลังพลทั้งหมด ดังความว่า

“ทหารลิง: ท่านแม่ทัพ ท้าพยักษ์ตีกระหน่ำเข้ามาแล้ว ทหารของเรา กำลังเสียชีวิต สั่งถอยทัพเถอะท่านแม่ทัพ

หนุมาน: เจ้าว่าอะไรนะ

ภาพหนุมานกำมือทาบกับพื้นดินด้วยความโกรธฝังแน่นในใจ

หนุมาน: เจ้าว่าอะไรนะ...เอื้อก...!!...กองทัพยักษ์โอบล้อมทุกทิศทางข้างหลังเราเป็นแม่น้ำ...ถ้าถอยทัพตอนนี้ พวกเราจะตายกันทั้งหมด...สั่งทุกกองทัพบุกทะลวงไปข้างหน้า...!!”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภรรยา ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๕๒)

ในตอนตามหาดอกสังกรณีตรีชวาที่เขาสรรพยา หนุมานได้บทรเย็นว่าเมื่อใดที่หนุมานอยู่บริเวณตีนเขา ดอกสังกรณีตรีชวาก็จะหนีไปอยู่บนยอดเขา หากหนุมานตามขึ้นไปยังยอดเขา ดอกสังกรณีตรีชวาก็จะหนีลงไปอยู่บริเวณตีนเขา สลับไปมาทำให้จับไม่ได้ ดังนั้นหนุมานจึงใช้อุบาย ลวงร้องเรียกหาวิเศษหลายครั้งติดกันบริเวณที่ต่างกันจนดอกสังกรณีตรีชวาสับสนจนที่สุดก็ถูกหนุมานจับได้ ดังความว่า

“หนุมาน: จะทำยังไงดีนะ ขึ้นเป็นแบบนี้ มีหวังได้เล่นซ่อนหากันทั้งคืนแน่...เราจะทำยังไงดี คิดสิหนุมาน คิดสิ หากเราขึ้นไป มันก็จะลงมา แล้วถ้าเราดักรออยู่ระหว่างกลางภูเขามันก็คงจะอยู่ตีนเขาหรือว่ายอดเขาอยู่ดี...

หนุมาน: เอ...!! นี่ก็ได้แล้ว

ภาพหนุมานเอามือข้างขวาจับบริเวณขมับ คล้ายกำลังนึกอะไรอยู่ และในที่สุดก็นึกออก

หนุมาน: น่าจะลองวิธีนี้ดู สังกรณีตรีชวา

ภาพหนุมานตะโกนเรียกอยู่บริเวณยอดเขา

หนุมาน: อยากจะเล่นน้ำใช้ใหม่...!! ได้!! ข้าจะเล่นกับเจ้า

**ภาพหนุมานตะโกนเรียกอยู่บริเวณตีนเขา โดยมีสังกรณีตรีชวา
หลบหนีไปในทิศทางตรงกันข้าม**

หนุมาน: สังกรณีตรีชวา สังกรณีตรีชวา ตรีชวา

**ภาพหนุมานตะโกนเรียกอยู่บริเวณตีนเขาสลักรับกับบนยอดเขาไป
มาจำนวนหลายครั้ง จนสังกรณีตรีชวาสับสน จนถูกหนุมานจับได้”**

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๘๐-๘๑)

ความมีสติยังเป็นคุณลักษณะอีกประการของหนุมานที่แสดงออกอย่างชัดเจนในขณะสถานการณ์คับขันเมื่อรุดสูริยเทพกำลังแล่นเข้าใกล้มากขึ้นทุกขณะ พร้อมกับคมดาบของสูริยเทพได้ปะทะกับตรีเพชรของหนุมานอย่างจัง หนุมานยังคงตั้งสติได้และกล่าววาทะร้องขอต่อสูริยเทพให้เมตตา ยอมหยุดรถให้มิเช่นนั้นหากลักษมณ์สิ้นชีพ กองทัพพระรามต้องพบกับความพ่ายแพ้อย่างแน่นอน มีผลทำให้การอวตารของพระนารายณ์เพื่อปราบยักษ์ไม่ประสบความสำเร็จ ด้วยสติอันแน่วแน่และความตระหนักรู้ในหน้าที่ของตน หนุมานจึงร้องบอกออกไปว่า

**“ภาพหนุมานตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่ใต้คมดาบของ สูริยเทพ
มือข้างหนึ่งดันพื้นเอาไว้เพื่อนำส่งแรงทั้งหมดไปสู่มืออีกข้างซึ่งขณะนั้น
กำลังใช้ตรีเพชรรองรับคมดาบของดาบสูริยเทพไว้”**

หนุมาน: สูริยเทพได้โปรด...ถ้าท่านไม่หยุด...!! องค์ลักษมณ์จะ
สิ้นพระชนม์ชีพอย่างแน่นอน พระรามจะสู้รบด้วยหัวใจที่แตกสลายไม่ได้...!!

สูริยเทพ: การศึกย่อมมีการสูญเสีย เรื่องเช่นนี้พระรามเองก็ต้องรู้ดี
แก้ไขอยู่แล้ว...

หนุมาน: ท่านตรองดูให้ดี หากกองทัพพระรามพ่าย...จะ...”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๑๑๓-๑๑๔)

จ. มีวาทศิลป์

คุณสมบัติประการหนึ่งซึ่งสร้างให้หนุมานในเรื่องนี้แตกต่างจากตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๑ คือการเปิดโอกาสให้หนุมานได้แสดงวาทศิลป์ชั้นเลิศต่อสูริยเทพเพื่อขอร้องให้ทรงหยุดเดินรถชั่วคราว หนุมานใช้วาจาอันคมคายเป็น

เครื่องมือเพื่อโน้มน้าวใจให้สุริยเทพสงสารเห็นใจและแสดงให้เห็นถึงความวุ่นวายที่จะเกิดขึ้นหากลักษมณ์ต้องสิ้นพระชนม์ จนกระทั่งสุริยเทพเห็นความตั้งใจและความกล้าหาญของหนุมานซึ่งแสดงให้เห็นผ่านทั้งการกระทำที่จริงใจและการยืนยันต่อวาจาสัตย์ ในที่สุดสุริยเทพจึงคิดหาวิธีช่วยเหลือจนทุกอย่างจบลงด้วยดี การเป็นผู้มีวาทศิลป์ของหนุมานแสดงให้เห็นจากตอนที่หนุมานพยายามขอร้องให้สุริยเทพยอมหยุดเดินรถพระอาทิตย์ชั่วคราว เพื่อให้หนุมานจะได้มีเวลาไปนำดอกสังกรณีตรีชวาและน้ำปัญจมหานทีมารักษาลักษมณ์ได้ทันก่อนพระอาทิตย์จะส่องแสงลงมา หนุมานเลือกใช้กลวิธีการสร้างภาพในความคิดผ่านทางคำพูดเพื่อให้สุริยเทพเห็นถึงโศกนาฏกรรมต่อเนื่องที่จะเกิดขึ้นหากลักษมณ์สิ้นพระชนม์ ดังความว่า

“หนุมาน: หากองค์ลักษมณ์สิ้นพระชนม์ชีพเชื่อว่าองค์รามก็ไม่อาจดำรงคงอยู่ได้เป็นแน่แท้ ที่สำคัญหากกองทัพพระรามพ่าย จะต้องเดือดร้อนไปทั่วทั้งสามภพอย่างแน่นอน ทศกัณฐ์จะขยายอำนาจอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ทั้งเลือดและน้ำตาจะนองเนื่องไปทั่วทั้งไตรภพ ทั้งพิภพจักรวาลจะก่อกำเนิดเป็นสงครามล้างเผ่าพันธุ์” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๒ หน้า ๙๙-๑๐๐)

ท้ายที่สุดแม้หนุมานจะสละชีวิตเพื่อร้องขอให้สุริยเทพหยุดรถ จนสุริยเทพเห็นใจชุบชีวิตให้อีกครั้งแต่ก็ไม่ส่งผลให้สุริยเทพยอมทำตามคำร้องขอ ความรู้สึกแรกหลังตระหนักว่าคงไม่อาจทำภารกิจให้สำเร็จ หนุมานจึงใช้วาทศิลป์อีกครั้งเพื่อย้ำถึงผลเสียหากเหล่ายักษ์ได้เป็นใหญ่ ความว่า

“หนุมาน: ขอบพระทัยที่ทรงมีเมตตาต่อข้า

สุริยเทพ: เอาเถิดเด็กน้อย...ชีวิตเจ้าได้รับพระราชทานจากสุริยเทพจงใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า...ให้สมกับที่สุริยเทพให้ชีวิตกับเจ้า...ไปชะเถิดหนุมาน กลับไปสู่ที่ที่เจ้าจากมา

หนุมาน: ไม่พะย่ะค่ะ หากพระองค์ท่านไม่หยุดรถ ก็เอาชีวิตนี้คืนไป

สุริยเทพ: เจ้ายังยืนกรานเช่นเดิม

หนุมาน: ถูกต้องแล้วพะย่ะค่ะ หากพระลักษมณ์สิ้น...พระรามก็ต้องสิ้นพระชนม์ชีพด้วยอย่างแน่นอน หากพระรามสิ้น เหล่าขุนกระบี่ก็ต้องพ่ายแพ้...หากอสูรเรื่องอำนาจ พื้นพิภพจะลุกเป็นไฟ...ทรงไตร่ตรองด้วยเถิดพะย่ะค่ะ” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๕๔-๕๖)

จ. มุ่งมั่น

ในช่วงแรกการต่อสู้ระหว่างสุริยเทพผู้เป็นเจ้าของอศการินทร์ อวุธที่มีอำนาจภาพที่สุดของสุริยเทพ ซึ่งจะนำออกมาใช้ก็ต่อเมื่อประมือกับคู่ต่อสู้ที่แข็งแกร่งที่สุดซึ่งก็คือหนุมานผู้ครอบครองตรีเพชร แต่การต่อสู้ครั้งนี้สุริยเทพให้หนุมานใช้อศการินทร์สู้กับพระองค์ เนื่องจากพระองค์ต้องการสอนให้หนุมานเข้าใจว่าสิ่งที่น่ากลัวที่สุดไม่ใช่อวุธแต่คือผู้ที่เชื่อมั่น ด้วยความกดดันอยากให้ภารกิจสำเร็จโดยเร็วและต้องการแสดงเกียรติศักดิ์ของทหารเอกพระราม บุตรแห่งพระพายให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาสุริยเทพ แต่หนุมานก็ไม่อาจเอาชนะเทพแห่งแสงสว่างได้จึงต้องทำตามกฎแห่งการต่อสู้ นั่นคือผู้แพ้ต้องได้รับโทษถึงชีวิต แต่แทนที่หนุมานจะยอมแพ้กลับยิ่งมุ่งมั่นจะขวามราชรถให้ได้ครั้งแล้วครั้งเล่าแม้ร่างกายจะบาดเจ็บสาหัส นั่นเพราะต้องการให้สุริยเทพยอมหยุดรถเพื่อหนุมานจะได้ปฏิบัติภารกิจช่วยชีวิตลักษมณ์ได้ทันที่ ดังความว่า

“สุริยเทพ: เจ้าแพ้แล้วหนุมาน ผู้พ่ายแพ้ต้อง...ตาย ผู้พ่ายแพ้ต้องตาย

คำบรรยาย หนุมานไม่ยอมตายในลักษณะนี้อย่างเด็ดขาด...พริบตา

นั่นมือของหนุมานเคลื่อนเข้าหาดาบสุริยเทพ

สุริยเทพ: ใจเขลา!! การดิ้นรนที่ใจเขลา!! ศิกนี้ยุติแล้ว ยุติแล้ว...!!

คำบรรยาย มือที่ไร้อวุธ นิ้วที่ขาดสะบั้น การดิ้นรนครั้งสุดท้าย...

ภาพคมอวุธของสุริยเทพพุ่งเข้าหาหนุมานอย่างรวดเร็ว ประหนึ่งอัดอั้นอยู่ในคมฝักมาเป็นเวลานานและต้องการสำแดงเดชแห่งศัสตราวุธของสุริยเทพ เป็นผลให้หนุมานถูกแทงจนกระอักเลือด

สุริยเทพ: อย่าได้เสียใจไปเลยบุตรแห่งพระพาย เจ้าทำให้สุริยเทพใช้พลังที่แท้จริงออกมานั่นคือสิ่งที่เจ้าควรภูมิใจ...

หนุมาน: เป็นเกียรติแก่ข้าอย่างยิ่งที่ได้ตายภายใต้คมดาบของสุริยเทพ ตะ...แต่พระองค์ท่าน..ลืมบางอย่าง...

ภาพหนุมานซึ่งบาดเจ็บสาหัสกัดฟันพูดด้วยความยากลำบาก

หนุมาน: ...สิ่งที่น่ากลัวที่สุดไม่ได้อยู่ที่อวุธแต่อยู่ที่ผู้ที่เชื่อมั่น...

สุริยเทพ: ดาบนี้ไม่ได้แทงที่จุดชีวิต หากเจ้ารักษาในเร็วพลัน จะยังคงรักษาชีวิตไว้ได้...

หนุมาน: ข้าซาบซึ้งในความห่วงใยของพระองค์ แต่หากพระองค์ไม่หยุดรถ เศียรพระองค์จะหลุดออกจากบ่าเดี๋ยวนี้”

(จามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๑๔-๒๓)

ช. มั่นใจในตนเอง

คุณสมบัติสำคัญอีกประการของหนุมานก็คือความมั่นใจในตนเอง หากทหารกล้าของพระรามผู้นี้ไม่มั่นใจในความสามารถด้านฝีมือการรบและไม่มีความอดทนต่ออุปสรรคอันยิ่งใหญ่ก็คงไม่สามารถปฏิบัติภารกิจทั้งหลายได้สำเร็จ ดังจะเห็นได้จากตอนที่หนุมานปลุกใจตนเองให้ฮึกเหิมและระอคอยผลที่กำลังจะสำเร็จในไม่ช้า ขณะนั้นหนุมานต้องทำงานแข่งกับเวลาแม้สุริยเทพจะทรงให้ความช่วยเหลือชั่วคราวเข้าหลบหลังหมู่เมฆแต่ก็เชื่อว่าจะมีเวลาเหลือมากนัก หนุมานจึงต้องรีบออกเดินทางไปยังกรุงศรีอยุธยาและเขาสุวรรณผาต่อไป ความว่า

“คำบรรยาย ม่านวิกาลยังคงปกคลุม ทิวทัศน์พสุธาแม้เวลาจะไม่มาก แต่หนุมานยังคงเชื่อมั่น... เชื่อมั่นในตนเองดังที่เคยเชื่อมั่นตลอดมา...”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๗๐)

ช. กตัญญู

แม้สุริยเทพจะไม่ยอมหยุดรถพระอาทิตย์ทำให้ไฟกรดแผดเผาร่างของหนุมานจนเหลือเพียงโครงกระดูก แต่หลังจากนั้นสุริยเทพเองก็เป็นผู้ให้อภัยแก่หนุมานที่กล้าทำการลบหลู่ต่อพระองค์และเป็นผู้มอบชีวิตใหม่ให้แก่หนุมานอีกด้วย ถึงคำขอร้องของหนุมานจะไม่ใช่ผลสุริยเทพไม่ยอมกระทำการใดๆ เพื่อเปลี่ยนแปลงกาลเวลาแห่งจักรวาล หนุมานก็ไม่แสดงอาการโกรธเคืองหรือไม่พอใจ กลับแสดงความขอบคุณอย่างสุดซึ้งที่ทรงประทานชีวิตใหม่และอนุญาตให้ขึ้นมาบนราชรถของสุริยเทพ นับว่าหนุมานเป็นผู้ที่รู้จักแยกแยะระหว่างบุญคุณและภารกิจได้ตั้งว่า

“คำบรรยาย จากเศษกระดูกก่อกำเนิดเป็นรูปร่าง ชีวิตของหนุมานกลับมาอีกครั้ง กลับมาจากความตาย...

หนุมาน: สุ...สุริยเทพ...

สุริยเทพ: ขึ้นมาเจ้าหนู...!!

คำบรรยาย ร่างของหนุมานค่อยๆ ลอยขึ้นมา ขึ้นมาบนราชรถของสุริยเทพ...หนุมานอยู่บนราชรถของสุริยเทพ นับตั้งแต่โบราณกาล ไม่เคยมีสิ่งมีชีวิตใดยืนหยัดอยู่บนราชรถสุริยเทพได้...แต่หนุมานยังคงมีชีวิตอยู่...

หนุมาน: ขอบพระทัยที่ทรงเมตตาต่อข้า...บุญคุณครั้งนี้จะจารึกอยู่ในหัวใจของหนุมานตลอดไป

**ภาพหนุมานก้มลงกราบแทบเท้าของสุริยเทพเป็นเวลา
เนิ่นนาน”** (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๕๒-๕๔)

ฉ. เป็นที่รักของผู้อื่น

ตัวละครหนุมานเป็นที่รักใคร่เอ็นดูของผู้ใหญ่และบุคคลรอบข้างทำให้ได้รับความช่วยเหลือยามต้องการเสมอ นั่นเพราะหนุมานเป็นผู้มีความประพฤติและคุณธรรมที่สมควรยกย่อง โดยเฉพาะความจงรักภักดีต่อกษัตริย์อย่างหาที่เปรียบได้ยาก ตัวอย่างที่เด่นชัดคือตอนที่หนุมานใช้ชีวิตของตนพิสูจน์ความตั้งใจ ทำให้สุริยเทพใจอ่อนยอมช่วยเหลือ ดังความว่า

“สุริยเทพ: เจ้ามีความซื่อสัตย์ กล้าหาญ ยึดมั่นต่อวาทะ มีเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งนักรบ หากพระรามขาดขุนพลเช่นเจ้าไปนับเป็นสิ่งที่น่าเสียดาย ดาบนี้ไม่ได้แทงที่จุดชีวิตหากเจ้ารักษาในเร็วพลัน จะยังคงรักษาชีวิตไว้ได้” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๒๒)

สุดท้ายสุริยเทพจึงให้อภัยแก่หนุมานเพราะประจักษ์แก่สายตาแล้วว่าทหารเอกของพระรามผู้นี้มีความกล้าหาญและความซื่อสัตย์อย่างที่พระองค์ไม่เคยพบเห็นมาก่อน ดังความว่า

“คำบรรยาย ความรู้สึกในเบ้าตาที่ลึกกว่านั้น...แฝงไว้ด้วยวิญญูณของ ความซื่อสัตย์ กล้าหาญ เบ้าตาที่ปราศจากชีวิตนั้นกลับชวนให้ผู้พบเห็น...ใจแหลกสลายพริบตานั่น...พระองค์ท่านอภัยให้แก่หนุมาน”
(รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๔๐)

บุคลิกและอุปนิสัยด้านร้าย ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ยังปรากฏอุปนิสัยด้านร้ายอีกด้วยซึ่งก่อให้เกิดความระคายเคืองใจต่อคนรอบข้าง โดยจะเรียงลำดับตามการปรากฏเด่นชัดที่สุดรองลงมา ได้แก่ อารมณ์ร้าย และซุกซน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. อารมณ์ร้าย

อุปนิสัยประการนี้ของหนุมานจะแสดงออกมาเมื่อประสบกับสิ่งไม่เป็นไปตามตั้งใจหรือการกระทำที่ไม่ได้ตั้งใจของคนอื่น อารมณ์ร้ายของหนุมานมักทำให้คนรอบข้างฉุนเฉียวด้วยความหวาดกลัว เพราะเมื่อใดที่หนุมานรู้สึกไม่สบอารมณ์จะแสดงอารมณ์ด้านมืดออกมา

อย่างชัดเจน เช่น เหตุการณ์ตอนที่ทหารลิงแจ้งข่าวว่าองค์ลักษมณ์กำลังตกอยู่ในวงล้อมของกองข้าศึก ด้วยความตกใจทหารลิงจึงพูดตะกุกตะกักทำให้หนุมานเข้าใจจึงเห็ดตระโรกลับไปด้วยอารมณ์หงุดหงิด ดังความว่า

“ทหารลิง: ท่านแม่ทัพ...!! ท่านแม่ทัพ...!! องค์ลักษมณ์

หนุมาน: ได้ยินแล้ว...!! มีอะไรก็ว่ามา...!!

ภาพหนุมานกำลังสู้รบกับศัตรูอย่างดุเดือด

ทหารลิง: ท่าน...ท่านแม่ทัพ...!! องค์ลักษมณ์

หนุมาน: เออ รีบพูดมาสิ!! (หนุมานตอบกลับด้วยอาการตะคอก)

ทหารลิง: องค์ลักษมณ์ตกอยู่กลางทัพศัตรู

หนุมาน: แล้วไง

ภาพหนุมานฉุกใจคิดได้ จากกำลังเหาะอยู่ก็ตกใจตกจากกลางอากาศสู่พื้นดิน พร้อมกับพึมพำ

กลางทัพศัตรู กลางทัพศัตรู กลางทัพศัตรู

หนุมาน: แล้วทำไมไม่รีบบอก”

ภาพหนุมานตะคอกกลับด้วยท่าทางฉุนเฉียวและดุตันอย่าง
มาก” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๗๑-๗๒)

ในตอนฤทธิกาสูรทำต่อสู้กับหนุมาน แต่หนุมานกลับทำนิ่งเฉยไม่ยอมตั้งท่าเตรียมรบ เนื่องจากเป็นห่วงลักษมณ์ที่อยู่อีกทางหนึ่ง ฤทธิกาสูรเห็นดังนั้นก็ไม่โหมมากหาว่าหนุมานตั้งใจดูถูกการประลองที่ตนคิดว่ามีเกียรติและศักดิ์แห่งชาตินักรบ จึงต่อว่าด้วยถ้อยคำต่างๆ นานาจนหนุมานทนไม่ไหว กล่าวคำขู่วาทตอบกลับไปความว่า

“หนุมาน: ว้าก!! รำคาญไต่ยักรบบ้านี้จริงๆ อยากรตายมากนักก็จะสนองให้...” (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๘๑)

ข. ชุกชน

อุปนิสัยประการหนึ่งของหนุมานที่เห็นเด่นชัดก็คือ ความชุกชน ซึ่งเป็นลักษณะที่แสดงออกชัดเจนจากพฤติกรรมของหนุมาน เป็นที่น่าสังเกตว่าหนุมานจะมีความสุขและสนุกจากความอยากรู้อยากเห็นเฉพาะเมื่ออยู่ในร่างแปลงของลิงป่าเท่านั้น ดังคำบรรยายความว่า

“สองกษัตริย์ตามนางสีดาเรื่องมาจนกระทั่งได้พบกับวานรเผือกชุกชุน
ซึ่งลิงน้อยตัวนี้ก็คือหนุมานแปลงมา”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๑ หน้า ๑๖)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน มีรูปลักษณ์ คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยคล้ายคลึงกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่ายังมีลักษณะบางประการที่ได้มีการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมเช่นกัน กล่าวคือ หนุมานยังคงความเป็นวานรเผือกแต่ได้รับการผสมผสานเข้ากับความเป็นมนุษย์จนกลายเป็นมนุษย์วานรเผือกรูปร่างสูงใหญ่ที่มีคุณทalent ขนเพชรและเขี้ยวแก้ว ส่วนความสามารถและคุณสมบัติพิเศษปรากฏเพียงความสามารถด้านการเหาะ มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ ความสามารถในการเนรมิตร่างกายให้ใหญ่โต ลักษณะดังกล่าวเหมือนกับหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ สำหรับลักษณะที่เพิ่มขึ้นก็คือ เขี้ยวแก้วของหนุมานจะมีความแข็งแกร่งมาก รวมถึงมีเกราะแก้วกำบังอันตรายด้วย ส่วนอาวุธประจำกายก็คือตรีเพชรเช่นเดิม หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้มีความสงบนิ่ง ความเป็นชายชาติทหารอย่างชัดเจน จากการมีความจงรักภักดีอย่างโดดเด่นด้วยการยอมเสียสละชีวิต กล่าวหาญ มีวาทศิลป์ มุ่งมั่น และกตัญญู

๓.๑.๒.๓ ลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏร่วมกัน

หนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันซึ่งมีเนื้อเรื่องดัดแปลงจากเรื่องรามเกียรติ์และผสมผสานอนุภาคใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมสมัยใหม่ทั้งสองเรื่อง คือ เรื่องรามาวตาร และเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน ปรากฏพบว่ามีกำเนิดและรูปลักษณ์เหมือนกันคือมีความเป็นวานรเผือกและเป็นบุตรของพระพาย รวมถึงยังมีลักษณะพิเศษสำคัญ ๓ ประการอันได้แก่ คุณทalent ขนเพชรและเขี้ยวแก้ว รวมถึงรูปร่างขนาดใหญ่ ในส่วนของความสามารถและคุณสมบัติพิเศษของหนุมานที่ปรากฏร่วมกันก็คือความสามารถพื้นฐาน อาทิเหาะได้ มีอิทธิฤทธิ์มหาศาล สามารถขยายขนาดร่างกายให้ใหญ่ขึ้นได้ และมีตรีเพชรเป็นอาวุธในการต่อสู้เช่นเดียวกัน สำหรับลักษณะบุคลิกและอุปนิสัยพบว่าหนุมานในทั้ง ๒ เรื่องล้วนเป็นที่รักของบุคคลรอบข้างทำให้ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เสมอ มีความจงรักภักดี กล่าวหาญ และเฉลียวฉลาดตามภาพลักษณ์ของทหารเอกของพระรามเช่นเดิม รวมถึงความชุกชุนตามวิสัยของชาติกำเนิดหนุมานด้วย จะเห็นได้ว่าลักษณะของหนุมานที่ปรากฏในเรื่องซึ่งมีการดัดแปลงเนื้อเรื่องจากรามเกียรติ์และผสมผสานเข้ากับอนุภาคของสังคมปัจจุบันรวมปรับเปลี่ยนลักษณะบางประการเพื่อให้เข้ากับค่านิยมของกลุ่มเป้าหมายทำให้หนุมานยังคง

รักษากำเนิดและรูปลักษณ์สำคัญของหนุมาน เช่น กำเนิดจากพระพายและรูปลักษณ์ของวานรสีขาวยุติธรรม รวมถึงมีฤทธิ์เดชมหาศาลและใช้ตรีเพชรเป็นอาวุธในการต่อสู้ ตลอดจนรักษาอุปนิสัยของความเป็นทหารไว้ ๒ ประการ อันได้แก่ ความจงรักภักดีและความกล้าหาญ ในขณะที่เดียวกันก็พบว่ามี การเพิ่มคุณลักษณะพิเศษและอาวุธพิเศษบางประการให้แตกต่างจากเรื่องรามเกียรติ์ อาทิ ในเรื่องรามาวตาร หนุมานมีพลังฝ่ามือที่มีอำนาจภาพ ในเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน หนุมานมีเกราะแก้วกำบังกาย ซึ่งทั้งสองประการล้วนเป็นลักษณะที่เพิ่มขึ้นใหม่

๓.๑.๓ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่ทั้งหมด

ตัวละครหนุมานปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่มีเนื้อเรื่องแตกต่างจากเรื่องรามเกียรติ์โดยสิ้นเชิงเป็นจำนวนมากที่สุดคือ ๗ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ เรื่อง บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่อง หนุมานซ่าเลนเจอร์ เรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่อง เจาะเวลาหาวีรกรรมตรีศ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสงคราม ตอนชาติไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๑.๓.๑ หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์

ภาพที่ ๕๖: ปกเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ (ที่มา: <http://www.premierfanclub.com>)

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้เป็นยอดมนุษย์ซึ่งภายนอกสวมชุดหนังของลิงเผือกหนุ่ม มีรูปลักษณ์และคุณสมบัติพิเศษเช่นเดียวกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๑ มีอุปนิสัยสอดคล้องตามคติของวีรบุรุษนั่นคือ จิตใจดี ยึดมั่นในคุณธรรม ชอบช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อนหรือตกอยู่ในอันตราย มีหน้าที่ปกป้องผู้อื่น ขณะเดียวกันก็เด็ดขาด เอาจริง เอาจัง ในการกำจัดผู้คิดร้ายทำลายความสงบสุข หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้มีกำเนิดที่แตกต่างและ

น่าสนใจ กล่าวคือ มีกำเนิดคล้ายคลึงกับการกำเนิดของยอดมนุษย์อุลตร้าแมนผู้โด่งดัง ซึ่งได้รับความนิยมมากที่สุดในประเทศญี่ปุ่น ไทย และอีกหลายประเทศในโลก (สมโพธิ แสงเดือนฉาย, ๒๕๕๓) ยอดมนุษย์หนุมานกำเนิดจากการที่เจ้าแม่อุลตร้า มารดาของเหล่าพี่น้องหนุมาน อัญเชิญดวงวิญญาณของหนุมาน เทพในตำนานมาประทับในร่างของเด็กชายโก๊ะ ผู้ยอมสละชีวิตเพื่อปกป้องพระพุทธศาสนาจากโจรขโมยตัดเศียรพระ ยอดมนุษย์หนุมานจึงมีพลังอำนาจในลักษณะของการรวมจิตวิญญาณของเทพหนุมานเข้ากับร่างของเด็กชายโก๊ะเพื่อทำหน้าที่ปราบสัตว์ประหลาดที่มารุกรานโลก นอกจากนี้ในส่วนของรูปร่างลักษณะภายนอกยังปรากฏความโดดเด่นทั้งเรื่องขนาดและรูปร่าง ดังรูปและรายละเอียดดังต่อไปนี้

ภาพที่ ๕๒-๕๓: ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนุมานพบเจียดยอดมนุษย์
(ที่มา: <http://th.wikipedia.org>)

๓.๑.๓.๑.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์

ก. กำเนิด

หนุมานในเรื่องหนุมานพบเจียดยอดมนุษย์กำเนิดมาจากการที่เจ้าแม่อุลตร้า อัญเชิญวิญญาณของหนุมาน เทพวานรเผือก บุตรของพระพายให้ประทับเข้าสู่ร่างของเด็กผู้ชายที่มีชื่อว่า “โก๊ะ” ซึ่งเสียชีวิตเพราะขาดขบวนการขโมยตัดเศียรพระของกลุ่มโจร เนื่องจากเจ้าแม่อุลตร้าและเหล่าพี่น้องอุลตร้าชื่นชมความกล้าหาญของโก๊ะ เด็กชายผู้ดูแลพระศาสนา เจ้าแม่อุลตร้าจึงช่วยชุบชีวิตเด็กชายโก๊ะขึ้นมาให้เป็นยอดมนุษย์หนุมานเพื่อทำหน้าที่พิทักษ์โลกและจักรวาล ดังเหตุการณ์ขณะเจ้าแม่อุลตร้าอัญเชิญวิญญาณหนุมาน ความว่า

“เจ้าแม่อุลตราหมีทั้งสองขึ้น เหย่น้ำมองไปยังที่ไกลตา! เจ้าแม่อุลตรา กำลังอัญเชิญวิญญาณของหนุมาน เทพวานรเผือก! แสงเจดจ้าบาดตาบวบไปทั่ว เมื่อลำแสงนั้นจางหายไป โเกะก็ลืมตาขึ้นจ้องมองเหล่าพี่น้องอุลตราอย่างงุนงง”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๑)

การชุบชีวิตเด็กชายโกะขึ้นมาอีกครั้งโดยที่รูปร่างภายนอกเป็นมนุษย์เหมือนเดิม แต่ภายในจิตใจนั้นเป็นหนุมาน ทำให้ในยามปกติจะไม่มีใครล่วงรู้เลยว่าเด็กชายโกะแท้จริงแล้วก็คือหนุมานนั่นเอง ดังความว่า

“บนรถจี๊ปที่กำลังวิ่งตะบึงท่ามกลางฝุ่นตลบอบอวล มีชาย ๓ คนอยู่บนรถ พวกมันเป็นพวกโจรที่ฆ่าโกะ ทันใดนั้น ก็มีเด็กคนหนึ่งปรากฏร่างขึ้นขวางหน้ารถ โเกะนั่นเอง!

“นั่นมันเด็กที่เราตายไปนี่หว่า”

“เป็นไปไม่ได้”

โจรใจหिनชักปืนออกมายิงใส่โกะ แต่ไม่สามารถทำอะไรโกะได้ ทำเอาพวกโจรหน้าซีดเผือดด้วยความหวาดกลัว

โกะจึงกลายร่างเป็นหนุมาน ไล่ตามสังหารพวกโจรทีละคนจนหมดสิ้น จากนั้นก็ทะยานร่างขึ้นสู่ท้องฟ้า” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๓)

ในยามที่ต้องทำหน้าที่ปกป้องโลกจากสัตว์ประหลาด พิทักษ์คนดีให้อยู่รอดปลอดภัยและขจัดภัยคนชั่วให้หมดไป รูปร่างภายนอกจะเป็นหนุมานแต่ภายในจิตใจจะเป็นเด็กชายโกะ ดังคำพูดของ “อนันต์” น้องคนสนิทของเด็กชายโกะ ความว่า

“หนุมานเหาะลงมายังโลก...เพียงแค่อนันต์เพื่อนผู้น้องคนสนิทเห็นก็รู้ว่า เป็นพี่โกะ จึงพยายามไล่ติดตาม...” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๒)

ดังนั้นหากจะกล่าวถึงกำเนิดที่แท้จริงของตัวละครหนุมานก็คือเทพวานร บุตรของพระพายนั่นเอง เพราะถ้าเจ้าแม่อุลตราไม่อัญเชิญวิญญาณของหนุมานเข้าประทับในร่างของโกะก็คงไม่อาจทำให้โกะฟื้นขึ้นมาได้อีกครั้ง และหลักฐานสนับสนุนความเป็นบุตรของพระพายอีกประการก็คือเหตุการณ์ก่อนเด็กชายโกะจะฟื้นขึ้นมาอีกครั้งได้มีลมหอบหนึ่งพัดมาสัมผัสร่างกาย ดังความว่า

“ฉันพลันลมหอบหนึ่งก็พัดกรรโชกไปยังร่างของโก๊ะ ที่ยังไม่ทันรู้เนื้อรู้ตัว จนเกือบเซล้ม...ท่ามกลางแสงสว่างที่เจิดจ้าไปทั่ว หนูมานได้ถือกำเนิดขึ้น! จิตวิญญาณของวานรเผือก บุตรพระพายแห่งสายลม หนูมานเทพผู้พิทักษ์ในตำนานของไทย ได้ประทับเข้าสู่ร่างของโก๊ะแล้ว!” (หนูมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๑)

ข. เป็นเทพในตำนาน

ตามคำบอกเล่าจากหลายเหตุการณ์ในเรื่องได้อ้างถึงหนูมานว่าเป็นเทพวานร บุตรพระพายเจ้าแห่งลม อาทิ เหตุการณ์ขณะกลุ่มเด็กเต้นขอฝน ดังความว่า

“เด็กไทยจึงได้เต้นขอฝนกัน เด็ก ๔-๕ คน ต่างตีฆ้องและกลองและเต้นรำกันด้วยท่าทางแก้งก้างน่าขบขัน...

“โก๊ะ” เด็กชายผู้สวมหัวโขนหนูมาน เทพวานรในตำนานได้ขับกลอนขึ้น “โปรดก่อนเจ้าข้า เจ้าข้าโปรดก่อน อากาศมันร้อน ผมทนไม่ไหว...”

(หนูมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๔)

ในเหตุการณ์ขณะเจ้าแม่อุลตราเซียนวิญญาณหนูมานเข้าประทับร่างของโก๊ะ ดังความว่า

“เจ้าแม่อุลตราเซียนมือทั้งสองขึ้น เยกหน้ามองไปยังที่ไกลตา!...กำลังอัศจรรย์ วิญญาณของหนูมาน เทพวานรเผือก!” (หนูมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๑)

ค. เป็นลิงเผือกรูปร่างสูงใหญ่

จากภาพประกอบและคำบรรยายเรื่องทำให้ทราบว่าหนูมานในเรื่องนี้เป็นลิงเผือกที่มีรูปร่างสูงใหญ่กว่ามนุษย์ทั่วไปคล้ายกับหนูมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ จากเหตุการณ์ขณะเซียนวิญญาณหนูมานมาประทับร่างของเด็กชายโก๊ะ (หนูมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๑)

ภาพประกอบของการ์ตูนเรื่องนี้ยังแสดงให้เห็นว่าหนูมานมีรูปร่างสูงใหญ่ กาย่า อยู่ในวัยฉกรรจ์ รวมถึงความสามารถในการใช้พลังมหาศาลเพื่อต่อสู้กับเหล่าสัตว์ประหลาดเพื่อปกป้องโลก ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับเหล่ายอดมนุษย์อุลตราแมนทั้งหก ดังรูป

ภาพที่ ๕๔: ตัวละครหนุมานจากเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ ขณะยืน
(ที่มา: <http://k1o2y3.blogspot.com>)

๓.๑.๓.๑.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในเรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ มีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษตลอดจนอาวุธคู่กาย ๓ ประการ เหมือนกับตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ กล่าวคือ หนุมานความสามารถในการเหาะ มีพลังกำลังมหาศาล และมีตรีเพชรพิฆาตเป็นอาวุธ นอกจากนี้หนุมานยังมีความสามารถและคุณลักษณะบางประการที่ได้รับการปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ใหม่รวมถึงนำอนุภาคจากบริบทอื่นเพิ่มเติม อาทิ ทักษะมวยไทย สามารถเพิ่มพลังได้เมื่อมีลมพัดผ่าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เหาะได้

หนุมานมีความสามารถในการเหาะเหมือนกับพี่น้องอูลตรา ทำเหาะของหนุมานคล้ายกับยอดมนุษย์อื่นๆ ที่เป็นที่รู้จักกันดีโดยทั่วไป เช่น ซุปเปอร์แมน อูลตราแมน และแบทแมน นั่นคือกำมือด้านขวาแล้วยกขึ้นชี้ไปในทิศทางที่ต้องการไป ส่วนมือซ้ายกำไว้ระดับบริเวณอก ลักษณะดังกล่าวนี้แปลกใหม่ต่างไปจากลักษณะของหนุมานในรามเกียรติ์ แสดงให้เห็นการผสมผสานลักษณะตัวละครยอดมนุษย์ในภาพยนตร์สมัยใหม่กับตัวละครในวรรณคดียุคก่อน ทำการเหาะของยอดมนุษย์หนุมานมีลักษณะดังรูปนี้

ภาพที่ ๕๕: ตัวละครหนุมาน จากเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ ขณะเหาะ
(ที่มา: <http://k1o2y3.blogspot.com>)

ดังเหตุการณ์ที่หนุมานเหาะลงมายังโลกเป็นครั้งแรก ความว่า

“หนุมานเหาะลงมายังโลก...เพียงแค่อนันต์เพื่อนผู้น้องคนสนิท
เห็น ก็รู้ว่าเป็นพี่ก็ะจึงพยายามไล่ติดตาม”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๒)

ในตอนหลังจากหนุมานสังหารโจรขโมยเศียรพระได้สำเร็จก็เหาะกลับไปยังฐานที่ตั้ง
(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๓)

ข. มีพลังกำลังมหาศาลและจะเพิ่มขึ้นเมื่อลมพัดผ่าน

คุณสมบัติสำคัญพื้นฐานประการหนึ่งของยอดมนุษย์ก็คือ การมีพลังมหาศาล และจะเพิ่มมากขึ้นเมื่อลมพัดผ่าน ลักษณะประการนี้ของหนุมานยังแสดงให้เห็นถึงเค้าร่างจาก คุณลักษณะของหนุมานในรามเกียรติ์ ที่หนุมานสามารถฟื้นคืนชีพได้เพียงมีลมพัดผ่าน นอกจากนั้นคุณสมบัติข้อนี้ยังเป็นพื้นฐานของความสามารถอีกหลายประการรวมถึงการยกของหนักได้โดยง่าย ดังเนื้อความว่า

“หนุมานจับไทร้นโตะที่ถล่มเข้ามาตัวแรก ยกชูขึ้นแล้วทุ่มลงกับ
พื้นดิน จากนั้นก็จับอาชโทโรม่อนเหวี่ยงกระเด็นไป ดาชโทปนก็ถูกทุ่มไป
ชนอาชโทโรม่อนล้มกลิ้งไปทั้งคู่” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๒๑)

ระหว่างการต่อสู้เมื่อหนุมานตกอยู่ในอันตรายเป็นฝ่ายเพลี่ยงพล้ำทำให้กำลังลดลง แต่หากมีลมพัดผ่านสัมผัสผิวกายพลจะกำลังที่หายไปก็จะคืนมา ดังความว่า

“...อุลตราแมนเงยหน้าขึ้นไปเห็นหนุมานถูกกักลอยอยู่กลางอากาศ ด้วยพลังจิตของโกโมร่า ๓ พี่น้องจึงล้อมวงเป็นวงกลมแล้วเริ่มหมุนตัว เนื่องจากหนุมานเป็นลูกพระพาย หากลมพัดต้องกาย พลจะกำลังก็จะกลับคืนมา พี่น้องอุลตราทั้ง ๓ คน จึงรวมพลังกันสร้างลมหมุน เพื่อให้พัดไปสัมผัสกายหนุมาน ที่ลอยอยู่กลางอากาศ”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๒๗)

ค. มีทักษะมวยไทย

หนุมานมีลูกเตะมวยไทยเป็นความสามารถเฉพาะบุคคลอีกประการหนึ่ง สะท้อนให้เห็นว่าหนุมานเป็นวีรบุรุษของคนไทยอย่างแท้จริงเพราะมีศิลปะการต่อสู้ของไทยเป็นความสามารถพิเศษเฉพาะตนซึ่งเหล่าพี่น้องอุลตราไม่มี ดังความว่า

“หนุมานก็ปล่อยไม้ตายที่ไม่น้อยหน้ากว่าเหล่าพี่น้องอุลตรา ควงตรีเพชรในมืออย่างแคล่วคล่อง ปล่อยลูกเตะมวยไทยใส่เหล่าพี่น้องสัตว์ประหลาดอย่างไม่นับ เมื่อเห็นช่องโหว่ก็ใช้ตรีเพชรทะลวงอกโคโรบอน”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๒๘)

ง. มีตรีเพชรพิฆาตเป็นอาวุธ

ตรีเพชรของหนุมานไม่ใช่ตรีเพชรธรรมดาแต่เป็นตรีเพชรพิฆาตมีอานุภาพสูงเพื่อการทำลายล้างจนถึงแก่ชีวิต ส่วนปลายแหลมมีความคมยิ่งกว่าเพชรและตัดทุกอย่างให้ขาดได้โดยง่าย (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๒๘) แม้แต่การตัดศีรษะให้ขาดออกจากกันตรีเพชรของหนุมานก็สามารถทำได้ด้วยการตัดเพียงครั้งเดียว ดังความว่า

“ด้วยตรีเพชรพิฆาตที่คล้ายคลึงกับอุลตราสแลชของอุลตราแมน อาซโทโรมอนและดาซโทปันถึงกับหัวขาดกระเด็น เหล่าพี่น้องอุลตราไม่รอช้า ต่างระดมปล่อยพลังแสงโจมตีอย่างพร้อมเพรียง”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๓๑)

นอกจากนั้นตรีเพชรพิฆาตของหนุมานเมื่อหมุนเป็นวงกลมด้วยความรวดเร็วจะปรากฏภาพคล้ายกับอุลตราสแลชของอุลตราแมน จึงมีคุณสมบัติคล้ายกับอุลตราสแลชในแง่ของการทำงาน กล่าวคือ มีอำนาจในการทะลวงอวัยวะภายในสูงและสามารถตัดสิ่งของให้ขาดได้โดยง่าย ดังรายละเอียดจากรูปต่อไปนี้

ภาพที่ ๕๖: อุลตราสแลชของอุลตราแมน (ที่มา: <http://www.palungdham.com>)

๓.๑.๓.๑.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

สำหรับบุคลิกและอุปนิสัยของหนุมานที่พบในเรื่องนี้ล้วนเป็นด้านดี ได้แก่ เป็นที่พึ่งและเป็นขวัญใจของผู้อื่น จิตใจดี เด็ดขาด กล่าวหาญ ช่างสังเกต มีสติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เป็นที่พึ่งของทุกคน

เนื่องจากหนุมานเป็นเทพผู้พิทักษ์ในตำนานของไทย หนุมานจึงกลายเป็นที่พึ่งของมนุษยโลกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังตอนวิญญานหนุมานประทับร่างเด็กชายโก๊ะ ความว่า

“หนุมานได้ถือกำเนิดขึ้น! จิตวิญญานของวานรเผือก บุตรพระพายแห่ง
สายลม **หนุมานเทพผู้พิทักษ์ในตำนานของไทย ได้ประทับเข้าสู่ร่างของโก๊ะแล้ว!**”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๑)

ทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่เมื่อเดือดร้อนก็นึกถึงหนุมานเป็นลำดับแรกทั้งที่ยังมีเหล่าพี่น้องอุลตรา แต่ด้วยความเป็นคนไทยซึ่งคุ้นเคยกับวรรณคดีรามเกียรติ์และตัวละครเอกในเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนุมานซึ่งเป็นตัวละครสำคัญในเรื่อง ตัวละครหนุมานมักจะเข้ามาเมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายแรง เข้ามาช่วยคลี่คลายสถานการณ์ไม่ว่าวันแม้แต่ยามทุกข์หรือสุขเดือดร้อน หนุมาน

จึงเปรียบเสมือนวีรบุรุษในใจคนไทยมาเป็นระยะเวลาานาน ดังเหตุการณ์ตอนกลุ่มเด็กขอฝนจาก หนุมาน เทพวานรในตำนาน เพราะเชื่อว่าจะบันดาลฝนให้ตกลงมาเพื่อบรรเทาความร้อนแห้งแล้ง ได้ ทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นว่าหนุมานเป็นสัญลักษณ์ของความอุดมสมบูรณ์ด้วย ดังความว่า

“ด้วยอุณภูมิที่สูงขึ้นจนถึง ๕๐ องศาเซลเซียส ทุกๆ วัน

เด็กไทยจึงได้เดินขอฝนกัน เด็ก ๔-๕ คน ต่างตีฆ้องและกลอง และเต้นรำ กันด้วยท่าทางแก้งก้างน่าขบขัน...

“โก๊ะ” เด็กชายผู้สวมหัวโขนหนุมาน เทพวานรในตำนานได้ขับกลอนขึ้น ไปรดก่อนเจ้าข้า เจ้าข้าโปรดก่อน อากาศมันร้อน ผมทนไม่ไหว ขอฟ้าขอฝนจงหล่น เร็วไว...” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๔)

ในขณะที่เหล่าสัตว์ประหลาดออกอาละวาด หนุมานก็เป็นยอดมนุษย์ตนแรกที่มนุษย์นี้ ถึง ดังความว่า

“เหล่าสัตว์ประหลาดพากันอาละวาดทำลายล้างไปทั่วอย่างเมามันทุบ ทำลายจรวดที่ยังหลงเหลืออยู่ แล้วกระที่บ้ำจันแหลกละเอียดเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย... โดโรบอนพันไฟใส่เครื่องบินขับไล่จันลูกใหม่ ระเบิดไปตามๆ กัน ชิ้นส่วนจาก เครื่องบินที่ระเบิด ปลิวตกใส่ผู้คนที่หนีตายกันอย่างอลหม่าน...

อนันต์พบกับมาริษาพี่สาวในป่า มาริษาคือผู้ช่วยของด็อกเตอร์วิศรุตที่หนี รอดออกมาจากห้องทดลองใต้ดินได้อย่างหวุดหวิด

อนันต์: พี่อะ เราไปหาพี่โก๊ะกันเถอะ พี่โก๊ะเค้าช่วยปราบสัตว์ประหลาดให้ เราได้อยู่แล้ว” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๙)

รวมถึงเหตุการณ์ในตอนท้ายหลังหนุมานและเหล่าพี่น้องอุลตร้าปกป้องโลกให้พ้นภัยจาก สัตว์ประหลาดได้สำเร็จแต่หน้าที่ดูแลโลกยังคงไม่สิ้นสุดตราบโดที่โลกยังเผชิญกับอันตรายหนุมาน ยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์ก็ยังคงเป็นที่พึ่งของทุกคนต่อไป (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๓๒)

ข. เป็นขวัญใจของเด็ก

หนุมานเป็นขวัญใจของเด็กโดยเฉพาะเด็กไทยที่รู้จักตัวละครลิงหนุมานว่าเป็น ตัวละครสำคัญฝ่ายธรรมะจากรวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ เห็นได้จากเหตุการณ์ที่เด็กๆ ทำพิธีขอฝน

จากหนุมาน โดยปกติการประกอบพิธีกรรมต่างๆ มักเป็นไปด้วยความสงบ เพื่อความศักดิ์สิทธิ์และเพื่อให้ผู้ประกอบพิธีเกิดสมาธิแต่เหตุการณ์ขอฝนครั้งนี้กลับมีแต่ความสนุกสนาน ความขบขันซึ่งเกิดจากท่าทางอันเก้งก้างของเด็กๆ แสดงให้เห็นว่าหนุมาน เป็นเทพในตำนานที่เด็กๆ ชื่นชอบสามารถสร้างรอยยิ้มและเสียงหัวเราะให้แก่เด็กๆ ได้ ต่างกับความคิดโดยทั่วไปว่าเทพในตำนานนั้นคือชาวสวรรค์^๒ มีคุณธรรมสูงส่ง น่าเกรงขามเกินกว่ามนุษย์จะเข้าไปเกี่ยวข้อง ในศาสนาพราหมณ์เชื่อว่าพระพรหมเป็นผู้สร้างโลกและมีเทพซึ่งประจำธาตุต่างๆ ประจำสิ่งต่างๆ เช่น ฝนก็มีเทพเทวดาของฝน จึงกล่าวได้ว่าหนุมานเป็นเทพที่มีความใกล้ชิดและเข้าถึงได้ง่ายที่สุด ดังความว่า

“เด็กไทยจึงได้เดินขอฝนกัน...ต่างตีฆ้องและกลอง และเดินรำกันด้วยท่าทางเก้งก้างน่าขบขัน...

“โก๊ะ” เด็กชายผู้สวมหัวโขนหนุมาน เทพวานรชาวในตำนานได้ขบกลอนขึ้น... พวกเด็กๆ ซึ่งมีโก๊ะสวมหัวหนุมาน และอนันต์เพื่อนสนิทเป็นหัวใจ พวกกันเดินขอฝนอย่างสนุกสนานเต็มที่” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๔-๖)

ค. จิตใจดี

การมีจิตใจดีเป็นอุปนิสัยของหนุมานที่เห็นได้อย่างชัดเจน หนุมานเป็นผู้มีจิตใจดีซึ่งสัมพันธ์กับลักษณะของวีรบุรุษ (Hero) ที่เป็นผู้มีคุณธรรม ชอบช่วยเหลือคนให้พ้นทุกข์ ประกอบกับความสามารถเหนือมนุษย์ ความกล้าหาญ และสติปัญญาอันเฉลียวฉลาดทำให้เกิดวีรกรรมการต่อสู้เพื่อคนส่วนใหญ่หรือการผจญภัยต่างๆ ที่เก้งเกินกว่าคนทั่วไป ตัวอย่างจากตอนที่หนุมานตามหาดอกสังกรณีตรีชวาเพื่อช่วยเหลืออนันต์ เพื่อนรัก ดังความว่า

“หนุมานเหาะลงมายังโลก...เพียงแค่อนันต์เพื่อนผู้น้องคนสนิทเห็น ก็รู้ว่า เป็นพี่โก๊ะ จึงพยายามไล่ติดตาม...จนกระทั่งเป็นลมล้มสลบลง โก๊ะหรืออีกนัยหนึ่งคือหนุมาน ต้องพยายามหาดอกสังกรณีตรีชวาซึ่งสามารถชุบสรพชีพได้มาช่วยอนันต์ให้ทันเวลา” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๒)

นอกจากต้องตามหาดอกสังกรณีตรีชวาแล้วนั้น หนุมานยังต้องคิดหาวิธีหยุดรถพระอาทิตย์ไม่ให้เคลื่อนที่จนกว่าจะชุบชีวิตอนันต์เพื่อนผู้น้องได้สำเร็จซึ่งต้องใช้ความพยายามมากยิ่งขึ้น

^๒ เปลื้อง ณ นคร, พจนานุกรมไทย (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๙).

กว่าการตามหาดอกสังกรณีตรีชวาเนื่องจากจัดอยู่ใน ๓ สิ่งที่ห้ามได้ยากยิ่ง ด้วยเหตุนี้หากจิตใจของหนุมานไม่ได้ตั้งมั่นอยู่ในความดี หรือมีความคิดที่จะช่วยเหลือคนอื่นก็คงไม่อาจหาญไปห้ามพระอาทิตย์ไม่ให้ส่องแสงตามธรรมชาติที่เป็นอยู่

“ก่อนที่พระอาทิตย์จะขึ้น...หนุมานจึงเหาะไปยังพระอาทิตย์ที่แผดแสงร้อนแรง เพื่อหยุดรাত্রกพระอาทิตย์เอาไว้ และช่วยชีวิตอนันต์ไว้ได้ในที่สุด” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๓)

ในเหตุการณ์ที่อนันต์วิงวอนขอให้หนุมานจัดการกับสัตว์ประหลาด ไม่นานก็ปรากฏภาพหนุมานเหาะทะยานลงมาช่วยเหลือตามคำร้องขอ ความว่า

“พี่โงะ! หนุมาน!”

อนันต์ร้องตะโกนเรียก...

เหล่าสัตว์ประหลาดยังคงอาละวาดไปทั่วอย่างไม่หยุดยั้ง ห่างออกไปเป็นถึงเก็บเชื้อเพลิงพิเศษที่สะท้อนแสงแวววาวอยู่ กระตุ้นความเกรี้ยวกราดให้กับไทรันโตะและโดโรบอน พวกมันวิ่งตรงเข้าใส่ใช้ร่างกายกระแทกถังเก็บเชื้อเพลิง

“ตายล่ะ! ถ้ามันระเบิดขึ้นมาละก็ ยุ่งกันใหญ่แน่...”

ตอนนั้นเองหนุมานก็เหาะทะยานลงมาจากฟ้า รวากับจะได้ยินเสียงวิงวอนของอนันต์” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๒๑)

ง. เด็ดขาด

แม้หนุมานจะแสดงออกถึงจิตใจที่ดีโดยการช่วยเหลือผู้ที่เดือดร้อน แต่สำหรับคนไม่ดีหนุมานก็มีวิธีการจัดการอย่างเด็ดขาดเช่นกัน ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้คนเหล่านี้ทำอันตรายผู้อื่นได้อีก ดังตอนที่หนุมานปราบโจรตัดเศียรพระ (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๓)

จ. กล้าหาญ

หนุมานมีหน้าที่พิทักษ์ทั้งโลกและมนุษย์ให้ดำเนินชีวิตอย่างสงบสุข จากหลายเหตุการณ์แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญอย่างโดดเด่นของหนุมานเหนือยอดมนุษย์อูลตรา ดังเหตุการณ์ตอนกลางเรื่องที่หนุมานต่อสู้เพียงลำพังกับเหล่าสัตว์ประหลาด แม้จะเป็นฝ่าย

เสียเปรียบคู่ต่อสู้เรื่องจำนวนแต่หนุมานก็ไม่เคยยอมแพ้หรืออ่อนแอให้ศัตรูเห็น จนกระทั่งเพลิง
พล้ำถูกตรึงไว้กลางอากาศด้วยพลังจิตของสัตว์ประหลาดโกโมร่า ดังความว่า

“หนุมานที่ต่อสู้เพียงลำพังถูกรุมเล่นงานทั้งซ้ายขวาหน้าหลัง
โฉบบอนพ่นไฟจากปาก อาชโทโรม่อนใช้แล้ในมือขวาและเคียวในมือซ้าย
ฟาดฟันอย่างดุเดือด ดาซโทบันใช้กรงเล็บแหลมคมที่มแทง ไทรันโตะ
ปล่อยหมัดลูกตุ้มและก้อนทุบ... ในที่สุดหนุมานก็ถูกจับตัวได้และถูกโยนละ
ลิวไป จากนั้นก็ถูกตรึงไว้กลางอากาศด้วยพลังจิตของโกโมร่า!”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๒๓)

จ. ช่างสังเกต

อุปนิสัยอีกประการของหนุมานซึ่งช่วยให้การปฏิบัติภารกิจปกป้องโลกมนุษย์
ดำเนินไปด้วยดีและผิดพลาดน้อยที่สุด อันเป็นคุณลักษณะสำคัญสำหรับผู้เป็นวีรบุรุษ คือ ความ
ช่างสังเกต คอยระวังภัยและตื่นตัวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเสมอ ดังเหตุการณ์ขณะใจตัดเศียรพระ
เริ่มปฏิบัติการโจรกรรม ความว่า

“พวกเด็กๆ ซึ่งมีกะโหลกหัวหนุมาน และอนันต์เป็นหัวใจพากัน
เต็นขอฝนอย่างสนุกสนานจนไม่รับรู้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบข้าง
รถจี๊ปคันหนึ่งวิ่งมุ่งหน้ามา โดยมีชายฉกรรจ์ ๓ คน อยู่บนรถ
รถจี๊ปคันนั้นแล่นเข้าจอดอย่างลับๆ ล่อๆ มีพิรุช ชาย ๒ คนบนรถเร้นกาย
เข้ามาในวัดโดยที่เด็กๆ ต่างไม่รู้ตัว ทว่าหัวหนุมานจดจ้องมองชายคู่นั้น
และได้เดินตามเข้าไปในวัด” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๖)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ มี
รูปลักษณะ คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยส่วนใหญ่แตกต่างจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระ
ราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เนื่องจากหนุมานในเรื่องนี้เป็นยอดมนุษย์ของไทยจึงทำให้เกิดการ
ปรับเปลี่ยนลักษณะการกำเนิดของหนุมานให้เป็นการเชิดดวงวิญญาณของหนุมานเข้ามาสถิตใน
ร่างของเด็กชาวโลกซึ่งลักษณะดังกล่าวเหมือนกับการกำเนิดของอูลตราแมน หนุมานยังมีทักษะ
มวยไทยและสามารถเพิ่มพลังได้เมื่อมีลมพัดผ่าน ส่วนลักษณะที่ยังคงเดิมก็คือความเป็นวานร
เผือก ความสามารถในการเหาะ พลังกำลังมหาศาล และมีตรีเพชรเป็นอาวุธ ด้วยความเป็นยอด

มนุษย์ทำให้หนุมานเป็นสัญลักษณ์ของความหวังและการมีชีวิตรอด ส่วนอุปนิสัย หนุมานมีความกล้าหาญ ช่างสังเกต มีจิตใจดีแต่ขณะเดียวกันก็เด็ดเดี่ยวเมื่อเผชิญหน้ากับศัตรู

๓.๑.๓.๒ ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์

ภาพที่ ๕๗: ตัวละครในเรื่อง ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์

หนุมานในเรื่องนี้ปรากฏความน่าสนใจประการแรกคือชื่อเรียกที่หลากหลายทั้ง “หนุมานจิ๋ว” “พีหนุมาน” หรือชื่อที่ปังปอนด์เรียกว่า “ฟี่ลิง” ซึ่งเป็นคำเรียกที่แสดงทั้งลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี ต่อมาคือการระบุที่มาของชื่อหนุมานแตกต่างจากเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ซึ่งกล่าวว่า หนุมานหมายถึงคางหัก แต่ในเรื่องนี้ชื่อหนุมานนั้นหมายถึง “ผู้มีคางแข็ง” (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่มพิเศษ หน้า ๑๒) ในส่วนของรูปลักษณะที่โดดเด่นก็คือ รูปร่างขนาดเล็กสมกับคำเรียกว่า “หนุมานจิ๋ว” ใบหน้าขนาดแบนและใหญ่รวมถึงขนาดมือและเท้าซึ่งใหญ่และหนามาก รวมถึงขนาดนิ้วซึ่งใกล้เคียงกับมนุษย์ รูปลักษณะประการต่อมาคือ อวัยวะต่างๆ บนใบหน้าที่คล้ายกับมนุษย์ต่างดาว ไม่ว่าจะเป็นดวงตาแหลมเรียวยาว ศีรษะขนาดใหญ่ รวมถึงขนาดของจมูกและปากที่มีขนาดเล็ก ดังรูปต่อไปนี้

ภาพที่ ๕๘ ตัวละครหนุมาน

ภาพที่ ๕๙: มนุษย์ต่างดาว (Alien)

ความทันสมัยของรูปร่างหน้าตาหนุ่มานเกิดจากการใช้ภาพแอนิเมชันสร้างตัวละครนี้ขึ้นมาเพื่อรองรับเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสถานที่ต่างเวลาและมีติดกับปัจจุบัน และเพื่อให้หนุ่มานสามารถเชื่อมโยงความสนใจของกลุ่มผู้อ่านวัยเด็กได้ง่ายขึ้น เนื่องจากขนาดร่างกายของหนุ่มานมีความใกล้เคียงกับเด็กในวัยนี้ อาจทำให้เด็กคุ้นเคย รู้สึกเป็นมิตร ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้ผลิตและผู้อ่านประสบความสำเร็จง่ายขึ้น นอกจากนี้ประวัติของหนุ่มานยังมีความน่าสนใจในส่วน of แผลงที่อยู่อาศัยซึ่งสามารถระบุได้แน่นอนเป็นหลักแหล่งแตกต่างจากเรื่องอื่นที่ไม่มีระบุไว้ในส่วนของบทบาท ในตอนแรกหนุ่มานเป็นผู้ช่วยให้ปังปอนด์หาวิธีเพื่อช่วยหนุ่มานออกจากที่คุมขัง หลังจากนั้นหนุ่มานจึงได้ออกมาปราบจอมมารไซเบอร์ ราชาแห่งไวรัสผู้คิดครอบครองป่าหิมพานต์ทั้งหมด ทำให้ป่าหิมพานต์และโลกมนุษย์ปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวง

๓.๑.๓.๒.๑ กำเนิดรูปลักษณ์

ก. กำเนิด

ตัวละครหนุ่มานในการ์ตูนรายคาบเรื่องปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เป็นลูกของพระพาย ดังคำพูดของพญาปักซี สัตว์เทพตระกูลนก แห่งทิศเหนือ กัลยาณมิตรของหนุ่มาน ผู้ครอบครองลูกแก้วอุดร ลูกแก้ววิเศษลูกหนึ่งในจำนวน ๔ ลูก ดังความว่า

พญาปักซี: ดูเหมือนตั้งแต่ท่านหนุ่มานหายตัวไป หิมพานต์ก็มีแต่เรื่อง

ปังปอนด์: ท่านพญาปักซีก็รู้เรื่องฟี่ลิ่งยังงั้นหรือครับ

พญาปักซี: ใช่...ถึงพวกเราจะเป็นสัตว์เทพที่แข็งแกร่งมีอิทธิฤทธิ์มากมายก็ไม่อาจเทียบับบุตรแห่งพระพายได้หรอก”

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์เล่ม ๕ หน้า ๘-๙)

ข. เป็นลูกสิงเฝือก

จากภาพประกอบและคำบรรยายถึงลักษณะและคุณสมบัติของตัวละครหนุ่มาน ทำให้ทราบว่าเป็นสิงเฝือก อายุ ๗ ปี มีภูมิลำเนา ชนเพชรและเขี้ยวแก้ว ประกอบกับคำพูดของนางแม่วิพาร์ที่เรียกขานหนุ่มานตามรูปลักษณ์ภายนอกว่า “สิงเฝือก” ในบทสนทนาระหว่างจอมมารไซเบอร์ ราชาแห่งไวรัสคอมพิวเตอร์กับนางแม่วิพาร์ ผู้คิดทรยศต่อป่าหิมพานต์ จอมมารไซเบอร์ จึงให้วิพาร์จับหนุ่มานไปขังเพื่อจะได้ไม่เข้ามาขัดขวางแผนการครอบครองป่าหิมพานต์ ดังความว่า

“จอมมารไซเบอร์: วิพาร์ งานของเจ้าไปถึงไหนแล้ว

วิพาร์: ท่านหมายถึงเจ้าลิงเผือก

จอมมารไซเบอร์: ใช่ เจ้าจัดการเรียบร้อยแล้วหรือยัง”

(บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๒ หน้า ๘)

จากภาพประกอบและคำบรรยาย หนุมานมีอายุเพียง ๗ ปี เป็นเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น ขนาดรูปร่างจึงเล็กใกล้เคียงกับตัวละครเอก บั้งปอนด์ เด็กชายอายุ ๕ ขวบ ดังภาพ

ภาพที่ ๖๐: ตัวละครหนุมานในเรื่อง บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์

๓.๑.๓.๒.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในเรื่องบั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ มีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษตลอดจนอาวุธคู่กายบางประการที่คงเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ กล่าวคือ หนุมานสามารถหายตัว เหา ได้ รู้มนตร์วิเศษ และมีพลังกำลังมหาศาล นอกจากนี้จะเป็นลักษณะที่ปรับเปลี่ยนสร้างใหม่ อาทิ มีหางสารพัดประโยชน์ เปลี่ยนขนเป็นบริวารได้ รู้ภาษาสัตว์ มีกระแฉจิต มีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีเข็มกลัดเป็นเครื่องมือสื่อสาร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. หาวเป็นดาวเป็นเดือน

หนุมานสามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้เหมือนหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ดังจะเห็นได้จากช่วงการแนะนำตัวละครสำคัญต่างๆ ในเรื่อง (บั้งปอนด์ ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑)

ข. มีหางสารพัดประโยชน์

หางของหนุมานนอกจากเป็นอวัยวะหนึ่งในร่างกายแล้วยังสามารถนำมาใช้ประโยชน์อื่น อาทิ บังคับทิศทางขณะเหาะ ช่วยในการทรงตัวขณะเคลื่อนที่ (บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑)

ค. เปลี่ยนขนเป็นบริวารได้

ขนของหนุมานสามารถเปลี่ยนเป็นร่างแปลงของหนุมานได้ ร่างแปลงนี้มีรูปร่างคล้ายแมลง มีขนาดเล็ก ลำตัวสั้น ส่วนท้ายของลำตัวเป็นปล้องเหมือนมดตะนอย เหาะเหินเดินอากาศได้ ดังคุณสมบัติที่ระบุว่า “สามารถใช้เปิดประตูมิติได้ ๒ ครั้ง เมื่อเปิดแต่ละครั้งละหมดฤทธิ์และกลายเป็นเข็มกลัดทำหน้าที่เครื่องมือสื่อสาร เพื่อให้ปังปอนด์ใช้ติดต่อกับหนุมานระหว่างปฏิบัติการกิจในดินแดนหิมพานต์” (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑)

ง. รู้มนตร์วิเศษ

นอกจากมีพลังกำลังมหาศาลแล้วหนุมานยังรู้มนตร์วิเศษ เสกสิ่งของออกมาตามใจนึก ไม่ว่าจะป้อนอาวุธ หรือของวิเศษเพื่อเป็นผู้ช่วยในแต่ละครั้ง ดังเหตุการณ์ตอนที่หนุมานท่องมนตร์เพื่อขออาวุธประจำกาย ตรีเพชรและขอให้ประตูมิติเปิดออก ความว่า

“นี่ เจอตรีศูล ประตูมิติจงเปิด...จงเปิด...”

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๕)

ในอีกเหตุการณ์หลังจากหนุมานออกจากที่คุมขังได้ด้วยอำนาจของลูกแก้ววิเศษทั้ง ๔ ลูกและเมื่อรวมกับมนตร์วิเศษของหนุมานทำให้ธรรมชาติโดยรอบป่าหิมพานต์กลับมาสวยงามดังเดิม หลังจากเสียมโทรมลงด้วยเมฆหมอกแห่งความชั่วร้ายจากจอมมารไซเบอร์ รวมถึงช่วยพญาบักซีและอสูรป่ารักษาให้กลับมีสภาพเดิม ดังความว่า

“หนุมาน: ทำไมสภาพป่าแถวนี้ ถึงได้เป็นแบบนี้ล่ะเนี่ย

ปังปอนด์: ไม่ใช่แค่นั้นนะครับ คุณันดี พี่เลี้ยง

ภาพพญาบักซีและอสูรป่าถูกขังอยู่ในแผ่นซีดีรอม
แล้วจะทำไงต่อดีล่ะ จะช่วยท่านนกอินทรีได้ไงครับ

หนุมาน: อะๆ ตกข่าวอะไรไร้เปล่า น้องรัก เรามีลูกแก้วอยู่นะ

ปังปอนด์: ใช่แล้ว เมื่อลูกแก้วสี่ลูกรวมกันจะสามารถ

หนุมาน: ล้างเวทมนตร์ทุกอย่างได้ ฮะฮ่า ครบแล้วที่นี้ก็...

หนุมานตั้งสติแบมือทั้งสองข้างออกเพื่อให้ลูกแก้วทั้งสี่ลอยขึ้น

บนฟ้า (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๘ หน้า ๑๘-๒๐)

จ. หายตัวได้

ความสามารถข้อนี้ระบุอยู่ในช่วงการแนะนำตัวละครสำคัญต่างๆ ในเรื่อง (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑) และปรากฏในตอนที่หนุมานจะพา ปังปอนด์และเจ้าบิกสุนัขคู่ใจไปส่งที่บ้านหลังเสร็จสิ้นภารกิจ ดังความว่า

“อสุรปักษา: รักษาสุขภาพนะ

ปักษานู: อย่าลืมมาเยี่ยมนะปังปอนด์

กินรีน้อย: โชคดีจ้ะ

ปังปอนด์: คร่ำบ...บ้ายบายนะทุกคน ไปละนะ

หนุมาน ปังปอนด์ และบิก หายตัวไป”

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๘ หน้า ๒๓)

ฉ. เหาะได้

หนุมานนอกจากจะหายตัวได้แล้วยังสามารถเหาะได้อีกด้วย ดังรายละเอียดในการแนะนำตัวละครสำคัญในเรื่อง (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑) และยังปรากฏตอนที่หนุมานเหาะพาปังปอนด์ไปส่งยังโลกมนุษย์ ความว่า

“หนุมาน: ...กระผมขอพาปังปอนด์ไปส่งบ้าน ก่อนนะขอรับ

ปังปอนด์: ปอนด์ยังไม่อยากกลับงะ

หนุมาน: เอาน่า ไม่อยากรู้หรือว่าพี่ลิงจะจัดการสองวายุร้ายยังไง

ปังปอนด์: อยากรู้สิครับ

หนุมาน: งั้นก็ตามมา

หนุมาน ปังปอนด์ และบิก เหาะขึ้นบนฟ้า

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๘ หน้า ๒๓)

ช. รู้ภาษาสัตว์

ความสามารถอีกประการของหนุมานก็คือ รู้ภาษาสัตว์ ทำให้ติดต่อสื่อสารกับ กิณนรและสัตว์ต่างๆ ในป่าหิมพานต์ได้ ความสามารถข้อนี้ปรากฏในรายละเอียดการแนะนำตัวละครสำคัญในเรื่อง (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑) และแสดงให้เห็น

เห็นในเหตุการณ์ที่หนุมานติดต่อกับบรรดาสัตว์เทพตระกูลต่างๆ ตลอดทั้งเรื่อง อาทิ ในตอนต้นเรื่องขณะหนุมานเอนหลังพักสายตากก็ได้ยินเสียงขอความช่วยเหลือจากนางแม่วิพาร์ ดังความว่า

“วิพาร์: ชะ...ช่วยด้วย

หนุมาน: แม่นางเป็นอะไร กระทบมาช่วยแล้วขอรับ

วิพาร์: ท่านเป็นใคร

หนุมาน: กระทบชื่อหนุมานขอรับ ตัวจริงเสียงจริงเลยละ”

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๙-๑๐)

๗. มีพลังกำลั่มหาศาล

ด้วยภารกิจและหน้าที่ผู้ดูแลป่าหิมพานต์ของหนุมาน ทำให้ผู้ไม่มีวันตายอย่างหนุมานมีพลังกำลั่มหาศาล ดังแสดงออกในหลายเหตุการณ์ ตามที่ระบุในรายละเอียดการแนะนำตัวละครสำคัญต่างๆ ในเรื่อง (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑) โดยเฉพาะเหตุการณ์การต่อสู้กับจอมมารไซเบอร์ หนุมานต่อสู้ให้ก่อน ๓ กระบวนท่า โดยตนเองจะขอใช้เพียงกระบวนท่าเดียว แม้จอมมารไซเบอร์จะเพิ่มให้ถึง ๑๐ กระบวนท่า เพราะเห็นว่าตัวเล็กกว่าคงไม่มีฝีมือเท่าใดนัก แต่หนุมานสามารถตั้งรับกระบวนท่าได้หมด แต่เมื่อหนุมานตอบโต้กลับไปเพียงกระบวนท่าเดียว จอมมารไซเบอร์ก็เหลือเพียงซากแบนติดพื้นดิน ดังความว่า

“จอมมารไซเบอร์: ฮีๆ หนุมานนั่นเอง ต้องขอลองดีหน่อย

หนุมาน: อยากทำอะไรก็ทำ ฉันทให้โอกาสแก่ ๓ กระบวนท่า

จอมมารไซเบอร์: หน้อย...ยำกกกกกก

หนุมาน: อุ๊บ...พุ่มมม...ภาพหนุมานกระโดดเบี่ยงตัวหลบการเตะและกลับมายืนตรงเหมือนเดิมอย่างรวดเร็ว

หนุมาน: หนึ่ง (นับจำนวนกระบวนท่าที่ ๑)

จอมมารไซเบอร์: อย่างแกต้องเจอนี้ ตูม!! (เสียงปล่อยลูกไฟ) วูมม...
(เสียงลูกไฟความร้อนสูงที่รอการปล่อยออกไป) ฮ่าๆๆๆ ได้เลย ลูกขึ้นมาอีกสิ

หนุมาน: สอง (นับจำนวนกระบวนท่าที่ ๒)”

หลังปล่อยลูกไฟขนาดใหญ่ซึ่งเป็นกระบวนท่าที่สองออกไปแล้ว จอมมารไซเบอร์คิดว่าหนุมานต้องถูกไฟไหม้แน่นอนแต่กลายเป็นว่าหนุมานยังคงยืนอยู่ท่าเดิมและที่เดิม ทำให้จอมมารไซเบอร์แปลกใจอย่างมาก ความว่า

“จอมมารไซเบอร์: อ้าว...แกยังอยู่อีกเหรอ งั้นต้องเจอไม่ได้ด
มมม...(เสียงระดมปล່อยลูกไฟออกมาไม่หยุด) ว้ากๆๆๆๆๆ ตูม!!! ย้ากๆๆๆๆ ย้ากๆๆๆ
ว้าก...ย้ากๆๆๆๆๆๆ ตูม!! แผลกเป็นผุยผงซะเถิดดดดดด ฮี้ย...ย้าห์ ตูม!!
พุ่ม (เสียงลูกไฟขนาดใหญ่ที่สุด) ย้ากๆๆๆ มาดูกันซิว่าแกจะยังลุกขึ้นมาได้อีกกรึเปล่า”

จอมมารไซเบอร์ยิ่งตกใจมากขึ้นกว่าเดิมเมื่อหนุมานสามารถตั้งรับลูกไฟอำมหิตอันร้อน
ระอุและรังสีพยาบาลได้ถึง ๓ กระบวนท่า ความว่า

“จอมมารไซเบอร์: ห..หา ม...ไม่น่าเชื่อเลย นี่แกเป็นตัวอะไรกัน
หน้อยยยย...คิดจะมาจัดการจอมมารไซเบอร์คนนี้เหรอ

หนุมาน: สาม (นับจำนวนกระบวนท่าที่ ๓)

จอมมารไซเบอร์: ตัวเล็กแค่นั้นทำอะไรเข้าไม่ได้หรอก เข้าให้แก ๑๐
กระบวนท่าเลยเฮ้อ ย้าก

หนุมาน: สิบกระบวนท่างั้นเหรอ ลองดู ฮี้ย! อย่างแถนะ กระบวน
ท่าเดียวก็เกินพอแล้ว

จอมมารไซเบอร์: ฟ้าววว... (เสียงหล่นลงมายังพื้นล่างที่ระดับ
ความสูงมาก) อ้ากกกกก ตูบ (เสียงตกลงมายังพื้นดิน)”

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๘ หน้า ๑๔-๑๗)

ณ. มีกระแสจิต

ขณะถูกขังหนุมานส่งกระแสจิตเพื่อขอความช่วยเหลือไปยังบุคคลอื่น ซึ่งบุคคลแรกที่สามารถรับข้อความทางจิตนี้ได้ก็คือปังปอนด์ อันเป็นจุดเริ่มต้นของการผจญภัยเพื่อช่วยหนุมาน
จากที่คุมขังและปกป้องป่าหิมพานต์รวมถึงโลกมนุษย์ไว้ได้ ดังความว่า

“หนุมาน: พี่ใช้ตรีศูลเปิดประตูมิติไม่ได้ แถมยังใช้กำลังพังกำแพง
ออกไปก็ไม่ได้อีก พี่เลยต้องส่งกระแสจิตขอความช่วยเหลือแต่ก็แปลก...ไหนกระแส
จิตของพี่ถึงไปติดต่อกับปอนด์ได้...ช่วยพี่ด้วยนะปอนด์”

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๘)

ญ. เมื่อลมพัดจะพ่นคืนชีพ

ข้อนี้เป็นคุณสมบัติที่สืบเนื่องมาจากชาติกำเนิดของหนุมานซึ่งเป็นบุตรของพระพาย ทำให้โอกาสตายสนิทมีน้อยมาก เพราะเมื่อใดที่ลมพัดผ่านหนุมานก็จะกลับมีชีวิตอีกครั้งเป็นคุณสมบัติที่ระบุอยู่ในรายละเอียดการแนะนำตัวละครสำคัญต่างๆ ในเรื่อง (บึงปอนด์ตะลุยกโลก หิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑)

ฎ. มีร่างแปลงเป็นแมลงหนุมาน

ร่างแปลงของหนุมานก็คือ แมลงหนุมาน มีรูปร่างและลักษณะต่างๆ เหมือนหนุมานทุกประการ เพียงแต่ย่อส่วนลงมาให้มีขนาดเล็กกว่าเท่านั้น คุณสมบัติข้อนี้ยังปรากฏในช่วงการแนะนำตัวละครสำคัญต่างๆ ในเรื่อง (บึงปอนด์ตะลุยกโลก หิมพานต์ เล่ม Special Edition หน้า ๑๑) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างหนุมานและร่างแปลงเป็นไปแบบเจ้านายและลูกน้อง ดังตอนที่ร่างแปลงรายงานเหตุการณ์ให้หนุมานฟัง ดังความว่า

“ร่างแปลง (แมลงหนุมาน): มันทันแหละนายท่าน มันเป็นผู้บงการเรื่องนี้ทั้งหมด จัดการมันเลยขอรับ

หนุมาน: อืม...ทำได้ดีมาก”

(บึงปอนด์ตะลุยกโลก หิมพานต์ เล่ม ๘ หน้า ๑๓)

แมลงหนุมานยังสามารถใช้เปิดประตูมิติได้เช่นเดียวกับตรีศูลไฟฟ้า แต่มีข้อจำกัดคือใช้เปิดได้แค่ ๒ ครั้ง คือเข้าไปและขากลับ จะใช้ได้อีกครั้งก็ต่อเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งและสามารถสะสมพลังงานได้เพียงพอ เมื่อเปิดประตูแล้วแมลงหนุมานจะหมดฤทธิ์กลายเป็นเข็มกลัดติดอยู่ที่หน้าอก เครื่องมือนี้หนุมานสามารถให้คนอื่นยืมไปใช้งานได้ ดังความว่า

“แมลงตัวนั้นมีฤทธิ์เปิดประตูมิติได้แค่ ๒ ครั้ง เท่านั้นใช้เดินทางไปและกลับ เมื่อเปิดประตูมิติแล้วมันจะหมดฤทธิ์กลายเป็นเข็มกลัด ต้องใช้เวลาอีกครู่หนึ่งถึงจะมีแรงเปิดประตูมิติได้อีกครั้ง ไม่ต้องกลัวนะ ถึงแมลงจะกลายเป็นสภาพ แต่ปอนด์ก็ยังคงติดต่อกับพี่ลิงได้...” (บึงปอนด์ตะลุยกโลก หิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๒๒)

นอกจากใช้เปิดประตูมิติได้แล้ว แมลงหนุมานซึ่งกลายเป็นเข็มกลัดติดอยู่ที่หน้าอกของ บังปอนด์ยังเป็นเหมือนตัวแทนของหนุมานคอยช่วยระวังภัยในยามติดต่อกับหนุมานไม่ได้ เนื่องจากถูกตัดสัญญาณการติดต่อ (บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๘ หน้า ๗-๑๒)

ฎ. มีความสามารถด้านเทคโนโลยี

วิธีหนึ่งที่หนุมานใช้ติดต่อกับบังปอนด์นอกจากการส่งกระแสจิตแล้วก็คือ การส่งข้อความขอความช่วยเหลือผ่านระบบคอมพิวเตอร์เป็นภาพหนุมานกำลังถูกขังอยู่ในกรง มีตัวอักษรคำว่า Help ที่แปลว่า ช่วยเหลือ และเสียงพูดของหนุมาน ดังความว่า

“บังปอนด์: เฮ้! คอมพ์เป็นอะไร เพิ่งชื่อมานะ ติดสิ ติดสิ เป็นอะไรอะ อะ ย๊า...ติดแล้ว...แต่...แต่ว่ามันมันรูปหนุมานนี่นา มีกรงด้วย อืมม...เอช อี แอล พี เฮลพ์ เฮลพ์ มันแปลว่าช่วยนี่ โ๊ะะ...ดูเหมือนว่าถ้าคลิกที่นี่จะมีข้อมูลเพิ่มเติม คลิกเข้าไปเลย...เฮฮ่า พี่ลิงติดต่อมาอย่างนี้ เซอร์ไพรส์ชะมัด ไงพี่สบายดีอะปะ หนุมาน: สบายสบายอะไรเล่า โดนจับอยู่เนี่ย”

(บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๖-๑๗)

นอกจากหนุมานจะใช้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์เพื่อสื่อสารกับบังปอนด์เพื่อให้ช่วยออกจากที่คุมขัง ในตอนแรกหนุมานก็พยายามช่วยเหลือตัวเองด้วยการใช้ตรีศูลไฟฟ้าอาวุธคู่กาย เพื่อเปิดประตูมิติและเพื่อป้องกันอันตรายทั้งจากลูกไฟบรรลัยกัลป์รวมถึงเล็บมือนางของวิพาร์ แสดงให้เห็นว่าหนุมานสามารถใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าได้อย่างคล่องแคล่วตามประสิทธิภาพของอาวุธ ดังตัวอย่างตอนที่หนุมานพยายามป้องกันตัวเองจากลูกไฟของนางวิพาร์ ดังความว่า

วิพาร์: ลูกไฟบรรลัยกัลป์

หนุมาน: มีอะไรอีกมัย

ตุม เปรียะ เปรียะ (วิพาร์ปล่อยลูกไฟบรรลัยกัลป์ หนุมานจึงสร้างเกราะหุ้มตัวเองไว้ภายในทำให้ไม่ได้รับอันตรายจากลูกไฟ)

หนุมาน: นี่ผ้าลูกไฟซะเลย ของแบบนี้...ทำอะไรซ้ำไม่ได้หรอก

วิพาร์: อ๊ะ อย่างนี้ต้องเจอเล็บมือนางซ้ำๆ ซ่าๆ ซ่าๆ ซ่าๆ

หนุมานใช้ตรีศูลไฟฟ้าตั้งรับเล็บมือ

(บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒-๑๔)

หนุมานยังพยายามใช้ตรีศูลไฟฟ้าเพื่อเปิดประตูมิติ ดังความว่า

หนุมาน: หน้อย...คิดจะมาขังเรงั้นหรือ นี่เจอตริศูล ประตูมิติจงเปิด...
หือ...จงเปิด...จงเปิด...เฮ้ย...ไม่ได้ผล วงจรเจ๊งหรือว่าถ่านหมดกันแน่ หน้อย
(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๕)

ฐ. มีเข็มกลัดเป็นเครื่องมือสื่อสาร (The pin)

ในขณะที่ถูกคุมขังหนุมานสามารถติดต่อกับปังปอนด์ได้ด้วยเข็มกลัดรูปหน้าหนุมาน ซึ่งเข็มกลัดนี้ก็คือแมลงหนุมาน ร่างแปลงของหนุมานนั่นเอง เมื่อแมลงหนุมานหมดฤทธิ์จากการเปิดประตูมิติ หรือหลังเสร็จสิ้นภารกิจเปิดประตูมิติให้กับปังปอนด์แล้วก็จะกลายเป็นเข็มกลัดทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารคล้ายโทรศัพท์เพื่อให้ปังปอนด์ใช้ติดต่อกับหนุมาน (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๒๒) แม้สายจะหลุดไปแต่หนุมานก็สามารถติดต่อกลับมาได้เมื่อสัญญาณเป็นปกติ และระหว่างสนทนาปังปอนด์ก็สามารถเป็นฝ่ายตัดสายของหนุมานได้เช่นกัน ความว่า

“หนุมาน: ฐู้ด...ปอนด์ ปอนด์
ปังปอนด์: ฮะฮ่าพี่ลิง! ติดต่อมาแล้วหรือครับ
หนุมาน: เมื่อกี้สัญญาณขาดไปนะ เป็นไงบ้าง ทานเจอรึยัง
ปังปอนด์: ยังไม่เจอครับ ตะโกนเรียกเท่าไรก็ไม่ตอบ”
หนุมาน: ลองไปทางทิศบูรพาดูสิ ทานอยู่ที่นั่นแหละ...
ปังปอนด์: เออ...อ...อ...ได้ครับๆ จะไปเดี๋ยวนี้แหละ....พี่ลิงๆ
มีเด็กผู้หญิงน่ารักอยู่ตรงนั้น แค่นี้ก่อนนะ
หนุมาน: เฮ้ ปอนด์คุยกันก่อนสิ ปิดไร”
(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์เล่ม ๒ หน้า ๑๕-๑๖)

ปังปอนด์สามารถช่วยหนุมานออกมาได้ก็เพราะใช้เข็มกลัดรูปหน้าหนุมานติดต่อกับหนุมานเพื่อตามหาลูกแก้ววิเศษทั้ง ๔ ลูกของหิมพานต์ซึ่งอยู่กับสัตว์เทพผู้คุ้มครองในแต่ละทิศ เช่น ตอนที่ตามหาราชินีมักกะลีผล ผู้ครอบครองลูกแก้วบูรพา ดังความว่า

หนุมาน: เข้าป่าไปเลยปอนด์ เดินตามแสงสว่างไปก็จะเจอท่านเอง

บั้งปอนด์: เดินตามแสงสว่างไปงั้นหรือครับ

หนุมาน: ใช่ เดินไปเรื่อยๆ เอาละ ฟีลิ่งไม่กวนแล้ว ปอนด์รีบไป
หาทำนนะ แล้วอีกสักประเดี๋ยวฟีลิ่งจะติดต่อไปใหม่”

(บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์เล่ม ๓ หน้า ๘-๙)

นอกจากทำหน้าที่เป็นเครื่องมือสื่อสารทางเสียงแล้วเข้มกลัดนี้ยังทำหน้าที่เป็น ‘กล้อง’ ใช้
ถ่ายทอดสดให้หนุมานเห็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบั้งปอนด์ผจญภัยได้เช่นกัน ดังความว่า

“หนุมาน: ...แล้วตอนนี้ถึงไหนกันแล้ว

บั้งปอนด์: ดูเอาเองละกันฟีลิ่ง ฮ้า...ยังเขี้ยวขจีอยู่เลยแสดงว่ายังไม่
ใครลอบตัดต้นไม้

หนุมาน: ใช่แล้วละ ที่นั่นแหละป่าพันปี ปอนด์มาถูกทางแล้ว”

(บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๓ หน้า ๘)

ท. มีตรีศูลไฟฟ้าเป็นอาวุธ

หนุมานมีตรีศูลเป็นอาวุธเหมือนหนุมานในเรื่อง*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ใน
รัชกาลที่ ๑ ต่างกันที่ตรีศูลในเรื่องนี้ใช้กระแสไฟฟ้าเป็นต้นกำเนิดพลังงานเพื่อช่วยเพิ่มอำนาจ
ของอาวุธ คุณสมบัตินอกจากเป็นอาวุธป้องกันตัวแล้วยังใช้เปิดประตูมิติเพื่อข้ามกาลเวลาได้
เช่นกัน (บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์เล่ม ๑ หน้า ๑๕) ตรีศูลในเรื่องนี้มีรูปลักษณะทันสมัย ขณะใช้
งานจะมีลำแสงสีเหลืองเปล่งออกมาคล้ายดาบสตาร์วอร์ (Lightsaber) ของอัศวินเจได ใน
ภาพยนตร์เรื่อง Star wars ดังรูป

ภาพที่ ๖๑: ดาบสตาร์วอร์ ของอัศวินเจได

(ที่มา: <http://www.starwars.com>)

ตรีศูลไฟฟ้ามีลักษณะเป็นเหล็กแหลมสามง่ามมีแสงฉาบบริเวณที่เป็นเหล็กและจะออกมาจากฝ่ามือของหนุมานเมื่อต้องการใช้งาน ดังในเหตุการณ์ที่หนุมานใช้ตรีศูลไฟฟ้าผ่าลูกไฟบรรลัยกัลป์ของวิพาร์ (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒-๑๓)

๓.๑.๓.๒.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้มีแต่บุคลิกและอุปนิสัยด้านดี ได้แก่ ความเป็นผู้ใหญ่และผู้นำ มีจิตใจดี มีเมตตา สุภาพ มีความระมัดระวังรอบคอบ และมีความยุติธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ความเป็นผู้ใหญ่

แม้รูปร่างภายนอกของหนุมานจะมีขนาดเล็กคล้ายเด็ก แต่ไม่ได้หมายความว่าบุคลิกลักษณะทุกประการจะเหมือนเด็กตาม ในยามสถานการณ์คับขันหนุมานก็จะแสดงบุคลิกบางประการแบบผู้ใหญ่ออกมาผ่านทางคำพูดและการกระทำเพื่อแก้ปัญหาให้ตัวเองและช่วยปังปอนด์รอดพ้นจากอันตรายระหว่างการตามหาลูกแก้ววิเศษทั้งสิ้น เช่น เหตุการณ์ตอนที่หนุมานรู้ตัวว่าถูกขังจึงพยายามส่งกระสุนจิตขอความช่วยเหลือจนไปเจอกับปังปอนด์ แสดงให้เห็นว่าหนุมานยังมีสติจึงพยายามหาทางแก้ไขเหตุการณ์ ดังความว่า

“ปังปอนด์: เฮ้! คอมพ์เป็นอะไร เพิ่งชื่อมานะ ติดสิ ติด อะฮ้า...ติดแล้ว...แต่...แต่ว่านั่นมันรูปหนุมานนี่นา มีกรงด้วย อืมม...เฮฮ อี แอล พี เฮลพ์ เฮลพ์ มันแปลว่าช่วยนี่ ไอะะ...พีลิ่ง ฮะฮ่า พีลิ่งติดต่อมาอย่างนี้ เซอร์ไพรส์ชะมัด ไงพี สบายดีอะปะ

หนุมาน: สบายอะไรเล่า โดนจับอยู่เนี่ย ไม่เห็นเรอะ

ปังปอนด์: หา...

หนุมาน: ไม่หงไม่หาละ พีลิ่งโดนจับอยู่จริงๆ...พีใช้ตรีศูลเปิดประตูมิติไม่ได้ แถมยังใช้กำลังพังกำแพงออกไปก็ไม่ได้อีก พีเลยต้องส่งกระสุนขอความช่วยเหลือ ช่วยพีด้วยนะปอนด์...เออจ้ะ ปอนด์ช่วยไปถามผู้รอบรู้คนหนึ่งให้พีลิ่งได้ปะ” (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๖-๑๘)

ด้วยความเป็นเด็กของปังปอนด์ หนุมานจึงต้องคอยควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดผ่านทางคำพูดเพราะทั้งสองอยู่กันคนละที่ ดังเหตุการณ์ช่วงแรกที่หนุมานให้ปังปอนด์เดินทางข้ามมิติไปยังป่าหิมพานต์เพื่อตามหาราชินีมักกะลีผลและสอบถามถึงวิธีการช่วยหนุมานออกจากที่คุมขัง

หนุมานได้กล่าวเตือนปังปอนด์ด้วยความเป็นห่วงไม่ให้เกล่ไกลและกำชับให้รีบทำตามคำบอกอย่างเคร่งครัด เนื่องจากหนุมานเข้าใจธรรมชาติของเด็กวัยนี้ดีว่าชอบอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งแปลกใหม่ ลักษณะนี้แสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ของหนุมานที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ ความว่า

“หนุมาน: ถ้าปอนด์อยากช่วยพี่ลิง ปอนด์ต้องทำตามพี่ลิงพูดเท่านั้นนะ ปอนด์แค่ไปพบกับราชาสีผู้รอบรู้ ช่วยถามท่านด้วยว่าพี่ลิงโดนขังอยู่ที่ไหน และมีวิธีใดบ้างที่จะทำให้พี่ลิงออกไปจากที่นี่ได้ เมื่อรู้แล้วปอนด์ก็รีบกลับมานะ ห้ามเกล่ไกลนะ” (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๒๓)

เหตุการณ์เป็นไปตามคาดการณ์ของหนุมาน เมื่อเดินทางข้ามมิติไปถึงป่าหิมพานต์ ปังปอนด์รู้สึกเพลิดเพลินกับความสวยงามโดยรอบจนลืมเหตุผลของการมาที่นี่เสียสนิท หนุมานจึงเตือนสติให้นึกถึงภารกิจที่ปังปอนด์จะต้องทำ ดังความว่า

“หนุมาน: ปอนด์ ปอนด์.....

ปังปอนด์: โอ๊ะ! สวัสดีพี่ลิง ปอนด์อยู่ที่นี่

หนุมาน: เป็นไงมั่ง ถึงหิมพานต์รึยัง

ปังปอนด์: ถึงแล้วครับ สวยสุดๆ ไปเลย

หนุมาน: ดีมาก งั้นก็ไปหาราชินีมักกะสีผลได้แล้วนะ

ปังปอนด์: จะให้ปอนด์ไปทางไหนพี่ลิง...น่าวิ่งเล่นไปทุกที่เลย

หนุมาน: นี่ปังปอนด์ ลืมภารกิจของตัวเองแล้ววี่ไฉน พี่ลิงไม่ได้ให้

ไปวิ่งเล่นนะ” (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๒ หน้า ๓)

ข. มีความเป็นผู้นำ

ความเป็นผู้นำของหนุมานเห็นได้จากเมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดูแลรักษากฎระเบียบของป่าหิมพานต์ให้คงความสงบและงดงาม เมื่อจอมมารไซเบอร์เริ่มแผ่ชั่วร้าย ปล่อยชิป (Chip) ที่เกิดจากมนต์คำออกไปทำให้ป่าหิมพานต์เสื่อมโทรมลง หนุมานจึงต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อตามหาลูกแก้ววิเศษให้ครบ (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๕ หน้า ๘-๙) ด้วยหน้าที่ผู้พิทักษ์ป่าหิมพานต์ ทำให้หนุมานได้รับการยอมรับจากสิ่งมีชีวิตในป่าหิมพานต์ รวมถึงสัตว์ตระกูลเทพด้วย ดังเหตุการณ์ตอนที่ปังปอนด์จะเดินทางไปขอลูกแก้ววิเศษแห่งทิศอุดรคืนจากอสูรปักษา

ซึ่งได้ขโมยไป ทั้งพญาปักซีเจ้าของลูกแก้วและหนุมานต่างเกรงว่าปึงปอนด์จะไม่ปลอดภัย แต่ถ้าจะไม่ไปก็ไม่ได้ เมื่อไม่มีใครกล้าตัดสินใจ พญาปักซีจึงให้หนุมานเป็นผู้ตัดสินใจเด็ดขาด ความว่า

ปึงปอนด์: ตอนนี้ท่านพญาปักซีก็บาดเจ็บอยู่ ส่วนพี่ลิงก็ถูกขัง ถ้าปอนด์ไม่ทำ ก็ไม่มีใครทำนะครับ ท่านอสูรปักขาต้องให้ลูกแก้วปอนด์ยึดแน่นๆ

พญาปักซี: ถ้าอย่างนั้น เรื่องนี้ทำให้ท่านหนุมานตัดสินใจเองละกัน...”

(ปึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๕ หน้า ๑๗)

ค. จิตใจดี

ถึงหน้าที่ของหนุมานในการพิทักษ์ความสวยงามของป่าหิมพานต์และความสงบของโลกมนุษย์จะต้องใช้ความอดทนมาก ทำให้กดดันและเคร่งเครียดเพียงใด หนุมานก็ยังแสดงความห่วงใยปึงปอนด์อยู่เสมอ แสดงให้เห็นความงามภายในใจที่รู้จักเป็นห่วงผู้อื่นในขณะที่ตนถูกขังอยู่เพียงลำพังในสถานการณ์คับขันมากกว่า ดังตอนที่ปึงปอนด์จะเดินทางไปขอลูกแก้วอุดรคืนจากอสูรปักขาซึ่งขโมยมาจากพญาปักซี ผู้เป็นเจ้าของที่แท้จริงหนุมานแสดงความไม่เห็นด้วยออกมาอย่างชัดเจนเนื่องจากกลัวอสูรปักขาจะทำร้ายปึงปอนด์ ดังความว่า

“ปึงปอนด์: เอาอย่างนี้มั๊ยครับ บอกที่อยู่อสูรปักขามา เดี่ยวปอนด์ไปเจรจาเอง

พญาปักซี: นี่เจ้าคิดจะทำอะไรเนี่ยปึงปอนด์

หนุมาน: นั่นสิ

ปึงปอนด์: เอาน่าพี่ลิง ปอนด์ก็จะไปขอลูกแก้วท่านไง

พี่หนุมาน: จะบ้าเหอปอนด์ เดี่ยวก็โดนมันเล่นงานเอาเหอ”

(ปึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๕ หน้า ๑๖-๑๗)

จิตใจอันดีของหนุมานยังเป็นที่รับรู้โดยทั่วกัน ดังคำพูดของราชินีมักกะลีผลที่แสดงให้เห็นว่าหนุมานเป็นห่วงปึงปอนด์มาก ดังความว่า

“ปึงปอนด์: ฮัลโหลๆ พี่ลิงตอบด้วย ปอนด์เจอแล้วครับ

ราชินีมักกะสีผล: ป่วยการจ๊ะ ตอนนีท่านหนูมานกำลังนั่งสมาธิอยู่ เขา
อธิษฐานให้หนูบั้งปอนด์ปลอดภัยและทำหน้าที่ให้สำเร็จ เขาเป็นห่วงหนูบั้งปอนด์มากจ๊ะ”

(บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๓ หน้า ๑๐)

อีกหนึ่งเหตุการณ์ในตอนท้ายเรื่องซึ่งแสดงให้เห็นถึงจิตใจอันดีของหนูมานก็คือ หลังจาก
หนูมานปราบจอมมารไซเบอร์จนหมดฤทธิ์ บั้งปอนด์แสดงอาการดีใจที่สุดท้ายหนูมานก็รอด
ปลอดภัยกลับมาได้ ฝ่ายหนูมานก็แสดงความขอบคุณบั้งปอนด์อย่างเต็มใจโดยไม่ลังเลหรือ
กระดากอายที่ผู้มีพลังเหนือมนุษย์และมีอิทธิฤทธิ์เก่งกล้าอย่างตนจะเอาชนะจอมมารไซเบอร์ได้
ส่วนหนึ่งมาจากแผนของเด็กประถมอย่างบั้งปอนด์ ดังความว่า

“บั้งปอนด์: ดีใจจังพี่ลิงออกมาได้แล้ว

หนูมาน: ฮะฮ่า...ทั้งหมดเนียเป็นเพราะปอนด์นะ ถ้าไม่ได้แผนของปอนด์
ละก็...ปานนี่พี่ลิงไปกินข้าวลิงที่ไหนแล้วก็ไม่รู้

บั้งปอนด์: อย่าถือเป็นบุญคุณเลยครีบ”

(บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๔ หน้า ๑๘)

ง. มีเมตตา

เมื่อได้ยินเสียงร้องขอความช่วยเหลือดังมาจากทิศใดหนูมานจะรีบไปเพื่อ
ช่วยเหลือโดยไม่ลังเลว่าเป็นผู้ใดร้องขอ เช่น เหตุการณ์ตอนที่วิพาร์ นางแมวสาวผู้คิดทรยศต่อป่า
หิมพานต์แก๊งร้องเรียกให้ช่วยเพื่อล่อให้หนูมานติดกับ หนูมานก็หลงกลเพราะมีเมตตาอยาก
ช่วยเหลือให้พ้นทุกข์ (บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๙-๑๐) และแม้ระหว่างการต่อสู้
นางแมววิพาร์เกิดเสียเปรียบหนูมาน จึงแก๊งร้องให้ ทำให้หนูมานใจอ่อนเกิดความสงสารจนเสียที่
ถูกจับในที่สุด ดังความว่า

“วิพาร์: ข้าเป็นผู้หญิงนะ จะใช้กำลังกับสาวใสหัวใจเดียวดายจริงหรือ...”

หนูมาน: ฮะ!! ฮะ...เอ๋... (หนูมานเริ่มลังเล) หน้อย..นางแมวเจ้าเล่ห์
ฮ่า...นี่มันแสงอะไรนะ (แต่สุดท้ายก็เป็นแค่แผนการ)”

(บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๔)

จ. สุภาพ

หนุมานปฏิบัติตัวทุกคนอย่างสุภาพ แสดงให้เห็นผ่านคำพูดและคำลงท้ายของแต่ละประโยคในการสนทนา เช่น เหตุการณ์ตอนที่รู้ว่าหลงกลนางแม่วิพาร์เข้า หนุมานก็ยังเรียกผู้ปองร้ายตนเองว่า “แม่นาง” อย่างสุภาพโดยไม่แสดงอารมณ์โกรธหรือใช้กำลังตอบโต้กลับ แต่พยายามเจรจาด้วยคำพูดก่อน แสดงให้เห็นความเป็นสุภาพบุรุษไม่รังแกผู้หญิงก่อนแม้หญิงนั้นจะประสงค์ร้ายกับตน ดังความว่า

“**หนุมาน:** นี่มันเรื่องอะไรกัน เราไม่เคยมีเรื่องบาดหมางกัน ทำไมแม่นาง ทำเราอย่างนี้”

วิพาร์: อีๆ แต่ตอนนี้มีแล้วนะจ๊ะ เมี้ยว ฉีก ฉีก เล็บมีนางซ้าย ฉีก หลบเก่งนักหรือ นี่เล็บมีนางซ้ายขวา ซ้ายขวา”

หนุมาน: อย่าเล่นแบบนี้...ไม่ดีนะ

วิพาร์: อย่างนี้ต้องเจอซูบเปอร์สวิง หวา...ฮูบ...ลูกไฟบรลล์กัลป์

หนุมาน: มีอะไรอีกมั๊ย”

(บึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๐-๑๓)

ความสุภาพของหนุมานยังแสดงออกผ่านคำเรียกขานว่า ท่าน คำลงท้ายว่า ขอรับ, ครับ แม้หนุมานเองจะเป็นหนึ่งในผู้ยิ่งใหญ่ของป่าหิมพานต์เช่นกัน ดังความว่า

“**พญาปักซี:** ข้าเสียใจจริงๆ ที่ไม่สามารถมอบลูกแก้ววิเศษลูกที่สามให้เจ้าได้ แค่ก...แค่ก...”

หนุมาน: มันเกิดอะไรขึ้นกันแน่ขอรับ ท่านพญาปักซี...

พญาปักซี: อ้า...ดีใจจริงๆ ที่ท่านหนุมานยังปลอดภัยอยู่

หนุมาน: แต่ก็ตกอยู่ในสภาพแย่ขอรับ ตอนนี้ทุกอย่างขึ้นอยู่กับลูกแก้วทั้งสี่ มันเกิดอะไรขึ้นกับลูกแก้วอุดรที่ท่านเป็นเจ้าของอยู่ขอรับ”

(บึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๕ หน้า ๑๖)

จ. มีความยุติธรรม

คุณสมบัติข้อหนึ่งที่สำคัญของผู้พิทักษ์ความสงบสุขก็คือความยุติธรรม คุณสมบัติข้อนี้เองทำให้หนุมานเป็นที่ยอมรับนับถือของสมาชิกป่าหิมพานต์ คุณธรรมข้อนี้

แสดงออกอย่างชัดเจนจากเหตุการณ์ที่จอมมารไซเบอร์ขอทดสอบฝีมือด้วย แม้หนุมานรู้ดีว่าตนมีโอกาสชนะโดยง่ายแต่หนุมานก็ให้ออกาสแก่จอมมารไซเบอร์ก่อนถึง ๓ กระบวนท่า (ปังปอนด์ ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๔ หน้า ๑๔)

ข. มีความรอบคอบระมัดระวัง

คุณลักษณะของหนุมานอีกประการก็คือ มีความรอบคอบระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดผลร้ายต่อตนเองและผู้อื่น หนุมานมักมองถึงเหตุการณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะการมองแง่ลบไว้ก่อนจะได้หาทางป้องกันล่วงหน้าได้ ตัวอย่างเช่น เหตุการณ์ก่อนที่ปังปอนด์จะออกเดินทางด้วยต้อยติ่งนาวิไปสู่ดินแดนใต้บาดาล การเดินทางเพียงลำพังของเด็กหนึ่งคนกับสุนัขหนึ่งตัวไปยังสถานที่ซึ่งเป็นเหมือนโลกอีกใบจึงเป็นเรื่องที่ทำให้หนุมานกังวลมาก จึงย้ำเตือนให้ปังปอนด์ระวังมากกว่าปกติ ดังความว่า

“ปังปอนด์: ก็ลูกแก้วลูกที่สองอยู่ใต้ทะเลนะสิครับ

หนุมาน: ใต้ทะเลยังงั้นหรือ ปอนด์เป็นเด็กเป็นเล็กไม่ได้อยู่กับผู้ใหญ่ด้วย จะลงเล่นน้ำไม่ได้นะ เดี่ยวก็จมน้ำตายกันพอดีหรือ...”

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๔ หน้า ๑๒)

ถึงหนุมานจะอนุญาตให้ปังปอนด์ลงไปตามหาลูกแก้วทักษิณแต่หนุมานก็ไม่วายย้ำเตือนให้ระวังตัวอีกครั้ง ดังความว่า

“ปังปอนด์: พี่ลิง เห็นรีเปล่าครับ เห็นรีเปล่า

หนุมาน: อืม...รูปร่างเหมือนเรือเคยแสะ

ปังปอนด์: งั้นเพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา ปอนด์จะลงไปใต้ทะเลแล้วนะ”

หนุมาน: ระวังตัวด้วยนะ” (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๔ หน้า ๑๓)

จากการวิเคราะห์เห็นได้ว่าตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ มีรูปลักษณ์ คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยทั้งที่เหมือนและแตกต่างจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ลักษณะที่เหมือนกันคือ กำเนิดจากพระพาย เป็นลิงเผือก มีกุนทล ขนเพชร และเขี้ยวแก้ว ส่วนลักษณะที่ต่างก็คือรูปร่างซึ่งมีขนาดเล็กคล้ายลิงวัยเด็ก นอกจากนี้หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้ยังมีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษที่ได้รับการปรับเปลี่ยน

และสร้างสรรค์ขึ้นใหม่จากอิทธิพลของสังคมปัจจุบัน อาทิ ความสามารถด้านเทคโนโลยี การมีอุปกรณ์สื่อสารไร้สายข้ามมิติ ในส่วนบุคลิกและอุปนิสัย หนุมนานมีความเป็นผู้ใหญ่และมีความเป็นผู้นำสูงอันเป็นผลมาจากบทบาทที่ได้รับในเรื่อง หนุมนานมีจิตใจ มีเมตตา สุภาพ มีความรอบคอบ และยุติธรรม เป็นที่น่าสังเกตว่าหนุมนานในการ์ตูนเรื่องนี้ปรากฏอุปนิสัยที่คงเดิมเพียงความรอบคอบแต่ลักษณะนิสัยของชายชาติทหารของหนุมนานในเรื่องรามเกียรติ์กลับไม่ปรากฏเลย

๓.๑.๓.๓ หนุแมนชาเลนเจอร์

ภาพที่ ๖๒-๖๓: ปกเรื่อง หนุแมนชาเลนเจอร์

หนุแมน ตัวละครเอกของเรื่องเดิมเป็นมนุษย์โลกมีนามว่า “วายุ” แต่เมื่อ “หนุมนาน” แห่งดาวซีดซัน ศิษย์เอกของเทพฟีนิกซ์ เจ้าของพลังแห่งสายลมได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้กับเหล่าวายร้ายที่มุ่งครอบครองโลก วายุจึงกลายเป็นผู้รับพลังสืบทอดจาก “หนุมนาน” และมีนามใหม่ว่า “หนุแมน” ในยามปกติวายุเป็นเพียงมนุษย์โลกคนหนึ่งแต่เมื่อต้องใช้พลังชาเลนเจอร์ซึ่งเป็นพลังแห่งจักรวาลก็จะแปลงร่างเป็นยอดมนุษย์หนุแมน ในส่วนของบุคลิกและลักษณะภายนอกของหนุแมนก็เหมือนยอดมนุษย์ตามกรอบความคิดของยอดมนุษย์สัญชาติตะวันตกที่อยู่ในรูปแบบของการ์ตูนของญี่ปุ่น กล่าวคือ มีรูปร่างสูงใหญ่กำยำ รูปลักษณ์งดงามภายใต้ชุดหนังเข้ารูปที่เน้นให้เห็นความแข็งแกร่งของกล้ามเนื้อแต่ละส่วน อย่างไรก็ตามหนุแมนยังคงความเป็นลิงเผือกไว้เช่นเดียวกับตัวละครหนุมนานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ความสามารถและคุณสมบัติพิเศษของหนุแมนล้วนเป็นผลมาจากชุดหนังเพาเวอร์สูทที่สวมใส่ทำให้มีพลังวิเศษเหนือมนุษย์ทั่วไป อาทิ สามารถวิ่ง เตะ และกระโดดได้มากขึ้น ๑๐๐ เท่า ทนทานต่อความร้อน ความเย็น กั้นการสะเทือน อีกทั้งสามารถเพิ่มพลังให้กล้ามเนื้อได้ นอกจากนี้ยังมีทักษะมวยไทยเป็นอาวุธสำคัญอีกประการรวมถึงมีเมฆสีหมอกเป็นพาหนะ สำหรับอุปนิสัยของหนุแมนนอกจากความกล้าหาญของอาจแล้วนิสัยด้านมีดียังปรากฏให้เห็นเด่นชัดเช่นกัน อาทิ การแสดงอารมณ์

รุนแรง ความเห็นแก่ตัว ทั้งนี้อาจเป็นความตั้งใจของผู้แต่งที่ต้องการสะท้อนภาพของสังคมมนุษย์ในปัจจุบันให้เห็นว่าแม้แต่ยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์ความดีปกป้องผู้บริสุทธิ์ก็มีด้านมืดเช่นเดียวกับมนุษย์ปุถุชนคนทั่วไปเช่นกัน สำหรับรูปสัญลักษณ์ ความสามารถพิเศษ และบุคลิก รวมถึงลักษณะต่างๆ ของหนุมานสามารถอธิบายได้ด้วยรูปและรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ ๖๔: ตัวละครหนุมาน ในเรื่องหนุมานชาเลนเจอร์

๓.๑.๓.๓.๑ กำเนิดและรูปลักษณะ

ก. กำเนิด

หนุมานเป็นทายาทของเทพหนุมานเนื่องจากกำเนิดมาจากพลังชาเลนเจอร์ หรือพลังแห่งจักรวาลซึ่งดึงออกมาจากหน้าอกของเทพหนุมาน จึงอาจกล่าวได้ว่าหนุมานก็คือท่านหนุมานนั่นเอง ดังจะเห็นได้จากคำพูดของวิญญานเทพหนุมานที่ร้องขอให้วายุอมรับพลัง ที่ว่า

“วายุ: เป็นเพราะแกทำให้ข้าฝันไร้สาระ แทนที่จะฝันเกี่ยวกับหวย แก
ต้องชดใช้

วิญญานเทพหนุมาน: งั้นก็ยอมรับข้อเสนอของข้าซะ เจ้าจะได้ยิ่งกว่า
ถูกหวยซะอีก เพราะเจ้าจะกลายเป็นผู้มีพลังมากที่สุด

วายุ: เซอะ นี่มันฝันโวย พอตื่นแกก็หายไปแล้ว

วิญญานเทพหนุมาน: บอกว่าไม่ใช่ฝัน เดี่ยวข้าพิสูจน์ให้ดู

วายุ: จ้าก!! ทำบ้าอะไรของแกวะ มันเจ็บนะโวย แกอยากตายมากไหม้ย

วิญญานท่านหนุมาน: เจ้าทำอะไรข้าไม่ได้หรอกเพราะเจ้ากับข้า
เป็นคนเดียวกัน โอ๊ะ

วายุ: จ้านระอะ...เดี๋ยวกจะได้อู้ซึ่งที่ทำให้ข้าโมโห
**ตุม เสียงวายุปล่อยหมัดขวากออกไป และมีภาพให้เห็นว่าใบหน้า
 วายุปล่อยหมัดออกไปหาก็คือใบหน้าของวายุเอง”**

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๔๒-๔๔)

ความคิดเรื่องหนูแมนคือทายาทของท่านหนูมานยังแสดงให้เห็นจากคำพูดของสเตฟาโน
 หัวหน้าขบวนการขับฝ่าย แห่งฝ่ายธรรมก็กล่าวถึงหนูแมนว่าคือทายาทของท่านหนูมาน ความว่า

**“สเตฟาโน: ท่านพาลี ไ้เบิกหน้าตาบ้านนอกๆ นั้นแหละคือทายาท
 ของหนูมาน**

พาลี: ฮ่าๆ ไ้บักเสียวนี้เหรอ...คูไม่มีสง่าราศีเอาซะเลย

**วายุ: หึๆ มากก็ดี ได้โอกาสโชว์ออฟแล้วตู ไ้...พ่อคู้หน้าตาอินเตอร์กัน
 จังเลยนะ ไ้หนูผี ไ้ลิงวอก”**

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๓ หน้า ๑๒๙)

ข้อที่บ่งอีกประการที่แสดงให้เห็นว่าหนูแมนคือทายาทของท่านหนูมานก็คือ “สัญลักษณ์
 รูปตรีเพชรบนหัวไหล่” ของหนูแมนขณะยังไม่แปลงร่าง เนื่องจากตรีเพชรเป็นหนึ่งในเทพอาวุธ อัน
 ได้แก่ คทาเพชร ตรีเพชร และจักรแก้ว ที่ประกอบสร้างขึ้นเป็นหนูมาน ดังความว่า

“แมคแจนแลน: สัญลักษณ์ที่หัวไหล่ของแกบ่งบอกว่าเป็นผู้สืบทอด

**อย่างแน่นอน แกและฮีโร่คนนั้นคือคนคนเดียวกันที่พลังแห่ง Chalanjor
 ยอมรับ แกต้องสืบทอดเจตนารมณ์”**

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๖๑)

ข. เป็นยอดมนุษย์วานรที่มีรูปร่างสูงใหญ่

จากรูปลักษณะที่ปรากฏและคำเรียกขานหนูแมนแสดงให้เห็นว่าเป็นยอดมนุษย์
 วานรเผือกที่มีขนาดรูปร่างเท่ากับมนุษย์และมีขนปกคลุมทั่วใบหน้าในยามถอดหน้ากากหนึ่งออก
 ตัวอย่างจากคำพูดของทรีพีที่เป็นเหมือนปางซ่างยูให้พาลีเข้าใจผิดกับหนูมานจะได้เข้าร่วมกับ
 โกอา เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นขณะพาลีคุมตัวทรีพีไปยังดาวขีดขินและพยายามยุแหยงให้พาลีผิดใจกับ
 หนูมาน ข้อความตอนหนึ่งปรากฏคำเรียกหนูมานตามลักษณะภายนอก ดังความว่า

“ทรีพี: ฮะๆๆ น่าสงสารเข้าสิงใจจริงๆ ตัวเองต้องมาทำงานงๆๆ
ทั้งที่คนอื่นกำลังสุขสบาย

พาลี: เก็บปากไว้แตกหน้าหนาวเถอะแก พูดมากอยู่ได้

ทรีพี: ก็มันจริงนี่หว่า...หนูมานะถ้าไม่มีแกช่วยมันก็แค่ไฉ่ลิง
เจ้าสำอองแค่นั้นแหละ...

ทรีพี: ถ้าแกได้พบกับท่านไกอาล่ะก็ แกจะเป็นผู้ที่ไร้เทียมทาน
ด้วยพลังที่ท่านไกอามอบให้ ทีนี้แกก็ไม่ต้องไปตามตูดเจ้าลิงเผือกนั่นอีก
ต่อไป” (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๓ หน้า ๑๐๖-๑๐๗)

หนูแมนมีรูปร่างสูงใหญ่ตามคุณลักษณะของยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกและจักรวาลเห็นได้จากขนาดของร่างกายเมื่อเทียบกับคนธรรมดา ดังรูปต่อไปนี้

ภาพที่ ๕๕: รูปร่างของหนูแมน

ภาพที่ ๕๖: หนูแมนยามถอดหน้ากาก

ค. รูปร่าง

หนูแมนมีรูปร่างตามขนบของวีรบุรุษในตำนานไม่ว่าจะเป็นหนุมานในร่างของ
วายุมนุษย์หรือยอดมนุษย์หนูแมน กล่าวคือใบหน้าได้รูปสมส่วน คมเข้ม บุคลิกเจ้าสำออง ดังภาพ
ที่ ๕๖ ทำให้เป็นที่หมายปองหลงใหลของสตรีเพศ และจากพฤติกรรมการแสดงออกขององค์หญิง
ธิดาแห่งเทพพินิกส์ เมื่อพบวายุครั้งแรกก็เข้าไปสวมกอดทันที อาจเพราะความคิดถึงหนุมาน พระ
คู่หมั้นอยู่แต่เดิมและด้วยใบหน้าอันหมดจดงดงามของวายุยิ่งทำให้องค์หญิงแสดงอาการออกมา
อย่างชัดเจน ดังเนื้อความตอนหนึ่งว่า

“ภาพวายุพบกับองค์หญิงแสนสวยครั้งแรก

องค์หญิง: วิญญาณของท่านหนุมานอยู่ในร่างของผู้สืบทอดท่านนี้หรือ
ปิ้ง ปิ้ง ปราบกภาพองค์หญิงเข้าสวมกอดวายุ

องค์หญิง: ท่านหนุมานนี่คิดถึงท่านเหลือเกินกลับมาอยู่กับน้องเถอะ
 นะเราจะไม่จากกันไปไหนอีกแล้ว

กิ้งกือแมน: แว้ก!! องค์หญิงทรงสำรวมด้วยพระเจ้าค่ะ”

(หนุแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๓ หน้า ๑๒๓)

๓.๑.๓.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องหนุแมนซาเลนเจอร์ มีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษตลอดจนอาวุธคู่กายเพียงบางประการที่ยังคงรักษาลักษณะเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ เนื่องจากมีบทบาทเป็นยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกและจักรวาล ความสามารถและอาวุธส่วนใหญ่จึงได้รับอิทธิพลจากแนวคิดเรื่องยอดมนุษย์ของชาติตะวันตก ลักษณะคงเดิมดังกล่าว ได้แก่ แปลงกายได้ มีพลังกำลังมหาศาล ฤทธิ์เดชร้ายกาจ และใช้ตรีเพชรเป็นอาวุธ นอกจากนี้จะเป็นลักษณะที่ปรับเปลี่ยนสร้างใหม่ อาทิ มีชุดหนังเพาเวอร์สูทซึ่งบรรจุพลังแห่งจักรวาล มีทักษะมวยไทย มีพลังแห่งสายลม มีพาหนะเป็นเมฆมีหมอก ดังต่อไปนี้

ก. มีพลังมากที่สุดในจักรวาล

หนุแมนเป็นผู้ที่มีพลังมากที่สุดในจักรวาลเนื่องจากครอบครองพลังซาเลนเจอร์ ซึ่งเป็นพลังสุดยอดแห่งจักรวาล เดิมพลังวิเศษนี้เป็นผลึกแก้วอยู่กลางหน้าอกของเทพหนุมาน และต่อมากลายเป็นของหนุแมน ผู้รับสืบทอดพลัง อานุภาพของพลังวิเศษนี้เป็นที่ประจักษ์โดยทั่วกันทั้งจากคำพูดของผู้ที่รู้จักพลังชนิดนี้และจากความร้ายกาจของพลังขณะใช้งาน ดังความว่า

“หนุแมน: ว้าว...อา...รู้สึกได้เลยว่ามีพลังมหาศาลไหลเวียนอยู่ในร่างกาย

แมคแจนแลน: แหงชะะ เพราะชุดนี้ออกแบบมาเพื่อให้รองรับกับพลัง Chalanjor โดยเฉพาะ พลังสุดยอดที่สุดของจักรวาลเขียนนะเพีย

หนุแมน: งั้นเราไปปราบมอนสเตอร์ตัวแรกกัน อีอิ...”

(หนุแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๗๑)

พลังซาเลนเจอร์ยังทำให้ผู้ครอบครองพลังเก่งกว่ามนุษย์ธรรมดาถึง ๑๐๐ เท่า ดังความว่า

“แมคแจนแลน: นี่คือพลังวิเศษของดาว Chalanjor เจ้าจะเก่งกว่ามนุษย์ธรรมดาถึง ๑๐๐ เท่า

ภาพแมคแจนแลนส่งผลึกพลังชาเลนเจอร์ให้แก่วายุ”

(หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๖๔)

พลังชาเลนเจอร์ที่ทำให้หนูแมนกลายเป็นสุดยอดของยอดมนุษย์ ยังรวมถึงในขณะที่ยังไม่ได้แปลงร่างเป็นหนูแมน เช่นตอนที่วายุเถียงกับภรรยาที่กำลังยกตุ้มน้ำและทุ่มลงไปหวังให้ถูกวายุ แมคแจนเห็นดังนั้นก็บอกว่าวัตถุนี้ไม่อาจทำอันตรายยอดมนุษย์แห่งจักรวาลได้ ความว่า

“แมคแจนแลน: เอ...กำลังต่อสู้กับศัตรูแบบไหนอยู่น้า

ภาพน้อยกำลังยกตุ้มน้ำและทุ่มใส่วายุ

เซอะของแบบนี้ทำอะไรสุดยอดฮีโร่ไม่ได้หรอกพี่เอ”

(หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๔๘)

ข. มีชุดเพาเวอร์สูท

บริเวณอกของผู้สวมชุดหนึ่งเพาเวอร์สูทจะเป็นที่บรรจุผลึกแก้วพลังชาเลนเจอร์ที่หนูแมนได้รับจากยานในอวกาศ และชุดเพาเวอร์สูทชุดนี้ยังทำให้หนูแมนมีความสามารถพิเศษอีกหลายประการ ดังรูปและรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ ๖๗: หนูแมนใช้พลังความสามารถที่บรรจุอยู่ในชุดเพาเวอร์สูท

ความสามารถประการแรกคือ **สายตามองได้ไกล ๑ กิโลเมตร** เมื่อสวมชุดเพาเวอร์สูท หนูแมนจะสามารถมองเห็นได้เป็นระยะทางไกลถึง ๑ กิโลเมตร ประการต่อมาคือ **หูได้ยินไกลถึง ๑ กิโลเมตร** โสตประสาทของผู้สวมชุดเพาเวอร์สูทยังเหนือมนุษย์ธรรมดา กล่าวคือจะได้ยินไกลเป็นระยะทาง ๑ กิโลเมตร ยกของหนักได้ เช่น **คอนกรีต หินขนาดใหญ่** หนูแมนสามารถยกของที่ มีน้ำหนักมากได้โดยง่าย อาทิ การยกคอนกรีต (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๔ หน้า ๘๙-๙๐) และ หนูแมนยังสามารถ **วิ่ง กระโดดและเตะได้มากกว่าปกติ ๑๐๐ เท่า** ในยามปกติที่เป็นมนุษย์ ธรรมดาจะไม่มีพลังไหลเวียนในร่างกายเหมือนตอนสวมชุดเพาเวอร์สูทที่ทำให้หนูแมนสามารถ วิ่งได้เป็นระยะทางไกลโดยไม่เหน็ดเหนื่อย กระโดดได้สูงและเตะได้รุนแรงมากกว่าเดิมถึง ๑๐๐ เท่า เช่นตัวอย่างการใช้พลังลูกถีบที่มีชื่อว่า **“ลูกถีบแค้นเมีย”** ความว่า

“หนูแมน: แกเสร็จแน่ไอ้หนูกระต่าย!! ข้าจะสั่งสอนแก

บันนี่บอย: เชอะ!! แค่นี้ข้าไม่กลัวหรอก ไม่ยอมเสียชื่อมนุษย์

แปลงอันดับหนึ่งหรรอกเพีย!!

ภาพบันนี่บอยวิ่งหนีและหนูแมนกระโดดตามอย่างรวดเร็ว

คำบรรยาย ลูกถีบที่ใช้ออกไปนั้นเขาทุ่มเทความแค้นที่เมียทำ

กับเขาจึงก่อให้เกิดพลังมหาศาล

หนูแมน: ลูกถีบแค้นเมีย!! ตูม พู พู ไล่ละ สุดยอดลูกเตะ

ประจำตระกูล” (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๑๒-๑๓)

นอกจากนั้นชุดนี้ยังมี**เสารับสัญญาณบนศีรษะ**ในการติดต่อสื่อสารกับยานอวกาศซึ่ง เคลื่อนที่อยู่นอกโลกที่เป็นเหมือนกองบัญชาการและฐานกำลังถือเป็นเรื่องง่ายและสะดวก เนื่องจากมีเสารับสัญญาณบริเวณศีรษะของหนูแมนทำให้การรับส่งข้อมูลข่าวสารรวมถึงการส่งชุด เพาเวอร์สูทมาให้ในเวลาซับซ้อนเป็นไปได้อย่างดี **มีช่องปล่อยลำแสงบนศีรษะ** จากรูปภาพ หนูแมนมีช่องปล่อยลำแสงอยู่บริเวณหน้าผากถือเป็นอาวุธอันทันสมัยอย่างหนึ่ง

ชุดสามารถทนความร้อน ความเย็น กันสะเก็ดหิน ชุดเพาเวอร์สูทสามารถทนต่อสภาพ อากาศภายนอกได้ทั้งความร้อนและความเย็นทำให้หนูแมนเดินทางไปในที่ที่มีภูมิอากาศต่างกัน มากได้ รวมถึงกันการสิ้นสะเก็ดหินอีกด้วย ชุดเพาเวอร์สูทยัง**สามารถซ่อมแซมตัวเองได้** เมื่อ เพาเวอร์สูทได้รับความเสียหายขณะการต่อสู้ระหว่างหนูแมนและเหล่าวายร้ายก็สามารถซ่อมแซม ตัวเองให้กลับมาอยู่ในสภาพปกติได้ดังเดิม นอกจากนั้นชุดนี้ยังสามารถช่วยเพิ่มพลังให้

กล้ำเนื้อได้ นอกจากคุณสมบัติอันดีเลิศที่หลากหลายซึ่งบรรจุอยู่ในชุดหนังเพาเวอร์สูทแล้ว ชุดนี้ยังช่วยเสริมให้กล้ำเนื้อแต่ละส่วนภายใต้ชุดหนังนี้มีพลังเพิ่มมากขึ้นกว่าเท่าตัว

ค. มีพลังแห่งสายลม

หนุแมนได้รับพลังแห่งสายลมตกทอดมาจากหนุแมนผู้เป็นลูกของพระพายเทพแห่งสายลม พลังชนิดนี้จะปรากฏขณะวายุแปลงร่าง (หนุแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๑๙)

ง. มีทักษะมวยไทย

ความสามารถพิเศษอีกประการของหนุแมนก็คือสามารถนำทักษะมวยไทยของมนุษย์ที่ซื่ออายุออกมาพร้อมกับพลังอันมหาศาลซึ่งเกิดจากชุดเพาเวอร์สูทของหนุแมนได้ เมื่อทักษะในตำนานกับพลังแห่งจักรวาลได้หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวจึงทำให้ชื่อของหนุแมนเป็นที่รำลือเรื่องความเก่งกาจ หนุแมนจะใช้ทักษะมวยไทยก็ต่อเมื่อใช้การต่อสู้แบบเต็มรูปแบบ เมื่อนั้นรูปลักษณ์ภายนอกจะเปลี่ยนไปสู่กึ่งยอดมนุษย์กึ่งนักมวยไทย กล่าวคือ สวมมงคลบนศีรษะ มือหุ้มผ้า สวมตะกรุดหรือเครื่องรางหุ้มผ้าที่โคนแขนและใส่กางเกงผ้าร่มขาสั้น เครื่องแต่งกายทั้งหมดสวมทับอยู่บนชุดหนังเพาเวอร์สูท ส่วนความรุนแรงของพลัง ยิ่งถ้าหนุแมนได้รับการถ่ายทอดพลังจากยอดมนุษย์คนอื่นก็จะยิ่งทำให้ฝีมือมวยไทยของหนุแมนเก่งกาจจนไม่มีใครเทียบได้ (เล่ม ๒ หน้า ๑๑๔-๑๑๖) การสำแดงทักษะมวยไทยของหนุแมนปรากฏในรูปและเหตุการณ์ต่อไปนี้

ภาพที่ ๖๘: หนุแมนในชุดมวยไทย

“เปรี๊ยะ เปรี๊ยะ คว่าง ชูม วึ่ง ควับ คว่าง หนุแมน
แปลงร่างเป็นหนุแมนยอดนักมวยไทย

แมคแจนแลน: นี่แหละสุดยอดของเพาเวอร์สูทล่ะ เมื่อ
อัฟเฟิลเวล พลังการต่อสู้จะมากขึ้นและสามารถดึงพลังแฝงออกมาพร้อมกับ
ทักษะของผู้ใส่ชุดได้...

หนุแมน: อย่างไม่ต้องเจอความน่ากลัวของมวยไทย

บันนี่บอย: กลัวตาย ข้าเป็นสุดยอดนวัตกรรมการนะเว้ย

หนุแมน: นี่แน่ะ สุดยอดหรือ เอาแข่งไปกินซะ

ตูม อ้าก (เสียงบันนี่บอยหลังถูกหนุแมนตีแข่งใส่)

เหล่าวายร้าย: นี่มันรูปแบบการต่อสู้แบบไหนกัน...

หนุแมน: อารายนี่แค่เบาๆ ยังมีอีกเยอะอย่าเพิ่งมึน
แกจะได้รู้จักแม่ไม้มวยไทยมากขึ้น ใจเ็ง

ปิ๊ก คิวบ...ศอกพิฆาต ฤาษีบิดยา...เข้าลอยคอยรัก!!
พวกแกแพ้แล้วไสหัวไปจากโลกนี้ซะ”

(หนุแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒๖-๑๓๙)

๑. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ

หนุแมนมีฤทธิ์เดชร้ายกาจเป็นที่เกรงขามของศัตรูฝ่ายตรงข้าม แม้ใจของฝ่าย
อธรรมจะต้องการครอบครองจักรวาลมากเพียงใดแต่เมื่อต้องประจันหน้ากับหนุแมนก็อด
หวาดหวั่นไม่ได้ อาทิ เหตุการณ์ที่หนุแมนปรากฏตัวออกมาสู้กับซูเปอร์มนุษย์แปลงหมายเลข ๒
แบ็คแมน เหล่าสมุนวายร้ายที่เหลือต่างก็แตกกระเจิงไปคนละทาง ดังความว่า

“หนุแมน: พระเอกตัวจริงอยู่ที่นี่เพีย

หมีรัฐ: เวรกรรม...แบบนี้แย่นะ ไอ้บ้าหนุแมนโผล่มาแล้ว เฝื่อน

ดีกว่าเพีย...ฝากไว้ก่อนเถอะ” (หนุแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๙๖-๙๗)

เหตุการณ์ต่อสู้อันระหว่างสเตฟาโนในร่างซึ่งเพิ่มระดับความร้ายกาจแล้ว โดยชื่อใหม่ว่า “นัก
สู้แห่งเงามืด ซูเปอร์บีกก็สเตฟาโน” กับหนุแมน ผลปรากฏว่าหนุแมนเป็นฝ่ายได้เปรียบจากการใช้
ทักษะมวยไทยเข้าสู่ ทำให้เหล่าวายร้ายล่าถอยไป ดังความว่า

“ซูเปอร์บีกก็: อูย...หนักเอาการเหมือนกันเว้ย

หนุแมน: ยังไม่หมดเว้ย “พิฆาตฤาษีบิดยา”

ซูเปอร์บักกี้: เจ็บใจนักนี้ไม่ถึงว่ามันจะเก่งแบบนี้

หนูแมน: แก่ไม่รอดแน่

ซูเปอร์บักกี้: แก่ไม่รอดแน่ ใจหนูผี ผากไว้ก่อนเถอะ ข้าจะต้อง
มาทวงคืนนี้คืนแน่” (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๑๒๓-๑๒๕)

จ. สามารถรับ-ส่งพลังกับคนอื่นได้

ในยามคับขัน หนูแมนสามารถรับพลังจากยอดมนุษย์คนอื่นเพื่อเพิ่มพลังให้แก่ตนเองมากขึ้นกว่าเดิมอีกเท่าตัว นอกจากได้รับพลังแล้วยังรับเอาความสามารถพิเศษและลักษณะเฉพาะภายนอกมาด้วย เช่น การรับถ่ายทอดพลังจากกิ้งกือแมน ดังความว่า

แมคแจนแลน: แม่แล้ว มันจะปล่อยแสงทำลายล้าง

กิ้งกือแมน: แบบนี้ได้ตายกันหมดคงต้องใช้วิธีนั้นแล้ว เอาละ

ขอฝากความหวังไว้กับแกแล้วนะ นี่จะทำให้แกมีพลังสุดยอด

**ภาพกิ้งกือแมนถ่ายทอดพลังให้หนูแมนโดยการแตะบ่า
จากนั้นจึงค่อย ๆ คืนร่างมนุษย์เหมือนเดิม**

กิ้งกือแมน: ฮ่าๆ เอาเลย โชว์สุดยอดพลังเพาเวอร์สูทหน่อย

หนูแมน: อูย...รู้สึกว่ากล้ามเนื้อมันเกร็งๆ ยังไงชอบกล

อะฮ้า...เจ๋งวะออกแรงนิดเดียวเอง ตัวเบาหวิวเลย วานรเหินหาว!!

กิ้งกือแมน: จ๋อยเลยระอะไอ้เหมียว นี่แหละไว้วัยสุดยอดฮีโร่ละ”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๑๑๑-๑๑๓)

ข. มีเมฆสีหมอก

เมฆสีหมอกคือผู้ช่วยที่เก่งกาจในตำนาน แต่เดิมเคยเป็นพาหนะของขุนหงอกคง เมฆสีหมอกอาศัยอยู่ในผอบ จะออกมาทีต่อเมื่อเปิดออกใช้งาน หนูแมนได้รับผอบนี้จากพระเจ้าตา ซึ่งก็คือแมคแจนแลนปลอมตัว จะเห็นได้ว่าการ์ตูนเรื่องนี้นำอนุภาคเรื่องการมอบผอบจากวรรณกรรมหลายเรื่อง อาทิ เรื่อง *จันทโครพ* รวมถึงอนุภาคเรื่องยานพาหนะของหงอกคงจากเรื่อง *ไซอิ๋ว* ดังความว่า

บันนี่บอย: เลเวลอัพ “ซื้ตกัน จันเดอร์อาร์ม!!”

หนูแมน: ไอ้หมา ทำไมข้าไม่มีอัพเลเวลแบบมันมั่งละ

แมคแจนแลน: มีเซ่แถมของแกไม่เหย่แบบนั้นหรือ

หนูแมน: อะฮ่า...นั่นมัน...

**ภาพแมคแจนแลนสวมชุดฤๅษีนั่งบนตั่งและหนูแมนแต่ง
กายคล้ายพระเอกลิเก**

แมคแจนแลน (พระเจ้าตา): เจ้าจันเอี้ยมาเอาของวิเศษจาก
เจ้าตาเร็ว

หนูแมน (เจ้าชาย): ได้เลยครับเจ้าตา หลานจะได้ลากลับไป
ครองเมือง

เหล่าวายุร้าย: เลิกบ้าแล้วมาสู้กันได้แล้วไอ้พวกปัญญาอ่อน....

แมคแจนแลน: เปิดผอบเลย!! อะฮ่า...งี่เง่า สูดยอดของผู้ช่วย
ในตำนานล่ะ เคยเป็นคู่หูของฮีโร่ในอดีตที่โด่งดังมาแล้ว จัดการมันเลย
เมฆสีหมอก” (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๔๖-๑๔๘)

ซ. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ

อาวุธประจำกายของหนูแมนก็คือตรีเพชร เหล็กแหลมสามง่ามที่มีลักษณะ
เหมือนกับปาดำบนหัวไหล่ของวายุ จะปรากฏให้เห็นต่อเมื่อใช้ทำไม้ตายชั้นสุดท้ายเนื่องจากเป็น
สุดยอดอาวุธในตำนานจึงจะออกมาจากผลึกพลังชาเลนเจอร์บริเวณหน้าอกของหนูแมนในยาม
ฉุกเฉิน เช่น เวลาที่มีสัญญาณเตือนว่าจะหมดเวลาใช้ชุดเพาเวอร์สูทแล้ว อาวุธชนิดนี้จะใช้พร้อมกับ
ท่าในการต่อสู้ที่มีชื่อว่า “ตรีเพชรทะลายฟ้า” ดังความว่า

“แมคแจนแลน: จังหวะนี้แหละใช้ทำไม้ตายจัดการมันเลย...
นั่นไงสัญญาณเตือนแล้ว

**ว๊ิง เพี้ยว เปรี้ยะ เปรี้ยะ เปรี้ยะ เปรี้ยะ (เสียงตรีเพชร
ออกมาจากผลึกพลังชาเลนเจอร์)**

หนูแมน: ว้าว...นี่มันตรีเพชรนี่หว่า

สเตฟาโน่: เอ้ย!! อาวุธนั่นมัน...

แมคแจนแลน: นี่คือนี่สุดยอดอาวุธในตำนาน

บันนี่บอย: ก๊วๆ เข้ามาเลยเขาไม่กลัวหรือ...

หนูแมน: เออละ...ตรีเพชรทะลายฟ้า

บริม อ้ากก (เสียงร้องของบันนี่บอย)

สเตฟาโน: มะ..ไม่จริง สุดยอดคนวัตกรรมของข้าพเจ้าได้ยังไงกัน

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๑๔-๑๗)

๓.๑.๓.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

สำหรับบุคลิกและอุปนิสัยของหนูแมนสามารถแบ่งออกได้เป็น “บุคลิกและอุปนิสัยด้านดี” และ “บุคลิกและอุปนิสัยด้านร้าย” ดังนี้

บุคลิกและอุปนิสัยด้านดี ตัวละครหนูแมนมีลักษณะด้านดีที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ของยอดมนุษย์ คือ ความกล้าหาญ แต่ก็ยังปรากฏการมีอารมณ์ขันซึ่งอาจพบได้ไม่มากนักในตัวละครวีรบุรุษ แต่ด้วยเนื้อเรื่องและความมุ่งหมายของผู้แต่งที่ต้องการสร้างความสนุกสนานและตลกขบขันจึงทำให้หนูแมนมีอุปนิสัยที่หลากหลาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เป็นที่พึ่งของผู้อื่น

ด้วยภาระหน้าที่ที่ต้องคอยคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่โลกมนุษย์ทำให้หนูแมนเป็นตัวแทนของความหวังเปรียบดังผู้ช่วยให้รอด กล่าวคือ ด้วยความสามารถและภารกิจที่ได้รับมอบหมาย หนูแมนจึงเป็นเหมือนที่พึ่งของทุกคน ดังคำพูดของตำรวจอวกาศผู้ทำหน้าที่ตามหาผู้สืบทอดพลังสูงสุดแห่งจักรวาล ดังความว่า

“แมคแจนแลน: อืม...ใช้ได้ ช่างเป็นบุคคลที่มีความอดทนเป็นเลิศ หมอนี่มีคุณสมบัติตรงตามที่เราต้องการทุกอย่าง เหมาะมากกับพลัง Chalanjor ของเรา มาแล้ว ผู้สืบทอดพลังอันศักดิ์สิทธิ์ เจ้าเป็นความหวังเดียวของจักรวาล” (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๕๙)

ในความคิดของคนทุกเพศวัยไม่วัยไหนแต่เด็ก ยอดมนุษย์หนูแมนก็เป็นเหมือนสัญลักษณ์ของความรอด เช่น เหตุการณ์ที่วายร้ายขบวนการซึบฝายลักพาตัวคุณปู่ของเด็กน้อยคนหนึ่งเพราะเข้าใจผิดคิดว่าเป็นผู้ที่แข็งแกร่งที่สุดในโลก เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการแปลงร่างให้เป็นมนุษย์แปลงเด็กน้อยไม่อาจต้านทานแรงของเหล่าร้ายได้จึงร้องหาหนูแมน ดังความว่า

“เด็กน้อย: แก้!! แกมันไ้พวกก่อกวนชาวโลกนั่นนี่หว่า!!

ภาพที่มีรูที่ใช้ผ้าห่มพันตัวของคุณปู่จนเป็นรูปร่างเหมือนมัมมี่และอุ้มเข้าเวย

เด็กน้อย: เฮ้ย!! ไ้หมีควายปัญญาอ่อน ห้ามทำอะไรปูฉั้่นนะ
ไม่งั้นจะฟ้องหนูแมน

หมีรุ้: กะ...แกว่าข้าปัญญาอ่อนนั้นเระอะ!!

เด็กน้อย: อะไร...ข้าฟ้องหนูแมนจริงๆ นะเพี้ย หนูแมนช่วย
ด้วย!! (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๔๔-๔๕)

ข. เป็นที่รักของผู้อื่น

หนูแมนเป็นที่รักของผู้อื่น สังเกตได้จากเมื่อหนูแมนตกอยู่ในอันตราย จะมีผู้หวังดีคอยช่วยเหลือเสมอ ทั้งนี้เนื่องจากเห็นว่าสิ่งที่หนูแมนทำเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและไม่ให้จักรวาลขาดคนดี คนเหล่านั้นจึงยินดีช่วยเหลือโดยไม่คำนึงถึงชีวิตตนเอง ดังเหตุการณ์ที่เทพฟินิกซ์ยอมสละพลังตัวเองเพื่อสะกดพลังด้านมืดที่จอมมารโกอาถ่ายทอดให้หนูแมน ความว่า

กิ้งกือแมน: เวะละ มันดูดพลังจากเจ้าวายุนี้นา

เทพฟินิกซ์: ไม่ได้ดูด มันเพิ่มพลังให้ต่างหากละ

จอมมารโกอา: ฮึ่ๆๆ เซียวพวกแกทุกคนสนุกให้พอแล้วกัน...

แมคแจนแลน: ฮ๊ะ

พาลี: ท่านเทพฟินิกซ์

ภาพ เทพฟินิกซ์ใช้มือแตะหน้าผากของวายุ

พาลี: ยอมใช้พลังของตัวเองเพื่อสะกดพลังที่คลุ้มคลั่งของวายุ

หรือนี้ วูบ วูบ ภาพร่างของเทพฟินิกซ์ค่อยๆ เล็กลง”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๔ หน้า ๑๒๖)

ค. มีอารมณ์ขัน

อารมณ์ขันของหนูแมนแสดงให้เห็นจากการใช้คำพูดที่ไม่เหมาะสมกับบทบาทยอดมนุษย์ที่ควรประพฤติปฏิบัติ เช่น การใช้ความเป็นยอดมนุษย์ซึ่งทุกคนชื่นชมยกย่องเพื่อโอ้อวดความสามารถของตน หรือการใช้หน้าที่หรือสิทธิ์ในความเป็นยอดมนุษย์เพื่อการกระทำที่มิชอบ ความขบขันจึงเกิดจากความไม่เข้าคู่กันระหว่างฐานะและบทบาทของผู้พูดกับความคาดหวังของผู้คนและสังคมโดยรอบที่มีต่อหนูแมน ดังความว่า

“หนูแมน: เออล่ะ ทีนี้ข้าจะได้บอกชื่อข้าให้พวกเจ้าจำไว้เพื่อวันข้างหน้าจะได้เรียกกันถูก ข้าคือ “หนูแมน” ฮีโร่ผู้ที่จะมายึดครองโลกและพวกเจ้าจะต้องมาเป็นทาสข้า จำไว้!

แมคแจนแลน: ไ้อ้บ้าเอ๊ย นั่นมันคำพูดของพวกเหล่าร้ายเพี้ย”
(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๒๙)

โดยปกติยอดมนุษย์มีหน้าที่ดูแลและสร้างความปลอดภัยแก่มนุษย์บนโลก แต่การกระทำของหนูแมนบางครั้งกลับตรงข้ามกับความคาดหวังของคนรอบข้าง จึงทำให้เกิดความขบขัน ดังตอนที่หนูแมนวิ่งไล่และทำร้ายแมคแจนแลนซึ่งคอยให้ความช่วยเหลือหนูแมนเสมอมา ความว่า

“หนูแมน: อ้าวเฮ้ย!! ไ้อ้หมาช่วยแล้วตุ เอวจะเป็นไฉนเป็นกัน

แมคแจนแลน: อาโหล..เออ..นี่อ้วเองเตรียมหาฮีโร่คนใหม่ได้แล้วนะ เออ..ใช่

ภาพหนูมานพุ่งพลังหมัดอานุภาพสูงออกไป

แมคแจนแลน: สุดยอดเลย นี่แหละพลังของยอดฮีโร่แห่งจักรวาล

ฝูงชน: อูยส์...ไ้อ้กลับกลอก

หนูแมน: อา...พลังของเราเพิ่มขึ้นขนาดนี้เชียว ถ้างั้นก็...

ภาพหนูมานต่อยมแมคแจนแลนกระเด็นไปไกล เมื่อกี้เจือกทิ้งตุตึ้นัก” (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๑๐)

ตอนที่จอมมารโกอาปรากฏกายในร่างนกขนาดเล็ก เช่นเดียวกับเทพฟินิกซ์ หนูแมนซึ่งยังไม่รู้สึกศรัทธายกย่องในรูปลักษณะภายนอกของผู้นำแสงสว่างแห่งจักรวาลมากนัก จึงแสดงความคิดและความรู้สึกออกมาซึ่งสร้างความขบขันให้แก่ผู้อ่านจากคำพูดของหนูแมน ความว่า

“เทพฟินิกซ์: ในที่สุดมันก็เป็นซีพจนได้

โกอา: ฮ่าๆ ว่าไงฟินิกซ์ไม่ได้เจอกันชะนานเลยนะ!!

หนูแมน: เวรกรรมมีนกลโผล่มาอีกตัว ตุจะติดใช้หัวदनกเปล่าวะเนี่ย

เทพฟินิกซ์: ช่วยแล้ว ไ้อ้นี้ละโกอา”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๔ หน้า ๕๔-๕๕)

ง. กล้าหาญ

ความกล้าหาญของหนูแมนไม่ได้ปรากฏเฉพาะช่วงเวลาที่แปลงร่างเป็นหนูแมน ผู้ครอบครองพลังสูงสุดแห่งจักรวาลเท่านั้น แต่ยามอยู่ในร่างครึ่งมนุษย์ครึ่งยอดมนุษย์ หนูแมนก็แสดงให้เห็นว่าไม่เคยเกรงกลัวจอมมารโกอาแม้แต่น้อย เพราะทราบดีว่าการฟื้นคืนชีพของจอมมารผู้นี้เกิดจากการสะสมพลังจากโลกมนุษย์ซึ่งเป็นที่กำเนิดของวายุ นั่นเอง ดังความว่า

“หนูแมน: แกก็อย่าล้าพองไปเลยไอ้แมลงวัน แล้วจะรู้ซึ้งว่าที่แกคิดนะมันผิดถนัด

จอมมารโกอา: ไม่ต้องมาขู่หรือกลัว พลังของข้าตอนนี้ไม่มีฮีโร่หน้าไหนต่อกรได้แล้ว

แมคแจนแลน: เอว่ะ...อย่างน้อยมันก็เอาจริงขึ้นมาบ้าง

จอมมารโกอา: แกจะได้ลิ้มรสพลังที่ข้าสะสมมาจากโลกของแกเอง...

เทพฟินิกซ์: เฮ้ย! ทำไมพลังไม่เข้าไปในร่างกายของวายุล่ะ นี่มันเกิดอะไรขึ้น...

หนูแมน: อย่ามายุ่งกับการต่อสู้ของข้า ฮีโร่ ข้าไม่ต้องการต่อสู้ในรูปแบบของฮีโร่ ข้าต้องการต่อสู้ในแบบของข้าเองวันหน้า หากไม่มีใครให้พลังข้าแล้วข้าจะสู้ใครได้ สิ่งที่ข้าพึ่งพาคือตัวข้าเอง”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๔ หน้า ๙๑-๙๒)

จ. เกรงใจภรรยา

แม้บทบาทของหนูแมนจะเป็นที่เกรงขามของเหล่าวายร้ายผู้จ้องจะแก้แค้นมนุษยโลกและเปลี่ยนแปลงจักรวาลให้เป็นดินแดนแห่งความชั่วร้าย แต่ที่บ้าน หนูแมนเกรงกลัวและเกรงใจภรรยาอย่างมาก ดังตอนที่น้อยได้ตอบคำพูดท้าทายของวายุ ความว่า

“หนูแมน: ว้าว...อา...รู้สึกได้เลยว่ามีพลังมหาศาลไหลเวียนอยู่ในร่างกาย งั้นเราไปปราบมอนสเตอร์ตัวแรกกันเดี๋ยวนะ อออิ

เหตุการณ์หลังกลับมาที่บ้าน

หนูแมน: เฮ้ย!! อีน้อยอยู่ไหนวะ!! ไสหัวออกมาให้ดูตีบชะดีๆ
อีกแก...ตอนนี้ดูมีพลังเหนือกว่าคนธรรมดาแล้วเพีย วันนี้เอ็งเจ็บตัว
แน่...ดูพูดจริงๆ นะโว้ย...เดี๋ยวบีคปล่อยแสง

แมคแจนแลน: หู หู...อึ้งเลยอะเด่ะ อีโหด

หนูแมน: ตายชะเถอะ!!

น้อย: ใ้อััญญาอ่อนเฮ้ย!!

จ๊วะ จ๊วะ คว้าง (เสียงขว้างมีดอโต้ใส่หนูแมน)

แมคแจนแลน: อะจ๊ยะ...ทะ...ทำไมเป็นนี้ไปได้

หนูแมน: ใ้อหมาชี้เรื่อน เอ็ง...หลอกข้า

น้อย: คิดจะสู้กับชั้นแกต้องไปเกิดใหม่มั่ง งานการไม่ทำ

หนูแมน: โธ้ย! กลัวแล้วจ้า..เมียจ้า...ขอโทษคร้าบ ทีหลังผมจะ
ไม่ทำอีกแล้วครับ” (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๗๒-๗๓)

แม้บางครั้งวายุจะกล้าโต้แย้งคำพูดของภรรยาและอธิบายความคิดของตนแต่ก็เป็นไป
ด้วยความหวาดหวั่นเช่นเดิม ดังความว่า

“น้อย: อะอะอะไรกัน นี้จะพากันไปไหนอีกล่ะ

วายุ: อะไรเล่าบ่นอยู่ได้ ไร้คาญจริง ตอนนี้ปีศาจร้ายกำลังจะ
บุกโลกจะให้ชั้นนี้ดูตายได้ไงกันเล่า เธอนี้

แมคแจนแลน: โห...มันพูดดีมีสาระ แต่เสี่ยงกับการโดนตีบวะ

วายุ: เฮ้ย คนเรามันก็ต้องมีเหตุผลกันบ้าง

**ในความคิดของวายุกลับคิดว่า: แต่จริงๆ แล้วตุ๊กแล้วแทบ
ตาย”** (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๓ หน้า ๖๕-๖๖)

บุคลิกและอุปนิสัยด้านร้าย ตัวละครหนูแมนยังปรากฏอุปนิสัยด้านร้ายด้วย
เช่นกัน ได้แก่ อารมณ์ร้าย หน้าไหว้หลังหลอก และเห็นแก่ตัว ซึ่งพบได้ไม่บ่อยนักในตัวละคร
วีรบุรุษ แต่ด้วยเนื้อเรื่องและความมุ่งหมายของผู้แต่งที่ต้องการสร้างความสนุกสนานและตลก
ขบขัน หนูแมนจึงต้องมีอุปนิสัยคู่ตรงข้ามอยู่ในตัวละครเดียวกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. อารมณ์ร้าย

ความแปรปรวนของอารมณ์หนูแมนเป็นผลมาจากการความกดดันในใจที่สะสมมาเป็นเวลานานจากการกดขี่ข่มเหงของภรรยาโดยที่หนูแมนไม่สามารถตอบโต้ได้ หนูแมนจึงพยายามหาทางระบายออกด้วยการกระทำต่อผู้อื่นเช่นเดียวกับที่ตนประสบมาเพื่อลดความอับอายและต่ำต้อยที่เพศชายผู้เป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็งกลับพ่ายแพ้แก่สตรีเพศ ดังความว่า

“เหล่าว้ายร้าย: ซ้ำจริงกว่าจะแปลงร่าง เขารอมอบทองกันนะ

บันนี่บอย: ฤษี! เหม็นสาบคนจนวะ

หนูแมน: โหย...ทำไมดูไม่มีมั่งวะ

กลุ่มฝูงชน: ทำทางไอ้ฮีโร่คงไม่รอดแน่ๆ ดูไร้ราศียังงี้ก็ไม่รู้ ตัวอับมั่งคลขัดๆ จะโผล่มาทำซากอะไรวะ

หนูแมน: อ่าวเฮ้ย...ไอ้พวกปากปีจอนี้...วอนซะแล้ว...พูดมากนักเอาบาทาถูบพัสดุไปกินเลย!!

ภาพหนูแมนไล่เตะกลุ่มฝูงชน

บันนี่บอย: เวิร์ก...พอมันไอ้บ้านี้อยู่รู้สึกที่เรากลายเป็นคนดี ยังงี้ก็ไม่รู้สิ” (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒๖-๑๒๘)

การแสดงอารมณ์รุนแรงโดยขาดสติหลายครั้ง นอกจากเน้นย้ำให้เห็นความดูร้ายของหนูแมนแล้วยังเป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อภาพลักษณ์ของยอดมนุษย์ด้วย อาทิ เหตุการณ์ที่หนูแมนโมโหตำรวจที่ยิงปืนใส่ จึงบันดาลโทสะตบที่ใบหน้าอย่างแรง ดังความว่า

“หนูแมน: ซ้ายแล้ว...ซ้ำนี้แหละที่จะครองโลกทุกคนต้องตกเป็นทาสของข้า ฮ่าๆ

แมคแจนแลน: เหอๆ นี่แหละไว้ความหวังใหม่ของจักรวาลละเฮ้ย..เอาจริงหรือวะที่พูดนะ

หนูแมน: เออเซ่...เดี๋ยวข้าจะสร้างฮาเริ่มแล้วเกณฑ์สาวๆ มาไว้ บำเรอความสุข เหอๆ

ตำรวจ ๑: ตายซะเถอะมึงไอ้ชาติชั่ว!!

ตำรวจ ๒: แวก! หัวหน้าไปยังเขาทำม้าย...เขามาช่วยกู้โลกนะ

ตำรวจ ๑: จะบ้าหรือ ดูที่มันคิดสิ คบได้เรอะ ไอ้ฮีโร่แบบนี้ละ

หนูแมน: เมิง...ยิงกบาลตุ ๒ รอบแล้วนะ วอนตายนักใช้มัยไ้
หอย นีแ่นะ ตบให้ฟันร่วงเลย!! **ฝั้วะ ฝั้วะ (หนูมานตบหน้าตำรวจ)**

แมคแจนแลน: เฮี้ย ใจเย็นไว้รักษาภาพพจน์หน่อย”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒๒-๑๒๓)

ข. หน้าไว้หลังหลอก

ความเก็บกดที่ได้รับจากภรรยา ทำให้หนูแมนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ กล่าวคือ เมื่ออยู่ต่อหน้าจะพูดหรือกระทำการอย่างหนึ่ง แต่ลับหลังกลับมีพฤติกรรมที่ตรงกันข้าม แม้แต่ในความฝัน ก็ยังเก็บไปคิดว่าตนเองมีอำนาจเหนือภรรยา สามารถสั่งให้อยู่ในโอวาทได้ ทั้งที่ในความเป็นจริง ไม่สามารถทำเช่นนั้นได้ ดังความว่า

“วาญู: ญุส!! นีมันกับข้าวหรืออาหารสัตว์วะ นังบือเฮี้ย!!

น้อย: ก็เหมม...มันมีประโยชน์ต่อร่างกายนะคะ ชั้นเป็นห่วง
สุขภาพคุณนะคะ

วาญู: ห่วงสุขภาพแกก่อนเถอะนังโง่! ตูจะท้องเสียตายเพราะ
อาหารห่วยๆ ของแกนี่แหละ...อา...ซ่ายแล้ว...ทำไมชั้นต้องทนอยู่กับยัย
แกหน้าโง่อย่างเธอด้วย...

ภาพวาญูถือมีดปลายแหลมย่างสามขุมเข้าหาน้อย

วาญู: ตายซะเถอะมึง!! อี้แก หี...หี ลาก่อนอี้แกหน้าโง่...”

ในความเป็นจริงก็ได้แต่คิดเพราะน้อยยังคงกุมอำนาจทุกอย่างในบ้านเพียงผู้เดียว ดังนั้น เมื่ออยู่ต่อหน้าภรรยา พฤติกรรมทุกอย่างจึงตรงข้ามกับความฝัน ความว่า

“น้อย: หนอย!! ใช้ชักผ้าแค่นี้ถึงกับนั่งด่า นั่งแข่งชั้นเลย
ระอะ!! ไ้แก ชักเอาใหญ่แล้ว ใช้ชักผ้าแค่นี้คิดจะฆ่าชั้นเลยงั้นระอะ?...

วาญู: อ้าก!! เสียงในความคิดบอกว่า (ฮือฮือ ผากไว้
ก่อนเถอะมึง)

วาญู: ผมผิดไปแล้วทีหลังจะไม่ทำอีกแล้วคร้าบ..มิเสียง
พิมพ์ออกมาว่า (ชักวันเถอะมึง)”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๕๒-๕๖)

ค. เห็นแก่ตัว

ในความคิดของเหล่าขบวนการขับฝ่าย ฝ่ายอธรรม หนูแมนเป็นยอดมนุษย์ที่ไร้คุณธรรม เห็นแก่ชัยชนะของฝ่ายตนมากกว่า เพราะเมื่อฝ่ายหนูแมนได้เปรียบในการต่อสู้ก็จะไม่ปรานีหรืออ่อนข้อให้แก่ศัตรูแม้แต่น้อย ดังเห็นได้จากเหตุการณ์ที่หนูแมนใช้ทักษะมวยไทยท่วงท่าต่างๆ โจมตีแมวยักษ์อย่างไม่หยุดยั้ง ความว่า

**“คำบรรยายขณะหนูแมนปล่อยท่ามวยไทยเข้าไป..วานร
เหินหาว!! เบรียง นาคาสะบัดหาง ก๊าซ ตูมม คชสารข้ามห้วย!! วูบ**

หมีรุห์: โอ้ว...มันร้ายกาจมากเลยหัวหน้า

หนูแมน: โหะๆ จั๊นนันนี้ตีบพวกมันยกแก๊งเลยละกัน

สเตฟาโน่: ตกใจไปทำไม Rooh พวกมันเป็นฮีโร่ ยังไงก็ยึด
คุณธรรมไม่ซ้าคนเจ็บหรอก แล้วเราค่อยไปพา woo woo ออกมาก็ได้

หนูแมนและฝ่ายธรรมะ: ณาปนกิจมันชะเลย อี อี อี ย่าง
แกลั่มเหล่าดีก่า

หมีรุห์: ในพจนานุกรมของมันคงไม่มีคำว่าคุณธรรมมังคูกพี

สเตฟาโน่: เฮ้ย!! โอ้วพวกไร้คุณธรรม เฮ้ย!! เป็นฮีโร่เนรีเปลวอะ
คนลั่มอย่าซ้าเซ่

หนูแมน: แล้วจะทำมาย คนชนะจะทำอะไรก็ได้เพีย แกกั

เตรียมตัวไว้เหอะ” (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๑๑๖-๑๑๘)

ง.เจ้าชู้

ความเกรงกลัวภรรยาของหนูแมนไม่ได้ทำให้นิสัยเจ้าชู้ซึ่งเป็นปกตินิสัยของผู้ชายลดน้อยลง จากคำพูดและพฤติกรรมบางประการของหนูแมน แสดงให้เห็นอุปนิสัยข้อนี้อย่างชัดเจน อาทิ ความคิดของหนูแมนหลังรู้ว่าตนกลายเป็นผู้มีพลังมากที่สุดในจักรวาลและสามารถครอบครองโลกทั้งไปได้ หนูแมนจึงอยากสร้างฮาเร็มเพื่อไว้เสพสุข (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๑๒) รวมถึงตอนพบกับพระธิดาของเทพฟินิกซ์ ผู้มีสิริโฉมงดงาม หนูแมนก็รีบปรับสีหน้าท่าทางให้ดูดีเพื่อให้องค์หญิงประทับใจ จนแมคแคนแลนสังเกตเห็นได้ชัด แสดงให้เห็นว่าหนูแมนพอใจในองค์หญิงอย่างมากจนไม่อยากกลับโลกมนุษย์ (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๓ หน้า ๑๒๙)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าตัวละครหนูแมนในการ์ตูนเรื่องหนูแมนชาเลนเจอร์ มีบุคลิกษณ์ คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยคงเดิมจากหนูมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์

ในรัชกาลที่ ๑ เพียงแค่ความเป็นลิงเผือก พลังกำลังมหาศาล ฤทธิ์เดชร้ายกาจ และความสามารถในการแปลงกาย นอกจากนั้นจะเป็นลักษณะที่ประกอบสร้างให้หนุแมนเป็นยอดมนุษย์ของจักรวาล อาทิ มีร่างกายสูงใหญ่กำยำ เป็นเจ้าของพลังแห่งจักรวาลและเสือเพาเวอร์สูทซึ่งบรรจุมหาความสามารถพิเศษมากมาย อาทิ กระโดด ตะ และวิ่งได้เป็นระยะทางไกล มีเสารับสัญญาณบนศีรษะ เพิ่มพลังให้ตนเองได้ นอกจากนั้นหนุแมนยังมีความสามารถแบบไทยได้แก่ มีศิลปะการต่อสู้ของไทย ส่วนบุคลิก หนุแมนเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ แต่บางครั้งก็มีบุคลิกที่น่าขัน มีความโดดเด่นด้านมีอุปนิสัยด้านลบ อาทิ อารมณ์ร้าย หน้าไหว้หลังหลอกซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ชัดเจนกว่าอุปนิสัยด้านดีอย่างความกล้าหาญ

๓.๑.๓.๔ ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า (พระเจ้า ๕๐๐ ชาติ)

ภาพที่ ๖๙: ปกเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่มที่ ๑

ตัวละครหนุแมนในเรื่องนี้เป็นเทพประจำหอพระธรรมที่มีลักษณะและบุคลิกที่เด่นชัดคือรูปร่างเล็กคล้ายเด็ก ผิวขาว ใบหน้าอิมเอิบ แต่งกายเหมือนเด็กไทยสมัยก่อน กล่าวคือ เปลือยกาย ท่อนบน ท่อนล่างสวมใจกระเบนยาวสีแดง ใส่กำไลทองทั้งข้อมือและข้อเท้า โดยรวมดูคล้ายกุมารทองในคติความเชื่อของไทย สำหรับอุปนิสัยที่ปรากฏชัดเจนที่สุดคือ ความร่าเริงสดใสสมวัย ความอารมณ์ดี และเป็นผู้ที่มีอารมณ์ขัน ส่วนอุปนิสัยด้านร้ายทั้งส่วนของอารมณ์ ความคิดหรือจิตใจ กลับไปพบการปรากฏเลย ที่มาของหนุแมนยังเป็นอีกประเด็นที่น่าสนใจ และทำให้ทราบถึงที่มาของพลังอันมหาศาลและอิทธิฤทธิ์พิสดารต่างๆ ในตัวหนุแมน หนุแมนในเรื่องนี้มีกำเนิดจากผลไม้ของต้นไม้วิเศษที่มีอายุหลายพันปีขึ้นอยู่บริเวณส่วนที่ลึกสุดของป่าหิมพานต์ ต้นไม้ต้นนี้ดูดซับพลังวิเศษจากสิ่งมีชีวิตทั่วทั้งป่าหิมพานต์เอาไว้ ไม่ว่าจะเป็นพลังของสัตว์หิมพานต์ พืชยาธรร เป็นต้น จนวันหนึ่งพลังงานเกิดสะสมมากเข้าเกิดเป็นผลไม้ซึ่งภายในก็คือหนุแมนนั่นเอง แสดงให้เห็น

ถึงที่มาของคุณสมบัติพิเศษ ความสามารถต่างๆ ของหนุมาน ซึ่งมีทั้งความสามารถพิเศษพื้นฐาน เหาะเหินเดินอากาศ มีคัมภีร์สารพัดนึกซึ่งบรรจุกาถาอาคมต่างๆ มากมาย คล้ายกระบี่วิเศษของ โดเรมอน ทั้งวิชาแปลงกาย ให้เป็นสัตว์ หรือครึ่งคนครึ่งสัตว์ ให้หายตัวได้ ขยายขนาดร่างกายได้ มีความสามารถในการอัศจรรย์พระไตรปิฎก ซึ่งคล้ายกับการสังคายนาหรือชำระพระไตรปิฎกให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น นอกจากนั้นยังมีกล้องส่องทางไกล หอยสังข์สอดแนม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อการผจญภัยและเฝ้าติดตามเรื่องราวให้แก่ละพระราชชาติของตัวละครเอกของเรื่อง เด็กๆ ทั้งสามคน เณร และหนุมาน เป็นไปอย่างปลอดภัย สนุกสนาน ได้สาระและข้อคิดสอนใจ

แม้หนุมานจะเป็นเทพ แต่ก็มีลักษณะภายนอกเหมือนลูกลิง และมีลักษณะพิเศษที่สามารถมองเห็นได้เหมือนตัวละครหนุมานในเรื่อง รามเกียรติ์ คือ กุณฑลและเขี้ยวแก้ว ส่วนขนเพชรไม่ปรากฏการกล่าวถึงหรือแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนจากรูปภาพ อย่างไรก็ตามลักษณะพิเศษสองสิ่งทั้งกุณฑลและขนเพชรก็ไม่ได้มีการเน้นชัดหรือให้ความสำคัญเท่าใดนัก มีเพียงภาพปรากฏให้เห็นว่ายังคงลักษณะพิเศษนี้ไว้เพื่อยืนยันว่าเป็นตัวละครหนุมานเท่านั้น ดังรูปและรายละเอียดในส่วนลักษณะอื่นๆ ต่อไปนี้

ภาพที่ ๗๐: หนุมานตอนแรกเกิดจากผลไม้ ภาพที่ ๗๑: ตอนเป็นเทพพิทักษ์พระธรรม

๓.๑.๓.๔.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์

กำเนิดของหนุมานในเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า มีกล่าวไว้ในเล่มที่ ๒ หนุมานเป็นผู้เล่าถึงประวัติความเป็นมาของตนเองให้เด็กๆ ฟัง ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งถูกพระอิศวรลงโทษฐานสร้างความวุ่นวายทำให้ห้องสมุดสวรรค์เกิดเพลิงไหม้ จนเหลือกำลังเพียงครึ่งหนึ่งและต้องทำหน้าที่เทพผู้พิทักษ์คู่พระไตรปิฎกบนโลกมนุษย์จนกว่าจะบรรลุนิพพาน ชีวิตของหนุมาน

กำเนิดมาจากผลไม้ของต้นไม้วิเศษในป่าหิมพานต์ ซึ่งต้นไม้นี้ได้สะสมสุดยอดพลังจากสิ่งมีชีวิตทุกชนิดในป่าหิมพานต์ไว้ทั้งหมด เวลาผ่านไปนานเข้าพลังงานที่สะสมไว้เกิดรวมตัวกันมากขึ้น จนออกผลขึ้นมาหนึ่งลูกและภายในผลนั้นก็คือนุमान ต่อมานุमानจึงใช้มือตอยเปลือกซึ่งห่อหุ้มตนเองไว้และออกมาผจญภัยในโลกแห่งความจริง ดังความว่า

“นุमान: ถ้าฉันจะเล่าให้ฟังก็ได้!! เรื่องมันเกิดขึ้นนานมาแล้ว ในป่าหิมพานต์ที่อยู่อีกมิติหนึ่งของโลกมนุษย์ ในส่วนลึกที่สุดของป่าหิมพานต์มีต้นไม้วิเศษที่มีอายุหลายพันปี ต้นไม้ี่สามารถดูดซับพลังงานที่ไหลเวียนจากป่าหิมพานต์เข้าสู่ตัวมันเองและสะสมเอาไว้ ไม่ว่าจะเป็พลังของสัตว์หิมพานต์หรือจากพิทยาธร คนธรรพ์ ต้นไม้วิเศษนี้ก็สามารถดูดซับเอาไว้ได้หมด

เมื่อเวลาผ่านไปนานวันเข้า พลังงานที่สะสมก็เกิดรวมตัวกันมากขึ้น ทุกที จนเกิดผลออกมาและภายในผลนั้นเองก็มีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้น

คำบรรยาย เปรียง คริน (เสียงนุमानทำลายเปลือกของผลไม้ซึ่งตนอาศัยอยู่)

คำบรรยาย ฟ้าว (เสียงนุमानเหาะออกมาจากผลไม้ ด้วยท่าทางคล้ายยอดมนุษย์ คือ กำมือซ้ายและชูไปข้างหน้าในทิศทางที่จะเคลื่อนที่ กำมือขวาแนบไว้บริเวณคอถึงอก)

นุमान: ยะฮู้!! และนับจากนั้นข้าก็ได้ถือกำเนิดขึ้นมา”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธรเจ้าเล่ม ๒ หน้า ๑๖-๑๗)

อันที่จริงในเล่มแรกก็มีการกล่าวถึงนุमानแต่ในแง่ของการปรากฏตัวขึ้นในเรื่องเพื่อทำหน้าที่ตามบทบาทของผู้เฝ้าที่จะต้องพาเด็กๆ ย้อนอดีตกลับไปในแต่ละพระชาติของพระพุทธรเจ้าซึ่งไม่ใช่กำเนิดที่แท้จริงของนุमान อย่างไรก็ตามหากมองอีกมุมการปรากฏตัวครั้งแรกในเรื่องของนุमानก็สามารถถือเป็นแหล่งที่มาอีกประเภทได้เช่นกัน จึงจะขอกล่าวไว้ในหัวข้อนี้เช่นกัน ดังตอนที่นุमानออกมาจากตู้พระธรรมและได้รู้จักกับณรและเด็กๆ ความว่า

“คำบรรยาย ใครกันที่มำทำเสียงเอะอะ!! รบกวนการนอนของข้า...!!

เด็ก ๆ: สะ เสียงใครนะ ทำไมมีเสียงออกมาจากตู้พระธรรมละ...

กอล์ฟ: ผ ผี ผีแน่ๆ

คำบรรยาย เปรียง คริน (ภาพนุมานยืนจังก้า เท้าสะเอว และเด็ก ๆ อ้าปากค้าง ตาเบิกโพลง)

หนุมาน: ใครกันที่ปลุกข้า...ข้ามีนามว่าหนุมาน เป็นเทพประจำตู้เก็บ
พระไตรปิฎกของที่นี่...หน้าที่คือคอยดูแลรักษาคัมภีร์พระไตรปิฎกที่อยู่ในตู้ให้อยู่ใน
สภาพเรียบร้อย นานแค่ไหนแล้วข้าเองก็จำไม่ได้เหมือนกัน แต่ในเมื่อเจ้าเรียกข้า
ออกมาแล้ว ข้าก็จะทำหน้าที่ของข้าล่ะนะ...”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๐-๒๒)

ข. เป็นเทพ

หนุมานกล่าวแนะนำตัวต่อเด็กๆ ทั้ง ฦัฐ กอล์ฟ พูกัน และณรวาตนเป็นเทพ
ประจำตู้เก็บพระไตรปิฎกของวัด มีหน้าที่คอยดูแลรักษาพระไตรปิฎกที่อยู่ในตู้ให้อยู่ในสภาพ
เรียบร้อย (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๐-๒๒)

ค. เป็นลูกลิง

ตัวละครหนุมานเป็นลูกลิง มีขนาดรูปร่างเล็กจนเด็กผู้หญิงอย่างพูกันสามารถ
จับไหล่ทั้งสองข้างแล้วดึงเข้าหาตัวได้ เช่นในเหตุการณ์ครั้งแรกที่พูกันเห็นหนุมานก็คิดว่าเป็น
ตุ๊กตาลิง ดังความว่า

“พูกัน: น่ารักจังเลย! ทำไมอยู่ๆ ถึงมาอยู่ตรงนี้ได้ล่ะ ตุ๊กตาลิงพูดได้อีก
ด้วย! ตาย ตาย” (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๑)

ในตอนพินทุमार ยกษ์ผู้ก่อการณ์การศึกษาธรรมะของมนุษย์ออกมาแย้งพระไตรปิฎกไป
จากมือของหนุมาน พร้อมทำท่าล้อเลียนเรียกหนุมานว่า “ลิงน้อย” ดังความว่า

“หนุมาน: เอาคืนมาเดี๋ยวนี้นะ

พินทุमार: แบว่ ใสเจีย เสียใจนะเจ้าลิงน้อย ข้าจะทำลายหนังสือเล่มนี้
ซะเลย ดีมัยละ ฮ่าฮ่า” (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๖)

ง. รูปร่างคล้ายเด็ก

จากภาพประกอบเห็นได้ว่าหนุมานมีขนาดเท่ากับเด็กทั้ง ๓ คน ซึ่งเป็นตัวละคร
เอกในเรื่อง และยังมีลักษณะของความเป็นเด็ก คือ ซุกซน ชอบเล่น แววดาสดไส สีหน้าเบิกบาน

และเสียงหัวเราะที่ร่าเริง นอกจากนั้นคำพูดของกอล์ฟที่กล่าวถึงหนุมานก็บ่งบอกว่าหนุมานนั้นเป็นเด็ก ดั่งข้อความและรูปซึ่งแสดงให้เห็นขนาดของหนุมานอย่างชัดเจน

“หนุมาน: อืม! เด็กอย่างพวกนายยังต้องเรียนรู้อีกเยอะ หุ หุ

กอล์ฟ: พูดยังกับตัวเองไม่เด็กยังงั้นแหละ!! ตัวเล็กกว่าฉันอีก”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๓)

ภาพที่ ๗๒: ขนาดรูปร่างของหนุมานในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า

๓.๑.๓.๔.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้ามีความสามารถ และคุณสมบัติพิเศษบางประการที่คงเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ อาทิ หาวเป็นดาวเป็นเดือน เหาะ แปลงกาย หายตัว ล่องหนได้ มีมนตร์วิเศษ นอกจากนั้นยังปรากฏคุณสมบัติและความสามารถเพิ่มเติม เช่น มีคัมภีร์สารพัดนึกที่บรรจุคาถาคลายกับกระเป่าวิเศษของโตเม่อน ทั้งคาถาแปลงกาย คาถาเสกสิ่งของตามต้องการ มีกล้องส่องทางไกล และหอยสังข์สอดแนม และแบ่งเอ็น เป็นต้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. หาวเป็นดาวเป็นเดือนได้

หนุมานในเรื่องนี้มีความสามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้เหมือนกับตัวละครจากในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ดังคำบรรยายและรูปภาพต่อไปนี้

“เมื่อเวลาผ่านไปนานวันพลังงานที่สะสมก็เกิดรวมตัวกันมากขึ้น
ทุกที จนเกิดผลออกมาและภายในผลนั้นเองก็มีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้น

คำบรรยาย ฟ้าว (เสียงที่เกิดจากการที่หนุมานเหาะด้วยความเร็วอย่างสูงขึ้นไปบนท้องฟ้า

ภาพหนุมานอ้าปากหา

คำบรรยาย ฮ้าว...ฮ้าววว ภาพดาวลอยเต็มท้องฟ้า
โดยเฉพาะดาวเสาร์ที่ปรากฏเด่นชัดมาก

หนุมาน: และนับจากนั้นข้าก็ได้ถือกำเนิดขึ้นมา ฮา...”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า เล่ม ๒ หน้า ๑๙-๒๑)

ภาพที่ ๗๓: หนุมานในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า หาวเป็นดาวเป็นเดือน

ข. มีพลังวิเศษ

หนุมานสามารถปล่อยพลังวิเศษซึ่งเป็นลูกไฟขนาดใหญ่คล้ายกับพลังคลื่นเต่าสะท้านฟ้าของผู้เฒ่าเต่าจากเรื่องดราโก้บอล (ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๘) หนุมานใช้พลังนี้จัดการกับศัตรูผู้คิดร้ายต่อพุทธศาสนา เช่น ตอนยักษ์พินทุมารแย่งพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๗ ไปจากมือของหนุมาน หนุมานร้องบอกให้คืนแต่พินทุมารไม่ยอม หนุมานจึงปล่อยพลังใส่ซึ่งพลังของหนุมานมีอำนาจรุนแรงมากจนทำให้ตัวหนังสือในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๗ ซึ่งพินทุมารยกขึ้นบังพลังของหนุมานจนตัวหนังสือจางหายไป (ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๘) ดังเนื้อความและรูปต่อไปนี้

“หนุมาน: เอาคืนมาเดี๋ยวนี้นะ

พินทุมาร: อ๊ะ อ๊ะ แบร่ ไสเจีย เสียใจนะเจ้าลิงน้อย ข้าจะทำลายหนังสือเล่มนี้ซะเลย ดีมี๊ยะ ฮ่าฮ่า แกก็จะได้ไปล้างเท้าเทวดาบนสวรรค์ชั่วลูกชั่วหลาน โทษฐานที่บกพร่องต่อหน้าที่

หนุมาน: จะมากไปแล้วนะแก!!! ไม่เอาคืนมาดีๆ ก็ต้องเจ็บตัวกันบ้างล่ะแก!!! เหนียวไปกิน!!! ฮูม (เสียงปล่อยพลังของหนุมาน)

พินทุมาร: เฮ้ย!! เอาจริงหรอเนี่ย! โอ๊ย!!

คำบรรยาย เปรี้ยง (เสียงพลังกระแทกใส่ตัวของพินทุมาร)

คำบรรยาย ว๊าก!! ว๊าย (เสียงร้องด้วยความตกใจของเด็กๆ)

พินทุมาร: หนอยแน่ ผากไว้ก่อนเถอะเจ้าลิง ข้าไม่ยอมแค่นี้หรอก” (ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๖-๒๘)

ภาพที่ ๗๔: หนุมานปล่อยพลังวิเศษ ภาพที่ ๗๕: พลังเต่าในเรื่องดราก้อนบอล

ค. มีมนตร์วิเศษ

หนุมานมีมนตร์วิเศษที่ใช้เปิดประตูมิติเพื่อพาเด็กๆ ทั้ง ฦัฐ กอล์ฟ พูกัน และ เณร ย้อนเวลาไปยังอดีตชาติของพระพุทธรูปเจ้าได้ ดังข้อความต่อไปนี้

“ภาพหนุมานพนมมือรำยมนตร์

หนุมาน: ประตูเปิดแล้ว!! ไปกันเลยทุกคน!!

ภาพหนุมานกำมือขวาไปด้านหน้ามือซ้ายกำไว้ระดับอก
ทำท่าเหมือนเหาะไปด้านหน้า”

คำบรรยาย ครีน พิว

หลวงพี่: !!! หะ...หายไปกับหมดแล้ว ขอให้ทำสำเร็จนะทุกคน...” (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๓๔)

ง. มีคัมภีร์สารพัดนึก

หนุมานมีคัมภีร์สารพัดนึกซึ่งบรรจุคาถาต่างๆ มากมายคล้ายกับกระเป๋าน้ำทองของโดเรม่อนที่สามารถหยิบของวิเศษออกมาได้ตามแต่ต้องการ ในคัมภีร์สารพัดนึกจะมีทั้งคาถาแปลงกาย หายตัว ไว้ใช้ระหว่งการผจญภัยในดินแดนพุทธกาล อาทิ หลังจากหนุมานและเด็กๆ ย้อนอดีตกลับไปยังเมืองพาราณสีได้สำเร็จ ก่อนจะออกตามหาพระธรรมเณรทั่วว่าควรแต่งกายให้เข้ากับยุคสมัย หนุมานจึงใช้คัมภีร์สารพัดนึกเสกเสื้อผ้าให้ ความว่า

**“หนุมาน: คัมภีร์สารพัดนึก!! เอาอันไหนดีนะ อ๊ะ! เจอแล้ว
คาถาเปลี่ยนร่าง โอเม่เพียง”**

ภาพทุกคนอยู่ในชุดเหมือนชาวเมืองพาราณสีคนอื่นๆ”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๔๔-๔๕)

หนุมานยังใช้คาถาเสกแป้งเย็นให้เด็กๆ ทาคลายร้อนระหว่งการเดินทางตอนกลางวันซึ่งอากาศร้อนจัดมาก ดังเหตุการณ์ในชาดกชาติที่ ๑๐ ที่กอล์ฟอยากได้น้ำแข็งใส่ถังด้วยเพื่อคลายร้อน แต่หนุมานไม่รู้จักจึงเสกของที่ทำให้เย็นอย่างแป้งเย็นออกมา ความว่า

**“หนุมาน: อ้อ!! ถ้าเป็นของที่ทำให้เย็นล่ะก็ ฉันมีอยู่
อย่างนี้ นี่ไงล่ะ”**

**กอล์ฟ: ฮ้า! จริงหรือ!? ไหนๆ อะไร กลิ่นหอมเย็นดีจัง
อร่อยมัยเนี่ย!!**

หนุมาน: เอ! เดี่ยวๆ กอล์ฟ นั่นมีไว้ทานะไม่ได้มีไว้กิน

ภาพกอล์ฟสาลักสิ่งที่เอาเข้าปากไปออกมาดังพรวด!”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๖ หน้า ๑๕๙-๑๖๐)

หนุมานยังใช้มนตร์วิเศษเสกสิ่งของต่างๆ ที่สามารถช่วยให้การเรียนรู้เรื่องราวในแต่ละพระชาติสะดวกและง่ายขึ้น เช่น การเสกหอยสังข์สอดแนมเพื่อฟังการสนทนาของอีกฝ่ายในระยะเวลาไกล ในเหตุการณ์พระชาติที่ ๓๖ พระพุทธเจ้าเสวยพระชาติเป็นนกผู้มีปัญญาอยู่บนต้นไม้ที่สูงที่สุดในบริเวณนั้น หนุมานได้ให้เด็กๆ ใช้หอยสังข์สอดแนมเพื่อเป็นเครื่องช่วยฟัง ดังความว่า

“ณัฐ: ต้นไม้ต้นนั้นสินะที่เราตามหา

พู่กัน: ไม่ผิดแน่ ต้นใหญ่ที่สุดอยู่กลางป่าลึก!”

กอล์ฟ: ไม่ไกลไปหน่อยหรือ เราจะได้ยินพวกเขาคุยกันได้ไงละ

หนุมาน: เรื่องนั้นไม่ต้องห่วงน่า...ฉันมีของเล่นใหม่มานำเสนอ...หอยสังข์สอดแนม

ณัฐ+พู่กัน: ทำตัวเหมือนโดเรมอนขึ้นทุกวันแล้ว หนุมานนี่ ฮะๆ

หนุมาน: เอาตัวนี้ไปไว้ที่ต้นไม้ใหญ่นั้น แล้วก็จะได้ยินเสียงผ่านตัวที่อยู่ที่เรานี่ไงละ

พู่กัน: อ้อ...รู้แล้ว เหมือนกับเสียงตามสายที่เราใช้เล่นกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียนนะเอง...”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๘ หน้า ๔๑-๕๓)

จ. เนรมิตกายให้ใหญ่โต

หนุมานสามารถนิรมิตกายให้ใหญ่โตขึ้นได้ตามต้องการเพื่อจุดประสงค์หลายอย่างแตกต่างกัน เช่น เป็นยานพาหนะให้เด็กๆ ลี้ภัย เช่น เมื่อเด็กๆ และเนรมิตอยู่ในอันตรายเกือบเป็นอาหารของยักษ์ หนุมานก็เนรมิตกายให้ใหญ่ขึ้น แล้วให้ทุกคนหลบอยู่ในอุ้งมือขนาดใหญ่ จากนั้นก็เหาะหนีไปยังที่ปลอดภัย ดังความว่า

“หนุมานในร่างลิงป่า: นี่ๆ พวกคนเมื่อกลางวันมันเป็นยักษ์ปลอมตัวมาจริงๆ

เด็ก ๆ: ฮา! ว้าย แล้วพวกเราละ จะทำยังไงดี

ภาพหนุมานในร่างลิงป่าแปลงร่างเป็นหนุมาน เทพพิทักษ์พระธรรมที่มีรูปร่างขนาดใหญ่

หนุมาน: ไม่ต้องกลัวนะทุกคนฉันดูแลเอง

ยักษ์: อะไรแว๊บบๆ

**ภาพหนุมานให้เด็ก ๆ หลบอยู่ในอุ้งมือขนาดใหญ่ จากนั้นเหาะหนี
ไปยังที่ปลอดภัย”** (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๕๘)

จ.แปลงกายได้

หนุมานสามารถแปลงกายเป็นลิงป่าสีน้ำตาล ขนปุกปุย และหางยาวได้ หรือแปลงร่างกลับไปเป็นหนุมานในร่างของเทพผู้พิทักษ์พระธรรมที่มีกายสีเขียวเผือกดั้งเดิม ความสามารถข้อนี้หนุมานมักใช้ในสถานการณ์ที่ต้องปลอมตัวให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของบ้านเมืองในอดีตที่ยังเป็นชนบทหรือป่าเขา (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๕๘) หนุมานไม่เพียงแต่แปลงกายให้ตนเองได้ ยังสามารถแปลงกายให้เด็ก ๆ ได้อีกด้วย เช่น ตอนแปลงกายให้ตนเอง เด็กทั้ง ๓ คนและเณรกลายเป็นผึ้งแล้วบินไปได้โดยไม่เป็นที่สังเกต ดังข้อความและรูปภาพต่อไปนี้ว่า

**“ภาพหนุมานกำลังเหาะอยู่บนท้องฟ้า อุ้งมือขวางอจนมี
ลักษณะคล้ายถ้วย ในอุ้งมือมีเด็ก ๆ นั่งอยู่**

ณัฐ: แล้วพวกเขาจะเอาอย่างไร บินอยู่บนที่สูงแบบนี้คงมองหรือได้
ยินอะไรไม่ถนัด

หนุมาน: งั้นก็เอาแบบนี้ละกัน

**ภาพเด็กทั้งสามและเณรกลายเป็นผึ้ง ส่วนลำตัวป้องกันและมี
ลายเหมือนผึ้ง มีปีก แต่ใบหน้ายังคงเหมือนเดิม”**

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๖๐)

ภาพที่ ๗๖: หนุมานและเด็ก ๆ แปลงกายเป็นผึ้ง

เด็กๆ ยังได้แปลงกายเป็นหนู (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๓ หน้า ๗๓) และสัตว์ขนาดเล็กอีกหลายชนิด ทั้งนี้เพื่อให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม จะได้ไม่เป็นที่ผิดสังเกตเวลาเฝ้าติดตามเรื่องราวในแต่ละพระชาติของพระพุทธองค์

ภาพที่ ๗๗: หนุมานและเด็กๆ แปลงกายเป็นหนู

ช. เหาะได้

หนุมานสามารถเหาะได้ และใช้การเหาะเพื่อการสืบข่าว ติดตามเหตุการณ์ หรือ การพาเด็กๆหนีจากอันตรายเนื่องจากต้องใช้ความรวดเร็วในการเคลื่อนที่ระหว่างการติดตามเหตุการณ์ บางครั้งหนุมานก็จะให้เด็กๆ นั่งในอุ้งมือแล้วเหาะพาไป (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๖๐)

ช. ล่องหนได้

หนุมานมีความสามารถพิเศษอีกประการหนึ่งคือ ล่องหนได้ เป็นการพรางตัวจากคนทั่วไป มีเพียงเด็กๆ และเณรเท่านั้นที่สามารถมองเห็นได้ ดังความว่า

ณัฐ: นี่ แล้วนายไม่พรางตัวแล้วหรือ?

หนุมาน: ฉันใช้วิชาล่องหนเอานะ มีแต่พวกเธอที่เห็น

ผู้กัน: ดีจังนะ

กอล์ฟ: ชี้โก่งนี่นา”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๑๑๙)

๓.๑.๓.๔.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

หนุมานในเรื่องนี้ปรากฏแต่อุปนิสัยด้านดี ได้แก่ ความเป็นผู้ใหญ่ ทำทางตลกขบขัน อารมณ์ดี เป็นที่ไวใจของผู้อื่น และมีความรับผิดชอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ความเป็นผู้ใหญ่

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้มีความคิดแบบผู้ใหญ่แม้รูปร่างภายนอกจะมีขนาดเล็กเหมือนเด็ก เหตุผลประการสำคัญก็คือหน้าที่ของหนุมานคือ “เทพผู้พิทักษ์” ด้วยหน้าที่ความรับผิดชอบจึงทำให้หนุมานมีความคิดเกินเด็กวัยเดียวกัน ดังความคิดตอนหนึ่งว่า

“กอล์ฟ: ตะ เดียวก่อนสิ มันเป็นอุบัติเหตุนะ!”

หนุมาน: การกระทำของมนุษย์ไม่มีคำว่าอุบัติเหตุหรอกนั่นเป็นเพียงข้ออ้างของคนที่ไม่ยอมรับผิดชอบ อย่าหัดเป็นคนไม่ยอมรับผิดชอบต่อความผิดสิ”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูป เล่ม ๑ หน้า ๒๓)

ข. ทำทางตลกขบขัน

แม้หนุมานจะเป็นเทพผู้มีหน้าที่รักษาพระไตรปิฎกและรักษาธรรมะให้คงอยู่ในใจคน แต่เมื่อพบเหตุการณ์ไม่คาดฝัน ตัวหนังสือในพระไตรปิฎกหายไปก็ทำให้หนุมานว่าวุ่นและหนักใจจนแสดงอาการและคำพูดที่น่าขบขันออกมา ดังความว่า

“หนุมาน: ตะ ตัวหนังสือในนี้หายไปไหนหมด..กะ กลายเป็นกระดาษเปล่าๆ หมดเลย..หรือว่าเพราะพลังที่ปล่อยออกไปเมื่อกี้

หลวงพี่บุญ: หนังสือจากตู้พระไตรปิฎกนี้ หลวงพ่อต้องใช้ในงานฉลองหอไตรฯ ปีนี้นะด้วย จะทำยังไงกันละที่นี้

ณัฐ: เรื่องใหญ่ละสิ งานนี้!!

ภาพหนุมานเอามือกุมหัว หน้าซีด เหงื่อตก

หนุมาน: ตายแน่ ฉาน โอ๊ยๆ...ต้องถูกลงโทษให้ไปล้างเท้า เทวดาแน่ๆ งานนี้ ทำไง ทำไง

กอล์ฟ: สติแตกไปแล้ว”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูป เล่ม ๑ หน้า ๒๗)

ค. อารมณ์ดี

ความเป็นผู้มีอารมณ์ดีของหนุมานแสดงให้เห็นจากการใช้นิ้วชี้ชี้ไปข้างหน้าแล้วพูดว่า “อะ ถูกต้องนะคร้าบบบ!!!” เมื่อเด็กๆ ตอบคำถามได้ถูกต้อง ซึ่งประโยคนี้เป็นการเลียนแบบคำพูดของ คุณปัญญา นรินทร์กุล พิธีกรรายการแฟนพันธุ์แท้ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าหนุมานมีความเป็นกันเอง สามารถพูดคุยหยอกล้อได้ และยังมีความทันสมัยเนื่องจากประโยคนี้เป็นคำพูดที่มีผู้นิยมนำไปใช้ในปัจจุบัน ดังความว่า

“เณร: นิทานชาดกก็คือเรื่องราวการบำเพ็ญบารมีของพระพุทธเจ้าในชาติต่างๆ ที่ได้เกิดมาสร้างสมบุญบารมีเอาไว้เพื่อที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ยังไงล่ะ เราเรียกกันสั้นๆ ว่า พระเจ้า ๕๐๐ ชาติ...

หนุมาน: อะ ถูกต้องนะคร้าบบบ!!!”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๔)

หนุมานยังมีอารมณ์ดีตอนท้องคาถาเปลี่ยนร่างเพื่อเสกเสื้อผ้าให้แก่กลุ่มเด็ก หนุมานแก้มกอล์ฟ เด็กผู้ชายรูปร่างท้วมให้ใส่ชุดของผู้หญิงซึ่งเปิดเผยรูปร่างสัดส่วนอย่างชัดเจน ทำให้กอล์ฟอายมาก แต่คนอื่นหัวเราะชอบใจ ดังความว่า

“หนุมาน: คัมภีร์สารพัดนึก!! เอาอันไหนดีนะ อ๊ะ! เจอแล้ว คาถาเปลี่ยนร่าง โอมเพียง”

ภาพทุกคนอยู่ในชุดเหมาะสมกับยุคสมัย แต่กอล์ฟอยู่ในชุดสีเขียวของผู้หญิงพร้อมแต่งหน้าทาปาก

กอล์ฟ: แว๊ก! ทำให้ดี๊ๆ เดี่ยวนี้เลยนะ (พูดพาลงบิ๊บคอหนุมาน)

หนุมานและเด็ก ๆ: แหม..น่ารักดีออก”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๔๕)

ง. เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น

ด้วยความสามารถและฤทธิ์เดชของหนุมานทำให้เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่นทั้งผู้ใหญ่อย่างหลวงพี่บุญมีและเด็กๆ ที่ร่วมเดินทางไปด้วยกัน เช่นตอนก่อนออกเดินทางย้อนเวลาใจจริงหลวงพี่ไม่ยอมให้ไปกันหมดเพราะเป็นห่วงกลัวได้รับอันตราย แต่ก็ยอมให้ไปเพราะมั่นใจว่าหนุมานสามารถดูแลได้ ดังความว่า

“**หลวงพี่บุญ:** จะไปกันหมดจริงๆ เหรอ แล้วถ้าเกิดอันตราย
เณร: ไม่ต้องห่วงครับหลวงพี่ เรามีหนุมานไปด้วยทั้งคน รับรองปลอดภัย
หลวงพี่บุญ: ...ถ้างั้นก็ฝากดูแลทุกคนด้วยนะลึงน้อย”
 (ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๓๒-๓๓)

นอกจากหนุมานจะเป็นที่ไว้ใจของผู้ใหญ่แล้ว สำหรับเด็กๆ ที่ร่วมเดินทางไปด้วยกัน ต่างก็มั่นใจในตัวหนุมานเช่นกัน ดังความว่า

“**หนุมาน:** นี้อยู่ๆ จะไว้ใจคนแปลกหน้ามันจะดีเหรอ?
คนนำทางให้พ่อค้า: โอ ลึงนี่เข้าใจภาษาคนด้วยรี?
ณัฐ: แต่เราเองก็ไม่วู้จะเริ่มตรงไหนนี่นา ถ้ามีผู้ใหญ่อยู่ด้วยอาจจะดีกว่า
 ก็ได้!!! แล้วถ้ามีเรื่องไม่ดีเกิดขึ้น นายก็ต้องคอยช่วยฉันอยู่แล้วใช้มั๊ยละ”
 (ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๗๔)

จ. มีความรับผิดชอบ

หนุมานตระหนักดีว่าเหตุผลในการขออนอติตมาก็เพื่อรับรู้เรื่องราวแต่ละพระชาติของพระพุทธรูป ดังนั้นเมื่อจบเรื่องในแต่ละพระชาติ หนุมานจะเตือนสติเด็กๆ ให้นึกถึงภารกิจเสมอ ความว่า

เณร: ในเรื่องนี้สอนให้รู้ว่าความท้อแท้เป็นอุปสรรคของความสำเร็จ เมื่อไม่ย่อท้อความสำเร็จย่อเกิดขึ้นได้เสมอ
หนุมาน: จบเรื่องของพวกเขาแล้ว แต่ภารกิจของเรายังไม่จบนะ ไปกันต่อเถอะ” (ผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๙๔)

จากการวิเคราะห์จะเห็นว่าตัวละครหนุมานในเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า มีรูปลักษณ์ คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยที่คงเค้าเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เพียงแค่ความเป็นลิงเผือกที่มีความสามารถในการแปลงกาย หายตัว และเหาะได้ ขยายขนาดร่างกายได้ มีมนตร์วิเศษ ในส่วนของลักษณะที่ปรับเปลี่ยนอย่างเห็นได้ชัดก็คือ การกำเนิด หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้ก็ออกมาจากผลไม้วิเศษและต่อมาก็ได้มาเป็นเทพผู้พิทักษ์

พระไตรปิฎก ส่วนด้านบุคลิกและอุปนิสัย หนุมานเป็นลิงในวัยเด็กที่มีความคิดแบบผู้ใหญ่และ
อารมณดี เป็นที่ไว้วางใจ มีความรับผิดชอบ ทั้งนี้ก็เนื่องจากต้องการให้หนุแมนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กๆ

๓.๑.๓.๕ หนุมานกับขบวนการเด็กดี

หนุมานในเรื่องนี้ไม่ปรากฏการกล่าวถึงกำเนิดของหนุมาน มีเพียงแต่การปรากฏตัว
ในฐานะเทพผู้พิทักษ์เด็กดีซึ่งประจำอยู่ในหีบวิเศษบรรจุทางออก มีหน้าที่พิทักษ์เด็กดีและขัดเกลา
เด็กดีให้ปรับปรุงตนเองจนกลายเป็นเด็กดี โดยใช้เพลงหน้าที่เด็กดีสืบประการเป็นสื่อในการสอน
เด็กจะได้เพลิดเพลินและจดจำเนื้อหาของเพลงเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรับได้จริง ในส่วนของตัวละคร
หนุมานเป็นลูกลิงที่มีลักษณะท่าทางแบบวัยรุ่นยุคปัจจุบัน ทั้งการแต่งกายตามสมัย กางเกงเอวต่ำ
ผมตั้ง ใส่คอนแทคเลนส์ และท่าทางการเดินที่กางแขนออก ยกข้อศอกขึ้น แยกนิ้วออกจากกัน และ
เดินตามจังหวะเพลงฮิพฮอป จะเห็นได้ว่าทั้งการแต่งกายและอากัปกริยาของหนุมาน ล้วนได้
อิทธิพลจากเพลงของชนผิวดำในชาติตะวันตกซึ่งขณะนี้ก็มีอิทธิพลอย่างมากในสังคมไทยปัจจุบัน
เป็นเหตุให้หนุมานเป็นเทพที่มีเมตตา อารมณดีและร่าเริง ส่วนบุคลิกนั้นมีลักษณะเหมือนผู้ใหญ่ใจ
ดี และเข้าใจธรรมชาติของเด็กและวัยรุ่น ดังปรากฏรายละเอียดดังข้อความและรูปต่อไปนี้

ภาพที่ ๗๘: ตัวละครหนุมานในเรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี

๓.๑.๓.๕.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์

ก. กำเนิด

หนุมานในเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดีปรากฏออกมาจากกุญแจของหีบวิเศษบรรจุทางออก ดังความว่า

“...เขอรื้ออ่านออกเสียงให้เพื่อนๆ ฟังว่ากล่องวิเศษบรรจุทางออก เขอรื้อหีบกุญแจมาไขแต่ก็เปิดไม่ออก ทันใดนั้นมีเสียงดังออกมาจากหีบว่า ผู้ที่เปิดได้ต้องเป็นเด็กดีเท่านั้น...ทันใดนั้นได้มีควันพุ่งออกมาจากกุญแจ ก่อตัวเป็นรูปร่างคล้ายคนแต่มีขนเต็มตัว เด็กทั้งสามตกใจพูดพร้อมกันว่า ‘ปีศาจสิง’ ลิงสีขาวยอมรับว่า ไม่ใช่ซะ เจี้ยก เราคือพี่หนุมาน เราเป็นเทพผู้พิทักษ์เด็กดี” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๘-๙)

ข. เป็นลูกลิงเผือก

หนุมานเป็นลูกลิงเผือกที่มีรูปร่างสัณฐานคล้ายคน แต่มีขนเต็มตัว (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๙) ดังจะเห็นได้จากภาพที่ ๗๘

หนุมานยังชอบกินกล้วยซึ่งเป็นผลไม้ที่ลิงชอบ ดังจะเห็นได้จากตอนที่นอตันบอกจะนำกล้วยมาให้หนุมาน เมื่อได้ยินดังนั้นหนุมานก็รู้สึกชอบใจและมีความสุขมาก ความว่า

“...นอตันบอกว่า ผมจะกตัญญูต่อหนุมานที่ช่วยเหลือพวกเรา และเอากล้วยให้พี่กิน หนุมานหัวเราะดัง ฮะๆ ดีมาก”

(หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๗)

ค. รูปร่างคล้ายเด็ก

จากภาพประกอบตัวละครหนุมานมีรูปร่างเท่ากับเด็กทั้ง ๓ คนที่เป็นตัวละครเอกในเรื่องและมีลักษณะของความเป็นของเด็ก คือ ร่างกายอ้วนท้วมสมบูรณ์ แวดตาสดใส สีหน้าเบิกบาน ร่าเริงและชอบหัวเราะเมื่อพบเรื่องที่ทำให้พอใจ (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๗) ดังเนื้อความที่แสดงลักษณะความเป็นเด็กต่อไปนี้

“เราต้องใช้ข้อไหนถึงเปิดกล่องได้ล่ะ หนุมานบอกว่า ก็ใช้ทั้งสิบข้อนั่นเลยหนูๆ ลาก่อน ฮะ ฮ่าๆ...” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๐)

๓.๑.๓.๕.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี มีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ ๒ ประการที่คงเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ คือ หายตัวได้และเหาะได้ ส่วนลักษณะที่พบเพิ่มเติมก็คือความสามารถในการให้พร ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. หายตัวได้

หนุมานในการ์ตูนนิทานภาพเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี สามารถหายตัวได้ และจะปรากฏตัวออกมาเมื่อตัวละครเอกไม่สามารถไขปริศนาเพื่อเปิดกล่องวิเศษบรรจุทางออกได้แม้จะพยายามถึงที่สุดแล้ว ดังความว่า

“...หนุมานบอกว่า ก็ใช้ทั้งสิบข้อนั้นเลยหนูๆ ลาก่อน ฮะฮ่าๆ แล้วหนุมานก็หายตัวไป” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๐)

ตอนที่เด็กๆ ต้องการความช่วยเหลือหนุมานก็จะปรากฏขึ้นทันที ความว่า

“...ทันใดนั้นเอง หนุมานก็ปรากฏตัวขึ้น แจ๊ก เด็กเอ๋ย เด็กน้อย ถ้าพวกเจ้าไม่รู้จริงๆ หนุมานก็จะบอกใบ้ให้ว่า กตัญญูคือการรู้จักบุญคุณ” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๖)

ข. เหาะได้

เมื่อหนุมาน เทพผู้พิทักษ์เด็กดีสามารถช่วยให้ขบวนการเด็กปราบปีศาจมลภาวะสำเร็จทำให้เมืองแจ้ป้าวิลด์กลับมามีความสุขอีกครั้ง ก็เหาะกลับขึ้นไปยังท้องฟ้าด้วยท่าทางคล้ายยอดมนุษย์ กล่าวคือ เหาะพุ่งตรงขึ้นไปโดยเอากำมือข้างหนึ่งและเหยียดตรงไปข้างหน้า ส่วนอีกข้างกำมือแน่นไว้แนบอก ดังนี้

“...หนุมานลอยอยู่ตรงหน้าเด็กทั้งสามบนท้องฟ้า...หนุมานโบกมือแล้วค่อยๆ ลอยขึ้นฟ้าหายไป” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๒๘)

ค. สามารถให้พรวิเศษได้

เมื่อเด็กๆ ไชยปริศนาได้ถึงข้อที่เก้าจากสิบข้อ หนุมานจึงให้พรวิเศษ ๑ ข้อเป็นรางวัล เด็กๆ จึงขอพรให้เมืองแจ้ป๋าวิลล์ของพวกเขากลับมามีความสุขอีกครั้ง แสดงให้เห็นว่าเด็กๆ ได้เรียนรู้และปฏิบัติตามหน้าที่ของเด็กแต่ละข้อจนสมควรได้รับสิ่งตอบแทนเป็นรางวัล ดังความว่า

“...หนุมานบอกว่า พวกเขาช่วยกันฝ่าฟันมาได้ถึงข้อที่สิบ ดังนั้น
หนุมานจะให้พรวิเศษแก่เด็กๆ หนึ่งข้อเป็นรางวัล”
(หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๒๒)

๓.๑.๓.๕.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

หนุมานในเรื่องนี้เป็นเทพที่มีความเป็นผู้ใหญ่ แต่งกายตามสมัยนิยม มีท่าทางตามแบบวัยรุ่น มีจิตใจดีและมีเมตตา อารมณ์ดี และรู้รักษาสิัญญาที่ให้ไว้แก่ผู้อื่น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. มีความเป็นผู้ใหญ่

หนุมานในการ์ตูนนิทานภาพเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดีมีบุคลิกของความเป็นผู้ใหญ่แม้ร่างกายจะเหมือนเด็กเนื่องจากอยู่ในบทบาทของเทพผู้พิทักษ์เด็กดี อีกทั้งยังสังเกตได้จากการใช้คำสรรพนามบุรุษที่ ๒ ว่า /พวกเจ้า/, /เด็กเอ๋ยเด็กน้อย/, /เด็ก ๆ/, /หนู ๆ/ ในบทสนทนาระหว่างเด็กๆ ในเรื่อง ดังความว่า

“...เราเป็นเทพผู้พิทักษ์เด็กดี แต่พวกเจ้าไม่ใช่เด็กดี ดังนั้นเราจึง
จะไม่ช่วยเหลือ เจ๊ยก” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๙)

“...หนุมานก็ปรากฏตัวขึ้น เจ๊ยก เด็กเอ๋ยเด็กน้อย ถ้าพวกเจ้าไม่
รู้จริงๆ หนุมานก็จะบอกไปให้” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๖)

นอกจากนั้นหนุมานยังคอยสั่งสอนและให้ข้อคิดที่ดีทำให้เด็กๆ จากเดิมที่เป็นเด็กดีคือ ขาดความรับผิดชอบ ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ ไม่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ให้กลับตัวเป็นเด็กดีตามเนื้อความในเพลงหน้าที่ของเด็ก ดังความว่า

“...หนูมานบอกว่า ดีมากเด็กๆ ที่รู้จักดอคอม ประหยัดที่ละเล็ก
 ละน้อยต่อไปภายหน้าจะได้ไม่ลำบาก แล้วก็หยอดกระปุกทุกวันนะ
 ไม่ใช่แค่เอาเงินมาซื้อขนมหมด” (หนูมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๐)

ข. มักแสดงท่าทางแบบวัยรุ่น

การแสดงกิริยาอาการของตัวละครหนูมานบางครั้งใช้วัจนภาษาสื่อสารด้วยการใช้มือ นิ้วชี้ ชูนิ้วโป้งแสดงความชื่นชม หรือทำท่าฮิปฮอป (Hip-hop) ในขณะเดิน ซึ่งฮิปฮอปเป็นแนวดนตรีซึ่งเป็นที่นิยมของวัยรุ่นในอเมริกาและทั่วโลก จนได้รับการยกย่องให้เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง^๓ หนูมานในเรื่องนี้จึงได้รับการเปลี่ยนให้เข้ากับยุคปัจจุบัน ทั้งท่าทางและบุคลิกภายนอกให้เหมือนเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นผู้ที่มีความเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อารมณ์ความรู้สึก วัยรุ่นเป็นผู้ที่ชอบการค้นหา ทดลองสิ่งแปลกใหม่เพื่อหาสิ่งที่ตนคิดว่าเหมาะสมกับตนเอง ต้องการเลือกแนวทางชีวิตของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการแต่งกาย รสนิยมที่มีอิทธิพลมาจากสังคมรอบโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อนวัยเดียวกัน เพราะฉะนั้นการสร้างให้หนูมานมีท่าทางอย่างวัยรุ่น นอกจากเป็นการสร้างความรู้สึกว่าเป็นกลุ่มเดียวกับผู้อ่านซึ่งเป็นเด็กในวัยก่อนวัยรุ่นแล้วนั้น ยังเป็นการแสดงการยอมรับในความชอบความสนใจของวัยรุ่นอีกด้วย นับเป็นการสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้อ่าน แล้วผู้อ่านก็จะเปิดใจรับสาระสำคัญของเรื่องจากผู้แต่งได้ดีมากขึ้น ตัวอย่างท่าทางแบบวัยรุ่นปรากฏดังรูปต่อไปนี้

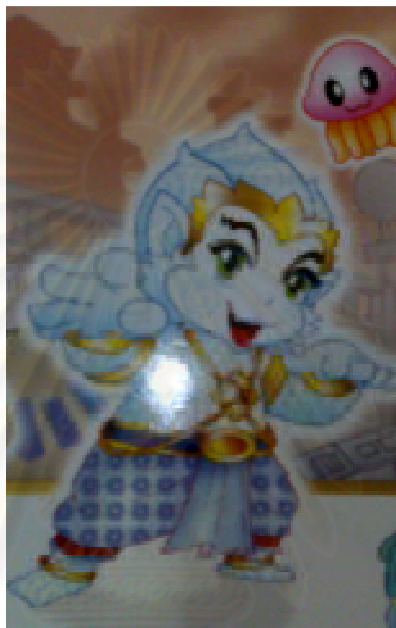

ภาพที่ ๗๙: หนูมานทำท่าฮิปฮอป

^๓ Hip-hop The popular subculture of big-city teenagers, which includes rap music, break dancing, and graffiti art; the term hip-hop also refers to the speech, fashions, and personal style adopted by many youths, particularly in urban areas. (Another name for Rap music). Available from: <http://dictionary.reference.com/browse/hip-hop> [25th April 2010].

ค. แต่งตัวตามสมัยนิยม

จากภาพประกอบ ตัวละครหนุมานในเรื่องสวมใจกระเบนขนาดใหญ่ เหวต๋า อยู่บริเวณสะโพก มีความยาวระดับข้อเท้า นอกจากนั้นยังใส่คอนแทคเลนส์สีซีวอมรกต การแต่งตัวลักษณะดังกล่าวเป็นที่นิยมของวัยรุ่นในปัจจุบัน ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๘๐: หนุมานสวมกางเกงเอวต่ำและใส่คอนแทคเลนส์สีซีวอมรกต

ง. มีเมตตา

หนุมานในเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี เป็นเทพใจดีและมีเมตตา เมื่อเด็กๆ ขอร้องให้ช่วยหาทางออกจากห้องล็อกลับ หนุมานก็ใจอ่อนยอมช่วยโดยการบอกปริศนาเพื่อนำกุญแจออกมาให้ ดังความว่า

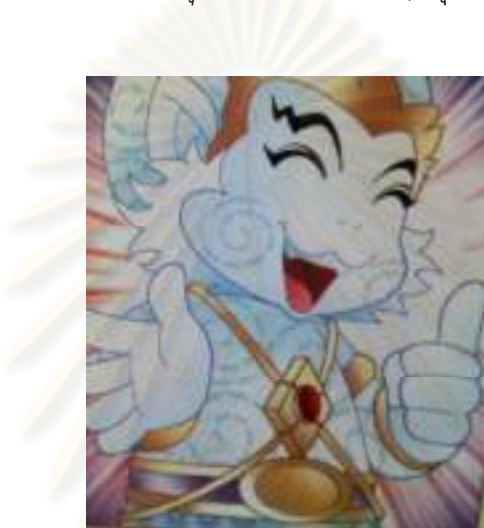
“...บิลลี่ นอตัน และเซอร์รี่ ต่างขอร้องหนุมานว่า ‘ได้โปรดช่วยเหลือพวกเราด้วยเถิด เราจะกลับตัวเป็นเด็กดีเราสัญญา’ พี่หนุมานใจอ่อนบอกว่าถ้าคิดจะเป็นเด็กดีเริ่มตั้งวันนี้ก็ไม่สาย ในเมื่อพวกเจ้าให้สัญญาเราก็จะบอกปริศานำกุญแจออกมาให้” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๙)

จ. อารมณ์ดี

แม้หนุมานเป็นเทพผู้ทำหน้าที่พิทักษ์เด็กดี แต่ด้วยกลุ่มเป้าหมายของการ์ตูนเรื่องนี้คือเด็ก บุคลิกของตัวละครหนุมานจึงเป็นสิ่งที่อารมณ์ดี มีความอ่อนโยน จากคำพูดตอนหนึ่ง

ซึ่งปรากฏครั้งแรกในรายการเกมโชว์แฟนพันธุ์แท้ และเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมปัจจุบันอย่างคำว่า “ถูกต้องนะครับ” โดยเน้นเสียงดังและลากเสียงยาวพร้อมทำท่าซึ่งเป็นเอกลักษณ์คือยื่นมือที่กาง นิ้วหัวแม่มือโป้งและนิ้วชี้ออกไปข้างหน้า ดังเนื้อความและรูปต่อไปนี้

“...รวมกันแล้วคือหน้าที่ของเด็กใช้ใหม่ หนุมานบอกว่า ถูกต้องนะคร๊าบ แหมอุตส่าห์คิดตั้งนาน” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๐)

ภาพที่ ๘๑: หนุมานชูนิ้วโป้งพร้อมพูดว่า “ถูกต้องนะคร๊าบ”

จ. รักษาสัญญา

เมื่อเด็กๆ สัญญาว่าจะเป็นเด็กดี หนุมานจึงรักษาสัญญาด้วยการช่วยไขปริศนาตามเพลงหน้าที่ของเด็กทั้ง ๑๐ ข้อเพื่อเปิดกล่องวิเศษบรรจุทางออกจนสำเร็จ ดังความว่า

“...หนุมานใจอ่อนบอกว่า ถ้าคิดจะเป็นเด็กดีเริ่มตั้งวันนี้ก็ไม่
สาย ในเมื่อพวกเจ้าให้สัญญาเราก็จะบอกปริศนานำกุญแจออกมาให้”
(หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๐)

หลังจากที่เด็กๆ ไขปริศนามาถึงข้อที่ ๙ หนุมานก็ให้พรวิเศษหนึ่งข้อ เด็กๆ จึงขอให้เมืองแจ้ป้าวิไลซ์ของพวกเขาสงบสุข ในตอนท้ายหนุมานก็ได้รักษาสัญญาตามนั้น ดังความว่า

“หนุมานบอกว่า ได้เลยหนู่ๆ หนุมานจะให้พรนั้นตามสัญญา
แล้วกุญแจกล่องก็ไขกรีกเป็นครั้งที่สิบ” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๒๔)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี ปรากฏทั้งการสืบสานและการสร้างใหม่ในส่วนของรูปลักษณ์ คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยจากตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ลักษณะที่ยังคงเดิมมี ๓ ลักษณะ คือ ความเป็นลิงเผือก ความสามารถด้านการเหาะและหายตัว ส่วนบุคลิกลักษณะประการอื่นที่ได้รับการสร้างใหม่ อาทิ การปรากฏตัวออกมาจากรุกขเจของหีบ ความเป็นเทพผู้พิทักษ์ รวมถึงขนาดของรูปร่างที่เล็กเท่ากับตัวละครอื่นที่เป็นเด็ก นอกจากนี้ยังปรากฏความสามารถพิเศษเพิ่มเติมในส่วนของการให้วิเศษได้ ส่วนบุคลิกและอุปนิสัย หนุมานมีท่าทางแบบวัยรุ่นและแต่งตัวทันสมัย ใส่คอนแทคเลนส์ ทั้งยังเป็นเทพใจดี อารมณ์ดีและรักษาสัญญา

๓.๑.๓.๖ เจาะเวลาหาวีรกรรมวีรย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ภาพที่ ๘๒: ปกเรื่อง เจาะเวลาหาวีรกรรมวีรย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

หนุมานในเรื่องนี้มีความโดดเด่นในส่วนของรูปลักษณ์ภายนอก นั่นคือหน้าตาที่ทันสมัย ล้ำยุคกว่าหนุมานในการ์ตูนเรื่องอื่น เนื่องจากการสร้างตัวละครด้วยภาพแอนิเมชันจึงสามารถเลือกให้หนุมานมีรูปร่างขนาดเล็กกะทัดรัด ปราดเปรียว เพื่อข้อได้เปรียบเรื่องการเคลื่อนที่อย่างรวดเร็ว เป็นประโยชน์ต่อการพาปังปอนด์ผจญภัยไปในอดีตเพื่อศึกษาพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชอย่างรวดเร็ว ในส่วนของบุคลิก หนุมานมีความเป็นผู้ใหญ่และรอบรู้ราวกับผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ยังใจดีและใจเย็นมากเนื่องจากต้องคอยอธิบายเกร็ดความรู้เพิ่มเติม ตอบข้อสงสัยของปังปอนด์ตลอดเวลา สำหรับอุปนิสัยที่โดดเด่นและแตกต่างจากตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ก็คือ หนุมานเป็นคนไทยที่มีสมบัติผู้ดี มีความรักชาติ เชื่อเรื่องเวรกรรม ความน่าสนใจในตัวละครหนุมานจึงอยู่ที่การมีจิต

วิญญาณของคนไทยสมัยนี้ซึ่งรักและหวงแหนบ้านเมืองแต่ความรู้สึกนี้ก็กลับบรรจุอยู่ในร่างของตัวละครในอดีตที่มีความทันสมัยด้านรูปลักษณ์ ดังรูปภาพและรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ ๘๓: ตัวละครหนุมานในเรื่องพระนเรศวรมหาราชฯ

๓.๑.๓.๖.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์

ก. กำเนิด

หนุมานในเรื่อง*เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช* เป็นตัวละครหนุมานตัวเดียวกับในเรื่อง*บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* เนื่องจากเป็นหนังสือการ์ตูนในเครือบรรลือสาส์นเหมือนกันจึงใช้ตัวละครชุดเดิมทั้งหนุมานจิ๋ว บั้งปอนด์ บิ๊ก และราชินีมักกะลีผล สำหรับความแตกต่างคือทั้งสองเล่มจัดอยู่ในหนังสือคนละชุด เรื่องนี้จัดอยู่ในชุดความรู้มหาสนุก (Edu'toon) ดังนั้นหนุมานในเรื่องนี้จึงเป็นบุตรพระพายเช่นเดิม

ข. เป็นลิงเผือก

จากภาพประกอบและคำบรรยายลักษณะและคุณสมบัติของหนุมานซึ่งอ้างอิงจากเรื่อง*บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* ทำให้ทราบว่าหนุมานเป็นลิงเผือก อายุ ๗ ปี มีคุณทูล ขนเพชรและเขี้ยวแก้วเช่นเดียวกับหนุมานในเรื่อง*รามเกียรติ์* ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

ค. รูปร่างคล้ายเด็ก

จากคำบรรยายลักษณะและคุณสมบัติของตัวละครอ้างอิงจากเรื่อง*บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* ระบุว่าหนุมานมีอายุเพียง ๗ ปี เท่ากับเด็กวัยประถมศึกษาตอนต้น และจากภาพประกอบในเรื่องแสดงให้เห็นว่าหนุมานมีรูปร่างขนาดเล็กใกล้เคียงกับตัวละครบั้งปอนด์ซึ่งเป็นเด็กชายอายุ ๕ ขวบ นอกจากนี้ คำเรียกแทนตัวของหนุมานและชื่อที่บั้งปอนด์เรียกหนุมานก็คือ “พี” และ “พีลิง” ตามลำดับ ดังความว่า

“ปังปอนด์: นึกออกแล้วติดต่อดีกว่า ฟี่ลิง ปอนด์อยากรู้
เรื่อง พระนเรศวรมหาราชครับ

หนุมาน: ดีมากเลยปอนด์ ฟี่จะพาปอนด์ย้อนมิติด้วยตรีศูลแต่
ตกลงก่อนนะว่าปอนด์จะเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์อะไรไม่ได้...”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓)

๓.๑.๓.๖.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษคงเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เพียง ๒ ประการ ได้แก่ ความสามารถในการเหาะและมีตรีศูลเป็นอาวุธประจำกาย ส่วนลักษณะที่พบเพิ่มเติมก็คือการมีกระแสดิจิต ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เหาะได้

หนุมานสามารถเหาะได้ ดังเห็นได้จากภาพหนุมานกำลังลอยอยู่เหนือเหตุการณ์ในอดีตพร้อมเล่าให้ปังปอนด์ฟังไปด้วย ตอนต้นเรื่องขณะทำความถึงพระเจ้าบุเรงนอง กษัตริย์นักรบผู้ยิ่งใหญ่ของพม่า ดังความว่า

“หนุมาน: ปังปอนด์ ฟี่พาปอนด์ย้อนมาในปี พ.ศ.๒๑๐๖ นะ
เรื่องยุ่งๆ มันเริ่มที่พระเจ้าบุเรงนองหรือผู้ชนะสิบทิศนี่แหละ พอบ้านเมือง
ตัวเองสงบ ยึดเมืองมอญมาได้ก็อยากขยายอาณาเขต จึงทำที่ส่งพระราช
สาส์นมาขอช้างเผือก ๒ เชือก จากพระมหากษัตริย์พม่า”

ปังปอนด์: แล้วท่านให้มั้ยล่ะครับ”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๔)

เหตุการณ์ต่อมากล่าวถึงขณะหนุมานเหาะดูเหตุการณ์ที่พระเจ้าบุเรงนองนำทัพเข้าตี
อยุธยาทางตอนเหนือ ความว่า

คำบรรยายภาพ ปีพุทธศักราช ๒๑๐๖พระเจ้าบุเรงนองนำ
ทัพพม่ารุมล้อมเข้าตีอยุธยาทางตอนเหนือ เข้าทางด้านแม่ระแหง

พระเจ้าบุเรงนอง: กำแพงเพชร สุโขทัย พิษณุ สวรรคโลก
อยู่ในมือเราแล้ว

คำบรรยายภาพ ไม่ว่าหัวเมืองที่เก่งกาจขนาดไหน ก็ไม่อาจ
ต่อกรกับพระเจ้าบุเรงนองได้

ปังปอนด์: โอโฮ! คนเยอะจ้ง

หนุมาน: ปังปอนด์ หลบมานี่

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๖)

ข. มีกระแสจิต

จากเหตุการณ์ตอนต้นที่ปังปอนด์ต้องการติดต่อหนุมานเพื่อถามข้อมูลเกี่ยวกับ
สมเด็จพระนเรศวรเนื่องจากพ่อตายกินนอนหลับ แม่กึ่งก็ทำงานบ้าน ปังปอนด์จึงตัดสินใจส่งกระแส
จิตหาหนุมาน แสดงให้เห็นว่าหนุมานมีกระแสจิตสามารถสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ ความว่า

ปังปอนด์: พ่อครับ ปอนด์อยากรู้เรื่องของสมเด็จพระ
นเรศวร พ่อเล่าให้ฟังหน่อยครับ อ้าว...หลับ...แม่ครับปอนด์ต้องทำ
รายงานเรื่องพระนเรศวร

แม่กึ่ง: แม่ต้องทำงานบ้านนะจะปอนด์”

เมื่อเป็นเช่นนี้ ปังปอนด์จึงส่งกระแสจิตหาหนุมาน ความว่า

ภาพบรรยายภาคเหมือนอยู่ในห้วงจิตใต้สำนึกของทั้งคู่

ปังปอนด์: พี่ลิง ปอนด์อยากรู้เรื่องพระนเรศวรมหาราชครับ

หนุมาน: ดีมากเลยปอนด์” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓)

ค. มีตรีศูลประจำตัว

หนุมานมีตรีศูลประจำตัวเหมือนหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ใน
รัชกาลที่ ๑ และสามารถใช้เปิดประตูมิติย้อนเวลากลับไปในอดีตได้ด้วย (สมเด็จพระนเรศวร
มหาราชฯ หน้า ๓)

๓.๑.๓.๖.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

บุคลิกและอุปนิสัยของตัวละครหนุมานปรากฏชัดเฉพาะอุปนิสัยด้านที่
ได้แก่ ความเป็นผู้ใหญ่ คล่องแคล่ว มีจิตใจอ่อนโยน อารมณ์ดี รักชาติ รักความสามัคคี เชื่อในเว
กรรม มีสมบัติผู้ดี และมีความรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ความเป็นผู้ใหญ่

แม้รูปร่างภายนอกของหนุมานจะมีขนาดเล็กคล้ายเด็ก แต่บุคลิกและลักษณะที่
แสดงออกไม่ได้เหมือนเด็กทุกประการ ในช่วงที่ย้อนกลับไปในอดีต หนุมานแสดงความเป็นผู้ใหญ่
ด้วยการคอยเตือนสติและห้ามปรามบึงปอนด์ซึ่งยังเป็นเด็กไม่ให้อำนาจที่ไม่เหมาะสม ความว่า

*“หนุมาน: พี่จะพาบองด์ย้อนมิติด้วยตรีศูล แต่ตกลงก่อนนะ
บองด์จะเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์อะไรไม่ได้ ไม่อย่างนั้นจะวุ่นวายไปหมด*

บึงปอนด์: เย้” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓)

ระหว่างเส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์อันยาวนานในอดีต เมื่อบึงปอนด์เหนื่อยล้าและ
เริ่มไม่เชื่อฟัง หนุมานก็จะคอยปราม (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๔๒) หรือหากบึงปอนด์
เริ่มชวนคุยนอกหัวข้อที่กำลังสนทนากันหนุมานก็จะคอยเตือนสติ ความว่า

*“หนุมาน: บึงปอนด์อ่านประวัติศาสตร์แล้ววงใช้มัยละว่า พ.ศ.
ค.ศ. จ.ศ. คืออะไร แล้วมันยังงี้*

บึงปอนด์: ใช่ครับ บองด์รู้จักแค่ ส.ศ. กับ ส.ค.ศ. นะครับ

หนุมาน: ชักเลอะเทอะแล้ว ฟังพี่ให้ดี”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๗๙)

ข. คล่องแคล่ว

บุคลิกของหนุมานอีกประการที่เห็นได้ชัดเจน คือ ความคล่องแคล่วว่องไว พร้อม
เผชิญหน้ากับทุกเหตุการณ์โดยไม่แสดงความเหนื่อยล้าให้เห็น ดังความว่า

*“หนุมาน: บองด์ พี่จะพาบองด์ไปดูเหตุการณ์ในพระราชวัง
จันทร์ วังของพระมหาธรรมราชาและครอบครัว พม่าล้อมพิษณุโลกอยู่ ๕*

เดือนแล้ว เเสบียงก็หมด ใช้ทรพิษก็ระบาด พระมหากษัตริย์ราชาจำต้องเลือก
วิธียอมแพ้ ทั้งๆ ที่พระวิสุทธิกษัตริย์ไม่เห็นด้วย”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๘)

จากเดิมที่หนุมานกำลังเหาะอยู่ส่วนบึงปอนด์ก็เดินดูเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ พระราชวัง
จันทน์ จังหวัดพิษณุโลก ในช่วงปี พ.ศ.๒๑๐๖ ทันใดนั้นหนุมานก็พาบึงปอนด์ไปดูอีกเหตุการณ์ที่
กรุงหงสาวดีด้วยความกระตือรือร้น ดังความว่า

“หนุมาน: บึงปอนด์ เราไปหงสาวดีกันเถอะ ไปดูพระนเรศวรที่
นั่น” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๑๐)

จากนั้นหนุมานก็ชี้ชวนให้บึงปอนด์ดูเหตุการณ์ขณะสมเด็จพระนเรศวรบรรพชา (สมเด็จพระ
พระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๒๔) ต่อมาหนุมานก็พาบึงปอนด์ไปดูเหตุการณ์ที่พระเจ้าบุเรงนองสั่ง
ให้ประเทศราชไปชิงเวียงจันทน์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ ได้นำทัพไปพร้อมพระนเรศวร แต่พระ
นเรศวรประชวรเป็นไข้ทรพิษ จึงได้รับอนุญาตให้นำทัพกลับไม่ต้องรบ สุดท้ายพม่าก็ยึดเวียงจันทน์
ได้ หลังเสร็จสิ้นเหตุการณ์ หนุมานก็พาบึงปอนด์ลงเรือเพื่อเดินทางต่อทันที ความว่า

“หนุมาน: บึงปอนด์มาลงเรือกัน ไปดูท่านไล่ล่าพระยาพลจัน
จันตุกันดีกว่า

บึงปอนด์: เขาคือใคร ทำไมชื่อตุๆ ปอนด์ฟังแล้วนึกถึงกลิ่น
เขียว” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๔๔)

ค. จิตใจอ่อนโยน

ด้วยอายุที่มากกว่าบึงปอนด์และความเป็นผู้ใหญ่เกินกว่าวัยของหนุมาน ทำให้
หนุมานเป็นผู้ที่บึงปอนด์เชื่อฟังและเชื่อใจรองลงมาจากพ่อและแม่ สำหรับหนุมานก็ห่วงใยและ
คอยดูแลคุ้มครองบึงปอนด์ให้ปลอดภัยตลอดการเดินทาง สะท้อนให้เห็นเนื้อแท้ในจิตใจหนุมานว่า
มีความอ่อนโยน ละเอียดย่อนในเรื่องเล็กน้อยซึ่งดูขัดกับลักษณะภายนอกที่เข้มแข็งและหน้าที่ดูแล
ความปลอดภัยของบึงปอนด์ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างต่อไปนี้

ในตอนทีหนุมานชมเซยปังปอนด์เมื่อสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องว่าเหตุใดพม่าจึงเปลี่ยนแผนการเดินทางจากเดิมเข้าทางด้านเจดีย์ ๓ องค์ เป็นด้านแม่ละเมา ะแห่ง เมืองตาก (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๗) และตอนที่หนุมานชมเซยปังปอนด์เมื่อเห็นว่าปังปอนด์ตั้งใจฟังและจดจำสิ่งที่หนุมานพาไปเรียนรู้ได้ครบถ้วนเกินกว่าเด็กวัยนี้จะจำได้ ดังความว่า

“ปังปอนด์: พี่ลิ่ง ปอนด์มีชื่อข้างเผือกในแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิด้วย ชื่อเพราะๆ ทั้งนั้นเลยครับ พระบรมไกรสร พระสุริยกุญชร พระคเชนทโรดม พระรัตนากาศ พระแก้วทรงบาต และข้างฟังเผือกกับลูกข้างเผือกเล็กที่ยังไม่ได้ตั้งชื่อทั้งหมด ๗ ข้างแน่ะครับ...”

หนุมาน: เก่งจังปอนด์” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๕)

ในเหตุการณ์ที่หนุมานแสดงความห่วงใยปังปอนด์ว่าอาจได้รับอันตรายจากสถานการณ์ที่กำลังเฝ้าดูอยู่ซึ่งขณะนั้นเป็นการต่อสู้ระหว่างทัพของพระเจ้าบุเรงนองและทหารไทยที่ด่านระแหง แขวงเมืองตาก (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๖) จิตใจอันอ่อนโยนของหนุมานยังแสดงให้เห็นผ่านเหตุการณ์ในตอนทีหนุมานแสดงความเสียใจเมื่อพบสิ่งทีทำให้เกิดทุกข์ นั่นคือการเสียกรุงศรีอยุธยาเมื่อวันอาทิตย์เดือน ๙ แรม ๑๑ ค่ำ ปีมะเส็ง พ.ศ.๒๑๑๒ ดังความว่า

“ปังปอนด์: ทำไมพี่ลิ่งดูเศร้าจัง

หนุมาน: เราเสียกรุงศรีอยุธยาวันอาทิตย์เดือน ๙ แรม ๑๑ ค่ำ ปีมะเส็ง พ.ศ.๒๑๑๒ ถูกล้อมอยู่เก้าเดือน ก็ถูกพม่ายึดเมือง กวาดผู้คน สมบัติไปทั้งเมือง เหลือแต่เด็กกับคนแก่แค่นั้นคน...”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๔๐)

ง. อารมณืติ

การอธิบายเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในเชิงประวัติศาสตร์ชาติไทยของหนุมานให้เด็กชั้นประถมอย่างปังปอนด์และกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายของเรื่องนี้เข้าใจเป็นเรื่องไม่่ง่าย แต่ด้วยวิธีการนำเสนอแบบถามตอบและให้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง ทำให้บรรยากาศการอธิบายผ่อนคลาย รวมถึงการเสียดสีเหตุการณ์ทางการเมืองขณะนั้น สอดแทรกมุกตลกเพื่อความขบขันช่วยให้การดำเนินเรื่องไม่เป็นการเกินไป ดังการเสียดสีเหตุการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น (ปี ๒๕๔๙) ความว่า

“หนุมาน: นั้นแหละ พระยาจักรีละ

ปังปอนด์: อ้อ...คนี่ที่ถูกส่งไปเป็นตัวประกันที่พม่า ทำไม
กลับมาได้ล่ะครับ

หนุมาน: ก็เขาขายชาติไปแล้วไง รับสินบนพระเจ้าบุเรงนองมา
พอกลับอยุธยา ก็โกหกพระมหินทราธิราช แล้วก็ย้ายทหารข้ามรุ่น
(เอ๊ย ไม่ใช่) เขาเป็นว่าทำทุกอย่างให้กองทัพพระส้าระสาย”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓๘)

ที่มาของประโยคที่ว่า “ย้ายทหารข้ามรุ่น” คือ การเลื่อนตำแหน่งของนายทหารในกองทัพ โดยไม่คำนึงถึงระบบอาวุโสซึ่งสำคัญมาก ในทางทหาร เหตุการณ์ทางการเมืองใน พ.ศ.๒๕๔๙ จึงมีอิทธิพลทางสังคมที่สำคัญต่อบริบทของหนังสือการ์ตูนเรื่องนี้ และเป็นหนึ่งในจุดประสงค์ของการเลือกเรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราช กษัตริย์ผู้กอบกู้เอกราชของชาติไทยกลับคืนมา

แม้แต่ปังปอนด์เองก็มีส่วนในการสร้างรอยยิ้มและช่วยให้หนุมานอารมณ์ดีได้จากความไร้เดียงสาและความใสซื่อของวัยเด็กจากคำถามเรื่อง ความหมายของ พ.ศ. หรือ จ.ศ. (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๗๙) และอีกหนึ่งเหตุการณ์ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหนุมานอารมณ์ดี รู้จักการผ่อนคลายเมื่อรู้สึกว่บรรยากาศเริ่มจริงจังเกินไป ดังความว่า

“หนุมาน: พระนเรศวรทรงพระแสงปืนกลับ ขนาด ๙ คืบ
ทรงเล็งอย่างแม่นยำ ยิ่งถูกสุรกรรมาตาย พระแสงปืนนี้คือพระแสงปืนต้น
ข้ามแม่น้ำสะโตง จัดเป็นเครื่องราชูปโภคสำหรับแผ่นดินจนถึงทุกวันนี้...

พี่เปลี่ยนบรรยากาศพาปังปอนด์มาดูรูปหุ่นสูงเหตุการณ์ปี
พ.ศ.๒๑๒๗ ดีกว่า” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๕๒)

จ.รักชาติ

อุปนิสัยอีกประการซึ่งสะท้อนความคิดของหนุมานออกมาด้วยคำพูดก็คือ ความรักชาติไทย ด้วยการแสดงความไม่พอใจการกระทำของพระยาจักรีทั้งเปิดประตูเมืองให้พม่า ให้สินบนทหารและบั่นทอนกำลังทัพทุกวิถีทางซึ่งเป็นที่มาของการเสียกรุงศรีอยุธยาใน พ.ศ.๒๑๑๒ และสอนปังปอนด์ให้เห็นผลของการคิดทรยศชาติบ้านเมืองของตน ความรักชาติของหนุมานแสดงออกด้วยความจงรักภักดี ความภูมิใจในเอกราช และความกตัญญูต่อแผ่นดินไทย ความว่า

ปังปอนด์: พี่ลิ่ง ทำไมแม่ทัพทำแบบนี้ล่ะครับ ทหารเขาเฝ้าอยู่ดีๆ ให้เขาไปทำอะไร

หนุมาน: นั่นแหละพระยาจักรี

ปังปอนด์: อ้อ...คนนี่ที่ถูกส่งไปเป็นตัวประกันที่พม่า ทำไมกลับมาได้ล่ะครับ

หนุมาน: ก็เขาขายชาติไปแล้วไง รับสินบนพระเจ้าบุเรงนองมา...เอาเป็นว่าทำทุกอย่างให้กองทัพพระส้าระสาย

ปังปอนด์: โอ๊ย! ทำไมไม่มีใครรู้ทันครับ เราต้องรีบไปบอก

หนุมาน: เราแก้ไขอดีตไม่ได้ พี่บอกแล้วไง พระศรีเสาวราช... ทรงทราบก็ถูกพระยาจักรีใส่ร้าย พระมหินทราราชก็เข้าใจผิด พี่เลยฆ่าน้อง เวรกรรมจริงๆ แต่คนทรยศก็มีจุดจบเลวร้าย พระเจ้าบุเรงนองสั่งให้ฆ่าพระยาจักรี เพราะคนที่หักหลังแม้แต่บ้านเกิดตนเอง คบไม่ได้

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓๘)

ปังปอนด์: แล้วพระนเรศวรทรงทำยังไงพี่ลิ่ง เล่าเร็วๆ ตื่นเต้น

หนุมาน: อ้อ! ท่านไปสำรวจก่อน แล้วพบทางลับด้านหลังที่โจมตีง่ายกว่า...ท่านยังทรงเลือกเวลารบที่ดีคือเวลาดีสี่ ซึ่งเป็นช่วงที่ข้าศึกกำลังล่าเต็มที่

ปังปอนด์: ที่แท้ท่านทรงทำศึกอย่างรอบคอบ มีการสำรวจทรงทำงานอย่างหนักนะพี่

หนุมาน: ปังปอนด์ภูมิใจไว้ เมื่อวันที่ขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๖ พ.ศ. ๒๑๒๗ เวลา ๑๙.๐๐ น. ขณะที่พระนเรศวรมีพระชนมายุ ๒๙ พรรษา ทรงประกาศอิสรภาพไม่ขึ้นกับหงสาวดีอีกต่อไป

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๔๗-๔๘)

ปังปอนด์: เพราะฉะนั้นอ่านประวัติศาสตร์ให้ฉลาดต้องคิดมากกว่าจำใช้มั๊ยครับ

หนุมาน: ใช่ แล้วก็อ่านหนังสือให้รู้ว่าจะมาเป็นไทยในวันนี้ บรรพบุรุษได้สละชีวิตมากมาย พระนเรศวรทรงตรากตรำพระวรกายเพื่อ

ชาติตลอดพระชนมายุ และเราแพ้ทุกครั้ง เพราะแตกความสามัคคี”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๘๑)

จ. เชื่อเรื่องเวรกรรม

หนุมานเชื่อในเรื่องเวรกรรมเห็นได้จากเหตุการณ์ตอนที่บึงปอนด้รู้สึกโกรธแค้น เจ้าพระยาจักรีผู้คิดคดทรยศต่อชาติ จึงอยากเตือนให้ทุกคนรู้ตัว หนุมานเลยเตือนสติบึงปอนด้ว่า ผู้ใดกระทำความผิดไว้ก็จะได้รับผลกรรมนั้นกลับคืน เช่นพระยาจักรีที่ทรยศประเทศไทยสุดท้ายก็ต้องจบชีวิตลง (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓๘) นอกจากนี้หนุมานยังเชื่อเรื่องเคราะห์ จากเหตุการณ์ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยา ขณะนั้นบ้านเมืองมีแต่ความวุ่นวาย ช้ำร้ายสมเด็จพระมหาจักรพรรดิยังสวรรคตลงในเวลาใกล้กัน จึงกล่าวได้ว่าเป็นเคราะห์ซ้ำกรรมชดของไทย (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓๘)

ข. รักความสามัคคี

หนุมานเชื่อว่าความรักและความสามัคคีของคนไทยจะช่วยป้องกันไม่ให้ประเทศอื่นรุกรานชาติไทยได้ ทุกคนจึงควรปรองดองและไม่ทะเลาะกันเอง ดังความว่า

“หนุมาน: เราเสียกรุงศรีอยุธยาวันอาทิตย์เดือน ๙ แรม ๑๑ ค่ำ ปีมะเส็ง พ.ศ.๒๑๑๒ ถูกล้อมอยู่เก้าเดือน ก็ถูกพม่ายึดเมือง พระมหินทราธิราชถูกคุมตัวไปพม่า ตลอดทางพระองค์แสดงท่าทางขัดขืน พม่าจึงจับไปถ่วงน้ำ พระมหาธรรมราชาเลยขอตัวพระนเรศวรให้กลับจาก พม่ามาช่วยปกครองพิณูโลก...ถ้าเราสามัคคีกันก็ใกล้รอดแล้วเพราะถ้า ประทั่งไปได้อีกเดือนเดียวน้ำก็จะมาแล้ว พม่าต้องถอยทัพกลับไป”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๔๐)

หนุมานยังเชื่อมั่นว่าต่อไปอนาคตของชาติไทยจะมั่นคงได้ก็ด้วยความสามัคคีของคนในชาติเท่านั้น ดังความว่า

“บึงปอนด้: เพราะฉะนั้นอ่านประวัติศาสตร์ให้ฉลาดต้องคิดมากกว่าจำใช้มั๊ยครับ

หนุมาน: ใช่ แล้วก็อ่านหนังสือให้รู้ว่า กว่าจะมาเป็นไทยในวันนี้ บรรพบุรุษได้สละชีวิตมากมาย พระนเรศวรทรงตรากตรำพระวรกายเพื่อชาติตลอดพระชนมายุ และเราแพ้ทุกครั้ง เพราะแตกความสามัคคี

หนุมาน บังปอนด์ บิ๊ก: ทุกชีวิตบนแผ่นดินไทย ต้องรักกันไว้ “ไม่ทะเลาะกันอีกนะครับ” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๘๑)

ช. มีสมบัติผู้ดี^๔

เนื่องจากเรื่องนี้กล่าวถึงสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระมหากษัตริย์ผู้กอบกู้เอกราชของชาติไทย รวมถึงมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับบุรพกษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ในอดีต หนุมานจึงคอยเตือนบังปอนด์ให้สำรวมทั้งการพูดและการกระทำ แสดงให้เห็นว่าตัวหนุมานเอง รู้จักการวางตัวอย่างผู้มีคุณสมบัติ ดังตัวอย่างการมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ซึ่งแสดงออกให้เห็นจากการทำความเคารพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ในตอนที่หนุมานเหาะพาบังปอนด์มายังบริเวณที่มีรูปภาพและรูปปั้นของพระสุพรรณกัลยาปรากฏ หนุมานให้บังปอนด์ถวายความเคารพ ดังความว่า

“หนุมาน: คารวะท่านด้วยบังปอนด์ ถึงอยุธยาจะมีชัยในสงครามยุทธหัตถี เมื่อพระเจ้านันทบุเรงทราบว่าคุณเสียลูกท่านก็ประหารพระสุพรรณกัลยาลิ้นพระชนม์ไปเช่นกัน พระนางเป็นหญิงที่เสียสละเพื่อชาติ พระนเรศวรเคยชวนท่านหนีกลับไทย แต่ท่านเกรงว่าผู้หญิงจะเป็นภาระ ท่านทรงคำนึงถึงส่วนรวมมากกว่าส่วนพระองค์เสมอ”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๖๘)

ต่อจากนั้นหนุมานก็เหาะพาบังปอนด์มายังบริเวณที่มีรูปภาพพิธีแห่พระบรมศพสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เพื่อให้บังปอนด์แสดงความเคารพบุรพกษัตริย์อย่างเต็มรูปแบบด้วยการถวายบังคม (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๖๙)

หนุมานยังแสดงออกถึงการมีสัมมาคารวะด้วยการแสดงความขอบคุณเมื่อได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น แสดงให้เห็นในตอนที่พระนเรศวรประชวรเป็นไข้ทรพิษ หนุมานต้องการให้

^๔ อ้างอิงจากหนังสือเรื่อง สมบัติของผู้ดี ของพระยาวิสุทธสุริยศักดิ์ ในบทที่ ๓ ผู้ดียอมมีสัมมาคารวะและบทที่ ๑ ผู้ดียอมรักษาความเรียบร้อย ตามลำดับ [ออนไลน์]. <http://th.wikipedia.org/wiki> [๑๕ กันยายน ๒๕๕๓].

บั้งปอนด์รู้จักโรคระบาดชนิดนี้เพิ่มเติมจึงเชิญราชินีมักกะลีผลมาอธิบายให้ฟัง และเมื่ออธิบายเสร็จ หนุมานก็กล่าวขอบคุณ ความว่า

“**หนุมาน:** พี่จะเชิญพี่ราชินีมักกะลีผลมาถามเรื่องไข้ทรพิษ

ราชินีมักกะลีผล: สวัสดิ์จ๊ะ บั้งปอนด์ และหนุมาน ไข้ทรพิษชาวบ้านเรียกว่า ฝีดาษ เป็นโรคติดต่อร้ายแรง เกิดจากเชื้อไวรัสกลุ่มพ็อกซ์ มีอาการไข้สูง...มีโอกาเสียชีวิตจากโรคแทรกซ้อนสูงมาก ส่วนมากจะเกิดกับพื้นที่มุงสงคราม”

หนุมาน: ขอขอบคุณครับท่านราชินี”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๔๒)

การมีสัมมาคารวะของหนุมานยังปรากฏจากการระมัดระวังไม่ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น ระหว่างการเฝ้าติดตามเหตุการณ์ต่างๆ หนุมานพยายามเตือนบั้งปอนด์ให้รักษาการียมารยาทไม่ให้ไปรบกวนหรืออู้นวายกับบุคคลในเหตุการณ์แม้เพียงแค่เสียงพูดก็ตาม ความว่า

“**หนุมาน:** จู้จู้...บั้งปอนด์เบาๆ อย่าไปรบกวนท่านกับพระมเหสีมณีจันทร์” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๕๔)

ณ. มีความรู้

หนุมานในเรื่องนี้เป็นผู้มีความรู้เรื่องพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเป็นอย่างดี สามารถอธิบายให้เด็กชั้นประถมอย่างบั้งปอนด์เข้าใจได้ง่าย ทั้งยังอธิบายเกร็ดความรู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่างๆ เพิ่มเติม อาทิ ความรู้เรื่องสมเด็จพระนเรศวรมหาราชในประเด็นที่มาของชื่อ “ผู้ชนะสิบทิศ” ดังความว่า

“**บั้งปอนด์:** พี่ลิ่ง พระนเรศวรชนะแล้ว ทรงใช้ทวนได้คล้องจิ้ง

หนุมาน: พระเจ้าบุเรงนองคงพระราชทานรางวัลแน่ๆ ท่านเป็นผู้สอนวิชาทวนให้พระนเรศวรกับหลานของท่านมังสามเกียด...ท่านเป็นมือทวนอันดับหนึ่งของหงสาวดี รบที่ไหนชนะหมด ถึงได้ชื่อว่า “ผู้ชนะสิบทิศ”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๒๖)

หนุมานได้อธิบายถึงความเป็นมาของคำว่า “ไก่เซलय” ของสมเด็จพระนเรศวร ความว่า

ปังปอนด์: พี่ลิ่ง...ไปดูไก่กันเถอะครับ ปอนด์อยากดู แต่ทำไมมีไก่ชนไทยในพม่า

หนุมาน: เล่ากันว่าสมเด็จพระนเรศวรทรงนำไข่ไก่และไก่ชนจากบ้านกว้าง พิษณุโลกมาที่พม่าด้วย...

ปังปอนด์: ไก่ของพระนเรศวรตีแม่นะพี่ลิ่ง ทรหดมากเลย

หนุมาน: ก็นี่แหละ พอมังสามเกิดแพ้ ก็เรียกไก่พระนเรศวรว่า “ไก่เซलय” ซึ่งถือเป็นการเยาะเย้ยดูถูก พระนเรศวรทรงอดกลั้นแล้วย้อนกลับไปว่า “ไก่เซलयตัวนี้ จะเดิมพันเอาบ้านเมืองก็ได้” เหตุการณ์นี้ทำให้พระนเรศวรมุ่งมั่นที่จะกู้อิสรภาพให้ได้ในวันหนึ่ง”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๒๘)

นอกจากความรู้เกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หนุมานยังได้สอดแทรกเกร็ดความรู้เรื่องต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อให้ปังปอนด์มีความรู้รอบตัวด้วย อาทิ ถึงวิธีการเสริมกำแพงปูนให้แข็งแรง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากที่ชาวเมืองพม่ากระทำเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ภาวะสงคราม ดังความว่า

ปังปอนด์: กำแพงปูนแข็งแรงจ้งสมัยก่อนเขามีปูนซีเมนต์ให้กันด้วยหรือครับพี่ลิ่ง”

หนุมาน: ยังไม่มีปูนซีเมนต์ใช้หรอก เขาจะใช้เปลือกหอยมาตำปนละเอียดแทนปูนขาวและผสมน้ำอ้อยกวนขึ้น อิฐก็ทำจากดินมาบดผสมกับแกลบ แล้วเอาไปเผา นี่ละภูมิปัญญาชาวบ้านแท้ๆ” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๑๖)

เมื่อกล่าวถึงไก่เซलयของพระนเรศวร หนุมานก็อธิบายที่มาของสำนวนไทย “สู้ยิบตา” ให้ปังปอนด์ด้วย ดังความว่า

หนุมาน: ไก่ชนของไทยขึ้นชื่อเรื่องเลือดนักสู้ เมื่ออยู่ในสนามจะสู้จิกตีกันจนขอบตาฉีก เลือดไหลท่วมตาทำให้มองไม่เห็นคู่ต่อสู้ เจ้าของ

ต้องเย็บตาไวกันสุดๆ เป็นที่มาของคำว่า “ผู้จมนเย็บตา” และเพี้ยนมาเป็น “ผู้ยิบตา” ในที่สุด” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓๒)

หนูมานไม่ได้มีความรู้เพิ่มเติมเฉพาะเรื่องการศึกษาสงคราม แต่ยังรู้เรื่องศาสตร์แห่งตัวเลขอีกด้วย ดังการอธิบายวิธีการคิด เปลี่ยน หรือเทียบระหว่าง พ.ศ., ค.ศ., ร.ศ., และ จ.ศ. ความว่า

หนูมาน: งั้นเรามาคิดกันดีกว่าว่าจะมีวิธีการคิด เปลี่ยน หรือเทียบระหว่าง พ.ศ., ค.ศ., ร.ศ., และ จ.ศ. ได้อย่างไรบ้าง

ถ้าเปลี่ยน พ.ศ. เป็น ค.ศ. ให้เอา พ.ศ.- ๕๔๓

ถ้าเปลี่ยน ค.ศ. เป็น พ.ศ. ให้เอา ค.ศ.+ ๕๔๓

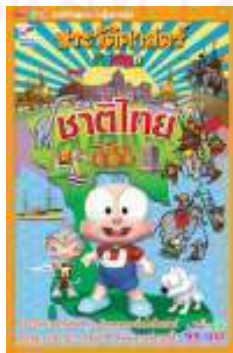
ถ้าเปลี่ยน พ.ศ. เป็น ร.ศ. ให้เอา พ.ศ.- ๒๓๒๔...

บั้งปอนด์: เยี่ยม ที่นี้อ่านประวัติศาสตร์สบายเลย”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๗๙)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าตัวละครหนูมานในเรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีรูปลักษณ์ คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยที่คงเค้าเดิมจากหนูมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ในส่วนการกำเนิดจากพระพาย ความเป็นลิงเผือก และลักษณะพิเศษสามประการ คือ กุณฑล ขนเพชรและเขี้ยวแก้ว แต่หนูมานในการ์ตูนเรื่องนี้จะมีรูปร่างเล็กเหมือนเด็ก ส่วนคุณสมบัติพิเศษและความสามารถเรื่องมีกระแสน้ำเพิ่มเติม ส่วนบุคลิก หนูมานมีความเป็นผู้ใหญ่ คล่องแคล่วว่องไว ส่วนอุปนิสัย หนูมานเป็นผู้มีจิตใจดี มีความรู้ รักษาดี มีสมบัติผู้ดี หนูมานในการ์ตูนเรื่องนี้จึงมีอุปนิสัยส่วนใหญ่คล้ายกับคนสมัยโบราณ

๓.๑.๓.๗ ประวัติศาสตร์มหาสงคราม ตอนชาติไทย

ภาพที่ ๘๔: ปกเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสงคราม ตอนชาติไทย

ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้มีลักษณะเด่นเรื่องรูปลักษณ์ภายนอกที่มีขนาดเล็กจึงมีความคล่องตัวในการพาบังปอนด์เรียนรู้และสนุกกับประวัติศาสตร์ชาติไทยได้ตลอดทั้งเรื่อง หนุมานสามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเดินทางย้อนอดีตและการทำหน้าที่สังเกตการณ์เรื่องราวได้โดยไม่รบกวนบุคคลอื่น นอกจากนี้อารมณ์ที่ดีและความเป็นผู้มีอารมณ์ขันยังเป็นคุณสมบัติสำคัญที่ช่วยให้การนำเสนอเรื่องราวประวัติศาสตร์กลายเป็นเรื่องง่ายสำหรับบังปอนด์ สิ่งสำคัญอีกประการที่ทำให้หนุมานมีความแตกต่างนั่นคือ การเป็นผู้มีความรู้มิใช่เพียงความสามารถด้านพลังกำลังเพียงอย่างเดียว ในส่วนของบุคลิกและอุปนิสัย หนุมานในเรื่องนี้มีความคิดเป็นผู้ใหญ่เนื่องจากต้องคอยดูแลคุ้มครองบังปอนด์ตลอดการเดินทางย้อนอดีตในกว่าพันล้านปี ดังจะเห็นได้จากรูปและรายละเอียดเกี่ยวกับตัวละครหนุมานต่อไปนี้

ภาพที่ ๘๕: ตัวละครหนุมานในเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย

๓.๑.๓.๗.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์

ก. กำเนิด

หนุมานในเรื่อง ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทยเป็นหนุมานตัวเดียวกับในเรื่องบังปอนด์ตะลุยโลกหินพานต์ และเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เนื่องจากเป็นหนังสือการ์ตูนในเครือบ้านลีอัสสันเหมือนกัน ในส่วนของตัวละครก็ยังคงเป็นชุดเดิมคือ หนุมาน บังปอนด์ และบิก ตัวละครหนุมานในเรื่องนี้จึงยังเป็นลูกของพระพาย

ข. เป็นลิงเผือก

จากภาพประกอบและคำบรรยายลักษณะและคุณสมบัติของหนุมานซึ่งอ้างอิงจากเรื่องบังปอนด์ตะลุยโลกหินพานต์ ทำให้ทราบว่าหนุมานเป็นลิงเผือก อายุ ๗ ปี มีคุณทวด ขน

เพชรและเขี้ยวแก้วเช่นเดียวกับตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

ค. รูปร่างคล้ายเด็ก

จากคำบรรยายลักษณะและคุณสมบัติของตัวละครอ้างอิงจากเรื่องบั้งปอนด์ ตะลุยโลกหิมพานต์ ระบุว่าหนุมานมีอายุเพียง ๗ ปี ซึ่งเท่ากับเด็กในวัยประถมศึกษาตอนต้น และจากภาพประกอบในเรื่องแสดงให้เห็นว่าหนุมานมีรูปร่างขนาดเล็กใกล้เคียงกับตัวละครเอก บั้งปอนด์ เด็กชายอายุ ๕ ขวบ คำเรียกแทนตัวของหนุมานและชื่อที่บั้งปอนด์เรียกหนุมานก็คือ “พี” และ “พีลิง” ตามลำดับ ดังความว่า

“หนุมาน: เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทยเป็นเรื่องสำคัญที่พวกเราคนไทยควรจะรู้และศึกษาไว้

บั้งปอนด์: พวกเราก็อยากรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยเหมือนกัน จะทำไงดีครับพีลิง”

หนุมาน: งั้นตามพีลิงไปเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทยกัน”

(ประวัติศาสตร์มหาสนุกฯ หน้า ๗)

๓.๑.๓.๗.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย มีความสามารถและคุณสมบัติพิเศษคงเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ สองประการ คือ หนุมานสามารถเหาะได้และใช้ตรีศูลเป็นอาวุธคู่กาย ส่วนลักษณะที่พบเพิ่มเติมก็คือการมีกระแฉจิต ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. เหาะได้

หนุมานสามารถเหาะได้ดังจะเห็นได้จากภาพหนุมานกำลังลอยอยู่เหนือเหตุการณ์ในปัจจุบันก่อนจะพาบั้งปอนด์ย้อนอดีตตามรอยประวัติศาสตร์ชาติไทย ดังตอนต้นเรื่องขณะที่หนุมานถามบั้งปอนด์และกลุ่มเด็กว่ารู้เรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทยหรือไม่ ขณะนั้นปรากฏภาพหนุมานลอยตัวอยู่เหนือศีรษะบั้งปอนด์แล้วพูดไปด้วย ดังความว่า

“หนุมาน: แล้วบั้งปอนด์รู้เรื่องประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทยหรือเปล่า

ปังปอนด์: แะแะ ปอนด์รู้นิดหน่อยเองครับ

ถึงตอนนี้หนุมานก็ยังเหาะอยู่และเหาะสูงขึ้นเรื่อยๆ จนอยู่เหนือกลุ่มเด็ก แล้วกล่าวว่า

หนุมาน: แล้วพวกหนูละ รู้จักประวัติศาสตร์ไทยขนาดไหน

กลุ่มเด็ก: รู้มั่งไม่รู้มั่ง...ไม่รู้...ไม่รู้เลย”

(ประวัติศาสตร์มหาสนุก หน้า ๗)

ข. มีตรีศูลประจำตัว

หนุมานมีตรีศูลประจำตัวเหมือนตรีเพชรของหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แต่ต่างกันที่ชื่อเรียก ดังจะเห็นได้จากภาพประกอบจากหลาย เหตุการณ์ อาทิ ในเหตุการณ์ตอนต้นเรื่องที่ปังปอนด์เกิดสงสัยว่าเหตุใดต้องรู้ประวัติศาสตร์ไทย ดังมีเนื้อความว่า

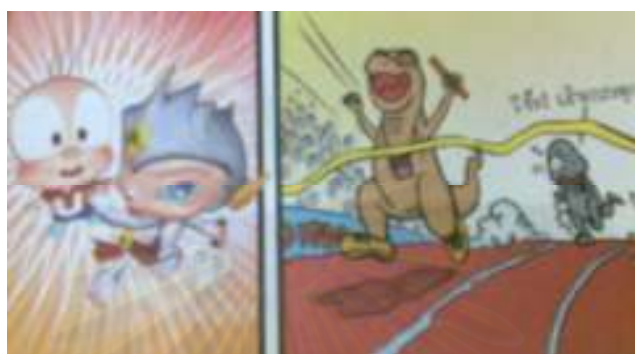
ปังปอนด์: พี่ลิงครับ ทำไมเราต้องเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทยด้วยล่ะครับ”

ขณะนั้น หนุมานถือโคนด้ามตรีเพชรด้วยมือขวา ส่วนมือซ้ายกำลังจะจับปลายด้ามตรีเพชร ดังรูปต่อไปนี้ (ประวัติศาสตร์มหาสนุก หน้า ๗)

ภาพที่ ๘๖: ตัวละครหนุมานในเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย ตอนถือตรีศูล

อีกหนึ่งเหตุการณ์ที่หนุมานใช้ก็คือตอนที่หนุมานกำลังใช้ตรีเพชรพาบังปอนด์ย้อนเวลากลับไปในอดีต ขณะนั้นปรากฏภาพหนุมานใช้มือซ้ายจับมือบังปอนด์และมือขวาถือตรีศูลพร้อมทั้งทำท่าเหมือนวิ่งไปข้างหน้า ดังรูปและเนื้อความว่า

ภาพที่ ๘๗: เหตุการณ์ขณะหนุมานพาบังปอนด์ย้อนอดีต

คำบรรยาย ย้อนเวลามา ๑๓๐ ล้านปีที่แล้ว (ประวัติศาสตร์มหาสมุทรฯ หน้า ๑๒)

ค. มีผลกำลังมหาศาล

หนุมานมีผลกำลังมหาศาลเหนือมนุษย์ธรรมดาเพื่อให้สามารถปราบสิ่งมีชีวิตที่ดุร้าย เช่น ยักษ์ได้เหมือนเป็นเรื่องปกติ ดังความว่า

“บังปอนด์: โอ้โฮ พี่ลิง ชุมชนโบราณมีหลายพวกจ้งแล้วคนไทย

แท้ๆ มาจากไหน?

หนุมาน: ตอนนั้นพี่ลิงก็มัวไปปราบยักษ์อยู่ แต่มีหลาย

ความเชื่อว่าคนไทยมาจากไหน เช่น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับที่มาของชนชาติไทยมีมากมายให้ศึกษาค้นหา แต่แนวคิดที่คนทั่วไปได้ยินก็คือ มาจาก เทือกเขาอัลไต” (ประวัติศาสตร์มหาสมุทรฯ หน้า ๑๘)

๓.๑.๓.๗.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

หนุมานในเรื่องนี้มีบุคลิกและอุปนิสัยเชิงบวก ได้แก่ ความเป็นผู้ใหญ่ รักชาติ และมีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย รวมถึงความรู้รอบตัว ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. มีความเป็นผู้ใหญ่

แม้หนุมานจะมีรูปร่างเล็กคล้ายเด็กแต่ก็ริยามารยาทและการปฏิบัติตัวกลับเป็นผู้ใหญ่เกินกว่าอายุจริง เช่น การใช้คำสุภาพในการพูดคุยแม้แต่กับเด็กอย่างปังปอนด์ ดังความว่า

“หนุมาน: นอกจากไดโนเสาร์ที่ภาคอีสานแล้ว พี่จะพาไปดูช้างโบราณที่แม่เมาะ แล้วลงไปดูลิงที่กระบี่

ปังปอนด์: อ้อ...พี่ลิงจะไปเยี่ยมญาตินี้เอง เอ้อ! พี่ลิงครับ คนหายไปไหนกันหมดหรือครับ หรือว่าไดโนเสาร์ไดโนเสาร์จับกินหมด

หนุมาน: ไม่ใช่ครับ กันไปดูคนยุคโบราณกันดีกว่า”

(ประวัติศาสตร์มหาสนุกฯ หน้า ๑๒)

เมื่อปังปอนด์เกิดความสงสัย หนุมานก็ช่วยไขข้อข้องใจให้เสมอ ดังความว่า

“ปังปอนด์: พี่ลิง แล้วคนโบราณพวกนี้ยังอยู่ในเมืองไทยมั๊ย

หนุมาน: กันไปดูกัน ขอแนะนำให้ผู้รู้จักกลุ่มชมโบราณที่เรียกว่าไทยเหมือนกัน

ปังปอนด์: คำว่าไทย แปลว่าเป็นอิสระใช้มั๊ยพี่

หนุมาน: บางคนก็บอกว่าไท แปลว่า ผู้เป็นใหญ่ บางตำราบอกว่าไท หรือไต แปลว่าคน” (ประวัติศาสตร์มหาสนุกฯ หน้า ๑๕)

เมื่อหนุมานเห็นว่าปังปอนด์เริ่มอ่อนล้าก็ใช้จิตวิทยาการจูงใจให้ปังปอนด์รู้สึกที่กำลังเดินทางท่องเที่ยวไม่ใช่การเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ดังความว่า

หนุมาน: ปังปอนด์...เราไปเที่ยวกันต่อพอคนเจริญแล้วก็มีสังคมอยู่กันเป็นอาณาจักรต่างๆ

ปังปอนด์: เย้! ไปดูกันเลยพี่

(ประวัติศาสตร์มหาสนุกฯ หน้า ๒๓)

ข. รักชาติ

อุปนิสัยอีกประการซึ่งสะท้อนความคิดของหนุมานออกมาด้วยคำพูดก็คือความรักชาติซึ่งแสดงผ่านความภาคภูมิใจที่ได้เกิดมาเป็นคนไทย ความว่า

“ปังปอนด์และหนุมาน: ประเทศไทยเรามีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน คนไทยมีภาษา มีวัฒนธรรม ประเพณีเป็นของตัวเอง พวกเราภูมิใจที่ได้เกิดมาในแผ่นดินนี้เรารักประเทศไทย”

(ประวัติศาสตร์มหาสนุกฯ หน้า ๘๒)

ปังปอนด์: น่าเสียดายจัง แสดงว่าถึงแผ่นดินนี้จะมีคนอยู่มาเป็นล้านปี แต่มีอาณาจักรของไทยแค่ ๗๐๐ กว่าปี ใช่มั้ยครับ

หนุมาน: ใช่ แต่ก็ถือว่าเก่าแก่กว่าหลายๆ ชาติ นำภูมิใจชาติไทยมากครับ” (ประวัติศาสตร์มหาสนุกฯ หน้า ๓๒)

ค. มีความรู้

หนุมานในเรื่องนี้เป็นผู้มีความรู้เรื่องประวัติความเป็นมาของชาติไทยเป็นอย่างดีและสามารถใช้จิตวิทยาจูงใจให้เด็กอย่างปังปอนด์ตั้งใจเรียนและสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างดี นอกจากนั้นหนุมานยังมีความรู้เรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย อาทิ ความรู้เรื่องกษัตริย์ในราชวงศ์ต่างๆ ดังความว่า

“คำบรรยาย กรุงสุโขทัยได้สถาปนาเป็นอาณาจักรของคนไทยเมื่อ พ.ศ.๑๗๙๒ มีราชวงศ์สุโขทัยหรือพระร่วงปกครอง

หนุมาน: ใน ๓ รัชกาลแรกของกรุงสุโขทัย คือ พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ พ่อขุนบาลเมือง พ่อขุนรามคำแหง ถือเป็นสมัยแห่งการตั้งตัว”

(ประวัติศาสตร์มหาสนุกฯ หน้า ๓๐)

รวมถึงความสำคัญและบทบาทของกรุงศรีอยุธยาในระดับนานาชาติ (ประวัติศาสตร์มหาสนุกฯ หน้า ๔๙) และเรื่องราวประวัติศาสตร์สมัยสมเด็จพระเอกาทศรถ ดังความว่า

คำบรรยาย สมัยสมเด็จพระเอกาทศรถได้ก่อตั้งหน่วยทหารอาสาที่มาจากหลายชาติ ญี่ปุ่น โปรตุเกส ไทย และยังมีชื่อเสียงในด้านการหล่อปืนใหญ่สำริดที่มีคุณภาพ

คนไทย: รุ่นนี้มีเรดาห์ ระบบทำลายตัวเองและคนใช้ด้วย

คนต่างชาติ: GOOD

หนุมาน: สมเด็จพระเอกาทศรถครองราชย์เพียง ๕ ปี ก็สวรรคต เกิดการแย่งชิงราชบัลลังก์ ปี พ.ศ.2153 สมเด็จพระเจ้าทรงธรรมครองราชย์ ทหารญี่ปุ่นก่อจลาจลที่อยู่ชยาและเพชรบุรี เพราะสนับสนุนพระโอรสสมเด็จพระเอกาทศรถมากกว่า” (ประวัติศาสตร์มหาสนุก หน้า ๔๓)

เรื่องของการเลิกทาสเป็นการปรับเปลี่ยนระบบชนชั้นของสังคมไทยครั้งสำคัญ ดังความว่า

หนุมาน: พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงอุทิศหาจัดการเรื่องเลิกทาสนานกว่า ๓๐ ปี โดยมีได้ทำถ้อย นับเป็นพระมหากษัตริย์คุณอันยิ่งใหญ่แก่ชาวไทยและประเทศชาติ

ปังปอนด์: พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐจริงๆ ครบพีลิ่ง” (ประวัติศาสตร์มหาสนุก หน้า ๖๒)

ไม่เพียงแต่ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์เท่านั้น หนุมานยังรอบรู้เรื่องเกร็ดความรู้ต่างๆ อีกด้วย อาทิ เกร็ดความรู้เรื่องลักษณะของมนุษย์ซาไก ความว่า

คำบรรยาย ซาไกเป็นมนุษย์โบราณ อาจจะมีมาตั้งแต่สมัยหิน ประมาณ ๑,๕๐๐-๑๐,๐๐๐ ปี มาแล้ว

หนุมาน: รูปร่างเตี้ย ผิวดำ ริมฝีปากหนา ท้องป่อง ผมหยิก ขอดเป็นกันหอย ติดศีรษะ ขอบผ้าสีแดง

ปังปอนด์: หล่อได้ใจมาก” (ประวัติศาสตร์มหาสนุก หน้า ๑๖)

จากการวิเคราะห์ตัวละครหนุมานในเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย พบว่ามีรูปลักษณะ คุณสมบัติพิเศษและอุปนิสัยที่คงเค้าเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ อาทิ หนุมานยังคงเป็นบุตรของพระพาย เป็นลิงเผือกที่มี กุณฑล ขนเพชรและ

เขี้ยวแก้ว แต่หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้ได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีรูปร่างขนาดเล็กเหมือนลิงในวัยเด็ก ส่วนคุณสมบัติพิเศษและความสามารถปรากฏเรื่องการมีกระแสจิตเพื่อใช้ย้อนอดีตได้ ส่วนบุคลิกและอุปนิสัย หนุมานมีความเป็นผู้ใหญ่ มีจิตใจดี และมีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย ทั้งยังรักชาติไทยด้วย

๓.๑.๓.๘ ลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏร่วมกัน

ตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันซึ่งมีเนื้อเรื่องใหม่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์ทั้ง ๗ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* เรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* เรื่อง *หนุแมนซาเลนเจอร์* เรื่อง *ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* เรื่อง *หนุมานกับขบวนการเด็กดี* เรื่อง *เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช* และเรื่อง *ประวัติศาสตร์มหาสนุกตอนชาติไทย* มีลักษณะที่ปรากฏร่วมกัน คือ ในส่วนของกำเนิดและรูปลักษณ์พบเพียงความเป็นลิงและสีกายขาวเผือก ซึ่งในความเป็นลิงก็ไม่ใช่ลิงป่าเช่นหนุมานในเรื่อง *รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แต่เป็นการผสมผสานความเป็นลิงเข้ากับร่างมนุษย์หรือยอดมนุษย์ไม่เช่นนั้นนั้นก็กลายเป็นลูกลิงตลอดทั้งเรื่อง ในส่วนของความสามารถและคุณสมบัติพิเศษปรากฏเพียงเรื่องของการเหาะได้เท่านั้น แต่ความน่าสนใจอยู่ที่อาวุธประจำกายของหนุมานในทุกเรื่องยังคงเป็นตรีเพชรเช่นเดิม จะเห็นได้ว่าหนุมานที่ปรากฏในเนื้อเรื่องการ์ตูนแบบใหม่ได้รับการ “ปรับ” และ “เปลี่ยน” ลักษณะหลายประการจนแทบไม่เหลือเค้าเดิมของหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์อีกเลย

ผู้วิจัยพบว่าจากการวิเคราะห์ตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันทั้ง ๓ กลุ่มเนื้อเรื่องพบว่า การ์ตูนไทยปัจจุบันที่มีเนื้อเรื่องเดียวกันกับรามเกียรติ์แสดงให้เห็นว่าหนุมานมีบุคลิกลักษณะ ความสามารถพิเศษและอาวุธประจำกาย รวมถึงอุปนิสัยเหมือนตัวละครหนุมานใน *รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ กล่าวคือ หนุมานมีกำเนิดจากเทพอาวุธสามอย่าง เป็นบุตรของพระพาย มีกายสีขาว มีความสามารถเหาะได้ แปลงกายหายตัวได้ พละกำลังมหาศาล และใช้ตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกายในการต่อสู้ แต่ในส่วนของรูปร่างหนุมานได้รับการปรับเปลี่ยนให้มีรูปร่างขนาดเล็กตลอดทั้งเรื่อง รวมถึงปรับเปลี่ยนบุคลิกของหนุมานให้มีความเป็นผู้นำ เป็นที่รักของคนรอบข้าง และเน้นความว่องไวตามสัญชาตญาณของลิง

สำหรับตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยที่มีเนื้อเรื่องดัดแปลงและผสมผสานอนุภาคใหม่จากเรื่องรามเกียรติ์มีบุคลิกลักษณะส่วนใหญ่เหมือนตัวละครหนุมานใน *รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ โดยเฉพาะด้านกำเนิดและรูปลักษณ์ แต่จะแตกต่างกันเพียงขนาดของรูปร่างและลักษณะภายนอก ในส่วนของความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ หนุมานยังคงมีความสามารถในการเหาะ แปลงกายและเนรมิตร่างกายให้ใหญ่ขึ้นได้ รวมถึงมีฤทธิ์เดชแก้กั๊ก อีก

ทั้งยังมีการเพิ่มพลังฝ่ามือให้เป็นหนึ่งในฝีมือการต่อสู้ของหนุมาน นอกจากนั้นเขี้ยวแก้วของหนุมานยังได้รับการปรับเปลี่ยนให้แข็งแรงยิ่งกว่าเหล็กและเพชร สำหรับอาวุธประจำกายของหนุมานก็ยังเป็นตรีเพชรเช่นเดิมแต่เพิ่มความพิเศษให้บริเวณด้ามจับสามารถยึดได้ตามต้องการ และยังสามารถแยกออกเป็นตรีเพชรสองเล่มได้อีกด้วย สำหรับอุปนิสัยของตัวละครหนุมานยังคงปรากฏความจงรักภักดี ความเฉลียวฉลาด มีวาทีศิลป์ มีความเจ้าชู้ และยังพบอุปนิสัยด้านบวกอื่นๆ เช่น ความมุ่งมั่น ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีอารมณ์ขัน ในขณะที่เดียวกันก็พบอุปนิสัยด้านลบด้วย เช่น อารมณ์ดุร้าย

ส่วนตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยที่มีเนื้อเรื่องซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์จะมีการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะ ความสามารถพิเศษ และอุปนิสัยตามบริบทของแต่ละเรื่องทำให้ตัวละครหนุมานยังคงลักษณะเดิมเพียงแต่การเป็นบุตรของพระพาย มีกายสีเขียวเผือก มีตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกาย และมีความกล้าหาญซึ่งเป็นอุปนิสัยที่ยังคงได้รับการรักษาและสืบทอดไว้ดังเดิม ส่วนลักษณะอื่นๆ จะได้รับการปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ใหม่ ซึ่งการปรับเปลี่ยนนั้นก็มิพื้นฐานมาจากลักษณะที่คงเดิม อาทิ การเพิ่มคุณสมบัติของตรีเพชรให้ใช้เปิดประตูมิติได้

ในส่วนของการสร้างสรรค์ปรากฏให้เห็นในเรื่องของกำเนิดและรูปลักษณ์ หนุมานถือกำเนิดขึ้นจากหลายรูปแบบทั้งจากการอัญเชิญดวงวิญญาณเข้าสู่สภามนุษย์ ปรากฏออกมาจากวัตถุสิ่งของซึ่งพบมากถึงสี่เรื่อง ในส่วนของรูปร่างมีทั้งรูปร่างเล็กขนาดลูกลิง สูงใหญ่เหมือนมนุษย์วานรและยอดมนุษย์ ด้านความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ นอกจากคุณสมบัติพื้นฐานทั่วไป หนุมานยังมีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีกระแสจิต และมีทักษะแม่ไม้มวยไทย ในเรื่องที่หนุมานรับบทเป็นยอดมนุษย์ หนุมานจะมีคุณสมบัติพิเศษจากชุดประจำกาย เช่น ทนความร้อนและความเย็น สามารถรับส่งพลังกับบุคคลอื่นได้ ในส่วนของบุคลิกที่ได้รับการปรับเปลี่ยนจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ได้แก่ บุคลิกความเป็นผู้นำ รวมถึงการเป็นที่พึ่งของผู้อื่น สำหรับลักษณะนิสัยที่ปรากฏเด่นชัดได้แก่ ลักษณะนิสัยเชิงบวก อาทิ ความเป็นผู้มีอารมณ์ขัน จิตใจดีงาม นอกจากนั้นยังมีอุปนิสัยอื่นๆ ที่น่าสนใจเช่น มีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์และชาติไทย รักความสามัคคี เชื่อในเรื่องเวรกรรม ในขณะที่เดียวกันหนุมานก็มีอุปนิสัยเชิงลบเช่นเดียวกับมนุษย์ทั่วไป อาทิ หน้าไหว้หลังหลอก และเห็นแก่ตัว

๓.๒ บทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

บทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยนั้น มีทั้งที่เป็นตัวละครเอกในเนื้อเรื่องใหม่ซึ่งไม่เกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ และบทบาทของ

ตัวละครผู้ช่วยพระเอกในเรื่อง *รามเกียรติ์* ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เช่นเดิม รวมถึงปรากฏในเรื่องใหม่ที่ตัวละครเอกไม่ใช่พระรามเช่นเดิม โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์การจำแนก ๒ ประการ กล่าวคือ คำนี้ถึงวัตถุประสงค์ในการสร้างงานของผู้แต่งเป็นอันดับแรก เนื่องจากในการ์ตูนบางเรื่องผู้แต่งระบุไว้อย่างชัดเจนว่าในบริบทของเรื่องดังกล่าวตัวละครหนุมานถือเป็นตัวละครเอก เกณฑ์การจำแนกประการที่สองก็คือ วิเคราะห์จากบริบทของเนื้อหาว่ามีการเน้นกล่าวถึงเฉพาะเหตุการณ์ที่ตัวละครใดปรากฏ รวมถึงความถี่ในการปรากฏของตัวละครในเรื่อง ผลการวิจัยปรากฏพบดังรายละเอียดต่อไปนี้ ตัวละครหนุมานปรากฏบทบาทเป็นตัวละครเอกมีทั้งหมด ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* เรื่อง *หนุแมนซาเลนเจอร์* เรื่อง *รามเกียรติ์ หนุมานชาตุมร (ฉบับการ์ตูน)* เรื่อง *รามาวตาร* และเรื่อง *ประวัติศาสตร์มหานุก ตอนชาติไทย* สำหรับตัวละครหนุมานที่ปรากฏบทบาทเป็นตัวละครผู้ช่วยพระเอกมีทั้งหมด ๖ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* เรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลกมหิพานต์* เรื่อง *ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* เรื่อง *หนุมานกับขบวนการเด็กดี* เรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน* และเรื่อง *เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช*

จะเห็นได้ว่าสัดส่วนของเรื่องมีความใกล้เคียงกันแสดงให้เห็นข้อสังเกตและแนวโน้มบางประการว่าตัวละครหนุมานจากเดิมที่เป็นทหารเอกของพระราม ผู้มีบทบาทเป็นผู้ช่วยให้การศึกษาสงครามของกองทัพพระรามสำเร็จด้วยดีได้กลายเป็นตัวละครเอกยอดมนุษย์ทั้งในการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่อง *รามเกียรติ์* อาทิ เรื่อง *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* เรื่อง *หนุแมนซาเลนเจอร์* รวมถึงเป็นตัวละครเอกในเรื่องที่มีเนื้อเรื่อง *รามเกียรติ์* เดิม เช่น เรื่อง *รามาวตาร* เป็นต้น ดังนั้นบทบาทของตัวละครหนุมานจึงมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นพระเอกอย่างเต็มรูปแบบและอาจจะเข้ามาแทนที่ตัวละครเอกพระรามในเรื่องอื่นๆ ซึ่งจะได้วิเคราะห์ในบทต่อไป ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอบทบาทของตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันโดยแยกตามกลุ่มการ์ตูนที่เนื้อหาใกล้เคียงกันตามที่ได้จำแนกไว้เช่นเดียวกับในหัวข้อที่ผ่านมา

๓.๒.๑ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับ *รามเกียรติ์*

ตัวละครหนุมานในการ์ตูนกลุ่มที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับ *รามเกียรติ์* ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ปรากฏบทบาทเป็นตัวละครเอกในเรื่อง *หนุมานชาตุมร ฉบับการ์ตูน* แต่ขณะเดียวกันก็พบว่าหนุมานมีบทบาทเป็นผู้ช่วยพระราม ตัวละครเอกเหมือนเดิมในเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน* ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๒.๑.๑ บทบาทตัวละครเอก

ภาพที่ ๘๘: เรื่อง หนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน

ในเรื่อง หนุมานชาลยสมร (ฉบับการ์ตูน) หนุมานเป็นตัวละครเอกของเรื่องเนื่องจากจุดประสงค์ของผู้ผลิตต้องการนำเสนอตัวละครหนุมานในด้านความเก่งกาจด้านการรบ ดังจะเห็นได้จากตอนหนึ่งในคำนำของเรื่องซึ่งกล่าวไว้ความว่า

“หนุมานชาลยสมร ทหารคู่ใจของพระรามผู้มีทั้งความเก่งกล้าสามารถ สติปัญญาที่เฉลียวฉลาด และความจงรักภักดีอย่างหาที่เปรียบมิได้ ความโดดเด่นของหนุมานนั้นเรียกได้ว่าเหนือกว่าตัวละครใดๆ ในเรื่องรามเกียรติ์ทั้งสิ้น ถ้าจะถามหาพระเอกในเรื่อง... ก็คงไม่พ้นเจ้าลิงน้อยหนุมานตัวนี้แหละ”

(หนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน คำนำเรื่อง)

แสดงให้เห็นว่านอกจากหนุมานจะเป็นตัวละครเอกของเรื่องแล้วยังเป็นพระเอกของเรื่องด้วย เป็นเพราะการให้ความสำคัญแก่อุปนิสัยของหนุมาน รวมทั้งการนำเสนอเนื้อเรื่องโดยละเอียด เฉพาะเหตุการณ์ที่หนุมานได้แสดงฝีมืออย่างชัดเจนทำให้เห็นคุณลักษณะของทหารอันโดดเด่น ได้แก่ ความจงรักภักดี สติปัญญาที่เฉลียวฉลาด และความสามารถด้านการต่อสู้ซึ่งส่งผลให้หนุมาน ทหารเอกของพระรามมีบทบาทเป็นตัวละครเอกของเรื่องนี้

ในส่วนของความจงรักภักดีต่อพระรามนั้นหนุมานได้รับการยกย่องอย่างมากเพราะแม้ภารกิจที่ได้รับมอบหมายจะหนักหนาหรือเหนื่อยแสนสาหัสเพียงใด หนุมานก็ไม่เคยคิดเอาใจออกห่างจากพระรามแม้แต่บ่อยและคุณสมบัติข้อนี้ทำให้หนุมานเป็นที่จดจำของคนทั่วไปอีกด้วย

ความจริงรักภักดีของหนุมานแสดงออกชัดเจนที่สุดตอนทำที่เข้าสวามีภักดีกับทศกัณฐ์ แม้หนุมาน จะได้รับการยกฐานะให้เป็นบุตรบุญธรรมของทศกัณฐ์และได้นางสุวรรณกัณเฑาะมาเป็นชานา รวมถึง ได้รับรางวัลมากมาย ทำให้หนุมานสุขสบายกว่าอยู่กับพระรามแต่หนุมานก็ไม่คิดทรยศ ความว่า

“...พลทหารยักษ์ก็รายงานทศกัณฐ์ว่าหนุมานออกรบอย่างห้าวหาญ ทศกัณฐ์ ได้ยินเช่นนั้นก็พอใจอย่างมาก ถึงกับยกสมบัติมากมายให้หนุมานเป็นรางวัล รวมทั้งยก นางสุวรรณกัณเฑาะซึ่งเป็นเมียของอินทรชิตให้ด้วย...”

(หนุมานชาตุมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๐)

หลังจากทศกัณฐ์รู้ว่าทั้งหมดเป็นแผนการของหนุมานก็โกรธแค้นมาก ดังความว่า

“...ทศกัณฐ์ถึงกับหน้าถอดสีด้วยความเจ็บแค้นที่เสียผู้หนุมาน...”

(หนุมานชาตุมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๑๑๓)

สติปัญญาอันเฉลียวฉลาดของหนุมานปรากฏให้เห็นเมื่อวางแผนรบที่ทำให้ได้รับชัยชนะ โดยไม่ต้องใช้พลังกำลังมากมาย อาทิ ตอนหนุมานรบกับสีทันดร ผู้มีความสามารถเรียกอาวุธจาก เทวดาได้ หนุมานจึงสั่งให้องคตเหาะคอยอยู่บนอากาศ เมื่อสีทันดรเรียกอาวุธจากเทวดาลงมาก็ ให้รับไว้ให้หมด รอจนได้ยินหนุมานเรียกจึงค่อยปล่อยอาวุธลงมาสังหารเหล่ายักษ์ รวมถึงการใช้ คำพูดเชิงดูหมิ่นเพื่อให้สีทันดรโกรธและพูดโอ้อวดความสามารถของตนตามแผนหนุมาน จากนั้น หนุมานจึงทำที่ขอมเป็นขวัญตา เมื่อสีทันดรยอมแสดงให้ดูก็เป็นอันสำเร็จตามแผนการ ความว่า

“หนุมานก็แปลงกายเป็นลิงป่าไปขวางทัพของสีทันดร และกล่าวเชิงดู หมิ่นจนสีทันดรโกรธและอวดอ้างอิทธิฤทธิ์ของตนเอง...หนุมานได้ที่จึงขอมเป็นขวัญตา แต่แล้วเมื่อสีทันดรใช้เวทมนตร์เรียกอาวุธจากเทวดา อาวุธกลับไม่ตกลงมาเพราะองคต และเหล่าบริวารที่เหาะรออยู่ก่อนแล้วเก็บอาวุธเหล่านั้นไว้ได้ทั้งหมด หนุมานจึงแกล้งทำที่ เป็นรำยมนตร์เรียกอาวุธบ้าง เมื่อองคตได้ยินก็ปล่อยอาวุธลงมาจากฟากฟ้าฆ่าเหล่ายักษ์ ล้มตายไปเป็นจำนวนมาก” (หนุมานชาตุมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๙๓)

ความเก่งกล้าของหนุมานเห็นได้เมื่อช่วยชีวิตพระรามจากเหตุการณ์ตอนที่ถูกไมยราพจับตัวไป หนุมานจึงตามไปช่วยและสังหารไมยราพจนสำเร็จในที่สุด แม้ไมยราพจะเป็นคู่ต่อสู้ที่เอาชนะได้ยากเพียงใดก็ตาม ดังความว่า

“ไม่ว่าหนุมานจะใช้วิธีใดก็ไม่สามารถฆ่าไมยราพได้ แม้จะใช้ตรีเพชรฟันแขนขาและร่างกายจนขาดกระเด็น ร่างของไมยราพก็ยังกลับมาวมกันได้อีก นางพิรากวนเห็นว่าหนุมานเริ่มตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบจึงตะโกนบอกว่า “ไมยราพถอดดวงใจเป็นแมลงภู่อ่อนไว้บนยอดเขาตรีภุณี หนุมานได้ยินดังนั้นก็เผลอมีดวางกายให้ใหญ่โตดุจขุนเขา...แล้วเอื้อมมือไปขยี้แมลงภู่อ่อนใจของไมยราพจนแหลกคามือ...”

(หนุมานชาลยสมร ฉบับการ์ตูน หน้า ๕๗)

การสร้างตัวละครให้มีบุคลิกลักษณะและบทบาทดังกล่าวทำให้หนุมานเป็นตัวละครเอกและมีบทบาทโดดเด่นกว่าพระรามซึ่งไม่มีการกล่าวถึงโดยละเอียด เนื่องจากเนื้อเรื่องมักเน้นเฉพาะตอนที่หนุมานออกปฏิบัติภารกิจต่างๆ อย่างกล้าหาญ หรือเหตุการณ์ที่แสดงการใช้สติปัญญาเพื่อเอาชนะศัตรู รวมถึงตอนที่หนุมานยอมเอาชีวิตเข้าเสี่ยงกับความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย แม้หน้าที่ของหนุมานจะเป็นผู้ช่วยพระรามในการรบแต่ในเนื้อเรื่องหนุมานได้เป็นตัวละครเอกที่สร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน

๓.๒.๑.๒ บทบาทผู้ช่วยตัวละครเอก

ภาพที่ ๘๘: เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน

ในเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน* หนุมานปรากฏบทบาทเช่นเดียวกับหนุมานในเรื่อง *รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ กล่าวคือหนุมานมีหน้าที่ช่วยพระรามในการศึกอย่างซื่อสัตย์จงรักภักดีและกล้าหาญ รวมถึงมีไหวพริบอันแหลมคมในการออกอุบายลวงศัตรู คุณสมบัติต่างๆ ล้วนทำให้หนุมานกลายเป็นทหารเอกคนสนิทของพระราม ดังจะเห็นได้จากภาพด้านบนซึ่งแสดงถึงบทบาทของหนุมานในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี จากรูปสะท้อนถึงคำจำกัดความของหน้าที่และความรับผิดชอบที่มีของหนุมาน นั่นก็คือการเป็นข้ารับใช้ของพระราม ในตำแหน่งทหารเอกคู่กายของพระองค์ หนุมานทำหน้าที่ผู้ช่วยทั้งเรื่องการศึกษาสงคราม ช่วยชีวิตพระลักษมณ์ ช่วยคิดอุบายเพื่อลวงศัตรูและที่สำคัญที่สุดคือช่วยให้พระรามสังหารทศกัณฐ์ได้สำเร็จจากการได้ครอบครองกล่องดวงใจของทศกัณฐ์และبيبทำลายด้วยมือของหนุมานเอง เป็นเหตุให้สงครามอันยืดเยื้อจบสิ้นลง และพระนารายณ์อวตารก็ทรงปราบยักษ์ได้สำเร็จตามพระประสงค์ ดังความว่า

“...พระรามได้สติ รู้ว่าเป็นพระอินทร์จำแลงก็ปล่อยศรพุ่งเข้าทะลุ
ร่างทศกัณฐ์จนทรุดกายล้มลง ทศกัณฐ์สำนึกผิด ฝากฝั่งพิเภกให้ช่วยปกครองกรุง
ลงกา ดูแลนางมณโฑ...และขอให้ทำพิธีศพของตนให้สมพระเกียรติ เมื่อกล่าวจบ
หนุมานก็ขยี้กล่องดวงใจแหลกสลาย ทศกัณฐ์สิ้นใจตายทันที”

(เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูนหน้า ๑๓๘)

สาเหตุที่ทำให้ตัวละครหนุมานมีบทบาทเป็นผู้ช่วยของพระราม ตัวละครเอกเหมือนกับหนุมานในเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑* เนื่องจากวัตถุประสงค์ของผู้แต่งต้องการสืบสานเรื่อง *รามเกียรติ์* ให้คงอยู่ในความสนใจของเด็กและเยาวชนในสังคมยุคปัจจุบัน จึงปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอให้เป็นการ์ตูนเพื่อจุดประกายความสนใจให้แก่ผู้เสพกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเด็กและเยาวชน ทั้งนี้เพื่อเหตุผลประการหนึ่งของการสร้างการ์ตูนเรื่องนี้ก็คือให้กลุ่มผู้เสพค้นหาวรรณคดีเรื่อง *รามเกียรติ์* มาศึกษาต่อไป ด้วยเหตุนี้การนำเสนอเรื่อง *รามเกียรติ์* จึงยังคงบริบทของเนื้อหาและบทบาทของตัวละครไว้เช่นเดิม นอกจากนั้นในการนำเสนอการ์ตูนเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน* ก็ไม่มีการเน้นกล่าวถึงเฉพาะตัวละครหนุมานเป็นหลัก แต่เน้นการดำเนินเรื่องตาม *รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์เป็นสำคัญ

๓.๒.๒ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องดัดแปลงจากรามเกียรติ์และผสมผสานอนุภาคใหม่

ตัวละครหนุมานในเนื้อเรื่องที่มีการดัดแปลงและเพิ่มอนุภาคของวัฒนธรรมสมัยใหม่ในเรื่องมีบทบาทเป็นตัวละครเอกในเรื่อง *รามาวตาร* และมีบทบาทเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกในเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๒.๒.๑ บทบาทตัวละครเอก

ภาพที่ ๙๐: เรื่อง รามาวตาร

ในเรื่อง *รามาวตาร* แม้ชื่อเรื่องจะเน้นว่าเป็นเรื่องของพระรามแต่หนุมานก็มีบทบาทเป็นตัวละครเอกด้วยเนื่องจากผู้ผลิตการ์ตูนเรื่องนี้ตระหนักดีถึงความนิยมในตัวละครหนุมานจึงตั้งใจสร้างบุคลิก ลักษณะ อิทธิฤทธิ์ ความสามารถ ตลอดจนวีรกรรมที่ช่วยสร้างรอยยิ้มและความสนุกสนานให้แก่เด็กๆ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเป้าหมายหลัก ทำให้หนุมานกลายเป็นตัวละครผู้ช่วยที่ได้รับความนิยมมากที่สุดตัวละครหนึ่ง ดังใน *บก.แกล้ง เล่มที่ ๗* ดังว่า

“รามาวตารฉบับนี้กล่าวถึงที่มาของหนุมานทหารเอกของพระราม ซึ่งเป็นตัวละครขวัญใจของใครต่อใครมาเนิ่นนาน โดยเฉพาะเด็กๆ จะชอบหนุมานกันมาก ด้วยฤทธิ์เดชที่มากมาย และความฉลาดเฉลียวกล้าหาญนั่นเอง...”

(รามาวตารเล่ม ๗ บก.แกล้ง)

ความคิดนี้สอดคล้องกับความเห็นของผู้แต่งการ์ตูนเรื่องนี้ ความว่า

“...อันว่าหนุมานนั้นนับว่ามีบทบาทมาก เพราะเป็นตัวละครเอก อีกทั้งเป็นตัวชูโรงทำให้เรื่องรามเกียรติ์มีความสนุกสนาน พิศดารพันลึก ชวนให้ติดตามยิ่งนัก”

(รามาวตาร เล่ม ๗ คุยกันท้ายเล่ม)

ในการ์ตูนเรื่องนี้ หนุมานรับบทเป็นทหารเอกคู่ใจของพระรามเช่นเดียวกับในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระราชานิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ดังที่พระพายผู้เป็นพระบิดาสั่งไว้ ความว่า

“หนุมาน!...จงจำไว้อย่างหนึ่งว่า เมื่อใดที่เจ้าได้พบพระนารายณ์ เทพเจ้าผู้สูงศักดิ์ อวตารจากสวรรค์ลงมาเกิดเป็นมนุษย์เพื่อทำภารกิจอันยิ่งใหญ่ เจ้าจงรีบถวายตัว สวามิภักดิ์รับใช้พระองค์ท่านทันที” (รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๒๓)

หนุมานเป็นตัวละครเอกที่มีหน้าที่รับใช้พระรามไม่ว่าในเรื่องการรบหรือเรื่องความรัก หนุมานจึงเป็นทั้งทหารเอก คนสนิท หรือแม้กระทั่งเข้ารับใช้ส่วนพระองค์ จากที่ผู้แต่งได้กล่าวว่ หนุมานเป็นตัวละครที่ทำให้เรื่องสนุกสนานก็ด้วยสาเหตุจากลักษณะบุคลิกของหนุมานที่ซุกซน อารมณ์ดี ชอบเล่นสนุกตามประสาของลิงป่า อาทิ เหตุการณ์ที่หนุมานเข้าไปยังปราสาทของทศกัณฐ์เพื่อขโมยหินบดยาซึ่งทศกัณฐ์ใช้แทนหมอนหนุน แม้หนุมานจะได้หินบดยาเรียบร้อยแล้วแต่ไม่วายแกลังทศกัณฐ์โดยการผูกผมทศกัณฐ์เข้ากับผมนางมณฑิลาจนเป็นที่ขบขันแก่ผู้พบเห็นรวมถึงผู้อ่านด้วย ดังความว่า

“หนุมาน: คีนี่...มันนอนอยู่ในปราสาทหลังไหนหนอ สะฮ้า...เจอแล้ว...อยู่
นี่เอง! พอพระลักษมณ์ถูกหอกกบิลพัทมันก็เอาลูกหินกลิ้งเก็บรักษาไว้ใกล้ตัว เอามาทำเป็น
หมอนหนุนหัวเขี้ยวนะ...อืม ก่อนไปขอทำอะไรให้มันชายหน้าเล่นสักหน่อยดีกว่า...อิอิ...
ตื่นขึ้นมาคงโกรธเป็นฟืนเป็นไฟแน่ ฮ่าฮ่าฮ่า...”

รุ่งเช้า...

ทศกัณฐ์: อ้าว เกิดอะไรขึ้นผมของเราสองคนผูกติดกันได้อย่างไรกัน?

นางมณฑิลา: นั่นสิเพคะ! มีใครแอบเข้ามาทำรีเปล่า...

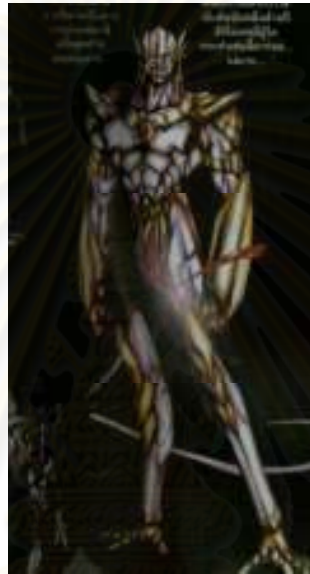
เวตาล: จะว่าไป...ดูๆ แล้วเหมือนมีบ่วงมวงคล้องติดกัน เหมือนตอนทำพิธี
แต่งงานนะพะยะค่ะ...คิกๆ

ทศกัณฐ์: นี่แน่ะ! คิก..คิก...ขำนักใช่มั้ย?” (รามาวตาร เล่ม ๒๓ หน้า ๖๔-๗๐)

หนุมานจึงเป็นตัวละครเอกของเรื่องที่ช่วยสร้างสีสันให้เรื่องราวสนุกสนาน ทั้งจากท่าทาง และคำพูดที่ตลกขบขัน หนุมานจึงเปรียบเหมือนจุดศูนย์กลางความสนใจของผู้อ่าน

๓.๒.๒.๒ บทบาทผู้ช่วยตัวละครเอก

ภาพที่ ๙๑: เรื่องรามเกียรติ์ ตอน ศีกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน

ในเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศีกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* หนุมานมีบทบาทเป็นทหารเอกของ พระรามเช่นเดียวกับใน*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เนื่องจากเป็นตัวละครที่มีบทบาท โดดเด่นรองจากลักษมณ์ซึ่งถูกหอกโมกษศักดิ์ เนื่องจากบริบทของเนื้อเรื่องมีการเพิ่มเติมตัวละคร หญิงสาวนิรนามขึ้นมาซึ่งทำให้ลักษมณ์ว่าวุ่นใจเพราะความสงสัย เป็นเหตุผลประการหนึ่งที่ทำให้ เสียจิ้งหระการรบและถูกหอกของกุมภกรรณในที่สุด อย่างไรก็ตามตัวละคร หนุมานก็ยังคงทำหน้าที่ทหารเอกผู้ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่และรักนายเท่าชีวิตเหมือนใน*รามเกียรติ์* ฉบับพระราชนิพนธ์ใน รัชกาลที่ ๑ หนุมานจะมีบทบาทโดดเด่นเฉพาะตอนที่เข้าวาทศิลป์ร้องขอของศัสสุริยเทพให้หยุดรกรวมถึงตามหาต้นยาและน้ำวิเศษรวมถึงหยุดรกรของศัสสุริยเทพไม่ให้ส่องแสงมาถูกร่างลักษมณ์เพื่อ ช่วยชีวิตจากการถูกหอกโมกษศักดิ์ แม้การทำตามรับสั่งพระรามครั้งนี้จะต้องแลกด้วยชีวิตแต่ หนุมานก็ยินดี จึงเป็นส่วนสำคัญทำให้ศัสสุริยเทพเห็นถึงความซื่อสัตย์จงรักภักดีอย่างแรงกล้าจนคิด หาทางช่วยหนุมานให้ปฏิบัติภารกิจสำเร็จ ความว่า

“พระราม: เจ้ารอดจากความตายในครั้งนี มีอยู่ผู้หนึ่งที่เจ้าควรจะ
ขอใจเป็นอย่างมาก

ลักษมณ์: จริงสิ เจ้าพี่...ใครเป็นผู้ที่ช่วยชีวิตของข้าไว้

พระราม: ผู้ที่ใช้ชีวิตของเขาแลกกับชีวิตของเจ้า ผู้นั้นก็คือ...หนุมาน

ลักษมณ์: หนุมาน หนุมาน...ใช่...ข้ารู้อยู่แล้วว่าจะต้องเป็นเจ้า ข้าคิด
ว่า...ข้าเป็นหนี้ชีวิตเจ้า หนุมาน...”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๙๙-๑๐๑)

อย่างไรก็ตามหนุมานไม่เพียงแต่ช่วยรักษาชีวิตของลักษมณ์เท่านั้น ในขณะเดียวกัน
หนุมานก็ได้ช่วยเหลือให้พระรามหายจากอาการโศกเศร้าเนื่องจากกลัวจะสูญเสียลักษมณ์ไป
รวมถึงยังช่วยชีวิตพระองค์ไว้อีกด้วยเพราะหากลักษมณ์สิ้น พระรามก็ไม่อาจมีชีวิตอยู่ต่อไปได้
แสดงให้เห็นว่าหนุมาน เป็นตัวละครผู้ช่วยที่โดดเด่นและมีผลต่อการดำเนินเรื่องจนจบ ดังความว่า

“พระราม: โอ้เอ๋ย...ลักษมณ์ แคว้เจ้ารอดกลับมาได้ก็เพียงพอแล้ว หาก
เจ้าตายไป ข้าจะมีชีวิตอยู่ได้อย่างไร วันนี้หากเจ้าตายจริง ข้าคงไม่มีชีวิตอยู่ถึง
วันพรุ่งนี้...ข้าจะตายตามเจ้าไป...ลักษมณ์”

(รามเกียรติ์ ตอนศึกกুমภกรรณ ฉบับการ์ตูน เล่ม ๓ หน้า ๙๘)

๓.๒.๓ การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่ทั้งหมด

ตัวละครหนุมานในเนื้อเรื่องใหม่ทั้งหมดปรากฏบทบาทเป็นตัวละครเอกจำนวน ๓ เรื่อง
ได้แก่ เรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ เรื่อง หนุมานหาเลนเจอร์ ซึ่งหนุมานรับบทเป็นยอดมนุษย์ผู้
พิทักษ์โลกและจักรวาล บทบาทตัวละครเอกของหนุมานจึงเปรียบเสมือนผู้ช่วยให้รอด และเรื่อง
ประวัติศาสตร์มหานุก ตอนชาติไทย ที่หนุมานมีบทบาทเป็นผู้นำเที่ยวในคณะเดินทางเพื่อเรียนรู้
เรื่องราวของชาติไทย ในขณะเดียวกันหนุมานก็มีบทบาทเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกจำนวนถึง ๔ เรื่อง
ได้แก่ เรื่อง บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เรื่อง หนุมานกับ
ขบวนการเด็กดี และเรื่อง เจาะเวลาหาวีรภัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งในทุกเรื่องหนุมาน
มีบทบาทที่แตกต่างไปจากตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับรัชกาลที่ ๑ โดยสิ้นเชิง ดัง
รายละเอียดต่อไปนี้

๓.๒.๓.๑ บทบาทตัวละครเอก

ภาพที่ ๙๒: เรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์

ในเรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หนุมานรับบทเป็นตัวละครเอกในฐานะยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกและจักรวาลร่วมกับยอดมนุษย์อุลตร้าแมนทั้ง ๖ คน ข้อสังเกตประการแรกที่ทำให้ทราบว่าหนุมานเป็นตัวละครเอกก็คือ “ชื่อเรื่อง” ซึ่งถือเป็นหัวใจหลักในการแต่งเรื่องเพื่อสื่อให้ผู้อ่านทราบถึงแนวเนื้อเรื่องหรือตัวละครสำคัญที่ปรากฏในเรื่อง ดังนั้นชื่อเรื่อง หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ จึงเป็นเรื่องราวของยอดมนุษย์สัญชาติไทยนามว่าหนุมานที่ได้ปฏิบัติภารกิจปกป้องโลกมนุษย์จากสัตว์ประหลาดที่ถูกปลุกให้ตื่นขึ้นจากใต้พิภพแล้วจึงออกมาอาละวาดทำลายบ้านเรือนและชนมายุหนุมาน หนุมานกับพี่น้องอุลตร้าจึงต้องเหาะลงมายังโลกเพื่อปราบสัตว์ประหลาดเหล่านั้น นอกจากนี้หนุมานยังต้องปฏิบัติภารกิจเพิ่มเติมคือการปกป้องพระพุทธศาสนาด้วยการกำจัดโจรตัดเศียรพระ ด้วยเหตุนี้หน้าที่สำคัญที่สุดของยอดมนุษย์หนุมานก็คือ ช่วยเหลือมนุษย์และคุ้มครองโลกและจักรวาลให้ดำรงอยู่ได้อย่างสงบสุข ดังเนื้อความตอนท้ายเรื่องที่ว่า

“ในที่สุดการต่อสู้ก็สิ้นสุดลง

โลก ดวงดาวสีฟ้า กลับคืนสู่ความสงบสุขอีกครั้ง

ทว่า วันเวลาแห่งสันติสุขของพวกเขายังไม่ถึง จวบจนกว่าจักรวาลจะอยู่ในความสงบสุขชั่ววินิจนินันตร์” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๓๒)

ภารกิจหลักของหนุมานก็คือการร่วมกับยอดมนุษย์อุลตร้ากำจัดสัตว์ประหลาดใต้พิภพให้หมดสิ้น ดังความว่า

“หนุมานก็ปล่อยไม้ตายที่ไม่น้อยหน้ากว่าเหล่าพี่น้องอูลตรา ควงตรีเพชรในมือ
อย่างคล่องแคล่ว ปล่อยลูกตะมวโยไทยใส่เหล่าสัตว์ประหลาดอย่างไม่นับ เมื่อเห็นช่อง
โหว่ ก็ใช้ตรีเพชรทะลวงอกโดโรบอนตาย” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๒๘)

บทบาทตัวละครเอกของยอดมนุษย์หนุมานนอกจากหน้าที่ปราบสัตว์ประหลาดเพื่อ
ปกป้องโลกแล้วนั้น ยังต้องช่วยเหลือมนุษย์ให้รอดพ้นจากอันตรายอีกด้วย เช่น เหตุการณ์ตอนที่
หนุมานเหาะลงมาปราบสัตว์ประหลาดตามคำร้องขอของเด็กชายอนันต์ ดังความว่า

“พี่อะ เราไปหาพี่โกะกันเถอะ พี่โกะเขาช่วยปราบสัตว์ประหลาดให้เราได้อยู่
แล้ว พี่โกะเขาเป็นหนุมาน”

“พี่โกะ หนุมาน!”

อนันต์ร้องตะโกนเรียก...

เหล่าสัตว์ประหลาดยังคงอาละวาดไปทั่วอย่างไม่หยุดยั้ง...เครื่องบินทุกลำก็
ถูกทำลาย รีว่าจะหมดหนทางต่อสู้เสียแล้ว...

ตอนนั้นเอง หนุมานก็เหาะทะยานลงมาจากฟ้า...จับไทรันโตะที่ถล่มเข้ามา
ยกชูขึ้นแล้วทุ้มลงกับพื้นดิน! จากนั้นก็จับอาชโทโรม่อนเหวี่ยงกระเด็นไป...”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๒๑)

นอกจากปกป้องโลกและช่วยเหลือมนุษย์แล้วนั้น หนุมานยังมีหน้าที่สำคัญอีกประการ
หนึ่งนั่นคือ การปกป้องพระพุทธศาสนาจากโจรขโมยตัดเศียรพระเพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์และ
ความบริสุทธิ์ของศาสนาไว้ ดังเหตุการณ์ตอนที่หนุมานสังหารโจรตัดเศียรพระ ดังความว่า

“รถจี๊ปคันหนึ่งวิ่งมุ่งหน้ามา...แล่นเข้าจอดอย่างลับๆ ล่อๆ มีพิรุณ ชาย ๒ คน
บนรถเร้นกายเข้ามาในวัดโดยที่เด็กๆ ซึ่งเดินร่ำอยู่ต่างไม่รู้ตัว ทว่าหัวหนุมานจดจ้องมอง
ชายคู่นั้น และได้เดินตามเข้าไปในวัด ทันได้เห็นชายทั้งคู่กำลังตัดเศียรพระพุทธรูปอยู่...”

บนรถจี๊ปที่กำลังวิ่งตะบึงท่ามกลางฝุ่นตลบอบอวล มีชาย ๓ คนอยู่บนรถพวก
มันคือโจรที่ฆ่าโกะ...โกะจึงกลายร่างเป็นหนุมาน ไล่ตามสังหารพวกโจรทีละคน...”

(หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๖-๑๓)

บทบาทของตัวละครยอดมนุษย์หนุแมนในเรื่องจึงเป็นไปเพื่อให้ความช่วยเหลือและปกป้องทั้งมนุษย์ พระพุทธศาสนา และท้ายที่สุดก็คือจักรวาลอันยิ่งใหญ่ นอกจากนี้ความสำคัญของหน้าที่ซึ่งส่งผลให้หนุแมนกลายเป็นตัวละครเอกของเรื่อง ในส่วนของกำเนิดจากหนุแมนเทพในตำนาน พลังอันมหาศาล อาวุธวิเศษตรีเพชรซึ่งมีความคมมาก รวมถึงนิสัยเด็ดเดี่ยว กล้าหาญ ล้วนส่งผลให้หนุแมนกลายเป็นตัวละครเอกของการ์ตูนเรื่องนี้ได้อย่างสมบูรณ์

ภาพที่ ๙๓: เรื่องหนุแมนชาเลนเจอร์

ในเรื่องหนุแมนชาเลนเจอร์ หนุแมนเป็นตัวละครเอกยอดมนุษย์ผู้มีหน้าที่ปกป้องโลกและดวงดาวในจักรวาล โดยเฉพาะดาวซีตชินซึ่งเป็นฐานที่มั่นของเทพฟินิกส์ ผู้นำฝ่ายธรรมะและดาวชาเลนเจอร์ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดพลังสุดยอดของหนุแมน การปกป้องโลกของหนุแมนทำได้โดยการสังหารมนุษย์แปลงหมายเลขต่างๆ ที่บุกรุกโลกรวมถึงต่อต้านขบวนการซบฝ่าย องค์กรด้านมืดซึ่งต้องการครอบครองโลกจึงเดินทางมาเพื่อสะสมพลังความชั่วร้ายและปลุกจอมมารโกอาให้ฟื้นขึ้นมาทำลายโลกและจักรวาล หนุแมนจึงต้องต่อสู้เพื่อความสงบสุขของโลกมนุษย์และจักรวาล

ดังตัวอย่างการต่อสู้ของหนุแมนกับมนุษย์แปลงแห่งขบวนการซบฝ่ายที่มีชื่อว่า “บันนี่บอย” โดยใช้ทักษะมวยไทยอันเป็นศิลปะความเป็นไทย ดังความว่า

“หนุแมน: อย่างแกล้งเจอกับความน่ากลัวของมวยไทย

บันนี่บอย: กลัวตายละ... ข้านะเป็นสุดยอดนวัตกรรมนะไว้ว

หนุแมน: นี่แน่ะสุดยอดเหวอ เอาแข่งไปกินซะ!!

เหล่าขบวนการซบฝ่าย: นี่มันรูปแบบการต่อสู้แบบไหนกันวะเนี่ย

หนูแมน: อารายนี้แค่เบาๆ ยังมีอีกเยอะ...ศอกพิฆาต ฤกษ์ปีดยา

บันนี่บอย: ทำไมมันเก่งจังวะ

หนูแมน: เข้าลอย คอยรัก!! ใจละไฉนหอยตลอดโดนเข้าไปหมดสภาพเลย
ได้...พวกแกแพ้แล้ว ไสหัวไปจากโลกนี้ซะ” (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๓๕-๑๔๑)

นอกจากหน้าที่พิทักษ์โลกมนุษย์และกำจัดจอมมารโกอาแล้ว หนูแมนยังมีคุณสมบัติตามลักษณะของพระเอกอีกด้วย กล่าวคือ มีกำเนิดจากสุดยอดพลังของจักรวาลซึ่งแต่เดิมเทพหนุมานเป็นผู้ครอบครอง มีอาวุธวิเศษและความสามารถเหนือตัวละครอื่น ทั้งเพาเวอร์สูทบรรจุพลังมหาศาล ทักษะแม่ไม้มวยไทยซึ่งสามารถเพิ่มระดับความรุนแรงได้จากการรวมกับพลังชาเลนเจอร์ที่มี นอกจากนี้หนูแมนยังทำหน้าที่ปกป้ององค์หญิง พระธิดาของเทพฟินิกซ์จากขบวนการก่อการร้ายอีกด้วย แสดงให้เห็นว่านอกจากเป็นตัวละครเอกแล้วหนูแมนยังเป็นพระเอกของเรื่องนี้ด้วย

ภาพที่ ๙๔: เรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย

ในเรื่อง *ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย* หนุมานมีบทบาทเป็นมัคคุเทศก์ผู้นำเที่ยวในคณะเดินทางซึ่งประกอบไปด้วยปิงปอนด์และเด็กไทยคนอื่นเพื่อการเรียนรู้เรื่องราวของชาติไทย หนุมานถือเป็นตัวละครเอกเนื่องจากเป็นศูนย์กลางของเหตุการณ์ทั้งหมดในเรื่อง หากไม่มีหนุมานและความสามารถในการย้อนกลับสู่อดีตของอาวุธวิเศษประจำกายหนุมาน เนื้อเรื่องก็ไม่อาจดำเนินต่อไปได้ ดังคำพูดตอนหนึ่งของ บ.ก.วิจิต เจ้าของสำนักพิมพ์บลูส์สาส์นความว่า

“บ.ก.: เอาอย่างนี้ ต้องขอให้หนุมานย้อนอดีตไปแล้ววิรัตน์เขียนเป็นการ์ตูนทุกคนจะได้รู้ว่าถ้าจะเป็นชาติไทยนี้บรรพชนต้องฝ่าฟันอุปสรรคมาขนาดไหน

วิรัตน์: ผู้อ่านก็จะสำนึกรักบ้านเกิดกัน ผมจะทำเต็มที่ครับ บ.ก."

ถึงตอนนี้ตัวละครเด็กบั้งปอนด์ได้ขอติดตามไปด้วย ดังความว่า

“บั้งปอนด์: บั้งปอนด์ขอติดตามไปด้วยนะครับ จะได้ชวนเพื่อนๆ รักษาติดด้วยกัน

บ.ก.: “เฮ้! ยังไม่ได้เขียนเลย ได้ผลแล้ว” (เรื่องประวัติศาสตร์มหานุก หน้า ๖)

หนุมานจึงมีหน้าที่เพิ่มอีกประการนั่นคือดูแลความปลอดภัยให้บั้งปอนด์ระหว่างการเดินทางย้อนอดีต หนุมานในเรื่องนี้จึงเป็นตัวละครเอกที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินไปได้แต่ในขณะเดียวกันก็แสดงพฤติกรรมเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกอีกตัวหนึ่งซึ่งก็คือบั้งปอนด์ด้วยเช่นกัน

๓.๒.๓.๒ บทบาทผู้ช่วยตัวละครเอก

บทบาทตัวละครผู้ช่วยของหนุมานจากเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ไม่ได้ปรากฏอยู่ในการ์ตูนไทยที่มีเนื้อเรื่องแบบใหม่แม้แต่เรื่องเดียว ยังคงพบเพียงบทบาทของผู้ช่วยตัวละครอื่นเท่านั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่ ๙๕: เรื่องบั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์

ในเรื่อง บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ หนุมานรับบทเป็นผู้ช่วยของตัวละครเอกบั้งปอนด์ มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลความปลอดภัยให้แก่บั้งปอนด์จนกระทั่งตามหาลูกแก้ววิเศษทั้งสี่สำเร็จ และเมื่อหนุมานเป็นอิสระแล้วก็ต้องทำหน้าที่อีกอย่างก็คือปกป้องโลกมนุษย์และป่าหิมพานต์จากจอมมารไซเบอร์ ภารกิจสำคัญของหนุมานนอกจากช่วยให้บั้งปอนด์ตามหาลูกแก้ววิเศษทั้ง ๔ ลูกประจำป่าหิมพานต์ให้ครบ และนำมาปล่อยหนุมานออกจากที่คุมขัง หนุมานยังต้องปราบจอมมารไซเบอร์ผู้คิดครอบครองป่าหิมพานต์และโลกมนุษย์เพียงผู้เดียว แต่ระหว่างนั้น บั้งปอนด์ก็ต้องผจญภัยในป่าหิมพานต์เพียงลำพังเพื่อแย่งชิงลูกแก้วจากจอมมารไซเบอร์ผู้แสนชั่วร้ายกับนางแมงวิฬาร์ผู้คิดทรยศ ระหว่างการตามหาลูกแก้วบั้งปอนด์ได้รับความช่วยเหลือจาก

หนุมานตลอดเวลา ผ่านทางสัตว์ตระกูลเทพผู้เป็นมิตรกับหนุมาน เช่น ราชนีมักกะลีผล พญาปักข์ อสุรปักข์ และผ่านอุปกรณ์สื่อสารอันทันสมัย เช่น แมลงหนุมาน เข็มกลัดรูปหน้าหนุมาน อีกทั้งยังผ่านการสื่อสารด้วยกระแสจิตอีกด้วย แสดงให้เห็นว่าหนุมานเป็นทั้งผู้ช่วยในการปฏิบัติภารกิจตามหาลูกแก้ว และเป็นผู้ช่วยให้ตัวละครเอกรอดจากอันตรายโดยทุกวิธีที่สามารถทำได้รวมถึงการนั่งสมาธิ ความเป็น

**“ปังปอนด์: ฮัลโหล ฮัลโหล พี่ถึงตอบด้วย ปอนด์เจอแล้วครับ
ปอนด์เจอแล้ว**

**ราชนีมักกะลีผล: ป่วยการจ๊ะ ตอนนี้งานหนุมานกำลังนั่งสมาธิ
อยู่ เขาอธิษฐานให้หนูปังปอนด์ปลอดภัยและทำหน้าที่ให้สำเร็จ เขาเป็นห่วง
หนูปอนด์มากจ๊ะ”** (เรื่องปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๓ หน้า ๑๘)

ภาพที่ ๘๖: เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า

ในเรื่อง **ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า** หนุมานเป็นเทพผู้พิทักษ์ผู้พระไตรปิฎกมีหน้าที่ช่วยเหลือให้การเรียนรู้พระธรรมของเด็กๆ เป็นไปด้วยดีตลอดการเดินทางย้อนอดีตเพื่อตามหาตัวหนังสือในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๗ ซึ่งหายไป หนุมานในเรื่องนี้มีบทบาทเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกซึ่งได้แก่เด็ก ๓ คนและเงรน้อย ๑ รูป เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้เรื่องราวในแต่ละพระชาติของพระพุทธเจ้าและเพื่อช่วยกันตามหาตัวหนังสือในพระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๗ ซึ่งหายไปขณะหนุมานปล่อยพลังวิเศษเพื่อขัดขวางการก่อตัวของยักษ์พินทุมาร หนุมานจึงมีหน้าที่พาเด็กๆ ย้อนมิติกลับไปในอดีตและคอยคุ้มครองป้องกันภัยจากยักษ์และสัตว์ร้าย รวมถึงยักษ์พินทุมารที่ตามมา

ชัดขวางการเรียนรู้พระธรรมของเด็กกลุ่มนี้ทุกครั้งที่มีโอกาส ในส่วนของรูปแบบการช่วยเหลือของ หนุมานมีทั้งช่วยแปลงร่างให้กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ช่วยให้รอดพ้นจากอันตราย และมอบของ วิเศษให้เพื่อการติดตามเรื่องราวได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้หนุมานจะให้ความช่วยเหลือด้าน ความปลอดภัยแก่ร่างกายแล้ว หนุมานยังให้ธรรมะเป็นข้อคิดเพื่อเตือนใจด้วย ถือเป็น การช่วยเหลือด้วยธรรมะเพื่อปลูกฝังสิ่งที่ดีงามในจิตใจของเด็กๆ

ภาพที่ ๙๗: เรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี

ในเรื่อง *หนุมานกับขบวนการเด็กดี* หนุมานเป็นเทพผู้พิทักษ์เด็กดี มีหน้าที่ให้คำแนะนำ และสั่งสอนซึ่งเป็นบทบาทใหม่ที่ไม่พบในการ์ตูนเรื่องอื่นๆ หนุมานสอนเรื่องการประพฤติตนเป็น เด็กดีด้วยการทำหน้าที่ตามเพลง “หน้าที่เด็ก” ทั้ง ๑๐ ประการให้ได้จนครบเพราะถือเป็นจุดเริ่มต้น ของการทำความดีต่อไปเมื่อเด็กๆ เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ หนุมานในเรื่องนี้จึงเป็นสื่อกลางสอน ศีลธรรมแก่เด็กและเยาวชนในปัจจุบันตามจุดมุ่งหมายของผู้สร้างงาน นอกจากนี้หนุมานยัง คอย ช่วยเหลือให้เด็กเกรทั้ง ๓ คนรู้จักหน้าที่ของเด็กดีและปฏิบัติตามจนกลายเป็นเด็กดีในที่สุด และ เมื่อเห็นว่าเด็กๆ รู้จักการเสียสละและเข้าใจความหมายของการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมแล้ว หนุมานก็ให้พรวิเศษหนึ่งข้อเพื่อให้เมืองของเด็กๆ กลับมาสะอาดและไร้มลพิษดังเดิม

บทบาทของหนุมานในเรื่องนี้จึงเป็นขวัญใจเด็กดี เป็นเทพผู้พิทักษ์เด็กดีเพราะมีหน้าที่ ช่วยเหลือเด็กที่ทำได้ และช่วยให้เด็กดีทั้ง ๓ คนซึ่งเป็นตัวละครเอกของเรื่องกลับใจกลายเป็นเด็กดี หนุมานมีหน้าที่บอกปรีศนาและให้คำใบ้ในการไขกุญแจของกล่องวิเศษบรรจุมงกุฎทอง เพื่อช่วยให้ เด็กๆ นิสัยเกรกลุ่มหนึ่งสามารถออกจากห้องลับได้และเปลี่ยนนิสัยกลายเป็นเด็กดีด้วย ดัง ตัวอย่างตอนที่หนุมานบอกปรีศนานำกุญแจออกมาครั้งแรก ดังความว่า

หนุมาน: ในเมื่อพวกเจ้าให้สัญญาเราก็จะบอกปริศนานำกุญแจออกมาให้ว่า...แต่เน...แต่เน...ภาระอันยิ่งใหญ่ เริ่มต้นได้ด้วยมือเล็กๆ...

คำบรรยาย เซอร์ซีบีแว่นแล้วบอกว่า

เซอร์: ภาระอันยิ่งใหญ่หมายถึงหน้าที่ แล้วมือเล็กๆ ก็คือมือของเด็ก รวมกันแล้วคือหน้าที่ของเด็กใช้ไหม

คำบรรยาย หนุมานบอกว่า

หนุมาน: ถูกต้องนะคร้าบ..." (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๐)

หนุมานบอกคำใบ้ปริศนาให้เด็กๆ ตอบจนครบทั้ง ๑๐ ข้อ จากเพลงหน้าที่เด็กดี ในที่สุดเด็กทั้งหมดก็สามารถออกสู่ภายนอกได้แล้วตั้งชื่อกลุ่มใหม่ว่า "ขบวนการเด็กดี" นอกจากช่วยให้เด็กๆ ออกจากห้องลับและกลายเป็นเด็กดีแล้ว หนุมานยังช่วยส่งเสริมให้เด็กๆ ได้ทำความดีไถ่โทษที่เคยเป็นเด็กไม่ดีมาก่อน โดยการใช้น้ำสะอาดปราบปีศาจมลภาวะที่ทำให้เมืองของพวกเด็กๆ มีแต่อากาศเป็นพิษ น้ำเน่าเสีย จนในที่สุดเด็กๆ ก็ทำได้สำเร็จโดยมีหนุมานเคียงข้างจนเสร็จสิ้นภารกิจทุกสิ่งกลับสู่ความสะอาดและสงบอีกครั้ง

ภาพที่ ๔๘: เรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สำหรับเรื่อง เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช หนุมานมีหน้าที่ไขข้อสงสัยและให้ความกระจ่างแก่บ๊องปอนด์เกี่ยวกับพระราชประวัติของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เนื่องจากบ๊องปอนด์สามารถติดต่อกับหนุมานผ่านทางกระแสวิญญาณได้และหนุมานก็เป็นผู้มีความรู้สามารถอธิบายเรื่องราวและตอบคำถามของบ๊องปอนด์ได้ตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง หนุมานมีภารกิจหลักคือพาบ๊องปอนด์ซึ่งเป็นตัวละครเอกย้อนอดีตกลับไปในสมัยของพระเจ้าบุเรงนอง กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ของพม่า ก่อนที่จะทรงรับพระนเรศวรหรือพระองค์ดำในขณะนั้นไปเป็นลูกบุญธรรม หนุมานนอกจากช่วยให้ความรู้และตอบข้อสงสัยให้บ๊องปอนด์แล้วยังช่วยดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกให้ตลอดเส้นทางการเรียนรู้ครั้งนี้ รูปแบบการช่วยเหลือของหนุมานมีทั้งให้ความรู้

ควบคู่กับความสนุกสนานเนื่องจากบึงปอนด์ยังเป็นเด็กหากอธิบายเรื่องความรู้ตลอดเวลาอาจทำให้เบื่อหน่ายและไม่สนใจ หนุมานจึงใช้จิตวิทยาจูงใจให้รู้สึกว่าการเรียนประวัติศาสตร์ก็สนุกเหมือนการท่องเที่ยวนั่นเอง จะเห็นได้ว่าในเนื้อเรื่องใหม่แม้บทบาทของผู้ช่วยตัวละครเอกจะยังคงปรากฏแต่ก็ไม่ใช่ผู้ช่วยของพระรามและไม่ได้ช่วยในเรื่องการรบอีกต่อไปแต่ส่วนใหญ่จะเป็นการช่วยเหลือให้รอดพ้นจากอันตรายและช่วยให้ความรู้คติธรรมสอนใจซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ ในสังคมยุคปัจจุบันที่มีแต่ความวุ่นวายจากการขาดศีลธรรมพื้นฐานของมนุษย์

จากการวิเคราะห์บุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันพบว่ามีส่วนที่คงเดิมและเปลี่ยนแปลงจากตัวละครหนุมานในเรื่อง *รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ส่วนที่คงเดิม คือ รูปลักษณ์ภายนอกซึ่งเป็นลิงเผือก ฤทธิ์เดชเก่งกล้า และมีอาวุธคู่กายคือตรีศูล ขณะเดียวกันในบางเรื่องมีการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะบางประการของตัวละครหนุมานเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมปัจจุบัน ความชอบและความนิยมของกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเด็ก รวมถึงการปรับเปลี่ยนลักษณะโดยสิ้นเชิงในงานเขียนชิ้นใหม่ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องรามเกียรติ์เลย สำหรับบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันมีทั้งที่คงเดิมและแตกต่างจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์เช่นกัน จากเดิมตัวละครหนุมานมีบทบาทเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกซึ่งคือพระราม แต่สำหรับหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันบทบาทผู้ช่วยตัวละครเอกยังคงปรากฏอยู่ แต่ในบางเรื่องตัวละครหนุมานก็มีบทบาทที่ต่างออกไปคือเป็นตัวละครเอกที่เด่นกว่าพระรามหรือเป็นตัวละครเอกยอดมนุษย์ในเนื้อเรื่องใหม่ ในบทต่อไปผู้วิจัยจะศึกษาการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน จากตัวละครหนุมานในบทละครเรื่อง *รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ทั้งลักษณะและบทบาทที่คงเค้าเดิมและปรากฏการสร้างสรรคชิ้นใหม่ รวมถึงเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดัดแปลงตัวละครหนุมานและลักษณะเด่นของการปรับเปลี่ยนตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒: บุคลิกลักษณะของตัวละครหนุมานตามลักษณะเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

เรื่อง/บุคลิกลักษณะ	รูปลักษณ์	ความสามารถ/คุณสมบัติพิเศษ/ อาวุธประจำกาย	บุคลิกและอุปนิสัย
๑. เนื้อเรื่องเดียวกัน			
๑.๑ รามเกียรติ์ หนุมานชาบุมสร (ฉบับการ์ตูน)	๑. บุตรพระพาย ๒. มีลักษณะพิเศษ (กฤษณทล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว) ๓. เป็นลิงเผือก ๔. มีรูปร่างขนาดเล็ก	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. รั่มนตรีวิเศษ ๓. หายตัวได้ ๔. แปลงกายได้ ๕. เหาะได้ ๖. มีพลังกำลังมหาศาล ๗. มีฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๘. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ ๙. เมื่อลมพัดจะฟื้นคืนชีพ	ให้คุณ ๑. เป็นที่รักของผู้อื่น ๒. ว่องไวปราดเปรียว ๓. มีความเป็นผู้นำ ๔. เฉลียวฉลาดรอบคอบ ๕. จงรักภักดี ๖. กล้าหาญ ๗. ช่างสังเกต ๘. มีจิตสำนึกที่ดี ๙. มีสติ ๑๐. เจ้าชู้ ๑๑. ใช้อวด ให้โทษ - ใจร้อน
๑.๒ รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน	๑. บุตรพระพาย ๒. เป็นลิงเผือก ๓. มีลักษณะพิเศษ (กฤษณทล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว)	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. รั่มนตรีวิเศษ ๓. หายตัวได้	ให้คุณ ๑. เป็นที่รักของผู้อื่น ๒. มีความเป็นผู้นำ

	๔. มีรูปร่างขนาดเล็ก	๔. แปลงกายได้ ๕. เหาะได้ ๖. พละกำลังมหาศาล ๗. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๘. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ ๙. เป็นอมตะ	๓. เจดีย์วงจลาตรอบคอบ ๔. จงรักภักดี ๕. กล้าหาญ ๖. ช่างสังเกต ๗. มีจิตสำนึกที่ดี ๘. มีสติ ๙. เจ้าผู้ ให้โทษ - ชุกชน
๒. เนื้อเรื่องตัดแปลงผสมผสาน			
๒.๑ รามาวตาร	๑. บุตรพระพาย ๒. เป็นลิงเผือก ๓. รูปร่างสูงใหญ่ ๔. มีลักษณะพิเศษ (กุนฑล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว ๕ หน้า ๘ มือ)	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๓. เหาะได้ ๔. แปลงกายได้ ๕. ขยายร่างและอวัยวะได้ ๖. รั่มนตรีวิเศษ ๗. เมื่อลมพัดจะฟื้นคืนชีพ ๘. ผิวกายทนทาน ๙. มีพลังฝ่ามือ ๑๐. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ	๑. เป็นที่รักของผู้อื่น ๒. รู้จักกาลเทศะ ๓. กล้าหาญ ๔. เจดีย์วงจลาตรอบคอบ ๕. มีอารมณ์ขัน ๖. อารมณ์ดี ๗. จงรักภักดี ๘. มีจิตสำนึกที่ดี ๙. จิตใจอ่อนโยน ๑๐. เจ้าผู้ ๑๑. ชุกชน

<p>๒.๑ รามาวตาร</p>	<p>๑. บุตรพระพาย ๒. เป็นลิงเผือก ๓. รูปร่างสูงใหญ่ ๔. มีลักษณะพิเศษ (กฤษณพล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว หน้า ๘ มือ)</p>	<p>๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๓. เหาะได้ ๔. แปลงกายได้ ๕. ขยายร่างและอวัยวะได้ ๖. รั้งมนตร์วิเศษ ๗. เมื่อลมพัดจะฟื้นคืนชีพ ๘. ผิวกายทนทาน ๙. มีพลังฝ่ามือ ๑๐. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ</p>	<p>๑. เป็นที่รักของผู้อื่น ๒. รู้จักกาลเทศะ ๓. กล้าหาญ ๔. เฉลียวฉลาดรอบคอบ ๕. มีอารมณ์ขัน ๖. อารมณ์ดี ๗. จงรักภักดี ๘. มีจิตสำนึกที่ดี ๙. จิตใจอ่อนโยน ๑๐. เจ้าผู้ ๑๑. ชุกชวน</p>
<p>๒.๒ รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรวรรณ ฉบับการ์ตูน</p>	<p>๑. บุตรพระพาย ๒. เป็นครึ่งคนครึ่งลิง ๓. มีลักษณะพิเศษ (กฤษณพล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว) ๔. รูปร่างสูงใหญ่</p>	<p>๑. เหาะได้ ๒. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๓. เนรมิตร่างกายให้ใหญ่โตได้ ๔. มีเขี้ยวแก้วที่แข็งแกร่ง ๕. มีเกราะแก้ว ๖. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ</p>	<p>ด้านดี ๑. สงบนิ่ง ๒. จงรักภักดี ๓. กล้าหาญ ๔. เฉลียวฉลาดรอบคอบ ๕. มุ่งมั่น ๖. มีวาทศิลป์ ๗. มีความมั่นใจในตนเอง ๘. กตัญญู ๙. เป็นที่รักของผู้อื่น</p>

			ด้านร้าย ๑. อารมณ์ร้าย ๒. ชุกชน
๓. เนื้อเรื่องใหม่			
๓.๑ หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์	๑. กำเนิดจากการอัญเชิญดวงวิญญาณหนุมานเข้ามาประทับ ๒. เป็นยอดมนุษย์ ๓. เป็นเทพในตำนาน ๔. เป็นลิงเผือก ๕. รูปร่างสูงใหญ่	๑. เหาะได้ ๒. พละกำลังมหาศาล เพิ่มขึ้นเมื่อลมพัด ๓. มีทักษะมวยไทย ๔. มีตรีเพชรพิฆาตเป็นอาวุธ	๑. เป็นที่พึงของทุกคน ๒. เป็นขวัญใจของเด็ก ๓. จิตใจดี ๔. เด็ดขาด ๕. กล้าหาญ ๖. ช่างสังเกต
๓.๒ ปังปอนด์ตะลุยโลก หิมพานต์	๑. บุตรพระพาย ๒. มีรูปลักษณะพิเศษ (กุนทล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว) ๓. เป็นลิงเผือก ๔. รูปร่างคล้ายเด็ก	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. มีหางสารพัดประโยชน์ ๓. เปลี่ยนขนเป็นบริวารได้ ๔. รั้งนครวิเศษ ๕. หายตัวได้ ๖. เหาะได้ ๗. รู้ภาษาสัตว์ ๘. พละกำลังมหาศาล ๙. มีกระแสนจิต ๑๐. เมื่อลมพัดจะฟื้นคืนชีพ ๑๑. มีร่างแปลงเป็นแมลงหนุมาน	๑. สุภาพเรียบร้อย ๒. มีความเป็นผู้ใหญ่ ๓. มีความเป็นผู้นำ ๔. จิตใจดี ๕. มีความยุติธรรม ๖. มีความรอบคอบระมัดระวัง

		๑๒. มีความสามารถด้านเทคโนโลยี ๑๓. มีเข็มกลัดเป็นเครื่องมือสื่อสาร ๑๔. มีตรีศูลไฟฟ้าเป็นอาวุธ	
๓.๓ หมูแมนซาเลนเจอร์	๑. กำเนิดจากพลังสุดยอดของจักรวาล ๒. เป็นยอดมนุษย์ ๓. เป็นครึ่งคนครึ่งลิงเผือก ๔. รูปร่าง ๕. รูปร่างสูงใหญ่	๑. มีพลังมากที่สุดในจักรวาล ๒. มีเพาเวอร์สูท ๓. แปลงกายได้ ๔. มีพลังแห่งสายลม ๕. มีทักษะมวยไทย ๖. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๗. สามารถรับ-ส่งพลังกับคนอื่นได้ ๘. มีเมฆสีหมอก ๙. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ	๑. เป็นที่พึ่งของผู้อื่น ๒. เป็นที่รักของผู้อื่น ๓. ทำทางตลกขบขัน ๔. มีอารมณ์ขัน ๕. กล้าหาญ ๖. เก่งใจกรรยา ๗. อารมณ์ร้าย ๘. หน้าไว้หลังหลอก ๙. เห็นแก่ตัว ๑๐. เจ้าชู้
๓.๔ ผจญภัยตามรอย พระพุทธเจ้า	๑. กำเนิดจากต้นไม้ในป่าหิมพานต์ จากนั้นจึงออกมาจากตู้พระธรรมอีกครั้ง ๒. เป็นเทพ ๓. เป็นลูกลิงเผือก ๔. รูปร่างคล้ายเด็ก	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. มีพลังวิเศษ ๓. มีมนตร์วิเศษ ๔. มีคัมภีร์สารพัดนึก ๕. เนรมิตกายให้ใหญ่โต ๖. แปลงกายได้ ๗. เหาะได้ ๘. ล่องหนได้	๑. มีความเป็นผู้ใหญ่ ๒. ทำทางตลกขบขัน ๓. อารมณ์ดี ๔. เป็นที่ไวใจของคนอื่น ๕. มีความรับผิดชอบ

๓.๕ หนุ่ฆานกั้บฆบวณการเด็กดี	๑. ออกจากกฎญแจของหีบวิเศษบรจ ทางออก ๒. เป็นเทพ ๓. เป็นลูกสิง ๔. เป็นมนุษย์วานรเด็ก ๕. รูปร่างสีขาว	๑. หายตัวได้ ๒. ให้พรวิเศษได้ ๓. เหาะได้	๑. มีความเป็นผู้ใหญ่ ๒. ทำทางแบบวัยรุ่น ๓. แต่งตัวตามสมัยนิยม ๔. อารมณ์ดี ๕. มีเมตตา ๖. รักษาสัญญา
๓.๖ เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ (สมเด็จพระนเรศวรมหาราช)	๑. บุตรพระพาย ๒. มีรูปลักษณ์พิเศษ (กุนทล ขนเพชร เชี้ยวแก้ว) ๓. เป็นสิงเฝือก ๔. รูปร่างคล้ายเด็ก	๑. เหาะได้ ๒. มีกระแสดจิต ๓. มีตรีศูลประจำตัว	๑. มีความเป็นผู้ใหญ่ ๒. คล่องแคล่ว ๓. จิตใจอ่อนโยน ๔. อารมณ์ดี ๕. รักชาติ ๖. เชื่อในเวรกรรม ๗. รักความสามัคคี ๘. มีสมบัติผู้ดี ๙. มีความรู้
๓.๗ ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย	๑. บุตรพระพาย ๒. มีรูปลักษณ์พิเศษ (กุนทล ขนเพชร เชี้ยวแก้ว) ๓. เป็นสิงเฝือกเด็ก	๑ เหาะได้ ๒. มีตรีศูลประจำตัว ๓. มีพลังกำลังมหาศาล	๑. มีความเป็นผู้ใหญ่ ๒. รักชาติ ๓. มีความรู้

ตารางที่ ๓: สรุปลักษณะและบุคลิกของตัวละครหนุมานตามลักษณะเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

ลักษณะเนื้อเรื่อง/ บุคลิกลักษณะ	ลักษณะที่พบในการ์ตูนไทยทุกเรื่อง			ลักษณะที่พบในการ์ตูนไทยบางเรื่อง		
	รูปลักษณ์	ความสามารถ/ คุณสมบัติพิเศษ/ อาวุธประจำกาย	อุปนิสัย	รูปลักษณ์	ความสามารถ/ คุณสมบัติพิเศษ/ อาวุธประจำกาย	อุปนิสัย
๑. เนื้อเรื่องเดิม	๑. บุตรพระพาย ๒. มีลักษณะพิเศษ (กฤษณะขนเพชร เขี้ยวแก้ว) ๓. เป็นลิงเผือก ๔. รูปร่างเล็ก	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. รู้มนตร์วิเศษ ๓. หายตัวได้ ๔. แปลงกายได้ ๕. เหาะได้ ๖. พลังกำลังมหาศาล ๗. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๘. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ	๑. เป็นที่รักของผู้อื่น ๒. มีความเป็นผู้นำ ๓. เฉลียวฉลาด ๔. จงรักภักดี ๕. กล้าหาญ ๖. ช่างสังเกต ๗. มีจิตสำนึกที่ดี ๘. มีสติ ๙. เจ้าชู้	-	๑. ลมพัดจะพ่นคืนชีพ (หนุมานชาณุสมร) ๒. เป็นอมตะ (รวมเกียรติ ฉบับการ์ตูน)	๑. ว่องไวปราดเปรียว ๒. จงรักภักดี ๓. ใจร้อน ๔. ใช้อวด (หนุมานชาณุสมร) ๕. ชุกชอน (รวมเกียรติ ฉบับการ์ตูน)

๒. เนื้อเรื่องตัดแปลง และผสมผสาน	๑. บุตรพระพาย ๒. ยั้งคงความเป็น ลิงเผือก ๓. มีลักษณะ พิเศษ (กุนฑล ขนเพชร เขี้ยวแก้ว) ๔. รูปร่างสูงใหญ่	๑. เหาะได้ ๒. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๓. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ ๔. เนรมิตร่างกายให้ ใหญ่โตได้	๑. เป็นที่รักของผู้อื่น ๒. เฉลียวฉลาด ๓. กล้าหาญ ๔. จงรักภักดี ๕. ชุกชุน	-	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. แปลงกายได้ ๓. ขยายอวัยวะได้ ๔. รั่มตรวิเศษ ๕. ลมพัดจะพ่นคื่นซีพ ๖. ผิวกายทนทาน ๗. พลังฝ่ามือ (รวมาวตาร) ๘. เขี้ยวแก้วที่แข็งแกร่ง ๙. มีเกราะแก้ว (รวมเกียรติ์ ตอนศึก กุมภกรรณ)	๑. รู้กาลเทศะ (รวมาวตาร) ๒. ทำทางตลกขบขัน (รวมเกียรติ์ ตอนศึก กุมภกรรณ) ๓. อารมณ์ขัน ๔. อารมณ์ดี ๕. จิตสำนึกที่ดี ๖. จิตใจอ่อนโยน ๗. เจ้าชู้ (รวมาวตาร) ๘. มุ่งมั่น ๙. มีวาทศิลป์ ๑๐. มีสติ ๑๑. มั่นใจในตนเอง ๑๒. กตัญญู ๑๓. อารมณ์ไว (รวมเกียรติ์ ตอนศึก กุมภกรรณ)
๓ เนื้อเรื่องใหม่	๑. กายสีขาว ๒. ความเป็นลิง	-	-	๑. กำเนิดจากการ อัณูเชิญดวง	๑. เหาะได้ ๒. พละกำลังมหาศาล	๑. เป็นที่พึ่ง ๒. เป็นขวัญใจเด็ก

			<p>วิญญาณหนุมาน เข้ามาประทับ</p> <p>๒. เป็นยอดมนุษย์</p> <p>๓. เป็นเทพใน ตำนาน</p> <p>๔. รูปร่างสูงใหญ่ (หนุมานพบเจ็ด ยอดมนุษย์)</p> <p>๕. บุตรพระพาย</p> <p>๖. มีรูปลักษณะ พิเศษ (กฤษทล ชนเพชร เขี้ยวแก้ว)</p> <p>๗. รูปร่างคล้ายเด็ก (ปึงปอนต์ตะลุยโลก หิมพานต์, พระ นเรศวรฯ และ ประวัติศาสตร์ฯ)</p> <p>๘. กำเนิดจากพลัง สุดยอดของจักรวาล</p> <p>๙. เป็นมนุษย์วานร เผือก</p>	<p>จะเพิ่มขึ้นเมื่อลมพัดผ่าน</p> <p>๓. มีตรีเพชรพิฆาต</p> <p>๔. ทักษะมวยไทย (หนุ มานพบเจ็ดยอดมนุษย์, หนุแมนชาเลนเจอร์)</p> <p>๕. หาวเป็นดาวเป็นเดือน</p> <p>๖. หางสารพัดประโยชน์</p> <p>๗. เปลี่ยนขนเป็นบรืวาร</p> <p>๘. รู้มนตร์วิเศษ</p> <p>๙. หายตัวได้</p> <p>๑๐. รู้ภาษาสัตว์</p> <p>๑๑. กำลังมหาศาล</p> <p>๑๒. มีกระแสดจิต</p> <p>๑๓. ลมพัดจะฟื้นคืนชีพ</p> <p>๑๔. มีร่างแปลงเป็น แมลง</p> <p>๑๕. มีความสามารถด้าน เทคโนโลยี</p> <p>๑๖. มีเข็มกลัดเป็น เครื่องมือสื่อสาร (ปึง ปอนต์ตะลุยโลกหิม</p>	<p>๓. สุขภาพแข็งแรง</p> <p>๔. มีความเป็นผู้ใหญ่</p> <p>๕. มีความเป็นผู้นำ</p> <p>๖. ทำทางตลกขบขัน</p> <p>๗. แต่งตัวตามสมัยนิยม</p> <p>๘. ทำทางแบบวัยรุ่น</p> <p>๙. คล่องแคล่ว</p> <p>๑๐. กล้าหาญ</p> <p>๑๑. จิตใจดี</p> <p>๑๒. จิตใจอ่อนโยน</p> <p>๑๓. อารมณ์ดี</p> <p>๑๔. เด็ดขาด</p> <p>๑๕. ข้างสังเกต</p> <p>๑๖. มีสติ</p> <p>๑๗. ยุติธรรม</p> <p>๑๘. รอบคอบ</p> <p>๑๙. รักชาติ</p> <p>๒๐. รักความสามัคคี</p> <p>๒๑. เชื้อในเวรกรรม</p> <p>๒๒. มีสมบัติผู้ดี</p> <p>๒๓. มีความรู้</p>
--	--	--	--	--	--

				<p>๑๐. รูปงาม (หนูแมนชาเลนเจอร์)</p> <p>๑๑. เกิดจากต้นไม้ ในป่าหิมพานต์ จากนั้นจึงออกมา จากตู้พระธรรมอีก ครั้ง (ผจญภัยตาม รอยพระพุทธเจ้า)</p> <p>๑๒. ออกมาจาก กุญแจของหีบวิเศษ บรรจทางออก๑๓.</p> <p>เป็นมนุษย์วานรเด็ก (หนูมานกับ ชบวนการเด็กดี)</p>	<p>พานต์)</p> <p>๑๗. มีพาวเวอร์สูท</p> <p>๑๘. มีพลังแห่งสายลม</p> <p>๑๙. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ</p> <p>๒๐. รับ-ส่งพลังกับคนอื่น</p> <p>๒๑. มีเมฆสีหมอก (หนูแมนชาเลนเจอร์)</p> <p>๒๒. คัมภีร์สารพัดนึก</p> <p>๒๓. เนรมิตกายได้ (ผจญภัยตามรอย พระพุทธเจ้า)</p> <p>๒๔. ให้พรวิเศษได้</p>	<p>๒๔. เป็นที่ไวใจ</p> <p>๒๕. มีความรับผิดชอบ</p> <p>๒๖. มีเมตตา</p> <p>๒๗. รักษาสัญญา</p> <p>๒๘. เกรงใจภรรยา</p> <p>๒๙. อารมณ์ไว</p> <p>๓๐. หน้าไหว้หลังหลอก</p> <p>๓๑. เห็นแก่ตัว</p> <p>๓๒. เจ้าชู้</p>
--	--	--	--	--	--	--

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔: สรุปบทบาทของตัวละครนุমানตามลักษณะเนื้อเรื่องในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

ลักษณะเนื้อเรื่อง/บทบาท	บทบาท	
	พบในการ์ตูนไทยทุกเรื่อง	พบในการ์ตูนไทยบางเรื่อง
๑. เนื้อเรื่องเดิม	ทหารเอก ผู้ช่วยของพระรามในการทำศึก	
๒. เนื้อเรื่องดัดแปลงและผสมผสาน	ทหารเอก ผู้ช่วยของพระรามในการทำศึก	
๓. เนื้อเรื่องใหม่	-	๑. ตัวละครเอกยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์มนุษย์ พระพุทธศาสนา โลก และจักรวาล (นุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์) ๒. ตัวละครเอกยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกและดาวในระบบสุริยะ (หนูแมนชาเลนเจอร์) ๓. ผู้ช่วยตัวละครเอกให้ปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จและปกป้องป้าหิมพานต์จากจอมมารไซเบอร์ (ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์) ๔. เทพพิทักษ์คู่พระธรรมผู้มีหน้าที่ช่วยตัวละครเอกในการตามหาตัวหนังสือในพระไตรปิฎก (ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า) ๕. เทพผู้พิทักษ์เด็กดีมีหน้าที่สั่งสอนและช่วยให้แนะนำจนตัวละครเอกหาทางออกจากห้องลับได้ (นุมานกับขบวนการเด็กดี) ๖. มัคคุเทศก์ผู้ช่วยไขความสงสัยเรื่องพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้า

		<p>พระนเรศวรแก้ตัวละครเอก (เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรฯ)</p> <p>๗. ตัวละครเอกผู้นำตัวละครอื่นย้อนอดีตกลับไปเพื่ออธิบายความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย)</p>
--	--	--

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๔

การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครนุमानที่ปรากฏในหนังสือ การ์ตูนไทยปัจจุบัน

ตัวละครนุमानที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันมีลักษณะบุคลิกและบทบาทปรับเปลี่ยนไปจากตัวละครนุमानในเรื่อง*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ทั้งส่วนกำเนิดและภาพลักษณ์ภายนอก บุคลิก ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย รวมถึงการบทบาทของตัวละครนุमानที่ปรากฏในเรื่อง ลักษณะและบทบาทดังกล่าวโดยมีทั้งที่ยังคงเค้าเดิมและได้รับการปรับเปลี่ยนใหม่โดยการเพิ่มอนุภาคและรายละเอียดต่างๆ ที่พบได้ในสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ตรงกับความต้องการและความชื่นชอบของกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย ทั้งนี้ก็เพื่อคงคุณค่าวรรณคดีในอดีตให้สามารถดำรงอยู่ได้ท่ามกลางกระแสวัฒนธรรมในยุคปัจจุบันและเพื่อประโยชน์ในเชิงการค้าซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้แต่งอีกด้วย ด้วยเหตุปัจจัยดังกล่าวจึงมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ตัวละครนุमानที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันแต่ละเรื่อง ในบทนี้ผู้วิจัยจึงจะวิเคราะห์การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครนุमानที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน จากตัวละครนุमानในบทละครเรื่อง*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ และเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดัดแปลงตัวละครนุमानในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันตามลำดับต่อไปนี้ ประเด็นแรกกล่าวถึงตัวละครนุमानที่ปรากฏในเรื่อง*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ประเด็นต่อมากล่าวถึงลักษณะของตัวละครนุमानที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ยังคงเค้าเดิมของตัวละครนุमानในบทละครเรื่อง*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ และการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครนุमानที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

อนึ่ง การศึกษาวิเคราะห์การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครนุमानที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันจำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกับวรรณคดีเรื่อง*รามเกียรติ์* ซึ่งเป็นตัวบทที่ปรากฏตัวละครนุमानปรากฏ ผู้วิจัยเลือกเรื่อง*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เป็นตัวบทในการศึกษาลักษณะและบทบาทที่มีการปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ใหม่ในการ์ตูนไทยปัจจุบัน เนื่องจาก*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เป็นฉบับที่ได้รับการยอมรับว่ามีใจความสมบูรณ์ที่สุด ดังที่เสฐียรโกเศศ (อ้างถึงใน พัทธินันท์ จินนุ่น, ๒๕๔๗: ๓๐) สันนิษฐานไว้ความว่า

“ลักษณะที่ทรงพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์ก็คงมีพระราชประสงค์จะรวบรวม
เรื่องเก่าที่กระจัดกระจายอยู่ส่วนมากจะเป็นเรื่องสืบมาจากปากให้ตลอดติดต่อกัน
บริบูรณ์ทั้งเรื่อง”

การสันนิษฐานนี้สอดคล้องกับที่ สมพร สิงโต (๒๕๑๗) ที่กล่าวไว้ว่าพระบาทสมเด็จพระ
พุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชทรงรวบรวมเรื่องรามเกียรติ์ของเก่าที่กระจัดกระจายกันอยู่หรือมี
การสืบทอดต่อมาด้วยการบอกเล่าให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจนจบสมบูรณ์ทั้งเรื่องเพื่อเป็น
รามเกียรติ์ฉบับพระนคร เช่นเดียวกับเนื้อความจากบทกลอนตอนท้ายเรื่องซึ่งอธิบายความมุ่ง
หมายในการแต่งรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ได้เป็นอย่างดีว่าทรงต้องการนำใช้ในพิธี
สมโภชพระนครใหม่ซึ่งคือกรุงรัตนโกสินทร์ในระหว่าง พ.ศ. ๒๓๒๘-๒๓๒๙ เป็นสำคัญ ดังความว่า

“อันพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์	ทรงเพียรตามเรื่องนิยายไฉ
ไซ้จะเป็นแก่นสารสิ่งใด	ตั้งพระทัยสมโภชบูชา
ใครฟังอย่าได้ไหลหลง	จงปลงอนิจจังสังขาร
ซึ่งอักษรกลอนกล่าวลำดับมา	โดยราชปริดาก็บริบูรณ์
จบ เรื่องรามเศลล้าง	อสุรพงศ์
บ พิตรธรรมิกทรง	แต่งไว้
ริ รำพรำประสงค์	สมโภช พระนา
บุรณ์ บำเรอสมยให้	อ่านร้องรำเกษม ฯ”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๔ หน้า ๕๘๒)

รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ จึงสมควรใช้เป็นตัวบทต้นแบบเพื่อเปรียบเทียบ
การปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยเพราะปรากฏครบทุกกระบวน
ความอีกทั้งมีการขยายความบทพรรณนาทั้งทางธรรมชาติและการแสดงอารมณ์ของตัวละคร
รวมถึงปรากฏบทเจรจาซึ่งทั้งหมดสามารถสะท้อนให้เห็นถึงอุปนิสัย บุคลิกและบทบาทของตัว
ละครหนุมานได้เป็นอย่างดี ในตอนต้นจะขอกล่าวถึงตัวละครหนุมานต้นแบบที่ปรากฏใน
รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เป็นลำดับแรกก่อนจะทำการเปรียบเทียบและกล่าวถึงเหตุ
ปัจจัยของการปรับเปลี่ยนต่อไป

๔.๑ ตัวละครหนุมานที่ปรากฏในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

ตัวละครหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เป็นตัวละครสำคัญตัวหนึ่งของเรื่อง เนื่องจากเป็นกำลังสำคัญในการช่วยให้พระนารายณ์อวตารมาเป็นพระรามมีชัยชนะเหนือกองทัพยักษ์ฝ่ายอธรรม ส่วนกำเนิดหนุมาน หนุมานเป็นลูกของพระพายและนางสวาหะตามเทวโองการที่พระอิศวรมีดำริจะสร้างทหารเอกคู่บุญมารมีขององค์พระราม จึงให้พระพายนำเทพอาวุธ ๓ ประการ อันได้แก่ คทาเพชร ตรีเพชร และจักรแก้วไปซัดใส่ปากของนางสวาหะ อันเป็นที่มาของวาทะเรื่องนามว่าหนุมานผู้มีคุณลักษณะอันเด่นชัดคือ กุณฑล ขนเพชรและเขี้ยวแก้ว ส่วนความสามารถและคุณสมบัติพิเศษที่หนุมานได้รับติดตัวมาตั้งแต่เกิดจากเทพอาวุธซึ่งประกอบสร้างกันขึ้นมาก็คือ เหาะได้ นอกจากนั้นยังมี ๔ หน้าและ ๘ มือ ภาพร่างสูงใหญ่ ตลอดจนสามารถเหวเป็นดาวเป็นเดือนได้ ส่วนอาวุธประจำกายก็คือ ตรีเพชรซึ่งอยู่บริเวณหน้าอก หนุมานยังได้รับพรวิเศษจากพระอิศวรให้อยู่ยงคงกระพัน มีมนตร์คาถาวิเศษและมีฤทธิ์เดชร้ายกาจ ส่วนบุคลิกหนุมานในรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ต้นแบบเป็นลิงป่าที่มีความซุกซน อยากรู้ อยากเห็นและนิยมชมชอบความสนุกสนานเป็นสำคัญ สำหรับอุปนิสัย หนุมานเป็นผู้มีความจงรักภักดีที่โดดเด่นกว่าขุนพลวานรตัวอื่น กล่าวคือหนุมานเต็มใจรับใช้พระรามโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทนรับสั่งของพระรามเปรียบเหมือนบัญชาจากสวรรค์ที่หนุมานต้องยินดีทำและจะทำให้สำเร็จให้ได้ภารกิจของหนุมานแต่ละครั้งล้วนทำได้ยาก ต้องใช้กำลังและความสามารถมากกว่างานของคนอื่น สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่านอกจากความจงรักภักดีแล้ว หนุมานยังเป็นผู้มีความกล้าหาญ อดทน และเฉลียวฉลาดจึงจะหลอกล่อศัตรูด้วยกลอุบายอันแยบยลได้ นอกจากนั้นหนุมานยังเป็นผู้ที่มีพื้นฐานจิตใจดีและมีคุณธรรม เมื่อทำผิดก็ยอมรับผิด มีเหตุมีผลและสามารถยอมรับความจริงได้ อุปนิสัยของหนุมานอีกประการซึ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นหนุมานได้ดีก็คือ นิสัยเจ้าชู้กรุ่มกริม หนุมานไม่ได้ใช้ความได้เปรียบจากรูปลักษณะภายนอกเพื่อดึงดูดความสนใจจากสตรีเพศแต่หนุมานใช้วาจาอันคมคายเป็นอาวุธเพื่อพิชิตใจและแสดงให้เห็นถึงความรักอันยิ่งใหญ่ที่หนุมานมีให้ ส่วนบทบาทซึ่งเป็นภาระติดตัวหนุมานมาตั้งแต่แรกเกิดจากคำบัญชาของพระอิศวรก็คือให้หนุมานทำหน้าที่เป็นทหารเอกของพระรามในการปราบทศกัณฐ์ซึ่งเป็นฝ่ายอธรรม ดังภาพและรายละเอียดต่อไปนี้

ภาพที่: ๙๙ ตัวละครหนุมานจากเรื่อง รามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑
(ที่มา: <http://pradee.blogprathai.com>)

๔.๑.๑ กำเนิดและรูปลักษณะ

ก. บุตรพระพาย

หนุมานเป็นบุตรของพระพายซึ่งถือกำเนิดจากนางสวาหะตามพระประสงค์ของพระอิศวรที่ต้องการสร้างทหารเอกเพื่อรับใช้พระรามในการปราบยักษ์ทศกัณฐ์ จึงให้พระพายนำเทพอาวุธ ๓ อย่างของพระองค์ อันได้แก่ คทาเพชร ตรีเพชร และจักรแก้วมาขีดใส่ปากของนางสวาหะเกิดเป็นวานรเผือกนามว่าหนุมาน อาจกล่าวได้ว่าผู้ให้กำเนิดที่แท้จริงอันเป็นที่มาของความสามารถและพลังพิเศษของหนุมานก็คือองค์พระอิศวรเนื่องจากพระองค์ทรงแบ่งกำลังของพระองค์เพื่อมอบให้แก่หนุมาน ส่วนพระพายก็ถือเป็นบิดาผู้ดูแลต่อจากองค์พระอิศวรจะเห็นได้จากเมื่อใดที่หนุมานบาดเจ็บจนสลบ เพียงมีลมพัดสัมผัสสร้างก็จะฟื้นคืนมาดังเดิม กำเนิดที่แท้จริงของหนุมานจึงควรมีพระอิศวรเป็นผู้มอบชีวิต และมีพระพายกับนางสวาหะเป็นผู้ดูแล ดังความว่า

“มาจะกล่าวบทไป	ถึงพระอิศวรนาถา
แจ้งว่านวนนางอัจนา	โกรธาสาปราชบุตรีไป
ให้ยืนดินเดียวเหนี่ยวกินลม	ยอดพนมจักรวาลเนินไศล
กุงจะให้มิบุตรวุฒิกไกร	จะได้เป็นทหารพระจักรา
คิดแล้วจึงแบ่งกำลัง	ส่งองค์พระพายแกลั่วกล้า
เอาเทพอาวุธอันศักดิ์ดา	ทั้งกำลังกายาของเรานี้
ไปขีดเข้าปากสวาหะ	จะเกิดบุตรเป็นกระบี่ศรี

อันคทาเพชรเรื่องฤทธิ์	มีอานุภาพเกรียงไกร
ให้เป็นสันหลังตลอดทาง	จึงจะเดินทางอากาศได้
อันตรีเพชรสุรگانต์ชาญชัย	ให้เป็นกายกรบาทา
จักรแก้วอันเรื่องฤทธิ์รอน	เป็นเศียรวานรเกล้าเกล้า
อาวุธทั้งสามศักดิ์ดา	มहिมาประกอบเป็นอินทรีย์”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๖๗)

เมื่อพระอิศวรทรงรับสั่งถึงสิ่งที่ใช้ในการสร้างอวัยวะแต่ละส่วนของภาพร่างหนุมานแล้วก็มีพระบัญชาให้พระพายทำหน้าที่บิดาคอยดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่หนุมาน ดังความว่า

“แล้วดูป้องกันอันตราย	อย่าให้ใครกล้ากรายดวงสมร
ตัวท่านนั้นเป็นบิดร	วานรในครรรภ์นางเทวี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๖๗)

วานรตัวนี้ได้ชื่อตามเทวโองการของพระอิศวรว่า “หนุมาน” ความว่า

“เมื่อนั้น	พระพายเทวัญเรื่องศรี
เห็นวานรสำแดงฤทธิ์	สนั่นทั้งธาตริอัมพร
จึงให้นามตามเทวโองการ	ชื่อหนุมานชาญสมร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๖๙)

เมื่อมีผู้ใดถามถึงที่มา หนุมานก็จะแนะนำตัวเองว่าเป็นลูกของพระพาย ดังคำพูดของหนุมานต่อพระราม ความว่า

“เมื่อนั้น	พระนารายณ์สุริย์วงศ์ทรงศร
รับศิลป์จากมือวานร	ภูธรขึ้นชมยินดีนัก
จึงมีพระราชบัญชา	ดูราพานรินทร์เรื่องศรี
อันตัวของท่านผู้ฤทธิ	มีนามกรชื่อใด
เมื่อนั้น	วายุบุตรผู้มีอชฌมาสัย
น้อมเศียรแล้วกราบทูลไป	ข้านี้ได้ชื่อหนุมาน

พระพายนันเป็นบิตุเรศ

เรื่องเดชศักดิ์ดาเกล้าหาญ

อันนางสวาทะนางคราญ

ท่านนั้นเป็นองค์มารดร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๗)

ข. เป็นลิงป่า ร่างกายเป็นสีเผือก

หนุมานเป็นวานรป่าที่มีกายสีขาวทั้งร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า เนื่องจากกำเนิดมาจากการแบ่งพลังของร่างพระอิศวร สีผิวของหนุมานจึงเป็นสีเดียวกับสีกายของพระอิศวร ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์ประการหนึ่งระหว่างหนุมานและผู้ให้กำเนิด รวมถึงเป็นข้อบ่งชี้ที่มาของหนุมานได้อีกด้วย ดังความตอนที่หนุมานเฝ้าเจนนททะยานเหาะออกมาจากปากของนางสวาทะ ความว่า

“ครั้นได้ศฤงคารยามดี

พระรวิหมดเมฆแสงฉาน

ปีชวลเดือนสามวันอังคาร

เขาวมาลัยก็ประสูติโอรส

เป็นวานรผู้เผ่นออกทางไชษฐ์

เผือกม่วงไพโรจน์ทั้งกายหมด

ใหญ่เท่าชันษาได้โสฬส

อลงกตตั้งดวงศศิธร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๖๘)

ค. มีลักษณะพิเศษ

ความพิเศษของรูปลักษณ์หนุมานนอกจากมีกายสีขาวเผือก หนุมานยังมีลักษณะพิเศษปรากฏให้เห็นครั้งแรกเมื่อแรกคลอดออกจากปากนางสวาทะก็คือ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้ว และยังเป็นเครื่องพิสูจน์ลักษณะเด่นของหนุมานได้ ลักษณะดังกล่าวยังเป็นกุญแจสำคัญในการพบกันของพระรามและหนุมานจนนำไปสู่การถวายเป็นตัวรับใช้ในที่สุด ดังความตอนที่หนุมานออกมาจากปากนางสวาทะ ความว่า

“ลอยอยู่ตรงพักตร์พระชนนี

รัศมีโชติช่วงในเวหา

มีกุณฑลขนเพชรอลงการ

เขี้ยวแก้วแวววาวมาลัย”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๖๘)

เมื่อหนุมานพบพระรามครั้งแรก พระรามก็มองเห็นลักษณะพิเศษของหนุมานซึ่งสร้างความอัศจรรย์ใจให้แก่พระรามเป็นอย่างมาก ดังความว่า

“เมื่อนั้น พระลักษมณ์สุริยวงศ์รังสรรค์
 น้อมเศียรทูลองค์พระทรงธรรม ว่าลึงจกรรจ์พนาคร
 มั่นรูดใบไม้ปรายลง แกล้งให้ต้ององค์พระทรงศร
 นื่องนี้ใครขับด้วยกร วานรยึ่งทำอหังการ”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๕)

หลังจากฟังพระลักษมณ์ทูลถึงเหตุการณ์ที่หนุमानในร่างแปลงของลูกลิงป้านาเอ็นดูแกล้งรูดใบไม้ให้ร่วงหล่นใส่พระองค์ พระรามเมื่อทอดพระเนตรเห็นหนุमानก็รู้สึกเมตตาและประหลาดใจว่าเหตุใดลิงป่าตนนี้จึงมีลักษณะพิเศษต่างจากลิงป่าทั่วไป ดังความว่า

“เมื่อนั้น พระจักรีผู้ปรีชาหาญ
 ได้ฟังอนุชาแจ้งกาย ผ่านฟ้าก็ทอดทัศนาศนา
 เห็นวานรน้อยเฝือกผู้ เต็นอยู่บนกิ่งพฤกษาศนา
 กลับมีพระทัยเมตตา จึงบัญชาตรัสแก่พระลักษมณ์
 อันว่าวานรตัวนี้ ดูที่อาจองค์ทะนงศักดิ์
 มีกษัตริย์นพพรประหลาดนัก น่ารักเขี้ยวแก้วมาลัย”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๕)

ง. มี ๔ หน้า ๘ มือ

เมื่อหนุमानสำแดงฤทธิ์แปลงกายให้มีขนาดใหญ่ จะมีจำนวนถึง ๔ หน้าปรากฏออกมาให้เห็นพร้อมกับมือทั้ง ๘ มือ ผู้วิจัยคิดว่าเหตุผลที่หนุमानต้องมีถึง ๔ หน้าและ ๘ มือ ก็เพื่อประโยชน์ในการต่อสู้เพราะเมื่อใดที่หนุमानแผลงฤทธิ์เต็มกำลังระหว่างการสู้รบ หน้าแต่ละทิศจะได้ช่วยระวังข้าศึกที่บุกเข้ามาทั้งทางทิศเหนือ ใต้ ตะวันออกและตะวันตก สำหรับมือทั้ง ๘ ข้าง ซึ่งประจำอยู่แต่ละทิศ ทิศละ ๒ ข้าง ก็เปรียบเหมือนกับมีหนุमानอยู่ ๔ ตนในร่างเดียวกัน ยิ่งเพิ่มอานุภาพการทำลายล้างศัตรูให้เพิ่มมากขึ้น เหตุการณ์ที่ปรากฏอวยวะพิเศษนี้ เช่น ตอนที่หนุमानออกมาจากปากของนางสวาหะก็เหาะขึ้นไปบนฟ้าเพื่อแสดงพลังที่ได้รับการแบ่งจากเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่และทำให้เห็นลักษณะพิเศษดังกล่าวด้วย ความว่า

“บัดนั้น วายุบุตรวุฒิไกรตั้งไกรศา
 ครั้นออกจากครรรภ์มารดร ก็เหาะขึ้นอัมพรด้วยฤทธาศนา

ว่าแล้วยกกรอภิวาหน์	พระสมณภูวนาถนาถา
จึงร่ายพระเวทอันศักดิ์ดา	วานรก็แปลงอินทรียี่
ใหญ่เท่าบรมพิमान	สูงตระหง่านเทียมมรณักษ์
เป็นพาหนะน้องพระจักรี	อยู่ที่ท่ามกลางพลากร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๖)

ในยามสำแดงฤทธิ์หรือเวลาที่รู้สึกโกรธและโมโห ดวงตาของหนุมานจะแดงก่ำคล้ายมีเลือดคั่งรวมทั้งร่างกายจะมีขนาดใหญ่ขึ้นทันที ดังความตอนหนึ่งของขณะหนุมานได้เถียงกับท้าวสัทธาสูรซึ่งกล่าววาจาจาบจ้วงพระรามและพระลักษมณ์ว่าจะต้องสังหารทั้งสองพระองค์ให้จงได้ เป็นเหตุให้หนุมานโกรธมากจึงตั้งท่าพร้อมรบทันที ดังความว่า

“แต่สหัสเดชะชาญฉกรรจ์	มีมือสองพันกล้าหาญ
ก้วยงฆ่าเสียให้วายปรมาณ	ตัดเศียรประจานเสียบไว้
ตัวมึงมีกรแต่สองกร	ไหนจะต่อฤทธิ์รอนกูได้
ว่าแล้วขุนกระบี่ปรีชาไว	สะกดใจร่ายเวทวิทยา
กายใหญ่เท่าบรมพรหมาน	สูงตระหง่านเงื้อมง้ำเวหา
สีพักตร์แปดกรมหีมา	เข้าห้กรัถาอสูรี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๑๗๓)

๔.๑.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

ก. หาวเป็นดาวเป็นเดือน

ความสามารถประการแรกของหนุมานก็คือการหาวเป็นดาวเป็นเดือนและตะวัน ดังตัวอย่างเหตุการณ์ที่หนุมานคลอดอกออกมาทางปากจากนั้นจึงสำแดงฤทธิ์ให้เป็นที่ประจักษ์แก่พระพายและพระนางสวาหะ ดังความว่า

มีกฤษณชลชนเพชรลงการ์	เขี้ยวแก้วแววฟ้ามาลัย
หาวเป็นดาวเป็นเดือนรวิวร	แปดกรสีหน้าสูงใหญ่
สำแดงแผลงฤทธิ์ฤทธิไกร	แล้วลงมาไหว้พระมารดา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๑๘)

ประโยชน์ประการสำคัญของความสามารถข้อนี้ยังเป็นเครื่องพิสูจน์ตัวตนของหนุมานต่อผู้เป็นลูกอีกด้วย ดังเช่นเหตุการณ์ที่หนุมานบุกเข้าไปช่วยพระรามซึ่งถูกไมยราพกักขังไว้ยังเมืองบาดาล หนุมานได้พบกับมัจฉานุและเกิดการต่อสู้กันแต่ไม่อาจมีชัยชนะเหนือได้เนื่องจากเป็นสายเลือดเดียวกัน หนุมานจึงหาเป็นดาวเป็นเดือนให้มัจฉานุดูเพื่อความมั่นใจ ดังความว่า

“จึงว่าดูกรมัจฉานุ	ดวงจักษุพ่อเฉลิมศรี
เจ้าอย่าโกรธราวี	เรานี้คือศรีหนุมาน
บุญแล้วจึงฆ่ากันไม่ตาย	สายสวาทพ่อยอดสงสาร
ทั้งเทเวศผู้ปรีชาชาญ	บันดาลให้มาพบกัน
บัดนั้น	มัจฉานุฤทธิแรงแข็งขัน
ฟังลูกพระพายเทวัญ	ขบฟันชี้หน้าแล้วร้องไป
เหม่เหม่ดูดูกระบี่ศรี	มุสาพาทีก็เป็นได้
ถ้อยคำหยาบช้าไม่เกรงใจ	ใครจักเชื่อฟังวานร
แม้้นหาเป็นดาวเดือนตะวัน	ให้เห็นสำคัญประจักษ์ก่อน
เราจึงจะเชื่อว่าเป็นบิดร	ทหารพระสี่กรอวดาร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๒๕)

ได้ยินดั่งนั้นหนุมานก็รีบเหาะขึ้นไปกลางอากาศและหาเป็นดาวเป็นเดือนและตะวันให้มัจฉานุดู ทำให้มัจฉานุแน่ใจว่าหนุมานคือบิดาของตน ความว่า

“รับขวัญแล้วกล่าวพจนารถ	สุดสวาทของพ่ออย่าสงสัย
ว่าพลางก็เหาะขึ้นไป	อยู่ในอากาศด้วยฤทธา
หาเป็นดาวเดือนทินกร	ขจรสว่างเวหา
เสร็จแล้วก็กลับลงมา	ยังพื้นพสุธาทันที
บัดนั้น	มัจฉานุผู้ชาญชัยศรี
เห็นประจักษ์เหมือนคำชนนี	ยินดีก็วิ่งเข้าไป”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๒๕)

ความสามารถในการหาเป็นดาวเป็นเดือนของหนุมานยังเป็นเครื่องพิสูจน์ความเป็นหนุมานซึ่งคนทั่วไปรับรู้และเชื่อถือกันว่าหากผู้ใดอ้างว่าเป็นทหารเอกของพระรามผู้นั้นจะต้องหา

เป็นดาวเป็นเดือนได้ เช่นเหตุการณ์ที่นางวานรินซึ่งถูกพระอิศวรสาปให้อาศัยอยู่ในถ้ำจนกว่าจะบอกทางให้แก่ทหารเอกของพระรามจึงจะพ้นคำสาป เมื่อหนุมานในร่างชายหนุ่มรูปงามอ้างว่าตนคือหนุมานแต่นางวานรินก็ไม่เชื่อจนกว่าจะหาว่าเป็นดาวเป็นเดือนให้เห็น ดังความว่า

“ซึ่งอวดว่าเป็นทหาร	องค์พระอวตารนาถ
ทั้งคุณทลชนเพชรมาลา	เขี้ยวแก้วรจนาที่เหนมี
เป็นแต่มนุษย์ใช้วานร	ฤทธิรอนไม่รู้งเรื่องศรี
ไม่หาเป็นดาวเดือนรูจี	นี้จะว่าหนุมานประการใด”

“ว่าพลางยอกรอภิวาท	พระสยมภูวนาทเรื่องศรี
สำรวมใจร้ายเวทอันฤทธิ	ขุนกระบี่กลับกลายกายา
บัดเดี๋ยวก็นางวานร	มีเขี้ยวแก้วอรชรซ้ายขวา
คุณทลชนเพชรมาลา	หาเป็นดาราเดือนตะวัน”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๑๙๑-๑๙๒)

ข. มีฤทธิเดชร้ายกาจ

หนุมานเป็นผู้มีอิทธิฤทธิ์ร้ายกาจเป็นที่เกรงขามของศัตรูทั่วไปและมีชื่อเสียงเป็นที่รำลึกถึงความสามารถในการต่อสู้ อีกทั้งหนุมานยังเป็นกำลังสำคัญหลักในการปราบเหล่ายักษ์ฝ่ายอธรรม เช่น ฤทธิกัณ สหัสกุมาร สหัสเดชะ วิรุณจำบัง ภาณุราช และไมยราพ เป็นต้น แม้แต่พระรามเองยังตรัสชมหนุมานทุกครั้งหลังจากหนุมานกลับมาพร้อมกับศีรษะของศัตรู ความว่า

“เมื่อนั้น	พระตรีภูวนาทรงศร
ได้ฟังกระบี่ฤทธิรอน	ภุชรีชื่นชมด้วยสมคิด
ทอดพระเนตรดูเศียรอสุรี	แล้วมีบัญชาประกาศิต
อันศรีหนุมานนี้ชาญฤทธิ	ใช้ได้ตั้งจิตจินดา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๒๖๑)

ความเก่งกล้าสามารถของหนุมานไม่เพียงเป็นประโยชน์ในการปราบศัตรูที่ขัดขวางการทำศึกของทัพพระรามเท่านั้น แต่ยังช่วยรักษาชีวิตของพิเภก ขุนกระบี่อาวสุไธ ดังตอนที่หนุมานเข้าแย่ง

ซึ่งพิเภกจากการถูกหนีบไว้ตรงบริเวณเอวของกุมภกรรณ สูดทำยหนุมานก็ทำได้สำเร็จเป็นที่ชื่นชม
ของพระรามเป็นอย่างมาก ดังว่า

“แลเห็นพญากุมภกรรณ	หนีบลูกพระสุรียันชาญสมร
ใกล้ถึงประตูพระนคร	วานรก็โถมเข้าโจมตี
ถีบด้วยเท้าซ้ายปายขวา	หัตถาปีบคอยกษี
สุครีพพลัดจากอสุรี	สองกระบี่ก็ช่วยกันราญรอนู”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๖๓-๓๖๔)

เมื่อกลับมาอย่างที่ตั้ง หนุมานจึงได้รับคำชมจากพระรามในความสามารถที่เหมาะสมกับ
บทบาทของทหารผู้ยิ่งใหญ่ ดังความว่า

“เหวี่ยงเหวี่ยงลูกพระอาทิตย์	เสียแรงมีฤทธิ์แกล้วกล้า
ไฉนไม่พิจารณา	หลงด้วยอสุราอุบายกล
อันการสงครามแต่เพียงนี้	ไซ้ที่ลี้ลับลับสน
ให้เสียที่แทบจะวายชนม์	นี่หากหนุมานฤทธิรณไปทัน
หาไม่จะสิ้นชีวิต	ด้วยปัจจามิตรโมหันธ์
อดสูแก่หมู่กุมภกรรณ	ให้มันกำเริบทะนงใจ
เมื่อนั้น	พระจักรกฤษณ์ฤทธิรงค์ทรงศร
จึงตรัสชมคำแห่งหนุมาน	ควรท่านที่เป็นทหารใหญ่”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๖๓-๓๖๔)

ค. พละกำลังมหาศาล

หนุมานมีพละกำลังมหาศาลดังเห็นได้จากความสามารถในการปฏิบัติภารกิจอย่าง
เข้มแข็งและทรงพลัง อาทิ ตอนนำภูเขาสรรพยาขึ้นบ่าแล้วรีบเหาะกลับมาเพื่อให้ลมพัดกลิ่นยาไป
ต้องย้งร่างกายพระลักษมณ์จะได้พ้นจากฤทธิ์ของศรพรหมาสตร์ ภารกิจครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า
หนุมานมีพลังเหนือสิ่งมีชีวิตชนิดอื่น จึงสามารถยกภูเขาขึ้นบ่าและเหาะไปโดยง่าย ดังความว่า

“เมื่อนั้น	จึงหมู่เทวาน้อยใหญ่
ได้ฟังจะแจ้งไม่แคลงใจ	เทพไทจึงตอบว่าที่

พระนารายณ์ใช้มาเอาโสด	ยังยอดบรรพตคีรีศรี
แก้ซึ่งพิษศรอสูรี	ก็ต้องที่โองการเจ้าลงกา
แต่ว่าจำเพาะประสาทไว้	ให้ยกไปทั้งภูผา
จะเด็ดถอนไม่ได้ตั้งจินดา	วานรจงซ่อนเอาบรรพต
บัดนั้น	วาญบุตรวุฒิไกรใจกล้า
ก็ผาดแผลงสำแดงฤทธา	เข้าซ่อนภูผาอาวูธ
ยกได้ใส่ป่าแล้วพาจร	ขึ้นยังอัมพรอันสูงสุด”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๕๒๙)

เหตุการณ์เมื่อครั้งหนุมานเหาะลงบริเวณยอดภูเขาสัตยชีพัสถุญญีจนเกิดเสียงสนั่นหวั่นไหว ทำให้เหล่าเทวดาตกใจกลัวลงนลาน แสดงให้เห็นพลังกำลังมหาศาลของหนุมาน ความว่า

“ครั้นถึงสัตยชีพัสถุญญี	ตรงลงที่ยอดภูผา
เสียงสนั่นหวั่นไหวเป็นไกลา	ด้วยอาณาภาพเกรียงไกร
เมื่อนั้น	ฝ่ายฝูงเทวาน้อยใหญ่
ซึ่งพระเป็นเจ้าภาพไตร	ให้อยู่รักษายานั้น
ได้ยืนภูผานิณนาท	ไหวหวาดสะเทือนเลื่อนลั่น
ตกใจวิงวุ่นพัลวัน	ตัวสันไม่เป็นสมประดี
ต่างองค์เหลือบแลขึ้นไป	ในยอดสัตยชีพัสถุญญี
จึงเห็นวามรผู้ฤทธิ	สีพักตร์ดั่งบรมพรหมาน”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๒๕๗)

ง. เหาะได้

การเหาะเป็นความสามารถที่ช่วยให้หนุมานเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว เช่น เมื่อหนุมานต้องลักพานางมณฑิลาซึ่งกำลังหลบไหลมายังถ้ำที่ประกอบพิธีชุบกาย ให้เป็นกายสิทธิ์ของทศกัณฐ์เพื่อแก้ปลุกปล้ำจนทำให้ทศกัณฐ์ตะบะแตก หนุมานก็ใช้วิธีเหาะไป ยังกรุงลงกาเพื่อรำยมนต์ให้นางหลบและคุ้มเหาะกลับมายังถ้ำพิธีได้ในเวลาอันรวดเร็ว เพราะหาก ใช้การเดินเท้าอาจไม่ทันเวลา ทศกัณฐ์อาจกลายเป็นผู้มีกายทิพย์และนิวพิฆาตซึ่งจะเป็นภัยพิบัติใหญ่หลวงแก่ทัพพระราม ดังความว่า

“บัดนั้น	วายุบุตรวุฒิไกรใจกล้า
ครั้นเสร็จสะกดนิทรา	เข้าในมหาปราสาทชัย
เห็นหม่องนงค์กำนัล	นอนหลับทับกันไม่นับได้
ละเมอเพ้อบ่นวุ่นไป	ไปเป็นสติสมประดี
แต่นางมณฑิลาบังอร	นอนอยู่บนแท่นมณีนีศรี
ก็อุ้มองค์จักรราชเทวี	ได้แล้วขุนกระบี่ก็เหาะมา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๑๕๕)

เหตุการณ์ที่สะท้อนให้เห็นประโยชน์ของการเหาะของหนุมานก็คือ ตอนที่หนุมานลงนางสีดาว่าพระรามสิ้นพระชนม์แล้วทำให้นางเสียใจมาก จึงเร่งออกเดินทางเพื่อไปร่วมพิธีถวายเพลิงพระบรมศพ หนุมานจึงเสนอว่าหากเดินเท้าคงไม่สะดวก จึงเชิญเสด็จประทับบนฝ่ามือแล้วหนุมานจะเหาะพาไป นางสีดาก็เห็นด้วย ดังความว่า

“บัดนั้น	คำแหงหนุมานทหารใหญ่
น้อมเกล้ากราบทูลอรไท	ซึ่งจะเสด็จไปด้วยบาทา
ทางไกลยากที่จะดำเนิน	เชิญเสด็จเหนือฝ่ามือข้า
จะเหาะด้วยกำลังฤทธา	พริบตาที่จะถึงบุรี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๔๓๓)

จ. หายตัวได้

ความสามารถอีกประการซึ่งควบคู่กับการเหาะก็คือ การหายตัวได้ หนุมานได้รับพรนี้จากพระอิศวรตั้งแต่แรกเกิด ผู้วิจัยคิดว่าคงเป็นพระราชประสงค์ของพระอิศวรที่ต้องการสร้างทหารเอกผู้มีความสามารถอันหลากหลายรวมถึงความสามารถขั้นพื้นฐานประการนี้เพื่อให้หนุมานช่วยเหลือพระรามเรื่องศึกสงครามได้อย่างเต็มที่ ดังความตอนที่ว่า

“เมื่อนั้น	พระอิศวรบรมรังสรรค์
ได้ฟังพระพายเทวัญ	ทรงธรรมก็ทอดทัศนา
เห็นวานรน้อยเผือกผู้	ดูกำลังท่วงที่แกล้ากล้า
ควรเป็นทหารพระจักรา	ผ่านฟ้าขึ้นชมยินดี
จึงบอกคาถามหามนต์	แปลงกายหายตนกระบี่ศรี

ทั้งจิ้งจกทนต์อินทรีย์

แล้วมีพจนารถอวยพร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๗๒)

ฉ. แปลงกายได้

หนุมานสามารถแปลงกายได้ตามต้องการ ไม่ว่าจะเป็มนุษย์ ยักษ์ หรือสัตว์ ทั้งนี้ก็เพื่อ
 ลวงศัตรู เพื่อหาข้อมูล หรือเพื่อกลมกลืนกับฝ่ายตรงข้ามซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อภารกิจตามรับสั่ง
 ของพระราม ตัวอย่างการแปลงกายของหนุมาน เช่น ในแผนการทำลายพิพิธดน้ำของกุมภกรรณ
 หนุมานจำแลงกายเป็นพญาเหยี่ยวและนางกำนัลเพื่อลวงถามข้อมูลอันนำไปสู่การค้นพบตำแหน่ง
 ที่กุมภกรรณซ่อนตน้ำ ดังความว่า

“จึงนบนิ้วขึ้นถวายบังคม

พระสยามภูวนาถนาถา

โคมอ่านพระเวทวิทยา

วานรนิมิตอินทรีย์

กายนั้นก็กลับเป็นเหยี่ยว

เรี่ยวแรงดังราชปักษี

ถาปถาราร้อนด้วยฤทธิ

ไปวังอสุรีกุมภกรรณ

เลือนลอยอยู่บนอากาศ

ตราปราสาทแก้วฉายฉัน

แลเห็นฝูงนางกำนัล

สรวลสันต์เล่นอยู่ที่ชालา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๔๐๐)

เมื่อหนุมานเจอกลุ่มนางกำนัลเป้าหมายที่จะนำไปสู่นางกำนัลทั้งสี่และนางคันทมาลีซึ่ง
 เป็นผู้เดียวที่รู้จักสถานที่ตน้ำของกุมภกรรณ หนุมานจึงแปลงกายเป็นนางกำนัลเพื่อให้กลมกลืน
 กับกลุ่มที่ต้องการเข้าไปสืบข่าว ดังความว่า

“แอบอยู่ยังบานทวาเรศ

ให้ลับเนตรกำนัลสาวศรี

จึงอ่านพระเวทด้วยฤทธิ

นิมิตอินทรีย์วานร

กลับกลายเป็นนางกำนัล

ผิวพรรณเป็นที่สไมสร

อ่อนแอ้นแน่นน้อยอรชร

กรายกรดำเนินออกมา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๔๐๒)

ในคัมภีร์ทศชาสูตรและวิภูษณจำบัง หนุมานก็ใช้อุบายส่วนหนึ่งด้วยการแปลงร่างเป็นลิงป่าเพื่อ
พุดจาหลอกล่อเชิงดูถูกในฝีมือเพื่อให้ศัณฑาสูรร้ายมนตรีเรียกอาวุธจากทวยเทพ องคตและเหล่า
ทหารวานรซึ่งคอยอยู่บนเมฆจะได้รับไว้ตามแผนการของหนุมาน ดังความว่า

“บัดนั้น	วาญบุตรวุฒิไกรใจหกล้า
ครั้นองคตกับหมู่โยธา	ขึ้นยังเมฆาก็ยินดี
จึงยกกรถวายอภิวาท	พระตรีภูวนาทเรื่องศรี
หลับเนตรสำรวมอินทรีย์	ขุนกระบี่ร้ายเวทแปลงกาย
ก็กลับเป็นลิงพนาดร	ประหลาดกว่าวานรทั้งหลาย
โลดเอนใจเล่นตามสบาย	ป็นป่ายร้ายไม้ไปมา”

“เมื่อนั้น	ท้าวศัณฑาสูรยักษา
มิได้แจ้งกลมารยา	อสุราจึงตอบคำไป
เหวี่ยงเหวี่ยงไฉ่ลึงสูรู้	จะใคร่ดูฤทธิ์ก็พอได้
ว่าแล้วยี่นขึ้นบนรถชัย	สะกดใจร้ายวิทยามนต์”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๑๙๘-๑๙๙)

ช. ขยายร่างและอวัยวะได้

หนุมานสามารถขยายร่างและอวัยวะให้มีขนาดใหญ่ขึ้นได้ตามต้องการไม่จำกัดช่วงเวลา
เฉพาะระหว่างการสู้รบแต่อย่างใด ขนาดร่างกายที่ใหญ่ของหนุมานจะใช้เพื่อประโยชน์ด้านการ
สอดส่องและรักษาความปลอดภัย เช่น เหตุการณ์ที่หนุมานอำปากครอบแทนที่ประทับของ
พระรามและพระลักษมณ์ไว้ในปากเพื่อป้องกันไมยราพลักพาตัวไป โดยหนุมานเองเป็นผู้เสนอ
วิธีการนี้ด้วยคิดจะใช้ความสามารถของตนปกป้องพระราม ดังความว่า

“บัดนั้น	หนุมานผู้ชาญชัยศรี
ได้ฟังบัญชาพระจักรี	ซูลีกรสนองพระโองการ
อันตัวของข้าผู้รองบาท	ก็นับว่าเป็นชาติทหาร
จะขออาสาพระอวตาร	ป้องกันภัยพาลกุมภัณฑ์
.....
ยืนอยู่ท่ามกลางโยธี	ซูลีกรเหนือเกล้าเกศา

แว้งวัดสลัดด้วยฤทธิ	หางกระบี่ไม่หลุดจากกายา
ยิ่งไหวที่ไรกรัดเข้า	เจ็บปวดครวคร่าเป็นหนักหนา
สุดฤทธิสุดคิดอสุรา	ก็นั่งโศการำพัน
บัดนั้น	วายุบุตรวุฒิไกรใจกล้า
หย่อนห่างห่างกายอสุรา	ก็เหาะมาในทางอัมพร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๗)

ซ. รุ้มนตร์วิเศษ

หนุมานมีความรู้เรื่องมนตร์วิเศษอย่างดีและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ดังจะเห็นได้จากการใช้คาถาวิเศษสะกดเพื่อสะกดให้ท้าวขามพูวราชและชาวเมืองทั้งหมดให้หลับไหล หรือร้ายมนตร์เพื่อให้ชาวลงกาสลบไม่ได้สติ จากนั้นหนุมานจึงอุ้มพานางมณฑิไป หรือแม้แต่การร้ายเวทย์วิเศษอีกครั้งที่กรุงลงกาเพื่อขโมยหินบดยาที่ทศกัณฐ์ใช้หนุนนอน เป็นต้น นอกจากนั้นหนุมานยังมีวิชากำบังกายใช้แฝงตัวตอนเข้าไปสืบข่าวหรือปฏิบัติการกิจในแดนศัตรู มนตร์วิเศษของหนุมานไม่ได้มีประโยชน์เฉพาะด้านการศึกษาแต่ยังช่วยรักษาโรคสมานแผลได้เช่นกัน เช่นเหตุการณ์ที่หนุมานช่วยถอนดอกของมุลพลัมออกจากร่างพระลักษมณ์ด้วยการเป่ามนตร์ ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าหนุมานมีมนตร์วิเศษเริ่มตั้งแต่ตอนกำเนิดหนุมาน พระอิศวรได้ทรงประทานพรและสอนวิชาอาคมให้ ดังความว่า

“ควรเป็นทหารพระเจ้ากรุง	ผ่านฟ้าขึ้นชมยินดี
<u>จึงบอกคาถามหานต์</u>	แปลงกายหายตนกระบี่ศรี
ทั้งจิ้งจกทนต์อินทรี	แล้วมีพจนารถวยพร”

“บัดนั้น	หนุมานฤทธิไกรใจกล้า
<u>รับพรเรียนเวทวิทยา</u>	ของพระอิศวรเรื่องชัย
ชำนาญในการประกอบฤทธิ	ตบะกิจพิธีกิจทำได้
เฝ้าแห่นสนิทติดพันไป	ในใต้เบื้องบาทพระศุลี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๗๒)

ตอนหนุมานบุกลงไปยังเมืองบาดาลเพื่อช่วยพระรามจากการถูกจองจำ แสดงให้เห็นการใช้เวทย์กำบังกายและร้ายมนตร์สะกดให้ทวยักษ์หลับไหลเพื่อสะดวกแก่การปฏิบัติการกิจและ

ผู้วิจัยคิดว่าหนุมานคงไม่ต้องการให้ไมยราพรู้สึกตัวก่อนที่จะพาพระรามไปยังที่ปลอดภัยได้สำเร็จ
อีกทั้งไพร่พลยักษ์ซึ่งทำตามหน้าที่โดยไม่ได้รู้เห็นกับการกระทำของไมยราพจะได้ไม่สูญเสียเลือด
เนื้อโดยไม่จำเป็น จากนั้นในหนุมานจึงค่อยกลับมาสังหารไมยราพด้วยตนเอง ดังความว่า

“บัดนั้น ยอกรเหนื่อเกล้าเมาลี <u>เดชะด้วยวิหยามนต์</u> รีบไปตามองค์พระนารายณ์ ครั้นมาถึงที่ดงตาล นั่งนอนล้อมลงหลายชั้น ขุนกระบี่ผู้มีฤทธิ์รอน <u>จึงร้ายพระเวทวิทยา</u> บัดนั้น ต้องเวทหนุมานชาญอภรรจ์ ล้มหลับทับกันทั้งไพร่นาย บ้างกรนบ้างครางวุ่นไป	วาญบุตรวุฒิไกรชัยศรี <u>ขุนกระบี่ร้ายเวทกำบังกาย</u> <u>ทั้งตนแลเงาก็สูญหาย</u> ยังทำยพาราภูมิภัณฑ์ เห็นหม่อมมารักษากวัดขัน ผลัดกันกันตระเวนตรวจตรา ยอกรเหนื่อเกล้าเกศา <u>สะกดนิทรานมูมาร</u> ฝ้ายพวงอสุราพลชั้นธ์ ให้บันดาลมีดตามัวใจ จะเกริ่นกายตรวจตราก็ไม่ ไม่เป็นสดีสมประดี”
--	---

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๓๔)

มนตรีวิเศษของหนุมานช่วยรักษาบาดแผลให้หายจากการถูกคมอาวุธ หนุมานจึงเป็น
เสมือนนายแพทย์ประจำสนามรบด้วย ดังความว่า

“บัดนั้น ค่อยประคองถอนชักหอกชัย จะกระซาก็กลัวจะเจ็บองค์ ยอกรประนมขึ้นเพียงพัคตร์ ครั้นถ้วนเจ็ดคาบก็เป่าลง หอกแก้วอันเรื่องฤทธิ์รอน	คำแหงหนุมานทหารใหญ่ ไม่ไหวจากองค์พระลักษณ น้องพระหริวงศ์ทรงจักร ร้ายเวทสิทธิศักดิ์ของวานร ท้วงค์พระลักษณทรงศร ก็หลุดถอดออกจากพระกายา”
---	--

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๕)

ณ. เมื่อลมพัดจะพินคืนชีพ

เมื่อเทวโองการจากอิศวรให้พระพายรับหนุมานเป็นลูก หนุมานจึงได้รับคุณสมบัติพิเศษข้อหนึ่งจากการเป็นสายเลือดเดียวกับพระพาย นั่นคือการเป็นผู้มีชีวิตอมตะไม่มีผู้ใดสามารถสังหารหนุมานได้ เพราะเมื่อใดที่หนุมานมีอันตรายถึงชีวิตจนสิ้นสติ ขอเพียงมีลมพัดผ่านผิวกาย หนุมานก็จะฟื้นขึ้นมา คุณสมบัติพิเศษข้อนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หนุมานกล้าปฏิบัติภารกิจอย่างเต็มที่และไม่เสียดายชีวิต ยอมใช้เหล่าภักททุกประการแม้ต้องใช้ชีวิตเป็นเดิมพันแต่หากจะทำให้รับสั่งของพระรามสำเร็จดังที่ทรงมุ่งหมาย หนุมานก็จะไม่รีรอยอมใช้ทั้งชีวิตเข้าสู่ได้ เหตุการณ์แรกที่แสดงให้เห็นคุณสมบัติข้อนี้ของหนุมานก็คือ ตอนที่พระอิศวรประทานพรแก่หนุมาน ดังความว่า

“ทั้งจิ้งจกทนต์อินทรีย์ แล้วมีพจนารถอวยพร
ให้อายุยืนกัลป์ปา มีเดชศักดิ์ดังไกรสร
ถึงศัตรูจะประหารราญรอน วานรตายแล้วจงเป็นมา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๗๒)

หนุมานก็ทำตามรับสั่งและรับพรของพระอิศวรอย่างดีด้วยการใช้ชีวิตเป็นตัวประกันเพื่อช้อนกลของศัตรู เช่นระหว่างการต่อสู้ของหนุมานกับไมยราพ ต่างฝ่ายต่างไม่สามารถเอาชนะอีกฝ่ายได้ ไมยราพจึงคิดออกอุบายฆ่าหนุมานด้วยการใช้ต้นตาลสามต้นพันติดกันทำเป็นกระบอง แล้วจะตีหนุมานให้จมดินจนถึงแก่ชีวิต ฝ่ายหนุมานรู้ดีว่าเป็นกลลวงของไมยราพแต่คิดจะช้อนแผนเพื่อชัยชนะและมั่นใจว่าตนมีชีวิตเป็นอมตะไม่มีวันตายจึงตอบตกลงรับคำทำนี้ ดังความว่า

“บัดนั้น คำแห่งหนุมานทหารใหญ่
ได้ฟังก็ดำริไตร่ตรอง อันไฉนไมยราพอสุรา
มันคิดเปรียบเทียบมาดังนี้ เห็นจะมีอุบายยักษ์
กูก็ไม่เกรงฤทธา จะช้อนกลฆ่ามันให้วายปราณ
ถึงจะตายแม้ต้องพระพายพัด ก็อุปบัติคืนชีพสังขาร
อันตัวของไอ้ขุนมาร นัยจะแหลกลาญด้วยฤทธิ”

“บัดนั้น หนุมานผู้ชาญชัยศรี
ได้ฟังอสุราพาทิ ขุนกระบี่ร้ายวิทายามนต์
ครั้นครบเจ็ดคาบก็เป่าไป กลับใจลูบกายสามหน

ให้คงทรหดอดทน

แล้วทอดตนงวักเรียกอสุรา”

“บัดนั้น
มิได้เจ็บช้ำกายาวายุบุตรวุฒิไกรใจกล้า
ผุดลุกขึ้นมาด้วยว่องไว”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๓๙-๓๔๐)

ญ. ผิวกายทนทาน

คุณสมบัติพิเศษของหนุมานที่เป็นผลดีและทำให้หนุมานได้เปรียบในการต่อกรกับคู่ต่อสู้ก็คือกายที่เป็นกายสิทธิ์ไม่มีศาสตราวุธใดฟันแทงเข้าได้ และเป็นสาเหตุหนึ่งให้ทหารยักษ์เกรงกลัวในอิทธิฤทธิ์ของหนุมาน เหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นความเป็นผู้มีผิวกายที่ทนทานของหนุมานก็คือเมื่อครั้งเข้าไปทำลายสวนลงกาของทศกัณฐ์และฆ่าผู้เฝ้าสวนรวมถึงสหฤมารจนถึงแก่ชีวิต เป็นเหตุให้อินทรชิตต้องออกมาจัดการด้วยตนเอง หนุมานจึงแสวงญจับเพราะในใจคิดการณ์ใหญ่ถึงขั้นทำให้กรุงลงกาอดวาย แต่ก่อนหน้านั้นไม่ว่าทหารยักษ์จะใช้วิธีใดก็ไม่สามารถทำอันตรายหนุมานได้เลย ดังความว่า

“ครั้นถึงจึงช่วยกันผูกมัด	รีงรัดกายกรกระบีศรี
แทงด้วยแหลนหลาวทวนตรี	บ้างตีด้วยตระบองเท่าลำตาล
บ้างเอาค้อนเหล็กทุมรัน	บ้างหมักฟันด้วยขวาน
บ้างเอาพะเน็นค้อนรอนราญ	บ้างประหารด้วยจ้าววุ่นไป
บัดนั้น	คำแหงหนุมานทหารใหญ่
สะบัดพวนมัดเสียทันใด	ซึ่งได้อาวุธอสุรี
กวัดแกว่งสำแดงกำลังหาญ	เสียงสะท้อนทั่วพิภพยักษ์
โลดโผนโจนรุกคดลูกคลี	เข้าไล่โจมตีอสุรา

ครั้นแล้วจึงนายราชมัล	ว่าแกกุ่มกัณฑ์น้อยใหญ่
อันไฉ่ลึงป่าจิงไร	แทงฟันมันไม่วายปราณ

ครั้นถึงประณตบทงส์	องค์ทำทศเศียรรังสรรค์
ทูลว่าลึงไพรใจฉกรรจ์	แทงฟันด้วยเครื่องศาสตรา
ทรหดอดทนสามารถ	พิฆาตไม่ม้วยสังขาร

มันกลับต่อคือสุรา

ล้มตายดาษดาเปลี่ยนไป”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๔๓)

แม้ศรน้อยเล่มจะพุ่งเข้าหาร่างของหนุมานแต่ก็ไม่อาจทำอันตรายผิวกายอันทนทานของหนุมานได้ เหตุการณ์ที่สหัสเดชะยิงศรหมายเอาชีวิตหนุมานแต่กลับพบหนุมานถอนศรออกจากร่างกายด้วยตนเองซ้ำยังหักเล่นเหมือนเป็นเรื่องสนุก แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าอาวุธชนิดใดปริมาณมากเพียงใดก็ไม่อาจทำอันตรายแก่หนุมานได้ ดังความว่า

“เมื่อนั้น	ทำวสหัสเดชะยกชี
สิ้นรถสิ้นทศโยธี	โกรธตั้งอัคคีบรรลัยกาล
จึงจับศรสิทธิ์ฤทธิรงค์	อันทรงเดชากล้าหาญ
พาดสายหมายมุ่งจะรอรอราญ	ขุนมารก็ผาดแผลงไป
มีดคลุ้มคลุ้มทั่วอากาศ	เป็นศรเปลี่ยนกลาดไม่นับได้
ต้องกายหนุมานชาญชัย	เต็มไปทุกเส้นโลมา
บัดนั้น	วายุบุตรวุฒิไกรใจกล้า
ต้องศรพญาอสุรา	วานรไม่ระคายอินทรีย
สี่กรถอนชักหักเล่น	โลดเต็นเยาะเย้ยยกชี
แล้วแผ่นไผ่ไปด้วยฤทธิ	เข้าไถ่รวีกุมภันท์”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๗๐-๗๑)

นอกจากกายของหนุมานจะทนต่อศาสตราวุธของมีคมแล้ว ยังทนต่อพลังกำลังของคู่ต่อสู้เช่นกัน ความแข็งแรงของหนุมานแสดงให้เห็นอีกครั้งระหว่างการต่อสู้กับกำป็น กำป็นจับหนุมานพาดลงกับพื้นดินด้วยพลังอันมหาศาลหมายให้หนุมานถึงแก่ชีวิต แต่หนุมานกลับลุกขึ้นยืนได้เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น แต่กลับเป็นการสร้างความโกรธแค้นให้แก่หนุมาน ในที่สุดกำป็นก็ต้องสิ้นชีพลงด้วยตรีเพชรของหนุมาน ดังความว่า

“บัดนั้น	กำป็นฤทธิไกรใจกล้า
ขบเขี้ยวเคี้ยวฟันสนั่นฟ้า	อสุราแผ่นไผ่เข้าชิงชัย
ถีบต้องค้ำแห่งหนุมาน	โถมทะยานเข้าจับตัวได้
พาดลงด้วยกำลังฤทธิไกร	หมายใจจะให้ม้วยชีวี

บัดนั้น	หนุมานผู้ชาญชัยศรี
มิได้เจ็บข้าอินทรีย์	ขุนกระบี่ผู้ดุคึกขื่นยี่น
ตาแดงสั่งแสงพระสุรียา	กริ้วโกรธโกรธาตัวสั้น
มาดหมายจะล้างชีวิตัน	ขบฟันเข้าไล่รอนราญ
ถึบถุกกำปั้นนายพล	ล้มลงไม่ทนกำลังได้
ฟาดด้วยตรีเพชรสุรگانต์	ขุนมารก็สิ้นชีวิตี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๔๙๖)

ฎ. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ

ตรีเพชรอาวุธประจำกายซึ่งติดตัวหนุมานมาตั้งแต่กำเนิดจากเทพอาวุธของพระอิศวร ด้วยทรงมุ่งหมายให้หนุมานใช้ตรีเพชรซึ่งอยู่บริเวณหน้าอกเพื่อใช้ต่อสู้กับเหล่าศัตรูผู้คิดร้ายทั้งหมู่ อสูรและยักษ์ ดังความตอนหนึ่งจากเทวโองการของพระอิศวร ความว่า

“อาวุธทั้งสามศักดิ์ดา	มहिมาประกอบเป็นอินทรีย์
มาตรแมนจะล้างศัตรู	ทั้งหมู่อสูรศักดิ์ยักษ์
ให้ชักเอาตรีเพชรฤทธิ	ที่อกกระบี่ออกราญรอน”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๖๗)

ตั้งแต่นั้นมาหนุมานก็ใช้ตรีเพชรทำหันต่อสู้กับศัตรูและทุกครั้งหนุมานก็จะใช้ตรีเพชรคู่กาย ตัดศีรษะของศัตรูมาถวายแด่พระรามเพื่อยืนยันว่าปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จโดยไม่ปล่อยให้ศัตรูหนีรอดไปได้ เพราะหากเป็นเช่นนั้นศัตรูก็อาจย้อนกลับมาทำร้ายพระรามได้อีกครั้ง ตรีเพชรจึงมิใช่เพียงอาวุธที่ปกป้องและแสดงชัยชนะของหนุมานแต่เป็นเครื่องมือที่ช่วยคุ้มครองพระรามและ กองทัพอีกด้วย ดังปรากฏตัวอย่างการใช้ตรีเพชรเพื่อปกป้องพระเกียรติของพระรามด้วยการสังหารกุมภสาสูร ยักษ์ที่ทำหน้าที่เฝ้าเขามรกต ดังความว่า

“บัดนั้น	จึงกุมภสาสูรนายใหญ่
เห็นพลแตกยับทั้งทัพชัย	กริ้วโกรธคือไฟบรรลัยกัลป์

บัดนั้น	หนุมานผู้ชาญชัยศรี
ครั้นเห็นยักษ์ราวี	วานรหนีย่นร่นมา

กริ้วโกรธพิโรธคือไฟกำลัปี	มือคันเขม่นเช่นฆ่า
<u>ช่วยชักตรีเพชรอันศักดิ์ดา</u>	ออกยื่นขวางหน้าพลไว้
<u>กวัดแกว่งสำแดงกำลังหาญ</u>	สุธาธารกัมปนาทหวาดไหว
โลดโผนโจนจ้วงทะลวงไป	เข้าไล่โจมตีจับอสุรี
บัดนั้น	วาญบุตรวุฒิไกรใจกล้า
โผนทะยานด้วยกำลังศักดิ์ดา	ถีบถูกอสุราอสุรี
หันเหเซไปไม่ตั้งตรง	ล้มลงแทบเชิงคีรีศรี
<u>ฟาดด้วยตรีเพชรอันฤทธิ</u>	<u>สุดสิ้นชีวิตรายปราณ</u>
<u>เสร็จแล้วตัดเศียรขุนยักษ์</u>	<u>สำแดงสิทธิศักดิ์กำลังหาญ</u>
แผ่นขึ้นยังพื้นคั่นานต์	เหาะทะยานไปยังพลับพลา”

(รวมเกียรติ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๒๖๐)

ตรีเพชรของหนุมานสามารถใช้ได้หลายลักษณะ ทั้งฟาด ฟัน ตัด ทิ่ม และก็แทง ส่วนระดับความรุนแรงระหว่างคมมีดสัมผัสกับร่างของศัตรูก็ขึ้นอยู่กับพลังกำลังของหนุมานที่ส่งไปยังตรีเพชร นอกจากหนุมานจะใช้ตรีเพชรเพื่อสังหารคู่ต่อสู้แล้วยังนำมาใช้เพื่อทำลายพิธีของฝ่ายตรงข้ามที่ตั้งใจจะให้เกิดผลเสียแก่พระรามและกองทัพ เช่นพิธีทนต์น้ำของกุมภกรรณที่ต้องการให้กองทัพพระรามขาดน้ำในการบริโภคและอุปโภคจะได้ถอยทัพกลับไป หนุมานจึงใช้ตรีเพชรแทงร่างกุมภกรรณจนทนไม่ไหวต้องยกเลิกพิธี ดังความว่า

“ช่วยชักตรีเพชรออกจากกาย	ลูกพระพายกวัดแกว่งเงื้อง่า
โลดโผนโจนถีบอสุรา	ด้วยกำลังกายาวานร
ต่างแหว่งต่างรับกันสับสน	สายชลเป็นระลอกกระฉอกฉาน
เสียงสนั่นครื้นครื้นถึงบาดาล	ชลธารก็ไหลลงไป

บัดนั้น	วาญบุตรวุฒิไกรใจหาญ
กริ้วโกรธพิโรธดั่งเพลิงกาฬ	โผนทะยานเข้าจับอสุรา
โจนขึ้นเหยียบบ่ายืนหยัด	ป้องปิดตระบองยักษ์ดา
แทงด้วยตรีเพชรอันศักดิ์ดา	ต้องกายพญากุมภันท์
เมื่อนั้น	น้องท้าวทศเศียรรังสรรค์

ส่งให้ลูกพระพายศักดิ์ดา แล้วมีวาจาอันสุนทร”
(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๘๐)

หนุมานยอมรับคำตำหนิของพระรามเสมอโดยไม่โกรธเคือง เช่น ตอนที่หนุมานทำเกินคำสั่งของพระรามไปเผากรุงลงกาทำให้พระรามกริ้วและต่อว่าหนุมานที่ใจร้อน ทำไปโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของนางสีดา หนุมานก็ก้มหน้ายอมรับผิดแต่โดยดีทั้งที่หนุมานได้ชี้แจงแล้วว่าตนไม่ได้บอกว่าเป็นข้าของพระรามแต่อย่างใด เมื่อหนุมานเห็นอากัปภิกิริยาของพระรามก็รู้สึกร้อนใจไม่อยากจะให้พระรามโกรธเพราะตนเป็นต้นเหตุ แสดงให้เห็นว่านอกจากหนุมานจะยอมรับผิดโดยไม่โต้เถียงหรือโกรธเคือง หนุมานยังเป็นห่วงความรู้สึกของพระรามอีกด้วย ดังความว่า

เมื่อนั้น	พระสุริยวงศ์องค์นารายณ์นาถา
ฟังลูกพระพายเทวา	ผ่านฟ้ากริ้วโกรธตั้งไฟพอน
กระที่บบาทมีราชบรรหาร	ดูคู่หนุมานชาญสมร
ภูใช้ให้ขุนวานร	ไปสืบข่าวบังอรแต่เท่านี้
เหตุใดจึงทำอหังการ	ฆ่าโคตรวงษายักษ์

อันองค์อัศวเศศอรไท	อยู่ในเนื้อมือไอ้โมหันท์
ถ้ามันโกรธฆ่าฟัน	สุดสะอื้นชีวันวายปราณ
ตัวกูผู้จะสงครามยักษ์	แมนเสียเมียรักยอดสงสาร
ก็จะฆ่าแสนทุกข์ทรมาน	เอ็งจะคิดอ่านประการใด
บัดนั้น	คำแหงหนุมานทหารใหญ่
ได้ฟังบัญชาภูวไนย	ร้อนใจตั้งไฟต้องพิช
กราบลงแล้วสนองพจมาน	ซึ่งเกินโองการนั้นโทษผิด
ควรถึงที่สิ้นชีวิต	พระทรงฤทธิ์จึงได้เมตตา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๕๘-๑๕๙)

ทุกสิ่งทีหนุมานทำลงไปก็เพราะความจงรักภักดีและโกรธแค้นแทนพระรามที่ต้องเศร้าโศกเสียใจจากการกระทำของทศกัณฐ์ ดังคำพูดของหนุมานความว่า

“ตัวกูทำการครั้งนี้ จงรักภักดีสุจริต

ตอนพระลักษมณ์ต้องหอกโมกขศักดิ์ของกุมภกรรณ หนุมานเป็นผู้กล้าไปเก็บยาเพื่อนำมา รักษาพระลักษมณ์และเข้ายึดรถพระอาทิตย์จนถูกเผา แสดงให้เห็นว่าเมื่อเทียบกับชีวิตของผู้เป็น นายแล้วชีวิตของหนุมานถือเป็นสิ่งเล็กน้อยมากและพร้อมยอมสละได้ทุกเมื่อ ความว่า

“เห็นพระอาทิตย์ขบรถ เลี้ยวลดตามเหลี่ยมสิงขร
 ล่วงจากทวีปอุดร ไชสี้อ่อนอ่อนขึ้นมา
 ขุนกระบี่ผู้ปรีชาไว ไม่อาลัยแก่ชีพสังขาร
 ผาดโผนโจนทะยานด้วยฤทธา ช่วยทำยรัถาพระสุริยัน”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๘๙)

หนุมานจงรักภักดีต่อพระรามอย่างไม่เสื่อมคลาย หลังเสร็จศึกทศกัณฐ์ พระรามได้มอบ เมืองนพบุรีให้ครองและแต่งตั้งให้เป็นพญาอนุชิตแต่หนุมานก็ยังทำหน้าที่ทหารเอกช่วยพระรามใน การสงครามปราบเหล่ายักษ์อยู่เป็นนิจ อาทิ ศึกทำวมหาบาล ศึกกาลสูร หรือการอุทิศกายเพื่อเป็น ประโยชน์ต่อกองทัพพระราม เช่น นิमितกายเป็นถนนให้พระพรตข้ามมหาสมุทรไท แต่สิ่งสำคัญต่อ หน้าที่ความเป็นข้าในพระองค์ก็คือการหมั้นเข้าเฝ้าผู้เป็นนายสมเ้าเสมอ ดังจะเห็นได้จากเมื่อคราว ศึกทำวมหาบาล หนุมานเดินทางไปช่วยพิเภกได้ทันเวลาก็เพราะหมั้นเข้าเฝ้าพระรามทำให้ทราบ สถานการณ์ความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ตลอดเวลา ดังความว่า

“เมื่อนั้น พญาอนุชิตชาญสนาม
 สถิตปราสาทแก้วแวววาม ทั้งสามเป็นสุขสวัสดิ์
 ตั้งอยู่ในธรรมทศพิช โดยกิจกษัตริย์เรื่องศรี
 เจ็ดวันไปเฝ้าพระจักรี ยังที่อยู่ยกยาพระนคร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๓๐)

“เมื่อนั้น พระสฤษดิรัจฉิรเรื่องศรี
 ทอดพระเนตรเห็นสารอสุรี ติดมาในที่ศรัชย์
 จึงหยิบขึ้นคลี่อ่านดู ก็รู้ว่าเกิดการศึกใหญ่
 คือสหายทศกัณฐ์ที่บรรลัย มาแต่กรุงไกรจักรวาล
 จึงมีบัญชาประกาศิต สั่งพญาอนุชิตใจหาญ
 ว่าลงกาเกิดศึกรณราญ ตัวท่านผู้มีศักดิ์ดา

จงรีบไปช่วยภรรยา
ฆ่าเสียให้สิ้นบรรดา
ทำทศศิริวงศ์รักษา
ด้วยกำลังฤทธาวานร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๓๙)

ข. เฉลียวฉลาดรอบคอบ

ความเฉลียวฉลาดรอบคอบของหนุมานเป็นประโยชน์เรื่องการศึกษาอย่างมาก เนื่องจากหนุมานจะใช้สติปัญญาอันแหลมคมคิดแผนการเพื่อลวงศัตรูโดยไม่ต้องใช้พลังกำลังในการเข้าต่อกร เมื่อศัตรูหลงกลหนุมานจึงค่อยใช้อาวุธประจำกายสังหารและนำศีรษะกลับมาถวายพระราม นอกจากนั้นความรอบคอบของหนุมานยังช่วยให้ปลอดภัยและปราบศัตรูได้อย่างเด็ดขาด ดังตอนที่หนุมานตามลงไปยังเนินเขาจักรวาลเพื่อสังหารตรีเมฆ ด้วยความช่างสังเกตและเฉลียวฉลาด ในที่สุดหนุมานก็ตามหาตรีเมฆจนพบ ความว่า

“เหาะรีบไปโดยอากาศ ดั่งพญาครุฑราชตัวหาญ
ถึงที่หาดแก้วสุรگانต์ ยังเนินจักรวาลคีรี
พินิจพิศดูในสมุทร ด้วยปรีชาวิญญูตมิกระบี่ศรี
เห็นพรายน้ำผุดขึ้นหลายที เหมือนค่านาคีที่บอกมา
ตรีเมฆอยู่มีมั่นคง กูจะลงไปจับยักษ์
คิดแล้วร้ายเวทอันศักดิ์ดา นิमितกายาวานร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๑๓๐)

ตอนพระรามให้หนุมานไปถวายแหวนแก่นางสีดานั้น หนุมานตรัสตรองดูแล้วจึงทูลว่าการที่จะถวายแหวนให้แก่นางนั้นกลัวว่านางจะไม่เชื่อใจคิดว่าฝ่ายของทศกัณฐ์อาจเป็นผู้เก็บมาได้ เพราะแหวนตกอยู่ในป่า อีกทั้งนางก็ไม่รู้จักหนุมานด้วยคงเป็นการยากจะให้นางมั่นใจในฐานะของตน พระรามจึงเล่าเรื่องเมื่อครั้งทำวชนกบิดาของนางสีดาได้ทำพิธีหาคู่ครองให้นางโดยจัดให้มีการยกธนูหาโมลี หากใครสามารถยกธนูได้คนนั้นจะได้เป็นสวามีของนาง พระรามก็ได้เข้าร่วมการแข่งขันครั้งนี้ เมื่อพระรามได้พบกับนางสีดาครั้งแรก ทั้งสองพระองค์ได้สบตากันจากช่องหน้าต่าง ความจริงข้อนี้มีเพียงพระรามและนางสีดาเท่านั้นที่รู้ จากเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นว่าหนุมานเป็นผู้มีความรอบคอบมาก ดังความว่า

“บัดนั้น

วาญบุตรวุฒิไกรใจหาญ

รับสไปธำมรงค์อลงการ
แล้วทูลว่าซึ่งพระองค์ใช้
แจ้งข่าวอัครราชเทวี
แต่ซึ่งจะถวายพระธำมรงค์
เกลือกนางจะแคลงวิญญูณ
พวกทศกัณฐ์ไปเที่ยวเล่น
หากแกล้งแต่งลงประโลมใจ
ข้อนี้ข้าบาทเห็นยากนัก
ทำไฉนจะให้พระเทวี

กราบกับบพทมาลย์ด้วยยินดี
ให้ไปปลงกาบุรีศรี
เพียงนี้พอได้ตั้งบัญชา
กับสไปแกองค์กนิษฐา
ว่าของนี้ตกอยู่ในไพร
ใครเห็นก็เก็บมาได้
มิใช่ทหารพระจักรี
ด้วยนางไม่รู้จักรกระบี่ศรี
สิ้นที่สงสัยในวิญญูณ”

“จงเอาความหลังเมื่อยกศิลป์
เนตรเรากับเนตรนางเทวี
ที่ช่องบัญชรปราสาท
ความลับข้อนี้สำคัญ

ในมิลิลาบุรีศรี
ถ้อยที่ถ้อยเต็มประจบกัน
ต่างคิดพิศवासเสียวสันต์
กัลยาจะสิ้นแห่งใจ”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๘๐)

ตอนที่หนุมานตามไปฆ่าวิรุณจำบัง หนุมานได้พบกับนางวานริน นางอัปสรซึ่งถูกพระอิศวรสาปให้รอคอยเพื่อบอกทางแก่ทหารเอกของพระราม หนุมานแปลงร่างเป็นมนุษย์รูปงาม เพราะคิดว่าสตรีเพศย่อมพอใจบุรุษมากกว่าลิงอย่างหนุมาน แสดงให้เห็นว่าหนุมานรอบคอบแม้ในเรื่องเล็กน้อย ความฉลาดครั้งนี้จึงนำหนุมานไปสู่ที่ซ่อนของวิรุณจำบัง ดังความว่า

“ถึงปากถ้ำแก้วแพรวพราย
จึงตรีกด้วยปรีชาไว
เจรจาปราศรัยกับนาง
จะเนิ่นนานเสียการพระสีกร
จำจะนิमितเป็นมนุษย์
เข้าไปใต้ถามนางเทวี
อันธรรมชาติกับบุรุษ
มาตรมั่นจะประสงคฺสิ่งใด

ถูกพระพายผู้มีอิศมาลัย
ครั้งจะไปด้วยเพศวานร
จะรังเกียจในทางสโมสร
ซึ่งตามมาราญรอนนสุรี
ให้บริสุทฺธิหนุ่มน้อยเฉลิมศรี
นำที่บังอรจะอ่อนใจ
สุดอยู่แต่ความพิศมัย
ก็จะได้สำเร็จตั้งจินดา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๑๘๕-๑๘๖)

ค. กล้าหาญ

อุปนิสัยเรื่องความกล้าหาญของหนุมานแสดงให้เห็นจากการปฏิบัติภารกิจและการสู้ศึกด้วยความมุ่งมั่นและจริงจังโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของตนเอง เช่นการเดินทางไปยังกรุงลงกาเพียงลำพังหลังจากนกสัมพาที่ชี้จุดที่ตั้งกรุงลงกาให้เห็น ทั้งที่พระรามให้องคตและชมพูพานเดินทางไปด้วยแต่หนุมานเกรงว่าหากไปหลายคนอาจจะไม่ปลอดภัย ดังความว่า

“วายุบุตรวุฒิไกรผู้ปรีชา	จึงว่าแก่สองกระบี่ศรี
แต่เราสามนายเท่านั้น	ฤทธิพอลข้ามสมุทรไท
อันโยธาวานรทั้งนั้น	จะไปสิ้นด้วยกันก็ไม่ได้
ตัวเราผู้เดียวจะลอบไป	เฝ้าองค์อรไทถึงลงกา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๙๙)

ในตอนที่พระรามถามหาผู้อาสาไปลวงเฝ้ากล้องดวงใจของทศกัณฐ์จากพระฤๅษีโคบุตร พระอาจารย์ของทศกัณฐ์ เนื่องจากไม่ว่าจะสังหารทศกัณฐ์อย่างไรก็ไม่อาจเอาชีวิตได้ พิเภกจึงทูลพระรามว่ามีวิธีเดียวที่จะฆ่าทศกัณฐ์ได้ก็คือ นำกล้องดวงใจทศกัณฐ์ที่ถอดฝากพระฤๅษีโคบุตรไว้มาบีบจนแหลกละเอียด การทำงานครั้งนี้เป็นงานเสี่ยงอันตรายมากเนื่องจากต้องไปในแดนของศัตรูหากทำงานผิดพลาดอาจถึงแก่ชีวิตได้ เหล่าขุนพลวานรต่างนั่งนิ่งมีเพียงหนุมานผู้เดียวที่อาสาทำงานนี้ด้วยความเต็มใจ แสดงให้เห็นความกล้าหาญของหนุมานที่มีมากกว่าทหารทั่วไป ความว่า

“บัดนั้น	วายุบุตรวุฒิไกรใจกล้า
เห็นทหารทั้งสองนครา	ก้มหน้าไม่ทูลประการใด
แต่นิ่งให้ถามถึงสามครั้ง	หวังจะดูศักดาอัชฌาสัย
ว่าทหารตนใดจะอาสา	ไปลวงพระมหารามูณี
ครั้นไม่มีผู้จะอาสา	ก็สมเจตนากระบี่ศรี
น้อมเกล้ารับราชวาที	ชูลีกรสนองพระโองการ
ข้าบาทวายุบุตรวุฒิไกร	ตั้งใจมาเป็นทหาร
จะขออาสาบาทมลาย	ลวงเอาวิญญานกุมภันท์”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๓๓๔)

ความกล้าหาญของหนุมานยังเห็นได้จากตอนอาสาพระรามไปหักด่านน้ำกรดที่มีอานุภาพ
ความรุนแรงมาก อาจกัดกร่อนร่างกายจนถึงแก่ชีวิตได้ ดังความว่า

“จึงมีพระราชวาที	ปรึกษาเสนีทวยหาญ
อันด่านมลิวันกรุงมาร	เป็นน้ำกรดเพลิงกัลป์ทั้งสองชั้น
ผู้ใดใครจะอาสา	หักด่านอสุราซึ่งก็ดกั้น
ให้ย่อยยับเป็นภัส์มธุลีกัลป์	จะให้ยกพลขันธ์เข้าไป
บัดนั้น	พญาอนุชิตทหารใหญ่
ก้มเกล้ากราบทูลทันทันใจ	เพียงนี้มีให้เคื่องบาทา
แต่ตัวของข้าผู้ทหาร	จะขอทำลายด่านยักษ์
ให้ย่อยยับด้วยกำลังศักดา	แต่ในเวลาวันนี้”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๔ หน้า ๖๘)

ในตอนศึกอัศกรรณ หนุมานได้แสดงความกล้าหาญโดยออกรบเพียงลำพังและสามารถ
สังหารพลยักษ์ล้มตายเป็นจำนวนมาก ดังความว่า

“ผู้เดียวโรมรันพันฟาด	องอาจเพียงพญาไกรสร
พลยักษ์ตายยับลงกับกร	วานรไล้รุกคดลูกคลี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๔๔๗)

ง. ช่างสังเกต

ความช่างสังเกตของหนุมานสามารถช่วยให้พระรามและกองทัพปลอดภัยจากกล
อุบายของทศกัณฐ์ ดังจะเห็นได้จากตอนที่ทศกัณฐ์ให้นางเบญกายแปลงเป็นนางสีดาลอยน้ำ
มาเพื่อหลอกให้พระรามเสียใจและยกทัพกลับ แต่ด้วยความช่างสังเกตของหนุมานจึงทูลพระราม
ว่าคงเป็นแผนของฝ่ายทศกัณฐ์มากกว่า เพราะโดยปกติศพคนยอมเฝ้าเปื่อยมีกลิ่นเหม็นแต่ศพนี้
ยังสดและไม่เหม็น ทั้งยังลอยทวนน้ำซึ่งผิดธรรมชาติ หนุมานจึงขอเข้าไปเผาไฟ เพราะหากเป็น
ยักษ์แปลงยอมทนความร้อนไม่ได้ ในที่สุดความจริงก็เปิดเผยว่าเป็นนางเบญกายแปลงมา ดังว่า

“บัดนั้น	หนุมานผู้มีอิชฌาสัย
ได้ฟังบัญชาภูวนาย	น้อมเศียรทูลไปด้วยปรีชา

อันภาพนี้ดูประหลาดนัก	ใช้องค์อัศวเรศเสนาหา
เห็นจะเป็นอสูรมารยา	แปลงมาให้เหมือนนางเทวี
ด้วยอุบายกลสงคราม	มิให้ข้ามไปเมืองยักษ์
พระองค์ทรงฟ้าธาดรี	ภูมิหยุดยั้งฤทัยคิด”

“บัดนั้น	วายุบุตรวุฒิไกรใจกล้า
ก้มเกล้าสนองพระบัญชา	ผ่านฟ้าจึงได้ปราณี
สำคัญมีมาก็จริงอยู่	พิเคราะห์ดูเป็นกลยักษ์
ธรรมดาสัตว์สิ้นชีวิ	มิได้เนาพองอย่าพึงคิด
อันศพนี้สดไม่มีกลิ่น	จะลอยวารินนั้นเห็นผิด
ทั้งพลับพลาพระองค์ทรงฤทธิ์	สถิตเห็นเฝ้าลงกากรุงไกร
เหตุไฉนจึงรูปศพนี้	จะลอยทวนวารีขึ้นมาได้
ข้าขอเอาขึ้นบนกองไฟ	ชั้นสูตรให้ประจักษ์ตา
แม้ว่าเป็นรูปอุบายกล	จะไม่ทนเพลิงแรงแสงกล้า”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๒๐๓-๒๐๔)

ความช่างสังเกตของหนุมานช่วยให้ทัพของพระรามปลอดภัยจากกลลวงที่ตั้งทัพจำแลงของทศกัณฐ์ เช่นในตอนที่พระรามให้ประคนธรรพไปเลือกดูชัยภูมิเพื่อตั้งทัพ แต่ประคนธรรพหลงอุบายของยักษ์จึงเลือกป่าที่ทศกัณฐ์เนรมิตไว้ แต่เมื่อพระรามให้หนุมานไปดูลาดเลาอีกครั้งกลับพบสิ่งผิดปกติเพราะเป็นสถานที่ที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์มาก แต่กลับไม่มีสิ่งมีชีวิตอาศัยอยู่ ผลปรากฏว่าเป็นกลลวงของฝ่ายตรงข้ามดังที่หนุมานตั้งข้อสังเกต แสดงให้เห็นว่าหนุมานมีเพียงช่างสังเกตเท่านั้นแต่ยังเก็บข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และตั้งสมมติฐานความเป็นไปได้อย่างชาญฉลาด แสดงถึงความเป็นผู้มีวิคิดเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของหนุมานอีกประการ ความว่า

“สองนายเดินเดาะเลาะทาง	ตามหว่างทิวแถวแนวป่า
ถึงที่นิมิตอสุรา	ถิ่นฐานโอฬารชอบกล
ประกอบด้วยมิ่งไม้หลายพรรณ	เรียงรันผลิดอกออกผล
ดิบห้ามสุกแซมแกมปน	งอมหล่นเกลื่อนกลาดดาษไป
อันหมู่วิหคทั้งหลาย	จะกล้ากรายมากินก็หาไม่
พิเคราะห์ดูด้วยปรีชาไว	ก็แจ้งใจว่ากลอสุรา

เหมือนคำพิพากกราบพูล

ดีร้ายภายใต้อัปถพี

อย่าเลยจะลงไปดู

คิดแล้วสำแดงเดชา

นเรนทร์สูรบีณภเวียงศรี

จะมีอสูรมารยา

ให้รู้อุบายยักษา

แทรกพื้นพสุธาลงไป”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๒๕๔-๒๕๕)

จ. เจ้าชู้

ความเจ้าชู้กรุ่มกริมของหนุมานเป็นลักษณะนิสัยอีกประการที่โดดเด่นของหนุมาน มักปรากฏพร้อมกับวาทศิลป์อันคมคายและแวววาวทำให้สตรีเคลิบเคลิ้มกับคำพูดของหนุมาน แม้ในปัจจุบันนิสัยเจ้าชู้เป็นสิ่งไม่พึงประสงค์ของสังคมและคนทั่วไป แต่ในอดีตการมีภรรยามากถึงเป็นบารมีอย่างหนึ่งของเพศชาย เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสามารถในเรื่องรักและการปกครองคนให้อยู่ในควบคุมได้ ส่วนหนุมาน ความเจ้าชู้เป็นเหตุผลหนึ่งที่ช่วยให้ภารกิจของหนุมานสำเร็จได้ด้วยดีก็เนื่องจากมีนารีคอยอุปถัมภ์ ในรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ หนุมานมีภรรยาถึง ๕ คน ไม่รวมนางมณฑิลาซึ่งหนุมานได้เพราะต้องการทำลายพิธีหุงน้ำทิพย์ ภรรยาของหนุมานอยู่ในรูปลักษณะของปลา ยักษ์ และนางฟ้า ซึ่งได้แก่ นางสุพรรณมัจฉา นางเบญกาย นางสุวรรณกันยุมมา นางบุษมาลี และนางวานริน จะเห็นได้ว่าหนุมานมีภรรยาช่วยเหลือครบทั้ง ๓ ภพ คือ โลกมนุษย์ โลกบาดาล และบนสวรรค์ และคอยให้ความช่วยเหลือแม้จะผิดต่อวงศ์ตระกูลหรือผู้มีพระคุณ เนื่องจากสตรีแต่ละคนหลงในคารมของหนุมาน อย่างไรก็ตามนิสัยข้อนี้เป็นประโยชน์ต่อภารกิจของหนุมานอย่างมาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

นางเบญกาย ลูกสาวของพิเภก ครั้งหนึ่งเคยรับคำสั่งของทศกัณฐ์ แปลงกายเป็นนางสีดา และล่อยทวนน้ำไปลวงพระรามให้หลงกล แต่หนุมานจับพิรุณได้ พระรามให้อภัยโทษและให้ส่งนางกลับยังกรุงลงกา ระหว่างทางหนุมานได้นางเป็นภรรยา ดังในบทอัศจรรย์ ความว่า

“ดวงเอยดวงสมร

แสนรักพี่รักอรไท

ความจริงไม่ล่อลวงเจ้า

อันแสนสมบัติในลงกา

เราสองก็จะครองกันเป็นสุข

ว่าพลางคว่ำไขว้ไปในที่

เจ้างามอนผู้ยอดพิสมัย

ว่าไยจะนี้กัลยา

ยุพเยาว์แฉ่งน้อยเสน่ห์หา

จะได้แก่บิดาของเทวี

แสนสนุกภิรมย์เกษมศรี

ขุนกระบี่หยอกเย้ากัลยา”

“น้องเอยน้องรัก	เยาวลักษณ์ผู้มิ่งमारศรี
ผลึกพี่เสียไยนางเทวี	ปราณีบ้างเกิดนะนงคราญ
ว่าพลางอิงแอบแนบชิด	จุมพิตด้วยความเกษมศานต์
ประคองต้องดวงปทุมมาลัย	หอมหวานกลิ่นรสเสาวคนธ์
ภุมเรศร่อนลงประจวบเกล้า	เร่าร้องก้องในโพยมहन
เชยซาบเกษตรโกมล	ฝนสวรรค์ครั้นครั้นธาตรี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๒๑๑)

ต่อมาในตอนหลังหนุมานมีโอกาสดูกลับไปหานางเบญกายอีกครั้งเพื่อขอน้ำล้างเท้านาง เพื่อเปิดอุโมงค์ที่ทศกัณฐ์ใช้ประกอบพิธีชุบกายให้เป็นกายสิทธิ์ เมื่อไปถึง นางเบญกายได้ตัดพ้อหนุมานที่ห่างหายไปนาน ฝ่ายหนุมานได้ตอบคำตัดพ้อของนางและขอความช่วยเหลือในเวลาเดียวกัน ฝ่ายนางเบญกายเมื่อได้ฟังคำปลอบประโลมก็ยอมช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ดังความว่า

“ว่าไยจะนั้นนะนางลักษณ์	ไซ้พี่ไม่รักดวงสมร
จนใจด้วยองค์พระสีกร	ไซ้ให้ราษฎรอนไพร
ยังไม่เสร็จจรนรงค์สงคราม	โถมงามจึงร้างห่างพี่
บัดนี้รับสั่งพระจักรี	ให้มาล้างพิธีทศกัณฐ์
จนใจด้วยแผ่นศิลา	ปิดปากมหาอุโมงค์ม่น
จะขอน้ำล้างเท้าของเจ้านั้น	ไปแก้เวทมนให้เสื่อมคลาย”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๑๔๒)

ภรรยาอีกคนหนึ่งตนของหนุมานก็คือนางสุพรรณมัจฉา ลูกสาวของทศกัณฐ์ ความสัมพันธ์ระหว่างหนุมานกับนางจึงเข้าสำนวนที่ว่าล้วงคองูเห่าคือกล้ำมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับลูกของศัตรูสำคัญของทัพพระราม หนุมานพบนางเมื่อได้รับคำสั่งจากพระรามให้จงถนนเพื่อไปลงกา การขนหินของบรรดาวานรทำให้เกิดเสียงดังไปถึงเมืองลงกา ทศกัณฐ์จึงให้นางสุพรรณมัจฉามาทำลายถนนของฝ่ายพระรามหลังจากที่ทหารยักษ์สุกรสารทำพลาดจึงถูกหนุมานจับได้ นางสุพรรณมัจฉาจึงพาบริวารมาขนหินที่พวกหนุมานถมไว้ออกไปทันที ไม่นานแผนการของนางก็ถูกหนุมานจับได้ ในตอนแรกหนุมานโกรธมาก แต่เมื่อจับนางสุพรรณมัจฉาได้แล้วและได้ยินเสียงอันไพเราะของนางเป็นเหตุให้หนุมานลืมโกรธและเกี่ยวพาราสีจนได้นางเป็นภรรยาอีกตน จากนั้นนางสั่งฝูงปลาให้นำหินกลับมาไว้ที่เดิม ดังความว่า

“บัดนั้น	หนุมานผู้ชาญชัยศรี
ฟังนางมัจฉาพาที	เทวีวอนขอชีวิต
เพราะเสียงเพราะรสพจนารถ	เสียวสวาทรมริงตะลึงจิต
ความโกรธเลื่อมหายละลายคิด	พิศพักตร์แล้วกล่าววาจา”
“สุดเอยสุดสวาท	นุชนาฏผู้มิ่งมารศรี
รักเจ้าเท่าดวงชีวิ	อย่าหยิกข่วนพื้ให้เจ็บนัก
ความแสนพิศวาสนาภาน้อง	จะต้องถ้อมมิให้มือหนัก
ไซ้จะลงเจ้าเยาวลักษณ์	ดวงจักขุพื้จเมตตา
ว่าพลางอิงแอบแนบชิด	จุมพิตปรางเปรมนาสา
ค่อยประคองต้องเต้าสุมณฑา	วายุพัดพัดมาอิงอล
พระสมุทนต์ฟองนองระลอก	คลื่นกระฉอกพัดฝั่งกุลาหล
เมฆมัวทั่วทิศโทยมบน	ฝนสวรรค์พรอยพรมสุมาลี
อันดวงโกสุมปทุมมาลัย	ก็เบ่งบานคลี่คลายเกสรศรี
สองสมขมรสฤาดี	ต่างเกษมเปรมปรีดีทั้งสองรา”

“เจ้าพื้จสั่งฝูงปลา	ให้คาบศิลาในสาคร
มาไว้ในที่วังวน	ให้เป็นถนนเหมือนแต่ก่อน
ตัวพื้ก็จะพันโทษกรรม	ดวงสมรจงได้ปราณ”

“ครั้นถึงที่อ่าวชลธร	จึงสั่งบริวารมัจฉา
จงไปคาบขนศิลา	คืนมาที่เก่าให้พร้อมกัน”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๒๓๒-๒๓๔)

จ. สุภาพเรียบร้อย

เมื่อหนุมานปฏิบัติต่อผู้เป็นนายหรือผู้ที่อยู่ฝ่ายธรรมเช่นเดียวกัน หนุมานจะแสดงความเคารพอย่างสุภาพเรียบร้อยทั้งตอนพบกันหรือก่อนจะลาจาก รวมถึงการตั้งจิตอธิษฐานถึงองค์พระอิศวรผู้ประทานเวทย์คาถาอาคมให้แก่หนุมาน เมื่อต้องนำมนตร์กลใดออกมาใช้หนุมานจะพนมมือและระลึกถึงพระอิศวรทุกครั้ง แสดงถึงการเป็นผู้มีมารยาทดีและกตัญญูรู้คุณผู้ที่ประสาทวิชา ดังตัวอย่างก่อนออกปฏิบัติภารกิจหนุมานจะต้องถวายบังคมลาพระรามทุกครั้ง รวมถึงเมื่อทำงานสำเร็จก็จะกราบถวายรายงานและเล่าสิ่งที่เกิดขึ้นให้ฟังเสมอ ดังความว่า

“เมื่อนั้น
ได้ฟังพิภกอสูรี
ตรีสสังองค์ควายบุตร
จงไปมล้างพิธีขุนमार
บัดนั้น
กัมเกล้ารับสั่งพระสีกร

พระกฤษณ์รักษ์เรืองศรี
จึงมีพระราชโองการ
ท่านผู้ฤทธิรุทรกล้าหาญ
ด้วยปรีชาชาญของวานร
องค์ตฤมนานชาญสมร
ลาแล้วบทธจรรอออกมา

บัดนั้น
ครั้นเห็นกุมภกรรณอสูรา

องค์ตฤมนานหาญกล้า
เลิกพลโยธาพลาการ

ครั้นถึงน้อมเศียรบังคมทูล นเรนทร์สุธาปิณฑนาภา
เข้าไปมล้างกิจวิทยา อสูรานั้นเสียพิธี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๗๒)

หากเป็นการแสดงออกทางกายของหนุมานที่มีต่อพระรามก็จะยิ่งสุภาพและนอบน้อมเท่า
ทวีคูณ ดังแสดงให้เห็นเมื่อครั้งหนุมานถวายน้ำปัญจมหานทีแด่พระราม ความว่า

“ยกกรน้อมเศียรอภิวัตน์ กราบลงแทบบาทบพศรี
ถวายปัญจมหานที กับสังกรณีตรีชวา
แล้วทูลความพระพรตพระสัสตรุด ทั้งสองพระนุชกนิษฐา
แก่องค์สมเด็จพระจักรา ตามบัญชาสั่งทุกประการ”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๗๓)

เมื่อใดหนุมานต้องการใช้เวทมนตร์เพื่อขยายร่าง แปลงกาย หายตัว หรือใช้คาถาสะกดทัพ
ก็จะพนมมือขึ้นแล้วระลึกถึงพระผู้เป็นใหญ่ก่อนเสมอ แสดงให้เห็นความเป็นผู้มีมารยาทแม้ว่า
หนุมานจะเป็นเจ้าของพรนี้โดยสมบูรณ์เนื่องจากได้รับพระราชทานโดยตรง แต่หนุมานก็ยังระลึก
ถึงพระคุณของผู้ให้จึงตั้งจิตคารวะก่อนใช้พรเสมอ ดังเหตุการณ์ตอนสังหารไมยราพ หนุมาน
สำรวมจิตและรำยมนต์เพื่อเข้าสู่ร่างที่ใช้ในการต่อสู้ ความว่า

“เมื่อนั้น
วายุบุตรผู้ปรีชาหาญ

พียงนางบอกแจ้งทุกประการ	ยินดีปานได้ฝากฟ้า
เท่าเหยียบบอสุราไว้มัน	<u>กรนั้นประนมเหนือเกศา</u>
<u>ก็ร้ายพระเวทอันศักดิ์ดา</u>	นิมิตกายกายาวานร
ภาพนั้นใหญ่เท่าพรหมาน	สูงตระหง่านดั่งหนึ่งสิงขร
พร้อมทั้งสี่พักตร์แปดกร	สำแดงฤทธิรอนเกรียงไกร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๔๒)

บุคลิกและอุปนิสัยที่ให้โทษ ส่วนบุคลิกและอุปนิสัยที่ให้โทษของหนุมานก็คือ ลักษณะที่ยั่วโทสะฝ่ายตรงข้าม ขาดสติ และทุกชน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ก. ยั่วโทสะ

หลังจากสังหารข้าศึกสำเร็จ หนุมานมักแสดงกิริยายั่วโทสะฝ่ายตรงข้ามให้โกรธ ทั้งแสดงอาการล้อเลียนด้วยการปรบมือขบใจ แสดงสีหน้าว่าเร็งเบิกบานทั้งที่เพิ่งปลิดชีวิตศัตรู เมื่อไม่นาน หรือกระทั่งพูดจาดูถูกความสามารถของอีกฝ่าย สิ่งเหล่านี้ล้วนกระตุ้นความโกรธของคู่ต่อสู้ให้เดือดดาลยิ่งขึ้น ดังเหตุการณ์หลังหนุมานสังหารนนทกาล ก็โยนศพทิ้งไว้หน้าราชรถของ กุมภกรรณ ดังความว่า

“บัดนั้น	นนทกาลฤทธิแรงแข็งขัน
กริ้วโกรธพิโรธดั่งไฟกำลပ်	กุมภภัณฑ์โจมตีจับหนุมาน

บัดนั้น	คำแห่งหนุมานชาญสมร
รับรองป้องปิดคทาธร	วานรโจมตีจับอสุรี
แทงด้วยตรีเพชรชัยชาญ	ต้องอกนนทกาลยักษ์
ล้มลงกับพื้นธรณี	ก็สิ้นชีวิตด้วยฤทธา

<u>แล้วจับศพไปโยนทิ้ง</u>	<u>ต้องหนำรถชัยยักษา</u>
<u>ทำเป็นยักคิ้วหลิวตา</u>	<u>ตบมือชี้หน้าขุนมาร</u>
เหวี่ยงเหวี่ยงกุมภกรรณขุนยักษ์	ตัวเองอี๊กอวดหาญ
วันนี้เศียรมึงจะแหลกลาญ	วายปราณด้วยศรพระจักรี
เมื่อนั้น	พญากุมภกรรณยักษ์
ได้ฟังหนุมานพาที	โกรธดั่งอัคคีไหม้ฟ้า

กระที่บาทพาดแผดสุรเสียง สำเนียงสนั่นดังฟ้าผ่า
 เหวยเหวยไอลิ่งพาลา มึงอย่าเจรจาให้เกินพัคตร์”
 (รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๔๑๔)

ท่าทีของหนุมานที่ทำให้ฝ่ายตรงข้ามบันดาลโทษยังแสดงให้เห็นจากการต่อสู้ระหว่าง
 หนุมานกับบรรลัยกัลป์ เมื่อหนุมานรับศรของบรรลัยกัลป์ไว้ได้ ก็นำมาหักเล่นและยังกระโดดโลด
 เต็นล้อเลียน พร้อมกับร้องทำให้บรรลัยกัลป์แผลงศรใส่ทั้งที่หนุมานทำลายอาวุธนั้นแล้ว ความว่า

“บัดนั้น คำแหงหนุมานชาญสมร
 แผ่นผืนใจคิดว่าทั้งสองกร ฉวยรวบเอาศรอสสุรา
 ได้แล้วก็หักโยนเล่น โลดเต็นร้องเย้ยยกษา
 เหตุใดไม่แผลงเข้ามา นิ่งอยู่ให้ซ้ำด้วยอันใด
 ว่าแล้วพาดแผลงสำแดงฤทธิ์ ทศทิศกัมปนาทหวาดไหว
 กวาดแกว่งตรีเพชรดั่งเปลวไฟ เข้าไล่โจมตีจับอสุรี”

เมื่อนั้น บรรลัยกัลป์ลีลิตศึคดียกษา
 รับรองป้องปัดไปมา อสุราโจมตีจับวานร
 กลับกลอกโรมรันประจัญรบ หลีกหลบด้วยกำลังชาญสมร
 หวดด้วยคทามหาธร ต้องกายวานรหลายที”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๔๗๒)

ข. ขาดสติ

ในหลายเหตุการณ์แสดงให้เห็นว่าหนุมานไม่มีสติยับยั้งอารมณ์และความรู้สึก
 ของตนเป็นเหตุให้ถูกพระรามตำหนิจนทำให้เสียใจและผิดหวังหลายครั้ง แต่นั่นก็เพราะหนุมาน
 หวังดี ต้องการทำให้พระรามพอใจ ไม่ต้องเหนียวจากการลงมือทำด้วยพระองค์เอง อาทิ ตอน
 หนุมานเฝ้ากรุงลงกาเพราะโกรธแค้นทศกัณฐ์แทนพระรามที่บังอาจลักพาตัวนางสีดาไป ความว่า

“บัดนั้น วายุบุตรผู้มีอชฌาศัย

ครั้งออกมาพันอรไท	ก็ป็นขึ้นต้นไม้ใบบัง
แล้วจึงดำริตรีการ	ฎเป็นทหารพระทรงสังข์
จะอาสาหักศึกด้วยกำลัง	ยังไม่เห็นมีออสุธา
วันนี้จะลองฤทธิ์ดู	ให้รู้กำลังยักษา
สังหารผลาญเสียให้เปลืองตา	สงครามภายหน้าจะเบาใจ”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๒๔)

หลังฝ่ายทศกัณฐ์จับตัวหนุมานได้ หนุมานก็พยายามให้ฝ่ายทศกัณฐ์จุดไฟเผาตนเพื่อจะ
ใช้ไฟเป็นต้นเพลิงเผากรุงลงกาตามแผนขั้นต่อไป ดังความว่า

“บัดนั้น	คำแหงหนุมานทหารใหญ่
ได้ฟังอสุรีก็ตั้งใจ	แกล้งกล่าวใส่ไคล้ด้วยมารยา
ซึ่งจะฆ่าข้าด้วยอาวุธ	ไหนจะสิ้นสุดสังขาร
จงให้อาณูนล้าลิมา	กับผ้าชุบน้ำมันยาง
.....
แล้วจึงเอาไฟจุดเข้า	เผาให้สิ้นชีพอสัญ
เลือดเนื้อก็จะสูญไปด้วยกัน	ไม่ทันทนทุกข์เวทนา

บัดนั้น	คำแหงหนุมานทหารใหญ่
ครั้งเพลิงติดขึ้นก็ตั้งใจ	วิ่งเินเข้าในไพชยนต์
เที่ยวจุดปราสาทราชฐาน	เพลิงกาฟุ้งโรจน์โพยมहन
โรงช้างโรงม้าเรือนพล	อลวนไปทั้งธานี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๔๖-๑๔๘)

หลังจากหนุมานทูลเล่าเรื่องไปเผากรุงลงกา พระรามก็โกริ้วหนุมานมากเพราะเกรงว่า
ทศกัณฐ์จะทำร้ายนางสีดาเพื่อระบายความแค้น แต่พระรามมิได้นึกถึงความคิดและความรู้สึกของ
หนุมานว่าที่เข้าไปทั้งหมดก็เพื่อพระราม แม้หนุมานจะถูกตำหนิและต่อว่าแต่ก็ไม่คิดโกรธพระราม
เลยแม้แต่น้อย ดังความตอนหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่าหนุมานเองก็ตระหนักดีว่า ในเหตุการณ์ครั้งนี้
ตนเองทำลงไปด้วยความถูความจริง ความว่า

“บัดนั้น	คำแหงหนุมานชาญสมร
----------	-------------------

รับผ้าชุบสรองพระสีกร	ทูนเศียรแล้วถอนใจคิด
ตัวกูทำการครั้งนี้	จงรักภักดีสุดจริต
มิได้อาลัยแก่ชีวิต	ทะนงใจไม่คิดตรีการ
เห็นผิดเป็นชอบด้วยโมหันธ์	ป้อมสั้นชีวันสังขาร”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๑๕๗)

พฤติกรรมของหนุมานในอีกเหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าหากทำสิ่งใดโดยขาดสติแล้วก็จะก่อให้เกิดผลเสียตามมา ดังตอนที่พระรามจะสร้างเมืองให้หนุมานหลังเสร็จศึกลงกา ครั้นพระรามแผลงศรไปยังสถานที่สร้างเมืองแล้ว หนุมานก็ใช้หางกวาดพื้นด้วยความหวังดีเพราะไม่อยากจะให้พระรามผู้สูงศักดิ์ต้องทำเพื่อชำระรับใช้ของตนแต่หนุมานก็ลืมคิดไปว่าในอีกมุมหนึ่งอาจเป็นการหมิ่นพระเกียรติของพระรามด้วยการขัดพระประสงค์ของพระองค์ ดังความว่า

“จึงเอาหางกวาดไปทั่วทิศ	ด้วยกำลังฤทธิ์แก่ล้าวกล้ำ
ให้เป็นกำแพงพารา	เสร็จแล้วกลับมาด้วยอ่องไว”

“ครั้นถึงจึงคลานเข้าไปเฝ้า	น้อมเกล้าบังคมประนมไหว้
ทูลว่าข้าตามศรชัย	ไปในพางพื้นอัมพร
พรหมาศตรรกเห็นอสีขริน	เก้ายอดแตกสิ้นทั้งสิงขร
ไม่ไฉนหักยับด้วยฤทธิ์รอน	เป็นพื้นดินดอนไปทั้งนั้น
สุธาธารสะอ้านชาวสะอาด	ข้ากวาดเป็นปรากฏารกัน
ภูมิฐานกว้างใหญ่ก็คล้ายกัน	กับเขตขัณฑ์นครอยุธยา”

“เมื่อนั้น	พระสฤษดิรักษนาถา
ฟังลูกพระพายผู้คักดา	ผ่านฟ้าอัดอั้นตันใจ
ตรัสว่าเราใช้แต่ไปดู	ให้รู้ว่าครตกที่ไหน
แจ้งแล้วจะยกพลไป	สร้างสรรคเมืองให้วานร
ตราบสิ้นพระจันทร์พระอาทิตย์	เหตุใดควรคิดทำก่อน
ไหนเลยจะเป็นสถาวร	เราจะบพทจรก็เสียที”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๒๔)

หลังจากเห็นพระรามไม่พอใจ หนุมานก็ตำหนิตนเองที่ท่าลงไปโดยขาดสติ ดังความว่า

“เมื่อนั้น	พญาอนุชิตเรื่องศรี
ตกใจตะลึงทั้งอินทรี	ตั้งหนึ่งชีวิตจะบรรลัย
เสียแรงภูผู้ปรีชาชาญ	จะพิจารณาการก็หาไม่
มาลวงบรรหารพระภูวไนย	น้อยใจเป็นพันคนนา
ยิ่งคิดยิ่งแค้นแน่นอก	เสโทไหลตกอาบหน้า
ไม่รู้ที่จะสนองพระบัญชา	ก้มพักตรานิ่งไม่ดึงกาย”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๒๔)

ค. ชุกชน

ความชุกชนของหนุมานเป็นเหตุให้กำลังลดลงเหลือเพียงครึ่งหนึ่งจนกว่าจะพบพระรามและให้พระองค์ลูบหลังให้กำลังจึงจะกลับมาเท่าเดิม แสดงให้เห็นว่าแม้หนุมานจะเก่งกล้าสามารถในการรบมากเพียงใดแต่ด้วยสัญชาตญาณของลิงป่าที่อยู่ภายในจิตใจกลับมีอิทธิพลเหนือกว่าความสามารถที่ประกอบสร้างขึ้นภายนอก จึงทำให้หนุมานยังคงรักสนุกและมีความสุขกับการปีนป่ายต้นไม้เหมือนลิงทั่วไป ดังเช่นความคิดของหนุมานนั้นคือต้องการที่จะเล่นชนตามประสาวนร ดังความว่า

“เที่ยวคะนองลงอุทธีบนอากาศ	องอาจหาเกรงผู้ใดไม่
เห็นสวนพระอุมาอรไท	ดีใจก็ตรงเข้ามา
เที่ยวถอนพฤษภามลาผล	โน้มต้นเก็บลูกเป็นภักษา
หักโค่นเกลื่อนกลาดดาษดา	วานรทำเล่นประสาใจ”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๖๙-๗๐)

นอกจากความชุกชนของหนุมานจะเป็นเหตุให้สูญเสียกำลังทางกายด้วยการถูกสาปแล้ว ความชุกชนตามสัญชาตญาณลิงป่ายังทำให้หนุมานเมื่อครั้งได้รับแต่งตั้งเป็นพญาอนุชิตสูญเสียความมั่นใจในความเป็นเจ้าเมืองผู้ปกครองคนถึงขนาดขอลาออกบวช เนื่องจากถูกเหล่านางสนมก้านัลหัวเราะเยาะเนื่องจากใช้เท้าเกาศีระขณะปีนต้นไม้เพื่อเก็บผลไม้กิน แสดงให้เห็นว่าแท้จริงแล้วบทบาทที่เหมาะสมที่สุดสำหรับหนุมานก็คือ ทหารหาญผู้จงรักภักดีไม่ใช่เจ้านาย ดังความว่า

“พอย่างมะม่วงนั้นตกตรง ลงเหนือเศียรเกล้ากระบี่ศรี
 เอาหัตถ์เข้าปัดเป็นหลายที มิได้ถนัดตั้งใจ
 ยกเท้าขึ้นเกาทั้งสองข้าง ยางนั้นจะลอกก็หาไม่
 มือเซ็ดดินแคะขุ่นไป ตามวิสัยวานรไม่สงกา”

“เมื่อนั้น พญาอนุชิตทหารใหญ่
 เหลือบเห็นฝูงอนงค์นางใน อยู่ใต้ต้นไม้สะกิดกัน
 ต่างแลมาดูแล้วแย้มยิ้ม พริ้มพัศตร์สำรวจสรรพสันต์
 อภัยศอดสูหมู่กำนัล จะอยู่ดูหน้ามันไม่เต็มตา
 ตัวกูจะไปสร้างพรต บวชเป็นดาบสอยู่กลางป่า
 จำเวญเมตตาทาวนา ดีกว่าที่ครองเวียงชัย
 คิดแล้วผาดแผลงสำแดงฤทธิ์ มีดมิดหาเห็นตัวไม่
 เหาะทะยานผ่านฟ้าว่องไว ตรงไปอยู่ธยานี”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๓ หน้า ๕๕๖-๕๕๘)

๔.๑.๔ บทบาท

บทบาทก็คือพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติตามสถานภาพที่เป็นอยู่และเป็นพฤติกรรมที่สังคมคาดหวังให้บุคคลนั้นกระทำ ด้วยเหตุนี้บทบาทของหนุมานที่ปรากฏในรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ก็คือ บทบาทของทหารเอกของพระรามผู้มีความสามารถสมบูรณ์ทั้งด้านพลังกำลังและด้านสติปัญญา ดังจะเห็นได้จากกำเนิดและภาพลักษณ์ภายนอก รวมถึงอุปนิสัยที่ส่งเสริมกันให้หนุมานกลายเป็นทหารเอกผู้เก่งกล้าคนสำคัญของกองทัพพระรามตามพระประสงค์ของพระอิศวรในการให้กำเนิดหนุมานขึ้นมาเพื่อเป็นทหารเอกของพระราม ดังความว่า

“มาจะกล่าวบทไป ถึงพระอิศวรนาถา
 แจ้งว่านวนนางอัจนา โกรธาสาปราชบุตรีไป
 ให้ยืนดินเดียวเหนี่ยวกินลม ยอดพนมจักรวาลเนินไศล
 กูจะให้มิบุตรวุฒิไกร จะได้เป็นทหารพระจักรา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๑ หน้า ๖๗)

พระรามจะชื่นชมในความเก่งกาจของหนุมานทุกครั้งหลังจากเสร็จศึกสงคราม แต่ละถ้อยคำล้วนบ่งบอกถึงความสำคัญของหนุมานว่าหากขาดหนุมานแล้วภารกิจต่างๆ คงจะไม่สำเร็จได้ อีกทั้งยังเป็นความโชคดีของทัพพระรามที่มีทหารผู้มีความเก่งกล้าสามารถเช่นหนุมาน อาทิ ตอนที่หนุมานได้รับบัญชาให้ไปสังหารกุมภสาครซึ่งมีหน้าที่เฝ้าสระมรกตก่อนพระรามจะยกทัพไปตั้งบริเวณนั้น แสดงให้เห็นบทบาทของทหารในแง่ของการเชื่อฟังคำสั่งของนาย และคอยดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้เป็นนาย ดังคำชมหนุมานของพระราม ความว่า

“เสร็จแล้วตัดเศียรขุนยักษ์	สำแดงสิทธิศักดิ์กำลังหาญ
แผ่นขี้ผึ้งพันคันทันต์	เหาะทะยานไปยังพลับพลา
ครั้นถึงกราบบาทพระนารายณ์	แล้วถวายเศียรเกล้ายักษ์
ทูลความแต่ต้นจนปลายมา	ท่ามกลางเสนาวานร
เมื่อนั้น	พระตรีภูวนาทรงศร
ได้ฟังกระบี่ฤทธิรอน	ภูธรชื่นชมด้วยสมคิด
ทอดพระเนตรดูเศียรอสุรี	แล้วมีบัญชาประกาศิต
อันศรีหนุมานนี้ชาญฤทธิ	ใช้ได้ตั้งจิตจินดา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๒๖๑)

ตอนศึกไมยราพหนุมานก็เป็นผู้เดียวที่ตามลงไปยังใต้บาดาลเพื่อช่วยพระราม แม้ต้องฟันฝ่าด่านอันตราย ต่อกรกับทหารยักษ์และสัตว์ประหลาดมากมาย แต่ในที่สุดก็สามารถนำตัวพระรามกลับมาได้ แสดงให้เห็นถึงบทบาทของทหารที่นั่นคือ กล้าหาญและกตัญญูต่อผู้เป็นนาย ดังคำชมของพระราม ความว่า

“บัดนั้น	ลูกพระพายผู้มียศถา
ก้มเกล้าสนองพระบัญชา	ข้าตามไปยังบาดาล
ตีด่านอสุราห้าชั้น	ได้โรมรันกันหนักหักหาญ
แล้วฆ่าไมยราพขุนมาร	วายปราณสุดสิ้นชีวี”
“กราบทูลแต่ต้นจนปลาย	บรรยายแจ้งความถ้วนถี่
เสร็จแล้ววางเศียรอสุรี	ท่ามกลางกระบี่โยธา”

“เมื่อนั้น	พระตรีภพโลกนาถา
ฟังความตามเรื่องทีทุลมา	ทั้งเห็นเศียรอรุสาธาธาธา
ประจักษ์แจ้งจริงทุกสิ่งไป	ภูวไนยชื่นชมเกษมศานต์
จึงตรัสสรรเสริญหนุมาน	ความชอบของท่านนี้มากนัก
ตามไปด้วยใจตัญญู	ผู้เดียวทำการหาญหัก
มั่นเสริ์สงครามในเมืองยักษ	เราจักให้ผ่านอยุธยา”

(รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เล่ม ๒ หน้า ๓๔๕)

ตัวละครหนุมานที่ปรากฏในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ เป็นวานรเผือกที่มีกำเนิดจากเทพอาวุธ ๓ ประการ ของพระอิศวรที่มีเทวโองการให้พระพายนามาชัดได้ ปากของนางสวาทะซึ่งยืนตืนเดียวเหนียวกินลมอยู่เชิงเขา และให้พระพายรับเป็นพ่อคอยดูแลความปลอดภัยแก่วานรที่มีชื่อว่า “หนุมาน” เมื่อแรกเกิดหนุมานมีรูปร่างสูงใหญ่เท่ากับอายุได้ ๑๖ ปี มี ๔ หน้าและ ๘ มือ รวมทั้งสามารถหาวเป็นดาวเป็นเดือนได้ ลักษณะเด่นของหนุมานก็คือ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้วที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดและมีเพียงองค์นารายณ์อวตารเท่านั้นจึงจะมองเห็นได้ ความสามารถและคุณสมบัติพิเศษของวานรตนนี้ก็คือ เหาะเหินเดินอากาศได้ แปลงกายหายตัวได้ และมีชีวิตที่เป็นอมตะ หากบาดเจ็บจนสลบไปแค่เพียงลมพัดผ่านผิวกายก็จะฟื้นขึ้นได้ นอกจากนี้ยังเป็นผู้มีฤทธิ์เดชเก่งกล้า มีพลังมหาศาล และมีอาวุธประจำกายคือ ตรีเพชร หนุมานมีหน้าที่สำคัญซึ่งถือเป็นสาเหตุของการกำเนิดขึ้นมาบนโลกมนุษย์ก็คือ เพื่อรับใช้พระราม ด้วยการปราบเหล่ายักษ์ หลังจากหนุมานถวายเป็นตัวเข้ารับใช้พระรามก็มีหน้าที่สำคัญคือปฏิบัติภารกิจตามรับสั่งของพระองค์ในการทำศึกสงครามด้วยความจงรักภักดีและกล้าหาญ แม้ต้องเหน็ดเหนื่อยเพียงใดก็ตาม แต่กระนั้นด้วยปัญญาอันเฉลียวฉลาดและความช่างสังเกตของหนุมานยังช่วยผ่อนแรงด้วยการใช้อุบายและกลลวงนานาประการเพื่อให้ศัตรูหลงกลโดยไม่ต้องผจญศึกหรือห้ำหั่นกัน นอกจากนี้หนุมานยังใช้เสน่ห์ส่วนบุคคลมัดใจสตรีเพื่อประโยชน์ต่อภารกิจตนทั้งหมดล้วนแสดงให้เห็นว่าหนุมานเป็นข้ารับใช้ที่ซื่อสัตย์และเป็นทหารเอกผู้จงรักภักดีของพระราม บุคลิกลักษณะและบทบาทดังกล่าวยากจะหาใครเสมอเหมือนได้

๔.๒ ลักษณะของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ยังคงเค้าเดิมของตัวละครหนุมานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

ลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันปรากฏทั้งลักษณะและบทบาทที่ยังคงเค้าเดิมจากรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ และลักษณะและบทบาท

ที่มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับยุคสมัย ตรงตามความต้องการของกลุ่มผู้อ่านและเป็นไปตามเป้าหมายของผู้แต่ง ทั้งนี้ลักษณะและบทบาทที่ยังคงเดิมจะพบในการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์และเนื้อเรื่องที่มีการดัดแปลงเรื่องรามเกียรติ์และเพิ่มอนุภาคใหม่ในสังคมยุคปัจจุบัน ในขณะที่การ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่กลับพบว่ายังคงลักษณะของตัวละครหนุมานไว้เพียงความเป็นบุตรของพระพาย เป็นผู้มีกายสีเผือกและใช้ตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกายเท่านั้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๒.๑ กำเนิดและรูปลักษณ์

๔.๒.๑.๑ **กำเนิด** ส่วนกำเนิดหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันปรากฏพบว่ามีจำนวน ๓ เรื่อง จาก ๑๑ เรื่อง ที่หนุมานถือกำเนิดวิธีเดียวกับหนุมานในรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ได้แก่ เรื่องหนุมานชาวยุสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน และเรื่องรามาวตาร ทุกเรื่องระบุตรงกันว่าหนุมานถือกำเนิดจากการแบ่งอาวุธ ๓ อย่างของพระอิศวร อันได้แก่ คทาเพชร ตรีเพชรและจักรแก้ว โดยมีพระพายเป็นผู้นำมาซัดใส่ปากนางสวาหะและรับเทวโองการเป็นบิดาของหนุมานนับแต่นั้นมา จะสังเกตได้ว่าการ์ตูนทั้ง ๓ เรื่องระบุที่ใช้เนื้อเรื่องจากรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ จึงทำให้ส่วนกำเนิดของหนุมานเหมือนกัน

๔.๒.๑.๒ **รูปลักษณ์** ส่วนรูปลักษณ์หนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันพบว่าทุกเรื่องระบุเหมือนกันว่าหนุมานเป็นลิงเผือก เนื่องจากเป็นสิ่งที่เห็นได้อย่างชัดเจน ผู้แต่งการ์ตูนไทยในปัจจุบันจึงเลือกรักษาลักษณะนี้ไว้ และมีเพียงเรื่องเดียวคือเรื่องรามาวตาร ที่ระบุโดยละเอียดว่าเมื่อแรกออกมาจากปากของนางสวาหะ หนุมานก็สูงใหญ่ได้ราวอายุ ๑๖ ปี ดังความว่า

**“คำบรรยาย บัดคณนั้นเอง...วานรเผือกก็พุ่งออกมาจากปาก
ของนางสวาหะ (คลอດไม่เหมือนทารกทั่วไปชะด้วย)**

หนุมาน: เจ๊ยก ยีอีอี

**คำบรรยาย มีร่างกายเท่าอายุ ๑๖ ปี มี ๔ หน้า ๘ มือ ทั้งยัง
หาวเป็นดาวเป็นเดือน น่าอัศจรรย์ยิ่งนัก”**

(รามาวตาร เล่ม ๗ หน้า ๒๑)

ส่วนลักษณะพิเศษซึ่งติดตัวหนุมานมาตั้งแต่แรกเกิดและจะมีเพียงพระรามองค์เดียวเท่านั้นที่สามารถมองเห็นได้ก็คือ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้ว มีการ์ตูนเพียง ๓ เรื่อง เท่านั้นที่ระบุไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ เรื่องหนุมานชาวยุสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน และ

เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน ส่วนขนาดรูปร่างหนุมนานที่สูงใหญ่ตั้งแต่แรกเกิด แต่ในยามปกติก็จะมีขนาดเท่ามนุษย์ทั่วไป และจะขยายขนาดให้ใหญ่ได้อีกครั้งก็ต่อเมื่อสำแดงเดชในการรบ พบว่าไม่มีเรื่องใดบรรยายละเอียดครบถ้วนเช่นเดียวกับรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ จะพบเพียงการระบุด้วยถ้อยคำบรรยายภาพหรือภาพรูปร่างอันสูงใหญ่ของหนุมนานจำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน หนุมนานเป็นมนุษย์วานร เรื่องรามาวตาร หนุมนานเป็นลิงในวัยหนุ่ม เรื่องหนุมนานพบเจ็ดยอดมนุษย์ เรื่องหนุมนานซาเลนเจอร์ หนุมนานเป็นยอดมนุษย์

จะเห็นได้ว่าลักษณะของการกำเนิดและรูปลักษณ์ของหนุมนานในการ์ตูนไทยปัจจุบันนั้น เลือกว่าจะรักษารูปลักษณ์เรื่องสีผิวขาวเผือกไว้มากที่สุด เนื่องจากพบได้ในการ์ตูนทุกเรื่อง รองลงมาคือการระบุว่าหนุมนานเป็นผู้ที่มีรูปร่างสูงใหญ่ จำนวน ๔ เรื่อง แต่มีเพียงเรื่องเดียวที่ระบุดีเอียดครบทุกอย่างตั้งแต่กำเนิดและรูปลักษณ์ทุกประการ นั่นก็คือ เรื่องรามาวตาร ที่กล่าวถึงขนาดของหนุมนานเมื่อแรกคลอดว่าเท่ากับอายุได้ ๑๖ ปี ส่วนลักษณะพิเศษอันได้แก่ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้ว มีการ์ตูน ๓ เรื่องระบุไว้เช่นเดียวกับรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

๔.๒.๒ ความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ และอาวุธประจำกาย

๔.๒.๒.๑ ความสามารถ หนุมนานในทุกเรื่องสามารถ เหาะเหินเดินอากาศได้ เช่นเดียวกับหนุมนานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แต่มีเพียงเรื่องเดียวคือ เรื่องรามาวตาร ที่ระบุด้วยรูปอย่างชัดเจนว่าความเป็นลูกของพระพายทำให้หนุมนานเหาะเร็วกว่าผู้ที่ขึ้นชื่อว่าเหาะเร็วกว่ามนุษย์ทั้งปวง อาทิ เหล่ายอดมนุษย์ทั้ง ซูเปอร์แมน แบทแมน และอูลตราแมน และมีจำนวน ๔ เรื่องที่หนุมนานสามารถหายตัวได้ ได้แก่ เรื่องหนุมนานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องบั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ และเรื่องหนุมนานกับขบวนการเด็กดี นอกจากนั้น จำนวนถึง ๕ เรื่อง หนุมนานแปลงกายได้ ได้แก่ เรื่องหนุมนานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามาวตาร เรื่องหนุมนานซาเลนเจอร์ และเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า ถือเป็นจำนวนมากกว่าจำนวนการ์ตูนทั้งหมด ๑๑ เรื่อง แสดงให้เห็นว่าความสามารถด้านการเหาะและแปลงกายนั้นเป็นความสามารถพื้นฐานของผู้มีพลังกำลังเหนือมนุษย์และเป็นประโยชน์ต่อภารกิจของหนุมนานทั้งในอดีตและในการ์ตูนปัจจุบัน ความสามารถต่อมาคือ การรู้มนตร์วิเศษ หนุมนานในการ์ตูนไทยจำนวนถึง ๕ เรื่อง มีคุณสมบัตินี้ ได้แก่ เรื่องหนุมนานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามาวตาร เรื่องบั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ และเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า มีเพียงเรื่องหนุมนานชาญสมร

(ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน และเรื่องรามาวตาร ที่ระบุอย่างชัดเจนว่าหนุมานใช้มนตร์เพื่อสะกดทัพให้หลับและเพื่อเนรมิตร่างกายให้ใหญ่โต ดังความตอนหนึ่งจากเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน ความว่า

“เมื่อฆ่าเสียเมืองได้แล้ว หนุมานก็ปลอมตัวเป็นยักษ์ปะปนไป
กับเหล่าอสูร ร่ายมนตร์สะกดให้หลับไหลกันทั้งเมือง แล้วเข้าค้นเมือง
ทศกัณฐ์” (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๗๑)

มนตร์ของหนุมานยังสามารถเนรมิตร่างกายให้ใหญ่โตเพื่อใช้หางพาดเป็นสะพานให้พลวานรเดินข้ามฟากไปพบพระฤๅษีชฎิลเพื่อถามทาง ดังความว่า

“เมื่อเดินทางมาถึงแม่น้ำซึ่งมีนางฟ้าสุวรรณมาลินั่งอยู่กลางน้ำ
นางบอกให้ยกพลข้ามน้ำไปพบกับพระฤๅษีชฎิลเพื่อให้ท่านบอกทางต่อ
หนุมานเนรมิตกายใหญ่โตใช้หางพาดเป็นสะพานให้พลวานร
ใช้เดินข้ามฟากเพื่อไปพบพระฤๅษีชฎิล”

(รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน หน้า ๖๘-๖๙)

ความสามารถประการต่อมาก็คือ **มฤตยเดขรัยกาจ** หนุมานในการ์ตูนจำนวนถึง ๕ เรื่อง ปรากฏความสามารถข้อนี้ อันได้แก่ เรื่องหนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามาวตาร เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภรรยา ฉบับการ์ตูน และเรื่องหนูแมน ซาเลนเจอร์ ในแต่ละเรื่องหนุมานรับบทบาทเป็นทหารเอกของพระรามเหมือนหนุมานในรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ หรือไม่ก็เป็นยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลก จึงจำเป็นต้องมีความสามารถข้อนี้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตัวละคร ผู้แต่งส่วนใหญ่จึงยังคงคุณสมบัติข้อนี้ไว้เช่นเดิม

๔.๒.๒.๒ คุณสมบัติพิเศษ ประการแรกคือ **การหาวเป็นดาวเป็นเดือน** คุณสมบัติข้อนี้ของหนุมานยังคงปรากฏถึง ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามาวตาร เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า และเรื่องบึงปอนด์ตะลุยโลก หิมพานต์ สาเหตุที่คุณสมบัติข้อนี้ปรากฏมากถึง ๕ เรื่อง เนื่องจากแต่ละเรื่องมีเหตุการณ์การพิสูจน์ความเป็นหนุมานต่อบุคคลอื่น ผู้แต่งจึงเลือกคงลักษณะเฉพาะข้อนี้และคงวิธีการพิสูจน์ความเป็นหนุมานด้วยการหาวต่อหน้ามัจฉานุ อสูรผัด และนางวานรินจากเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ไว้ดังเดิมเพื่อให้หนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันนำมาใช้แสดงลักษณะเด่นของ

ตนเองให้เป็นที่ประจักษ์ต่อบุคคลอื่น แต่การแสดงตัวตนของหนูมานด้วยการหาาก็จะปรับเปลี่ยนไปตามรูปแบบของแต่ละเนื้อเรื่อง อาทิ เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า หนูมานกล่าวถึงการหาเป็นดาวเป็นเดือนเมื่อเล่าประวัติของตนเองให้เด็กๆ ฟัง ดังความว่า

“...เมื่อเวลาผ่านไปนานวันเข้า พลังงานที่สะสมก็เกิดรวมตัวกันมากขึ้นทุกที จนเกิดผลออกมาและภายในผลนั้นเองก็มีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้น

หนูมาน: ยะฮู้

คำบรรยาย ฟ้าว (เสียงเหาะด้วยความเร็วสูง)

ภาพหนูมานอ้าปากหา

หนูมาน: ฮ้าววว

ภาพดาวและเดือนลอยเต็มท้องฟ้า โดยเฉพาะดาวเสาร์ซึ่งปรากฏเด่นชัดมาก

หนูมาน: และนับจากนั้นข้าก็ได้ถือกำเนิดขึ้นมา อา...

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๒ หน้า ๑๙-๒๑)

ประการต่อมาคือการมีคุณสมบัติพิเศษที่เกี่ยวข้องกับลม เช่น เพียงมีลมพัดผ่านก็จะ **พินคินซีฟได้อีกครั้ง** เนื่องจากหนูมานเป็นบุตรของพระพาย เทพเจ้าแห่งลม พระอิศวรจึงประทานพรให้หนูมานมีชีวิตอมตะ ในการ์ตูนปัจจุบันพบว่าคุณสมบัติข้อนี้ยังคงมีอยู่จำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนูมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามาวตาร และเรื่องปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ ในขณะที่เดียวกันก็มีการระบุด้วยคำสำคัญคำอื่นซึ่งก็ถือเป็นใจความเดียวกันนั่นคือ **การเป็นอมตะ** จากเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน

๔.๒.๒.๓ อาวุธประจำกาย การ์ตูนไทยปัจจุบันจำนวนถึง ๙ เรื่อง ระบุตรงกันว่าหนูมานใช้ตรีเพชรเป็นอาวุธ ได้แก่ เรื่องหนูมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามาวตาร เรื่องหนูมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ เรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ เรื่องปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่องประวัติศาสตร์มหานุก ตอนชาติไทย ในแต่ละเรื่องอาจมีชื่อเรียกต่างกัน เช่น ตรีศูล ตรีเพชรพิฆาต แต่ในแง่ของความหมายก็คือตรีเพชรเหมือนกัน

ความสามารถและลักษณะพิเศษรวมถึงอาวุธประจำกายของหนูมานจากรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ พบในการ์ตูนปัจจุบันมากที่สุดก็คือ ความสามารถในการเหาะ รองลงมาคือการใช้ตรีเพชรเป็นอาวุธคู่กายซึ่งถือเป็นส่วนประกอบหนึ่งของร่างกายหนูมาน แต่อาจ

เรียกชื่อต่างกัน นอกจากนั้นก็เป็นความสามารถพื้นฐานอย่างเช่น แผลงกาย มีมนตร์วิเศษ ซึ่งปรากฏในจำนวนเรื่องเท่ากัน เช่นเดียวกับคุณสมบัติพิเศษเรื่องการหาเป็นดาวเป็นเดือน แสดงให้เห็นว่าการสร้างตัวละครหนุมานในปัจจุบันคำนึงถึงความสามารถในการต่อสู้มากกว่าการแสดงลักษณะพิเศษที่โดดเด่น อาทิ การหาเป็นดาวเป็นเดือน หรือการฟื้นคืนชีพได้เพียงมีลมพัดผ่าน จึงเป็นภาพสะท้อนว่าการ์ตูนไทยปัจจุบันนิยมคงความเป็นหนุมานไว้บางส่วนที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินเรื่องมากกว่าให้ความสำคัญกับตัวละครโดยเฉพาะ

๔.๒.๓ บุคลิกและอุปนิสัย

การคงบุคลิกสุภาพเรียบร้อยทั้งการพูดจาและท่าทางของหนุมานจากรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ไว้ในการ์ตูนไทยปัจจุบันพบได้ ๒ เรื่อง คือ เรื่องรามาวตาร และ เรื่องปังปอนด์ ตะลุยโลกมหิมาพันต์ โดยใช้วิธีการแสดงออกถึงความสุภาพของหนุมานด้วยคำพูดและการปฏิบัติตน ทั้ง ๒ เรื่องนี้หนุมานมีบทบาทเหมือนกันคือ เป็นผู้พิทักษ์ฝ่ายธรรมะที่มีบทบาทช่วยเหลือตัวละครเอกให้ปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จ

อาจกล่าวได้ว่าการที่ผู้แต่งเลือกคงบุคลิกข้อนี้ไว้เพียง ๒ เรื่อง เนื่องจากจุดมุ่งหมายของเรื่องเปลี่ยนไปจากความต้องการให้หนุมานเป็นต้นแบบของข้าราชการที่ดีทั้งจิตใจที่จงรักภักดีและการกระทำที่สุภาพอ่อนน้อมต่อผู้เป็นนายไปเป็นเป้าหมายของการผลิตอื่นๆ หนุมานจึงไม่จำเป็นต้องคงบุคลิกลักษณะแบบเดิมเอาไว้เพราะไม่ได้เป็นสาระสำคัญของเรื่องที่จะสื่อความคิดหรือสาระสำคัญผู้อ่านเหมือนเรื่องรามเกียรติ์ในอดีต

สำหรับอุปนิสัยของหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันปรากฏพบว่ายังคงลักษณะนิสัยอันโดดเด่นจากตัวละครหนุมาน พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ในเรื่องของความจงรักภักดี จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องหนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ ฉบับการ์ตูน และเรื่องรามาวตาร จะเห็นได้ว่ามีเพียงหนุมานที่ปรากฏในเนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์และในเนื้อเรื่องที่มีการดัดแปลงและผสมผสานอนุภาครายละเอียดย่อยในเรื่อง แต่ไม่ปรากฏในเนื้อเรื่องลักษณะใหม่แม้แต่เรื่องเดียว ทั้งที่อุปนิสัยข้อนี้เป็นลักษณะสำคัญที่สุดต่อบทบาทของหนุมานและทำให้หนุมานยังคงอยู่ในการรับรู้ของผู้คนในสังคมตลอดมา รวมถึงยังเป็นจุดเด่นที่ทำให้หนุมานแตกต่างจากทหารคนอื่นๆ ทั้งนี้อาจเพราะการสร้างตัวละครหนุมานในปัจจุบันไม่ได้นำตัวละครหนุมานมาทั้งร่างกายและจิตวิญญาณ แต่นำเพียงภาพลักษณ์ซึ่งผู้อ่านประทับใจและรู้จักกันดีอยู่แล้ว

พฤติกรรมการแสดงออกถึงความจงรักภักดีของหนุมานในอดีตอาจแบ่งย่อยออกได้เป็น ๔ ประการ ดังนี้ เชื้อพังกุคำสั่งของนาย ยอมรับคำตำหนิโดยไม่โกรธเคือง รักนายยิ่งชีพ และ

ภักดีตลอดชีวิต พฤติกรรมข้างต้นปรากฏครบทุกข้อในการ์ตูนเพียงเรื่องเดียวคือ เรื่อง *หนุมานชาลยสมร (ฉบับการ์ตูน)* แต่ยังมีการ์ตูนอีก ๒ เรื่อง คือเรื่อง *หนุมานชาลยสมร (ฉบับการ์ตูน)* และเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* ที่ปรากฏพฤติกรรมซึ่งแสดงถึงความจงรักภักดีต่อผู้เป็นนายถึง ๓ ประการ กล่าวคือ เรื่อง *หนุมานชาลยสมร (ฉบับการ์ตูน)* หนุมานมีพฤติกรรมจงรักภักดีข้างต้นทุกประการ แต่ปรากฏเพิ่มเติมเรื่องการยอมทำทุกอย่างโดยไม่เคยเถียงและไม่ยกตนข่มท่าน และเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* ที่คงมีเพียงพฤติกรรมการรักษายิ่งชีพไว้ประการเดียว อุปนิสัยต่อมาคือ **ความเฉลียวฉลาดรอบคอบ** ยังคงปรากฏในตัวละครหนุมานในการ์ตูนปัจจุบันจำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *หนุมานชาลยสมร (ฉบับการ์ตูน)* เรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน* เรื่อง *รามาวตาร* และเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานที่ยังคงอุปนิสัยความเฉลียวฉลาดเช่นเดิมล้วนปรากฏในหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์ต้นฉบับหรือไม่ก็เป็นการนำเสนอเรื่องรามเกียรติ์เฉพาะตอนสำคัญที่ตัวละครหนุมานมีบทบาทโดดเด่น แสดงให้เห็นว่าลักษณะตัวบทเรื่องรามเกียรติ์กับการสร้างตัวละครหนุมานมีความสัมพันธ์ต่อกัน นอกจากจุดมุ่งหมายของผู้แต่งในปัจจุบันมีผลต่อการสร้างลักษณะนิสัยของตัวละครอย่างมาก หากเป้าประสงค์ของผู้แต่งต้องการรักษาเนื้อเรื่องรามเกียรติ์ต้นฉบับไว้ ก็จะต้องมีความพยายามสร้างบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานให้คงเค้าเดิม แต่หากผู้แต่งมีจุดมุ่งหมายอื่น ก็มักจะมีการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ใหม่และคงเค้าเดิมเพียงบางส่วนที่สัมพันธ์กับเนื้อหาใหม่เท่านั้น

อุปนิสัยต่อมาคือ **ความกล้าหาญ** ยังคงพบในการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับเรื่อง *รามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑* ซึ่งมีจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *หนุมานชาลยสมร (ฉบับการ์ตูน)* และเรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน* รวมทั้งพบได้ในเนื้อเรื่องที่มีการดัดแปลงและเพิ่มเติมเนื้อเรื่องโดยที่ยังคงรักษาเนื้อเรื่องตอนสำคัญและแก่นเรื่องหลักไว้ดังเดิม ซึ่งมีจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *รามาวตาร* และเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* ส่วนหนุมานที่อยู่ในเนื้อเรื่องใหม่ซึ่งเป็นเรื่องราวของยอดมนุษย์ผู้มีหน้าที่ปกป้องโลกก็จะปรากฏความกล้าหาญด้วยเช่นกันเนื่องจากเป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่ส่งเสริมบทบาทของยอดมนุษย์ มีจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* และเรื่อง *หนุมานแสนสาเลินเจอร์* จะเห็นได้ว่าความกล้าหาญของหนุมานยังคงปรากฏในปัจจุบันถึง ๖ เรื่อง ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนเรื่องทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าเนื้อเรื่องในการ์ตูนปัจจุบันที่มีตัวละครหนุมานยังคงรักษาขนบส่วนอุปนิสัยกล้าหาญไว้ดังเดิม ทั้งนี้ก็เพื่อให้หนุมานปกป้องดูแลตัวละครอื่นซึ่งเป็นบทบาทที่มีเพียงหนุมานที่ทำได้ จึงยังคงคงอุปนิสัยข้อนี้ไว้เช่นเดิม

ต่อมาคือ การรู้จักช่างสังเกตมักปรากฏควบคู่กับความเฉลียวฉลาดเพราะเป็นอุปนิสัยที่เกี่ยวข้อและเป็นเหตุเป็นผลกัน หากรู้จักช่างสังเกตแล้วก็จะนำไปสู่การเฉลียวใจและสงสัยในสิ่งผิดปกติได้ มีการ์ตูนจำนวน ๓ เรื่อง ที่ยังปรากฏคุณสมบัติข้อนี้ ได้แก่ เรื่องหนุมานชาตุมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน และเรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ อุปนิสัยประการสุดท้ายคือ ความเจ้าชู้ พบว่าตัวละครหนุมานในการ์ตูนปัจจุบันยังคงนิสัยเจ้าชู้ไว้จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนุมานชาตุมร (ฉบับการ์ตูน) และเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามาวตาร และเรื่องหนุมานชาเลนเจอร์ เป็นที่น่าสังเกตว่าอุปนิสัยที่เคยโดดเด่นและเป็นความสามารถเฉพาะตัวอีกประการของหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ยังคงปรากฏในปัจจุบันเพียง ๔ เรื่อง มี ๒ เรื่องที่ใช้เนื้อเรื่องเดียวกับรามเกียรติ์ อีกหนึ่งเรื่องเป็นเนื้อหาเดิมที่มีการดัดแปลงรายละเอียดอื่น และอีกเรื่องสุดท้ายเป็นเนื้อเรื่องใหม่ สำหรับจุดมุ่งหมายของการแสดงความเจ้าชู้ของหนุมานก็ยังคงเป็นไปเพราะความชอบส่วนตัวและเพื่อร้อยใจของผู้หญิงไว้ให้ช่วยเหลือในกิจการงานของตน อย่างไรก็ตามส่วนความถี่ของการแสดงพฤติกรรมเจ้าชู้และจำนวนภรรยาของหนุมานในแต่ละเรื่องก็มีความแตกต่างกัน เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันไม่นับอุปนิสัยด้านความเจ้าชู้ อาจจะเป็นเพราะกลุ่มผู้เสพเป้าหมายคือเด็กและเยาวชน ผู้สร้างอาจจะเห็นว่าอุปนิสัยดังกล่าวไม่เหมาะที่จะเน้นย้ำหรือนำเสนอไปสู่กลุ่มเยาวชนซึ่งยังไม่มีประสบการณ์ทางด้านชีวิตและความรัก อีกทั้งค่านิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคมปัจจุบันก็ไม่ยอมรับเรื่องของการมีภรรยามากกว่าหนึ่ง เนื่องจากสังคมไทยเปลี่ยนไปเป็นสังคมเดี่ยวที่เชิดชูและชื่นชมผู้ที่มีสามีและภรรยาเพียงคนเดียว

๔.๒.๔ บทบาท

ในส่วนบทบาทของตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันพบว่าจำนวน ๖ เรื่อง ที่หนุมานยังคงรับบทเป็นตัวละครผู้ช่วยพระเอก ได้แก่ เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน เรื่องปังปอนด์ตะลุยโลกทิมพานต์ เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี และเรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช บทบาทตัวละครผู้ช่วยพระเอกของหนุมานยังสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะคือ ลักษณะแรก บทบาทของทหารเอกผู้ช่วยพระรามซึ่งเป็นลักษณะดั้งเดิมจากรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ปรากฏจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน ต่อมาคือ บทบาทของตัวละครผู้ช่วยพระเอกอื่นๆ จำนวน ๔ เรื่อง

ได้แก่ เรื่องบึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เรื่องหนุมานกับ ขบวนการเด็กดี และเรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ลักษณะของบทบาท ผู้ช่วยตัวละครเอกก็จะแตกต่างกันไปตามรูปแบบเนื้อเรื่อง อาทิ เรื่องบึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ หนุมานเป็น “สัตว์เทพ” มีหน้าที่ช่วยเหลือทั้งตัวเองให้รอดจากที่คุมขัง ช่วยเหลือบึงปอนด์ตัวละคร เอกในการทำภารกิจให้สำเร็จ และปกป้องโลกหิมพานต์และโลกมนุษย์ให้ปลอดภัย ดังคำพูดของ พญาปักซี สัตว์เทพในป่าหิมพานต์ ความว่า

“พญาปักซี: ดูเหมือนว่าตั้งแต่ท่านหนุมานหายตัวไป หิมพานต์ก็มี แต่เรื่อง...ถึงพวกเราจะเป็สัตว์เทพที่แข็งแกร่งมีอิทธิฤทธิ์มากมาย ก็ไม่ อาจเทียบกับบุตรแห่งพระพายได้หรอก เพราะฉะนั้น หากท่านหนุมานยัง อยู่ที่หิมพานต์ก็จะยังดำรงความมีกฎระเบียบไม่มีใครมารุกราน”

(บึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๕ หน้า ๘-๙)

การปรากฏบทบาทผู้ช่วยตัวละครเอกของหนุมานในลักษณะอื่นที่ไม่ใช่ทหารเอกของ พระรามสะท้อนถึงการออกจากรอบของเนื้อเรื่องแบบเดิมที่หนุมานต้องคอยรับใช้เจ้านายผู้เป็น เทพสูงศักดิ์ซึ่งอวดารลงมายังโลกมนุษย์เพื่อปราบมารฝ่ายธรรม พร้อมกับช่วยเจ้านายทำศึกเพื่อ นางอันเป็นที่รัก อย่างไรก็ตามหน้าที่ของผู้ช่วยตัวละครเอกก็ยังปรากฏอย่างเด่นชัดมากกว่า ครึ่งหนึ่งของข้อมูลเพียงแต่มีทั้งอยู่ในรูปแบบทหารเอกเช่นเดิมและอยู่ในรูปแบบหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่ ทหารรับใช้คนสนิท

กล่าวโดยสรุปลักษณะตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันส่วนหนึ่งยังคงรักษา คำเดิมจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ อย่างเคร่งครัดในเรื่องของสี กายขาวเผือก รวมถึงความสามารถในการเหาะและการใช้ตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกาย ส่วน อุปนิสัยความกล้าหาญยังคงเป็นคุณลักษณะที่ปรากฏอย่างเด่นชัด นอกจากนี้หนุมานยังคงมี บทบาทเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกเหมือนเดิม เพียงแต่อาจต่างกันในรูปแบบที่หนุมานไม่ได้เป็นเพียง ทหารเอกเท่านั้น ลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันนอกจาก จะคงคำเดิมจากรามเกียรติ์ ฉบับพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ แล้ว ยังมีความแตกต่างที่เกิดจาก การปรับเปลี่ยนอีกด้วย ดังจะอธิบายในหัวข้อต่อไป

๔.๓ การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือ การ์ตูนไทยปัจจุบัน

นอกจากบุคลิกลักษณะและบทบาทที่ยังคงเค้าเดิมของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันจากตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์แล้วนั้น ยังปรากฏลักษณะและบทบาทที่ได้รับการ “ปรับ” และ “เปลี่ยน” ให้แตกต่างจากเดิมทั้งที่ยังเหลือเค้าร่างของเดิมและที่ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่จนแตกต่างไปจากรูปแบบเดิมอย่างเด่นชัด การปรับเปลี่ยนตัวละครหนุมานที่เกิดขึ้นก็เพื่อให้เข้ากับผู้เสพซึ่งอยู่ในกระแสวัฒนธรรมยุคปัจจุบันและมักจะนิยมเสพสิ่งที่ย้ายต่อการรับรู้และการเข้าถึงสาระสำคัญของเรื่อง (Siriporn Phakdeephassook, 2005) หนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยสมัยปัจจุบันจึงทำหน้าที่เหมือนเป็น “ทูตวัฒนธรรม” ระหว่างคนในยุคเก่าและคนในยุคปัจจุบันจึงต้องปรับตัวและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ตัวละครนี้ยังดำรงอยู่ได้ในสังคมยุคปัจจุบัน จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะแบ่งการศึกษาออกเป็น ๒ ประเด็น คือ ศึกษาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๔ ประการ คือ จินตนาการของผู้แต่ง อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมไทย อิทธิพลจากวรรณกรรมต่างชาติ และลักษณะการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยม^๑ และประเด็นการศึกษาอีกประการก็คือ การศึกษาลักษณะเด่นของการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันซึ่งแบ่งออกได้ ๒ ลักษณะก็คือ ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม และลักษณะสัมพันธ์บทดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๓.๑ เหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลงตัวละครหนุมานที่สำคัญสามารถแบ่งออกได้ ๔ ประการ ดังนี้ จินตนาการของผู้แต่ง อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมไทย อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมต่างชาติ และลักษณะการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๓.๑.๑ จินตนาการของผู้แต่ง

กำเนิดของหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันบางเรื่องมีรายละเอียดบางประการที่ผู้แต่งสร้างขึ้นจากจินตนาการ ลักษณะของตัวละครหนุมานที่สร้างจากจินตนาการของผู้แต่งทำให้เกิด

^๑ ลักษณะการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยม หมายถึง การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมาน บางครั้งอาจจะเป็นผลจากปัจจัยมากกว่าหนึ่งปัจจัย แต่ผู้วิจัยจะเน้นวิเคราะห์เฉพาะสิ่งที่เป็นปัจจัยหลักเป็นสำคัญ

ความแตกต่างจากเรื่องรามเกียรติ์และวรรณกรรมเรื่องอื่น จินตนาการของผู้แต่งนั้นอาจเกิดจากความคิดสร้างสรรค์ที่มีพื้นฐานมาจากประสบการณ์การรับรู้ของผู้แต่งซึ่งก็อาจคล้ายคลึงหรือทำให้ผู้อ่านสามารถคิดต่อยอดไปถึงประสบการณ์การรับรู้ของตัวเอง อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การจำแนกลักษณะตัวละครหนุมานที่มีการปรับเปลี่ยนโดยจินตนาการของผู้แต่งด้วยวัตถุประสงค์ของการสร้างตัวละครหนุมานและการสร้างสรรค์ลักษณะเดิมของตัวละครหนุมานซึ่งเป็นที่รับรู้โดยทั่วไปให้มีลักษณะใหม่ที่โดดเด่นมากกว่าเดิม รวมถึงการเพิ่มลักษณะรูปแบบใหม่แก่ตัวละครหนุมานซึ่งไม่เคยปรากฏเป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวางของคนในสังคมมาก่อน เพราะฉะนั้นหากลักษณะใดเข้าข่ายขอบเขตข้างต้นผู้วิจัยจึงขอรวบรวมให้อยู่ในหัวข้อนี้ นอกจากนี้ลักษณะตัวละครหนุมานที่เกิดจากจินตนาการของผู้แต่งยังแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะสำคัญ คือ **สร้างขึ้นใหม่โดยมีพื้นฐานหรือเป็นการต่อยอดจากลักษณะเดิมในเรื่องรามเกียรติ์** และ **สร้างขึ้นใหม่โดยไม่มีเค้าร่างของลักษณะเดิม** ยกตัวอย่างเช่น เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า หนุมานกำเนิดออกมาจากผลไม้วิเศษที่เกิดจากการรวบรวมพลังของเหล่าเทพเทวดา เมื่อถึงเวลาอันเหมาะสมจึงค่อยต่อเปลี่ยนแปลงหุ้มภายนอกออกมา ความว่า

“หนุมาน: ถ้างั้นจะเล่าให้ฟังก็ได้!! เรื่องมันเกิดขึ้นนานมาแล้ว ในป่าหิมพานต์ที่อยู่อีกมิติหนึ่งของโลกมนุษย์ ในส่วนลึกที่สุดของป่าหิมพานต์มีต้นไม้วีเศษที่มีอายุหลายพันปี ต้นไม้นี้สามารถดูดซับพลังงานที่ไหลเวียนจากป่าหิมพานต์เข้าสู่ตัวมันเองและสะสมเอาไว้ ไม่ว่าจะพลังของสัตว์หิมพานต์หรือจากพิทยาธร คนธรรพ์ ต้นไม้วีเศษนี้ก็สามารถดูดซับเอาไว้ได้หมด เมื่อเวลาผ่านไปนานวันเข้า พลังงานที่สะสมก็เกิดรวมตัวกันมากขึ้นทุกทีจนเกิดผลออกมา ภายในผลนั้นเองก็มีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้น

เปรี๊ยะ คริน (เสียงหนุมานทำลายเปลือกผลไม้ที่ตนอาศัยอยู่)

คำบรรยาย ฟ้าว (เสียงหนุมานเหาะออกมาจากผลไม้ ด้วยท่าทางคล้ายยอดมนุษย์ คือ กำมือซ้ายและชูไปข้างหน้าในทิศทางที่จะเคลื่อนที่ และกำมือขวาแนบไว้บริเวณคอถึงอก)

หนุมาน: ยะฮู้!! และนับจากนั้นข้าก็ได้ถือกำเนิดขึ้นมา”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๒ หน้า ๑๖-๑๗)

การปรับเปลี่ยนแหล่งกำเนิดหนุมานให้ออกมาจากผลไม้ที่เป็นผลผลิตของต้นไม้วีเศษจึงเป็นจินตนาการที่ได้รับการสร้างขึ้นใหม่

ส่วนภาพลักษณ์ของหนุมานั้น ผู้แต่งได้ปรับเปลี่ยนให้หนุมานมีลักษณะที่แตกต่างไปจากหนุมานที่ปรากฏในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ กล่าวคือ ในการ์ตูนจำนวน ๗ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่อง บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย หนุมานเป็นลูกสิงในวัยเด็ก การปรับเปลี่ยนขนาดภาพร่างของหนุมานให้มีขนาดเล็กตามจินตนาการและความคิดของผู้แต่งทั้งที่อยู่ในเนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ และในเนื้อเรื่องใหม่ภายใต้การผูกเรื่องขึ้นใหม่ ผ่านทัศนคติและสิ่งแวดล้อมของสังคมในยุคปัจจุบันและที่สำคัญตัวละครเอกก็เป็นเด็กด้วย รวมถึงเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภรรยา ฉบับการ์ตูน ที่หนุมานเป็นมนุษย์วานร และเรื่องรามาวตาร ที่หนุมานเป็นสิงในวัยหนุ่มและมีร่างสูงใหญ่ก็เกิดจากจินตนาการของผู้แต่งที่ต้องการสร้างตัวละครให้สัมพันธ์และสอดคล้องกับบริบทของเนื้อเรื่องที่หนุมานมีบทบาทเป็นทหารเอกผู้เก่งกล้าของพระราม

สำหรับความสามารถของหนุมาน ปรากฏพบว่าผู้แต่งได้ “ปรับเปลี่ยน” ความสามารถเดิมของหนุมานให้มีอำนาจมากขึ้น รวมถึงใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้แต่งทำการ “สร้างใหม่” เพื่อให้เกิดความตื่นตาตื่นใจแก่ผู้อ่าน อนึ่ง รูปแบบความสามารถของหนุมานในปัจจุบันสามารถแยกย่อยตามความแตกต่างจากหนุมานในต้นฉบับเดิมได้ ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะแรกมีความแตกต่างแต่ยังคงเค้าเดิมให้เห็น เช่น พลังกำลังจะเพิ่มขึ้นเมื่อลมพัดผ่าน จากเรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ การครอบครองพลังแห่งสายลม จากเรื่องหนุแมนซาเลนเจอร์ ที่หนุมานเป็นยอดมนุษย์จึงต้องมีพลังวิเศษประจำตัวเพื่อเป็นเครื่องมือต่อสู้กับศัตรู ผู้แต่งจึงใช้คุณลักษณะเด่นจากกำเนิดของหนุมานที่เป็นลูกของพระพาย เจ้าแห่งลม มาแต่งเติมเพิ่มจินตนาการให้หนุมานมีพลังแห่งสายลม เพื่อให้ยังเห็นเค้าเดิมของต้นกำเนิดหนุมานที่มีบิดาเป็นเทพเจ้าแห่งลม บุตรเช่นหนุมานจึงได้รับส่งต่อความสามารถที่เกี่ยวกับสายลมด้วยเช่นกัน

นอกจากนั้นหนุมานยังมีความสามารถรูปแบบใหม่ที่หลากหลายและแปลกใหม่แตกต่างจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์โดยสิ้นเชิง ผู้แต่งออกแบบและสร้างสรรค์ความสามารถต่างๆ เพิ่มเติมให้แก่หนุมานได้จากลักษณะเด่นโดยนำอนุภาคแบบเดิมที่ปรากฏในเรื่องรามเกียรติ์มาสร้างสรรค์ความสามารถที่มีลักษณะเฉพาะและน่าสนใจ เป็นสาเหตุให้หนุมานในปัจจุบันมีความสามารถที่หลากหลายทั้งด้านพลังกำลัง ด้านสติปัญญา และด้านวิทยาการสมัยใหม่ ทำให้หนุมานเหน็ดเหนื่อยน้อยลงเพราะมีความสามารถแฝงและอาวุธเสริมรองรับในการปฏิบัติแต่ละภารกิจมากมาย ความสามารถดังกล่าวก็เช่น การรู้ภาษาสัตว์ เป็นการช่วยอำนวยความสะดวก

กำหนดหนุมนในการสื่อสารกับสัตว์เทพในป่าหิมพานต์ ทั้งนี้ก็เพื่อให้สอดคล้องกับฉากของเรื่องซึ่งเกิดในป่าหิมพานต์ที่มีสิ่งมีชีวิตหลายประเภท ทั้งฤๅษี คนธรรพ์ กิณนร โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์ต่างๆ ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของสถานที่แห่งนี้ หนุมนจึงต้องมีความสามารถด้านนี้เพื่อใช้ติดต่อระหว่างการปฏิบัติภารกิจ อาจเป็นไปได้ว่าผู้แต่งอาจคิดต่อยอดมาจากการสังเกตบุคคลที่หนุมนในเรื่อง *รามเกียรติ์* ติดต่อสื่อสารด้วยซึ่งก็รวมทั้งสัตว์อย่างนกสามขาที่เช่นกัน ด้วยเหตุนี้หนุมนจึงควรมีความสามารถด้านนี้เพิ่มเติมในการ์ตูนปัจจุบัน

นอกจากนั้น **การมีกระแสจิต** ที่พบในเรื่อง *ปงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* และเรื่อง *เจาะเวลาหาวีรราชตรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช* หนุมนใช้กระแสจิตเป็นเครื่องมือสื่อสารกับคนในมิติที่ต่างกันได้เหมือนคอมพิวเตอร์แต่ต่างกันว่าพลังจิตใช้คลื่นพลังงานจากภายในร่างกายติดต่อกับบุคคลอื่นที่มีกระแสจิตตรงกัน แต่คอมพิวเตอร์เพียงมีอุปกรณ์และกระแสไฟฟ้าพร้อมทั้งผู้รับและผู้ส่งก็สามารถติดต่อกันได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงพลังภายในที่ตรงกัน เหตุผลที่ทำให้หนุมนในการ์ตูนปัจจุบันต้องมีกระแสจิตเนื่องจากในบริบทเดิมการสื่อสารของหนุมนมักเป็นการสื่อสารที่เฉพาะเจาะจงกับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง อาทิ พระราม พระลักษมณ์ กล่าวคือ หนุมนมีหน้าที่รับคำสั่งจากพระรามและนำไปปฏิบัติแล้วกลับมารายงานเมื่อทุกอย่างเสร็จสิ้น แม้รูปแบบจะเป็นการสื่อสารสองทางที่มีทั้งการส่งสารและการตอบกลับแต่ก็อยู่ในลักษณะของการสื่อสารที่ได้พบปะกัน ซึ่งหน้าต่างกับหนุมนในการ์ตูนไทยปัจจุบันที่มีการติดต่อกับบุคคลมากมาย มีทั้งการส่งสารและการตอบกลับอีกทั้งยังอยู่ในคนละมิติอีกด้วย ลักษณะดังกล่าวมีความสอดคล้องกับยุคสมัยปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการสื่อสารไร้พรมแดน ทำให้สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ทุกที่และทุกเวลา

ส่วน **คุณสมบัติพิเศษ** ที่เพิ่มเติมจากความสามารถของหนุมนที่ปรากฏในการ์ตูนปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างจากในอดีตยังสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะ กล่าวคือ **คุณสมบัติที่พัฒนามาจากคุณสมบัติเดิมของหนุมนในอดีต** และ **คุณสมบัติรูปแบบใหม่ที่ไม่เคยปรากฏในต้นฉบับเดิม** คุณสมบัติเดิมที่เห็นได้ชัดว่าพัฒนามาจากคุณสมบัติเดิมของหนุมนก็คือ **การมีเขี้ยวแก้วที่แข็งแกร่ง** จากเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* เดิมเขี้ยวแก้วเป็นหนึ่งใน ๔ ลักษณะพิเศษของหนุมนอันได้แก่ กุณฑล ขนเพชร และเขี้ยวแก้ว แต่ผู้แต่งได้นำใช้อีกครั้งและเน้นคุณสมบัติเรื่องความแข็งแกร่งให้เด่นชัดจากการใช้งานจริงในเรื่อง เช่น เหตุการณ์ที่หนุมนใช้เขี้ยวแก้วรับคมหอกของกุมภกรรณ ต่อมาคือ **มีร่างแปลงเป็นแมลงหนุมน** จากเรื่อง *ปงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* เป็นการต่อยอดความคิดจากเรื่องการแยกร่างของหนุมนให้เฉพาะเจาะจงลงไปว่าร่างที่แยกออกมาแต่ละร่างจะกลายเป็นเข็มหักัดติดหน้าอกเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารและเป็นเหมือนสายลึบส่วนตัวหนุมน นอกจากนั้นยังมีสิ่งวิเศษอื่นๆ ได้แก่ **เกราะ**

แก้วอันทนทาน จากเรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภกรรณ ฉบับการ์ตูน ซึ่งทนต่อความร้อนและความเย็น จะเห็นได้ว่าจินตนาการของผู้แต่งที่ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนตัวละครหนุมานเกิดจากที่ผู้แต่งนำความรู้ด้านต่างๆ ทั้งด้านวรรณคดี สังคม และประสบการณ์ชีวิตมาผสมผสานกันจนทำให้หนุมานมีความแตกต่างไปจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์เดิม

๔.๓.๑.๒ อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมไทย

ลักษณะของหนุมานนอกจากจะได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นจากจินตนาการของผู้แต่งแล้วยังปรากฏลักษณะที่ได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีและนิทานไทย รวมถึงวัฒนธรรมและศิลปะแบบไทยด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การใช้ป่าหิมพานต์เป็นสถานที่เกิดเหตุจากเรื่องบังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย มีการกล่าวถึงที่พำนักของหนุมานซึ่งอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ในป่าหิมพานต์อันเป็นพื้นที่สงบเงียบและอุดมสมบูรณ์ รวมถึงฉากและสถานที่ในเรื่องบังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ ก็เป็นป่าหิมพานต์ สะท้อนให้เห็นความคิดเรื่องป่าหิมพานต์ ดินแดนที่มีน้ำค้างตกหนามากและตั้งอยู่บริเวณรอบเขาพระสุเมรุอันอุดมไปด้วยป่าไม้และแม่น้ำ อาทิ ป่าหว่า ป่ามะขามป้อม ป่าสมอ แม่น้ำเจ็ดสาย ป่ามังกะลิผล เป็นต้น ดังความตอนหนึ่งว่า

“หนุมานจับจองเอาบริเวณที่ราบของยอดเขา ๑ ใน ๘๔๐,๐๐๐
ยอดเป็นที่อาศัยในป่าหิมพานต์ ทุกชีวิตในหิมพานต์อยู่ร่วมกันอย่าง
รื่นรมย์ไม่ว่าจะเป็น ฤาษี คนธรรพ์ วิทยาธร กิณนร และสัตว์ต่างๆ หนุมาน
ไม่เคยรู้มาก่อนเลยว่าผู้มีคางแข็งและไม่มีวันตายอย่างเขาจะถูกจับและ
กักขังได้” (บังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่มพิเศษ หน้า ๑๒)

นอกจากนั้นความคิดบางประการยังแสดงให้เห็นภูมิความรู้ของผู้แต่งในเรื่องวรรณคดีไทย ดังเช่นการสร้างให้หนุมานมีภาพร่างสูงใหญ่ตั้งแต่แรกเกิดยังแสดงให้เห็นว่าผู้แต่งนำความรู้ด้านวรรณคดีไทยเรื่อง ไตรภูมิพระร่วง ส่วนการกำเนิดแบบอุปปาติกะ ที่สัตว์เดรัจฉานเกิดขึ้นเป็นตัวละครหนุมานอีกด้วย จะเห็นได้ว่าภาพลักษณ์ส่วนขนาดภาพร่างขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายของการ์ตูนแต่ละเล่มและต้องสัมพันธ์กับบทบาทที่ปรากฏในเรื่องด้วย

ในเรื่อง หนูแมนซาเลนเจอร์ หนูแมนได้รับของขวัญพิเศษจากพระเจ้าตาเป็นก้อนเมฆเพื่อใช้เป็นพาหนะ มีชื่อว่าเมฆสีหมอก อาศัยอยู่ในผอบจะออกมาก็ต่อเมื่อเปิดออกใช้งาน หนูแมนได้รับ

ผอบนี้จากพระเจ้าตาซึ่งก็คือแมคแจนที่แต่งกายเลียนแบบพระฤๅษี จะเห็นได้ว่าอนุภาคการมอบผอบมีอิทธิพลมาจากเรื่องจันทโครพ รวมถึงอิทธิพลจากวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์ ตอนที่พระอิศวรประทานผอบซึ่งข้างในคือนางฟ้าดารารให้พาลีนำมามอบแก่สุครีพ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้แต่งได้รับอิทธิพลมาจากวรรณกรรมของไทยอย่างแท้จริง โดยเฉพาะในเรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ ที่ปรากฏชัดว่าได้รับอิทธิพลจากเรื่องจันทโครพ ดังคำเรียกหนูแมนว่า “เจ้าจัน” และเรียกแมคแจนแลนซึ่งสวมชุดฤๅษีฉายเสียว่า “พระเจ้าตา” ดังภาพและเนื้อความต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๐๐: เหตุการณ์ขณะหนูแมนได้รับผอบจากพระเจ้าตา
(ที่มา: เรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๔๘)

แมคแจนแลน (พระเจ้าตา): เจ้าจันเอ๊ยมาเอาของวิเศษจากเจ้าตาเร็ว

หนูแมน (เจ้าชาย): ได้โดยครบเจ้าตา หลานจะได้ลากลับไปครองเมือง

เหล่าวายุร้าย: เลิกบ้าแล้วมาสู้กันได้แล้วไอ้พวกปัญญาอ่อน

แมคแจนแลน: เปิดผอบเลย!! อะฮ่า... ไรล่ะ สูดยอดของผู้ช่วยในตำนานล่ะ เคยเป็นคู่หูของฮีโร่ในอดีตที่โด่งดังมาแล้ว

ภาพซุนซุนหงอคงนั่งยองๆ อยู่บนเมฆสีหมอก มือซ้ายถือกระบอง

แมคแจนแลน: จัดการมันเลยเมฆสีหมอก”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๔๖-๑๔๘)

แม้ภาพหน้าปกเมฆของหนูแมนจะมีชื่อใกล้เคียงกับ “ม้าสีหมอก” ของซุนแผนจากเรื่อง “ซุนซ่างซุนแผน” แต่ชื่อนี้ น่าจะมีความหมายตรงตัวและสัมพันธ์กับสีของเมฆซึ่งเป็นสีซุ่นเนื่องจาก

สกปรก เมฆสีหมอกในเรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ เป็นสิ่งมีชีวิตที่มีนิสัยหยาบคาย กักขฬะ จนต้องใช้
 ธรรมะเข้ากล่อมเกล่า ดังคำพูดของหนูแมน ความว่า

“ภาพก้อนเมฆสีคล้ำขนาดใหญ่มาก

แมคแจนแลน: เปิดผอบเลย...เฮ้ย!! ทำไมมันเน่าอย่างงี้วะ

หนูแมน: นี่มันเมฆหรือขี้วะ ชกมกชิบ หน้ามันโคตรชั่วเลยแล้วจะช่วยตุ้มยี้เนี่ย

แมคแจนแลน: อ๊ะ!! คิดออกแล้ว เราต้องใช้ธรรมะเข้ากล่อมมัน

ภาพหนูแมนสวมชุดพระสงฆ์เงินเช่นเดียวกับพระถึงข้าจ้ง

หนูแมน: โยม...จงชื่บชื่บเอารสพระธรรมแล้วช่วยกันกำจัดเหล่าอธรรม...”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๒ หน้า ๖-๗)

นอกจากนั้นยังปรากฏอิทธิพลของวัฒนธรรมไทยเรื่อง ศิลปะแม่ไม้มวยไทย จากเรื่อง
 หนูมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ และเรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ การเพิ่มทักษะมวยไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์
 ของชาติให้เป็นความสามารถในการต่อสู้อีกประการของหนูมานทำให้ฤทธิ์เดชของหนูมานเพิ่มขึ้น
 เท่าทวีคูณ จากเดิมที่เป็นเจ้าของพลังสุดยอดของจักรวาลเมื่อเพิ่มพลังแฝงก็ยิ่งทำให้ฝีมือการต่อสู้
 นำเกรงขามยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าผู้แต่งนำสิ่งที่เป็นกระแสสังคมในช่วงเวลาที่สร้างผลงานมาประกอบ
 สร้างขึ้นเป็นตัวละครเพื่อให้น่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากในช่วงเวลานั้นชาวต่างชาตินิยมเรียนศิลปะ
 การต่อสู้แบบไทยชนิดนี้ จึงเกิดค่ายมวยเปิดใหม่หลายค่าย และทำให้มวยไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก
 นอกจากนั้นผู้แต่งยังใช้การผสมผสานระหว่างแนวคิดเรื่องยอดมนุษย์ของต่างชาติกับศิลปะการ
 ต่อสู้แบบไทยเพื่อให้หนูมานเป็นยอดมนุษย์ที่มีจุดเด่นและแตกต่างจากยอดมนุษย์ทั่วไปตามความ
 ตั้งใจของเนื้อเรื่อง ดังภาพภาพและข้อความตอนหนึ่งที่กล่าวถึงทักษะแม่ไม้มวยไทยของหนูแมน
 จากเรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ ความว่า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ ๑๐๑: หนูแมนในชุดกึ่งยอดมนุษย์กึ่งนักมวยไทยหลังอัฟเลเวลการต่อสู้
(ที่มา: เรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒๖)

หนูแมนในภาพนี้ได้แสดงลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural Hybridization) ระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมต่างชาติอย่างชัดเจน (Nederveen Pieterse, Jan 1995) ด้วยการนำเอาความเป็นไทยด้านศิลปะการต่อสู้ที่เป็นเอกลักษณ์มาผสมผสานเข้ากับความเป็นยอดมนุษย์ของชาติตะวันตกได้อย่างสร้างสรรค์ ดังตัวอย่างจากคำบรรยายต่อไปนี้

“หนูแมนแปลงร่างเป็นหนูแมนยอดนักมวยไทย

แมคแจนแลน: นี่แหละสุดยอดของเพาเวอร์สูทล่ะ เมื่ออัฟเลเวลพลังการต่อสู้จะมากขึ้นและสามารถดึงพลังแฝงมารวมกับทักษะของผู้ใส่ชุดได้...

หนูแมน: อย่างแกต้องเจอความน่ากลัวของมวยไทย

ตูม อ้าก (เสียงบันนีบอยหลังถูกหนูแมนตีแข็งใส่)

เหล่าวายร้าย: นี่มันรูปแบบการต่อสู้แบบไหนกัน...

หนูแมน: อารายนี่แค่เบาๆ ยังมีอีกเยอะอย่าเพิ่งมีน แกจะารู้จักแม่ไม้มวยไทยมากขึ้น ใจัง **ปัก คว็บ....ศอกพิฆาต ฤาษีบิดยา...เข้าลอยคอยรัก!!** พวกแกแพ้แล้วไสหัวไปจากโลกนี้ซะ”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๒๖-๑๓๙)

๔.๓.๑.๓ อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมต่างชาติ

ตัวละครหนูแมนในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันปรากฏลักษณะที่ปรับเปลี่ยนจากเรื่องรามเกียรติ์โดยได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมต่างชาติเป็นส่วนใหญ่ ทั้งอิทธิพลจากวรรณกรรมชาติตะวันตก เช่น ภาพยนตร์การ์ตูนแนวฮีโร่ เรื่องซูเปอร์แมน เรื่องแบทแมน และภาพยนตร์เรื่อง

Star wars อิทธิพลจากวัฒนธรรมชาติตะวันตก เช่น การสวมกางเกงเอวต่ำที่ได้รับอิทธิพลจาก ศิลปินฮิปฮอป การติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์ รวมถึงอิทธิพลจากวรรณกรรมชาติ ตะวันออก เช่น เรื่องของยอดมนุษย์ *อุลตร้าแมน* และการ์ตูนเรื่อง *โคนันคุงยอดนักสืบ* ตลอดจน อิทธิพลจากวัฒนธรรมชาติตะวันออก เช่น การใส่คอนแทคเลนส์บิกอายส์ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

การปรับเปลี่ยนลักษณะตัวละครหนุมานที่ได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมของชาติ ตะวันตกปรากฏชัดเจนในแนวคิดเรื่อง “ความเป็นยอดมนุษย์ (Hero)” ทั้งส่วนการปรับขนาดภาพ ร่างหนุมานให้สูงใหญ่ บึกบึน กำยำและเข้มแข็ง และการตั้งชื่อหนุมานโดยเลียนแบบจากชื่อของ ยอดมนุษย์ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับกันดีของคนทั่วโลก การแต่งกายด้วยชุดหนังและสวมหน้ากาก เพื่ออำพรางใบหน้า รวมถึงการเพิ่มความสามารถเหนือมนุษย์ให้แก่หนุมานโดยเทียบเคียงจาก ลักษณะความสามารถของเหล่ายอดมนุษย์ อาทิ การมีพลังกำลังเหนือสิ่งมีชีวิตทั่วไป หรือแม้แต่ การแสดงตัวตนด้วยสัญลักษณ์บริเวณหน้าอก ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ในเรื่อง *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* และเรื่อง *หนุมานชาเลนเจอร์* หนุมานมีภาพร่างสูงใหญ่ เนื่องจากมีบทบาทเป็นยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกมนุษย์และจักรวาลให้สงบสุข แนวคิดเรื่องของฮีโร่ (Hero) ผู้เป็นความหวังของมวลชนเป็นอิทธิพลที่ได้รับจากตัวการ์ตูนของชาติตะวันตก ประเทศ สหรัฐอเมริกาเรื่อง ซุปเปอร์แมน (Superman) แบทแมน (Batman) หรือในชื่อไทยว่า มนุษย์ ค้างคาว และสไปเดอร์แมน (Spiderman) หรือในชื่อไทยว่า มนุษย์แมงมุม สะท้อนให้เห็นการนำ รูปแบบของยอดมนุษย์มาปรับเปลี่ยนให้เข้ากับตัวละครของไทยอย่างหนุมาน เช่นในเรื่อง *หนุมาน ชาเลนเจอร์* ดังเนื้อความตอนหนึ่งที่กล่าวถึงกำเนิดของหนุมาน ความว่า

“แมคแจนแลน: ข้าเป็นตำรวจอวกาศ มาจากดาว Chalanjor

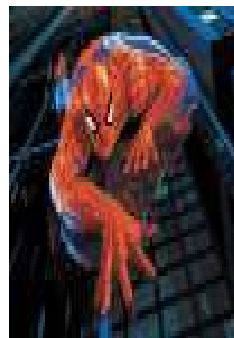
ถ้าแกไม่อยากได้รับพลังละก็...แกเจอดีแน่ไอ้กรีก!!

วายุ: มนุษย์ต่างดาวบ้าอะไร หมาซัดๆ

แมคแจนแลน: หุบปาก..น่า แกคือผู้สืบทอดที่จะปกป้องจักรวาล
นี่เป็นพลังของยอดฮีโร่ที่เก่งที่สุด” (หนุมานชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๖๑)

นอกจากการนำเอาตัวละครจากการ์ตูนตะวันตกมาปรับให้เป็นตัวละครยอดมนุษย์ของไทยแล้ว ยังปรากฏการตั้งชื่อตัวละครเลียนแบบนัยความคิดสำคัญจากชื่อของยอดมนุษย์ด้วย ดังเช่นการสร้างตัวละครหนุมานที่ยังคงความคิดบางประการเรื่องชื่อของหนุมานที่แปลว่าผู้มี จุดเด่นที่คาง (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, ๒๔๘๔: ๖๘) กับวิธีการสร้างคำเรียกชื่อ ตามแบบยอดมนุษย์ตะวันตก อาทิ ชื่อหนุมาน มาจากหนุ (คาง)+แมน (Man) แปลว่าคนผู้ชายที่มี

คางเป็นจุดเด่น อันเป็นเอกลักษณ์หนึ่งที่สำคัญของหนุมาน นอกจากนั้นยังปรากฏการสร้างคำเลียนแบบชื่อยอดมนุษย์ที่มีชื่อเสียง อาทิ ซูเปอร์แมน (Superman) หมายถึงผู้ชายที่มีพลังกำลังเหนือมนุษย์ แบทแมน (Batman) หมายถึง ผู้ชายผู้มีภาพลักษณ์เหมือนค้างคาว ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๐๒: ซูเปอร์แมน ภาพที่ ๑๐๓: แบทแมน ภาพที่ ๑๐๔: สไปเดอร์แมน
(ที่มา: <http://semantink.com>)

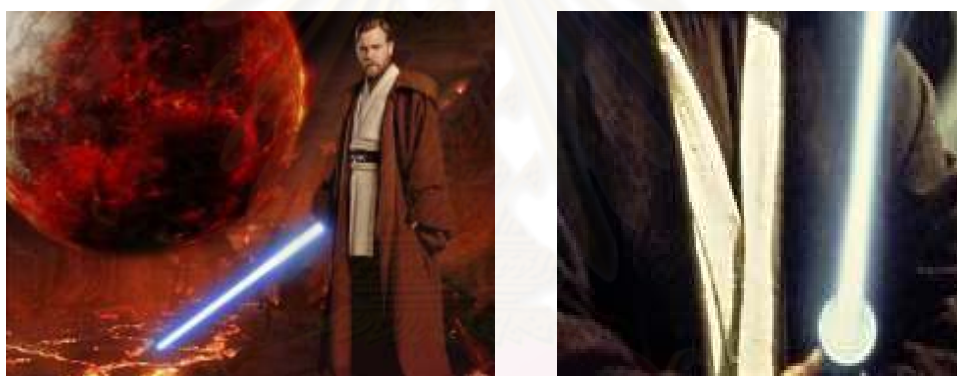
สำหรับเรื่องเครื่องแต่งกาย ในเรื่องหนุมานชาเลนเจอร์ หนุมานแต่งตัวด้วยรูปแบบเดียวกับตัวละครยอดมนุษย์อื่นๆ กล่าวคือ หนุมานสวมหน้ากากหนังอำพรางใบหน้า สวมถุงมือหนังสีแดง และสวมชุดหนังสีขาวทั้งตัวตั้งแต่หัวจรดเท้าและมีเส้นสีแดงสองเส้นไขว้พาดกันบริเวณหน้าอกใกล้กับผลึกแก้วบรรจุพลังชาเลนเจอร์ซึ่งเป็นพลังต้นกำเนิดของหนุมาน และในบางครั้งหนุมานยังสวมใจกระเบนที่ทำจากผ้าตาตประดับด้วยวัสดุที่มีความแวววาวสีเหลืองทองและสีขาวจนดูคล้ายพระเอกลิเก นอกจากนั้นภาพทรงของผลึกพลังบริเวณหน้าอกหนุมานยังเป็นกิลิปตี แฉกคล้ายจักร อาวุธในนิยายที่มีลักษณะเป็นวงกลมและมีแฉกๆ โดยรอบ สัญลักษณ์ดังกล่าวอาจสื่อแทนความเป็นไทยและตัวตนของหนุมานเช่นเดียวกับอักษรตัว S บนหน้าอกซูเปอร์แมน และสัญลักษณ์ภาพค้างคาวบนหน้าอกแบทแมนของชาติตะวันตก

ภาพที่ ๑๐๕: ตัวละครหนุมานสวมผ้าตาต (ที่มา: ปกเรื่องหนุมานชาเลนเจอร์ เล่ม ๒)

นอกจากนั้นความสามารถของหนุมานเรื่อง**กระแสดิจิต**ที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ในหัวข้อลักษณะการปรับเปลี่ยนที่เกิดจากจินตนาการของผู้สร้าง ยังสามารถวิเคราะห์เพิ่มเติมได้ว่าหากการใช้กระแสดิจิตของตัวละครอยู่ในภาพของพลังงานเหนือมนุษย์ที่ใช้เพื่อเคลื่อนย้ายสิ่งของหรือทำสิ่งที่ฝืนธรรมชาติก็อาจเป็นอิทธิพลที่เกิดจากแนวเรื่องของยอดมนุษย์เช่นกัน อาทิ ใช้พลังจิตบังคับรถที่กำลังพุ่งเข้าหาเด็กน้อยให้หยุด หรือใช้พลังจิตควบคุมการกระทำของโจรผู้ร้าย เป็นต้น อย่างไรก็ตามลักษณะดังกล่าวไม่ได้ปรากฏในตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันแต่อย่างใด

ส่วนอาวุธประจำกายของหนุมานในเรื่อง**บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์** แสดงให้เห็นอิทธิพลจากภาพยนตร์เรื่อง *Star wars* ส่วนอาวุธประจำกายของอัศวินเจไดที่เป็นดาบสตาร์วอร์ (Light saber) ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับตรีศูลไฟฟ้าของหนุมาน กล่าวคือ ในขณะที่ใช้งานตรีศูลไฟฟ้าจะมีแสงสว่างฉาบบริเวณหลักแหลมที่เป็นโลหะเหมือนกับดาบสตาร์วอร์ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๐๖-๑๐๗: ดาบสตาร์วอร์ของอัศวินเจได ในภาพยนตร์เรื่อง *Star wars*
(ที่มา: <http://www.starwars.com>)

นอกจากอิทธิพลของชาติตะวันตกส่วนวรรณกรรมจะมีผลต่อการปรับเปลี่ยนลักษณะของตัวละครหนุมานแล้ว วัฒนธรรมของชาติตะวันตกยังเป็นปัจจัยอีกประการที่มีผลต่อการสร้างสรรค์หนุมานให้ทันสมัยด้วยการนำวัฒนธรรมสมัยใหม่ในสังคมไทยปัจจุบันที่ได้รับอิทธิพลจากชาติตะวันตกมาประกอบสร้างขึ้นเป็นหนุมานในปัจจุบัน อาทิ หนุมานสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการติดต่อสื่อสารและใช้อุปกรณ์ในระบบไฟฟ้าได้อย่างคล่องแคล่ว นอกจากนี้ หนุมานยังแต่งกายและแสดงกิริยาท่าทางที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสังคมตะวันตกด้วยเช่นกัน ดังในเรื่อง**บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์** หนุมานใช้คอมพิวเตอร์เป็นประตูบานแรกในการติดต่อกับบั้งปอนด์เพื่อขอความช่วยเหลือ จากนั้นทั้งสองก็ติดต่อสื่อสารกันผ่านระบบออนไลน์ตลอดเวลา เหตุผลของการสร้างตัวละครหนุมานให้มีความสามารถเรื่องนี้ก็เนื่องจากบริบทของเนื้อเรื่องที่เป็นการติดต่อระหว่างคนในโลกมนุษย์และสัตว์เทพในโลกหิมพานต์ การสื่อสารข้ามมิติจึงต้องอาศัยเครื่องมืออัน

ทันสมัยเช่นคอมพิวเตอร์ หนุมานซึ่งรับบทเป็นตัวละครที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกาสรสื่อสารนี้จึงต้องสามารถไ้ระบบเหล่านี้ได้ด้วย ดังตอนหนึ่งที่หนุมานติดต่อกับปังปอนด์ ความว่า

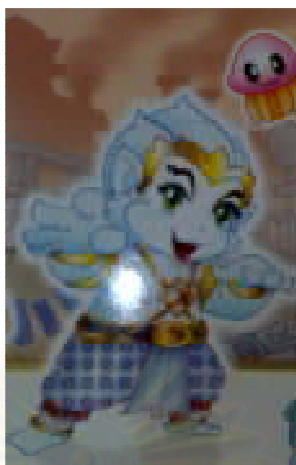
“ปังปอนด์: เฮ้! คอมพ์เป็นอะไร เพิ่งซื้อมานะ ติดลี ติดลี เป็นอะไรอะ อะ ฮ่า...ติดแล้ว...แต่...แต่ว่านั่นมันภาพหนุมานนี่นา มีกรงด้วย อืมม...เฮฮ อี แอล พี เฮลพ์ มันแปลว่าช่วยนี่ โอ๊ะ พึ่งติดต่อมา...เซอร์ไพรส์ชะมัด ึ่งพี่สบายดีอะปะ
หนุมาน: สบายสบายอะไรเล่า โดนจับอยู่เนี่ย”

(ปังปอนด์ตะลุมโลกหิมพานต์ เล่ม ๑ หน้า ๑๖-๑๗)

อิทธิพลของชาติตะวันตกที่ส่งผลต่อการประกอบสร้างความสามารถและคุณสมบัติพิเศษของหนุมานยังหมายรวมถึงการทำให้ตัวละครหนุมานรู้จัก คุ่นเคยและสามารถใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างปลอดภัย แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้รู้เท่าทันในวิทยาการเทคโนโลยีซึ่งส่งอิทธิพลมาจากประเทศตะวันตก ดังตอนหนึ่งในเรื่องปังปอนด์ตะลุมโลกหิมพานต์ หนุมานใช้ตรีศูลไฟฟ้าเปิดประตูมิติอย่างคล่องแคล่วและรู้สาเหตุของความผิดปกติ ความว่า

“นี่ เจอตรีศูล ประตูมิติจงเปิด...หือ...จงเปิด...จงเปิด...เฮ้ย...ไม่ได้ผล วงจรแจ้งหรือว่าถ่านหมดกันแน่ หน่อย” (เล่ม ๑ หน้า ๑๕)

วัฒนธรรมการแต่งกายที่เป็นที่แพร่หลายในประเทศตะวันตกอย่างการสวมกางเกงเอวต่ำได้รับความนิยมมากขึ้นเมื่อศิลปินแนวฮิปฮอปหรือแร็ปเปอร์ (Rapper) ได้นำมาใช้เป็นเอกลักษณ์หนึ่งในการนำเสนอภาพลักษณ์ของตนเอง การแต่งกายลักษณะนี้มีอิทธิพลต่อวิธีการออกแบบวิธีการนุ่งโจงกระเบนของหนุมานในเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี จะเห็นได้ว่าแม้หนุมานจะนุ่งโจงกระเบน เครื่องแต่งกายของไทยสมัยโบราณแต่วิธีการนุ่งกลับเหมือนกับการสวมกางเกงหลุดพับนั้นเอวหรือการสวมกางเกงเอวต่ำเช่นเดียวกับศิลปินฮิปฮอปในปัจจุบัน ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๐๘: หนุมานสวมกางเกงเอวต่ำและใส่คอนแทคเลนส์สีเขียวมรกต

นอกจากเรื่องการแต่งกายแล้ว ตัวละครหนุมานได้รับการเปลี่ยนแปลงให้มีท่าทางการเดินที่ต้องกางแขนออก ยกข้อศอกขึ้น แยกนิ้วออกจากกัน และเดินตามจังหวะเพลงฮิปฮอป (หนุมานกับขบวนการเด็กดี ภาพที่ ๑๐๘) ซึ่งเป็นอากัปกิริยาที่ได้รับอิทธิพลจากเพลงที่มีต้นกำเนิดมาจากชนผิวดำในชาติตะวันตกซึ่งขณะนี้แพร่หลายและมีอิทธิพลอย่างมากในสังคมโลก อาทิ ศิลปิน Eminem ศิลปินวง Black eyed Peas ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๐๙: ศิลปินวง Black eyed peas (ที่มา: <http://www.wallpaperbase.com>)

ตัวละครหนุมานนอกจากได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมของชาติตะวันตกที่ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะ ความสามารถและคุณสมบัติพิเศษต่างๆ แล้วยังได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมของชาติตะวันออกด้วยเช่นกัน ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนจากอิทธิพลของวรรณกรรมญี่ปุ่น อาทิ การ์ตูนเรื่อง *อูดตราแมน* ส่วนกำเนิดหนุมานและความสามารถพิเศษ

เหนือมนุษย์ นอกจากนั้นยังพบอิทธิพลของการ์ตูนเรื่อง*โดเรม่อน* ส่วนสิ่งวิเศษ และการ์ตูนเรื่อง*โค่นันคอง ยอดนักสืบ* ส่วนอุปกรณ์สื่อสารภาพเข้มก๊าด วรรณกรรมของชาติตะวันออกชาติอื่นที่ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนลักษณะหนุมานก็เช่น นิทานเปอร์เซียเรื่อง*อาละดิน* ส่วนกำเนิดของหนุมานจากสิ่งของวิเศษ เช่น หีบบรรจุทางออก ตู้พระไตรปิฎก รวมถึงวรรณกรรมสำคัญของจีน เช่น เรื่อง*ไซอิ๋ว* ที่ปรากฏการเพิ่มตัวละครสำคัญและอนุภาคพาหนะวิเศษของขุนหงอกคง ในเนื้อเรื่องการ์ตูนปัจจุบัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนกำเนิดหนุมานจากเรื่อง*ปังปอนด์ตะลุยโลกมหิมพานต์* เรื่อง*เจาะเวลาหาวิรัชตรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช* และเรื่อง*ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย* ซึ่งไม่ได้ระบุว่าหนุมานกำเนิดจากที่ใด ระบุแต่เพียงว่าหนุมานเป็นผู้มีคาบแข็งและไม่มีวันตาย สะท้อนให้เห็นอิทธิพลของวรรณคดีเรื่อง*รามายณะ* ที่เน้นให้รายละเอียดและที่มาของชื่อหนุมานว่าเป็นผู้มีคาบเป็นจุดเด่น (พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, ๒๔๘๔: ๖๘) นอกจากนั้นยังปรากฏอิทธิพลของการ์ตูนญี่ปุ่นเรื่อง*อุลตร้าแมน* ส่วนกำเนิดตัวละครหนุมานในเรื่อง*หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* ถึงแม้ว่าอุลตร้าแมนจะกำเนิดจากฝีมือของคนไทย แต่ส่วนเนื้อเรื่องและการนำเสนอในสื่อสิ่งพิมพ์และโทรทัศน์ล้วนเป็นการริเริ่มของชาวญี่ปุ่น อุลตร้าแมนจึงกลายเป็นยอดมนุษย์สัญชาติญี่ปุ่นไปโดยปริยาย วิธีการกำเนิดของยอดมนุษย์อุลตร้าแมนเหมือนกับวิธีการกำเนิดวิธีหนึ่งของหนุมาน กล่าวคือ อุลตร้าแมนมีกำเนิดจากการชุบชีวิตมนุษย์ที่ชื้อฮายาตะซึ่งเสียชีวิตในภารกิจตามล่าสัตว์ประหลาดจากต่างดาวมายังโลกมนุษย์ แต่ระหว่างทางเกิดอุบัติเหตุชนกับยานของหน่วยพิทักษ์โลกที่มีชื่อว่า "หน่วยวิหะยะ" อุลตร้าแมนจึงช่วยชุบชีวิตให้กับฮายาตะและให้พลังอำนาจของตนแก่ฮายาตะทำให้สามารถเปลี่ยนร่างเป็นอุลตร้าแมนได้ในลักษณะของการรวมร่างของตนเข้ากับร่างของมนุษย์ฮายาตะเมื่อต้องปราบสัตว์ประหลาดที่มารุกรานโลก ลักษณะดังกล่าวเหมือนกับกำเนิดของหนุมานในเรื่อง*หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* ที่เจ้าแม่อุลตร้าอัญเชิญวิญญาณของเทพหนุมาน เทพในตำนานของไทยมาสิงสถิตในร่างของมนุษย์ที่มีชื่อว่าเด็กชายโก๊ะ ดังตอนหนึ่งความว่า

“เจ้าแม่อุลตร้าซุมมือทั้งสองขึ้น เงยหน้ามองไปยังที่ไกลตา! เจ้าแม่อุลตร้ากำลังอัญเชิญวิญญาณของหนุมาน เทพวานรเผือก! แสงเจิดจ้าบาดตา วูบวาบไปทั่ว เมื่อลำแสงนั้นจางหายไป โก๊ะก็ล้มตาคืนจ้องมองเหล่าพี่น้องอุลตร้าอย่างงุนงง” (หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หน้า ๑๑)

ในเรื่อง*หนุแมนซาเลนเจอร์* ปรากฏการนำเผือกพลังวิเศษของเทพหนุมานใส่ไว้บริเวณหน้าอกของชุดเพาเวอร์สูทมาอบให้แก่มนุษย์ชื้อวายุ เพื่อรับการสืบทอดเป็นทายาทยอดมนุษย์

หนูแมนต่อจากเทพหนุมาน จะเห็นได้ว่าความคิดเรื่องการมอบพลังของยอดมนุษย์ให้แก่มนุษย์เพื่อทำหน้าที่ปกป้องโลกและจักรวาลร่วมกับยอดมนุษย์ผู้มอบพลังให้หรือเป็นทายาทรับหน้าที่นี้ต่อไป เป็นลักษณะที่ปรากฏซ้ำในการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องใหม่เกี่ยวกับยอดมนุษย์ ดังเนื้อความในเรื่องหนูแมน ซาเลนเจอร์ ความว่า

“แมคแจนแลน: สัญลักษณ์ที่หัวใจของแกบ่งบอกว่าเป็นผู้
สืบทอดอย่างแน่นอน แกและฮีโร่คนนั้นคือคนคนเดียวกันที่พลังแห่ง
Chalanjor ยอมรับ แกต้องสืบทอดเจตนารมณ์”

(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๖๑)

นอกจากนั้นยังพบคุณสมบัติพิเศษที่ได้รับอิทธิพลจากแนวเรื่องเกี่ยวกับยอดมนุษย์ อาทิ การมีสายตาที่มองได้ไกล ๑ กิโลเมตร วิ่ง กระโดดและเตะได้มากกว่าปกติ ๑๐๐ เท่า ทั้งยังมีเสารับสัญญาณและช่องปล่อยลำแสงบนศีรษะ คุณสมบัติพิเศษจากเรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ ทั้งหมดบรรจุอยู่ในชุดหนังเพาเวอร์สูทที่หนูแมนใส่เมื่อออกปฏิบัติหน้าที่ยอดมนุษย์ ความสามารถเหล่านี้ล้วนเป็นการกระทำเหนือมนุษย์ที่มีเค้าร่างของยอดมนุษย์อุลตร้าแมนเจ็บบนอยู่ด้วย อย่างไรก็ตามความสามารถและคุณสมบัติเหล่านี้ก็อาจเกิดการสร้างสรรค์โดยมีพื้นฐานมาจากความสามารถเดิมของหนุมานแต่นำมาลงรายละเอียดและเพิ่มเติมความแปลกใหม่ทันสมัยให้น่าสนใจขึ้น ดังเนื้อความตอนหนึ่งที่กล่าวถึงชุดเพาเวอร์สูทของหนูแมน ความว่า

“คำบรรยาย เมื่อได้รับพลัง Chalanjor แล้ว ร่างกายก็จะส่ง
สัญญาณไปบนยานในอวกาศ...จากนั้นยานก็จะส่งเพาเวอร์สูทมาให้”
(หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๖๕)

อิทธิพลจากวรรณกรรมของชาติตะวันตกออกส่วประเทศญี่ปุ่นยังปรากฏในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า ดังจะเห็นได้จากคุณสมบัติพิเศษข้อหนึ่งของหนุมานก็คือการมีคัมภีร์สารพัดนึกซึ่งบรรจุคาถาที่มีประโยชน์ต่อการผจญภัยในอดีตไว้มากมายตาม คล้ายกับกระเป๋าทองของโดเรม่อนที่สามารถหยิบของวิเศษออกมาได้ตามต้องการ ในคัมภีร์สารพัดนึกจะมีทั้งคาถาเปลี่ยนร่าง คาถาแปลงกาย หายตัว ไว้ใช้ระหว่างการผจญภัยในดินแดนพุทธกาล ดังในเหตุการณ์หลังจากหนุมานและเด็ก ๆ ย้อนอดีตกลับไปยังเมืองพาราณสีได้สำเร็จ และกำลังจะออกตามหา

พระธรรม เณรได้ท้วงว่าควรแต่งกายให้เข้ากับยุคสมัยตามสำนวนที่ว่า “เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม” หนุมานจึงใช้คัมภีร์สารพัดนึกเสกเสื้อผ้าให้ทุกคน ดังความว่า

“หนุมาน: คัมภีร์สารพัดนึก!! เอาอันไหนดีนะ อ๊ะ! เจอแล้ว คาถาเปลี่ยนร่าง โอมเพียง”

ภาพทุกคนอยู่ในชุดเดียวกับชาวเมืองพาราณสีคนอื่นๆ”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๔๔-๔๕)

นอกจากนั้นหนุมานยังใช้มนตร์วิเศษเสกสิ่งของต่างๆ ที่สามารถช่วยให้การเรียนรู้เรื่องราวในแต่ละพระชาติได้ง่ายขึ้น เช่น การเสกหอยสังข์สอดแนมเพื่อใช้ฟังการสนทนาของอีกฝ่ายในระยะไกล ในเหตุการณ์นี้ตัวละครเอกก็ได้กล่าวว่าหนุมานนั้นเปรียบเสมือนโดเรม่อน เนื่องจากสามารถเสกสิ่งของได้อย่างง่ายดายตามใจชอบ ดังความว่า

“หนุมาน: จั๊นพวกเราก็ตั้งแคมป์กันแถวนี้ก็แล้วกันนะ

กอล์ฟ: ไม่ไกลไปหน่อยหรือ แล้วเราจะได้ยินพวกเขาคุยกันได้ยังไงล่ะ

หนุมาน: เรื่องนั้นไม่ต้องห่วงน่า...ฉันมีของเล่นใหม่มานำเสนอ...หอยสังข์สอดแนม

ณัฐ+พุกัน: ทำตัวเหมือนโดเรม่อนขึ้นทุกวันแล้วหนุมานนี่”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๘ หน้า ๔๑-๕๓)

ในการ์ตูนญี่ปุ่น โดเรม่อนมีประตูวิเศษเพื่อย้อนไปในอดีตหรือข้ามมิติไปยังอนาคต ความคิดนี้ยังปรากฏซ้ำในเรื่องปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ และเรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช หนุมานใช้อาวุธคู่กายตรีศูลเป็นเครื่องมือย้อนอดีตเช่นเดียวกัน ดังตอนหนึ่งในเรื่องเจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ความว่า

“ปังปอนด์: นึกออกแล้วติดต่อฟีลิงดีกว่า ฟีลิง ปอนด์อยากรู้เรื่อง

พระนเรศวรมหาราชครับ

หนุมาน: ดีมากเลยปอนด์ พี่จะพาปอนด์ย้อนมิติด้วยตรีศูล...”

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชฯ หน้า ๓)

นอกจากอิทธิพลของการ์ตูนเรื่อง*โดเรม่อน* ยังมีการนำเครื่องมือสื่อสารของตัวละครเอกในหนังสือการ์ตูนเรื่อง *โคนันคอง ยอดนักสืบ* (Detective Conan) มาใช้ในเรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลก* *หิมพานต์* เช่นกัน เครื่องมือดังกล่าวก็คือ เข็มกลัดนักสืบของโคนัน ตัวละครเอกของเรื่อง หนูมานใช้เข็มกลัดดังกล่าวเป็นเครื่องมือสื่อสารระหว่างสมาชิกชมรมนักสืบรุ่นจิ๋ว เข็มกลัดนักสืบนี้มีความคล้ายคลึงกับเข็มกลัดสื่อสารภาพหน้าหนูมาน รวมถึงคุณสมบัติสำคัญและการใช้งานก็เหมือนกัน กล่าวคือ มีปุ่มด้านหลังไว้ใช้ปรับคลื่นเพื่อรับสัญญาณ ถ้ากดปุ่มก็จะรับสัญญาณได้เหมือนการสื่อสารทางโทรศัพท์ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๑๐: เข็มกลัดนักสืบของโคนัน (ที่มา: <http://siamdora.com>)

ลักษณะการเกิดของหนูมานในการ์ตูนบางเรื่องนั้นระบุว่าหนูมานออกมาจากสิ่งของบางอย่าง เช่น หีบวิเศษ ในเรื่อง*หนูมานกับขบวนการเด็กดี* ตัววิเศษซึ่งบรรจุพระไตรปิฎก ในเรื่อง*ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* หรือของวิเศษที่มีรู มีช่อง หรือมีทางให้ออกมาเช่น รุกขุญแจ ประตูตู้ ซึ่งเป็นอีกประเด็นที่สะท้อนถึงอิทธิพลของนิทานเปอร์เซีย การกำเนิดออกมาจากวัตถุของหนูมานที่ต่างออกไปจากเรื่อง*รวมเกียรติ* มักเป็นไปเพื่อให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับภารกิจในแต่ละเรื่อง เช่น เรื่อง*หนูมานกับขบวนการเด็กดี* หนูมานออกมาจากรุกขุญแจของหีบวิเศษบรรจุทางออกซึ่งเป็นสถานที่เกิดเหตุที่เด็กเกรงทั้งหมดหลงเข้าไป หนูมานจึงต้องหาทางช่วยเหลือให้เด็ก ๆ ไขกุญแจหีบบรรจุทางออกให้ได้ ลักษณะดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นอิทธิพลของนิทานเปอร์เซียเรื่อง*อาละดิน* ที่มียักษ์จินนี่ ผู้ช่วยตัวละครเอกที่ออกมาจากตะเกียงวิเศษเพื่อให้พรวิเศษ ลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับกำเนิดของหนูมานในเรื่อง*ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* และเรื่อง*หนูมานกับขบวนการเด็กดี* โดยเฉพาะเรื่อง*หนูมานกับขบวนการเด็กดี* เมื่อหนูมานซึ่งเป็นผู้ช่วยตัวละครเอกออกมาจากรุกขุญแจของหีบวิเศษบรรจุทางออกและช่วยเหลือเด็ก ๆ จนสามารถออกจากห้องลับได้ หนูมานก็ได้ให้พรเหมือนกับยักษ์จินนี่ในนิทานเรื่อง*อาละดิน* ความว่า

“...เซอรีอ่านออกเสียงให้เพื่อน ๆ ฟังว่า กล่องวิเศษ บรรจุทางออก
เซอรีหีบกุญแจมาไขแต่ก็เปิดไม่ออก ทันใดนั้นมีเสียงดังออกมาจากหีบว่า

ผู้ที่เปิดได้ต้องเป็นเด็กดีเท่านั้น...ทันใดนั้นได้มีควันพุ่งออกมาจากกุญแจ
 ก่อตัวเป็นภาพ ร่างคล้ายคนแต่มีขนเต็มตัว เด็กทั้งสามตกใจพูดพร้อมกัน
 ว่า 'ปีศาจสิง' ลิงสีขาวยกมือว่า ไม่ใช่ซะ เจ๊ยก เราคือพี่หนุมานขวัญใจเด็กดี
 ต่างหาก..." (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๘)

เมื่อเด็ก ๆ ไซปริศนาได้ถึงข้อที่ ๙ หนุมานจึงให้พรวิเศษ ๑ ข้อเป็นรางวัล เด็ก ๆ จึงขอพรให้
 เมืองแจ๊ปป้าวิลล์ของพวกเขาตอนนี้กลับมามีความสุขอีกครั้ง ดังความว่า

“...หนุมานบอกว่า พวกหนูช่วยกันฝ่าฟันมาได้ถึงข้อที่สิบ ดังนั้น
 หนุมานจะให้พรวิเศษแก่เด็ก ๆ หนึ่งข้อเป็นรางวัล”

(หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๒๒)

แม้หนุมานในเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี จะมีมนตร์วิเศษเช่นเดียวกับหนุมานในเรื่อง
 รามเกียรติ์ แต่มีการนำมาใช้งานต่างกัน ผู้วิจัยจึงจัดให้อยู่ในลักษณะที่มีการปรับเปลี่ยนขึ้นใหม่
 หนุมานในปัจจุบันใช้มนตร์วิเศษเพื่อให้พรแก่ผู้อื่น แสดงให้เห็นความมีเมตตาและกรุณา ต่างจาก
 หนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ ที่ใช้มนตร์วิเศษเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของงาน เช่น สังหารศัตรู วาง
 อูบายลงให้ศัตรูหลงกล ทั้งนี้เป็นผลมาจากบริบทของเนื้อเรื่องนั่นเอง

นอกจากนั้นยังปรากฏอิทธิพลของวรรณคดีจีนเรื่องไซอิ๋ว ที่มีการแทรกเนื้อเรื่องและตัว
 ละครสำคัญจากเรื่องนี้ในการ์ตูนปัจจุบัน วรรณคดีเรื่องนี้นับว่ามีอิทธิพลและมีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจ
 ในการประพันธ์วรรณกรรมเด็ก ภาพยนตร์และบทละครอีกหลายเรื่องในยุคหลัง รวมถึงผู้
 แต่งการ์ตูนเรื่องนี้ก็ได้นำโครงเรื่องและตัวละครสำคัญ คือ พระถังซำจั๋ง ซุนหงอคง ตี๋เอี๊ยงกาย
 ซัวเจ๋ง และม้ามังกะ มาใช้เป็นตัวละครหลักในเรื่องรามาวตาร ฉบับหนุมาน ภาคพิสดาร ความว่า

“ห่างออกไป...ผ่านภูเขาผ่านทะเลสาบหลายแห่งไปจนถึงอาณาจักร
 ของจีน ซึ่งขณะนั้นพระถังซำจั๋งพระภิกษุผู้ทรงคุณวุฒิได้อาสาฮ้องเต้ไป
 อัญเชิญพระไตรปิฎกจากชมพูทวีป (อินเดีย, เนปาลในปัจจุบัน) เพื่อจะนำ
 พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้ามาเผยแผ่ในปัจจุบัน”

(รามาวตาร เล่มที่ ๒๙ หน้า ๕๖)

ผู้แต่งได้นำเนื้อเรื่อง *ไซอิ๋ว* วรรณคดีเรื่องสำคัญของจีนผสมผสานกับเนื้อเรื่องใหม่ตามจินตนาการตนเอง ดังความว่า

“ระหว่างทางต้องเจอกับปีศาจต่างๆ มากมายหลายตนที่หวังทำร้ายไม่ว่าจะเป็นปีศาจควาย นางมารพิศวิเศษ...และอีกมากมายปีศาจ ซึ่งเหล่าศิษย์ทั้งหลายของพระถังซำจั๋งปราบได้หมด

พระถังซำจั๋ง: พวกท่านเก่งมาก เรามีรางวัลจะให้

ศิษย์ทั้งสี่: เป็นเงิน...เป็นทอง...หรือเป็นอาหาร!

พระถังซำจั๋ง: เป็นคำสอนของพระพุทธองค์นะโยม...

ตือโป๊ยก่าย: อิมบุญ...แต่ไม่อิมท้องจะ อูย...หิว...

ซุนหงอคง: นี่แน่ะ (ตบศีรษะตือโป๊ยก่าย)...ไอ้หมูตอน เห็นแก่กิน พุดจาอะไรเกรงใจหลวงพี่บ้างสิ” (รามาวตาร เล่ม ๒๙ หน้า ๕๗-๕๘)

ความสามารถเปลี่ยนขนเป็นบริวาร ของหนุมานในเรื่อง *บึงปอนด์ตะลุยโลกมหิมาพานต์* ยังแสดงให้เห็นอิทธิพลจากเรื่อง *ไซอิ๋ว* ที่ซุนหงอคงสามารถดึงขนที่อยู่บนตัวของตนแล้วเป่าลงไปทำให้ขนที่ปลิวออกไปกลายเป็นร่างแปลงของซุนหงอคงจำนวนมาก สามารถแบ่งได้เป็นจำนวนถึงหนึ่งกองทัพเลยทีเดียว นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่าการเปลี่ยนขนเป็นบริวารอาจได้แนวคิดพื้นฐานจากความสามารถในการแยกร่างของหนุมานในเรื่อง *รามเกียรติ์* แต่ผู้แต่งได้เพิ่มเติมรายละเอียดที่มาของร่างแปลงแต่ละร่างว่ามาจากขนของลิงหนุมานเหมือนกับซุนหงอคงในเรื่อง *ไซอิ๋ว* และสาเหตุที่หนุมานมีความสามารถนี้ก็เนื่องมาจากบริบทของเรื่องที่หนุมานต้องแบ่งร่างไปช่วยเหลือบึงปอนด์ขณะตามหาลูกแก้ววิเศษ นอกจากนี้ในเรื่อง *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* และ *เรื่องหนูแมนชาเลนเจอร์* หนุมานยังสามารถรับ-ส่งพลังกับคนอื่นได้ ถ่ายทอดพลังให้แก่ผู้อื่นได้ คล้ายกับการถ่ายทอดพลังของจอมยุทธ์ในหนังจีนกำลังภายในทั่วไปอีกด้วย ประเด็นต่อมาที่แสดงอิทธิพลจากเรื่อง *ไซอิ๋ว* ก็คืออนุภาคของวิเศษ **เมฆสีหมอก** ของตัวละครเอกซุนหงอคงในเรื่อง *ไซอิ๋ว* มาใช้ในเรื่อง *หนูแมนชาเลนเจอร์* แสดงให้เห็นการนำอนุภาคผู้ช่วยจากเรื่องอื่นเข้ามาสร้างสรรคให้เรื่องมีสีสันและสนุกสนานมากขึ้น (หนูแมนชาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๔๖-๑๔๘)

อิทธิพลของชาติตะวันตกยังพบในเรื่องของความนิยมใส่คอนแทคเลนส์ประเภทบิกอายส์ หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่าคอนแทคเลนส์เกาหลี ซึ่งเป็นอิทธิพลจากประเทศเกาหลีและญี่ปุ่น ลักษณะเด่นของบิกอายส์ก็คือตาที่กลมโตและน่ารักเหมือนตาของตุ๊กตา **คอนแทคเลนส์สี บิกอายส์ (Big eyes)** จะมีการระบายหรือพิมพ์สีบนผิวเลนส์ให้ใหญ่กว่าตาตาของผู้ใส่ และมีการระบายสีที่

ผิวพลาสติกด้านที่ไม่สัมผัสกับกระจกตาเป็นสีต่างๆ อาทิ ฟ้า, ม่วง, เขียว เช่นหนุมานในเรื่อง *หนุมานขบวนการเด็กดี* ที่ใส่คอนแทคเลนส์สีเขียวมรกต (หนุมานกับขบวนการเด็กดี ภาพที่ ๑๐๙)

๔.๓.๑.๔ ลักษณะการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยม

การสร้างงานในแนวทางของวัฒนธรรมประชานิยมก็คือการคำนึงถึงกลุ่มผู้เสพเป้าหมายเพื่อให้เข้าถึงและเป็นที่ยอมรับของคนจำนวนมาก อันเป็นที่มาของผลประโยชน์ทางการค้า (Storey, 2004) การสร้างการ์ตูนเกี่ยวกับหนุมานนับเป็นวรรณกรรมแนววัฒนธรรมประชานิยม ดังนั้นผู้สร้างจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นดังกล่าวนี้ด้วย ด้วยเหตุนี้จึงเกิดการปรับเปลี่ยนลักษณะตัวละครหนุมานเพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้เสพซึ่งได้แก่ เด็กในสังคมปัจจุบัน การปรับเปลี่ยนตัวละครที่สอดคล้องกับปัจจัยข้อนี้มี ๒ ลักษณะ คือ การปรับบุคลิกลักษณะหนุมานให้มีความเป็นเด็ก และการนำสิ่งที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมประชานิยมในสังคมไทยปัจจุบันมาผนวกในการสร้างตัวละครหนุมาน การปรับเปลี่ยนนี้ส่งผลให้ตัวละครหนุมานจากวรรณคดีเรื่อง*รามเกียรติ์* ที่ปรากฏในสังคมปัจจุบันจึงต้องพยายามต่อรองเพื่อรักษาลักษณะเดิมบางประการไว้แต่ขณะเดียวกันก็ต้องยอมรับลักษณะแบบใหม่ที่จะส่งผลให้ได้รับความนิยมในกลุ่มผู้เสพและได้รับประโยชน์ด้านการค้ามากที่สุด

ผู้แต่งการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการนำตัวละครหนุมานมาใช้ในเรื่องจึงพยายามสร้างผลงานให้ตอบสนองต่อความชอบและรสนิยมของเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มผู้เสพเป้าหมาย เนื่องจากในกระบวนการสร้างงานเขียนขึ้นใดๆ ผู้แต่งย่อมมีกลุ่มผู้เสพที่คาดหวังไว้ในใจ (Implied Reader) และพยายามสร้างงานชิ้นนั้นให้มีลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของผู้เสพหรือเหมาะสมกับระดับอายุและระดับการเรียนรู้ของผู้เสพ (เปรม สอนสมุทร, ๒๕๔๗: ๑๑) จึงเป็นสาเหตุสำคัญของการกำหนดภาพลักษณ์ของหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันถึง ๗ เรื่อง ให้เป็นลูกลิง มีขนาดร่างกายเล็กเหมือนเด็ก การ์ตูนทั้ง ๗ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนุมาน*ชาญสมร* (ฉบับการ์ตูน) เรื่อง*รามเกียรติ์* ฉบับการ์ตูน เรื่อง*บึงปอนด์ตะลุยกโลกหิมพานต์* เรื่อง*ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* เรื่องหนุมานกับ*ขบวนการเด็กดี* เรื่อง*เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช* และเรื่อง*ประวัติศาสตร์มหาสงคราม* ตอน*ชาติไทย* ยกตัวอย่างเช่น การ์ตูนเรื่องหนุมาน*ชาญสมร* (ฉบับการ์ตูน) หนุมานได้รับการปรับขนาดภาพร่างให้เล็กเหมือนเด็กทั้งที่ยังปรากฏความแข็งแกร่งของร่างกายแสดงให้เห็นจากกล้ามเนื้อแขนและขาที่กำลังกำ นอกจากนี้ผู้แต่งยัง ใช้ลายเส้นวาดภาพประกอบให้ตัวละครทุกตัวมีสัดส่วนแบบเด็กด้วยกัน ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๑๑: ขนาดของร่างหนุมานในเรื่อง หนุมานชาถุสมร (ฉบับการ์ตูน)
(ที่มา: <http://www.burapat.com>)

ในการ์ตูนเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า หนุมานก็ได้รับการปรับขนาดภาพร่างให้เล็กเท่าเด็กในวัยประถมศึกษาที่มีบุคลิกว่าเจ๋ง สนุกสนานและเป็นมิตรเพื่อให้เข้ากับกลุ่มตัวละครเอกในเรื่องซึ่งเป็นเด็กอายุประมาณ ๑๐ ปี ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๑๒: ขนาดภาพร่างของหนุมานในเรื่อง ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า
(ที่มา: <http://www.skybook.co.th>)

การปรับเปลี่ยนขนาดภาพร่างของหนุมานก็เพื่อให้เข้ากับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายซึ่งเป็นเด็ก ปราภฏทั้งการเปลี่ยนหนุมานให้อยู่ในวัยเด็กตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง เช่น เรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่องรวมเกียรติ ฉบับการ์ตูน ที่ใช้ลายเส้นแบบเด็กวาดตัวละครหนุมานให้มีสัดส่วนแบบเด็ก และนอกจากตัวละครหนุมานแล้ว ผู้แต่งยังเปลี่ยนตัวละครอื่นๆ เช่น ชมพูพาน ฤาษีวัชเมฤค ให้กลายเป็นเด็กด้วยเช่นกัน เนื่องจากการลดสัดส่วนภาพร่างให้ตัวละครเป็นเด็กหรือใช้ลายเส้นแบบเด็กวาดหรือแม้แต่การเพิ่มเติมตัวละครอื่นๆ ที่ช่วยดำเนินเรื่องก็มักจะใช้ตัวละครที่เป็นเด็กด้วย

เช่นกัน ลักษณะการปรับเปลี่ยนเช่นนี้สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการผลิตเรื่องสำหรับเด็กที่ว่าเรื่องสำหรับเด็กตัวเอกของเรื่องก็ต้องเป็นเด็กวัยใกล้เคียงกับผู้อ่านด้วย (วิริยะ สิริสิงห: ๒๕๓๗, ๖๕)

ผู้เสพกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กจึงถือเป็นปัจจัยประการสำคัญที่ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนขนาดภาพร่างและบุคลิกของหนุมาน ตลอดจนการสร้างสรรคเนื้อเรื่องให้สนุกสนานและดึงดูดความสนใจของเด็ก ดังคำกล่าวของผู้สร้างการ์ตูนเรื่องหนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) ที่ปรากฏในคำนำของผู้แต่งถึงสารที่ตั้งใจส่งถึงเด็กซึ่งเป็นกลุ่มผู้เสพเป้าหมาย ดังความว่า

“การผจญภัยของลิงน้อยแสนซนทหารเอกพระราม “หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน)” ที่จะพาน้องๆ โดดแล่นไปในโลกแฟนตาซีแห่งจินตนาการ”

(หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) คำนำผู้แต่ง)

ผู้แต่งยังเรียกขานผู้อ่านว่า “น้องๆ” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกลุ่มเป้าหมายที่ผู้อ่านคาดหวังไว้ในใจ ดังความว่า

“...ใครที่ไม่เคยรู้จักหนุมาน หลังจากได้อ่านการ์ตูนเล่มนี้จึงรับรองว่าน้องๆ จะต้องประทับใจในวีรกรรมอันโดดเด่นเจิดจ้าของลิงน้อยแสนซนตัวนี้ไปอีกนาน ส่วนคนที่เคยรู้จักมาบ้างแล้ว ผมเชื่อว่าการ์ตูนเล่มนี้จะทำให้น้องๆ ได้สนุกกับหนุมานในอีกรูปแบบ” (หนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) คำนำผู้แต่ง)

ในเรื่องบั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่องเจาะเวลาหาวิรัชตรีย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย นอกจากผู้แต่งจะปรับขนาดตัวละครเอกเด็กชายบั้งปอนด์ และผู้ช่วยตัวละครเอกหนุมานให้เป็นเด็กแล้วยังเพิ่มลักษณะพิเศษให้ตัวละครหนุมานดูน่ารัก น่าเอ็นดูเหมือนหุ่นยนต์เพื่อนรักคอยเคียงข้างกายบั้งปอนด์ตลอดเวลา สาเหตุที่ภาพลักษณ์ของหนุมานคล้ายคลึงกับหุ่นยนต์ก็เนื่องจากใช้วิธีการสร้างด้วยภาพแอนิเมชัน นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาส่วนโครงหน้าภาพสี่เหลี่ยมผืนผ้า ดวงตาเรียวแหลม หางตาชี้ขึ้นสูง ขนาดมือและเท้าทั้งสี่นิ้วที่มีขนาดใหญ่ยาวและเรียวคล้ายใบพาย รวมถึงภาพร่างขนาดเล็กของหนุมานจึงอาจกล่าวได้ว่าคล้ายคลึงกับ “ฮอบบิท” (Hobbit) หรือมนุษย์แคระ สิ่งมีชีวิตชนิดหนึ่งคล้ายมนุษย์ในยุคเริ่มแรก โฮโมอีเร็คตัส ภาพร่างเล็กสูงเพียงหนึ่งเมตร มีน้ำหนักเพียง ๓๐ กิโลกรัม และมีมืออวัยวะบางอย่างคล้ายมนุษย์ โดยเฉพาะมือและเท้า มีนิ้วหัวแม่เท้าเรียงชิดติดกันกับนิ้วอื่นๆ และมีข้อนิ้วที่ยืดขยายได้เมื่อน้ำหนักตัวลงไปเท้า ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๑๓-๑๑๔: ตัวละครฮอบบิท (ที่มา: <http://www.tolkien.co.uk>)

ฮอบบิทยังจัดอยู่ในตระกูลเดียวกับเอลฟ์ (Elf) กอลลัม (Gollum) ซึ่งมีขนาดภาพร่างใกล้เคียงกัน ตัวละครฮอบบิทเป็นที่รู้จักกันดีจากวรรณกรรมของ จอห์น โรนัลด์ รูเอล โทลคีน (J. R. R. Tolkien) เรื่อง *เดอะ ฮอบบิท (The Hobbit)* และ *เดอะ ลอร์ดออฟเดอะริงส์ (The Lord of the Ring)* แสดงให้เห็นว่านัยความคิดเรื่องการปรับเปลี่ยนขนาดตัวละครหลักของเรื่องให้มีขนาดเล็กคล้ายเด็กเป็นความตั้งใจที่แท้จริงของผู้แต่งในการให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายหลักของเรื่องซึ่งเป็นเด็กระดับประถมศึกษา

นอกจากการปรับเปลี่ยนตัวละครหลักของเรื่องให้อยู่ในวัยเดียวกับกลุ่มเป้าหมายหลักของงานแต่ละชิ้น การคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มผู้เสพหรือกลุ่มเป้าหมายยังเป็นอีกสิ่งที่สำคัญ ดังจะเห็นได้จากคำบอกเล่าของผู้แต่งเรื่อง *หุนแมนชาเลนเจอร์* ที่นำตัวละครหุนมานซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีจากวรรณคดีไทยเรื่อง *รามเกียรติ์* ในอดีตกลับมาโลดแล่นอีกครั้งในรูปแบบหนังสือการ์ตูนซึ่งมีลายเส้น ภาพวาด คำพูด การดำเนินเรื่องคล้ายกับหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่เด็กซึ่งเป็นกลุ่มผู้เสพสมัมนิยมกัน ทั้งนี้เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย ดังความตอนหนึ่งว่า

“การที่เราเอาวรรณคดีไทยมาทำเป็นหนังสือการ์ตูนโดยมีภาพลักษณ์ใกล้เคียงกับหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเพราะว่าญี่ปุ่นเขาทำหนังสือการ์ตูนออกมาค่อนข้างดีและเด็กไทยก็นิยม ดังนั้นการที่เราจะทำหนังสือการ์ตูนสักเล่มเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย เราต้องดูว่าเขาชอบอะไร เขาอ่านอะไรกัน” (จิตตนาถ ลิ้มทองกุล, บรรณาธิการบริหารฯ, สัมภาษณ์, ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๕)

ดังนั้นการจะผลิตสื่อสิ่งใดก็ตามให้เป็นที่ยอมรับก็จำเป็นต้องคำนึงถึงความชอบและรสนิยมของกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มผู้เสพเป็นสำคัญ รวมถึงรูปแบบการนำเสนอด้วยการ์ตูนก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ตรงกับความชอบของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นหนุมานจึงต้องได้รับการปรับเปลี่ยนให้ลดอุปนิสัยและภาพลักษณะของทหารหาญผู้เก่งกาจลงและเพิ่มความสดใส ความเป็นเด็กให้มากขึ้น เช่น ในเรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* หนุมานได้รับชื่อใหม่ตามขนาดของร่างกายว่า “หนุมานจิ๋ว” หรือ “พีลิ่ง” ทำให้ลดความน่าเกรงขามตามแบบฉบับของตัวละครหนุมานในเรื่อง *รามเกียรติ์* ลง

นอกจากปัจจัยด้านผู้เสพที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงานในกระแสวัฒนธรรมประชานิยมแล้วนั้น **เป้าหมายด้านการค้า** ก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะตลอดจนบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน เนื่องจากจุดมุ่งหมายสำคัญด้านการค้าของการ์ตูนไทยปัจจุบันก็คือ “ผลกำไร” และที่มาของกำไรเหล่านั้นก็คือการทำให้ผลงานได้รับความนิยมและมียอดจำหน่ายสูงที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่นเดียวกับหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุมาน การทำให้ตัวละครในอดีตได้รับเสียงตอบรับที่ดีก็ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดผู้บริโภคเป้าหมายหลักให้ได้ หนุมานจึงกลายเป็นสินค้าที่ต้องได้รับการแปรภาพไปตามกระแสนิยมของสังคม เช่น เรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* ก่อนที่หนุมานกับปังปอนด์จะร่วมผจญภัยกันในโลกของป่าหิมพานต์ ทั้งคู่เคยพบกันตั้งแต่ตอนที่ปังปอนด์ไปเยือนโลกอนาคตในอีก ๕๐๐ ปีข้างหน้า และได้ผจญภัยร่วมกันจนก่อให้เกิดมิตรภาพระหว่างหนุมานและปังปอนด์เรื่อยมาจนถึงในหนังสือการ์ตูนเรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* สะท้อนให้เห็นนัยสำคัญว่าหนุมานที่สร้างจากภาพแอนิเมชั่นได้รับการยอมรับจากกลุ่มผู้เสพอันเป็นที่มาของการนำตัวละครนี้มาใช้อีกครั้งในตอนตะลุยโลกหิมพานต์ นอกจากนั้นหนุมานยังปรากฏซ้ำในสื่อประเภทโทรทัศน์อีกด้วย ดังความว่า

“...ปังปอนด์บับนี้มีตอน “ตะลุยโลกหิมพานต์” มาให้อ่านกันต่อ
ไม่ว่าจะได้ชมทางทีวีด้วยหรือไม่ก็ตาม ลองมาอ่านดูในรูปแบบการ์ตูน
กันดูก็จะสนุกไปอีกแบบ”

(ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เล่ม ๓๗ หน้า บก.แกลง)

หนุมานในเรื่อง *ปังปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* จึงประสบผลสำเร็จในด้านการค้าเนื่องจากได้รับการผลิตซ้ำทั้งในสื่อประเภทเดียวกันและสื่อต่างประเภทในปริมาณมาก ทั้งนี้ก็เนื่องมาจาก

ความสนุกของเนื้อเรื่องและที่สำคัญคือความน่ารักของตัวละคร อีกทั้งความตลกขบขันตามลักษณะของการ์ตูนทำให้ได้รับความนิยมติดต่อกันเป็นเวลานาน

การนำสิ่งที่อยู่ในกระแสวัฒนธรรมประชานิยมในสังคมไทยปัจจุบันมาผนวกกับการสร้างตัวละครหนุมานยังเป็นลักษณะอีกประการที่แสดงให้เห็นการปรับเปลี่ยนลักษณะตัวละครหนุมานเพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มผู้เสพ ผู้แต่งจึงพยายามสร้างตัวละครหนุมานให้มีความร่วมสมัยกับผู้เสพกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ได้รับความนิยมอย่างมากอันเป็นที่มาของความสำเร็จด้านการค้า กล่าวคือ ผู้แต่งได้แสดงให้เห็นว่าตัวละครหนุมานในบางเรื่อง เช่น เรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี และเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า บริโภคสื่อร่วมสมัยประเภทรายการเกมโชว์ ดังจะเห็นได้จากคำพูดของหนุมานที่ว่า “ถูกต้องนะครับ” โดยเน้นเสียงดังและลากเสียงยาวพร้อมทำท่าซึ่งเป็นเอกลักษณ์คือ ยื่นมือที่กางนิ้วหัวแม่มือโป้งและนิ้วชี้ออกไปข้างหน้า คำพูดนี้ปรากฏครั้งแรกในรายการเกมโชว์ แฟนพันธุ์แท้ และเป็นที่รับรู้ของคนในสังคมไทยปัจจุบัน ดังภาพและเนื้อความต่อไปนี้

ภาพที่ ๑๑๕: หนุมานชูนิ้วโป้งพร้อมพูดว่า “ถูกต้องนะครับ”
(ที่มา: หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๐)

“...รวมกันแล้วคือหน้าที่ของเด็กใช้ใหม่ หนุมานบอกว่า ถูกต้อง
นะครับ...แหมอุตส่าห์คิดตั้งนาน” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๐)

ความนิยมในคำพูดที่ว่า “ถูกต้องนะครับ” ยังพบในเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธรูปเจ้า จากอวัจนภาษาของหนุมานที่ใช้ นิ้วชี้ชี้ไปข้างหน้าแล้วพูดว่า “อะ ถูกต้องนะ ครับบบ!!!” เมื่อเด็กๆ ตัวละครเอกในเรื่องสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง ดังความว่า

“**เณร:** นิทานชาดกก็คือเรื่องราวการบำเพ็ญบารมีของพระพุทธเจ้า
ในชาติต่างๆ ที่ได้เกิดมาสร้างสมบุญบารมีเอาไว้เพื่อที่จะตรัสรู้เป็น
พระพุทธเจ้ายังงี้ละ เราเรียกกันสั้นๆ ว่า พระเจ้า ๕๐๐ ชาติ...”

หนุมาน: อะ ถูกต้องนะคร้าบบ!!!”

(ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เล่ม ๑ หน้า ๒๔)

การปรับเปลี่ยนและการสร้างสรรค์ตัวละครหนุมานในแง่ของความสามารถ คุณสมบัติ พิเศษและอาวุธประจำกายได้แสดงให้เห็นข้อได้เปรียบของเนื้อเรื่องการ์ตูนในสมัยปัจจุบันที่มี อนุภาคความสามารถและสิ่งของให้เลือกหลากหลายตามความต้องการ สะดวกสบายในการใช้ และการเรียกหา รวมถึงมีความน่าสนใจที่เกิดจากการประยุกต์ความสามารถและรูปแบบอาวุธเดิม แต่เสริมระบบการทำงานอันทันสมัย เช่น ตริศูลซึ่งใช้พลังต้นกำเนิดจากไฟฟ้า หรือระบบการทำงานได้สองลักษณะในอาวุธเพียงชิ้นเดียว (Two in one) เช่น ร่างแปลงของหนุมานที่กลายเป็น เข็มกลัดได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายและเกิดความต้องการเสพผลงาน เมื่อ ผู้เกิดการซื้อขายจึงเป็นที่มาของกำไรของกลุ่มผู้ผลิตตามแนวทางของวัฒนธรรมประชานิยม

นอกจากนั้นส่วนบุคคลและอุปนิสัยของหนุมานในการ์ตูนปัจจุบันที่ต่างจากหนุมานใน *รามเกียรติ์* ก็คือ **การเป็นที่รักของคนรอบข้าง** พบจำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนุมานชาตุมสร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน เรื่องรามาวตาร เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภรรยา ฉบับการ์ตูน และเรื่องหนุแมนชาเลนเจอร์ บุคลิกประการต่อมาคือ **การเป็นขวัญใจของเด็ก** ปรากฏเรื่องเดียว คือ เรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ **เป็นที่พึ่งของทุกคน** ปรากฏจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ และเรื่องหนุแมนชาเลนเจอร์ **ความเป็นผู้นำ** ปรากฏจำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนุมานชาตุมสร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน และเรื่องบึงปอนด์ ตะลุยโลกหิมพานต์ **ความเป็นผู้ใหญ่** ปรากฏ ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่องบึงปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์ เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า เรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่องเจาะเวลาหาวีรกรรม สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย **ท่าทางแบบวัยรุ่น และการแต่งกายตามสมัยนิยม** ปรากฏเรื่องเดียว คือ เรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี และ **ท่าทางตลกขบขัน** ปรากฏจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ เรื่องรามเกียรติ์ ตอนศึกกุ่มภรรยา ฉบับการ์ตูน และเรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า

แสดงให้เห็นว่าบุคลิกที่โดดเด่นของหนุมานในปัจจุบันก็คือ **การเป็นที่รักของคนรอบข้าง** และการแสดงความเป็นผู้ใหญ่ผ่านคำพูดและการกระทำ ทั้งในแง่ของการให้คำแนะนำ ไขข้อสงสัย ใช้จิตวิทยาเพื่อจูงใจ อีกทั้งความเป็นผู้ใหญ่ของหนุมานยังส่งผลให้ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำของ

กลุ่มด้วย เช่น ในเรื่อง**บ่วงปอนด์ตะลุมโลกหิมพานต์** หนุมานเป็นผู้พิทักษ์ป่าหิมพานต์ สำหรับการเป็นที่พึ่งของทุกคนจะเห็นได้ชัดว่ามักพบในบริบทของเรื่องที่หนุมานรับบทเป็นยอดมนุษย์ ถือเป็นความสอดคล้องกันระหว่างหน้าที่และบทบาทในการเป็นที่พึ่งคอยดูแลปกป้องคุ้มครองผู้อื่น จะเห็นได้ว่าบุคลิกของหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีหลากหลายรูปแบบซึ่งล้วนแต่เป็นลักษณะในเชิงบวกและเน้นให้เห็นความเป็นบุคคลสาธารณะและความเป็นศูนย์กลางของหนุมาน เนื่องจากทุกคนต่างรอคอยความช่วยเหลือจากหนุมานและเห็นว่าหนุมานเป็นที่พึ่ง เมื่อหนุมานช่วยเหลือคนเหล่านั้นให้รอดพ้นจากอันตรายก็เลยกลายเป็นที่รักเป็นขวัญใจของมวลชน

สำหรับอุปนิสัยของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในการ์ตูนปัจจุบันมีความแตกต่างและหลากหลายขึ้นอยู่กับบริบทของเนื้อเรื่องและการกำหนดพฤติกรรมหนุมานโดยผู้สร้างงานซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะสำคัญ คือ อุปนิสัยด้านบวกและอุปนิสัยด้านลบ **อุปนิสัยด้านบวก** ได้แก่ การมีจิตใจที่ดีและอ่อนโยน มีสติ กตัญญู มั่นใจในตนเอง มุ่งมั่น เด็ดขาด ยุติธรรม รอบคอบระมัดระวัง มีอารมณ์ขัน เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น มีเมตตา รักษาสัญญา รักษาชาติ รักความสามัคคี เชื่อในเวรกรรม มีสมบัติผู้ดี มีความรู้ และเกรงใจภรรยา อุปนิสัยที่ดีเหล่านี้ยังอาจจำแนกได้ตามจุดมุ่งหมายของการสร้างงานแต่ละชิ้น ดังนี้ ในเรื่องที่ต้องการสอนใจโดยใช้ตัวละครหนุมานเป็นสื่อก็จะปรากฏแต่ลักษณะเชิงบวก เช่น การมีจิตใจที่ดีและอ่อนโยน เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น มีเมตตา รักษาสัญญา เป็นต้น สำหรับเรื่องที่เน้นความเป็นชายชาติทหารที่จงรักภักดีต่อนายก็จะเน้นลักษณะของความกตัญญู มุ่งมั่น เด็ดขาด ยุติธรรม แต่หากเป็นเนื้อหาที่มีจุดประสงค์เฉพาะชัดเจนว่าต้องการให้มีความรู้เรื่องชาติไทยก็จะปรากฏลักษณะของหนุมานผู้มีความรู้ในเรื่องประวัติศาสตร์ รักษาชาติ รักความสามัคคีเพื่อจะได้ถ่ายทอดความรู้ผู้อ่านได้อย่างดี

ส่วน**อุปนิสัยด้านลบ** ได้แก่ **อวดตน ใจร้อน อารมณ์ร้าย หน้าไว้วางใจหลอก และเห็นแก่ตัว** การปรากฏอุปนิสัยคู่ตรงข้ามที่เพิ่มเติมจากตัวละครหนุมานในเรื่อง**รามเกียรติ์** พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ก็เพื่อวัตถุประสงค์ ๒ ประการ ดังนี้ ประการแรกเพื่อสร้างความตลกขบขันตามความมุ่งหมายของผู้แต่งที่ต้องการเสนอภาพความขัดแย้งระหว่างบทบาทอันสูงส่งกับพฤติกรรมที่สวนทางกันโดยมีหนุมานที่รับบทเป็นยอดมนุษย์ถ่ายทอดนิสัยด้านลบให้เห็น เช่น หน้าไว้วางใจหลอกและเห็นแก่ตัว นัยหนึ่งเป็นไปตามบริบทของเรื่องแต่อีกนัยหนึ่ง ผู้วิจัยคิดว่าผู้แต่งต้องการเสียดสีความจริงของสังคมซึ่งถูกปกปิดไว้โดยสถานภาพ บทบาทอันสูงส่ง โดยมีหนุมานตัวละครที่ผู้อ่านรู้จักกันดีว่ามีอุปนิสัยเชิงบวกที่โดดเด่นแต่ด้วยอุปนิสัยด้านลบเหล่านี้จึงทำให้หนุมานผิดแปลกไปจากความคาดหวังของผู้อ่าน

จะเห็นได้ว่าหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีทั้งด้านมืดและด้านสว่าง แต่จะมีนิสัยด้านบวกมากกว่าเนื่องจากบทบาทของตัวละครสำคัญฝ่ายธรรมะเป็นสิ่งที่กำหนดหน้าที่และความประพฤติของหนุมานไว้ส่วนหนึ่ง นอกจากนี้จุดมุ่งหมายของการสร้างการ์ตูนแต่ละเรื่องก็มีส่วนสำคัญต่อลักษณะนิสัยของหนุมาน หากเป็นเรื่องที่เน้นการสอนใจให้เห็นคุณค่าของสิ่งที่ดี พฤติกรรมของตัวละครซึ่งเป็นผู้ส่งสารก็ย่อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้อ่านก่อนในเบื้องต้น ดังปรากฏในการ์ตูนเรื่องหนุมานกับขบวนการเด็กดี เรื่องผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า และเรื่องรามาวตาร เป็นต้น แต่หากเป็นเรื่องแต่งขึ้นเพื่อความตลกขบขัน หนุมานจะกลายเป็นหนุมานตัวใหม่ซึ่งต่างจากเดิมอย่างมาก ดังเช่นในเรื่องหนุแมนซาเลนเจอร์

สำหรับบทบาทของตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันซึ่งต่างจากบทบาทที่ปรากฏในรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ก็คือ บทบาทของตัวละครเอก ซึ่งปรากฏพบเป็นจำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ เรื่องหนุแมนซาเลนเจอร์ เรื่องหนุมานชาญสมร (ฉบับการ์ตูน) เรื่องรามาวตาร และเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย ในที่นี้พบว่ามีการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์จำนวน ๑ เรื่อง คือ เรื่องรามาวตาร ที่มีหนุมานรับบทเป็นทหารเอกของพระรามแต่ความโดดเด่นของตัวละครจึงทำให้ผู้แต่งสร้างให้หนุมานเป็นตัวละครเอกของเรื่องด้วยการเพิ่มสีสันและบทบาทให้แก่ตัวละคร กล่าวคือ สร้างหนุมานให้เป็นตัวละครที่มีอารมณ์ขันในทุกขณะแม้ระหว่างปฏิบัติการก็ทำตามรับสั่งของพระราม นอกจากนี้ผู้แต่งยังให้ความสำคัญกับรายละเอียดพฤติกรรมของตัวละครหนุมานอย่างมาก ในขณะที่ไม่ปรากฏการให้รายละเอียดถึงอุปนิสัยหรือลักษณะพฤติกรรมของตัวละครอื่นเท่าใด

นอกจากนั้น หนุมานยังเป็นตัวละครเอกในเรื่องที่มีเนื้อเรื่องใหม่เกี่ยวกับยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกและจักรวาล เช่น เรื่องหนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์ หนุมานเป็นยอดมนุษย์สัญชาติไทยที่ร่วมขบวนการเดียวกับยอดมนุษย์อูลตราแมนและมีถิ่นที่อยู่อาศัยเดียวกันคือดาว M78 และจะลงมายังโลกมนุษย์ก็ต่อเมื่อได้ยินเสียงขอความช่วยเหลือจากมนุษย์หรือมีสัตว์ประหลาดมารุกรานโลก ในเรื่องหนุแมนซาเลนเจอร์ หนุมานเป็นตัวละครเอกยอดมนุษย์ที่ได้รับจิตวิญญาณและพลังวิเศษจากเทพผู้ยิ่งใหญ่เพื่อช่วยเหลือมนุษย์ให้รอดและรักษาโลกให้สงบสุข แต่แม้หนุมานจะเป็นตัวละครเอกผู้ยิ่งใหญ่เมื่อเผชิญหน้ากับศัตรูแต่บทบาทในบ้านกลับเป็นได้เพียงสามีที่กลัวภรรยา นอกจากนี้หนุมานยังเป็นตัวละครเอกในเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย ตามหน้าที่และบทบาทของมัคคุเทศก์นำเที่ยวและให้ความรู้แก่เด็กไทยและบึงปอนด์ซึ่งยังอยู่หลงอยู่กับความไม่รู้ยังเขลานักในเรื่องประวัติศาสตร์ของชาติไทย หนุมานได้ทำหน้าที่ให้ความรู้จนบึงปอนด์และเด็กไทยคนอื่นพ้นจากความไม่รู้ในที่สุด

จากการศึกษาการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันทำให้เห็นลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมในตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบัน และลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับบริบทของเนื้อเรื่องการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏการใช้ตัวละครหนุมาน รวมถึงการปรากฏของตัวละครหนุมานในวัฒนธรรมประชานิยมปัจจุบัน กล่าวคือ ตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีทั้งส่วนที่ยังคงสืบทอดลักษณะดั้งเดิมจากหนุมานในเรื่อง*รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ และมีการปรับเปลี่ยนโดยสร้างบุคลิกลักษณะ อุปนิสัยและบทบาทใหม่ การปรับเปลี่ยนดังกล่าวก็มีเหตุปัจจัยสำคัญคือจินตนาการแนวแฟนตาซีของผู้สร้างสรรค์ผลงาน วรรณกรรมของต่างชาติ รวมถึงวรรณกรรมและวัฒนธรรมของไทย วัฒนธรรมร่วมสมัย ตลอดจนจนลักษณะการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยมทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนตัวละครหนุมานในลักษณะต่างๆ กล่าวคือ มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างลักษณะที่คงเดิมของหนุมานและลักษณะที่ปรับเปลี่ยนใหม่ อาทิ เรื่อง*บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* หนุมานยังคงความเป็นลิงเผือกแต่มีภาพร่างขนาดเล็กเท่ากับลูกลิงและมีสัดส่วนของใบหน้า ลำตัวและแขนขาแตกต่างจากลิงเนื่องจากใช้วิธีการสร้างหนุมานด้วยภาพแอนิเมชัน หนุมานในการ์ตูนเรื่องนี้ยังมีความสามารถด้านเทคโนโลยีและกลไกของอุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งเป็นอิทธิพลจากวัฒนธรรมร่วมสมัย นอกจากนี้ในเรื่อง*ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* หนุมานยังคงความเป็นลิงเผือกแต่ได้รับการปรับเปลี่ยนลักษณะการกำเนิดให้ออกมาจากผลไม้พิเศษบนต้นไม้ที่อยู่ด้านในสุดของป่าหิมพานต์ นอกจากนี้ตัวละครหนุมานยังปรากฏลักษณะการผสมผสานระหว่างตัวละครยอดมนุษย์ในการ์ตูนของชาติของตะวันตกกับหนุมานในวรรณคดีไทยเรื่อง*รามเกียรติ์* ในเรื่อง*หนุแมนชาเลนเจอร์* ยอดมนุษย์หนุแมนในเรื่องนี้ยังมีความสามารถด้านมวยไทยซึ่งเป็นศิลปะการป้องกันตัวของไทยที่เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ ถือเป็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมในเรื่องของภาพลักษณ์และความสามารถของตัวละคร การผสมผสานลักษณะความเป็นไทยกับวัฒนธรรมต่างชาติยังปรากฏในเรื่อง*รามาวตาร* ที่ปรากฏตัวละครเอกฝ่ายธรรมะจากเรื่อง*ไซอิ๋ว* ของจีน เป็นต้น การปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ดังกล่าวยังแสดงให้เห็นการผสมผสานทางวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทและบริบทที่น่าสนใจซึ่งเป็นลักษณะเด่นของการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน ดังจะได้กล่าวในหัวข้อถัดไป

๔.๓.๒ ลักษณะเด่นที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน

มีการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มานดังที่ได้นำเสนอไปแล้ว นั้น ส่งผลให้เกิดลักษณะที่น่าสนใจ ๒ ประการ คือ ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural hybridization) ที่มีการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมไทยกับต่างชาติรวมถึงการผสมผสานระหว่างสิ่งที่อยู่ในวัฒนธรรมไทยแต่เดิมกับสิ่งที่ปรากฏในสังคมไทยปัจจุบัน นอกจากนี้พบว่ามีลักษณะที่โดดเด่นอีกประการหนึ่ง คือ ลักษณะสัมพันธ์ (Intertextuality) ที่เป็นความสัมพันธ์ทั้งระหว่างตัวบทกับตัวบทและความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับบริบท ลักษณะดังกล่าวอาจจัดได้ว่าเป็น “พลวัต” ของการสร้างตัวละครหนุ่มานในการ์ตูนไทยปัจจุบัน ดังมีรายละเอียดต่อไป

๔.๓.๒.๑ ลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรม

แนวคิดเรื่องการผสมผสานปรากฏอยู่ในหลายลักษณะทั้งการผสมผสานในด้านภาษาหรือด้านวัฒนธรรมที่มีการเผชิญหน้าหรือปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมพื้นถิ่นกับวัฒนธรรมกระแสหลักหรือการแพร่หลายของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการผสมผสานที่สังเกตได้ชัดเจน เนื่องจากมีบ่อเกิดมาจากความต่างระหว่างสองขั้วแต่สามารถนำมารวมกันได้อย่างสร้างสรรค์และมีความหมาย การผสมผสานทางวัฒนธรรมก็ถือเป็นส่วนหนึ่งในลักษณะของวัฒนธรรมประชานิยม ดังที่ พัฒนา กิติยาษา (๒๕๔๖: ๕๔) ได้กล่าวไว้ความว่า วัฒนธรรมสมัยนิยมเป็นวัฒนธรรมพันธุ์ผสม เกิดขึ้นจากหลายแหล่งที่มาและเกิดจากการดัดแปลงหรือรวมเอาองค์ประกอบปลีกย่อยต่างๆ จากทั้งในและนอกวัฒนธรรมขึ้นมา และรูปแบบการผสมผสาน ดัดแปลง หรือผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมแบบลูกผสมมักจะเกิดขึ้นอย่างนอกเหนือความคาดหมาย

ในการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ปรากฏตัวละครหนุ่มานก็เช่นเดียวกัน หนุ่มานได้รับการปรับเปลี่ยนและดัดแปลงให้กลายเป็นตัวละครที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างแนวคิดการสร้างยอดมนุษย์ตามแบบตะวันตกและความสามารถด้านทักษะมวยไทยซึ่งเป็นศิลปะพื้นถิ่นของไทย จากตัวอย่างในเรื่อง *หนูแมนชาเลนเจอร์* เมื่อหนุ่มานทำการปรับระดับพลังความสามารถของตนไปจนถึงขีดสุดเมื่อใด หนุ่มานก็จะสามารถใช้ทักษะด้านมวยไทยได้อย่างเต็มที่ให้มีชัยชนะเหนือคู่ต่อสู้ อย่างไรก็ตามจะสังเกตเห็นได้ว่าความเป็นยอดมนุษย์ตามคติของต่างชาติก็ยังคงเป็นรูปแบบหลักของหนุ่มานเพียงแต่มีทักษะมวยไทยเสริมเพื่อเพิ่มความสามารถให้มากยิ่งขึ้น กล่าวคือรูปแบบวัฒนธรรมของต่างชาติก็ยังคงอิทธิพลมากกว่าศิลปะมวยไทยซึ่งเป็นวัฒนธรรมของไทย การผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมของต่างชาติและไทยนอกจากจะปรากฏจากการแสดงความสามารถของตัวละครหนุ่มานแล้วนั้น ส่วนภาพลักษณ์และการแต่งกายก็เป็นอีกหนึ่งลักษณะ

ที่แสดงให้เห็นการผสมผสานอย่างชัดเจนระหว่างชุดหนังเพาเวอร์สูทตามรูปแบบการแต่งกายของ ยอดมนุษย์กับมาลัยสวมศีรษะและผ้าพันมือตามแบบการแต่งกายของนักมวยไทย

หนูแมนพันมือด้วยผ้าขาวเพื่อป้องกันการกระแทกและสวมมาลัยศีรษะเพื่อเป็นเครื่องราง นำชัยชนะเหมือนนักมวยไทยซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นชุดความคิดของชาติไทย แต่เมื่อนำเครื่องแต่งกาย เหล่านี้มาสวมทับบนชุดหนังเพาเวอร์สูทซึ่งเป็นชุดความคิดของต่างชาติแล้วจะทำให้เห็นการ ผสมผสานที่ชัดเจนอย่างมาก นอกจากนี้หนูแมนยังสวมผ้าถุงตาดทองที่มีความแวววาวทับเป็น กางเกงอีกชั้นหนึ่งด้วย ส่วนฉากและสถานที่ในเรื่องหนูแมนชาเลนเจอร์ ก็มีการผสมผสานระหว่าง ชื่อเมืองขีดขินจากวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์กับฉากของดาวเคราะห์นอกระบบโลก โดยใช้ชื่อเมือง ขีดขินเป็นชื่อดาวที่เทพหนุมานเคยอาศัยอยู่ จะเห็นได้ว่าการผสมผสานระหว่างความเป็นไทยกับ ความเป็นต่างชาติโดยนำองค์ประกอบเดิมในวัฒนธรรมไทยมาเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่ผสมผสาน อยู่ในภาพลักษณ์ภายนอกหรือความสามารถของหนุมาน

ในเรื่อง หนุมานกับขบวนการเด็กดี ตัวละครหนุมานนุ่งโจงกระเบนซึ่งเป็นเครื่องแต่งกายที่นิยม ของคนไทยในสมัยโบราณแต่ในขณะที่เดียวกันรูปแบบการสวมกลับแตกต่างออกไปเป็นการสวมไว้ บริเวณสะโพกซึ่งต่ำกว่าเอวที่แท้จริง หรือที่เรียกว่า “การนุ่งกางเกงเอวต่ำ” ที่นิยมในปัจจุบัน ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นการผสมผสานระหว่างขนบการแต่งกายตามแบบไทยในอดีตกับ ความนิยมในรูปแบบการแต่งกายที่ได้รับอิทธิพลจากวงดนตรีฮิปฮอปหรือแร็ปในยุคปัจจุบัน จากที่ กล่าวมาแล้วจะทำให้เห็นว่าการปะทะกันระหว่างวัฒนธรรมไม่ว่าในรูปแบบความแตกต่างทางเชื้อ ชาติหรือความแตกต่างเรื่องระยะเวลาที่ล้วนทำให้ตัวละครหนุมานได้รับการปรับเปลี่ยนให้นำสนใจ และมีความหมายมากขึ้น

๔.๓.๒.๒ ลักษณะสัมพันธบท

สัมพันธบท (intertextuality) เป็นแนวคิดที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทหนึ่ง กับตัวบทอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ในยุคสมัยเดียวกันหรือในยุคก่อนหน้า แนวคิดเรื่องนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของความเชื่อที่ว่าอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมจะส่งผลโดยตรงต่อการผลิตสร้างความหมายภายในแต่ ละตัวบท กล่าวคือ ตัวบทในวรรณกรรมใดๆ ไม่ได้โดดเดี่ยวอยู่เพียงลำพังแต่หากเกิดจากการ ประกอบสร้างขึ้นจากตัวบทก่อนหน้านั้นไม่ว่าจะเป็นตัวบทเดียวหรือหลายตัวบทก็ตาม ส่วน ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทวรรณกรรมหนึ่งๆ กับตัวบทวรรณกรรมด้วยตนเอง จูเลีย คริสเตวา (อ้างถึงใน นพพร ประชากุล, ๒๕๔๓: ๑๗๕-๑๗๗) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ตัวบททุกตัวล้วนสร้าง ขึ้นโดยการยกข้อความจากแหล่งอื่นมาปะติดปะต่อกันขึ้น ตัวบททุกตัวล้วนแต่เป็นการดัดแปลงและ แปรสภาพตัวบทอื่นๆ ทั้งสิ้น

จากการพิจารณาลักษณะสัมพันธ์ที่การสร้างและการปรับเปลี่ยนตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมี ๒ ลักษณะ คือ สัมพันธภาพที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับตัวบทซึ่งสามารถสังเกตได้อย่างชัดเจน และอีกลักษณะคือ สัมพันธภาพที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับบริบทซึ่งเป็นการนำรายละเอียดย่อยในแต่ละตัวบทมาใช้ในบริบทเรื่องใหม่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สัมพันธภาพที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่าง “ตัวบท” และ “ตัวบท” อาทิ ในเรื่อง *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* ที่มีการใช้เนื้อเรื่อง *อุลตราแมน* ให้หนุมานเป็นตัวแทนยอดมนุษย์จากประเทศไทยไปร่วมปฏิบัติหน้าที่พิทักษ์โลกและจักรวาลพร้อมกับตัวละครพี่น้องอุลตราทั้ง ๖ คน ที่เป็นเหมือนตัวแทนจากอีกวัฒนธรรมหนึ่ง แสดงให้เห็นว่าตัวบทเรื่อง *หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์* ประกอบขึ้นมาด้วยโครงเรื่องจากเรื่อง *อุลตราแมน* ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการปราบสัตว์ประหลาดที่มาจากโลก รวมถึงการใช้ตัวละครเหล่าพี่น้องอุลตราด้วยเช่นกัน ตัวอย่างต่อมาคือ เรื่อง *รามาวตาร ฉบับ หนุมานภาคพิสดาร* ที่มีการกล่าวถึงตัวบทเรื่อง *ไซอิ๋ว* เนื้อเรื่องตอนหนึ่งกล่าวถึงการเดินทางไปอัญเชิญพระธรรมยังชมพูทวีปและระหว่างทางบังเอิญพบกับหนุมาน ทหารเอกของพระราม นอกจากนั้นยังมีการใช้ตัวละครเอกจากเรื่อง *ไซอิ๋ว* ทั้งพระถังซำจั๋ง ชุนหงอคง ตือโป๊ยก่าย และซัวเจ๋ง ในเรื่องด้วยเช่นกัน จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทและตัวบทจะอยู่ในภาพของการแทรกตัวบทที่เคยปรากฏก่อนหน้าไว้ในตัวบทที่กำลังสร้างสรรค์ขึ้นใหม่และยังรวมถึงการนำชุดตัวละครเอกของตัวบทก่อนหน้าเพิ่มเข้าไปในตัวบทใหม่ด้วย

นอกจากสัมพันธภาพที่เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกับตัวบทแล้ว ยังมีความสัมพันธ์ในรูปแบบระหว่าง “ตัวบท” กับ “บริบท” ซึ่งเป็นอิทธิพลที่ปัจจัยภายนอกตัวบทมีต่อตัวบทและปรากฏให้เห็นในตัวบทซึ่งแสดงให้เห็นอิทธิพลของสังคมวัฒนธรรมปัจจุบันที่มีต่อตัวบท ดังเช่นบทบาทของหนุมานที่เปลี่ยนไปเป็นผู้สอนและปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็ก หรือเป็นผู้นำเที่ยวอย่างมัคคุเทศก์ นอกจากนั้นยังมีการเพิ่มบริบทของสถานที่ สิ่งก่อสร้าง บุคคลที่มีอยู่จริง และเรื่องการเมืองในสังคมปัจจุบัน รวมถึงการกล่าวถึงอิทธิพลของเพลงสมัยใหม่อย่างเพลงแร็ป ดังมีรายละเอียดดังนี้

ในเรื่อง *หนุมานกับขบวนการเด็กดี* หนุมานเป็นเทพผู้พิทักษ์เด็กดีที่มีหน้าที่สอนเรื่อง *หน้าที่เด็ก ๑๐ ประการ* ให้แก่เด็กดีทั้งสามคน ได้แก่ บิลลี่ นอตัน และเชอริ จนกระทั่งเด็ก ๆ เปลี่ยนแปลงตัวเองจนเป็นเด็กดีในที่สุด ดังตอนหนึ่งที่หนุมานสอนให้เด็ก ๆ รู้จักความกตัญญูซึ่งแสดงให้เห็นว่าบทบาทที่แท้จริงของหนุมานในเรื่องนี้คือการสั่งสอนตัวละครเอกมิใช่การปกป้องตัวละครเอกจากอันตรายหรือศัตรูอีกต่อไป ดังความตอนหนึ่งว่า

กตัญญูคืออะไรละ ทั้งสามคนไม่รู้จริงๆ เพราะคำนี้แทบไม่มีใครใช้เลย หลังจากเมืองแจ๊ปปาย้าแย่งลง ทันได้นั่นเอง พี่หนุมานก็ปรากฏตัวขึ้น “เจ๊ยก เด็กเอ๋ยเด็กน้อย ถ้าพวกเจ้าไม่รู้จริงๆ พี่หนุมานก็จะบอกใบ้ให้ว่า **กตัญญู** คือ การรู้จักบุญคุณ เช่น พ่อแม่เลี้ยงดูเรามา เมื่อท่านแก่ชรา เราก็เป็นฝ่ายเลี้ยงดูท่าน ไม่ทอดทิ้งพ่อแม่ เข้าใจไหมเด็กๆ” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๖)

นอกจากสอนเรื่องความกตัญญูแล้ว หนุมานยังสอนให้เด็กๆ รู้จักการประหยัดอดออมเพื่ออนาคตของตนเอง แสดงให้เห็นว่าผู้แต่งเพิ่มบริบทของความเป็นครูที่มีหน้าที่สั่งสอนและอบรมให้แก่หนุมาน ดังความว่า

“ดีมากเด็กๆ ที่รู้จักอดออม ประหยัดที่ละเล็กละน้อย ต่อไปภายหน้าจะได้ไม่ลำบาก แล้วก็หยอดกระปุกทุกวันนะ ไม่ใช่แค่เอาเงินมาซื้อขนมกินหมด” (หนุมานกับขบวนการเด็กดี หน้า ๑๖)

ในเรื่องประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอนชาติไทย หนุมานมีบทบาทเพิ่มเติมจากเดิมที่เป็นผู้ดูแลความปลอดภัยให้แก่ตัวละครเอกเพียงอย่างเดียวมาเป็นมีคุณเทศกาน้ำทิพย์ที่มีหน้าที่ให้ความรู้ระหว่างนำชมสถานที่ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดประวัติศาสตร์ของชาติไทยแต่ก็ยังคงบทบาทผู้ช่วยตัวละครเอกไว้ดังเดิม

ในเรื่องหนูแมนซาเลนเจอร์ ผู้แต่งได้เพิ่มบริบทของสถานที่และสิ่งก่อสร้างอันทันสมัยที่ปรากฏในสังคมไทย อาทิ การใช้เซ็นเตอร์พ้อยท์ สยามสแควร์เป็นฉากของเรื่อง ดังตอนที่หนูแมนต่อสู้กับมนุษย์แปลงหมายเลข ๑ บันนี่บอย ความว่า

“คำบรรยาย ต่อไปนี้เป็นรายงานข่าวด่วนจากสยามสแควร์ครับ หลังจากที่มีกลุ่มคนร้ายเข้ามาก่อวุ่นและได้ทำร้ายประชาชนในเขตนี้

สรพิษ: ตอนนี้องการได้ส่งหน่วยพิเศษเข้ามาตรึงสถานการณ์เอาไว้แล้วครับ เรายังไม่ทราบว่ามีคนร้ายเป็นใครมาจากไหน ผมสรพิษจะรายงานข่าวให้ท่านทราบเป็นระยะๆ” (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๐๖)

ผู้แต่งได้เพิ่มบริบทของสิ่งก่อสร้างอันทันสมัยในบริเวณสยามสแควร์ซึ่งได้แก่ รถไฟฟ้า ไว้ในเรื่องเดียวกันนี้ด้วย ดังตอนหนึ่งขณะหนูแมนไล่ล่าวายร้าย ความว่า

บันนี่บอย: หีๆ จะตีบขำก็มีปัญญาขึ้นมาหาฆ่าได้ก่อนเถอะ หยี้ย!!

หนูแมน: จะหนีไปไหนพ้นวะไอ้หอย

เพื่อนของน้อย: หนีเร็วเถอะ ถ้าเกิดเป็นระเบิดขึ้นมาละแยะเลย

น้อย: วายนี่ (จำชุดได้) ทำไมถึงมาอยู่ที่นี่ได้ละ

สรพิช: ตอนนี่ผู้ก่อการร้ายกับไอ้บ้าหัวหอมนั่นขึ้นไปอยู่บนรถไฟฟ้าแล้ว
ครับ” (หนูแมนซาเลนเจอร์ เล่ม ๑ หน้า ๑๓๓)

จากตัวอย่างข้างต้นมีการกล่าวถึงชื่อ “สรพิช” ผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่รายงานสถานการณ์ระหว่างหนูแมนปราบบั้งน้อย ด้วยประสบการณ์และพินความรู้ของผู้อ่านที่ร่วมสมัยกับผู้แต่งจะทราบทันทีว่าผู้แต่งล้อเลียน “สรยุทธ” ผู้ประกาศข่าวชื่อดัง ส่วนชื่อและรูปลักษณ์ภายนอก

อิทธิพลของเพลงสมัยใหม่แนวฮิพฮอปและแร็ปยังเป็นบริบทหนึ่งที่คุณแต่งเลือกนำมาใช้ในเนื้อเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องหนูแมนกับขบวนการเด็กดี มีการระบุลักษณะและบุคลิกของตัวละครเอก “นอตัน” ให้เป็นเด็กแร็ป ที่พูดหรือร้องเพลงออกเป็นข้อความที่คล้องจองกันเหมือนภาษาในการแต่งเพลงแร็ป ดังความว่า

ทันใดนั้น บิลลีนักบอลและนอตันเด็กแร็ป เดินพลางเดินพลางกระโดด
มาถึงเซอร์แล้วพูดขึ้นว่า “ยายแวนเด็กเรียน เอาการบ้านมาลอกหน่อย..อ๊ะ! ไหน
คู่มืออ่านอะไรอยู่..โห..ทำเป็นอ่านหนังสือผู้ใหญ่” นอตันจึงร้องเป็นเพลงบ้างว่า
“อ่านมากก็หน้าแก่ อ่านมากรู้สึกแย เป็นภาระสมองแน่ นะแม่คุณ โย่ๆ”
บิลลีกระซอกหนังสือมาจากมือเซอร์...” (หนูแมนกับขบวนการเด็กดี หน้า ๕)

ลักษณะสัมพันธ์ที่ปรากฏในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทและบริบทยังพบการเสียดสีเหตุการณ์ทางการเมืองในปี พ.ศ.๒๕๔๙ เรื่องการย้ายตำแหน่งของทหารในกองทัพโดยไม่คำนึงถึงระบบอาวุโสซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของทหาร ดังความว่า

หนูมาน: นินแหละ พระยาจักรีละ

ปอนด์: อ้อ...คนนี่ที่ถูกส่งไปเป็นตัวประกันที่พม่า ทำไมกลับมาละครับ

หนูมาน: ก็เขาขายชาติไปแล้วไง รับสินบนพระเจ้าบุเรงนองมา พอกลับ
อยุธยา ก็โกหกพระมหินทราธิราชแล้วก็ย้ายทหารข้ามรุ่น (เอ๊ย ไม่ใช่) เขาเป็นว่า
ทำทุกอย่างให้กองทัพพระส้าระสาย” (สมเด็จพระนเรศวรมหาราช หน้า ๓๘)

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่าเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนูมานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน ได้แก่ จินตนาการของผู้แต่ง

อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมไทย อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมต่างชาติ และลักษณะของการสร้างงานแนววัฒนธรรมประชานิยมที่ต้องคำนึงถึงกลุ่มผู้เสพและเป้าหมายด้านการค้าเป็นสำคัญ เหตุปัจจัยเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญของบริบททางสังคมวัฒนธรรมในช่วงที่มีการสร้างผลงานการ์ตูนไทยปัจจุบัน ดังนั้นการปรับเปลี่ยนตัวละครหนุมานเพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กับบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิมจึงแสดงให้เห็นพลวัตของการสร้างสรรค์ตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

ในกระแสของวัฒนธรรมประชานิยม “การ์ตูน” ก็เป็นสื่อหนึ่งที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน องค์ประกอบต่างๆ ในเรื่องโดยเฉพาะเรื่องของการสร้างตัวละครจึงต้องได้รับการผลิตและสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงการค้าที่ต้องการให้เป็นที่ยอมรับของผู้เสพในสังคมสมัยใหม่ได้ในปริมาณมาก จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนองค์ประกอบต่างๆ ให้เข้ากับรสนิยมของผู้เสพด้วยการใช้วิธีการผสมผสานตัวละครหนุมานกับวัฒนธรรมต่างชาติ หรือการนำตัวบทของวรรณกรรมเรื่องอื่นมาประกอบสร้างขึ้นเป็นตัวละครหนุมานรวมถึงเนื้อเรื่องในการ์ตูนไทยที่ปรากฏตัวละครหนุมาน และมีการนำสิ่งที่อยู่ในความสนใจของคนในสังคมยุคปัจจุบันไปผนวกเข้ากับการสร้างบุคลิกลักษณะและบทบาทของหนุมาน มีการปรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายของหนุมานให้เหมือนกับวัยรุ่นในสังคมปัจจุบันมาเพิ่มไว้ในลักษณะบุคลิกของหนุมาน นอกจากนี้ยังมีการสร้างความแปลกใหม่ด้วยการผสมผสานเนื้อเรื่องกับตัวบทอื่นๆ อาทิ นิทานไทยเรื่อง *จันทโครพ* ข้อมูลดังกล่าวล้วนแสดงให้เห็นพลวัตที่เกิดจากการต่อรอยระหว่งการเลือกรักษาองค์ประกอบและลักษณะเดิมของหนุมานที่ปรากฏใน *รามเกียรติ์* พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ กับการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕: เปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยจากเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

ลักษณะเนื้อเรื่อง/ บุคลิกลักษณะ	บุคลิกลักษณะที่คงเดิม			บุคลิกลักษณะที่เปลี่ยนแปลง		
	ภาพลักษณ์	ความสามารถ/ คุณสมบัติพิเศษ/ อาวุธประจำกาย	อุปนิสัย	ภาพลักษณ์	ความสามารถ/ คุณสมบัติพิเศษ/ อาวุธประจำกาย	อุปนิสัย
๑. เนื้อเรื่องตามรามเกียรติ์	๑. บุตรพระพาย ๒. มีลักษณะพิเศษ (กฤษณะ ชนเพชร เขี้ยวแก้ว) ๓. เป็นลิงเมือก	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. รั่มนตรีวิเศษ ๓. หายตัวได้ ๔. แปลงกายได้ ๕. เหาะได้ ๖. พละกำลังมหาศาล ๗. ฤทธิ์เดชร้ายกาจ ๘. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ ๙. ลมพัดจะพ่นคืน	๑. เฉลียวฉลาดรอบคอบ ๒. จงรักภักดี ๓. กล้าหาญ ๔. ช่างสังเกต ๕. เจ้าชู้ ๖. ชุกชุน	-	เป็นอมตะ	๑. เป็นที่รักของผู้อื่น ๒. มีความเป็นผู้นำ ๓. ว่องไวปราดเปรียว ๔. ใจร้อน ๕. มีจิตสำนึกที่ดี ๖. อวดตน ๗. มีสติ
๒. เนื้อเรื่องที่มีการปรับเปลี่ยน						
๒.๑ ปรับเปลี่ยนบางส่วน	๑. บุตรพระพาย ๒. ยังคงความเป็นลิงเมือก ๓. มีลักษณะ	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. รั่มนตรีวิเศษ ๓. เหาะได้ ๔. แปลงกายได้	๑. สุขภาพเรียบร้อย ๒. เฉลียวฉลาดรอบคอบ ๓. กล้าหาญ ๔. จงรักภักดี	-	๑. พลังฝ่ามือ (รามาวตาร) ๒. เขี้ยวแก้วเป็นโล่กำบัง ๓. เกราะแก้ว	๑. เป็นที่รักของผู้อื่น (รามาวตาร) ๒. อารมณ์ดี ๓. มีอารมณ์ขัน

	พิเศษ (คุณทูล ชนเพชร เขี้ยวแก้ว) ๔. ภาพร่างสูง ใหญ่	๕. ดุทธิเดชร้ายกาจ ๖. เนรมิตร่างกายให้ ใหญ่โตได้ ๗. ขยายอวัยวะได้ ๘. เมื่อลมพัดจะฟื้นคืนชีพ ๙. มีผิวกายที่ทนทาน ๑๐. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ	๕. ชุกชน ๖. เจ้าชู้		(รวมเกียรติ ตอนศึก กুমภกรรณ)	๔. มีจิตสำนึกที่ดี ๕. จิตใจอ่อนโยน (รวมาวตาร) ๖. มุ่งมั่น ๗. มีวาทศิลป์ ๘. มีสติ ๙. มั่นใจในตนเอง ๑๐. กตัญญู ๑๑. อารมณ์ร่าเริง (รวมเกียรติ ตอนศึก กুমภกรรณ)
๒.๒ ปรับเปลี่ยน ใหม่หมด	๑. บุตรพระพาย ๒. ความเป็นลิง เผือก ๓. มีภาพลักษณ์ พิเศษ (คุณทูล ชนเพชร เขี้ยวแก้ว)	๑. หาวเป็นดาวเป็นเดือน ๒. เหาะได้ ๓. พละกำลังมหาศาล ๔. ดุทธิเดชร้ายกาจ ๕. รู้มนตร์วิเศษ ๖. หายตัวได้ ๗. เนรมิตร่างกายให้ใหญ่ ๘. ลมพัดจะฟื้นคืนชีพ ๙. มีตรีเพชรเป็นอาวุธ	๑. สุขภาพเรียบร้อย ๒. กล้าหาญ ๓. เจ้าชู้	๑. กำเนิดจากการ อัญเชิญดวงวิญญาณ หนุมานเข้ามาประทับ ๒. กำเนิดจากพลังสุด ยอดของจักรวาล ๓. เกิดจากต้นไม้ใน ป่าหิมพานต์ จากนั้นจึงออกมาจาก ตู้พระธรรมอีกครั้ง ๔. ออกมาจากกู	๑. พละกำลังเพิ่มขึ้นเมื่อ ลมพัดผ่าน ๒. ทักษะมวยไทย ๓. หางสารพัดประโยชน์ ๔. เปลี่ยนขนเป็นบริวาร ๕. รู้ภาษาสัตว์ ๖. กระแสจิต ๗. มีร่างแปลงเป็นแมลง ๘. ความสามารถด้าน เทคโนโลยี	๑. เป็นที่พึ่ง ๒. เป็นขวัญใจเด็ก ๓. มีความเป็นผู้ใหญ่ ๔. มีความเป็นผู้นำ ๕. ทำทางดลขบขัน ๖. แต่งตัวตามสมัย ๗. ทำทางแบบวัยรุ่น ๘. คล่องแคล่ว ๙. จิตใจดี ๑๐. จิตใจอ่อนโยน

			๕. เป็นยอดมนุษย์ ๖. เป็นเทพ ๗. เป็นมนุษย์วานร ๘. ภาพร่างสูงใหญ่ ๙. ภาพร่างคล้ายเด็ก ๑๐. ภาพงาม	๙. เข้มกัลดัดสื่อสาร ๑๐. พาวเวอร์สูท ๑๑. พลังแห่งสายลม ๑๒. รับ-ส่งพลังกับผู้อื่น ๑๓. เมฆสีหมอก ๑๔. มีคัมภีร์สารพัดนึก ๑๕. ให้พรวิเศษได้	๑๑. อารมณ์ดี ๑๒. เด็ดขาด ๑๓. ช่างสังเกต ๑๔. มีสติ ๑๕. ยุติธรรม ๑๖. รอบคอบ ๑๗. รักชาติ ๑๘. รักความสามัคคี ๑๙. เชื่อในเวรกรรม ๒๐. มีสมบัติผู้ดี ๒๑. มีความรู้ ๒๒. เป็นที่ไว้วางใจ ๒๓. มีความรับผิดชอบ ๒๔. มีเมตตา ๒๕. รักษาสัญญา ๒๖. เกรงใจภรรยา ๒๗. อารมณ์ร้าย ๒๘. หน้าไหว้หลังหลอก ๒๙. เห็นแก่ตัว
--	--	--	---	---	---

ตารางที่ ๖: เปรียบเทียบบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยจากเรื่องรามเกียรติ์ ฉบับรัชกาลที่ ๑

ลักษณะเนื้อเรื่อง/ ลักษณะบทบาท	บทบาทที่คงเดิม		บทบาทที่มีการเปลี่ยนแปลง	
	ตัวละครผู้ช่วยพระเอก		ตัวละครเอก	ตัวละครผู้ช่วยพระเอก
๑. เนื้อเรื่องตามรามเกียรติ์	ผู้ช่วยพระรามในการทำศึก (รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน)		ตัวละครเอกผู้เป็นกำลังสำคัญ ของพระรามในการรบ (หนุมาน ชาญสมร (ฉบับการ์ตูน))	-
๒. เนื้อเรื่องที่มีการ ปรับเปลี่ยน				
๒.๑ ปรับเปลี่ยนบางส่วน	ผู้ช่วยพระรามในการทำศึก (รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน)		ผู้ช่วยพระรามในการทำศึก (หนุมานชาญสมร ฉบับการ์ตูน)	
๒.๒ ปรับเปลี่ยนใหม่หมด	-		๑. ตัวละครเอกยอดมนุษย์ผู้ พิทักษ์มนุษย์ พระพุทธศาสนา โลกและจักรวาล (หนุมานพบเจ็ด ยอดมนุษย์) ๒. ตัวละครเอกยอดมนุษย์ผู้ พิทักษ์โลกและดาวในระบบสุริยะ (หนุแมนซาเลนเจอร์)	๑. ผู้ช่วยตัวละครเอกให้ ปฏิบัติการกิจได้สำเร็จและ ปกป้องป้าหิมพานต์จากจอม มารไซเบอร์ (บั้งปอนด์ตะลุย โลกหิมพานต์) ๒. เทพพิทักษ์ผู้พระธรรมผู้มี หน้าที่ช่วยตัวละครเอกในการ

		<p>๓. ตัวละครเอกผู้นำตัวละครอื่น ย้อนอดีตกลับไปเพื่ออธิบาย ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ชาติ ไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (ประวัติศาสตร์มหาสนุก ตอน ชาติไทย)</p>	<p>ตามหาตัวหนังสือใน พระไตรปิฎก (ผจญภัยตาม รอยพระพุทธเจ้า)</p> <p>๓. เทพผู้พิทักษ์เด็กดีมีหน้าที่ สั่งสอนและช่วยให้แนะนำจน ตัวละครเอกหาทางออกจาก ห้องลับได้ (หนุ่มาพบกับ ขบวนการเด็กดี)</p> <p>๔. มัคคุเทศก์ผู้ช่วยเหลือความ สงสัยเรื่องพระราชประวัติของ สมเด็จพระนเรศวรแก่ตัวละคร เอก (เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรฯ)</p>
--	---	---	---

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มานที่ปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบัน จากตัวละครหนุ่มานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันที่มีกำหนดตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๗-๒๕๕๑ จำนวน ๑๑ เรื่อง ซึ่งแบ่งประเภทหนังสือการ์ตูนออกได้เป็น ๓ ประเภท ตามการปรากฏในสื่อปัจจุบัน ได้แก่ หนังสือการ์ตูนนิตยภาพ หนังสือการ์ตูนรายคาบ และหนังสือการ์ตูนนิตานภาพ โดยตัวละครหนุ่มานปรากฏในหนังสือการ์ตูนประเภทนิตานภาพมากที่สุดจำนวน ๕ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *หนุ่มานกับขบวนการเด็กดี*, เรื่อง *หนุ่มานชาญสมร (การ์ตูน)*, เรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน*, เรื่อง *เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช* และเรื่อง *ประวัติศาสตร์มหาสงคราม ตอนชาติไทย* หนังสือการ์ตูนประเภทนิตยภาพจำนวน ๓ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน*, เรื่อง *หนุ่มานพบเจ็ดยอดมนุษย์* และเรื่อง *รามาวตาร* และหนังสือการ์ตูนประเภทรายคาบจำนวน ๓ เรื่องเช่นกัน ได้แก่ เรื่อง *บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* เรื่อง *หนุ่มานซาเลนเจอร์* และเรื่อง *ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า*

กลุ่มข้อมูลการ์ตูนไทยปัจจุบันที่ศึกษานี้สามารถจำแนกตามลักษณะของเนื้อหาออกเป็น ๓ กลุ่ม กลุ่มแรก คือ การ์ตูนที่ใช้เนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ได้แก่ เรื่อง *หนุ่มานชาญสมร (การ์ตูน)*, เรื่อง *รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน* กลุ่มที่สอง คือ การ์ตูนที่ใช้เนื้อเรื่องที่มีการดัดแปลงจากวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์และผสมผสานกับอนุภาคใหม่ของยุคปัจจุบัน ได้แก่ เรื่อง *รามาวตาร* และเรื่อง *รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน* และกลุ่มสุดท้าย คือ การ์ตูนที่สร้างเนื้อเรื่องขึ้นใหม่ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์ การ์ตูนกลุ่มสุดท้ายนี้ปรากฏการใช้ตัวละครหนุ่มานในเรื่องจำนวนมากที่สุดถึง ๗ เรื่อง ได้แก่ เรื่อง *หนุ่มานพบเจ็ดยอดมนุษย์* เรื่อง *บั้งปอนด์ตะลุยโลกหิมพานต์* เรื่อง *หนุ่มานซาเลนเจอร์* เรื่อง *ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า* เรื่อง *หนุ่มานกับขบวนการเด็กดี* เรื่อง *เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช* และเรื่อง *ประวัติศาสตร์มหาสงคราม ตอนชาติไทย* ในขณะที่ลักษณะเนื้อเรื่อง ๒ กลุ่มแรกพบเพียงกลุ่มละ ๒ เรื่องเท่านั้น

ในงานวิจัยฉบับนี้ปรากฏผลการวิจัยที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ทุกประการ กล่าวคือ ตัวละครหนุ่มานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีบุคลิกลักษณะทั้งที่เป็นลิงในวัยหนุ่ม ลูกลิง มนุษย์วานร และยอดมนุษย์ มีความเก่งกล้าในการรบ แต่ส่วนใหญ่จะไม่เจ้าชู้เหมือนตัวละครหนุ่มานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ส่วนบทบาทนั้นมีทั้งที่เป็นผู้ช่วยตัวละคร

เอกและตัวละครเอก บุคลิกลักษณะและบทบาทดังกล่าวมีทั้งส่วนที่คงเค้าเดิมและปรับเปลี่ยนสร้างใหม่จากตัวละครหนุ่มานในบทละครเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑

จากการศึกษากำเนิด รูปลักษณ์ บุคลิก อุปนิสัย และความสามารถ คุณสมบัติพิเศษ รวมถึงอาวุธของตัวละครหนุ่มานในการ์ตูนทั้ง ๓ กลุ่ม ผู้วิจัยพบว่าตัวละครหนุ่มานในหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ยังคงรักษากำเนิดและรูปลักษณ์ของลิงเผือกบุตรพระพายไว้ดั้งเดิม และพลังกำลังอันมหาศาล รวมถึงอาวุธคู่กายที่ยังคงเป็นตรีเพชร และยังคงรักษาความจงรักภักดี กล่าวหาญ และเฉลียวฉลาดในการวางอุบายไว้ดั้งเดิม แสดงให้เห็นความพยายามรักษาขนบความเป็นหนุ่มานจากเรื่องรามเกียรติ์ไว้อย่างแนบแน่น เพื่อให้ตัวละครหนุ่มานเป็นสื่อในการเผยแพร่วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ในสังคมยุคปัจจุบัน

สำหรับตัวละครหนุ่มานในเนื้อเรื่องที่มีการดัดแปลงและเพิ่มเติมอนุภาคใหม่พบว่า ลักษณะบุคลิกและความสามารถพิเศษส่วนใหญ่ยังคงเดิม แต่มีการปรับเปลี่ยนด้านบุคลิกภายนอกที่เพิ่มความตลกขบขันจากท่าทางและคำพูด ตลอดจนปรับปรุงคุณสมบัติของอาวุธประจำกายให้มีอานุภาพรุนแรงมากขึ้น ส่วนตัวละครหนุ่มานในหนังสือการ์ตูนที่มีเนื้อเรื่องซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องรามเกียรติ์จะมีการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะ ความสามารถพิเศษ และอุปนิสัยตามบริบทของเนื้อเรื่องทำให้ตัวละครหนุ่มานยังคงรักษาลักษณะดั้งเดิมไว้เพียงแต่ความเป็นวานรเผือก การใช้ตรีเพชรเป็นอาวุธประจำกาย มีความกล้าหาญ เฉลียวฉลาดรอบคอบ ส่วนลักษณะอื่นๆ จะได้รับการปรับเปลี่ยนและสร้างสรรค์ขึ้นใหม่

การปรับเปลี่ยนและการสร้างสรรค์ตัวละครหนุ่มานมักจะเป็นการประยุกต์หรือเพิ่มเติมจากคุณลักษณะเดิมที่ปรากฏในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ อาทิ การเพิ่มคุณสมบัติของตรีเพชรให้สามารถใช้เปิดประตูมิติได้ ยึดและหลุดได้ตามต้องการ หรือวิธีการเพิ่มพลังจากการมีลมพัดผ่านร่างกาย รวมทั้งมีเขี้ยวแก้วอันแข็งแกร่งเพื่อรับอาวุธของศัตรู ในส่วนของการสร้างสรรค์จะปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในแง่ของกำเนิดและรูปลักษณ์ หนุ่มานมีการถือกำเนิดหลากหลายลักษณะ ทั้งจากการอัญเชิญดวงวิญญาณเทพหนุ่มานเข้าประทับในร่างมนุษย์ การปรากฏตัวออกมาจากวัตถุสิ่งของซึ่งลักษณะนี้พบมากที่สุด ในส่วนของรูปร่าง มีทั้งรูปร่างเล็กเหมือนลูกลิงซึ่งพบมากใกล้เคียงกับรูปร่างสูงใหญ่เหมือนมนุษย์แต่ก็ยังคงความเป็นลิงเหมือนเดิม รวมถึงรูปลักษณ์ของยอดมนุษย์ผู้กำยำก็เช่นกัน

ในด้านความสามารถและคุณสมบัติพิเศษ นอกจากตัวละครหนุ่มานจะมีคุณสมบัติพื้นฐานทั่วไป อาทิ เหาะ หายตัว แผลงกาย หนุ่มานยังมีความสามารถด้านเทคโนโลยี มีกระแฉจิต และมีทักษะแม่ไม้มวยไทย ในเรื่องที่หนุ่มานรับบทเป็นยอดมนุษย์ หนุ่มานจะมีคุณสมบัติพิเศษ

จากชุดประจำกาย เช่น ทนความร้อนและความเย็น มีพลังกำลังเหนื้อมนุษย์ธรรมดา มองเห็นได้ไกล และสามารถรับส่งพลังกับบุคคลอื่นได้ ในส่วนของบุคลิกที่ได้รับการปรับเปลี่ยนจากหนุมานในเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ ได้แก่ บุคลิกความเป็นผู้นำ การเป็นที่พึ่งของผู้อื่น สำหรับลักษณะนิสัยที่ปรากฏเด่นชัดยังคงเป็นลักษณะนิสัยเชิงบวกแต่ไม่ได้เน้นความซื่อสัตย์จงรักภักดีหรือความกล้าหาญอย่างองอาจ หากแต่เน้นความเป็นผู้มีอารมณ์ดี มีความขบขัน และมีความมุ่งมั่น นอกจากนี้ตัวละครหนุมานยังมีอุปนิสัยด้านอื่นที่ได้รับการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ให้เข้ากับเหตุการณ์ในปัจจุบัน อาทิ รักษาติ รักษาความสามัคคี และเชื่อเรื่องเวรกรรม ในขณะที่เดียวกันหนุมานก็มีอุปนิสัยเชิงลบเหมือนมนุษย์ทั่วไป อาทิ อารมณ์ร้าย หน้าไหว้หลังหลอก และเห็นแก่ตัว

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานในเนื้อเรื่องที่มีการดัดแปลงและเพิ่มอนุภาคใหม่ รวมถึงในเนื้อเรื่องใหม่ที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องรามเกียรติ์ การสร้างตัวละครหนุมานเป็นการนำเอาตัวละครที่ผู้อ่านรู้จักกันดีในอดีตมาใช้เป็นสื่อนำเสนอเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง เหตุที่หนุมานได้รับเลือก ส่วนหนึ่งน่าจะเนื่องมาจากหนุมานมีกำเนิดและบุคลิกลักษณะที่โดดเด่น

สำหรับบทบาทของตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ลักษณะคือ บทบาทของตัวละครเอกและบทบาทของผู้ช่วยตัวละครเอก ในการ์ตูนที่ใช้เนื้อเรื่องเดียวกับเรื่องรามเกียรติ์ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑ และในการ์ตูนที่มีการดัดแปลงและเพิ่มอนุภาคใหม่ ตัวละครหนุมานยังคงมีบทบาทคงเดิม กล่าวคือ หนุมานมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยของพระรามในการทำศึกกับทศกัณฐ์ ที่มาลักนางสีดาไป แต่ตัวละครหนุมานก็มีบทบาทเป็นตัวละครเอกของเรื่องทั้งที่อยู่ในฐานะของทหารเอกผู้ช่วยของพระรามด้วยเช่นกัน เนื่องจากเป็นจุดมุ่งหมายของผู้แต่งที่ต้องการสร้างตัวละครหนุมานให้โดดเด่นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือชักจูงความสนใจจากเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มผู้เสพเป้าหมาย

สำหรับในเนื้อเรื่องแบบใหม่ที่ไม่เกี่ยวกับเรื่องรามเกียรติ์ หนุมานมีบทบาทเป็นทั้งตัวละครเอกในรูปแบบของยอดมนุษย์ผู้พิทักษ์โลกและจักรวาล เป็นมีคเคเทศก์ผู้นำชมสถานที่และให้ความรู้ ตลอดจนผู้ช่วยตัวละครเอกที่ทำหน้าที่ดูแลคุ้มครองตัวละครเอกระหว่างการผจญภัย และเป็นเทพขวัญใจเด็กดี ประเด็นที่น่าสนใจอย่างหนึ่งคือ ไม่พบบทบาทของหนุมานในฐานะผู้ช่วยในการรบแม้แต่เรื่องเดียว ทั้งนี้ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าอาจเป็นเพราะบริบทเนื้อหาของการ์ตูนไทยปัจจุบันแต่ละเรื่อง และวัตถุประสงค์ในการสร้างตัวละครหนุมานตามวัตถุประสงค์ของผู้แต่งด้วย

การปรับเปลี่ยนและการสร้างสรรค์ลักษณะบุคลิกและบทบาทดังกล่าวของตัวละครหนุมานแสดงให้เห็นการปรับตัวของตัวละครจากวรรณคดีในอดีตเรื่องรามเกียรติ์โดยการ “เลือกรับ” และ “ปรับใช้” รวมถึงการต่อรอยระหว่างการรักษาความเป็นหนุมานที่ปรากฏในวรรณคดี

รามเกียรติ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมในอดีตกับการสร้างสรรค์ลักษณะและบทบาทของหนุมานขึ้นมาใหม่ รวมถึงบริบทที่ปรากฏการใช้หนุมาน การปรับเปลี่ยนและการสร้างสรรค์ลักษณะต่างๆ ของตัวละครหนุมานมีเหตุปัจจัยสำคัญ ๔ ประการที่มีอิทธิพล คือ จินตนาการของผู้แต่ง อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมไทย อิทธิพลจากวรรณกรรมและวัฒนธรรมต่างชาติทั้งชาติตะวันตกและชาติตะวันออก รวมถึงกรอบของการสร้างงานตามแนววัฒนธรรมประชานิยมที่ค้ำประกันถึงกลุ่มผู้เสพและเป้าหมายด้านการค้าเป็นสำคัญ

เหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนตัวละครหนุมานดังกล่าวส่งผลให้มีการนำสิ่งที่อยู่ในความสนใจของคนในสังคมยุคปัจจุบันไปผนวกเข้ากับการสร้างบุคลิกลักษณะและบทบาทของหนุมาน เช่น การสร้างให้หนุมานเป็นยอดมนุษย์ การเพิ่มตัวละครยอดมนุษย์ตามแบบตะวันตกในเรื่องเรื่องเดียวกับที่ปรากฏการใช้ตัวละครหนุมาน อีกทั้งยังปรับเปลี่ยนการแต่งกายของหนุมานให้เหมือนกับวัยรุ่นในสังคมปัจจุบัน รวมถึงมีการสร้างความแปลกใหม่ด้วยการผสมผสานเนื้อเรื่องกับตัวบทอื่นๆ อาทิ เรื่องจันทโครพ กล่าวคือมีการใช้อุทธานุภาคการมอบผอบ และวรรณคดีจีนเรื่องไซอิ๋ว ในส่วนของตัวละครผู้ช่วยนามว่าเมฆสีหมอก

นอกจากนั้นการปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุมานยังแสดงให้เห็นลักษณะเด่น ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะของการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม เช่น การสร้างให้ยอดมนุษย์หนุแมนมีความสามารถด้านมวยไทย หรือแต่งกายด้วยผ้าตาดลายไทย นอกจากนี้ยังปรากฏความสัมพันธ์ทั้งระหว่างตัวบทการ์ตูนปัจจุบันกับตัวบทอื่นๆ ในสังคมไทย อาทิ การนำตัวละครเอกจากเรื่องไซอิ๋ว มาใช้ในเนื้อเรื่องเดียวกับตัวละครหนุมาน หรือการให้ตัวละครหนุมานเป็นยอดมนุษย์ในเนื้อเรื่องของยอดมนุษย์อุลตร้าแมน นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทการ์ตูนกับบริบททางสังคมวัฒนธรรมไทย อาทิ การใช้สยามสแควร์และเซ็นเตอร์พ้อยท์ เป็นฉากในเรื่อง การกล่าวถึงบุคคลที่มีอยู่จริงและเสียดสีการเมืองในสังคมไทยปัจจุบัน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าตัวละครหนุมานได้รับการปรับเปลี่ยนที่หลากหลายส่งผลให้ตัวละครหนุมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันมีลักษณะการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ทั้งนี้เป็นผลมาจากการที่ “การ์ตูน” ถือเป็นสื่อหนึ่งที่ปรากฏท่ามกลางกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป องค์ประกอบสำคัญของเรื่องอย่างตัวละครจึงต้องได้รับการสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางการค้าที่ต้องการให้เป็นที่ยอมรับของผู้เสพในสังคมสมัยใหม่ได้ในปริมาณมาก การปรับเปลี่ยนตัวละครหนุมานเพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กับบริบททางสังคมวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไปจากเดิมนั้นแสดงให้เห็นพลวัตของการสร้างสรรค์ตัวละครหนุมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

ตัวละครหนุ่มมานในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันปรากฏบุคลิกลักษณะและบทบาทที่หลากหลาย กล่าวคือ มีทั้งส่วนที่คงเดิมและเปลี่ยนแปลงจากเรื่องราวเกียรดีเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสภาพสังคมและวัฒนธรรมปัจจุบัน รวมถึงสอดคล้องกับความนิยมของผู้อ่านกลุ่มเป้าหมาย การปรับเปลี่ยนบุคลิกลักษณะและบทบาทของตัวละครหนุ่มมานดังกล่าวจึงเป็นภาพสะท้อนให้เห็นการ “เลือกรับ” และ “ปรับใช้” ตลอดจนการต่อรองระหว่างการรักษาความเป็นหนุ่มมานที่ปรากฏในวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมในอดีตกับการสร้างสรรค์หนุ่มมานและบริบทที่ปรากฏการใช้หนุ่มมาน การพยายามรักษาความเป็นหนุ่มมานในงานเขียนปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยสืบสานเรื่องราวและรักษาคุณค่าของวรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์ให้คงอยู่ได้ท่ามกลางกระแสของยุคบริโภคนิยมทั้งในส่วนของตัวละครสำคัญและแนวคิดหลักซึ่งก็คือธรรมะย่อมชนะอธรรมโดยมีตัวละครหนุ่มมานเป็นภาพตัวแทนของผู้พิทักษ์ธรรมะและเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การศึกษาวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ฉบับสมบูรณ์

ด้วยเหตุนี้การตัดสินใจคุณค่าของตัวละครหนุ่มมานในการ์ตูนไทยปัจจุบันจึงควรคำนึงถึงลักษณะของสังคมวัฒนธรรมปัจจุบันเป็นเกณฑ์ว่าการปรับเปลี่ยนตัวละครหนุ่มมานสามารถทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้เสพในสังคมปัจจุบันได้มากน้อยเพียงใด เมื่อพิจารณาสภาพบริบทสังคมวัฒนธรรมในปัจจุบันแล้วจะเห็นได้ว่าการ์ตูนเหล่านี้เป็นวรรณกรรมในวัฒนธรรมประชานิยมซึ่งอาจจะไม่สามารถนำมาประเมินค่าเทียบกับวรรณคดีไทย หากแต่เป็นงานที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์และพลวัตในการปรับประยุกต์ใช้วรรณคดีไทยในบริบทสังคมวัฒนธรรมปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่านอกจากตัวละครหนุ่มมานจะปรากฏในหนังสือการ์ตูนไทยปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันตัวละครอื่นในวรรณคดี นิทาน หรือเรื่องเล่าของไทย อาทิ ทศกัณฐ์ มัจฉานู และไมยราพก็ยังปรากฏให้เห็นในงานวรรณกรรมปัจจุบันทั้งในส่วนของวรรณกรรมและนวนิยายสำหรับเยาวชน จึงควรจะมีการศึกษาถึงลักษณะและบทบาทของตัวละครจากวรรณคดีในอดีตเรื่องอื่นที่ปรากฏในงานปัจจุบันประเภทอื่นต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จิตตนาถ ลิ้มทองสกุล. บรรณาธิการบริหาร สนพ.บุรพัฒน์ คอมมิคส์. จักรวรรดิดีไทยมาได้
การ์ตูน "ไกรทอง-หนุแมน" ล่อใจวัยจิ๋ว [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.matichonbook.com/newsdetail.php?gd=44664> [๒๕๕๓, พฤศจิกายน
๒๐].
- จินตนา ไบกาชฎี. ๒๕๓๔. การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- จินตนา ไบกาชฎี. ๒๕๓๘. การเขียน สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ชลดา ชะบางบอน. ๒๕๔๙. หนุแมนกับขบวนการเด็กดี (ฉบับการ์ตูน). กรุงเทพมหานคร:
สกายบุ๊กส์.
- ณ ภา เส้าใบ. ๒๕๕๐. รามเกียรติ์ ตอนศึกกุมภกรรณ ฉบับการ์ตูน. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์
คอมมิคส์.
- ทรงวิทย์ ดลประสิทธิ์. ๒๕๔๐. หนุแมนชาญสมร. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- นพพร ประชากุล. ๒๕๔๓. สัมพันธ์บท (Intertextuality). สารคดี. ฉบับที่ ๑๘๑ (มีนาคม
๒๕๔๓): ๑๗๕.
- บุษรา เรื่องไทย. ๒๕๔๘. บทบาทของลิงในนิทานไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ ผลิตผลการพิมพ์. ๒๕๔๖. ตามหากการ์ตูน. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- เปรม สนวนสมุทร. ๒๕๔๗. ผู้เสกกับการดัดแปลงเนื้อหาและตัวละครเรื่องพระอภัยมณีใน
วัฒนธรรมประชานิยมในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๔๕-๒๕๔๖. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พงษ์ศักดิ์ ไชยทิพย์. ๒๕๔๗. เทคนิคการออกแบบงานกราฟิก. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พิทยลาภพฤฒิยากร, พระวรวงศ์เธอกรมหมื่น. ๒๕๑๗. ชุมนุมพระนิพนธ์. กรุงเทพมหานคร:
พระจันทร์.
- พัชรีย์ จำปา. ๒๕๓๙. วัฒนธรรมสำหรับเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,
ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชลินจ์ จินนูน. ๒๕๔๗. การวิเคราะห์หนุแมนในรามเกียรติ์ฉบับต่างๆ. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- พัฒนา กิติอาษา. ๒๕๔๖. คนพันธุ์ป๊อป: ตัวตนคนไทยในวัฒนธรรมสมัยนิยม. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน).
- พรจันทร์ จันทวิมล, ประกิจ วัฒนานุกิจ, ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ และคณะ. ๒๕๓๔. การเขียนและจัดทำหนังสือสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน.
- ภักดี แสงทิวสุข และคณะ. ๒๕๔๙. บั้งปอนด์ตะลุยกโลกหิมพานต์. บั้งปอนด์ เดอะคอมิกส์. กรุงเทพมหานคร: บรรลือสาส์น.
- ภัทรหทัย มังคะदानะรา. ๒๕๔๑. การนำเสนอลักษณะของวีรบุรุษในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นในประเทศไทยในช่วงปีพุทธศักราช ๒๕๓๖-๒๕๔๐. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาณิษา พิศาลบุตร. ๒๕๓๓. การสื่อความหมายในนิตยสารการ์ตูนชายหัวเราะฉบับกระเป๋. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. ๒๔๘๔. บ่อเกิดแห่งรามเกียรติ์. พระนคร: พระจันทร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๗. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. ศัพท์บัญญัติ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://rirs3.royin.go.th/coinages> [๒๕๕๑, พฤศจิกายน ๑๕].
- รุ่งโรจน์ อาษาเทวัญ, บรรณาธิการหนังสือการ์ตูนเรื่อง “ผจญภัยตามรอยพระพุทธรเจ้า (พระเจ้า ๕๐๐ ชาต)”. สนุกไม่รู้สาระ “ชาตก” ฉบับคุณหนู [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.nationjobs.com/citylife/content.php?ContentID=1238> [๒๕๕๒, กุมภาพันธ์ ๑๐].
- ลิไทย, พระญา. ๒๕๑๕. ไตรภูมิพระร่วง. กรุงเทพมหานคร: บรรณาการ.
- วรรษัญ วานิชวัฒนากุล. ๒๕๔๙. การสื่อสารความหมายใน “การ์ตูนไทยพันธุ์ใหม่”. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- วรรษัญ วานิชวัฒนากุล. ๒๕๔๙. รามเกียรติ์ หนุมานชาลุมสร (ฉบับการ์ตูน). กรุงเทพฯ: บุรพัฒน์คอมิกส์.

- วัฒนา ปัทมาบุตร. ๒๕๔๘. หนูแมนชาเลนเจอร์. กรุงเทพมหานคร: บุรพัฒน์คอมิกส์.^๑
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. ๒๕๔๔. วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: ธรรมชาติ.
- วิริยะ สิริสิงห. ๒๕๓๗. การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- ศิวาพร สุตีสฐาน. ๒๕๒๒. รามเกียรติ์: การศึกษาในแง่การแพร่กระจายของนิทาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริพร ภัคดีผาสุข. ๒๕๔๘. วัฒนธรรมประชานิยมกับการศึกษาคติชนและวรรณคดีไทย. เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ โครงการวิชาการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพและพัฒนาหัวข้อวิจัยของนิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร ประจำภาคเรียนที่ ๒/๒๕๔๗.
- ศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์. ๒๕๓๔. คู่มือฝึกเขียนการ์ตูนด้วยตนเอง. กรุงเทพมหานคร: ดันอ้อ.
- ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์. ๒๕๒๕. ตัวละครรามเกียรติ์. กรุงเทพมหานคร: พิษเนศวรการพิมพ์.
- ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์. ๒๕๔๗. ลึกลงไปในรามเกียรติ์. กรุงเทพมหานคร: บรรณกิจ.
- ศรีสุรางค์ พูลทรัพย์ และ สุมาลย์ บ้านกล้วย. ๒๕๒๔. เอกสารวิจัยหมายเลข ๑๒ “ลักษณะความเป็นมาและพฤติกรรมของตัวละครในเรื่องรามเกียรติ์ เปรียบเทียบกับตัวละครในมหากาพย์รามายณะ”. กรุงเทพมหานคร: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. ๒๕๔๓. ประชุมโคลงโลกนิติ. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ.
- สันติ เลหาบุรณะกิจ. ผู้จัดการทั่วไป บ.วิจิตา แอนิเมชั่น จำกัด. การ์ตูนไทยบุกนอก [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : [http://www.businesssthai.co.th/content.php?data=408351_ข่าว ป ก \[๒๕๔๗, กรกฎาคม ๑๕\]](http://www.businesssthai.co.th/content.php?data=408351_ข่าว ป ก [๒๕๔๗, กรกฎาคม ๑๕]).
- สิริวรรณ วงษ์ทัต. ๒๕๓๕. บทบาทของตัวละครปรีชาในวรรณคดีไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภฤกษ์ บุญทอง. ๒๕๕๑. รามเกียรติ์ ฉบับการ์ตูน. กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์.
- สุรศักดิ์ ตรีนนท์ และ พิศาล เพ็ญทรวง. ๒๕๕๑. ผจญภัยตามรอยพระพุทธเจ้า ฉบับการ์ตูน (พระเจ้า ๕๐๐ ชาติ). กรุงเทพมหานคร: สกายบุ๊กส์.

^๑ คำว่า comic เมื่อถอดเป็นภาษาไทยจะยึดตัวเขียนตามข้อมูลที่ปรากฏในแต่ละเล่ม

- สุวัฒน์นา อ่อนศิริ. ๒๕๕๐. หนุมานพบเจ็ดยอดมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: เนชั่นเ็ดดูเทนเมนท์.
- สมพร สิงห์โต. ๒๕๑๗. ความสัมพันธ์ระหว่างรามายณะของวาลมิกิและพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ ๑. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโพธิ แสงเดือนฉาย. เจ้าของลิลลิตีร์อุตุตราแมน. เผยแพร่โดยยอดมนุษย์ผู้ปราบมาร อภิบาลคนดี [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.palungdham.com/t890.html [๒๕๕๓, ตุลาคม ๒๒].
- อารีเฟน สะซานี. ๒๕๔๗. รามาวตาร. กรุงเทพมหานคร: บรรลือสาส์น.
- อีดูตุน, กองบรรณาธิการ. ๒๕๔๗. เจาะเวลาหาวีรกษัตริย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช. กรุงเทพมหานคร: บันลือบุ๊คส์.
- อีดูตุน, กองบรรณาธิการ. ๒๕๕๐. ประวัติศาสตร์มหาสงคราม ตอนชาติไทย. กรุงเทพมหานคร: บันลือบุ๊คส์.

ภาษาอังกฤษ

- Storey, J. (2004). Cultural Studies and the Study of Popular Culture. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Siriporn Phakdeephassook. (2005). Cultural Hybridity and Dynamics in Hanuman Chansamon, Manusya: Journal of Humanities. Bangkok: Arts Department, Chula.
- Nederveen, P. (Jan 1995). Globalization as Hybridization, In Global Modernities, eds. Mike Featherstone, Scott Lash, and Roland Robertson. London: Sage.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

เรืออากาศโทหญิง พรพิมรตา จันทร์โชติกุล เกิดวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๒๗ ที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยม) สาขาภาษาไทย จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๔๙ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตร อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย ที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา ๒๕๕๐ ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์ กองการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย